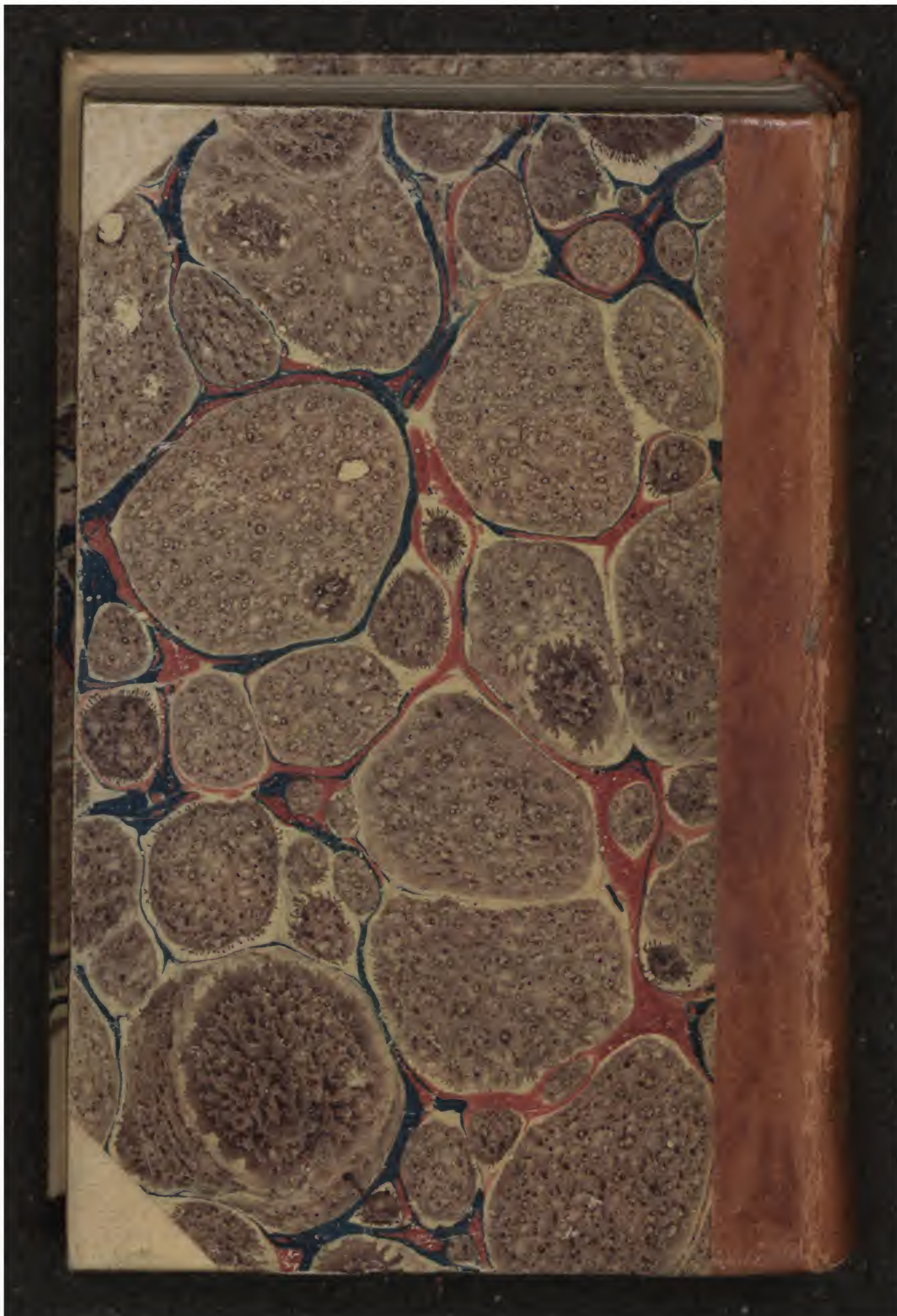

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. K.7.5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. K.7.5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. K.7.5

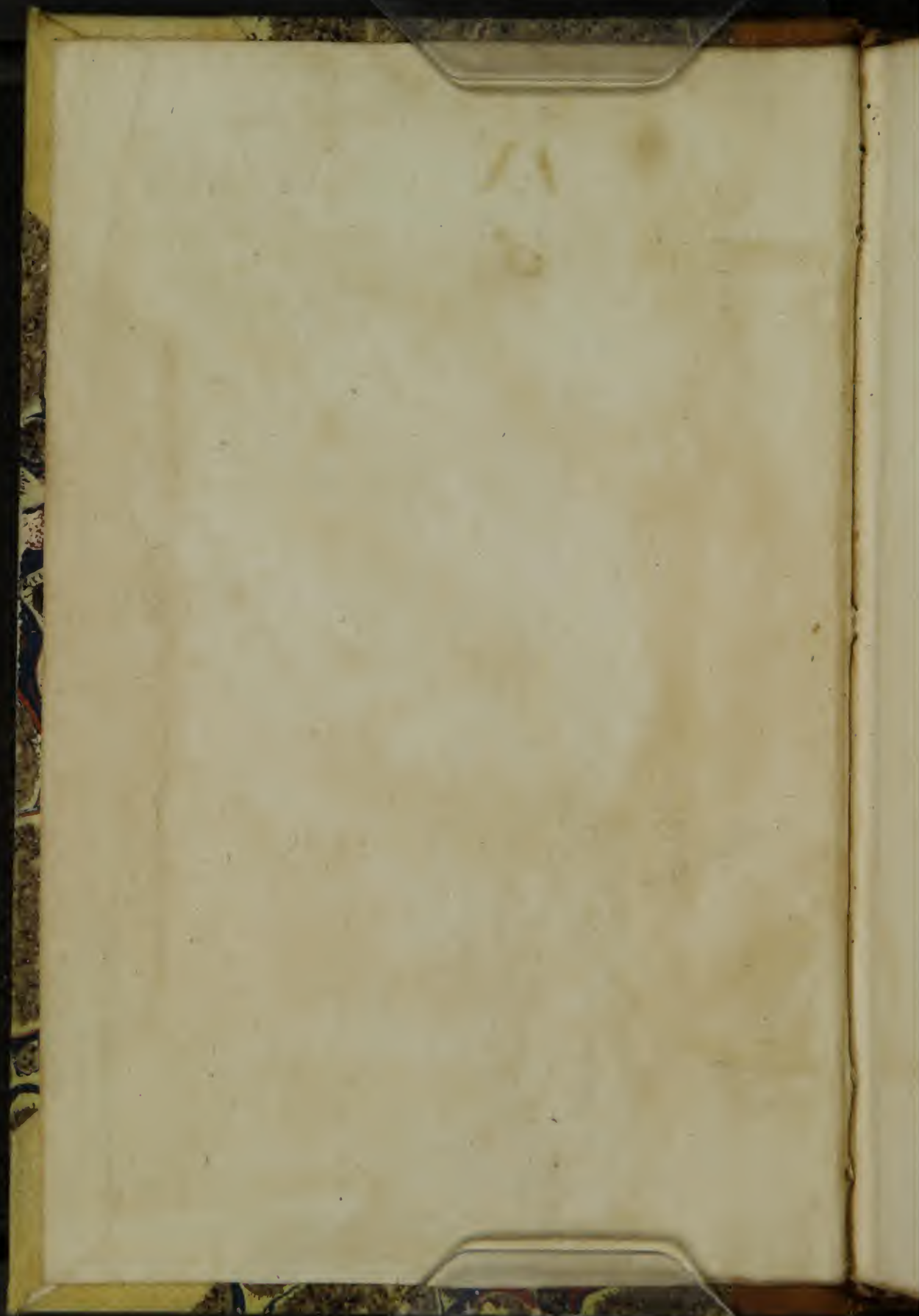

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. K.7.5

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. K.7.5

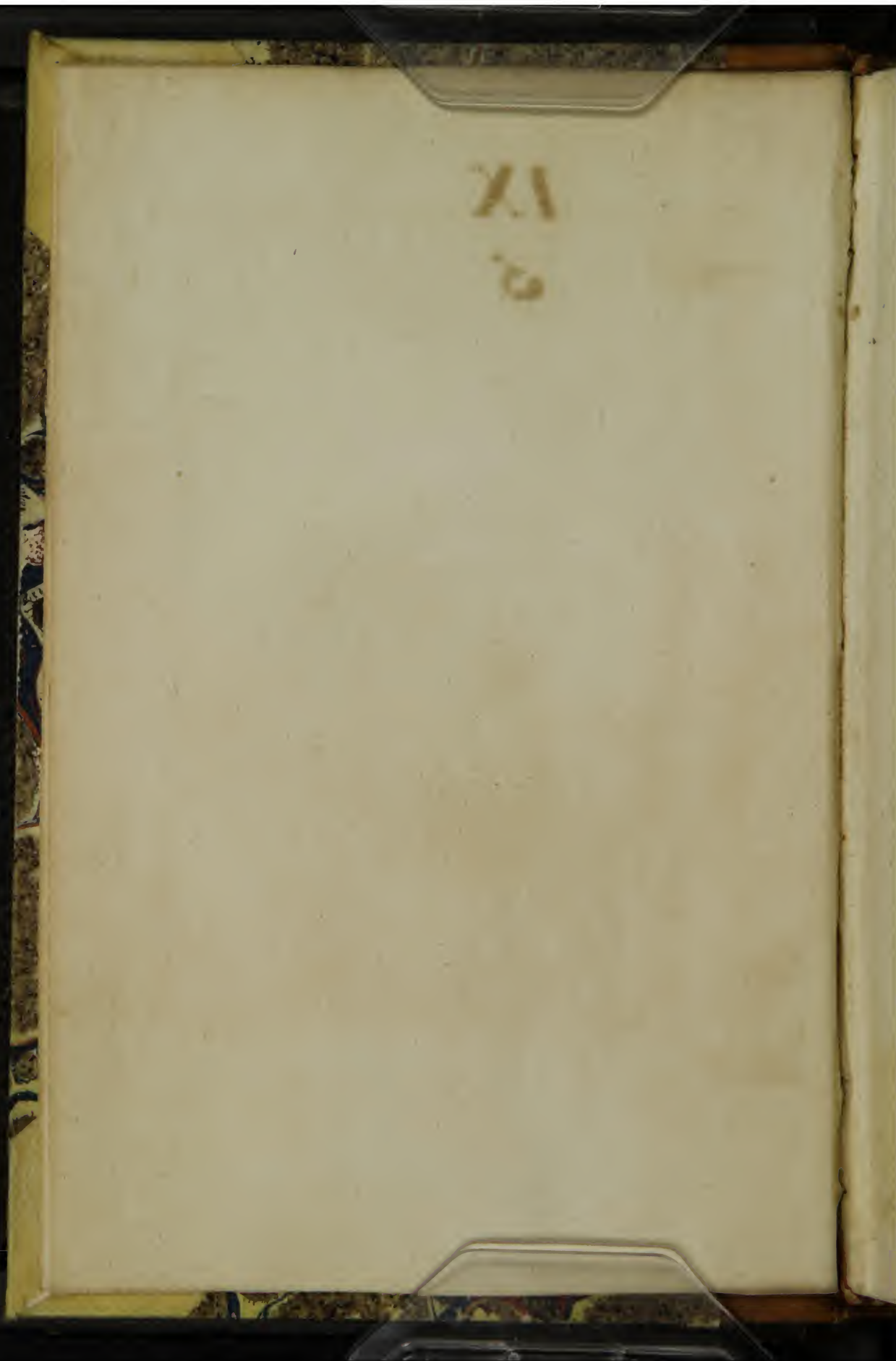

IX

5

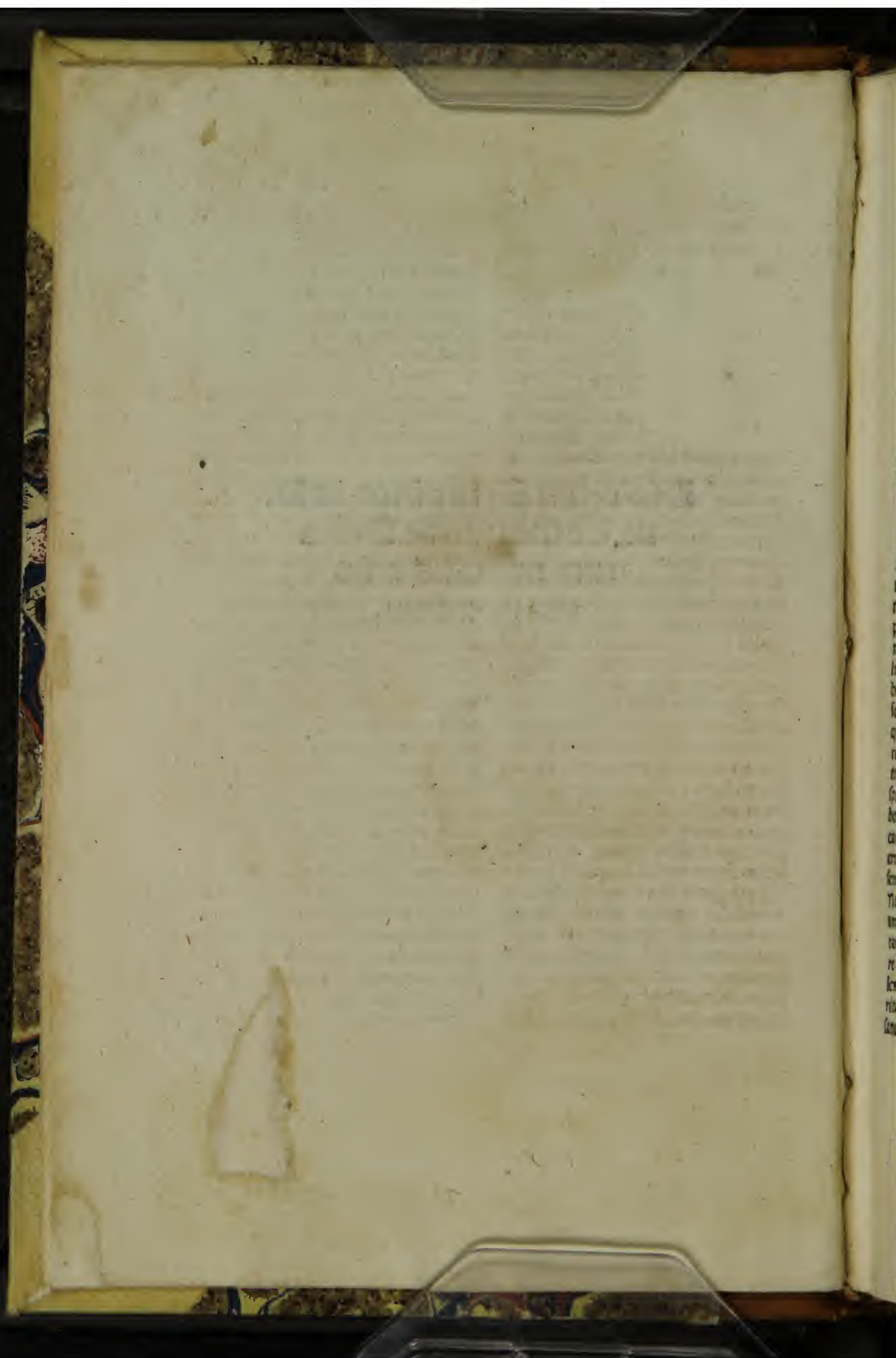

**Dialogus Seraphice ac Di
ue Catharine de Senis
cum nōnullis aliis
orationibus.**

Marcus Cuius Baſilian⁹ Fra
tri Paulo ſancteo Dragonenſi ſa/
cri obſervantis predicatorum ordi/
nis .S. P. D.

Inter vitia: quib⁹
chriſtiani nominis
profefſores a ſuo i/
ſtituto degenerant:
illud Paule deo
obſequentiſſime ap/
pime danduz
cenſeo: quod ſaluti erudimenta ne/
ceſſaria: ad que ſtudioſe perquiren/
da: ſibiq; diligenter applicanda in/
phuentibus oculis innigilare de/
berent: alienas tanq; res: et ſuperna/
cuas negligunt: quaſq; impruden/
ter ſibi chriſti nomen aſſuerint: po/
tius quicquid chriſtus non ſapit ap/
petunt: q; quod et nonini conſenta/
neum ſit: et firmiſſimam opem ad ſa/
lutem conferat. Capitale proculdu/
bio vitium: et mentis caligo morti/
fera. Sicuti. n. ſi ſalubria documēta:
quibus animus illuſtratur: addiſce/
rent: ſuum attendendo ſinem qua/
ſter ad illum eſt pergerent: ita hiſ
ſpectis vere rationis expertes falſa
bonitatis ſpecte decepti delirantes
eam vitam viuunt: cuius tranſacte
errorem fruſtra deinde cognitum
ſempiterno miſeri ſupplicio luunt.
Nemo quod non novit: aut bonum
amat: aut malum deſultat. quis. n.
tam perverſe: et ſibi contrarie natu/
re eſſet: qui ſi celeſtem illam hieruſa/
lem ſolummodo q̄tum divina cha/
ritas inbecillitati noſtre per ſua: et
ſanciorum patefecit eloquia agno/
ſceret: ruſuſq; q̄ ab illa futuris eru/
libus mala parata ſint exprocto: et
iuſte penſulaſſet: animo metiretur
non ad eam laxi affectuum habe/
nis curreret: et contraria veluti mor/
te: qua et peiora ſunt: retro: daret:
Id cum alias: ex quo mihi lucis al/
quid inclauit: ſemper criſtinaue/
rim: tunc precipue liquido patuit
cum catharine Senenſis raruz ſan/
ctitatis ſpecimē dialogos lectitan/
dos aſſumpſi. Proh diuinam bo/
nitatem: que in illis ad mores com/
ponendos documēta propoſita: que
ad affect⁹ caſtigandos precepta tra/
dita: que ad habendos nos in ratio/
nis frenis deſcripta cōſilia. Non al/
bi iocundius ad dei amorem homo
allicitur: non horridi⁹ a peccati cul/
pa deterretur: non profundius ſe/
cluſo errore veritas intimatur: aut
clarius virtutis dignitas aperitur:
et vitij turpitudine detegitur. Ibi no/
ma integritatis conſeruande: ibi p/
bitatis augende diſciplina colligi/
tur: ibi occulta dei aperiuntur con/
ſilia: ibi diuine gubernationis alti/
tudo monſtratur: ibi cecis per cu/
rationem lux redditur: videntibus
noxia defendendo ſernatur: ibi cu/
rioſis vi rationis oſtenſa ſatiſſit: ſa/
pientibus ſua cognitione digna red/
duntur. Deniq; in hiſ dialogis tam
copioſe: ſalubriter: ac ſancte calligā/
ti humane peregrinationi prouiſuz
omniſaria eſt: vi ſaluti ipſius conſu/
lt: mco iudicio: conſultius nequeat.
Nec mirum: nā vt ſepiſſime: et ex ar/
bitrio ad deuz ſpiritu rapiebat: eos
per extaſis et p̄cipe: et dictaſ ſolebat. vñ

q a

hand verebo: hoc affirmari nemine
peruerse adeo: et obstinate iniquita/
tis esse: qui si illos ruminabunda: et
non deuoranti lectione tractarit: si
non verba tantum aures: sed et sen/
sus mente perceperit: si ab illucesce/
te usquequaque veritatis lumine oeu/
los pro: sus non auerterit: generosus
transfuga non appareat. Quem. n.
illud non maxime moueat: et valde
mirandum reddat: tenere etatis
virgunculam: cum que in seminario
seruantes viris eruditione extite/
rint singulari miraculo sint: et pro/
fundas sententias: tam alte ex ipsa
diuinitate depromptas scripti: con/
didisse: ut vir plerumque percipi sapi/
entissimis queant: Ut illius glorio/
sa: et inclita sanctitas preceptis suis
non conciliet auctoritatem: nonne ip/
sa sibi per se certissimo testimonio
sunt: quacumque fluxerint fistula: di/
nino proculdubio fonte promanas/
se: nec aliunde traxisse originem: quod
quo lectorem ducere studiose contē/
dant. Non potest solis splendor nisi
a sole proficisci: nec lucis claritatem
preter lucem asferre quid potest: ce/
litus celestia pronuntiant: et que dei
sunt ipse solus nūdit. Eia igitur om/
nes: liceat queso mihi deuotissime
christo paulo tecum: et alios alloqui
eia inquit omnes et qui celestia non cre/
dentes malo vestro contemnitis: et
qui fallacibus seculi huius illecti il/
lecebris detinemini: quique prope sa/
lutis amantes mortali exuto corpo/
re immortalem consequi beatitudi/
nem cupitis: eia iterum: atque iterum
omnis generis homines omnes vo

bis ex huius libri fonte aquam ple/
nis pectoribus haurite: ipsam sitite
in ipsam vos ipsos ingurgitate. Qui
captus est oculis: lucem recipiet: qui
tristis: consolationem: qui cessus: quie/
tem: qui tardus: alacritatem: qui ob/
stus: vires: qui rudis: eruditionem
Rursus: cui lux perspicua: mens tran/
quilla: indefessi nervi: prompta ve/
locitas: constans fortitudo. Doctri/
ne lumen: hoc se fluuio omnisaria
virtute predicto immerget et non solum
sui ornamentum conseruandi presidia
inueniet: Sed et augendi fomenta con/
cipiet. Si cui maiora fide video: pro/
mittere: et que minime constatura
sint: is in rem presentem veniens id
est opus ipsum pertractans quid il/
lud sit: et quid dixerim conferat: tunc
si non contra senserit: videlicet me
longe iora: quam pro re debuerim spo/
pondisse. ut hominem loquacem:
vanum: et nullius fidei me digito mon/
stret. Nec quenquam terreat: aut sa/
stidito amoueat infimus: et vulgari
propior: quam latino orationis stilus: li/
buit. n. olim spiritali Catherine
patri que ipsa vernacula locutione edide/
rat: in tale genus dicendi transferre
rerum eloquentia illinc: non verbo/
rum petenda est: nec propter sermo/
nis infantiam rationis elegantia con/
temni debet. Liber hic non ad au/
res mulcendas: nec linguam polien/
dam: Sed ad animam: et sensus in/
struendos paratus est: nec recte di/
cendi: Sed recte viuendi precepta
continet. Satis superque facit: qui
quod proficitur: id preesse: graphi/
ce: et perfecta ex arte edocet: celestia

pollicetur: prestat abunde: verita-
tem promittit: dilucide profert. Ac
si: ut ex durioris corticis fructibus
corpori gustulum conquarimus: et
dentes edentimus: et palatum mul-
totiens amaritudine offendere fasti-
nemus: multo magis: ut salutaris:
ac sua anime cibaria comparemus
ut diuina illi ministremus edulia:
animi simul: et auribus molliciem de-
bemus comprimere. Delicati nimis
et luxuriantis esset putaminum sa-
stidio talem nucleum perdere: et rez
saluti adeo vtilem: ut etiam necessa-
ria sit: quia secum baldimenta non
afferat spernere. Proetas sepiissime:
qui parum sapiant: et minimo sale co-
diti sint sola rhitimi modulatiōe de-
tenti percurrimus: et non enim apud
nos valebit sententiarum dignitas
rationis pondus: lux sapientie: vita-
lis utilitas: ut hec quia verborum
fucus non compserit: fastidiamus.
Si sapiamus vel ob hoc grata nobis
fuerit orationis simplicitas: quod
nuda ratio oculis presentatur: quod
nulla persona: nullo lenocinio: nul-
la extrinsecus petita specie estiman-
tis iudicio subtrahitur. Generosus
mercatozem dicimus suisque fidentem
merci bus: qui res non mangonzia-
tas: sed vut sunt venditioni erpo-
nit: placetque ille ingenuus institor:
qui nulla verborum calliditate sal-
lat emptorem: hec cum ita habeant
nemo sit: hortor: et consulo: qui tanta
se capi socordia: ac stoliditate patia-
tur: ut ex hac vite arbor: quā decus-
sa sint folia: fructus non velit decer-
pere: et huius plusquam nectaris p-

culdubio fontis: quia non per arti-
ficiosos rubos: sed naturales topbos
perfluat potator: et recenset. Sed mo-
lesta quedam turba: que dente liui-
do huic pulcherrimo Catherine li-
llo honestamentum querit detrahe-
re: mihi stomachum mouet ait. n.
Christi stigmatum ornamenta non
asscutam: quasque immerito in nu-
merum sanctarum redacta sit obij-
cit pontifice: qui eam vulgari vtar
verbo. Canonizari: suum fuisse con-
cium. Cane tibi inuida turba: ne:
quos tu frustra ad ferendum den-
tes acuis: patraris ipsa gregis sui cu-
stos christi? Iesus: cui sue care sunt
oues: lupos insequi solet. Nescit: no-
litue quisquis aduersanti in casum
animo obsistit: hunc sanctissime vir-
gini redemptor noster cicatricum sua-
rum stigmata impressit: verum est
quod profunda adeo ipsius humili-
tas fuit: tantum vel honestissimi sple-
doris in hoc seculo contemptus: ut
eorum manifestationem deprecata
sit: et tam illustribus stellis velame-
tum precibus impetrarit: eodemque
momento pariter et patibuli illius
vindictis vite mortalium monumē-
ta in corpore: et humillimi animi al-
tam in celo gloriam promeruerit. Et
quod mixtum cum his longe maiora assecu-
ta sit: illeque omniparens Deus: qui
infirma mundi eligit: quibus fortis-
sima queque confundat: pro sua in-
enarrabili bonitate et diuinitatibus
illam honestamētis illustrarit. Per-
legatur eius vita a beato raimon-
do descripte fideliter: perlegatur
epistola diui stephani sacerdotis car-

2.
tusefca: vt assumpto vtar cognomi
ne: in eiusdem sanctitatis testimoni
um edita. Diui inq̃ Stephani qui cū
secundis huius seculi rebus: delici/
isq; vinctus detineretur mirifice ab
ea solutus: ac familiaris illi factus
dialogorum plerumq; dictata cala
mo suscipiebat. Perlegatur & que
de eadem a Pio secundo Pontifi
fice caribis condita sunt. Item alia
non pauca: que omnia recensere lon
gum esset. Constat pręter stigma
ta plurima miranda: ac singularta
huic ardenti caritate lampadi at/
tulisse fulgorem: vt christum ip/
sam sibi i sponfam o suscepisse: vt po
stliminio ad vitam redditus: celesti
um archanorū reuelatio: pprię cor
dis christi manu facta mutatio alic
ni inspectio: diuina vita nullo: pre
terq̃ spiritali cibo refecta: & alia
multa: que nūc referre non attinet:
vt nulla nos admiratio mouere de
beat: cui tot diuina attributa
sint: eandem & stigmatum gloria fu
isse donatam. quantum vero ad san
ctitatis nomen attinet potius me il
lorum miseret: qui id iniquo patien
tes animo impie oppugnant: q̃ q̃
propulsatorem: defensoremq; desi
derare rem censeam. Vita etenim:
meo iudicio: grauis testimonium
sanctitati assert: q̃ mortalium quis.
quanq; si ciuitatis vinculum fidem
suspectam faceret: multo suspectio/
rem facere deberet eiusdem institu
ti professio eademq; religio. Arcto
ris namq; necessitatis coniunctio est
correligiosos: vt ita dixerim esse q̃
coniuces: & tamen Pontifices nō

nulli eos in sanctorum numerū re
tulere: non de monachis quorum
in hoc genere infinita exempla sunt
sed de alijs loquor: eūz quibus vnus
eundemq; colendi. Dei ordinem se/
ctari fuerant: neimincq; detractan/
te: nec immerito recepti sunt. Non
est tam longe repetenda suspitio: vt
communis parens ciuitas fidem in
firmer. Vis omnis: ac facultas testa
di tolleretur si reſcenda concinuis
testimonia forent. Id quod quoni/
am per se adeo pater: vt: qui aduer/
sentur: potius ridiculi fiant: q̃ ali/
qua ex parte sui sani compotes vo
ti: non in hac ero asseueratione pro/
lirio: ne improborum fatuitas me
in id vitij trahat: vt supernacanea
veritatis asseritione proborum salez
offendam. Idos tantum mordaces:
si quis apud ipsos precibus locus ē:
oratos vehementer volo: ne adeo si
bi in hac falsa opinione concepta in
dulgeant: vt opera simul cum auto
ris sanctitate respuant. Tantisper
a proprio obsequio temperent: vñz
angelice huius virginis dialogos
perlegendo cognoscat. Id cum ef/
fecerint suo liberum relinquamus
arbitrio & de ipsa sentire quid libe/
at: & nobis etiam quid de eadem sen
tiamus ex sua voluntate prescribe
re. Nunc vero te Paule: quoniam
cum sat prata biberint: riuuli clau/
dendi sunt: per christum: quem vt
par est: vnice: ac sūme colis: rogo: &
si finis oro: vt catharinam: cui te er
mia deuotione deditissimum scdo:
quotidianis sollicitare nō desinas
precibus: vt sua intercessionē: que

nos in hac miserarum periclitabū
da valle familiaritas conciliavit:
ea in montis non tranquillitate per/
petua securus: letiusq; perfrui me/
reamur. Vale.

**Epistola Dni Stephani Car
thusiensis.**

Enerando re/
ligioso sibiq;
pamabili cor/
de sincero fra/
tri Thome
Antonij de se/
nis ordinis p/
dicatorum: in
conuentu san

ctorum Joannis & Pauli Vene/
tijs immoranti. Frater Stephanus
de Senis prior: licet indignus do/
mus sancte Marie & gratia carthu/
siensis ordinis prope Bapian salu/
tem in eo qui est vera salus. litteras
vestras affectuose recepi: & attente
perlegi. per quas me valde requiri/
tis atq; rogatis: vt veridicam in/
formationem vestre caritati dirri/
gere debeam etiam in publice for/
ma de gestis moribus virtutibus:
atque doctrina famose sanctitatis
virginis beate catherine de senis.
Cuius conuersationem aliquando
merui vni agere in hmanis: vt

asseritis. Et presertim occasione cu/
insulam querele facte Venetijs in
episcopali pallatio circa celebratio/
nem festi sine commemorationem
eiusdem virginis: quia multi cre/
dere nolunt veras esse virtutes que
de ipsa veridice predicantur. Ut ve/
rum aperte fatear facta ipsius vir/
ginis cum omni genere suo mihi: &
omni genere meo penitus ignota
fuit: licet in eadem ciuitate Sena/
rum oriundi fuerim: vsque ad an/
ni domini. M.ccc.lxxvi. vel circa.
Nec etiam illo tempore velut im/
mersus in fluctibus vite presentis
eius habere noticiam eroptabam:
nisi q; eterna bonitas que nemine:
vult perire: per hanc virginem ani/
mam meam a faucibus inferni li/
berare disposuit. Accidit igitur illo
tempore sine culpa nostra: nos icur/
rere quandam guerram cum valde
potentioribus nobis. In qua cum
plurimi magni ciues aliquando fu/
issent occupati: atque fatigati nul/
lam omnino spes alicuius bone vo/
luntatis: vel pacis ab illis aduersa/
rijs nostris habere potuerunt. Tūc
virgo prefata valde florebat in vni/
uersa iustia: & magnis virtutib; pre/
conis a quampluribus extolleba/
batur. Et opera valde miranda re/
ferrebantur. Unde mihi suggestus
extitit: quia si rogare illam de tali
negotio: sine dubio pacem habere:
quia multa similia fecerat. Quare
consilium habui euz vicino viro no/
bili qui longo tempore portauerat
odiu: & postea pacem fecerat: eiusq;
sacre virginis conuersationē habere.

Qui vt mortuum meum audiuit
illico respondit. Indubitatum ha/
beas: quia nullam in ista ciuitate
personā inuenies que sit aptior ipsa
pro tali pace. Subiungens vltra
non differas: et ego te sociabo: visita
uisus igitur eam: que me recepit:
non vt verecunda virgo sicut cri/
stimabam. Sed affectuosissima cari/
tate veluti si germanum a remotis
partibus redeuntem gratiose susce/
pisset de quo sui miratus. Et atten/
dens efficaciam sanctorum verbo/
rum quibus me non solum induxit
verum etiam compulit ad confessio/
nem: et ad virtuose viuendum diri.
Dignus dei est hic. Et audita cau/
sa mee visitationis absolute respon/
dit vade fili carissime confidens in
domino quia libentissime laborabo
donec habebis optimam pacem. Et
huiusmodi pondus omnino super
caput istud habere me sinas. Et ita
postea rei probauit euentus: quia
miraculose postmodum ipsa medi/
ante pacem habuimus: et etiam con/
tra voluntatem ipsorum aduersa/
riorum nostrorum. Et hōmitto cau/
sa breuitatis. Interim ego sollicita
re desiderans huiusmodi pacem: vi/
sitauī pluries eam. Et quotīdie p/
pter efficacissima verba sua et exem/
pla perfectissima sentiebam interio/
rem hominē in melius conscientia
compellente reformari: me rogauit
hoc intervallo temporis: vt aliquas
epistolas quas ore virgineo mirabi/
li modo dictabat ego scriberem. Et
hoc utiq; valde libenter acceptauī
quotīdie sentiens in me per nouū

fernozem ad celestia cor accendi vil/
lipendendo seculum: et omnia sua
cum tanta displicentia vite pristī/
ne: vt vir me tollerare valerem. Et
talem ac tantam in me sensi muta/
tionem: vt etiam ab extra tempera/
ri non posset. Ita vt fere tota ciui/
tas miraretur. Et quanto plus at/
tendebam vitam et exempla: mores et
verba prefate sancte virginis: tan/
to maior augmentum in me perci/
piebam aperte diuini amoris: atq;
seculi contemptus. Post modicum
vero temporis prefata sacratissima
virgo dixit in secreto. Noueris dul/
cissime fili: quia cito complebitur
maius desiderium quod habebas.
quo percepto fui suspensus in men/
te q̄ aliter: quoniam in me nescie/
bam inuenire quid in mundo vel/
lez habere: imo potius oīa sua recu/
sabam. Ideo diri. O bscero carissi/
ma mater: quod est illud maius de/
siderium quod habeam. Et ipsa que/
ras inquit in corde tuo. Ad quam
ego: vere mater amantissima: nescio
maius in me desiderium inuenire:
quam esse iugiter iuxta vos. Et illa
subito respondit. Et hoc erit. Ego
vero nesciebam intelligere modū
qualiter honeste siue cōmode pos/
set ita fieri propter dissimiles con/
ditiones et vtriusq; statum. Ille ve/
ro cui nihil est impossibile per mo/
dum admirabilem ordinauit ipsa;
ad ciuitatem Quinsōi. videlicet ad
dominum gregorium Papam vn/
decimum virrigere gressus. Et ita
licet indignus acceptatus fui co/
mes tam sancte societatis: paruipe/
r

dens: atq; derelinquens virumq; pa-
rentes germanos: sorores: et alios co-
sanguineos me beatum esse repu-
tans ex virginis presentia. Post h-
ipse sumus pontifex venit ad vrbes
Romanas ipsa virgine sanctissima
solummodo confortante: tamen ex
diuino precepto prout apertissime
mihi constat &c. Et pro factis eccle-
sie sancte misit eam florentiam. que
tali tempore rebellis erat ecclesie:
vbi multa mirabilia deus operat⁹
est per eam: vt aliquantulum in sua le-
genda panditur. Et ibi secus adhuc
esse merui. Tandem etiam in Ro-
ma fui secum: vbi post multos: et vt
ita dixerim intollerabiles labores
infatigabiliter ad honorem dei por-
tatos: et illarissime toleratos felicis-
simo cursu diem clausit extremum
in presentia mea. quam etiam pro-
prijs manibus ad minernam: vnde
licet fratrum predicatorum eccle-
siam octuli tumultuandam: immo ve-
rius in capsa expressa et honora-
bili sepulcro marmoreo conseruan-
dam. Dum vero laboraret in extre-
mis ordinauit cum aliquibus quid
agere deberent post eius transitum:
postea faciem virginis ad me ver-
tens aut etiam protendendo digi-
tum: tibi autem ait in virtute san-
cte obedientie precipio ex parte dei
vt omnino vadas ad ordinem car-
tusiensem: quoniam ad illum ordi-
nem ipse te vocauit et elegit. Et vl-
tremo nos iuxta se plorantes ait. Pl-
li carissimi nullo modo plorare de-
betis: immo potius in domino leta-
ri et agere festiuum diem: quia car-

cerem egredior hodie: vadens ad
amanissimum sponsum anime mee.
Vobis autem indubitantissime p-
mitto: quia magis incomparabili-
ter vos adiunabo postea: nunquam
adiunare potuerim dum fui hic in
carcerata. Et vt ore promisit: et ver-
bo sic opere perfectissime compleuit:
et implere quotidie non cessat. Et vt
h- aliquantulum pateat exemplo: proferaz
vnum ad honorem dei et ipsius vir-
ginis quantum ad verecundiam me-
am accedat: quia quando mihi pre-
cepit ex obedientia dei: vt irem ad
ordinem cartusiensem: ego non opta-
bam illum: vel etiam alium ordi-
nem. Sed ex quo misit me ad ethe-
reas mansiones in corde meo tale
desiderium inissa perficendi succ-
sum extitit: vt si totus mundus mi-
hi contradicere voluisset. Ego nulla
tenus acquiescere potuisses vt expe-
rientia docuit. Tibi quantum vel
quid operata iam fuerit: et etiam ope-
retur cum filio suo licet inutili et in-
digno. Non est huius temporis enar-
rare: hoc autem in tactum omnino
preterire non patiar. quia post de-
um atq; beatissimam virginem Ma-
riam: ego magis obligatum existi-
mo me prefate sancte virgini Cate-
rine: quam alicui creature mundi. Et si
quid alienius virtutis esset in me to-
tum attribuo sibi post deum &c. Er-
go per superscripta comprehendere po-
test aliquibus annis habuisse me su-
pra quam plurimos etiam familiarissi-
mam conuersationem eius: litteras
atq; secreta sua et partem sui libri scri-
bendo: et ab ore virginis percipientem

do: quia supra merita me nimis af-
fectu matris caritate dilexit.
Ita ut multi filiorum et in christo fra-
trum meorum egre portarent et emu-
lationem haberent. Ego tamen at-
tente cum diligentia magna consi-
derabam verba mores et actus eius
in omnibus et per singula. Et in pau-
cis volendo multa concludere su-
per conscientia mea coram deo: et uni-
uersa ecclesia militante veridice si-
bi prebeo testimonium istud: quia
licet ego me peccatorem intelligam:
tamen habui elapsis iam annis sera-
ginta et ultra conuersationem mul-
torum: et valde famolorum seruorum
dei: et nunquam vidi: vel etiam audui
a multis elapsis temporibus aliquem
dei seruum: qui esset in omni virtu-
te in tam perfectissimo: atque suppre-
mo gradu quare merito reputaba-
tur ab omnibus virtutum simula-
crum: atque speculum seruorum dei lu-
cidissimus. Non habeo memorie tam
to tempore conuersando secum: unquam
ab ore suo virginis verbum aliquod
occisum auduisse. Sed verba no-
stra nunquam sic erant inepte prolata.
Quin ipsa statim ad aliquem spiri-
tuale profectum adduceret. Sem-
per in fatigabili corde loquebatur
de deo: vel ad ipsam inducentibus
Nunquam certimodo dormiuisset: vel come-
disset. Si auditores iugiter habuis-
set: ut explebamur in ipsa quotidie.
Si quando vero compellebatur au-
dire facta seculi: vel ad salutem in-
utilia: subito rapiebatur in extasim
et corpus ibi remanebat absque sensu
quocumque. Velut in oratione persistens

illo modo quotidie rapiebatur: ut
ipsi vidimus: non dico centum vel
mille vicibus: imo valde pluries.
Omnia membra sua rigida rema-
nebant et inflexibilia. Ita ut prius
ossa frangi potuissent quam flecti mem-
bra valuissent. Et pro veritate istius
passus apertissime demonstranda
ne forte quis extimare vellet ipsam
ita simulatorie fecisse unum volo nar-
rare gestum in presentia nostra. Quan-
do fuimus in auinionem. papa Gre-
gorius antedictus assignari nobis
ordinauit unam pulchram domum:
cum ornatissima capella. Soror ipsius
domini pape veluti deuotissima
domina postquam aliquando locuta fu-
it cum superscripta virgine. Magnam
affectionem atque deuotionem conce-
pit ad eam. Et inter cetera dixit in
secreto magistro Raimundo confes-
sori suo quod valde popatabat adesse quam
sacra virgo concicaret: quod promisit ei quod
die dominica futura sibi notificaret.
Qua die veniente hora tertiapostquam
secundum capellam intravit absque sotularibus
tamen cum pedulibus: et more suo rap-
ta fuit in extasim concipere desiderans
et expectans: vocauit ergo me magister
Raimundus et ait. Vadas ad tale
pallatium ubi moratur veneranda
soror pape. Dicetque tibi quia Cathe-
rina communicabit isto mane. que
domina missam audiebat. Sed si-
cut intraui quendam aulam val-
de magnam ipsa me considerauit:
et agnouit esse de familia Catherine
unde subito personaliter ad me ve-
nit et ait. Fili quid queris tu? Cui
 respondi que mihi fuerant iniuncta.

Ipsa vero subito festinanit et venit
domum nostram. Cum honorabili
societate serus utrinusq. Inter alios
autem adduxit uxorem nepotis pa-
pe. Qui vocabatur dominus Rai-
mundus de turena. Iuencula qui-
dem erat vanitate plena: nihil ha-
bens de deo. Soror pape valde de-
note se gessit. Illa vero misera sicut
extremo cogitavit: q. virgo simula-
ret. Ideo post missas ostendit ex ve-
nitione faciem suam superponere
pedibus virginis: et cum pluribus
vitiis in pedibus acerrime perfo-
rauit: virgo vero stetit immobilis
quemadmodum ita stetisset: etiam
si pedes abscidisset. Postea autem
omnes abscesserant: et virgo restitu-
ta fuit corporeis sensibus valde ce-
pit dolere pedem. Ita q. vir ambu-
lare poterat. At ille socius sue confi-
derantes vix dolebat: viderunt emor-
tum sanguinem et puncturis: et in-
tellerunt aperte maliciam et infi-
delitatem illius misere. De multis
exemplis ad propositum hoc vnus
estimo sufficere posse viro fideli. Cir-
ca quem erraticum statum eius vnu
valde mirabile est nullatenus omit-
tendum. Sed cum debita venera-
tione recollendum: quia precipue
quando pro quibusdam arduis eius
anima feruentius in oratione semet-
ipsam exercitabat: et cum impetu ma-
iori satagebat ascendere: grauedi-
neq. quoq. corporis post se trahebat
et a terra subleuabat: unde multoci-
ens a pluribus in oratione posita
visa fuit a terra suspensa et eleuata.
Quorum ego sum vnus. De quo val

de mirabar et obstupebam. Quati-
ter autem ita fieri possit aperte scri-
bitur in libro que ipsa virgo sacra
composuit. Quae ego pro parte scri-
psi dum illum ore virgineo valde
mirabili modo dictabat. Super qua
materia valde notandum est: quia
diuina maiestas isti fidelissime sp. s.
se hac tantam auctoritatem: atque
familiaritatem secum exhibuerat:
ut frequenter in oratione sua con-
fidentissime loqueretur dicendo.
Ego nolo sic. Et quando tali modo
sponso suo loquebatur: videbatur
esse necessarium q. ill. consuium esse:
etiam haberet: ut in multis posse-
mus veridicum exhibere testimoni-
um. Sed hoc vnum quod in me per-
cepi tacere non debeo. Cum de au-
tione rediremus fuimus in ciuita-
te Janue per mensem: et ultra in do-
mo cuiusdam nobilis et venerande
domine que vocabatur dña. Dic-
ta scotia: ubi fere tota societas no-
stra fuit infirmata. Illa vero domi-
na sollicitam de omnibus curam
habebat. Adducendo quotidie du-
os medicos valentes viros. Cum
quibus habui laborem valde ma-
gnum volendo satisfacere singulis i-
firmis. Donec ab omnibus quasi de
domo mihi predicaretur q. etiam in-
firmarer. Et infra paucos dies ita
subsecutam est. In lectum ergo cecidi
acutissima febre correptus vna
cum excessiuo dolore capitis et vomitu
laborioso. Cumq. sacra virgo pce-
pisset h. ad me personaliter accessit:
vna cum pfectioribus atq. sociabus
eius. Et amepetui in quo eram ita

granatus. Ego vero letatus ex eius
 latissima presentia solacioſe respon/
 di. Aliqui mihi dicunt q̄ ego pati/
 or: ignoro quid. Tunc ipſa caritate
 materna mota: mihi frontem virgi/
 nea manu tetigit: et caput ſuum ali/
 qualiter agitans ait. Audiat iſtū
 filium qui dicit. Aliqui mihi dicūt
 q̄ ego patior: ignoro quid. Cum ip/
 ſe patiatur accutiſſimaz feb: em. Et
 illico ſubiecit. Ego proculdubio nō
 permittam te facere: prout agunt i
 firmi ceteri. Sed in virtute ſancte
 obediētie tibi precipio: vt vltimus
 hanc egritudinē non patiaris.
 Nam omnino volo te ſanuz eſſe. Ac
 vt alios adiuues vti ſolebas. Et hiſ
 dictis iuxta morem ſuum incipit lo/
 qui de deo. Mirabile dictu: ſed val/
 de mirabilius in facto ipſo. Tunc
 adhuc ea loquente: fui pleniffime li/
 beratus. Et interrumpendo verba
 ſua me liberatum eſſe clamaui cun/
 ctis qui aderant admirantibus. Et
 annis multis poſtea cum perfectiſ/
 ſima ſanitate pſeueravi. Simili mo/
 do prefata virgo videlicet: ex prece/
 pto poteſtatino venerabilem viruz
 dominum Joannem monachū pro/
 feſſum et habitantem in cellis val/
 lis ymbroſe liberauit. qui ſicut mi/
 hi firmiter aſſeruit: hora tali labo/
 rabat in extremis in abbacia paſſi/
 gnant prope ſenas. Preceptum au/
 tem ab ore virginis audiuit: quod in
 abſentia dicti domini Joannis ſa/
 ctum extitit. videlicet in pſona duo/
 rum diſcipulorum eiſdem quos ip/
 ſi virginis dixerat precipiens illi
 per eos ne amplius infirmaretur.

Sed indilate veniret ad eam. Et
 abſq̄ mora ſic opere compleuit. Su/
 per quo facto admiratione multa
 digno. Ipſe poſtea pulcherrimā ep/
 ſtolam luculenti ſtilo dictavit. Ad
 memoria tantū miraculi. quam in
 cella noſtra deuote conſeruauit. Tū
 adhuc valde plenius vna voce mi/
 hi ſupraſcripta ſerioſe narrauit. No/
 ce publica virginem extollendo. Et
 ad eius deuotionem omnes audiē/
 tes inuitando: que de porta mortis
 extraxerat eam potius precipien/
 do q̄ orando. Multuz adorans lau/
 dabat altiffimum qui talem: atque
 tantam auctoritatem iſti ſponſe ſue
 conceſſerat. Et quia vniuerſa vita
 ſupraſcripte virginis tam ſecunduz
 hominem interiorē q̄ exteriorē
 extiterit: vt ita dixerim inaudita et
 valde miraculoſa: tamen aliqui ſer/
 ui dei magis excellentes alti⁹ vnū
 in ea conſiderabant in homine ma/
 iore valde ſtupendum et inſolitum:
 qz quicquid ageret diceret: vel au/
 diret inſepabiliter ſua ſancta mens
 in deo ſemper erat immerſa. Sibi q̄
 actualiter vnita. Et quando ex ha/
 bundantia cordis os loquitur nun/
 q̄ niſi de deo loquebatur: vel ad de/
 um inducentibus. Semper et vbiq̄
 deum querebat inueniebat et poſſi/
 debat per actualem affectuz et amo/
 ris vnionem. Recolo q̄ quando vi/
 debat in prato flores in quibus vir/
 go florigera valde complacentiam
 habebat. Cum ſancta leticia nos in/
 uitabat dicens. Nōne videtis q̄ om/
 nia deum honorant atq̄ elamant.
 Iſti rubri flores rubicūdas ieſu xpi

plagas apperte nobis intimant. quoniam videbat multitudinem fornicarum dicebat. Ita sunt egressae de sancta mente dei: sicut et ego. qui tantum laboravi ad creandum angelos quantum istos arborum flores. Et in effectu semper omnes et in omnibus eramus in sua presentia consolati et tantum edificati: quod ut ita dixerim absque corporali cibo stetissemus iugiter ad audiendum eam: quantumcumque fuisset: minus aliunde tribulati vel infirmis tate gravati. Etiam suspendendi siue decollandi quos accersita quantorumque visitabat in carcere videbatur omnes obliuioni tradere pro tali tempore penas et afflictiones suas unde cumque venirent. In eius aspectu mirabili modo temptationes diaboli videbant omnino cessare veluti quando sol in virtute sua lucret et undique tenebrae fugantur: nec apparent apparere. Recolo multociens ad eam fuisse cum proposito narrandi plura de statu meo: et postea sibi dicebam quod obliuioni tradideram: unde solebam ab ea petere qualiter mihi esset quod perculdubio melius exponebat: et in necessitatibus occurrebat quod ipse scivisset exponere: siue postulare. Et ne quis admiraretur de tali modo loquendi non uerint oes. quod ista sanctissima virgo quasi cognoscebat animarum dispositionem veluti nos agnoscimus dispositionem facierum: putet experientia multociens aptissime demonstravit: unde non poteram eam aliquo modo latere: sed nobis omnia secreta palabat. Quare quandoque sibi solaciose dixi: vere mater est ma-

ius periculum esse surta vos quod ambulare per mare pro eo quod ita videtis omnia nostra: et ipsa mihi subintulit in secreto. Noueris carissime fili quod in mentibus eorum precipue super quas amplius inuigilare studeo nulla macula siue nubes alicuius defectus ita cito posita est quam illa subito videtur domino demonstrante. Et ad maiorem euidentiā istius veritatis aptissime mihi ostendit quod per efficacissimas exortationes eius ipsa perficeri fecit: et in presentia mea utriusque seruis ingentem multitudinem: quod nullus poterat ei resistere: unde per tantum fructum animarum quem ipsa faciebat in huiusmodi. papa Gregorius. xi. ci. gratiose processit iugiter hic secum tres possessores cum auctoritate valde magna etc. Unde tamen occurrebant peccatores aliqui tam tenaciter alligati. quod omnino resistebant ei dicentes: vere domina si mihi dicere crederis quod romam ire: vel ad sanctum Iacobum infalenter adimplere: super hoc autem articulo possessionis obsecro peccatis mihi quod non possum. Tandem quando per alium modum ipsa prevalere non poterat in secreto peccatori dicebat. Si dixeris tibi eam ob quam tu renuis confiteri: nunquid postea confiteberis. Ille vero tanquam attonitus atque peruersus ita facere permittebat. Et ipsa dulcissime frater oculos hominum aliquando latef: possumus oculos vero dei nunquam. Ideo tale peccatum quod in tali tempore: et in tali loco fecisti. est illud unde diabolus tali mente tua ita perfundit quod te. perfiteri non finit. At ille videns ita se deperit sum ad pedes eius humile se prosternere cum abundantia lacrimarum veniens

expolles et indilate confitebatur. Ap-
tissime mihi constat quod pluribus et cum
pluribus hoc actum est. Quorum unus
per totam Italiam valde famosus et ma-
gni status mihi virit. Solus deus
et ego sciebamus illud quod ista virgo
mihi dixit. Non penul dubio vide quod
ipsa maior est in conspectu dei quam cre-
datur et. Per hunc ergo modum vir-
go prendetissima peccatorum alias de
manu diabolica liberabat. Et ista
pro pueri de mirabili vita sua secun-
dum hominem interiore dicta sufficiat:
Iamplissima sit huiusmodi mate-
ria. Secundum exterio rem hominem ad
huc erat ipsius ita mirabilis: immo
miraculosa: quod sicut in legenda sua
multo tempore sustentabat aliquan-
do virginem corpusculum absque cibo
quocumque materiali et abstinentia a
a gutta frigide aque: quod impossibi-
le iudicare nisi vidissem oculis me-
is in Roma quicquid sumendo solummodo
venerabile sacramentum. Tunc tamen
modus vineit quod tempore multo serua-
nit: ut ego pluribus annis vidi et iste:
carnes: vinum: confectioes et una mul-
titudine abhorrebat. Ille socie sue prepa-
rant ci contra herbas crudas quas
insalaticium vocamus quoniam poterant ha-
bere: vel aliquando ferculum olivum cum oleo
de anguilla comedebat solummodo ca-
put et caudam. Ceterum vero non comede-
bat nisi quoniam bene putridus erat et si-
militer vnuas et huiusmodi. Neque
tamen ista comedebat: sed aliquando cum
pane: aliquando sine pane dentibus
conterebat: et omnem bolum quo ad
materiam grossam expuendo: et aquam
param et frigidam frequentissime bibere

do imo sorbendo. Et quasi tanto
tempore differerebat ita facere: quan-
to socie comedendo stabant in men-
sa. Postea surgebat dicens. Nada-
mus ad institutam istius misere pec-
catricis. Et cum uno virgulto seni-
culi vel altero quod ad stomachum im-
mittebat violenter per eandem vi-
am illum facum et aquam potatam ad
extra reuocabat: et aliquando tantam
violentiam in hoc actu sustinebat
quod ex ore sanguis viuis eribat. con-
funditur igitur hinc opinio immo
detractio quorundam incredulorum
qui falsissime detrahebant ei dicen-
tes. Quamvis ipsa non comedit apte-
cum aliquo: ipsa postea comedit in secre-
to. Simplicissima veritas est ista quod
aptissime vidimus et cognouimus
multo tempore. Quod dum in stomacho suo
erat aliqua substantia cutusculum suum
sive liquoris: vel aque: sive rei alte-
rius et ad istam unam auellane: corpus
eius efficiebat infirmum: atque totaliter
inutile. Aliquando veniebat ad eam aliqui
magni viri tempore quo debuisset agere
iustitiam illam: ut utar vocabulo
suo. Et sic ut eis illico satisficeret op-
portebat eam differre tale actum. Sed
ipsa subito sinecopizabat: et efficieba-
tur quasi mortua: donec illam euacua-
tionem opere perfecisset. Hoc autem vidi-
mus: ut ita dixerim infinitis vicibus.
Quod ego diligenter attendens valde
confidenter aliquando dixi sibi. Mater
amantissima confidero quod refrigeri-
um eius quod isto modo sumitis: ita
modico tempore tenetis in stomacho: quod
natura nullam: vel modicum inde potest
habere subsidium: precipue quod statim a

Stomacho renouatis ita difficulter et
afflictiva pena. Quam melius vide
tur esse quod abstineatis oio a tali sum
ptione. Que tanquam virgo discretissi
ma mihi rñdit: dilectissime fili plu
res habeo bonos respectus in ista
sumptuose mea: vnus ē quod rogavi de
um ut in pñti vita p peccato gula
me puniret. Itaque libenter accepto
disciplina ista adeo mihi gratiosē cō
cessam. Deinde quod conor isto modo
satisfacere quod pluribus qui vidētur
in me scandalizari: quoniam non comede
bam. Dicebant enim quod malata sca
me decipiebat et. Itaque comedo si
cuti mihi cōcedit. Alius ē potest esse
respectus: quod per istā corporalem pe
nam mens aliquantulum ad corpora
les potentias reuertit. Illas enim
forte corpus insensibile remaneret
pro eo quod mens taliter esset absorpta:
his auditis tacui non habens ad ei
repticandum. Preter hanc autem ha
bebat ista sacratissima virgo tantas
sapientiam anime sue diuinitus in
fusam. Quod omnes eam audientes
in stuporem vertebantur. Omnem
sacram paginam ita lucidissime de
clarabat: et interpretabatur: ut om
nes quantumcunque docti siue ma
gistri velut attenti mirarentur. Et
quod etiam apparebat valde mira
bile humana scientia in eius prospectu
ita diffidere videbatur veluti nix: vel
glacies: in aspectu solis ardētissimi
liquefieri solet: plures fecit effica
cissimos et admirando stilo sermo
nes in presentia prius domini Gre
gorij pape. xi. Postea domini vr
bani sexti. Itaque dominoꝝ cardina

lsum decensum vnanimiter admir
ratiōe multa suspēsi. Nunquam sic locu
t⁹ ē hō: et absque dubio ista nō mulier
est quod loquitur: imo spūssēs: ut apertissi
me cōprobat. Et quod materia se pōbet
ad ppositū vñū volo succinte recta
re: cui fui pñs. In auinide cū papa
Gregorius. xi. isti scē virgini mul
tā audiētiā exhiberet: atque reueren
tiā hñet ei tres magni plati videāt
ipsi quo spū sup ipsa fuerit ei locuti
dicentes: pñ beatissime nūquid ista
catherina de senis ē tāte sanctitatis
grāte dñ. Qui rñdit: Ne credimus eā
cē sanctā virgine. Et ipsi visitabim⁹
eā si vñ scī placet. Et ait ipse: credi
m⁹ quod eritis edificati: veneret ergo
domū nrām idilate post nonā i esta
te: pulsantib⁹ illis ad hostiū: ego cu
curri ad eos. Qui dixerūt: dicas ca
therine: quod volum⁹ ei loqui. Quod p
cepto sacra pgo subito descendit ad
eos vna cū magistro. Joāne pscello
re suo: et quibusdā alijs religioſis: et in
apto loco fecerūt eā in medio sedere:
ipsos autē erodit a magna supbia
cepit ipsas irritādo valde mordaci
b⁹ pñs: inter cetera dicētes. ex pte
dñi nrī pape venim⁹ et audis cñpl
m⁹ ate vtrū florentini te mūtāt: vñ
fama publica ptulit: et si vñ ē. Nū
quid si hñt aliquē valentē vñ quē p
tāto negotio dirrigeret valeāt ad talē
dñm. Si pñ te nō trāsmiserūt valde
miramur cū tu sis vñ muliercula
quod psumis de tāta materia loqui cū
dño nrō papa et. Sz ipa pgo pñde
tissima velut imobilis colūna pñue
rabat humilis et efficacissimas exhi
bendo responseſiones: ita ut illi val

de mirarent. Et cū de tali misericor-
dia plenissime satisfecisset eis. Pro-
posuerūt ei valde magnas et quā plu-
rimas questiones: et precipue de istis
abstractib⁹ ei⁹: atq; mō singularissi-
mo viuēdi. Et cū apostolus dicat qd
angelus sathane se trāfigurāt i an-
geluz lucis. Ad quid ipsa cognoscit
vtrū a diabolo nō sit illusa. Et alia
multa dicerēt atq; pposuerūt. Et i
effectū disputatio ptracta fuit vsq;
ad noctē. Aliqñ magister Joānes p
ea rñdere volebat. Et h̄ esset i sacra
theologia magister. Illi tñ erāt ita
valētissimi: qd i paucis v̄bis cū con-
fundebar dicētes: vos erubescet de
beretis i sp̄cū n̄ro talia pferre: per-
mittatis eā rñdere: qz valde magis
ipsa satisfaci nobis qd vos. Inter il-
los h̄o tres erat vn⁹ archieps ordi-
nis: qui pharisaico supcilio pce-
dēs: vt appebat h̄ba sacre virginis
aliqñ nō videbat acceptare. Sz aliq;
duo tādē isurrexerūt ptra eū dicen-
tes. Quid vltra q̄ritis ab ista egie.
Sine dubio materias istas explana-
uit aptius et vberius: qd vnq; iuene-
rimus ab aliquo doctore. Et multo
plura signa verissima luculenter ex-
pressit. Et ita scilicet fuit inter eos.
Postremo recesserūt oēs hēdifica-
ti p̄ter et p̄solati. Referētes dñō pa-
pe qd nunq; inenerūt aliam ita hu-
milē: neq; sic illuminatā. Qui tñ pa-
pa qñ pcepit eos ita virginē irritas
se displicētiā habuit: et apud eam ef-
ficaciter excusauit. Alferens vltra
voluntatē suam eos ita fecisse. Sub-
dens qd si venirent vltēus ad ea: 3:
faceret ostium in suis pectoribus ac

cludi et. Die vero sequēti magister
Franciscus noster de Senis medi-
cus pape mibi dixit. Cognoscis tu
prelatos illos qui venerunt h̄eri do-
mum nostram. Cui respondi qd non
Tunc ille. Noueris qd si scia illorū
trium poneretur in vna bilance: et i
alia poneretur scientia omnīū qui
sunt in curia Romana. Scientia il-
lorum trium valde preponderaret.
Et scio tibi dicere: qd si non inuenis-
sent istam virginem Latherinā ha-
bere solidum fundamentū: ipsa nū
quam egisset ita pessimum iter. De-
inde valde cōmendauit eā affectuo-
sissimis verbis: que gratia breuita-
tis omitto. Postremo quis enarra-
re sufficiat intrinsecas virtutes hu-
ius alme virginis cum illaz aetna-
li experimento. Sicut humilitatem
suam profundissimam patientiam
inuitissimam. Ita qd nunquāz visa
fuerit in facie: vel semel alterata: si-
ue qd vhum verbum cum impacien-
tia: vel iracundia quantumcunque
leui protulerit: quod est vtrūq; maxi-
me perfectionis indicium. Quis
eius ardentissimam caritatem ex-
primere posset. Qua non solummo-
do bona temporalia cum erat in do-
mo paterna in honorem dei et conso-
lationem proximorum: imo semetip-
sam infatigabiliter exhibebat: vn-
de multa miracula deus ostēdit ali-
quando multiplicando panes in ca-
psa: vel augmentando vinum in ve-
gete. quandoq; tribuit pauperi eu-
nicam suam propriam. Postea sal-
uator ei monstrauit in suo dorso lu-
cidissimā gemmā ornatam: prout

et
ch
bu
da
ren
qu
ver
null
pos
dab
co fi
tes
tuo
Qu
re f
rat
inu
tate
ferti
quid
ocim
ocum
ni: m
mult
verbi
re fin
hōies
rutes
mas
gimā
famili
mortal
cum de
q; bene
litter et
munda
rallies
le gend
et cōdit
magis

Primus.

est actus iste Rome intra sepul/
chru eius. Alia vice cum confessori
bus atq; sociabus eius ibat ad que
dam locū z habuit obuiam paupe
rem vt apparuit valde procacem:
qui petiuit elemosinaz ab ea. Ipa
vero rñdit ve Caterine frater ego
nullam habeo pecuniā. Et ille vos
potestis mihi dare matellum quez
habetis. Et ipsa verum est ait: z illi
eo sibi dedit. Confessores pō sequē
tes eam vir ēt cuz bono pñcio po
tuerunt ab illo paupere redimere.
Que cum argueretur ab eis. Qua
re sine sui ordinis habitu decrene
rat incedere rñdit. Ego volo poti⁹
inueniri sine ha bitu. q̄ absq; cari
tate. Qui nesciuerūt ei rñdere: p/
sectionem eius admirantes. Nāc pō
quadā in dispōne corporali suade
te: imo verius p̄pellente simul cum
occurrētibus occupationib⁹. Quo
ni: mer hac amplissima materia
multi libri confici possent. volens
verbis meis in compositis impone
re finem. Exhortor in dño deuotos
hōes qui delectantur audire vir
tutes reales imitabiles saluberr/
mas z exemplares istius alme vir
ginis. Et vt ita dixerim in audita
familiaritatem quā ēt dum esset i
mortali corpore sugiter habebat
cum domino nostro iesu christo at
q; beatissima virgine Maria simi
liter z cum scis alijs non dico do/
miendo sine somniando: imo corpo
raliter vigilando: legant vitā atq;
legendam ipsius virginis editam
z ordinatam a Reuerēdissimo p̄e
magistro Raymondo de capua sa

ere pagine professore. Qui lōgo tē
pore p̄fessor eius extitit z post eius
felicissimum obituz fuit factus ge
neralis magister ordinis. v3 p̄dici
catorum: vbi multum vtilia simul
z pulcherrima reperit: Et q̄uis
aliqui fastidiosi lectores tab oī fru
ctu deuotionis alieni dicant qz val
de prolixo scripsit. Hoc apertissime
nouerint vniuersi: q̄ in cōparatiōe
gestoz ipse nimis abreuiauit vitaz
ipsum in qualicūq; modo descriptā
Et ea que scripsit idubitatē existi
mo: quia spiritu sancto dictam te
scripserit: hoc verbum hic apposui
cōfidenter quia longam conuersa/
tionem immeritus habui secum.
Et non ignoro cōmendabilem vitā
eius atq; dotes odoriferas: Adeli
cet virginisq; nobilitatis ēt corpo
ree sciētie magne z aliarum virtu
tum quibus a domino fuerat in fi
gnitus: hoc vnum in fine tacere nō
potero quia sicut optime noui bea
tissime virgini Marie deuotissim⁹
extitit. Ut ēt apparet omnibus illū
pulcherrimū atq; deuotum tracta
tum quem ipse super magnificat
edidit attente legentibus. Et quia
sicut ego pie credo sã trāsiuit ad vi
tam. Anum secretum hactenus in
p̄senti propalabo. Ut apud me cer
tum habeo: quia per annos pluri
mos anteq̄ cognosceret aliaz vir
ginem sup̄ascriptam vel ecōuerso
beatissima virgo Maria corporaliter
apparens ipsi sacre virgini Ca
terine promisit ei dare vnum sice/
lissimum deuotum suum in patres
z p̄fessorem qui daret ei valde ma

b

Tractatus.

lorem cōsolationē q̄ hactenus habuit a ceteris suis p̄fessoribus. ut a pte. postea rei probauit euentus.

Hec ergo pauca nunc occurrūt in testimoniū vite sancte virginis chaterie v̄ senis vestre caritati trāsmittenda. ut ame cū instācia postulatīs que simplici stilo descripsi. et lz egritudine corpali generatus et in q̄ plurib⁹ occupatus corde simpliciore dictaui. Et qm̄ illis vestris artēdi. vocabulū v̄. q̄ p̄dicā i formatōne vestre caritati dirigerē h̄ itactū oīo p̄teritū nō patiar: Ab sit abestimatione cuiuscūq̄ p̄cipue sapientis absit et a sinceritate serenitate atq̄ puritate cōscie mee ut ego sciēter. et h̄ cōsciūm aliq̄d alie nū a simplici veritate pmiscere vellem in quibuscūq̄ sermonibus meis. Quia nōnū q̄d os q̄d mentis occidit aīam. neq̄ deus idiget h̄c mē datia n̄ra: neq̄ sienda sōt aliqua mala ut inde pueniant bona. Cer tissimū igit̄ h̄c q̄ m̄erā veritatē ptuli sup̄scripta narrādo. vel veritate asserere putauī. P̄d qua nō tm̄ expono iuramētū iuxta petitiōnē n̄ram et patū offero me sub quacūq̄ forma fuerit exp̄d iēs effi cā cissime iurare: imo q̄ valde pl us ē. ut ita dixerim p̄ tali veritate p̄firmāda et ad honore dei: et edificatiōnē: p̄solatiōnē atq̄ salutē p̄ximorū. Sum patus ē in ignē ponere manus: ut ille nouit aptissime qui nihil ignorat. Cui ē laus honor et gloria p̄ infinita secula seculorū. Amen.

Data in domo n̄ra sup̄scripta die. xxvi. m̄sis octobr̄. M. cccc. xi.

sub manu publica duorū notariorū i p̄ntia q̄ plurimū testiū et cum ap pensione nostri magni sigilli conue nialis in testimoniū veritatis. et ut nostre petitioni satisficerem.

Incipit liber diuine doctrine da te per personam eterni patris intel lectui loquens admirabilis et alme virginis chaterie de senis x̄pi sponse fidelissime sibi. sub habitu beati dominici famulantis conscri ptus dictante ipsa vulgari ser mone dum esset in extasi sine raptu et actualiter audiente quid in ea lo queretur ipse dñs et corā pluribus refferēte. primū ergo capitulū i se ptinet quō p̄ oīōnē vnio sit i deo et qualiter h̄ aīa de qua loquitur h̄c quatuor petitiones dño porrigat.

Ergens aīa q̄dam
versus honorem dei
et aīa p̄ salutē anxia
desiderio maximo p̄
alicuius tpls spaciū
i habituata virtute

semetipsam exercēdo sollicitē i cella cognitionis pprie fragilitatis sterit ut bonitatē dei melius in se cogno scret: q̄ post huiusmodi cognitōnē illico sequit̄ amor atq̄ diligēdo se qui conat̄ et se idnere veritatē. Sz nullo mō tm̄ gustat nec est ab ipsa veritate tm̄ illustrata q̄tū oratiōe mediāte p̄tinna deuota et humili i sui atq̄ dei cognitōe fundata. Nā orat̄ io talis vnit aīaz cā deo sequē do x̄pi crucifixi vestigia. Et sic ex affectuoso desiderio et vniōe amo

Primum.

10.14

ris efficit alium semetipsum. Hoc
 xpm dixisse videtur cum ait. Siquis
 diligit me sermonem meum seruabit.
 Et iterum. Qui diligit me diligetur a
 patre meo et ego diligam eum et manife-
 stabo ei meipsum et erit vnus mecum et
 ego cum illo. Et in plerisque scripturis
 locis verba similia reperiuntur per quod co-
 gnoscere manifeste possumus quod anima
 per affectum amoris efficit alter ipse.
 Et ut hoc aptius videre possimus
 sciendum quod a quadam memini serua-
 dei audisse quod dum orationi vacaret cum
 ingenti mentis eleuatione pius deus
 in mentem affectionem quaz seruus
 suis habebat oculo intellexit eius
 aperte patefaciebat dicens. Aperit
 oculus intellectus et aspice in me et
 videbis dignitatem atque pulchritu-
 dinem rationalis creature mee
 et in pulchritudine quaz anime tribuit
 creando illam ad imaginem et similitudi-
 nem meam istos aspice qui sunt idumē-
 to nuptiali vestiti caritate vix. mul-
 tis variis ornatu virtutibus qui sunt
 ex dilectione continue mihi coniun-
 cti. Et ideo si peteres a me qui sunt
 isti tibi runderes assererebat amabilis
 et omnipotens deus ipsi sunt alter ego:
 quia spon te perdidit et abnegauit
 runt eorum propriam voluntatem fas-
 cti mee voluntati conformes et vnitati
 sunt in omnibus eam induti. Ergo bene
 verum est quod anima deo se vnit ex dilectio-
 nis affectu. Itaque anima predicta vo-
 lendo lucidius veritatem agnoscere
 ac agnoscendo sequi magno deside-
 rio quanto humiliter ab eterno pre-
 postulabat. *¶* Et cum per se ipsa per-
 derans animam in veritate non posset

doctrinam vel orationis et exempli primis
 utilitatem afferre: nisi primo sibi ipse/
 cum virtuosum fecerit: vix acquirendo et
 in se possidendo culmina virtutum.
 Secunda petitio fuit per reformationem
 sancte matris ecclesie. Tertia ge-
 neraliter per salutiferam pacem idcirco or-
 bis et precipue christianorum qui tam ele-
 uata cervice cum execrabili persecutione
 sunt ecclesie sancte rebelles. Quar-
 ta vero petierat pertinebat quod in corde et
 in particulari cuiusdam obscuro et in oppo-
 sito nato casui diuina misericordia pro-
 uideret.

Quomodo huic anime desiderium
 exercuit dum ei mundi necessi-
 tas a domino demonstraretur. Capitulum ij.

Hoc vero desiderium erat ignis
 atque continuum quod amplius et
 feruentius illi creuit et augmenta-
 tum est ex quo sibi demonstrata fu-
 it ab vniuersi opifice necessitas ma-
 xima miserrimi mundi in quanto pe-
 riculoso turbine atque dei offensam co-
 tinua mundus ipse iacebat. In-
 tellegerat etiam ex quodam tenore
 litterarum quas ab patre anime
 sue receperat in quibus ipse demō-
 strabat habere penam immensam
 atque doloris intollerabilis aculeum
 offensarum dei et animarum perdi-
 tionis et persecutionis ecclesie san-
 cte dei. Tunc autem omnia ignem
 ei sancti desiderii succendebant cum
 offensarum amaritudine. Et cum
 sacro gaudio cuiusdam vix spei pre-
 labat altissimi bonitatem et misericor-
 diam tantis malis atque periculis graue

b ij

Tractatus.

provideri. Et quoniam in pceptōe
sanctissimi sacramenti aīa deo dul
cius inheret atq; veritatē eius me
lius agnoscat: q; tunc aīa est in deo
et deus in illa quēadmodum pīces
in mari morantē et mare in pīcib⁹.
Ideo desiderū habuit ardens ad
mane sequentis diei puenire: et mis
saz audire valeret: que dies erat
dulcissime mīis iesu christi. Quo
mane missam audiens hora pgrua
eum ingenti desiderio et agnitione
sue fragilitatis ac imperfectionis
erubescendo multum quia sibi vi
debatur eē cā pīncipalis oīū ma
lorum que fiebant in mūdo. vnde
conclpēbat in se quoddam odiū
cum displicentia magna sui et qua
dam iusticia sancta: ex quibus pu
rificabat oēs maculas q; sibi vide
bantur et erant in ala sua aut Cle
mentissime pater eterne coram te
facio querimonia de me ut i isto
finito tpe punias oīa peccata mea
Et q; penarū in quas proxim⁹ me⁹
tollerare v; ego pp delicta mea suz
cā potissima: iō maiestatem tuaz ex
oro supplicis ut sup me infligas eas.

Qualiter opera finita nō suffi
ciunt ad puniendum vel ad remu
nerandum absq; caritatis affectu.
Ca pl. iij.

Tunc pītas eterna desiderū
sūū acceptando rapiens atq;
vehemētius ad se trahens agebat
ut in veteri testamento. Quia dñs
accepta sacrificia deo fiebāt ignis
de celo descendens ad se tale sacri
ficiū attrahebat. Sic illi aīe dul

cissima veritas faciebat q; mitte
bat sanctispiritus ignem et sacrifici
cūz sui succensū desiderij rapiebat
q; ei de semetipsa faciebat. Et aīe
ei. An ignoras filia q; oēs pene q; s
aīa sustinet vel sustinere pōt i pīnti
seculo: nullo mō condigne sunt ad
culpam et minimā puniendā. Qm
offensa que mihi sit qui sum bonū
infinitum proculdubio satisfactio
nem erigit infinitam. Et ideo te no
sce volo q; nō omnes pene que dan
tur in isto seculo satisfactorie sunt:
sed correctivę et pro corrigēdo filio
cum offendit. Sed est verum q; ex
anīme seruenti desiderio satisficit v; ex
contritione vera et peccatorum
displicentia: vera contritio: tā cul
pe q; pene satisfactat: non quidē ex
pena finita qua puniatur. sed ex i
finito desiderio. Quia deus qui ē
infinitus amores pariter et dolorē
expetit infinitum. Duobus quippe
modis infinitum dolorē erigit:
vñz quidē ex offensa propria quā
cōmissit contra creaturam suam. et
aliū ex offensa quam videt a suo
proximo perpetrari. Talis habent
tiam infinitum desiderium qm ex
dilectiōis affectu mihi copulant et
valde volent cum offendant vel of
fendere quēq; vidēt oīs pena quā
sustinent spiritualem vel corpora
lem ex quacūq; parte processerit
habet infinita merita vnde culpe
satisfacti que penam infinitam ha
bere merebatur q; nō opera fuerit
in se finita et finito tempore perpe
trata. S; q; virtus perpetrata fuit
cum infinito desiderio: et pena simi

Primum.

li modo tollerata fuit cum contritione atq; displicentia defectuum commissorum infinita ideo plenarie satisfecit. Ita beatus apostolus paulus ostendit esse vult ait. Si linguis hominum loquar et angelorum et si habuero pro phiam: et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas: et si tradidero corpus meum. ita ut ardeam: caritate autem non habuero nihil mihi prodest. Quod itaque beatus apostolus opera finita non habere sufficientiam ad puniendum siue premia tribuendum absque condimento et pinguedine caritatis affectuose.

Quomodo sanctum desiderium et contritio cordis culpe satisfaciunt atq; pene in se et in alio: et quomodo culpe satisfaciunt aliquando sed non pene. *Capitulum. liij.*

Ostendi tibi filia carissima quomodo culpa in isto tempore finito non punitur ex aliqua similitudine et mera pena que tolleretur: sed punitur ex pena que cum ingenitae dilectione desiderio et contritione cordis ab aliquo sustinetur et non virtute siue merito pene. Immo virtute desiderij ferventis anime. sicut desiderium et alie virtutes habent in se vitam propter Iesum unigenitum meum crucifixum inquam anima dilectione extraxit ab illo: et virtutibus vestigia eius sequitur: et per hunc et non per modum alium valent. Et ita plene satisfaciunt culpe cum intima dilectione acquisita in agnitione mee dulcissimi

me bonitatis et in dolore cordis et amaritudine semetipsum atq; defectus proprios agnoscendo. Que cognitio parit odium et displicentiam peccatorum et proprie sensualitatis quare se fructu indicant indignum et penam valde dignam. Itaque dicebat illa dulcissima filia: vides quod ex contritione cordis cum amore et humilitatis atq; patientie se reputant homines penarum dignos et indignos fructum. Et ideo per humilitatem etiam patientissime tolerant et isto modo satisfaciunt ut iam dictum est. Tu postulas a me penas ut satisfaciatur offensionibus mihi factis a creaturis meis et queris me qui summa veritas et omnium vita cognoscere propter et amare. Si vis ergo ad perfectam de me cognitionem venire et me degustare veritatem eternam hoc est via saluberrima vix ut nunquam a tua cognitione unies vel discedas. Et ex quo profundata fueris in valle humilitatis in te bonitatem meam agnoscere studeas ex qua notitia poteris agiler haurire cuncta tibi necessaria. Nulla namque virtus in se potest habere vitam nisi caritate ministrante. humilitas autem est preciosa nutritrix et balsa caritatis. In agnitione vero tui humiliaberis te considerando per te non esse sed a mea gratiosa bonitate tui esse recognosces. Nam antequam ipsi nasceremini volueri. Et ex ineffabili caritate quam ad vos habui volendo vos ad gratiam recreare laus vos in precioso sanguine Iesu Christi filij mei qui fuit habundanter effusus cum inextinguibili

b liij

Tractatus.

bili dilectionis ardore. Que sanguinis effusio facit illum agnoscere veritatem: qui remouit a se nubem amoris proprii: nam aliter agnoscere non valeret. Tunc in cognitione mee bonitatis in se succenditur anima cum ingenti dilectione propter quam in iugi pena commoratur: non quidem in pena que cruciet animam vel excruciet imo pinguefacit ipsam. Sed quia veritatem meam agnouit et culpam suam atque cecitatem et in gratitudinem proximi sui penam intolerabilem habet. Et ideo quia me diligis conturbatur et dolet: nam si me non diligeret non dolet. Statim ergo quod tu et alij serui mei noueritis modo predicto meam veritatem oportet ut vos iniurias quas plurimas tribulationes et impropria verba et operibus usque ad mortem propter gloriam et laudem nominis mei multipliciter sustinere. Tu ergo et alij serui mei tolerate cum patientia et doloribus offensionum ac amore virtutum propter meam gloriam et honorem. Sic enim agendo satisfacis culpis vestris in tantum quod pene quas ita tollerabam vere caritatis virtute sufficiunt in vobis et in alijs ad satisfaciendum atque premiandum. In vobis quippe fructum habebitis vitalem extinctis vestrarum ignorantibus macularum et ego tradam oblivioni cuncta delicta vestra. In alijs vero satisfaciendam propter vestre caritatis affectum et illis donabo libere secundum dispositionem quam in se recipient et acceptabunt. Spiritualiter illis culpam pariter et penam gratiose relaxabo qui seruorum

meorum doctrinam recipere cum reuerentia et humilitate se disponunt. Quomodo? Quia ex hoc veniet ad veram huiusmodi noticiam disciplinam atque contritionem suorum omnium peccatorum. Itaque meditantibus orationibus atque seruienti desiderio seruorum meorum humiliter acceptantes et benigne recipientes in se gratie singularis fructum habebunt in maiori siue minori gradu prout voluerint gratiam cum virtutibus exercere. In generali vero dico quod propter vestra desideria sancta remissionem et donationem solummodo recipient commisionem nisi iam ipsorum tanta foret obstinatio quod a me voluerint ex desperatione reprobari sanguinem filij mei contemnendo qui eos cum summa dulcedine redemit. Quem ergo fructum habebunt: hic est ille iustus quem accipient: quod a seruorum meorum inductus et artatus orationibus eos expecto lumen ipsis exhibens: conscientie canem excitando eos degustare faciens virtutis odorem: et delectari salubri conuersatione seruorum meorum. Aliquando permitto quod iste mundus ostendat eis miseriam suam: in quo sentiunt et vident varias passiones atque suam instabilitatem ut eos et sua desideria sursum eleuent et supernam patriam eterne vite perquirant. Et ita predictis et alijs quampluribus modis et vijs quam varietatem oculis videre non sufficit: neque cor cogitare: neque lingua loqui preualeat ex sola dilectione perambulatio ut ad statum

Primum.

gratie reducantur et in eis mea veritas impleatur. Ad ista compello ab inestimabili caritate mea que me coegit ad creandum eos et etiam servorum meorum orationibus et angelis desiderijs et offensarum ingenti dolore quia lacrimas atque sudores et ipsorum orationes humiles valde gratanter accepto. Nam ego sum ille qui suos proximis amare facio ac etiam de animarum detrimento viserosc dolere. Sed huiusmodi generalibus non exhibetur pene satisfactio: sed solummodo culpe: quoniam etiam ex ipsorum parte cum amore perfecto dilectionem meam atque servorum meorum apprehendere minime se disponunt: nec etiam dolorem ipsorum cum amara contritione et perfecta peccatorum suorum cum imperfectione contritionis et amoris. Et ideo non habent neque recipiunt ut alij pene satisfactionem sed culpe. Nam ex utraque parte dantis videlicet atque recipientis dispositio congrua requiritur. Et quoniam cum ambulant imperfecto modo imperfecte recipiunt perfectionem desideriorum illorum qui cum penis offerunt pro eis illa coram me. Et quia tibi dixi quod satisfactionem recipiebant et etiam eis donabatur. Ita recte veritas est eo modo quo superius dictum est. Nam ex lumine conscientie ac alijs supradictis eis remittitur culpa quia dum de se cognitionem incipiunt habere seculam putridam peccatorum suorum vomunt et a se recipiunt unde recipiunt a me donum gratie singulare.

Hi sunt in communi caritate commorantes qui si loco correctionis humiliter acceptant ea que tollerant et si sancti spiritus clementie minime resistunt ereunt a mortali culpa vitam proculdubio gratie recipiunt. Si vero tanquam ignorantes et ingrati circa me ac indefessos servorum meorum labores in sua miseria perseverant: illico quod eis a mea misericordia donabatur: accedit eis in preiudicium et in ruinam. Non utique misericordie defectu: nec illi us qui pro ingrato misericordiam impetrabat sed solum ex duricia cordis eius qui liberi arbitrij manum lapidem adamantinum cordi suo super imposuit qui nisi sanguine fragatur alio modo frangi non valet. Verumtamen etiam dico tibi quod etiam non obstante duricia donec est in tempore quo potest uti libero arbitrio sanguinem postulando dilectissimi filij mei et illum imponens eadem manu super duritiam cordis eius indubitater illud infringet: atque sanguinis dulcem fructum inde recipiet qui pro ipso tam habundanter effusus est. Nullus vero decetero remedium ei restat ultra tempus differendo quia non rettulit mihi. Datum quam ei tribui. Nam ut beneficiorum meorum quotidie recordaretur ei tribui memoriam et intellectum ut agnosceret veritatem ac esset affectum ut me veritatem eternam amaret quam intellectus agnovit. Ista dos est illa quam ex gratia sola vobis exhibui que debet ad me pariter redundo presentari: sed ille vides

b iiij

Tractatus.

illam demonio tradidit et cum ipso
recedens vadit portando illa secum
que lucratus est in vita presenti me-
moriam vel implendo delictum atque
remiscentiam peccatorum. superbia
sanaritia amore proprio sui odio
pater et displicentia proximorum exi-
stens cum perfidia persecutorum seruo-
rum meorum. In huiusmodi mise-
ris obscuratur intellectus: et ita cum
sordibus carnis incedunt in barba-
trum eterne damnationis absque fine
quod neglexerunt culpe satisfactionem
cum contritione cordis atque displice-
ntia peccatorum: habes ergo quomodo non
ex penis finitis tantummodo sed ex
contritione cordis perfecta pena sa-
tisfacere culpe potest. et non solummodo
culpe: sed etiam pene que sequitur
post culpam his qui habent huius-
modi perfectionem. Generalibus
vero satisfactis culpe solummodo ut sa-
dictum est: quod donum gratie recipi-
unt privati seculis mortalium pec-
catorum qui contritionem atque di-
lectionem non habendo condignas
ad satisfaciendum ad purgatorium pe-
nas adducuntur. Itaque conspice quod
ex anime desiderio copulato et uni-
to in me qui sum bonum excessive
summum huiusmodi pene satisfactis
modicum atque satis iuxta metam
perfecte dilectionis orationes et de-
sideria sancta largientis atque per-
cipientis. Eademque ipsa mensura que
mihi prebetur et in se ab illo reci-
pitur a mea clementia remittitur.
Igitur ignem affectuosi desiderii
tui iugiter augmentare stude ne-
que permittas attomum huius tibi con-

cessi temporis inaniter pertrahere
quoniam humiliter voce coram me per-
dem et oratione continua clames
Ita tibi et anime tue patri dico quod
dedi tibi super terram ut viriliter
tolleretis ea que conceduntur vo-
bis omni voluntate propria sensi-
tina precepta.

Quomodo valde placet altissi-
mo desiderium velle pro ipso patri
Capitulum v.

Ualde mihi gratum est pro
animarum salute iugiter usque
ad mortis horam labores et penas
vnde cumque proueniant vehementes
desiderium tollerandi quod quanto su-
stinetur amplius tanto magis di-
lectionis mee signum ostenditur. Et
ita diligendo plus de mea veritate
comprehenditur: et quanto plus a-
gnoscat plus de meis offensionibus
dolet atque penam intollerabile sen-
tit. Tu quippe super te puniendos
aliosque effectus humiliter a me pos-
tulas et tu non aduertebas quod di-
lectionem et lumen et notitiam ve-
ritatis habere desiderabas quod ti-
bi iam dixi quod quanto maior erat a-
mor tanto magis augetur amaritudo
simul et dolor. Ergo dico vobis
petite et accipietis quod nunquam denega-
bo in veritate petenti. Cogita filia
quod amor diuine caritatis qui viget
in anima copulatur et vnitur adeo
cum perfecta patientia quod vnus non
valet ab alio segregari. Quare vobis
anima cum diligit atque disponit amare
me. similiter eliger et statim amore
mei tollerare penas vnde cumque pro-

Primum.

uentant: vel qualitercūq; sibi p̄ces/
sero: q; patientia solū modo probat
i penis. Et ut ex p̄missis aperte cō/
prehendit indiuisibiliter est vni/
ta patētia caritati. Ergo vtrūq; cor/
de portate. nam aliter filij fideles
atq; sponsi mee veritatis nō esset
nec hō nois mei ⁊ animarū salutē
in veritate videremini gustatores.

Qualiter oīs v̄rtus ⁊ oīs dese/
ctus sit proximo mediante.

Cap. vi.

U Num te volo nō ignorare. s.
q; oīs v̄rtus ⁊ oīs defectus
mediante proximo p̄petratur. Ille
qui cōmoratur in odio mei dānsi/
cat proximū atq; semetipsum qui
est proximus principalis. In gene/
re illi atq; particulariter detrimē/
tum infert. In genere q; tenemini
diligere proximum vestruz velut
vos metipsos. Illū diligendo spi/
ritualiter orat ionibus ⁊ verbis ei
consulendo ⁊ eū spūaliter adinūā/
do atq; tpaliter ei debetis in suis
necessitatibus subuenire saltem bo/
na voluntate si nequaquā haberetis
aliud: q; qui me non diligit etiam
proculdubio proximū non diligit
⁊ qui non diligit eū ipi non subue/
nit. primitus ergo semetipsum of/
fendit q; sibi gratiā abstulit: dein/
de proximum suū ei subsidiū suffe/
rendo: qm̄ orationes ei minime lar/
gitur atq; scā desideria que coram
me pro illo tenet effundere. Quel i/
bet. n. subuentio v; oriri ex dilectio/
ne quā ei gerit intuitu mei scī nois
Et ecōuersio quicūq; defectus pro

ximo mediāte p̄petratur: q; v; me
nō diligēs ēt proximi caritate p̄l/
uatur: vnde cuncta mala procedūt
cū aīa nō ē i caritate mei atq; pri/
mi. Qui nāq; bonū nō opat ex p̄nti/
malū agit. qui hō malū agit ⁊ quē
agit atq; demonstrat. prius ⁊ seipm̄
deinde p̄tra proximi suū. Nō p̄tra
me qm̄ in nullo me dānsificare pōt
nisi pro quāto qd illi sit ego repu/
to mihi sc̄m. Semetipz ergo culpe
detrimēto dānsificat que p̄luat eū
grā mea: ⁊ ita nihil ei deterius ac/
cidere pōt: proximum quoz dānsi/
ficat ⁊ offendit ei non exhibēdo de/
bitum amoris atq; fraterne dile/
ctionis ex quibus ei subuenire te/
netur v; orone scīq; ⁊ desiderijs ob/
latis an me pro illo. Ista subuentio
generalis est que v; oīs ipēdit.
Particularis autē ē utilitas illa q;
sit his qui magis v̄ris oculis ap/
propinquat: qm̄ adiuuicem subue/
nire tenemini verbo ⁊ exēplo bo/
noz opex: ⁊ in oīs alijs oportu/
nis fideliter ei p̄sulēdo tāq; aīe sue
sine respectu proprie passionis vel
utilitatis. Hec hō nō agit ille qui
ia; p̄uatus est caritate fraterna.
Itaq; vides q; ita nō agens itulit
illi p̄ticulare dānum. Et nō solum
dānsificat illū bonū qd poterat nō i/
pēdendo v; ēt iugi detrimento
v; isto mō. Peccatū actualiter at/
q; mētaliter ab hōie p̄petrat. Mē/
taliter. n. iam constat eē cōmissum
qm̄ p̄cipit ex peccato p̄placētiā. ⁊
odiū virtutis ex amor proprio sen/
situo qui p̄luauit eū affectu car/
tatis que; hīc v; ad me p̄ter ⁊ ad

Tractatus.

proximum suū. Et ex quo concepit parit vñ post aliud super verticez proximi modis varijs vt eius volū tati peruerse placet: Nam aliquā do p̄cernimus spiritalē atqz cor poralē quandā crudelitē parere: Sp̄itualis est in mortis atqz dam natiōis periculo videre se ceterasqz creaturas ex priuatione gratie: z ē adeo crudelis q̄ amore virtutū z odio vitiorū sibi z alijs subueni re nō curat: imo veluti crudelita tis amator suam crudelitē vltē rius extendere studet: vñ qz nō solum virtutum exemplo minime re fulget: sed veluti neqz homo demo niorū assumēs officiū subtrahit a virtutibz z ad vitia iuxta posse cre aturas adducit: Ista crudelitas ē aduersus animam quoniam dete stable se fecit instrumentū ad ause rendū ei vitam gratie sibi procurā do mortem eternam. Crudelitate vero corporali fruitur ex iniqua cu piditate qz nō solummodo de substā tia sua proximo subuenire negligit verū etiā aliena rapere iuxta pos se conatur personas paup̄culas ex poliando: Aliquādo pretextu do minationis: z aliquādo studio dolo se fraudis redimi faciēdo bona pro ximorum: z quod etiā est valde cru delius etiā proximorum perso nas proprias: O miseranda crude litas que mea miseratione priuabe ris: nisi cum illo reddas ad beni uolentiam atqz pietatem: Et aliquan do parit iniuriōsa verba post que

quandoqz sequitur homicidium. Quandoqz parit inhonestatem in persona proximi propter quam effi citur animal omnino brutūz omni putredine plenum. Nec vñum vel duos tantūmodo venēbat: sed vñi uersi qui sibi dilectiōe siue conuer satione coherent ab ipso proculdu bio toricantur. In quē parit z eret cet elationem atqz superbiam: solū modo in proximum ex propria re putatione sui z inani iactantia: vñ de cum displicentia contēpnit alios existimando se maiorem: z iniu riam infert illis. Si dominū statūz habet iniustitiam atqz crudelitē exercendo fraudatōz z voratōz ho minum est effectus. O carissima fi lia super offensione mea cōdoleas z super hōs mortuos amarissime plo ra vt oratione pia resurgant ab hu iusmodi morte pestifera: vides enīz ubiqz ab omnibus contra proximū z illo mediante peccata quāpluri ma perpetrari. Alias peccatum oc cultum sine manifestum omnino abesset. Oc cultum enī est dum il lud in quo tenetur illi nō impen dit: manifestum vero quādo vitia parit vt iam dixi. verum est ergo q̄ omnis offensio mihi facta median te proximo perpetratur.

Quomodo virtutes mediante pro ximo perpetrant z quare virtutes ip̄e tātū in creaturis posite sunt differētes.

Primus.

Capitulum.vij.

Narrari tibi quod cuncti defec-
tus mediante proximo pera-
gunt quantum ad illos qui privati sunt
caritatis affectu: que virtutes oēs
vivificat roborat et confirmat. Et
sic amor proprius qui caritate aufert
proximorum est penultima malorum
omnium erecrabile fundamentum.
Oia scandala crudelitates et odia
et inconnenientia multa procedunt
ab ista venenda radice: hic erecra-
bilis atque detestabilis amor uniuersum
orbem leuiter vulnerauit et infe-
cit egritudine inferendo corpori mi-
sericordie sancte matris ecclesie: nec non
et uniuersali corpori christiane religio-
nis: quia iam tibi dixi quod uniuersae virtu-
tes in proximi caritate fundantur: ac-
tiam quod omnibus virtutibus ipsa cari-
tas vitam administrat. Et vere sic est
quia nulla virtus acquiri potest absque
caritate. id est quod ex pura mei dilectio-
ne virtutis meritum acquiritur. Postquam
enim anima semetipsam agnouit ut iam
dixi reperit humilitatem et odium pro-
priae passionis atque sensualitatis per-
uersam legem agnoscens in membris suis
infernā que contra spiritum iugiter
pugnat. Et ideo cum sancto zelo surre-
xit cum odio atque displicentia prefate
sensualitatis illam conculcando soli-
tudine maxima sub ingo rationis.
In se hoc reperit ex perceptis mul-
torum beneficiorum affluentiam bo-
nitatis atque caritatis mee que cum
eta ruminat in semetipsa et particu-

lariter ea recompensat. Notitia vero
de semetipsa reperta ex humilitate
mihi totum attribuit cognoscendo
manifeste quod ex gratia singulari de
tenebris eam abstraxi et ad lumen ve-
re cognitionis eam adduxi. Mea de-
nique cognita bonitate feruente amat
illam absque medio pariter et cum me-
dio: absque medio. sui vel utilitatis
proprie ipsam virtute mediante: di-
ligendo quod ex mea dilectione conce-
pit quia cernit aperte quod nisi concepi-
ret odium ex peccato et ex virtute
dilectionem mihi non esset accepta
sive grata. Postquam autem ita conce-
pit ex affectu sincere dilectionis il-
lico parit illam in proximo sive su-
per proximum quia non esset aliter ve-
ra virtus illa quam in se concepisset.
Nam put in veritate me diligit sic
utilitatem proximo suo facit. Aliter
enim esse non potest quia meus amor atque
proximi unus sunt. Et quanto plus me
diligit anima tanto magis proximum
eius amat: nam amor proximi ab
amore meo procedit et oritur. Hoc
est utique medium illud vobis a mea
bonitate positum ut in vobis vir-
tutes experiamini: et utilitates quam
mihi facere non valeatis exerceatis
eas in proximo vestro. Et hoc aper-
te manifestat quod me per gratias ha-
beatis in animabus vestris fructum
in illum exercentes cum orationi-
bus deuotis et affectuosa caritate me-
um honorem exquirendo atque salu-
tem animarum. Nunc anima phi-
locapta et inflamata de veritate

Tractatus.

mea vniuerso mundo iuxta posse p
ficere negligit gñaliter atq; parti/
culariter modicum vel satis iuxta
dispositionem recipientis. et prout in
genus desiderium intercedens a me
postulat et erigit vt superius est ex/
pressum vbi declarauit qd ad culpā
detergendam absq; desiderio vehe/
menti solūmodo pena minime suffi/
ciebat. Postq; autem vilitatez at/
tulerit propter vñonē amoris quā
fecit in me vnde procedit amor p
rimus eius affectu dilatato circa sa/
lntem orbis vniuersi: subueniendo
iuxta posse necessitatibus omnium
ex quo primitus sibi ipse profecit ex
habituali cōceptu virtutum a qui/
bus gratie vltam extraxit illico po/
nere conatur oculum in particula/
ri circa necessitates proximorum.
Cum igitur primum in genere fece/
rit omni creature rationali ex cari/
tas affectu sicut iam dixi. deñsq; p
pinquis affectuose subuenire cona/
tur iuxta numerum et qualitatem
diuersarum gratiarum quas ei con/
cessi ministrandas et cum proximo
participandas. Nam alicui conce/
do virtutem doctrine verbo consu/
lendo recte sine respectu sue cōmo/
ditas. Alicui vero exēplū virtuose
vite: ad qd oēs obligamini: vñ hedi/
ficationem exhibere proximo suo
sancte et honeste vite. Iste sunt vir/
tutes et alie plurime quas enumera/
re longum esset quas operat et p
amō atq; sincera dilectio proximo
rum. Et eas distribui valde differē/
ter qm omnes vni soli concedere no/
lui prefertim vt quasi compell am/

ni violenter virtutem et actum cari/
tas in alterutrum exercere. Nam
vni concessi virtutem istam: alteri
vero qdam aliam q̄uis vna perfe/
cte sine ceteris hēri non valeat qm
omnes virtutes adinuicem ligatē
sunt et ānere. Sed aliquas dono sin/
gulares veluti principales et p ca/
pīte ceterarum. Alicui nāq; conce/
do principaliter caritatem affabile
Alicui iusticiam: alteri humilitatē:
Alicui fidem viuam: Alteri prudē/
tiam: temperantiam: patientiā. Al/
teri fortitudinem indefessam. et im/
perterritam. Ista et alias q̄pluri/
mas concedo differenter non vni so/
lūmodo sed multis. Quāuis anima
possideat vnam pro pīcipali obie/
cto cum qua magis auide cōuersatē
et erectetur q̄ cum alijs tamen ex il/
lius affectu ceteras virtutes ad se
trahit. Nam vt iam dixi virtutes
omnes inuicem ānere sunt in affe/
ctu caritatis. Et ita q̄plurima dōa
et virtutum gratie spiritaliter at/
q; corporaliter sunt a bonitate mea
distributa differenter. Corporaliter
vico pro rebus hominis vite neces/
sarijs in tanta differentia sum om/
nia largitus: omnia non exhibens
vni: vt ex necessitate causam ha/
beas virtutem et actam caritatis i
alterutrum exercere. Adhūc nāq; sa/
cellum erat homines quoscunq;
bene votare sū corpus et sū ani/
mam omnibus opportunis. Ego ve/
ro potius volui qd vnus alterius in/
digeret vt eēnt mei boni dispēsa/
res ad cōtribuendam gratias et do/
na que receperunt a bonitate mea

Adimus:

q: vellet nollit homo cōpellitur vti cum proximo suo caritatē actu. Si tamen actus huiusmodi non sit in/ tuitu mei: Et tunc ad gratiam nihil ei prodest. Itaq; vides qm̄ vt mu/ tue caritatis vterent virtute meos ministros eos pstitui et in diuersis gradibus atq; statibus varijs col/ locauit hoc vtiq; apte demonstrat q in domo mea multe sunt mansiōes. Nā ego nihil aliud a vobis q̄ amo rem exigo qm̄ in amore meo dile/ ctio primi psumatur et qui primū diligit vtiq; legē implet. vñ quicū qz dilectionē hūerit oēm vtilitatē quam primo suo pōt asserre iuxta posse libentissime facit et operatur.

Quomodo probantur virtutes et fortificantur in hominibus ex cō trarijs ipsarum. Capl. viij.

Hucusq; dixi tibi qualiter i ca/ ritate pstitutus vtilitatē agit et operatur iuxta posse primo suo. Et in hoc actu manifeste panditur amor quē erga me gerit. Nūc vero dico tibi q ipso primo mediāte p bat in se virtutes vñ patientiā in/ iuriarū tpe quas ab eo recepit. Et expitur humilitatē in supbo: atq; fidem in infideli spē: verā in eo qui vspat sine dissidit. Et iniusticiā i inu/ sto et pietatē in crudeli: et benignita tē atq; mansuetudinē in iracundo. Oēs ergo virtutes in primo pro/ bant prout iniqui p oppositum oē vitiū ē in primo pariunt atq; de/ monstrāt. Si bñ consideras humilli tas in supbia cōprobatnr. Nā hū/

milias extinguit et vincit supbiā: qz supbus humili dāpnū inferre nō pōt: nec infidelitas hoīs iniqui me nō amandū nec in me spandū ei nocē pōt qui mihi fidelis est vel eius in aliquo fidē minuire neq; spē illius qui vere pcepit eā in semetipso ex dilectione mea imo fortificat illā et expitur in sincera dilectione pri/ mi sui. Cū. n. ipm videat infidelē: et sine spe quacūq; tā in se q̄ i me: fide lis tñ seruus meus nō cessat ex hoc quin illū sincere amet: ideo sp cum viua spe quā in me pcepit ipius p rimi sui salutē iquirat. Ille qui me nō amat nō pōt in me fidē vel ali/ quā habere spē qz collocat illā in ppria sensualitate sua quā diligit. Itaq; vides q in infidelitate taliū et in defectu spē virtus fidei com/ probatur. In his igit et alijs in qui bus fuerit expediens illā cōproba/ re in se pter et in primo suo homo salubriter eā expitur. Et similiter iusticia non minuitur vel decrescit pp iniusti iniusticias: imo virtute patie patē ostendit hoīem esse iu/ stum sicuti mansuetudo benigna eā patia virtuosa manifestatur iracū die tpe Inuidia quoq; displicētia et odiū primi supātur ex affectu sin cere dilectionis eā ario desiderio at/ qz fame salutē aīarū. Immo noueris q nō solummodo virtus h̄ experien tiam verissimā in his qui bonū pro malo reddere satagūt verumetiaz frequentissime carbonēs igne caritatis accensos in capite primi col/ locabit qui cordis hoīs iracūdi ran corē et odiū effectualiter anspilat.

Tractatus.

et ex odio sepe reducuntur homines
et veniunt ad benevolentiam. Et hoc
in virtute caritatis atque perfecte pa-
tientie procedit que inquit in illo qui
sustinet iniquorum iram supporta-
do defectus in omnibus eorundem.
Si diligenter attendas: virtus for-
titudinis atque perseuerantie preci-
pue consistit et comprobatur in tol-
lerantia tribulationum et molestia-
rum: ut virtuose portando verborum
insurias atque persecuciones et detra-
ctiones hominum qui sepe seruum
mentem abstrahere et impedire co-
nantur ne viam veritatis et doctri-
ne sequatur: aliquando contumelia
et aliquando blanditijs. Si vero vir-
tus ista fortitudinis est intra se ve-
re concepta totum cum forti perse-
uerantia patietissime tollerat et illa
in proximo demonstrat et experitur
ut iam dictum est. Et si tunc necessi-
tatis huius extollerantia contrario-
rum in patientia deficeret aperte vi-
deretur quod virtus non esset in veri-
tate fundata.

Hic incipit discretions tractatus
et primo quomodo affectus poni non
debet in penitentia principaliter sed
in virtutibus: et quomodo discretio
vitam ab humilitate recipit et quod
debitum suum unicuique reddit. Ca. ix.

Hec sunt operationes dulces
atque sancte quas a scruiis meis
exposco ut virtutes anime probate
et intrinsece ut iam dixi. ut non solum
modo virtutes que peraguntur actua-
li corporis instrumento exteriori cum

olueris et varijs abstinentijs atque
penitentijs que sunt instrumenta
virtutum sed in se minime sunt vir-
tutes. quod si solum hoc esset absque virtu-
tibus iam supra nominatis valde
modicum acceptabile mihi esset. im-
mo sepe si quis penitentiam suam
discrete non ageret ponendo ut af-
fectum suum in ichoata patria sua perfe-
ctio penitus impediret. Ergo o principa-
le fundamentum est ut in affectu carita-
tis cum odio sancto sui cum humilitate
vera et patria perfecta et in alijs virtuti-
bus intrinsecis anime cum desiderio mel-
honoris et salutis animarum. Que virtu-
tes apte demonstrant voluntatem esse
mortuam et iugiter occidit quo ad pro-
pria sensu alitatem ex affectu dilectionis
virtutum. Cum hac ergo prout dicitur di-
cretio debet peragere penitentiam ut po-
nendo principaliter affectum in virtuti-
bus intrinsecis potius quam in exteriori
patria. Penitentia hoc: ut instrumentum
exercere per incrementum virtutum put-
viderit expedire et operari poterit iux-
ta sue potentie metam. Si vero super
huiusmodi patria fundamentum agere
vellet idubitanter impediret sua per-
fectio: quod minime fieret cum lumine spiritus
et discretio: ut non amando quod ego
plus amo nec haberet odio quod ego plus
odii. Quod discretio nihil est aliud quam
cognitio quam de se simul et me quilibet
anima ut hinc. In hac utique cognitione
fundatur. Ipsa quidem est veluti filius unius
insere et unius ipsi caritaturi. Tunc est
verum quod multos filios habet velud ar-
bor que plurimos ramos habeat. Sed il-
lud quod arboris ista atque ramos vivere
re facit est penitus dubio radix ubi tunc in

Primus:

humilitas terra plantata fuerit quod non
tritur et atque balula caritatis ubi confi
sit isertus ille sicut et arbor discretio
Nam aliter virtus discretio appellari
non posset neque fructus vite produceret
si plantaretur alibi quam in humilitatis virtu
te. Ex hoc namque cognoscitur quia hoc a ia
de se procedit humilitas. Et iam ego dixi
tibi quod radix huiusmodi discretio
erat vera sui et mee bonitatis agnitio
quare discretissime quod suum est unicuique
sine dilatione reddit. Principaler
hoc mihi gloria atque laudes nomini
meo reddens attribuit mihi cum gratia
re actione multa munera que recogno
scit a mea bonitate gratiose recepisse.
Sibi met ante attribuit ea que me
ruisse iudicat: et se per se non esse cognoscens
suum esse cum gratias super eum fundat
quia a se hoc a me per gratiam singulare hu
miliiter et apte processisse fateatur. Et vi
detur ei fuisse nimis ingratus ad huius
modi beneficium tempus est valde negligens
ter exercuisse quare penitus in finem iu
dicat se esse dignum. Tunc vero precipit
oditum atque displicentiam contra semetip
sam ex defectibus suis. Et hoc operatur
vera discretio virtus in sui cognoscitur
cum humilitate fundata: quod si hoc humil
tas in anima non esset indubitater esset indi
cretum et non discretum. Que quidem indi
cretio esset in superbia fundata sicut in
humilitate discretio. Et ideo tanquam
latro meum honorem indiscrete furaretur
illam tribuendo sibi ex propria reputa
tione: quod hoc suum est attribueret indiscre
te mihi querelas atque murmuraciones
in iustas agendo circa misteria mea
que faceret erga se vel alios. In omnibus
in iuste scandalizaret in me pater et in

primo suo. Contrarium autem operatur illi
qui virtute discretionis utitur. Ex
quo namque mihi et sibi sicut iam dixi
debitum reddiderunt illico proximo
suo retribuunt principale debitum affe
ctuose caritatis cum oratione deuota: parti
cipia et humiliter. Quod utique debetur in alter
utrumque operari est ei reddendo debitum
exemplaris et honeste vite: insuper est vo
cetrine salutifere consulendo sibi fideli
ter et auxilium exhibendo putat vi
deri expedire sue salutis. In quocumque
quod statu fuerit homo dominus vel plantatus
vel subditus si sic operatur et primo suo
tribuit utique discrete procedit et
cum ingenti caritatis affectu. Nam
in simul anere sunt discretio et cari
tas et in humilitatis humo plantata est que
quidem egreditur ex vera cognoscitur sui.

Similitudo quomodo caritas hu
militas atque discretio sunt in simul
vite cui similitudini debet ani
ma conformari. Capitulum x.

Nam quid audisti siue nosti quomodo
modo tres iste virtutes como
rantur: velut heres rotundum unum cir
culum in terra collocatum et in medio cir
culi arbor una progredietur cum uno
filio penes illam. Tunc arbor in terra
nutritur que latitudinem continet cir
cularem: quia si esset extra terram ar
bor illico moreretur et nullum omnino fru
ctum ex se produceret donec iterato
plantaretur in terra. Simili modo cogita
quia anima est quedam arbor ex amore
plantata siue creata quare solum ex
amore vivere siue nutriri potest et
non aliter. Si vero non habet in se

Tractatus.

diuinū amorem vere caritatis: vī-
te fructū nullo mō pducit sed mor-
tis: oportet ergo q̄ radix huius ar-
boris v3 affect⁹ aīe morietur ⁊ egre-
diat de circulo vere cognitiōis ppe
fragilitatis q̄ cognitiō sui vnita cō-
sistit in me non habente principū
neq3 finē vt in circulo rotūdo pa-
tet exēplū: in quo neq3 principium
neq3 finis inueniūt. huiusmodi noti-
ciam sui atq3 mei repit in se funda-
tam in terra dulcis humilitatis q̄
tanta est quāta circuli latitudo vel
amplitudo. i. noticia sui: recepta ⁊ ī
me vnita sicut iam dixi. Nā aliter il-
le circulus pculdubio nō esset abs-
q3 pncipio ⁊ absq3 fine. Immo prin-
cipium haberet vñ se tñ inceptisset
agnoscere: deniq3 finiret in p̄fusio-
ne si noticia talis in me nō esset vni-
ta. Tunc arbor ista caritatis in hu-
militate nutritur iuxta se pullulās
vere discretiōis filiū vt ex p̄dictis
apte colligit. Arboris vero medul-
la v3 affectus vere caritatis existen-
tis in aīa est inuicta patia: q̄ signū ē
euidens hac aptissimē demonstrās
aīam in me p̄sistere p̄ter ⁊ in ea me
p gratiā esse. nec arbor amēiter ita
plantata flores virtutū odoriferos
varijs multisq3 saporibus in se ger-
minat ⁊ pducit gratie fructus aīe
reddens: primo vero fructus vtili-
tatis iuxta metā fructuose sollicitu-
dinis volens p̄cipe fructus amico-
rū atq3 seruoꝝ meoꝝ. Mihi vero
suauiter odorē glorie tribuit ⁊ nomi-
ni meo laudē. Et ita facit illud ad qd̄
eū ex ineffabili caritate mea creauī
vnde puenit ad felicē terminū suū

Sed me qui sum vita durabilis qui
sibi non possum quoquo mō aufer-
ri nisi voluerit ipse. Omnes ḡ fru-
ctus ab hac arboꝝ pcedētes adin-
uicē vniti sunt atq3 prudenti dīkre-
tione conditi.

Quomodo penitētia ⁊ alia exer-
citia corporalia p instrumento dñt
assumī pueniendū ad virtutes ⁊ nō
p principali affectu: ⁊ de lumine os-
cretiōnis in diuersis alijs modis ⁊
operationibus. Capl. xl.

Lsti sunt illi fructus quos ab
anima requiro v3 experientia
realitū virtutū oportuno tpe. Ideo
si bene recordaris tam diu dixi tibi
qñ desiderabas amorē mei facerē ma-
gnā p̄siam. Ego sū ille qui delector
in paucis verbis ⁊ multis opatōn-
ibus: apte tibi demonstrās q̄ ille mo-
dicū ē mihi gratus ⁊ acceptus qui
tñ modo me sonitu verboꝝ vocaue-
rit dicens. dñe dñe p te vellem alī-
quid agere. Similiter ⁊ ille qui pro
me corpus mortificare disponit eū
varijs penitentijs volūtate p̄pria
vīua remanēte. Sed ego multa ca-
plebā opa p̄cipue sustinēdo virili-
ter cū virtuosa patiētia cū alijs vir-
tutibus intrinsecis aīe de quibus
tibi dixi q̄ sunt opantes in aīa fru-
ctus ḡfc. Alias aut opatōes q̄ sūt
in alio principio fundate quoddaz
vocare solūmodo verbo reputo qz
sunt opa finita. Ego vero qui sum
infinitus a vobis infinitas opatio-
nes exigo: v3 cū infinito desiderio
⁊ amoris affectu factas: ergo volo

q̄
p̄
v
li.
c
o
q
t
m
p
t
h
v
t
h
g
q
d
n
c
c
d
v
f
e
q
t
n
t
i
o
b
i
n
o
q
d
e
q
t
c
c
c
c
c

Primus.

q̄ opera penitentie aliorumq; cor/
poraliū exercitiū assūmātur
veluti instrumēta perueniendi ad
virtutes ⁊ nō pro affectu principa/
li. Quia si affectus poneret ibi prin/
cipalis exhiberetur mihi finitum
opus ⁊ esset velud verbum quod ex
quo p̄cessit ab ore nihil apparet vl/
terius. Nisi forte verbum cum ani/
me progreditur affectu qui virtu/
tes in inueritate concipit ⁊ parit:
hoc est quod si finitum opus qued
verbum vocauit foret vnitum ⁊ ad
functum affectui caruū valde mi/
hi gratum esset tunc ⁊ acceptabile
qm̄ operatio sola non esset: imo lau/
dabiliter associata cum vera discre/
tione sumendo corporales operatio/
nes veluti instrumentū ⁊ non: p̄ prin/
cipali fundamento. Multum esset i/
conueniens q̄ principium siue fun/
damentum in exteriori penitencia
vel alio exercitio corporali p̄nere/
tur. Jam. n. tibi dixi q̄ erant opera
finita ⁊ proculdubio finita sunt p̄
eo q̄ facta sunt tempore finito. Ne/
c tiam q̄ compellitur homo multo/
ciens illa dimittere vel ex obediē/
tia: vel ex infirmitate: vel alia sup/
ueniente causa: precipue si sui prela/
ti obediētia cōtradiceret: si vellet
huiusmodi penitentiam suam cre/
qui non solum illam nō acceptaret
imo grauiter offenderet. Itaq; vi/
des q̄ operationes huiusmodi fini/
te sunt illas ergo v̄s assumere tanq̄
exercitium ⁊ nō pro principali fun/
damento. Quia si nō faceret ita qm̄
compelleretur eas obmittere vt di/
ctum est anima eius vacua remane

ret. Et hoc ostēdit aperte gloriosus
p̄eco meus apostol⁹ in epistola sua
dicēs q̄ mortificaret corpus v̄s mē/
bra vestra que sunt super terras: vo/
luntas vero propria v̄s occidi. i. re/
frenando corpus dum vellet cōtra
spiritum pugnare per immunditi/
am: libidinem atq; concupiscentiā
inordinatā ⁊c. Voluntas vero p̄p̄a
sicut iam dixi v̄s occidi suffocata ⁊
subdita voluntati mee per omnia.
Que quidē propria voluntas occi/
ditur eo debito de quo tibi dixi qd
virtus discretiōis anime reddebat
v̄s odium atq; displicentiā offen/
sarium ⁊ proprie sensualitatis quod
odium acq̄siuit in sui noticiā. hic
est ille gladius acutissimus qui pre/
cidit ⁊ occidit omnem amorem pro/
prium v̄s in propria voluntate fun/
datum. It̄ sunt illi qui non solum
modo verba sed opera multa mihi
quotidie reddunt: in quibus v̄tq;
delector. Sed ideo tibi dixi q̄ vole/
bam habere a vobis multas opera/
tiones ⁊ pauca verba. dicendo mul/
tas tibi non anotaui numerum qm̄
affectus anime caritatis igne succē/
se que virtutibus omnibus vitam
exhibet in infinitum attingere de/
bet. Non tamen absolute verba re/
nudo siue contempto: sed dixi pauca
verba velle denotans omnem ope/
rat. onem actualem esse finitam: id
dixi pauca. Illa tamē accepto si po/
nantur pro virtutis adiumento siue
instrumento ⁊ non: p̄ principali fun/
damento: vnde canendum est iudi/
care quēq; in maiori p̄fectione con/
sistere licet amplius in maiori peni

Tractatus.

tentia. corpus affligat illo qui mino-
rem penitentiam agat. Nam ut iam
dixi virtus vel meritum ipsorum in
hoc actu minime consistit quia male
succederet eis qui nequeunt ex cau-
sa legitima facere penitentiam actua-
lem sed solummodo in caritatis vir-
tute consistunt condita lumine veri
discretionis nam aliter non valeret.
Hunc autem amorem ista discretio
mihi sine modo et absque fine centri-
buit quia summa sum et eterna bonitas.
Ideo legem siue terminum amoris
meo non vult imponere: sed amoris
proximi bene modum imponit ex
ordinata caritate vix nullo modo si-
bi faciendo detrimentum culpe pro-
pter aliquam utilitatem ipsi proximo
conferendam. Quia si solum unum
peccatum ex consensu committeret ut
mundum universum erueret ab in-
ferno aut aliqua virtus contumacia
marina nasceretur inde nullo mo-
do licet virtutem aliquam vel uti-
litatem proximo facere cum vene-
no peccati. Discretio vero sancta ta-
liter ordinat quod anima potestas ei-
us universas cum omni sancta sollicitu-
dine dirigat atque disponat ut mihi vi-
riliter et fidelissime servietur. Proxi-
mum quoque diligit affectu dilectio-
nis ordinate ponendo vix vitam cor-
poris in salutem animarum etiam
si possibile foret nullius tolerando quicun-
que tormenta ut anima proximi
vitam gratie reperire valeat Sub-
stantiam vero temporalem erpo-
nit in utilitatem atque subventionem
corporis ipsius proximi sui. hoc agit
virtus huiusmodi discretionis in

lumine suo quod a vera caritate progre-
ditur. Itaque vides quod omnis anima que vult
invenire gratiam discrete debet impendere
mihi dilectionem infinitam et absque modo.
Proximum vero tantum infinitam dilectionem
mea diligere cum modo et ordinata cari-
tate non inferendo sibi meriti sui peccati
culpam propter aliquam utilitatem proximi. Su-
per quo beatus paulus vos admonuit dicens. Quis ordinata caritas in-
cipit a se. Nam aliter alicui non esset et
non fieret utilitas aliqua perfecta.
Cum anima perfectio carens omnia quicunque
facit inspecta sunt in se propter et in aliis
Multum esset inconueniens ut pro salute
creaturarum que sunt finite et a me crea-
te: offenderer ego qui summum sum
et eternum et infinitum bonum. Ma-
ior enim esset atque detestabilior ista cul-
pa quam esse posset incomparabiliter ali-
quis fructus inde proveniens. Ita-
que nunquam ullo modo debes acquie-
scere siue consentire culpe cuiuscunque
peccati. Sincera caritas hoc ap-
te cognoscit eo quod secum habet lumen na-
ture discretionis. Ipsa lumen est quod
illico dissolvit omnes tenebras et au-
ferit omnem ignorantiam et omnes virtu-
tibus atque instrumento virtuali im-
pendit utile prodimetum. Ipsa prudens
est ita quod ab aliquo decipi non potest:
ita fortis quod ab aliquo vinci non va-
let. Ipsa perseverantia habet ingentem vix
usque ad finem hoc est a celo usque ad ari-
dam in eo quod a noticia mei descendit
ad sui noticiam: et a caritate mei usque
ad caritatem proximi. Cum humilitate
prudens et vera pertransit et enadit
omnes demonum et aliarum creaturarum
laqueos. Cum in proximi manu vix.

Primus.

aduersa patientissime tollerando: carnem et aduersarius victorioso de bellauit isto gloriose lumine media te. Quia nouit aperte fragilitatem propriam: quia cognita sibi debitu odij sancti feruenter intulit. Adun dum uniuersum vilipendendo sup peditauit et ipsum contemnendo fa ctus est dominus eius. Omnes inu di peruersi persecutores non valent ei virtutes anime tollere sed omnes eorum persecutiones experientiam virtutum operantur: et ipsarum au gumentum que prius ex affectu di lectionis mee concepte fuerunt: po stea vero probantur in proximo et in ipso parturiuntur ut iam tibi diri. Quia si virtus illa non appareret oportuno tempore neque lumen impediret ante creaturas: proculdubio virtus in veritate precepta non videt. Nam ostendit tibi iam quod virtus esse perfecta non potest atque fructuosa nisi mediante proximo. Sicut est de muliere que precepit in utero filium. Nam antequam illud fiat atque pueniat ad lucem ante creaturarum oculos non existimat sponsus hic se filium. Similiter ego qui vere sponsus sum alio: quia nisi fiat virtus filium in proximi caritate demonstrando patet ut expedire cognouerit opere sub ueniendo sibi particulariter vel in eodem secundum erigentiam illius temporis non iudico virtutem veram in se precepisse. De vitio quoque similiter accidit quia mediante proximo perpetratur.

Repetitio quorundam et quomodo deus promittit assertiue seruis eius ecclesie reformationem. Cap. xij.

Nunc autem videre potuist prout ego summa bonitas ostendi tibi veritatem atque doctrinam quam venire potes ad statum excel lentissime perfectiōis et in ipsa te co serues. Similiter aperte declarant qualiter penis atque culpis in te pa riter et in proximo satisfieri debeat in vita presenti. Referando tibi quia pe na sola nullo modo sufficit ad satis faciendum culpe simul et pene nisi sit unita cum affectu sincere caritatis et cum vera contritione cordis atque displicentia peccatorum. Cum ve ro pena caritati connectitur et uni tur isto modo satisfactio in virtute cuiusque pene que sustineatur actua liter imo virtute caritatis atque con tritionis culpe commisit quam carita tem acquisiuit anima cum intelle ctuali lumine corde sincero et libera li attendens in me suum obiectum qui sum ipsa caritas. hoc vero tibi demonstrare volui quia velle pati pro me penas humiliter et instanter a me postulasti ut tu et alij serui mei noueritis qualiter et quomodo sacri ficiū de vobis mihi facere debet. Dico sacrificiū actuale pariter et mentale simul unitum prout unitum est vas cum aqua quod alicui domi no presentatur. Nam aqua sine va se presentari non posset. vas quoque vacuum domino presentatum non esset acceptum. Ita dico vobis quia mihi debet offerre vas istud versus labores plurimos actuales et alia corpora lia exercitia sancta quocumque modo mihi preedere placuerit vobis. Nec est ger debetis vestra voluntate tempus neque

Tractatus.

locum sine labores ut vobis gratia
est sed ut mihi pcedere placet. Sed
istud vas omnino deesse plenuz v3
omnia tollerando cum amoris affe
ctu atq3 patientia vera delectus ve
stri praximi cu odio tamen 7 dissol/
centia peccatorum. Tunc isti labo/
res quos tibi nomine vasis appella
ni reperit aqua gratie mee ple/
ni que confert anime ritaz. Ego ve
ro tunc accepto valde gratiter hoc
consentum a dilectissimis sponis me
is v3 a qualibet anima que fidelis
sine mihi seruit. Ab eis inq3 acce/
pto anxia dsideria 7 ignita suspiria
ipsorum cum continuis 7 humilib9
orationibus que sunt veluti medicu
vnu3 acceptabile mihi. Quia ex ip
sorum amore placat iracundia mea
quam contra se prouocauerant ho/
mines iniqui 7 impij qui me tantu
ingiter offendut. Itaq3 tollerate vt
rilliter vsq3 ad mortem 7 hoc erit ap
tissime signum q3 me diligitis. Ne/
q3 formidare debetis sine retrocede
re cuiuscunq3 tribulationis vel ali/
cuius creature timore sed in tribu
lationibus exultate. Mundus iste
letatur in iniurijs meis: vos autem
in ipso tristamini propter iniurias
quas mihi fieri conspiciu vnde eti/
am vos offendunt. Et dum vos of
fendunt me quoq3 similiter offen
dunt q3 vobiscum vnu caritate pa
terna sum factus. Aperte nanq3 co/
gnosce potes q3 cum ad ymagine
atq3 similitudinem meam vos gra
ti se creasse 7 occasione peccati ve
stri puati gratia fuisset ego perop
tina vos iam amissam gratiam sa

lubriter inuenire vsuam natura
meam in vobis vnire decreui vclās
illam humanitate vestra. Itaq3 cu
sif ymagine mea realiter insigniti:
vestram humanitate diuine natu/
re mee copulare volui: vnde su3 vo
bis paterna caritate coniunctus 7
vnitus nisi forsitan anima discesse/
rit a me per mortale peccatum. S3
qui me diligit in me manet 7 ego i
illo. Et ideo mundus cum ita perse
quitur eo q3 ipse mudus nullam ha
bet conformitatem mecum. Et id
circo persecutus est vnigenitum fi/
lium meum vsq3 ad mortem crucis
ita crudelissimam 7 obprobriosam
7 ita persequitur etiam vos atq3 fi/
mil modo psequetur vsq3 ad mor/
tem q3 me non amat. Nam si mun
dus ipse me dilexisset 7 vos vtiq3
diliget. S3 exultate q3 gaudiu ve
strum in celo plenissimum erit. In
super addam ad consolationem tu/
am q3 quanto nunc habundant in
corpore mistico ecclesie mee tribu
lationes 7 angustie tanto plus ha
bun dabit in ea salubris 7 consolati
ua dulcedo. Et erit ista sua dulce/
do q3 reformabi in bonis atq3 san
ctis pastoribus qui sunt veluti flo
res odoriferi 7 gloriosi q3 laudem 7
gloriam nomini meo ingiter erbi
bent 7 procurant: exalantes 7 ado
lentes in conspectu meo virtutum
odorem fundatarnz in veritate. Et
hec est optabilis 7 odorifera refor/
matio ministrorum atq3 pastorum
ecclesie mee: Non q3 fructus huius
ecclesie mee reformari simpliciter
egeat q3 non obscuratur neq3 mi/

nuit
mini
ter d
fitem
Qm
vobis
post
verit
refor

Q
atq3
spon
orati
uer

T
ciron
te de
ritab
tanea
cere
fibi
ama
de p
dece
7 mi
ra no
tigad
nem l
tudo
sectio
offen
anura
ei pro
terit
gros
bia
Et in

Primus.

nuitur vnq̃ ex cuiuscunq̃ defectu
ministri. Itaq̃ letare tu simul ⁊ pa-
ter anime tue ceteriq̃ serui mei cō-
sistentes in amaritudine presenti.
Quā ego veritas eterna promitto
vobis refrigerium exhibere. Atq̃
post amaritudinem istam vos in
veritate consolabor ex quo pro tali
reformatione multa sustinueris.

Quomodo h̃ anima simul creuit
atq̃ defecit in amaritudine pro re-
sponsione diuina. Et quomodo facit
orationem pro ecclesia sancta ⁊ vni-
uerso populo. *Cap. xij.*

Tunc anima succensa ⁊ anxia
desiderio ignito iugenti dile-
ctione concepta in marina bonita-
te dei sue latitudines affectuose ca-
ritatis aperte cognoscens que cum
tanta dulcedine petitiōi sue satisfac-
cere dignata erat etiam prebendo
sibi spem de salubri remedio super
amaritudine quam habebat in cor-
de propter offensas deo factas: atq̃
detrimentum ecclesie sancte necnō
⁊ miseriam propriam quam ex ve-
ra noticia sui pcepit sui cordis mit-
tigabat aliquantulum amaritudi-
nem licet aliunde cresceret amari-
tudo. Nam ab eterno patre sibi p-
fectionis itinere demonstratio noui
offensam propriam apertius vna cū
animarum detrimento patefaciebat
ei prout infra clarius intelligi po-
terit. Et etiam q̃ melius anima co-
gnoscebat in se bonitatem dei prius ha-
bita noticia sue proprie fragilitatē
Et in lucidissimo dei speculo perfe-

cie dignitas ⁊ indignitas propria
cognoscebat dignitatem ṽ attendē-
do q̃ ad ymaginem dei solū ex gra-
tia singulari ⁊ non ex debito creata
sit In quo diuino speculo cognoscebat
etiam in dignitatem propriam in
qua ex culpa sua deuenit. Quia sicut
materiale speculum attendēdo ma-
culas que fuerit in facie deprehendi-
tur: sic anima que eius vera noticia
sui consurgit ingenti desiderio eius
oculo sui cordis ⁊ intellectus ad cō-
siderandam faciem propriam idul-
ci speculo dei ibi propter eius clari-
simam puritatem aperte cognoscebat
indilare maculas faciei sue. Et sic
q̃ lumen erat augmentatus i hac
anima modo predicte: quidam ex
creuerat in ea dulcis amaritudo li-
cet aliunde fuerit imminuta. Nam i
minuta fuerat in eo q̃ sūma veri-
tas exhibuerat ei spem ⁊ gratiam.
Et vt ignis excreuit quanto plus
ei materia datur: ita creuit ignis i
hac anima intus ⁊ taliter q̃ impossi-
bile fuisset humido corpori posse tol-
lerare ne mors ide secuta fuisset. vn-
de nisi q̃ fuit illico circumdata no-
ua fortitudine ab eo qui est omniū
vera fortitudo nunq̃ erat euaden-
di possibilitas. Postq̃ ergo fuerat
h̃ anima purificata diuine caritatē
igne quam inuenit in sui noticia ⁊
diuine bonitatē in se cum vna salu-
berrima fame atq̃ spe vna salutē
totius orbis ⁊ ecclesie sancte refor-
matione: postq̃ adeo fuerat docta
de lepra vitiōrum in ecclesia regnā-
tium: atq̃ de mundi miseria cū san-
cta ⁊ humili fiducia coram diuina

c ij

Tractatus.

maiestate stabat et quasi cum moi-
se dicebat. Domine mihi dulcissime mi-
sericordes oculos tuos ad populum
istum gratiose converte pariter et ad
corpus ecclesie tue misericordem: quia glo-
ria maior homini tuo sancto subse-
quetur parendo tante multitudini
nisi creaturarum tuarum eis infunde-
do lumen in animarum salutem quod
laudarent omnes ineffabilem boni-
tatem tuam: se considerantes a tene-
bris mortalium peccatorum et ab eter-
na damnatione solus ex paterna ca-
ritate tua gratiose liberatos quod solum
de me miserabili que tamen offendi ma-
iestatem tuam: et ut existimo sum cau-
sa potissima omnium malorum que
appetatur. Et ideo te deprecor eter-
na bonitas ut vindictam de me su-
mas et populo tuo peccas. Nunquam a
desiderabili presentia tua discedas
neque quo videro quod eis gratiose mi-
sereris. Ego quomodo consolari pos-
sem videndo me vita perfrui si po-
pulus tuus esset in morte: Et videndo
tenebras peccatorum in perama-
bili sponsa tua ex meis defectibus et
aliarum creaturarum tuarum vo-
lo igitur et pro singulari gratia pe-
ro quod illa caritas inextimabilis que
te ad creandum hominem ad yma-
ginem et similitudinem creavit vi-
dendo faciamus hominem ad yma-
ginem et similitudinem nostram. Et
hoc egisti trinitas eterna volens ho-
minem totius trinitatis esse parti-
cipem. unde tribuisti ei memoriam
et in ea tua beneficia retineret: et in
te sui patris eterni potentiam per-
sciperet. Intellectus quoque tribui

sti sibi ut videndo cognosceret boni-
tatem tuam et participare esset vni-
geniti tui sapientie. Insuper et volun-
tatem ei dedisti ut amare posset il-
lud quod intellectus vidit et agnovit in
tua veritate participando de clemen-
tia spiritus sancti. Quid huc quis ob-
secro fuit in causa ut hominem in ta-
ta dignitate locares? Certe solus
amor inextimabilis quod creaturam
tuam in te metipso resperisti de qua
fuisti philocaptus. Et ideo solum il-
la in ex affectuosa dilectione creasti
sibi tribuens ei ut eterno bono tuo
gaudendo frueretur. Sed aperte co-
gnosco quod propter peccati culpam
iuste dignitatem amisit in qua loca-
neras eam et ex rebellionem tibi facta
guerram et odium contra se cum tua
clementia provocavit unde facti su-
mus inimici tui. Tu autem eodem
exercitatus amore volendo tibi gen-
tium humanum gratiose reconciliare do-
nasti nobis verbum vniogeniti filij
tui qui vere fuit inter nos et te seque-
ster atque mediator et iusticia nostra
qui punivit et in se portavit omnes
iniustitias et iniquitates nostras ex
obedientia quam tu pater eternus
iniuristi sibi cum humanitatem no-
stram ipsum assumeret decessisti. O
inextimabilis caritatis abyssus quod
est illud cor ita durum quod in sua pos-
sit integritate conservari et minime
scindatur attendendo tantum subli-
mitatem ad tantam profunditatem
atque defectionem descendisse quan-
ta et qualis est humanitas nostra.
Nos ymago tua sumus et tu yma-
go nostra propter unionem quam in

Primus.

homine fecisti vellando deitatem
eternam cum miserabili nube ac in-
fecta massa carnis ade. unde preces-
sit hoc. Solum inefficabilis amor tu-
us est in causa. deus quippe factus
est homo et homo factus est deus.
Per hunc igitur amorem inerti-
mabilem humiliter exord. maiesta-
tem tuam omnibus viribus anime
mee ut miserabilibus creaturis tu-
is gratiose misericordiam impendas.

Quomodo deus conqueritur de
populo suo christiano et precipue de
suis ministris: aliquid de venerabi-
li sacramento corporis yesu christi
tangendo. Et de beneficio incarna-
tionis.

Capi. xii ij.

Pissimus ergo deus vertens ad
causa oculis sue misericordie
compelli se permittens ab humili-
bus lacrimis eius et humano mo-
do loquendi: sancti desiderij sui fru-
tibus alligari respondendo coque-
rebat et ait dulcissima filia mea la-
chrime tue me compellunt ex eo qd
excellētissime caritati mee sunt vni-
te et amore mei sunt effule: necnon et
anxia desideria tua me ligant. Sed
aspice per amabilem sponsam me-
am in facie coinquinatam et immū-
dam veluti leprosam ex amore pēd
prio: atq; tumefactam ex auaritia
pariter et superbia illor. quos vbe-
ra sua lactant qui sunt vniuersale
corpus christiane religionis. Ne eti-
am corpus ecclesie mee mysticum: p-

ecipue loquor de ministris ipsius ec-
clesie qui suggerentes eius vbera suo
dulcissimo lacte nutriuntur. Nec ip-
si solummodo pascuntur et aluntur
ab ea: verum ad huiusmodi mamil-
las eius: tenere debent et ex his ale-
re corpus vniuersale christiane re-
ligionis ac etiam infideles qui tene-
bris infidelitatis in veritate vere-
licis vellent ubi vtile membrum
ligare se corpori mystico ecclesie sau-
ete. Considera cum quanta ingratu-
dine tenebrosa et ignorantia dam-
nabili manibus imundis lac hu-
iusmodi dulcissimum ipsius electe
sponse mee pariter et vni geniti mei
sanguis ministratur ab eis: et cum
quanta presumptione et irreueren-
tia recipitur ab alijs. unde illud qd
in se veraciter est vita et vitam di-
gne sumentib. exhibet: ipse qd mini-
strant indigne et indigne: sumentib.
bus in inditium est atq; mortem.
Preciosus iste sanguis filij mei vni-
geniti: mortez atq; tenebrosam mē-
daciū abstulit et confudit donan-
do lucem et veritatem. Omnia cir-
ca salutem et perfectionem hominis
necessaria p̄tiosus iste sanguis ope-
ratus est dum: amen indispositio
recipientis non impediat. Quia si-
cut vitam exhibet et animam om-
ni gratia docet et ornat modicum
vel habundanter iuxta dispositio-
nem et affectus illius qui recipit ita
mortem infert illi qui viuut iniquz.
Nō ex defectu sanguinis nec ex de-
fectu ministri si fortitan esset in eo-
dem peccato siue maiori sed ex de-
fectu pprio. Quia nullus minister
c iij

Tractatus.

defectus contaminare potest nec in
quinare siue minuire gratiaz et vir
tutem ipsius pretiosi sanguinis. Ad
nullo modo nocet illi cui tribuitur
sed sibi nec ministranti valde nocet
vbi detrimento culpe postquam ama
rissima pena sequitur nisi culpa ip
sum vera contritiōe cordis atq; di
splicetia sui peccati delere studeat.
Hoc ergo venerabile sacramentū
valde nocet illi sicut dicitur qui reci
pit indigne non ex defectu sangui
nis vel ministri sed ex defectu sue
male dispositionis qz cum magna
miseria mentis et corporis et imun
ditia atq; crudelitate contra se pa
riter et proximum ita processit. Si
bi crudelis extitit cum abstulit a se
gratiam sub pedibus affectus huius
pretiosi sanguinis conculcando fru
ctum quem a sacro baptismo traxe
rat qz tūc ablata fuerat virtute san
guinis huius originalis peccati ma
cula quam incurrit cum a suis pa
rentibus est conceptus. Et ideo ver
bum vniūgeniti filij mei donauit vo
bis qz tota massa generationis hu
mane corrupta fuit in transgressiōe
primi parentis vestri ade. Et ideo
vos omnes veluti vasa formata de
tali corrupta massa corrupti fuistis
et ad vitam eternam inhabiles et in
epti. vnde propter hoc altitudinez
supremam iungi et vniūgeniti volui cū
vestre vilitatis humanitate: vt re
medium adhiberem humane gene
rationis mortifere corruptiōi et ita
recuperaret gratiam quam ex cul
pa sui peccati perdiderat. Cum er
go in me pena cadere non possit et

de culpa diuina mea iusticia penā
omnino requireret: neq; purus homo
per se satisfacere quoquo modo suf
ficiens vel idoneus erat eo qd illa
culpa perpetrata fuerat in me qui
sum infinita bonitas: et homo debi
lis pauper et imbecilliss: ex soluere p
se nequibat vt iam dicitur paterna ca
ritate coactus: verbis mihi cocter
num vestitum eiusdem vestre natu
re vestimento nisi vobis vt in ipsa
massa corrupta. primi parentis ve
stri qui peccauerat exsolueret illa
pena quam erigebat iusticia diui
na. Et ita tollerando supra dorsum
eius penas acutissimas vsq; ad mor
tem crucis obprobriosam satisfactū
extitit iusticie diuine pariter et affe
ctum caritati paterne que cum in
estimabili misericordia satisfacere
voluit pro culpa commissā hominem
gratiosē disponendo ad felicitatem
illam eternam ad quam ego creauē
ram cum. Itaq; humana vestra na
tura diuine nature cōiuncta et vni
ta sufficientissime satisfecit pro to
to mundo et vniuersa humana ge
neratione. Non tamen ex pena tol
lerata soluz in vestra natura finita
et incorrupta massa supradicte sed
virtute deitatis eterne que fuit et ē
infinite potentie. Hac ergo vniōe
contracta vtriusq; nature sacrifici
us sanguinis vniūgeniti filij mei gra
tanter accepti cōiuncti et vniū
eterne deitati et igne diuine carita
tis cruci que vere fuit vīculum
illud quod in cruce detinuit eum i
cruce suspensum et affixum. Et hūc
ergo modum et non aliter humana

nat
iust
erit
fuit
pe
nec
te
cam
fuit
erit
mā
fion
mā
ge
ra
co
rat
do
tūc
beci
infi
re n
tar q
bet a
tāp
rare
di m
bati
dine
tūc
eruci
ti pū
beliq
retis
tem
origi
stis
vūq
tur
bapt

Primum.

natura vestra satisfacere potuit hu-
iusmodi culpe v3 virtute diuine na-
ture. Et ita sanies abluta 2 ablata
fuit illius transgressionis atq3 cul-
pe prima vestri parentis ade rema-
nente solummodo signo siue somi-
te v3 inclinatione naturali ad pec-
candum cum alijs defectibus qui
sustinentur in corpore veluti cicat-
rix que remanet ex vulneribus ho-
mini liberato. Ita culpa transgres-
sionis ade que letalem sordem atq3
misericordiam 2 inclinationem humano
generi produxit in vobis est opera-
ta sed magno superueniente medi-
co v3 vnigenito filio meo perfecte cu-
ratus est egrotus amarum absorbe-
do medicinam quam homo per se
bibere non poterat q3 nimis erat i-
becillis effectus atq3 debilitatus 2
infirmus directe fecit vti solet age-
re nutrit quado paruulus infirma-
tur que pro ipso medicinam abse-
bet amarā pro eo q3 ē fortis 2 adul-
ta: puer vero nec sumere neq3 tolle-
rare posset amaritudinem huiusmo-
di medicine. vnde tulit ipse tanq3
baiula siue nutrit: operante fortissi-
mā atq3 magnitudie deitatis: na-
ture vestre medicinam amarissimā
crucis 2 pendse mortis vt vos velu-
ti puerulos imbecilles 2 ex culpa d-
bilitatos 2 infirmos sanaret 2 habe-
retis vitam 2 integram incolumita-
tem. Remāsit ergo solummodo signū
originalis peccati q3 apertibus ve-
stris in conceptu 2 traxistis. Quod
vtiq3 signum etiam ab anima tolli-
tur quāuis non ex toto v3 in sacro
baptismo qui virtutes habet: 2 gra-

tie vitam exhibet in efficacia glorio-
si atq3 p̄tiosi sanguinis huius. Quā-
n. anima recipit ab ecclesia sancta
baptismum: aufertur ab ea pecca-
tus originale infunditurq3 sibi gra-
tia: 2 fomes peccati v3 inclinatio ad
peccandum ab originali peccato p-
cedens: atq3 remanens veluti cicat-
rix ex vulnere sicut iam dixi debi-
litatur ita q3 si anima voluerit po-
test optime refrenare. Tunc huius-
modi vas anime dispositum est ad
recipiendam 2 augmentandā in
se gratiam habundanter 2 modicū
vt ei placeat exercere siue disponere
semetipsam cum affectuoso deside-
rio seruendi mihi pariter 2 aman-
di me. Simili quoque mō se dispo-
nere potest ad malum sicut ad bo-
num non obstante q3 in sancto ba-
ptismo gratie receperit infusionem
vnde tempore discretionis adueni-
ente ppter arbitrij libertatem qua
dota est a me gratiose quilibet po-
test operari bonum siue malum vt
a sua mera processerit voluntate. Et
est talis tātaq3 libertas ista qua do-
tata est homo 2 ita factus est fortis
virtute sanguinis huius p̄tiosi q3
omnes alie creature quecumq3 non
valent eum etiam ad minimā cul-
pam alicuius peccati compellerē nī
si sponte consentire voluerit. Abla-
ta namq3 fuit ab eo seruitus atq3 li-
bertati donatus in sacratissima pas-
sione dilectissimi filij mei vt prope
sensualitati dominaretur. 2 eternā
felicitatem obtineret ad quam euz
ita gratiose creauit. O miser atq3 mi-
serabilis hō qui electaris i peccato

Tractatus.

rum fetenti luto morari tanq̃ ani/
mal immundum ⁊ velud ingratus
agnoscere negligis vel non vis tan/
ta: beneficia que tibi gratiose con/
cessi. Ultra recipere non poteris o
misera creatura mea circumdata dā
nabili atq; tenebrosa ignorantia.

Quomodo culpa puniatur acrí/
us post yhesu christi passionem q̃
ante. Et quomodo deus permittit
mundo sapere misericordiam ac eti
am ecclesie sancte mediante oratio/
ne atq; tollerantia laborum seruo
rum suorum.

Capit. xv.

Uolo te nosce filia mea q̃ pro/
pter gratiam hominibus a
me factam non solummodo pro pri
ma creatione sed quoniam eos i san
guine filij mei recreavi ⁊ reforma/
ui restaurando eos ad gratiam ex
peccato iam deo deperditam non
volentes eam a me gratiose humi/
liter ⁊ recognoscere sed fugiter am/
bulando peruersi de malo in peius
⁊ de culpa in culpam me cum iniu
rijs offendentes ita gratias meas
vilipendendo de quibus nō solum
erga me sunt ingrati verum aliquā/
do reputant a me receptisse cōtume
liam quemadmodum si aliud eis
optarem q̃ sanctificationem ipso/
rum. Incomparabiliter punientur
acrius ⁊ maiori pena cruciabitur
ex quo redempti sunt glorioso san/
guine filij mei q̃ ante redemptio/
nem. Quia proculdubio valde cō/
ueniens est ut ille qui plus accepit
amplius obligetur ei a quo recepit

homo quippe multum mihi obliga
batur ex eo q̃ cum nō esset eū crea/
ui ita nobiliter v; ad ymaginem ⁊
similitudinem meam vnde mihi te
nebatur exhibere laudem ⁊ hono/
rem. Sed eam abstulit a me quan/
tum in eo fuit ⁊ sibi met impendere
voluit propter quod obedientiam i
iunctam a me damnabiliter est tras
gressus ⁊ inimicus mihi factus est.
Ego vero cum humilitate destrui
⁊ vici superbiam eius diuinam vi
humiliando naturam ⁊ illam vni/
ui humanitati vestre ⁊ a seruitute
diabolica liberatas restitui eos in
potestate libera. Et non solumō li/
berz hoīem esse feci: s; si bā p̃sideras
hō scūs ē de⁹ atq; deus scūs ē hō ex
vniōne diuine nature cū humana.
Hoc ē vtiq; donū vnum valde sin
gularit̃ excedēs alia dona qđ acce/
perūt hoīes: thesaur̃ dico sanguis i
quo sunt ad grām recreati. Itaq;
vide q̃to magis obligant̃ post redē
ptionem q̃ an. Obligant̃. n. asserre
mihi gloriā ⁊ honore sequēdo vesti
gia icarnati x̃bi filij mei dilectissi
mi. Et tūc i dilectiōe vera mei atq;
primi debitū valde gratum ⁊ acce
ptabile p̃tribuit̃ ut sup̃ius ē exp̃s
suz. Si hō n̄ agūt ita qđ multū obli
gāt: maiori p̃uitiōe digni sunt. In/
dubitāter ergo diuina iusticia mea
pūlet eos eterna dānatiōe. Quare
maiori pena cruciat̃ vnus xp̃ianus
iniquus q̃ vnus paganus infidelis
⁊ ignis isernalis amplius cum cru
rit ⁊ ut ita dixerim absq; consum
ptione consumit̃ exigente diuina
iusticia. Nam exterius ignis asit

Primus.

git et vrit et interius vermis pſe ta
deſecere facit eos. Neq3 coſumpti de
ficiunt eo qd illi qui ſunt in tali dā/
natione ppter aliqua tormenta mi
nime perdit eſſe ita qd omnino deſ/
ficient. Unde noueris qd ipſi mortē
inuenire poſſāt: et illam habere ne
queunt qd deſicere nō poſſunt quā/
tum ad eſſe ſimpliciter licet ex cul/
pa ſua perdidit eſſe quātum ad
gratiam. Itaq3 procul dubio culpa
punitur amplius atq3 grauius ex
quo redemptio veſtra facta fuit p
effuſiones huius precioſi ſanguinis
filij mei qd ante qd plus valde rece/
perunt. Neq3 videtur qd velut iſen/
ſati perpendant tantam miſeriam
ſuam qd nimis inſipienter. mihi ſa/
eti ſunt inimici cum ego gratioſe re/
conciliaſſem eos in ſanguine, dile/
ctiſſimi filij mei. Unum tamen aſſu/
mendum ego te docebo remediū
quo diuine iuſticie placabitur ira.
v3 mediantibus amicis meis iquā/
tum ipſi me compellant et inducāt
cum deuotis et lachrymoſis oratio/
nibus et eorum ignito deſiderio li/
gare conentur diuine iuſticie ma/
nū. Tu cernis aperte qd iſto ligamē/
te me ligati ſunt nunc quod vtiq3 liza/
mē ipſe tibi tribui quia vere cupio
mundo facere miſericordiam. Et iſ/
mentibus amicorum meorum in/
fundo ſanem ingentem et ignita de/
ſideria circa meum honorem atq3
ſa utem animarum vt inclinatus.
Immo compulſus ab eorum veno/
ſas orationibus temperare ſtudeā/
iram iuſticie mee diuine. Diſſumas
ergo lachrymas vna cū ſudore tuo

ſimiliter et alij fui mei faciāt et hau/
riat eas a mari mee diuine carita/
tis et cum eis abluiſſe faciem valde
maculatam amabilis ſponſe mee.
Quia tibi promitto qd iſto reme/
dio cooperāte ſibi pulchritudo pri/
ſtina reſtituetur cum pace deſide/
rabil: v3 orationibus continuis et
deuotis ſudoribus atq3 lachrymis
amicorum meorum effuſis ignito et
anrio deſiderio. Et non in gladio ſi/
ue cū vera nec hoſtili crudelitate p/
cedendo. Et ita deſiderio veſtro ſa/
tisfaciam v3 aduerſa plurima tol/
lerando et cum lumine vere patie/
tic tenebras illuminabit iniquorum
hominum. vos vero nullo modo ti/
meatis eorum perſecutiones inſu/
ſtas: ego nāq3 pugnabo pro vobis
nec vnq3 in aliquo deſiciet indigen/
tijs veſtris mea diuina puidētia.

Qualiter hec anime plus de di/
nina bonitate cognoſcendo nō erat
contenta ſolummodo pro chriſtia/
no proprio rogare ac eccleſia ſan/
cta ſed orabat etiam humili me p
vniuerſo mundo.

Capi. xvi.

Tunc anima cum agnitione
maiori conſurgens et ingenti
gaudio letabunda diuine maiesta/
ti aſtabat valde confortata ſuper
diuina ſpe quam aſſumpſerat in di/
uina miſericordia tum etiam pro/
pter amorem ineffabilem quem in/
telligendo guſtabat attendens qd
ex affectuſo deſiderio atq3 pīna ca/
ritate mor⁹ de⁹ oio deſeuerat hoib⁹

Tractatus.

gratiose facere misericordiam non obstante q̄ inimici sui facti fuissent. Et ideo modum suis amicis impendebat et vias ostendebat quomodo possunt ei facere sanctam violentiam et iracundiam iusticie diuine placare. valde letabatur etiam omni timore perduto ex quibuscunq; mandis persecutionibus attendendo dñm esse secum et pro se pugnaturum. unde multum augumentabatur ignis desiderij sancti intantum q̄ animo quieto minime remanebat: imo cū sancta fiducia pro toto mundo misericordiam instanter et humiliter a domino postulabat. Et quāuis in se cūda petitione sua contineretur salubre bonum et utilitas christiano- rum et infidelium in reformatione sancte matris ecclesie nihilominus veluti famelica et sirsibunda dilatabat orationem ad vniuersum orbē vtripsimet de⁹ eā expetere faciebat unde vehementer exclamando dicebat. O deus eterne p̄ssimos oculos tuos ad ouiculas tuas tāq̄ pastor vere bonus misericorditer aperiri. O b̄scro non differas ultra mūdō facere misericordiam q̄ iam videtur ex toto deficere priuat⁹ vnione tue caritatis et proximij sui. Non n. alterutrum inter se diligunt amore realiter fundato in te.

Quomodo deus conquerebatur de populo suo. scipue propter amorem proprium qui regnat in eis cō- fortans ipsam animam ad orationem et lachrymas.

Capl. xvij.

Tunc erga salutem animarū velut ebrius p̄ssimus dominus ampliozem amorem atq; dolorem in hac anima succendebat: aperte monstrando euz quanto dilectionis affectu creauerat hominem p/ ut iam supra aliquantulum haberetur. Et iterum ait. vide filia q̄ iniustissimē quilibet me percutit offensionibus iniquis euz ego creauerim eos euz estimabili dilectione et eos gratiose dotauerim infinitis donis nō ex aliquo debito sed ex gratia mea solūmodo paterna et liberali. Confidera nunc innumera peccata et vitia quibus me iugiter offendunt et precipue cum abhominabili atq; detestabili amore proprio unde procedunt omnia mala. Cum hoc amore peruerso totum orbē venenauerūt. Quia sicut amor erga me cunctas virtutes in se continet illas per effectum operis effundendo in proximo ut ostendi tibi sic amor proprius in se continet omnia mala q̄ sūda est in superbia sicut amor erga me fundat in humili caritate. hoc vero malum creatura mediante perpetratur q̄ separati sunt a vera proximi caritate: q̄ me non dilexerūt neq; proximum diligunt. due nāq; dilectiones iste cōnere sunt adinulcem et vnite. Ideo dixi tibi q̄ omne bonum et omne malum proximo mediante patrabatur. Multifarie valde cōqueri possum de creaturis meis. Nam a me non habuerunt nisi bonum et ipse mihi retribuunt odium operando multa mala. Tū iam dixi tibi q̄ propter lachrymas ami-

Primus:

eorum meorum atq; deuotas hu/
militer effusas orationes iracundia
domina placaretur et idem assertine
confirmo. Tu igitur et alij serui mei si
tis obuiare solliciti cum orationib;
assidujs atq; desiderijs igniferis
amarissime volentes de culpis et of
fensis contra me factis et de anima/
rum damnatione ut illi possint eua
dere iudicium eterni supplicij.

Quomodo nullus man⁹ dei ena
dere potest ubi sumus vel per mise
ricordiam vel per iustitiam.

Cap. xviij.

Mueris igitur indubitanter
quod nemo potest euadere ma
nus meas. Nam ego sum ille qui sum
vos vero non estis a vobisipfis nisi
quatum a me recepistis esse vestra
qui sum creator omnium que sunt
excepto peccato quod omnino nihil est
et ideo nullo modo processit a me:
quare non est amari dignum. Ex hoc
igitur excecata creatura mea mise
rabiler offendit quod diligit quod ama
re non debet: peccatum et me summe
bonum odit a quo recepit esse suum
cum alijs infinitis gratijs in hoc ce
fundatis a me sibi paterna caritate
gratiose concessis. Si ipsi nequeunt
vllatenus effuger manus meas quod
vel a iusticia puniuntur vel a miseri
cordia saluabunt. Igitur aperti ocu
lum intellectus et vide manum me
am et aperte cognosces huiusmodi
rei veritatem. Tunc ex obedientia
summi patris eleuans oculum in ma
nu sua videbat vniuersum orbem i

clusum. Et ait illi dominus. Opti
me nunc vides quod nemo potest a me
quomodolibet auferri et sicut iam di
xi vel in manu mea sunt per iustici
am vel per misericordiam. Me nam
que creati sunt vniuersi et ea que feci
non odi sed affectuose diligo. Et ideo
non obstantibus ipsorum iniquita
tibus ego dispono eis misericordia
ipendere gratiosas humilibus ami
corum meorum orationibus inter
cedentibus. Et ita petitionem tuam
effectualiter adimplebo que cum
tanta cordis amaritudine pariter
et amore rogasti me.

Qualiter hanc anima desiderio igni
to successa cupiebat a se sudorem
sanguineum emanare et se redargu
ens orationem pro patre suo facie
bat.

Cap. xix.

Tunc anima passetuz amo
ris ebria: quasi non esset in
se igni sancti sui desiderij crescente
stabat veluti beata pariter et dolo
rosa. Beata quidem erat ex vnione
perfecta quam in deo fecerat gusta
do sue bonitatis a multitudinem et
quasi suffocabatur in ipsius ineffa
bili misericordia. Dolorosa vero co
siderando diuinam bonitatem ita
damnabiliter offendi. Cui gratias
vberes agebat aduertens ei mani
festata fuisse peccata delinquentium
hominum ut affectuosa caritate co
pula cum maiori sollicitudine san
ctum desiderium augmentaret in
desse. Percepit igitur in eterna
deitate sensum anime sue mirabili

Tractatus.

modo renouari. Et ea tantus ex cre-
uit sanctus amorosus ignis quod que
sudorem abundanter effusus a cor-
pore propter uolentiam ab anima
sibi factam que tota succedebatur
amore diuino ipsa consuebat ex
vehementi desiderio quod habebat ut
illi loco sudor uini sanguinis ema-
neret. Perfectior enim erat unio
quam tunc anima fecerat in deo quod
sit unio corporis et anime. Ideo cor-
pus laboriose multum affligeba-
tur. Anima non semetipsam arque-
bat dicens. O anima mea misella
totam vitam tuam cum tempore ti-
bi gratiose concessio multum inuti-
liter expendisti. immo potius per-
didisti. Et ideo tot et tanta dampna
et innumerabilia mala non solum in
ecclesia sancta: verum etiam per uni-
uersum orbem occurrerunt comu-
niter ac etiam in particulari. An-
de volo te cum sudore sanguineo in
presenti remedium adhibere. Uera-
citer hic anima bene mandauerat
memorie doctrinam optimam quam
ei veritas eterna: tradiderat ut
semetipsam agnosceret atque diuinam
in se bonitatem nec non et oportuna
remedia pro reparatione totius orbis
ad placandam iracundiam iustitie
diuine ut cum hominibus continu-
is atque sanctis hominibus. Pro-
pter quod hic anima vehementi
compulsa desiderio valentius in sur-
gebat et appertens intellectus ocu-
lum attente speculabatur in carita-
te diuina: ubi lucide cognoscebat
atque degustabat quod obligabamur
amore in deesse procurando glori-

am et laudem diuini nominis in salu-
tem animarum. Et ad hoc videbat
et intelligebat vocatos esse dei ser-
uos. Et precipue veritas eterna vo-
cabat et elungebat anime sue patres
que offerbat in conspectu diuine
maiestatis ipsam instantissime depre-
cans ut ei lumen gratie singularis
infundere dignaretur ad perficiendam
in omnibus in veritate voluntatem
ipsius eterni uelutis.

Quomodo sine tribulationibus
eum patientia portante nemo potest
deo placere. Cap. xx.

Perissimum ergo deus terere sue
petitioni respondendo: ut de
siderio salutis patiens anime sue ast
et. Filia carissima patre anime tue
volo cum omni sancta solitudine
salutem animarum indefesse perqui-
rere in quo proculdubio mihi val-
de complacebit: hoc autem ipse sine
tu vel alius quicquam perficere non
valeret absque persecutione et tribu-
lationibus quam plurimis: ut iam tibi
dixi prout mihi concedere placebit
et expedire cognouero. Sicut enim
optatis: honorem videre meum in
ecclesia sancta sic in corde nostro co-
cipere debetis affectum amore mei
tollerandi cum uera patientia que
cum concessero. Et in hac experien-
tia videbitur utrum honorem me-
um in veritate perquiratis: et ipse
tunc erit amabilis filius meus. Et
una cum alijs amicis meis ipse quoque
requiescet supra pecuniam vniuersi si
li mei de quo vobis potest fieri ut

Primus

incolumes pervenire: valeatis ad gloriosum finem atque terminum ad quem vos ego gratiose creavi: ubi recipietis fructum omnium laborum quos amore mei cum patientia pertuleritis. Itaque tollerate viriliter quia non sunt condigne passionibus huius brevissimi temporis ad futuram et eternam gloriam: ad quam vos introducam.

Quomodo fracta via per quam ad celum ascendere debeamus ex obedientia adeus potestatem de filio suo fecit per quem transire possunt incolumitate fideles. Ca. xxi.

Et quia ibi dixi quod ex unigenito filio meo humano generi potestatem feceram nolo vos ignorare si in mei electi quod via per quam ascendere debeatis in celum ex obedientia et propter transgressionem ade fracta fuit et interrupta per modum quod nemo transire poterat et adventum pertingere durabilem. Itaque gentes humanam mihi gloriam et honorem non reprehendebat ut obligabatur: non habendo finem illum ad quem ipsam gratiose creaturam et ita veritas mea minime complebatur: hoc est autem veritas mea quoniam hominem ad imaginem et similitudinem meam et magna dignitate creaveram ut ad vitam eternam veniret: ibique participando gustaret ineffabiles dulcedinem atque bonitatem meam. Peccatum igitur impediebat ne pertingeret ad istum felicissimum terminum et ita veritas ista non impe-

diebatur. Huiusmodi namque peccati culpa celum omnino clauferat atque nunc ianuam. Predicta culpa spinas angustiarum tribulationem atque molestiarum homini germinavit. Sicut enim homo mihi rebellis extitit in semetipso subito rebellionem inuenit. Caro contra spiritum illico rebellavit et impugnavit. Et innocentie statum amittendo effectus est veluti animal immundum et etiam alie creature facte sunt ei rebelles ubi plene fuissent eius obedientie subdite si se conservassent in dignitate qua creaveram et collocaveram eum. Sed quia se conservare noluit meam obedientiam offendendo mortem eternam corporis et anime proculdubio meruit. Unde post hoc illico fluviis quidam inquietus in tempestate plenus valde periculo se profluit qui suis vndis iugiter allidit cum cum variis afflictionibus atque molestiis a semetipso vel ab adversario pariter et a mundo pro cedentibus. Omnes in isto fluvio mergebimini quia nullus ex quacumque iusticia sua poterat ad eternam vitam ascendere. Quamobrem ego pie more paterno cupiens vobis multiplicitibus obviare periculis ordiimini potestatem omnino saluarem donando vobis unigenitum filium meum ut transitu fluminis huius enadem possitis occurrere periculum. Periculosus itaque fluvius ista mundi periculosa perter et tenebrosa vita. Nihil aduersus quod tu non obligatur amare me genus humanum et cum quanta procedit ignorantia periculosa volendo

Tractatus.

potius in flumine se suffocare q̄ al/
sumere salubre remedium quod ei
gratiose concessi:

Deus iducit hanc animam ad cō/
siderandam dicti pōis magnitudi/
nem que tenet a terra vsqz ad ce/
lum. Capl. xxiij.

Orit etiam hunc anime domi/
nus. Alperi oculum intellect⁹
et videbis errecatos et ignorantes.
videbis insuper imperfectos atqz
perfectos qui me viriliter et in veri/
tate secuntur ut de perditione mi/
serorum et ignorantium caritative
condolens: et de felicitate seruorum
et electorum meorum affectuose cō/
gaudeas. Item aperte videbis qua/
liter incedūt euntes in lumine nec
non et euntes in tenebris. Sed atea
volo te considerare pontem istū de
quo dixi. Nam a sūmo celo vsqz ad
aridam extendit et occupat altitu/
dine sua hoc est qm̄ altitudini vini/
nitatis terra vestre humanitatis vni/
tur. Et ideo dixi q̄ a sūmo pertin/
git ad infima: v̄z ex vnione vtrius/
qz nature. hoc omnino necessarium
extitit: volendo reficere disruptum
iter ut ad vitam eternam pertinge
re valeret: amaritudine periculosa
vite presentis cum incolumitate trās/
uadata. Iste vero pons de terra so/
lummodo construi non poterat al/
titudinis que sufficeret ad transitū
huiusmodi fluminis ut habere pos/
set vitam. Quia v̄z terra vestre hu/
manitatis ad satisfaciendum offen/
se contra me perpetrare nullo mo/

do sufficiebat nec ablucere poterat
illius culpe putredinem que quā dē
vniuersum genus humanum et cor/
rupit et infecit ut iaz dixi. O portu/
it ergo naturam vestram vniri no/
stre diuine ut satisficere posset pro
vniuerso genere humano: dum hu/
mana vestra natura tollerando pe/
nam in dilectissimo filio meo mihi
pro vobis oblato acceptaretur i suf/
ficientissimo sacrificio virtute natu/
re diuine secum vnite. Et ita mors
a vobis auferetur et vita gratie do/
naretur. In hunc ergo modum al/
tudo diuinitatis humiliata fuit
humo vestre mortalitatis. Et ex ta/
li vnione perfectissima constructus
est iste sacratissimus pons et via sa/
lutaris reparata. Quare se fecit vi/
am: Ut per eam transeundo veni/
retis ad eternum gaudium vna cū
angelica natura. Sed vobis mini/
me sufficeret ad obtinendam vitam
licet vniigenitus meus de se pontem
fecerit nisi per ipsum transiretis.

Quomodo sumus omnes labo/
ratores adeo missi ad laborandum
vineam ecclesie sancte Capl. xxiiij.

In supradicta sententia veri/
tas eterna demonstrabat q̄
nos creauerat absqz nobis sed sal/
uare nos absqz nobis omnino non
vult. Oportet ergo q̄ apponam⁹
in salutē nostre negotio bonam vo/
luntatem cum arbitrio libero tem/
pus in veris virtutibus ercredo.
Idco subiunxit illico dicens. Om/
nes trāsire debetis per pōtē istuz p

quid
dem
luc
q̄
am
et
cō
clie
tis
re
am
sm
po
per
lab
To
Tpi
ad
cum
tis
pand
rum
tiam
allig
fic.
seme
color
cum
bom
pore
test
autem
bet
ad
quid
tione
dam
la
cre
et
quid

Primus.

quiritentes indefesse gloriam et lan-
dem nomini meo in animarum sa-
lute cum pena tollerando labores.
Quod plurimos amore sincero dulcis et
amoroſi vobis ſequendo veſtigia. Nos
eſſe cultores atque coloni mei quos ego
cōduxi ut vineam ſancte matris ec-
cleſie laborareſſet. Nos vtiq; labora-
tis in vniuerſali corpore chriſtiane
religionis a me conducti per grati-
am exhibendo vobis lumen bapti-
ſmi ſalutaris quoniam habuiſtis in cor-
pore miſtico ſancte matris eccleſie
per manus miniſtroꝝ quos ad
laborandum conduxi ſicut et vos.
Nos eſtis in vniuerſali corpore.
Ipsi vero ſunt in corpore miſtico
ad paſcendum animas veſtras ele-
cti: miniſtrando vobis in ſacramen-
tis vniſgeniti mei ſanguinem extir-
pando ſpinas mortalium peccato-
rum atque plantando virtutem et gra-
tiam in vinea veſtrarum animarū
alligata vinee ſancte matris eccle-
ſie. Quilibet homo vineam habet in
ſemetipſo: vix animam ſuam cuius
colonus et cultor eſt voluntas vna
cum arbitrio libero dū viuunt in iſto
breui tempore. Tranſacto vero tē-
pore nullum opus in ea facere po-
teſt neque bonum neque malum. dum
autem eſt in tempore poteſt imo de-
bet viriliter in vinea ſua laborare
ad quā cum introduci. Et a me gra-
tiose recepit iſte colonus tam vali-
dam fortitudinem quod omnino nul-
la creatura poteſt auferre ſibi nec
eū violentare niſi ſpōte voluerit ac in
quiſcere nam in ſancto baptiſmo ſu-

it ita fortificatus. Tūc accepit vni-
gladium bicipitem vix amorem vir-
tutis et odiū peccati que duo repe-
rūt in ſanguine. Quā amore veſtre
ſaluſ et odio peccati mortuus ē vni-
genitus filius meus effundēdo pre-
tioſam ſanguinem habundanter: in
quo ſanguine vitā habuiſtis in ſan-
cto baptiſmo. vnde gladium habe-
tis quo debetis vti manu liberi ar-
bitrii dum eſtis in tempore ad cuc-
lendas peccatoꝝ ſpinas pun-
gentes atque mortificas in anima veſtra
plantando virtutes. Aliter. n. fru-
ctum ſanguinis non haberetis ab
iſtis colonis quos in eccleſia ſancta
collocavi de quibus iam dixi tibi quod
a vinea noſtrarum animarum au-
ferebant ſpinas peccatoꝝ et iſun-
debant gratiam in ſacramentis ec-
cleſie miniſtrando ſanguinem. Eſt
ergo neceſſariū quod prius humili cō-
tritione cordis atque diſplicitia pec-
catoꝝ aſſurgat et amore virtutū
et ita ſanguinis huius pretioſi ſalu-
tiferum fructum habebitis. Aliter
n. minime poſſet habere niſi etiam
ex parte veſtra virtuoſa diſpoſitio
nem faceretis veluti palmites vni-
ti vere viti videlicet yeſu chriſto fi-
lio meo qui ait. Ego ſum vitis vera:
pater vero meus agricola eſt et vos
palmites. Et ita verū eſt. verus. n.
agricola ſus a quo ſunt egreſſa que-
cunq; ſunt in eſſe creata. Potentia
nanq; mea penitus inextimabilis
ē. Ipſa quotidie gubernat atque re-
git vniuerſum orbem et abſq; me ni-
hil omnino factum eſt. Itaq; ſum

Tractatus.

Ille verus agricola qui filium me-
um unigenitum in terra vestre hu-
manitatis plantavi tanquam vites
ut vos veluti palmites uniti per fi-
dem et opera huius vite fructum affera-
tis. Ideo quicumque salutiferum fru-
ctum videlicet: bonorum operum
afferre neglexerit ab ipsa vite vera
precidetur et arefcet et in ignem mit-
tetur eternum quoniam ita preci-
sus illico vite gratiam amisit: et veluti
palmes ante deum et arc factus est
fructuosus est oino et solam suam ad
ignem. similis isti peccatis cor erigen-
tibus ita precisi morientes in culpa
mortali mittentur a divina iusticia
veluti inutiles in ignem eternum.
Isti colere noluerunt vineam suam
imo potius exterminaverunt pro-
prium et alienam. Nec in ea solum
obmiserunt aliquam virtutis plan-
tam immittere imo quod videtur
esse deterius inde semen gratie quod
in lumine baptismali percreverant
abiecerunt atque modo miserabili con-
culcaverunt. In quo lumine parti-
cipabant unigeniti filii mei sangui-
ni qui suavissimum vinum erant
quod vobis via ista vera produxit.
Ipsi autem abstulerunt a vinea sua
semon istud et in cibum exhibue-
runt animalium aliquorum: videli-
cet iniquitatum diversarum: illud
vilissime subpeditantes per inordi-
natum affectum cum quo me satis
offenderant et semetipsos valde mi-
serabili modo damnificaverunt at-
que proximum. vos vero servi mei si
deles inserti esse debetis vere viti:

quia tunc afferetis abundantissi-
me fructum participantes huius
vere vite humorem. Vobis autem in
filio meo dilectissimo permanenti-
bus in me stas. Nam ego sum unus
cum eo et ipse mecum. Si stabitis cum
eo sequemini proculdubio vestigia
eius et doctrinam et ita substantie:
eius participabitis videlicet eter-
ne deitatis unite vestre humanita-
ti dum inde trahitis amorem ineffa-
bilem atque divinum ubi fidelis ani-
ma inebriatur. Et ideo viri qui par-
ticipabitis de substantia salutifere
vite huius.

Qualiter deus palmites predi-
cte viti unites videlicet seruos su-
os putat et quomodo nullus potest
colere vel destruere vineam suam.
quin colat vel destruat illam primi

Capl. xxiij.

Tem ait dominus. Scis filia
mea quem modum ego tenco
postquam servi mei sic uniti libere ani-
mo prompto desiderant iesu christi
filii mei sequi doctrinam atque ve-
stigia. Ego puto illos amovendo su-
perflua ut ampliore fructum pro-
ducant et fructus eorum sit accepta-
bilis et electus et non efficiatur ina-
nis atque silvester sicut palmes viti
coniunctus putatur a cultore ut me-
liorem fructum atque plus afferat.
Quod vero silvestrem viderit ad
ignem ponit. Similiter ego verus
cultor ago. Servos meos in me per
amoris affectum in morantes ego
puto: multis variisque tribulationi-

Primum.

bus ut meliorem atq; maiorem fructum afferant et eorum probata virtus elucescat. Steriles vero precipiuntur a gratia et igni comburentur. Tales enim veri sunt cultores valde bene colentes animas eorum extirpantes ab eis omnem amorem proprium in me terrarum verentes affectus animarum eorum nutriunt et iugiter augmentant in se gratie semen quod in sancto baptismo receperunt. Et ita bene vineam propriam excolentes: etiam illam propriam sui bene colunt quia non bene potest coli una sine reliqua. Jam enim tibi dixi quod omnia bona similiter et omnia mala mediante proximo perperant. Itaque vos estis coloni mei amice progressi et electi qui sum optimus laborator: vos unicus et insereus vere vite propter unionem cum humanitate vestra factam. Diligenter attende quod omnes homines habent vineam propriam que sine me dio iungitur et vnitur vince proximi sui. Et in tantum ununtur quod nemo potest proficere siue nocere sibi quod idem etiam proximo non operetur. Ex omnibus vobis videlicet ex tota religione christiana vniuersalis vinea constituta est eo quod estis vniti pariter in eorum mystico sancte matris ecclesie vnde vite gratiam habetis. In qua vinea plantam vitam hanc veram vniuersi filii mei cui vos inserti esse debetis pariter et vniti. Si vero non cens in eo taliter inserti rebelles essetis indubitanter ecclesie sancte ac effectis ve-

luti membra putrida que precisa sunt a corpore veruntamen dum estis in tempore potestis a peccati putredine consurgere habendo recursum ad ministros meos qui sunt coloni tenentes clauis vini saluberrimi videlicet pretiosi sanguinis ab ipsa vite vera producti et egressi. Qui tante virtutis atq; perfectionis est quod ex nullo defectu ministri contaminari potest vel inquinari neque potest a vobis auferri fructus ipsius immaculati sanguinis. Vinculum vero caritatis est illud cum quo ligantur cum humanitate vera et notitia salubri mei et sui. Itaque vides aperte quod omnes vos veluti colonos ad laborandum adduxi. Et nunc etiam inuito vos denuo quia mundus in se defecit et in tantum vepres in eo multiplicatae sunt quod omne semen omnino suffocatur. ita quod nullus fructum boni operis vel gratie facere volunt. Igitur volo vos esse cultores veros atq; fideles. qui cum solitudine sancta et indefessa in corpore mystico sancte matris ecclesie pro salute fidelium quotidie laboratis. Precipue ad hoc vos eligo quod decreui mundo miserabilis sacre misericordiam pro quo tu tam humiliter et instantissime rogasti me.

Qualiter hanc anima post aliquas dei laudes humiliter exposcit et demonstrari per pontem ambulantes: et alios qui per ipsum ambulare volunt.

Lapi. xxv.

o ij

Tractatus.

Hec anima tunc amore diuino valde succensa dicebat exclamans. O dulcissima caritas in extimabilis et ignisera quis ex tanta dulcedine non accendatur et uratur? Quod est cor ita durum quod se defendere valeat ut non deficiat. Tu abyssus eterne caritatis: ita philocaptus es de tuis inuisibilibus creaturis quod ut ita dicam videris infante quemadmodum si viuere non posset ab illis cum tu sis omnipotens deus noster qui nostri nullatenus indigeas: et ideo de quocumque nostro modo nihil additur magnitudini tue. Et quod tu es immobilis de quocumque nostro detrimento nihil omnino demitur eterne bonitati tue. unde prouocaris obsecro ad tantam atque talem misericordiam exhibendam? Solamodo tua caritas ineffabilis hoc agit. Non quidem ex debito sine quod egreas adiutorio quod sumus vere neque et infidelissimi debitorum. Si bene considero summa et eterna bonitas: ego latro sum: tu vero pro me suspenderis atque torqueris quod video filium tuum unigenitum in cruce pro me suspensum atque elatum: de quo fecisti potestatem humano generi sicut mihi miserrime serue tue pro palam dignatus es. unde cor meum ex vehementi desiderio atque fame tui honoris in presenti scinditur et tamen ut opto scindi non valet. Insuper habeo memorie quod mihi ostendere volebas qui sunt illi qui per pontem incedunt et alios qui per illum ire nolunt. Et ideo si maiestati tue

placet ego libenter viderem atque te docente libenter audirem.

Quomodo pons iste tres gradus habet per quos aperte notantur tres anime status et qualiter intelligitur verbum christi. Si exaltatus a terra fuero etc. Capitulum xxvi.

Eternus vero deus ut animam illam circa salutem animarum amplius philocaperet atque feruentius animaret ait. Antequam pandam tibi ea que tibi monstrare dispono et id quod a me petis: volo te nosse qualiter iste pons est vtilissime dispositus tibi quod a celo usque ad aridas extenditur usque ex unione quam in humanitate vestra fieri volui. Nam de limbo terre primum hominem ego formauimus. Iste pons usque filius meus unigenitus tres gradus in se continet quorum duo fabricati fuerunt in ligno sanctissime crucis. In tercio quoque persensit amaritudinem valde molestantem: usque quando potatus in cruce fuit aceto felle permixto. In his ergo tribus gradibus intelligere poteris tres anime status ut aperius tibi subiungat primus gradus in pedibus intelligitur: quod sicut pedes portantis corpus sic affectus animarum. Asperi pedes tibi faciunt unum gradum ut ad vulnus lateris attingere valeas. Secundus tibi cordis aperte manifestat archana postquam homo super affectum pedum ascenderit incipit: tam gustare cordis affectum diligentissime considerans intellexit.

Primus.

etis oculo cor apertum vniuersi si
lij mei vbi reperire potest ineffabi-
lem atqz perfectissimum amorem
vere consummatum. Consummatum i
qz qz vos non amat et aliqua vali-
tate propria. Nam utilitatem ei fa-
cere non valetis qm vnum est me-
cum. Tunc anima repletur amore
considerando se n ineffabiliter ama-
ri. Postqz ergo gradum fm ascen-
dit peruenit ad tertium v3 ad os om-
ni suauitate repletum vbi reperit
pacem quietissimam ex amarissima
guerra quam prius incurrerat pro-
pter offensiones eius. Igitur in pri-
mo gradu leuando pedes affectus
a terra respuit vicia. In secundo re-
pleuit animam virtutibus. Sed in
gradu tertio gustat pacem. Itaqz
pons iste tres habet gradus vt ascen-
dentes primum atqz secundum per-
uenire possit ad tertium. Est etiam
iste pons eleuatus in altum quem
aqua decurrens ledere nō valet eo
q in ipso glorioso ponte non fuit vn-
q aliq peccati macula. Et licet ipse
pons in altum extiterit eleuatus: ta-
men a terra fuit nullo modo separa-
tus. Scis filia carissima quando le-
uatus fuit in altum. Quando affi-
xus fuit in ligno salutifere crucis.
Non tamē separata fuit aliquo mo-
do a terra nostre humanitatis alti-
tudo nature diuinitatis. Et ideo vi-
ri q licet in altum esset eleuatus a
terra: tamen non erat separatus ex
vniōe dei tatis et humane nature.
Nemo quippe poterat incedere su-
pra pontem istum vsqzquo nō exte-

tit in altum eleuatus. Et ideo viri
ipse. Si exaltatus fuero a terra om-
nia traham ad me ipsum. Ego ve-
ro considerans q alio modo melio-
ri trahi non poteratis: a mea pater-
na caritate solūmodo motus vobis
eam transiit super ligno salutife-
re crucis eleuandum et exaltandum
faciendo de corpore suo quandam
incudem i qua fabricaretur huma-
ni generis filius auferendo sibi mor-
tem et ei vita gratie restitueretur.
Et isto modo trahit ad semetipsum
omnia dilectionem inextimabilem
ostendendo vobis: qz cor hominis agi-
lius trahitur amore qz alio modo: et
ipse vobis maiorem amorem osten-
dere non poterat qz vitam pro vo-
bis exponere. violēter igitur homo
trahit ab amore nisi forte propter
ignorantiam et ingratitudinem ei
ominino rennerit atqz resistentiam
damnabilem adhibuerit. Viri er-
go q si exaltat⁹ esset a terra omnia
traheret ad se: et ita verum est: hoc
autem intelligi potest dupliciter.
vno modo q hominis attracto cor-
de per affectum amoris vt iam vi-
ctum est: etiam anime potentie ce-
tere sunt attracte: v3 memoria in-
tellectus atqz voluntas. Congrega-
tis igitur et vniis his tribus anime
potentijs in nomine meo tunc om-
nia que facit actualiter atqz menta-
liter attrahuntur et vniuntur in me
per affectum amoris. Ideo sunt mi-
hi valde grata pariter et accepta qz
sunt in altum erecta sequendo dile-
ctionem ignisferam vniuersi filij

Tractatus.

mei. Itaq; verū est quod ait: si eral-
tatus fuero a terra omnia traham
ad me quia videlicet attracto cor-
de cum anime potent q̃s. opera cun-
cta similiter attrahuntur. Secun-
do modo potest intelligi quoniam
omnia creata sunt in obsequium ho-
minis et non homo ppter alias crea-
turas: imo propter me solummodo
videlicet vt mihi seruiat et affectuo-
se me diligat ex toto corde suo. At-
tendas ergo q̃ homine sicut dictus
est attracto cetera sunt attracta dū
omnia creata sunt propter ipsius su-
it igitur expediens q̃ iste pons in
altum erigeretur et q̃ haberet eti-
am in se scalas vt agilius ad ipsum
ascendere valeremus.

Quibus lapidibus iste pons est
muratus: vnde qui per pontem trā-
sit omnino saluus est qui vero tran-
sit per fluuium vadit ad mortem.

Cap. xxvij.

Iste pons constructus est ex la-
pidibus vt venientibus im-
bribus viatores nullo modo prepe-
diantur. Nosti qui sunt isti lapides
proculdubio sunt reales et vere vir-
tutes. Qui lapides ante passionem
vniuersi filij mei murati non erāt.
Ideo viatores impediabantur in tan-
tum q̃ nemo pervenire poterat ad
terminum ad quem ego creaueram
et quantumcuq; per viam virtu-
um ambulare conarentur. Celum
adhuc omnino clausum erat: clavis
n. sanguinis preciosi filij mei dilectis-

fimi mūdum illud apperuerat. plu-
uia quoq; diuine iusticie nō admittē-
tebat aliquem pertransire. Sed ex
quo lapides isti supra corpus ip̃s⁹
vniuersi filij mei de quo tibi dixi
me fecisse pontem volati fuerunt at-
q; confusi. postmodum ipse mura-
uit et fabricauit caulem ad muran-
dum conspergendo suo precioso san-
guine: que castr̃ excocta cum igne di-
lectionis immensis fortitudinez ha-
buit inextimabilem vigore diuini-
tatis eterne. Cum potentia mea la-
pides virtutum murati atq; con-
structi sunt super eum: quis nulla
virtus est que nō extiterit in eo p-
bata: et ab eo virtutes omnes habet
vitam et efficaciam. Et ideo nemo po-
test habere virtutem aliquam que
vite gratiaz exhibeat nisi solum ab
eo videlicet suam sequendo doctri-
nam atq; vestigia. Ipse murauit at-
q; plantauit virtutes tanq̃ viuos
lapides i edificio: firmavit et costru-
xit proprio sanguine suo vt omnes
fideles expedite trāfire valeant abs-
q; timore serui cuiuscunq; pluuie
diuine iusticie quia misericordia pre-
uenit. Que misericordia de celo de-
scendit in incarnatione dilectissimi
filij mei. Cum quā clauē celum fuit
apertum. Solummodo cum clauē
sui preciosi sanguinis. Itaq; videre
potes hunc salutiferum pontem cō-
structum atq; muratum ac citū
am coopertum ineffabili misericor-
dia. Super quo viridarium ecclesie
sancte velut apotheca consistit in
qua panis vite ministratur esurie

Primum.

tibus et sanguine precioso scientes
habundantissime potantur ne via/
tores atque peregrini veluti fessi desi/
ciant in via. Et ex hoc ordinavit af/
fectuosa mea paterna caritas ut vo/
bis corpus atque sanguis unigeniti
filij mei quotidie ministraretur qui
verus deus et verus est homo. Cum
vero pertransieritis pontem perue/
nietis ad ianuam que tamen ianua
idem est et pons per quam omnes vos
indubitater oportet ingredi. unde
dixit in euangelio. Ego sum via ve/
ritas et vita: qui vadit per me non am/
bulat in tenebris: sed habebit lumē
vitę. Et alibi dixit idem. Nemo ve/
nit ad patrem nisi per me. Et ita se
veritas habet. Nam est via veritas
et vita. Et si bene meministi iam tibi
instrui quod est via sub forma pontis.
Et quod mecum est unum qui suus eter/
na veritas etiam idem est vix eterna
veritas: quia qui sequitur eum in ve/
ritate perambulat. Est insuper ve/
ra vita quia qui sequitur veritatem istam
vitam gratie recipit: neque fame pe/
riri potest quia veritas se vobis exhibi/
uit in cibum: neque potest in tene/
bris ire quia ipse vera lux est omnes
hominem illuminans omni menda/
tio priuatus: imo cum veritate sue
lucis irritauit et ad nichilauit omni
no mendacium aduersarij euz quo
deceperat eum. Quod utique diaboli
mendacium iter ad celum vobis ir/
rupit veritas vero reparauit: illud
ut iam vtri fabricando precioso san/
guine suo. Igitur omnes qui viam
istam in veritate secutur utique sunt

veritatis alumni quia veritatem imi/
tantur et per portam veritatis in/
trantes ad me mare pacificum vni/
tum cum hac eterna veritate por/
ta pariter et via felicissime perue/
niunt. Qui vero declinat et om/
nino tenuit hanc viam saluberr/
mam ambulare: vadit infra per flu/
minis alucum. ubi non est via con/
strucia lapidibus: sed aqua proce/
osa decurrens. Et quia nullum est
ibi sustentaculum siue subsidium nul/
lus inde transire potest quin ab aqua
submergatur atque suffocetur. Tales
proculdubio sunt huius mundi de/
licie: status et oblectamenta sue va/
nitatis eo quod affectus hominis super/
vino et angulari lapide non est col/
locatus: imo verius in creaturis et
alijs vanitatibus est extra me posi/
tus illas inordinate amando atque
possidendo: similitudinem habent
cum aqua quotidie decurrenti. Si
militer et homo vna currit euz illis
singulis diebus infalibiliter vnam
dictam agit ad mortis terminum
properando. vellet utique semetipsum
conseruare ne cerneret ita vna cum
rebus quas diligit. hoc autem est
eis penitus impossibile: quia neque
sua multo tempore conser/
uare potest. Statutum est enim homini/
bus indubitantissime semel mori:
etiam ea que possidet necessarium
est omnino relinquere. Quia vel ip/
se per mortem auferretur eis: vel
illa per ordinationem siue permis/
sionem meam auferretur ei. Isti me/
daciū imitantur: ideo merito filij
d. liij

Tractatus.

diaboli nominari dñt qui mendac
est ⁊ mendaci pater. Et qz transeſſit
per mendaci portam eternam inci
dunt iuſtiſſime damnationez. Nūc
autem oſtendi tibi veritatem atqz
mendacium v3 viam meam que ve
ritas eſt: ⁊ viam diaboli que men
daciū in ſe continet.

Quomodo per viam dei v3 per
pontem iſtum ac etiam per viā con
trariam v3 per flumen cum labore
tranſitur.

Capl. xxvij.

Iſte ſunt due vie ſed per vtrā
qz cum difficultate tranſitur.
Attende diligenter hominis igno
rantiam ⁊ affectatam eius cecitate
qui viam habens expeditam atqz
ſalubrem: vult ambulare per flumē
ad interitum. Vía vero mea tante
conſolationis eſt electis meis ambu
lantibus in ea qz omnis amaritudo
efficit eis valde dulcis ⁊ omnia pō
dera leuiſſima. Qui licet adhuc ha
buerent in corpore tenebroſo lumen
inueniunt: atqz mortales criſtētes
vitam inueniunt imortalem degu
ſtando per amoris affectum cum lu
mine fidei veritatem eterna: qz p
mitto refrigerium inextimabile cū
ctis qui fideliter amoris mei laborāt
valde nanqz ſum liberalis ⁊ gratus
atqz iuſtus unicuiqz retribuens ſu
xta merita ſua. Quare nullum ma
lum eſt impunitum nec aliquod bo
num aliquando remanet irremu
neratum. Jocunditatem vero quā
habet ambulans in veritate: per vi

am iſtam lingua tua narrare nō va
let: nec auris audire: nec oculus
videre pro eo qz etiam in vita pre
ſenti participando guſtat illud inef
ſabile bonum quod ei preparatur i
vita durabili. Ergo vere ſtultus eſt
ille qui bonum huiusmodi recuſat:
⁊ potius eligit in hac vita miſerabi
liter aram inferni guſtando recipe
re tendēdo per viā fluminis in qua
cum anguſtiſſo labori perambulat
abſqz refrigerio vel aliquo bono: qz
propter eius culpam ⁊ iniquitate
ē omnino priuatus me qui ſum eter
num atqz ſūmum bonum. Ergo ra
tionabiliter vos electi mei ſtatis in
amaro dolore cordis propter offen
ſas quas iuſtiter ab homine recipio
⁊ ex compaſſione ſue dānabilis igno
rantie cum qua me grauiter offen
dit in detrimentum imo damnatio
nem anime ſue. hoc. n. a vobis acce
pto grātanter ⁊ ita volo vos agere.
Nunc vero vidisti atqz comprehē
dere potuiſti qualitate ⁊ diſpoſi
tionem huiusmodi ſalutiſſeri pōtis
ad declarationez eius quod tibi di
xeram qz pontem humano generi
ſeceram ex vnigenito filio meo. Et
iſta veritas eſt aperte tibi pateſa
cta vt iam dictum eſt.

Quomodo iſte pons cum ascen
diſſet ad celum die aſcenſionis non
tamen ſe a terra ſeparauit.

Capl. xxix.

Poſtqz autem vnigenitus fili
us meus ad me rediit quadra

Primus.

gessimo die post eius gloriosam re/
 surrectionem iste pons eleuatus est
 a terra: v3 a conuersatione corpora
 li mortalium 7 ascendit i celum vir
 tute diuina sedens ad dexterā mei
 patris eius eterni prout angelus ip
 sa die ascensionis eius discipulis ait
 qui mente suspensi stabant ex eo q
 eorum corda in celum ascenderant
 vna cum ipso filio meo dicēs. Non
 expedit vt hic ultra moremini qm̃
 iste dominus vhs ascendit in celus
 7 sedet ad dexteram eterni patris.
 Cum ascendēs in altum ad me cor
 pore suo redisset: q3 nunq3 ex diuini
 tate discessit: ego nisi magistrū opti
 mum humano generi: v3 spiritum
 sanctum qui venit cū pōtētia mea
 7 cum sapientia verbi mei pariter 7
 cum clementia suamet: v3 eiusdem
 spiritus sancti. Qui spiritus vnum
 ē mecum 7 cum vnigenito meo. vn
 de confirmant vīam atq3 doctri
 nam quam ipsa mea veritas in mū
 do reliquerat 7 aperte docuerat. Et
 ideo licet humana conuersatione di
 scesserit a mundo: remansit ibi salu
 berrima doctrina sua pariter 7 ve
 re virtutes que sunt velut vīni la
 pides fundati 7 constructi super ip
 sa doctrina sua que vobis est certis
 sima via facta pro salute mundi ab
 isto ponte glorioso. prius ipse cepe
 rit vīam istam inchoare conuiscanti
 bus virtutibus vādo vobis doctri
 nam istam exemplo 7 opere magis
 q̃ verbo imo plus incepit opere fa
 cere q̃ verbo docere. Doctrina 7 hu
 iusmodi clemētia sancti spiritus va
 lide confirmant: mentes discipulo

rum virtuose roborando vt annun
 tiarent atq3 constantissime fateren
 tur in vnūuerso mundo veritatem
 7 vīam istam doctrinā: v3 vhs chri
 sti filij mei publice mundum argu
 endo v3 suis iniusticijs atq3 falsis iu
 dicijs de quibus alias apertius ti
 bi pādā. Ista vero volui tibi nar
 rare ne forsitan in mētibus aliquo
 rum error valeat exoriri dicentiū.
 Ap̃te fatemur q3 de vhs christi cor
 pore factus est humano generi pōs
 ex vnione nature diuie cum huma
 na: sed iste pons ascēdit in celum di
 scedens a vobis. Ipse vobis erat ap
 tissima via salutis efficacissime vos
 docendo veritatem 7 omnes virtu
 tes verbo pariter 7 exemplo. Nunc
 autem vbi possumus exemplum i
 tueri vel vīam inuenire? Respōdeo
 talibus. lucidissima doctrina sua cō
 firmata fuit a spiritu sancto p apo
 stolos: in sanguine declarata marti
 rum innumerabilium: lumine san
 ctorum doctorum illuminata: quā
 apertissime declarant 7 publice cō
 fitentur. Ex hac etiam enangeliste
 spiritu sancto repleti vobis fidē ple
 nissime faciunt etiam per publicū
 instrumentum. Omnes apertissi
 mu 7 acceptabile testimoniū exhi
 bent in corpore mistico sancte m̃is
 ecclesie christiane veritati veluti lu
 cerna clarissima super candelabro
 pōsita vt vīam veritatis ostendant
 que vere conducit ad vitam. Et illā
 non solum verbo docuerunt imo p
 experientiam in semetipsis apertis
 sime demonstrant. Itaq3 quicunq3
 voluerit vti ratiōe salubriter de ta

Tractatus.

si veritate potest informari nisi vo-
luerit ab amore proprio damnabi-
liter excecari. Indubitanter ergo
non eris q̄ verissima sua doctrina re-
mansit in mundo veluti nauis tu-
tissima vt animas eruat a procello-
so mari ⁊ incolumes adducat ad se-
llecissimum portum eterne salutis.
Itaq; prius humano generi feci p̄o-
tem ex vnigenito filio meo actuali-
ter in mundo conuersando cum ho-
minibus. postea vero ab actuali co-
nversatione sublato remansit in mu-
do loco pontis via saluberrime do-
ctrine sue que doctrina condita est
a potentia mea cum sapientia dile-
ctissimi filij mei ⁊ cum clemētia san-
cti spiritus. Potentia dat virtutem
omnibus imitantibus huiusmodi
viam: sapientia vero eis lumen in-
fundit ad agnoscendam veritatem
⁊ amor infunditur a spiritu sancto
qui penitus aufert ab anima pro-
prium amorem sensitivum ⁊ solum
modo remanet amor virtutū. Quo
libet ergo modo siue per actualem
in mundo conuersionem vel per
doctrinam veraciter ipse via veri-
tas est ⁊ vita. Que via est ille pons
qui vos adducit ad celestem altitu-
dinez. Et hoc exprimere voluit vbi
dixit. Exiui a patre ⁊ veni in mun-
dum: iterum relinquo mundum ⁊
vado ad patrem ⁊ veniam ad vos
rē. Quasi dī at pater meus me mi-
sit ad vos faciendo me pontem ve-
strum vt incolumes euadatis a flu-
mine damnationis ⁊ peruenire pos-
sitis ad viā eterne salutis. postea sub-
iecit. Non vos relinqua orphanos

vado ⁊ veniam ad vos ⁊ mittaz vo-
bis paracletum. Quasi dicat. Ego
vadam ad patrem ⁊ ad vos veniam
q̄ v̄ spiritus sanct⁹ adueniens qui
paracletus dicitur apte vobis ostē-
dit me viā veritatis in vobis cō-
firmando verba salutaria q̄ docui
vos. promittendo se rediturum ve-
rum dixit q̄ spiritus. s. venit euz po-
tentia mea cum sapientia filij mei
⁊ cum clemētia eiusdem spiritus
sancti: vides ergo q̄ redijt non qui-
dem actualiter sed ex virtute: sicut
iam dixi fortificando ⁊ illuminan-
do viā doctrine sue. Que via de-
ficere non potest neq; visolenter au-
ferri volentibus eam imitari ⁊ per
eam ambulare: q̄ stabilis atq; fir-
missima procedens a me qui sum i-
mobilis ⁊ non mutor. viriliter er-
go debetis per istam viā ita salu-
berrimam ambulare sine quacun-
q; tenebrosa nube sed cū lumine si-
dei que p̄ principali vestimento vo-
bis exhibetur in sancto baptismo.
Nūc ostendi tibi plene declarando
pontem actualem atq; doctrinam
que vnum ē euz ipso ponte. Et igno-
rantibus oīdi quis viā huius pate-
fecit in x̄itate ⁊ vbi morant illi qui
docēt eam narrādo q̄ erāt apostoli
euāgeliste: martires: p̄fessores atq;
scī doctores ī corpore mystico sancte
m̄ris ecclesie: veluti lucerna splēdi-
da collocati. Itē oīdiit q̄no veniēs
ad me redijt ad vos n̄ corporali p̄n-
tia s; virtute spūali v; adueniente
spū scō sup apostolos ⁊ alios fideles
discipulos. Q̄ cū p̄ntia sue maiesta-
tis n̄ veniet vltra: nisi cū ī vltia die

Primus.

inditij veniet i maiestate sua z dñi
na potestate mea indicatur⁹ orbē:
vt electos i aīa cū suo corpore p la/
bonibus corꝝ eterna mercede remu/
neret. Reprobos vō qui male vine/
re decreuerūt i mūdo cū demonib⁹
in inferno ppetuo cruciandos tñe/
p dēnet. Nunc ego veritas eterna tī/
bi mōstrare volo qđ antea tibi pmi/
si v3 illos qui ābulant i pfecte z eos
qui vadūt pfecte: alios ēt qui sunt i
pfectide magna z qualiter ābulant
Insup z iniquos hoīes qui cū suis
iniquitatibus eligūt volūtarie se/
met ipsos i flumine suffocare inde p/
uenientes ad eterna supplicia. Ex/
hortor ergo vos electos atq; filios
meos carissimos vt vadatis ad pō/
tem qm̄ illa ē via veritatis atq; sa/
lūtis z non iſtra per flumiū qm̄ illa ē
via pditionis z mēdatij p quā am/
bulant iniqui peccatores de quib⁹
i pñti narrat tibi dñs dno. Iſti sunt
illi peccatores p quibus ego vos af/
fectuose deprecor vt assidue me roge/
tis p salute quorū a vobis erigo su/
dores atq; lachrimosas oratīdes vt
eis impendam vt opto misericordi/
am gratiosam.

Qualiter anima stupefacta mi/
sericordia dei multa dōa narrat hu/
mano generi pcessa. Capi. xxx.

M Tunc h anima diuſa caritate
multū inflamata quasi tanq̄
ebria n̄ videbat qđ semetipsa z i se cō/
tinerē possz. qđ stabat i pſpectu dei ve/
lut attōita z absorpta dīcēs: o diuina
misericordia z eterna bonitas qđ dñs

simulas ita libēter z opīs iniquita/
tes creaturaz tuaz: ego n̄ admiror
si de pueris peccatoribus ad te re/
dūtib⁹ dicis. Ego nō ero memor i
iuriarū quas mihi fecistis. o stupen/
da misericordia penitus iextimabi/
lis ego n̄ valde sum admirata qđ ita
dicas illis qui peccata declinant z
abhorrent ad te redeūtes hūili cor/
de qñ loquēs ita de illis qui sic ere/
cta cervice te suis iniquitatib⁹ quot/
tidie psecunt. Ego dicis volo qđ me
pro illis affectuose roges vt ego eis
mīam impēdā vt opto. o misericor/
dia icōprehēibilis qđ de sinu eterne
deitatis egredit⁹: qđ potētia tua guber/
nas vniuersū orbē: i tua misericor/
dia creati sum⁹: in tua misericordia
recreati sumus i sanguine xpi
dñi n̄r: tna misericordia nos i qno/
libet ope bono gōse pseruat. Mis/
ericordia tua fecit z ordinauit vnige/
nitū i ire duellū i ligno scissime cru/
cis cum morte. Tūc vita pugnauit
acerrime cū morte z ecōuerso mors
aduersus vitā. S3 vita gloriose trīs/
sanit de morte peccatorū n̄rōz z ibi
mors huiusmōdi pēpta fuit i tali cō/
flictu. Mors vō culpe n̄re corpora/
lem vitā abstulit agno totalit. ima/
culato. Quis ergo fuit in tali bello
vict⁹? penidubio mors. Et hoc vn̄ p/
cessit: Solū a mīa tua. Misericordia
tna vitā n̄rā exhibet atq; lumē val/
de salutiferū qđ mediāte elemētia tua
cognoscit i oib⁹ creaturis v3 i iustis
z i peccatorib⁹. In celli sublimitate
mīa tua resplēdet v3 in scīs tuis. Si
pſidero terrā misericordia tua sup/
habundat. Etiam in tenebris infer

Tractatus.

nalibus habitat ipsa misericordia tua non inferendo reprobis tantam penam quantam habere meruerunt. Cum ineffabili misericordia tua mitigas gratiose rigorem diuine iusticie. Ex pura matris leti sumus a sorde peccatorum in sanguine filij tui pretioso. Quod etiam ex ipsa misericordia voluisti cum tuis creaturis licet in mundis conuersari super terram. Tuus etiam vnigenitus infans ex ingenti dissectione videtur. Non ei enim suffecit incarnari sed etiam ex immenso desiderio nostre salutis utilissima morte mori decreuit. Nec etiam hoc apparuit ei suffecisse sed etiam descendit in limbum inde liberando patres antiquos qui tibi virtute seruierunt ut in eis tua veritas misericorditer impleretur: eo quod eterna tua bonitas eternum premitur valde gratiose promittit omnibus tibi seruientibus in veritate. Ideo descendit in limbum ut eos a tenebroso carcere liberaret et eis fructum laborum suorum habundantissime largiretur. Iterum attente considero quod misericordia tua coegit humano generi etiam ampliora concedere nobis in cibum exhibendo corpus et in potum sanguinem vnigeniti filij tui ne nos infirmi deficeremus in via et veluti imemores et ignorantes obliuisceremur daremus excellentiam beneficiorum tuorum. Ideo singulis diebus in altari nobis offertur atque presentatur iugiter in corpore mystico sancte matris ecclesie. Quis obsecro te coegit et induxit ad hoc: solummodo tua beni-

igna misericordia. o misericordia ineffabilis in tua consideratione defictio et in ea cor meum omnino suffocatur. vnde cumq; nanq; me verto non inuenio nisi misericordiam. O pater eterne digneris obsecro gratiose parcere paupertati et ignorantie mee quod loqui presumpsi coram altissima maiestate tua. Sed amor huius amplissime tue misericordie me redat excusatum in conspectu tue paterne benignitatis.

De indignitate transeuntium per flumen vsq; sub ponte quorum anima vocatur a domino mors arbor que radices habet in quattuor virtutibus. Capl. xxxi.

Postquam anima cor suum alt quantum in dei misericordia verbo suo dilatauerat humiliter expectabat atque petebat ut promissio sibi facta effectualiter impleatur. Unde resumendo verba sua dominus ait Carissima filia: quedam an me narraui de misericordia mea quod gustandam illam exhibui tibi presertim in verbo quod ego tibi protuli dicens: istis sunt illi peccatores. pro quibus vos affectuose deprecor ut me quotidie rogetis. Sed indubitissime noueris quod absque comparatione valde maior est erga vos misericordia mea quam tu videri possis quod videre tuum est imperfectum atque finitum sed misericordia mea perfecta est et infinita. Itaque definito ad infinitum nulla proportio siue comparatio datur. Volo quod misericordie

Primus

diam istam aliquantulum intelli-
gendo gustares vna cum hominis
dignitate de qua tibi dixi vt aper-
tius agnoscas et intelligas iniquo-
rum hominum in dignitatem atq;
crudelitatem qui potius ire volunt
infra per flumen eterne damnatio-
nis q̃ per pontem exoptide salutis.
Igitur aperi tui oculum intellectus
et videbis istos qui voluntarie suffo-
cant in flumine semetipsos et confi-
dera diligenter inquātam indigni-
tate atq; miseriam ex culpa propria
deuenerunt. Ipsi principaliter effe-
cti sunt imbecilles et egroti. Et hoc
accidit eis ex quo mortale peccatū
in corde conceperunt et postmodum
opere perficiūt vnde gratie vitam
amittunt. Et accidit eis veluti ho-
mini mortuo qui nullo membro suo
potest vti neq; per semetipsum ali-
quo modo mouere nisi quātum ab
aliquo mouetur. Sic isti qui sunt in
flumine submersi mortui sūt ad gra-
tiam atq; suffocati sub aquis amo-
ris inordinati deliciarum vite pre-
sentis. Et q̃ mortui sunt vt dixi me-
moriam minime retinet in se benefi-
cia mea q̃ sibi gratiose concessi. Ocu-
lus intellectus videre nequit veri-
tatem meam ex eo q̃ sensus ei⁹ om-
nino mortuus est ṽ intellectus ni-
hil ultra sibi proposuit i obiectum
nisi se cum amore proprio sue sensua-
litate. Et ideo etiam volūtas mor-
tua permanet quo ad voluntatem
meam q̃ nō amat nisi que mortua
sunt. Extinctis igitur his tribus ani-
me potentis omnes operationes ei⁹
actuales et mentales proculdubio

mortue sunt quo ad gratiam nec vl-
lo modo se tueri potest homo per se
metipsum ab inimicis eius q̃ nisi
per me fuerit gratiose adiū adiū-
uare se nullatenus valet. verum ē
nihilominus q̃ dum iste mortuus ē
in tempore viuens in corpore mor-
tali qui solūmodo liberus habet ar-
bitrium a me subsidium in verita-
te postulando ipsum adiuuare pro-
mitto sed vt dixi per semetipsum ad-
iuuare se non valeret. Ipse factus ē
sibi ipse molestus et importabi-
lis. Et exoptans isti mundo cū am-
bitione dominari subiugatur a de-
minio peccati quod omnino nihil ē.
peccatus est solūmodo priuatio gra-
tie. Sicut ergo cecitas nihil est nisi
priuatio luminis ita peccatum om-
nino nihil est. Et ipsi sunt effecti ser-
ui atq; mancipia peccati. Ego crea-
ueram eos veluti arbores amoris cū
vita gratie quā obtinnerunt in san-
cto baptismo et ipsi semetipsos fece-
runt arbores eterne mortis q̃ mor-
tui sunt ad gratiam. Nūquid agno-
scis vbi radices ista detestabilis ar-
bor habet? In elatide superbie quā
amor proprius valde periculose so-
net atq; perniciosose nutrit. Medul-
lam eius est impatientia: sed silus
est indiscretio. Ista sunt quatuor vi-
tia principalia q̃ penitus occidunt
animas eius de quo tibi dixi q̃ erat
arbor mortis qui in se vitam gratie
non habuit. Insuper infra dictam
arbozem oritur atq; nutritur vnus
vermis conscientie qui dum homo
viuit in peccato mortali cecatus ē
ab amore proprio et ideo modicum

Tractatus.

Mum aduertit. Fructus autem huius arboris omnino mortiferi sunt ex eo qd venenatum humores attrahunt a radice superbie. vnde miserabilis anima repletur ingratis dñe: postmodū inde succedunt omnia mala sibi. Quia si grata fuisset agnosceret ī numerabilia beneficia mea et ita me diligere. Agnosceret etiam semetipsam atq; fragilitate propiam et in hoc humiliaretur: et in dilectione mea consisteret. Sed ipsa velut ab ignorantia cecata cōnat applicare se fluuiō decurrenti: nec aduertit qd aqua festinat in suo cursu nec cum expectat.

Quomodo fructus huius arboris varij sunt veluti peccata varia sunt. *Capi. xxxij.*

Noueris qd tñ varij sunt huius arboris fructus qui mortem inferunt quantum existunt varia genera peccatorum. Aliquos videri potes esse cibos animalium in mundo: um prout illi sunt qui stare delectantur in fetore luti tanq; in mundissime fies que se circumvolant in luto carnalitatis animam cum corpore dñabiliter inquinantes. Quia anima miserabilis et ignominiosa vbi nobilitatem atq; dignitatem qua te gratiose dotant collocasti: Creancram. n. te sororem angelorum: ex tua vero miseria nunc es velud animal imundum ita fetidū et abhominabile qd non solum ego qui sum excellentissima puritas verum etiam aduersarij demones quorum

te fecisti seruam hanc imunditiam abhorrent. Nulla transgressio est in cōspectu meo ita detestabilis et que tñ auferat homini lumen intellectus vt est ista peccata contra naturam. hoc etiam infideles philosophi cognouerunt nō ex lumine gratie qd carebant: imo solum ex instinctu naturali et ne suus intellectus obscuraretur. Ab hac imunditia continenter vinebant vbi in suo studio magis essent illuminati. Insuper a se diuitias elelebant vt illarum ex cogitatio sollicita corda sua non occuparet et a studio retardaret. Non agit ita christianus ingratus et ignorans qui voluntarie gratiam amittit ex culpa sua.

Quomodo fructus aliquorum est auaritia et de malis que procedunt ab illa. *Capi. xxxij.*

Fructus aliorum quorundam ē ex terra. Isti sunt auarici et cupidit et usurarij. Tales directe faciunt veluti talpa que quotidie de terra nutritur vsq; ad mortem: postea vero nullum omnino remediū inuenire possunt. Isti cum auaritia sua meam gratiosam liberalitatem et temporis diuitias contemnunt qd tempus a me libere concessum proximo suo cum sua cupiditate vendunt. Ita faciūt usurarij: veluti erudissimi suos proximos iuxta se conantur expoliare ex eo qd obliuioni tradiderūt opera misericordie mee. Quia si memores essent proculdubio non essent ita crudelēs anime prole neq; proximo suo imo prole mi-

Primum:

misericordia virtuosè viuendo fructe
 tur atq; proximo suo caritative sub
 uentrent. O quot & quanta mala in/
 giter ab ista nequitia procedunt.
 Oriuntur. n. homicidia: furta: rap/
 ne: proditiones: illicita lucra: cordis
 impietas & iniusticia contra prori/
 mum. Cum his & alijs iniquitatib⁹
 coram occidunt animam suam faci
 entes ipsam diuitiarum atq; mamo/
 ne seruaz: vnde vilipendunt utilia
 precepta mea. Tales nullam omni
 no diligunt nisi propter utilitatem
 propriam. hoc vitium a superbia p/
 culdubio procedit atq; superbiam
 nutrit & fouet. vnum ab altero pro/
 cedit q; secum habet reputationem
 propriam & illico peruenit in aliud
 vitium. Et ita de malo procedit in
 deterius ex detestabili superbia q̄
 semper elata reputatione sui proce/
 dit: hinc est qdā valde pestifer ignis
 oritur obscurum ex se sumum vani/
 tatis cordis & inanis glorie mendose
 producens. vnde cum falsitate fre/
 quētissime gloriatur in illis a qui/
 bus alicui sunt. hec est vna radix q̄
 ramos aliquos in se continet quod/
 rum principalis est propria reputa/
 tio: vnde libido dominandi prori/
 mo suo procedit & in omnibus illo
 maior apparere desiderat. Ideo nō
 habet in corde simplicitatem: sed cū
 duplicitate sicut cum omnibus am/
 bulat: vnum verbo demonstrando:
 & oppositum corde retinendo. Ex vi/
 litate propria non veretur occulta/
 re veritatem impudentissime pro/
 cendo mendacium. hinc etiam dis/
 tur inuidia quedā parturiente ver

mem vnus a quo iugiter anima sua
 consumitur neq; permittit eum ali/
 quo bono suo vel allicto leto corde
 gaudere. Istis miserrimi tot in/
 quitatibus inuoluti quomodo pati
 veri proximo suo subuenient exhi/
 bendo ei de substantia propria quā
 do rape non desinunt a linea: Quo
 modo purgabunt immundam ani/
 mam ab immunditia sua: quando
 mundam animam in fetibus im/
 munditie submergunt. Nam ali/
 quando sunt ita bestiales q; filijs at/
 q; filiabus vel alijs attinentibus in
 quocunq; gradu nō deferunt sed
 etiam cum illis immunde multas
 iniquitates operantur. Nihilomi/
 nus a misericordia mea clementer
 expectatur & non subeo terre vt vi/
 nentes eos absorbeat & huiusmodi
 culpas emendent. Quia non opto
 mortem peccatoris: imo potius vt
 conuertatur & viuat. Sed isti mise/
 ri quomodo vitam corporalem in
 salutem animarum exponēt quan/
 do renunt etiam vilem tempora/
 lem substantiam expendere: Quo/
 modo proximo suo dilectionem af/
 fectuosam impendent quando pro/
 ximum ipsum ex inuidia lacerant:
 O virta detestabilia que celum ani/
 me vilissime prosterunt. Celum ip/
 sam voco quia feceram ipsam tan/
 q̄ celum vbi per gratiam habitā
 delectabar celando me infra eā ibi
 mansionem eligendo per affectum
 amoris. Nunc autem ben tanquā
 adultera talis anima discessit a me
 creaturas amando plusquam me:
 immo de se quem fecit idolum:

Tractatus.

et desit: me vero persequitur cum varijs iniquitatibus eius atque multis generibus peccatorum: hoc autem omnia facit quod velut ingratiſſima beneficium effuſi ſanguinis xpi chriſti filij mei cum extimabili caritate renuit ex cogitare.

Qualiter aliquorum qui ſtatim terrene dominationis occupant iniuſticie fructus eſt. *Capi. xxxiij.*

Aliquoque ſunt qui preteritum terrene dominationis ingenuum ſuperbia caput erigunt in quo ſtatim veritatem iniuſticie geſtant erga me deum ſuum contra proximum atque ſemetipſos iniuſticiam exercetes. Erga ſe namque procedunt iniuſte qui ſibi met virtutis debitum non impendunt mihi vero ſubtrahunt honoris et glorie debitum quod nominis mei iugiter offerre debent ut obligantur imo veluti fures auferunt a me quod eſt proprium meum et auerſe ſue ſenſualitatis attribunt. Ita quoque committunt iniuſticiam erga me pariter et erga ſe tanquam ignorantes et excecati ab amore proprio non agnoſcendo me in ſemetipſis. preter acciſit illis iudeis atque phariſeis qui propter inuidiam et amorem proprium excecaverunt ſemetipſos et ideo non agnoſcerunt veritatem vix vnigenitum filium meum. Ideo debitum ſuum nullo modo reddiderunt ignorantes viſtam eternam que tunc inter eos erat ut ipſa veritas mea dixit eis. Regnum dei eſt. inter vos. Ipsi vero quod lumine rationis care-

bant quod utique perdididerant voluntarie quantum in eis erat mihi ſimiliter et ei qui mecum eſt vnum debetum abſtulerunt vix honoris et glorie. Quare veluti ceci tam execrabilem iniuſticiam commiſerunt ipſum obprobrioſe perſequendo crudeliter vix ad mortem ignominioſe crucis. Similiter etiam iſti valde culpa biliter et iniuſte procedunt erga me et proximum atque contra ſemetipſos abſque miſericordia ſine diſcretione quacunque.

Quomodo per hoc et alia plurima quis incurrit iudicium falſum.

Capi. xxxv.

EX hoc ergo et alijs defectibus in falſum iudicium incidunt ut in antea tibi clarius aperiã. Ipsi quotidie ſcandalizantur in omnibus operibus meis que ſunt omnia iuſta et i veritate facta ſolum ex paterna caritate procedentia. Etiam hoc iniquo iudicio cum veneno ſuperbie pariter et inuidie calumnioſe redarguebantur ab impijs opera ſancta dilectiſſimi filij mei. Falſiſſime namque dicebant. hic in virtute belzeub eiecit demonia. Sic huiusmodi peruerſi et iniqui fundati ſuper amore proprio imunditia polluti: ſuperbia inflati: anaritia et inuidia putridi atque corrupti ſibi met ipſis per impatentiam importabiles: per cecitatem et ignorantiam in diſcreti cum alijs iniquitatibus que ipſi frequentiffime committunt quotidie ſcandalizantur in me pariter

Primus.

z in seruis meis mendose iudicando qd ipsi fieri virtuose vident. Et hoc accidit eis eo qd cor eorum omnino putridum est unde procedit qd etiam gustus est infectus z alteratus. Quare dulcia iudicant velut amara z econuerso. Similiter opera bona iudicant esse mala z econtrario propter vitam eorum inordinatam opera mala iudicant esse bona. **O** cecitas humana cur attendere negligis dignitatem tuam? Ab alitidine namq dignissima descendisti propter iniquitatem tuam ad statum infimum atq detestabilem. Dominum ego te feceram honorabilem: tu vero te fecisti seruum valde miserabilem: eligendo super te dominum vilioris domini qd eligere potueris v3 peccati cuius te fecisti seruum. Et ita factus es talis qualis e illa res cui seruis. Et qd peccatus nihil est ergo tu nihil es effectus quantum ad gratiam. Abstulisti tibi vitam z elegisti mortem. huiusmodi dominum z vitam habuistis omnes ab vnigenito filio meo de quo saluiferum z gloriosum pontem ego feci vniuerso generi humano. Cum n. esset serui diaboli vos omnino liberavit ab ipsa seruitute sua. Ipsum vnigenitum meum ordinaui fieri seruum vt vos a seruitute pessima liberaret. Imposui sibi obedientiam vt anihilaretur inobedientia perpetrata per adam. Semetipsum humilitauit vsq ad mortem obprobriose crucis vt omnino superbia confunderetur. Omnia vitia sua sacratissima morte destruxit ita qd null

in veritate dicere potest pro aliquo delicto non esse satisfactum neq id esse ipunctum. Imo omnia fuerunt fabricata pntia z anihilata super corpore suo de quo tibi dixi qd feceraz ego quasi vnam incudem vbi talia fabricaretur. hominibus omnia remedia prouidi vt si voluerit euadere possint valde facilliter eternaz damnationem. Ipsi vero sanguine istius ita pretiosum vilipendunt ipsum concalcando pedibus affectus iordinari. Et hoc est iniustitia z iudicium iniquum z falsum de quibus arguitur: z etiam in die iudicii mundus arguetur. vt exprimere videbatur veritas mea dicens. paracletus autem quem mittet pater in nomine meo ille mundum arguet de iniustitia z de falso iudicio. Tunc vero reprehensus erit quando spiritum sanctum super apostolos effudi.

De tribus reprehensionibus quarum vna e continua. Capit. xxxvi.

N Queris carissima filia tres esse reprehensiones quarum vna fuit in aduentu sancti spiritus in discipulos vt iam dixi. Qui fortificati a potentia mea z illuminati a sapientia dilectissimi filij mei ple ne fuerunt edocti cum eiusdem sancti spiritus plenitudine qui e vnus mecum z cum filio meo z per os illoz apertissime mundus e argutus cum doctrina mee veritatis. ip si ceteriq sequaces eorum agnoscentes veritatem quottidie mundum arguunt. hec e illa quottidiana re-

Tractatus.

prehensio qua mundum arguo: v3
euz efficacia sacre pagine seruis me
is illum arguentibus. Nam a spiri-
tu sancto lingue eorum erudit fi-
unt atq3 diserte ad annuncian-
dus veritatem meam: prout aduersarij
inimicus instruit atq3 disertus facit
in malum seruatorum suorum linguas:
v3 eorum qui per fluuium vadunt
ad mortem. Hanc ergo reprehensio-
nem dulcem et acceptabilem ordina-
ui mundo euz affectu magne pater-
ne dilectionis in animarum salute.
Itaq3 nemo potest excusare dicēs.
Ego non habui docentem vel argu-
entem q2 iam eis ostendi veritatem
aperte cognoscentibus virtutem et
vitium atq3 demonstrans premium
virtutum et execrabile detrimentum
vitiatorum vt habeant in se timorem
et amorem sanctum cum displicentia
vitiatorum et amore virtutum. Insu-
per ista saluberrima veritas non ex-
puit ostensa vobis per angelum ali-
quem solummodo ne quis inaniter
excusari se velit dicēs. Angelus equi-
dem impassibilis est atq3 beatus et
offendere non valet neq3 sentire po-
test molestias huius corporis prout
et nos. hoc ablatum est nec aliquis
opponere potest q2 monstrata fuit
ab vniuerso filio meo qui vere su-
it idcirco vestra mortali carne. Sz
etiam viri usq3 serui innumeri qui
virtuose secuti sunt huiusmodi veri-
tatem: qui siue quales vel vnde fue-
runt: Proculdubio creature mor-
tales et passibiles: vt estis vos cum
impugnatione carnis aduersus spi-
ritum a qua non fuit exceptus etiā

apostolus precipuus et electus pre-
co meus et alij plurimi sancti qui vi-
neris modis impugnati fuerunt ad
augmentum virtutum et corone.
Tamen ita nati fuerunt in pecca-
to sicut et vos eodem educati cibo.
Et idem deus in presenti tempore
sum sicut eram tunc. Neq3 mea ma-
nus infirmatur et infirmari non po-
test aliquo modo quin omnia que
volo possim. Itaq3 subuenire: et pos-
sum: scio: volo: paternam caritatem om-
nibus a me subueniri postulantibus.
Tunc po demonstrat aliquis a me
velle subueniri quando fluuium egre-
ditur et vadit per pontem viam at-
q3 doctrinam imitando dilectissi-
mi filij mei. Et ideo nullam excusa-
tionem habent quoniam via demō-
stratur eis et iugiter arguuntur: vnde
nisi se correrint dum tempus
adest in secunda reprehensione con-
demnabuntur que fiet in ultima ex-
tremitate: v3 in morte vbi iustitia
mea clamat dicens. Surgite mor-
tui v3 v3 ad iudicium: v3 in qui mor-
tuus es ad gratiam atq3 mortis cor-
porali propinquas exurgens veni
coram iudice summo cum iustitia
et falso iudicio tuo: cum extin-
cto lumine fidei quod vtiq3 succen-
sum et ardens extraxeras a sacro ba-
ptismate: tu autem extinxisti cum
vento superbie pariter et vanitate
cordis. Ex his ordinasti tibi quodā
modo velum vnum: illud exponēs
ventis valde contrariis tue salutis.
Tentum, n. proprie reputationis
augebas et nutrebas cum velo per-
uersi amoris proprii. Quare velo-

est
rum
lante
atq3
se na
lante
cu po
flant
tante

De
repro
lante

T
deue
vbi no
uenire
e quo
ne prop
iste in
fati eua
vnde
guat a
medo
seriam
am m
pam a
ritate
quippe
dei m
offendit
nitas ad
meo m
ualerit
ab q3
metio
confici
lendo

Primus.

cissime curchas per fluminiū delicia-
rum atq3 mundane prosperitatē vo-
luntarie sequendo desideria carnis
atq3 temptationes diabolicas. Ip-
se nanq3 diabelus cum velo tue vo-
luntatis inordinate navigare te se-
cit per decurentem ⁊ mortiferum
fluminiū ⁊ sic vna secum ad eterna
tariara merito peruenisti.

De secunda reprehensione in qua
reprehenditur de falso iudicio ⁊ in-
iustitia. Ca. xxxvij.

Ista secunda reprehensio filia
carissima iaz est in facto quia
deuenit ad sue mortis extremitatē
vbi non valet ultra remedium in-
uenire. Tunc. n. vermis conscientie
v quo tibi diri q̄ erat ercecat⁹ amo-
re proprio icipit aperte videre. Nā
iste in extremitate tali clare cogno-
scit euadere nō posse manus meas.
vnde valde rodendo semetipsuz ar-
guit attendens ex defectu suo solū
modo se deductū ad huiusmodi mi-
seriam intollcrabilez. Si tamen eti-
am tunc anima lumen haberet cul-
pam agnoscendo propriam ⁊ in ve-
ritate peniteret atq3 doleret: non
quippe propter penam quam se vi-
det incurrere: sed intuitu mei quez
offendit qui summa suz ⁊ eterna bo-
nitas adhuc inueniret in conspectu
meo misericordiam. Si vero mors i-
naferit cum absq3 tali lumine: vel
absq3 spe sanguinis vnigeniti filij
mei: sed tantummodo cum verme
conscientie sue propria passione do-
lendo magis de pena sua q̄ d̄ nicis

offensionibus indubitanter eterna
damnatione pnuetur. Tunc. n.
irremediabiliter a mea iustitia cor-
ripitur tam de iniustitia q̄ de fal-
so iudicio suo. Et non solum in gene-
rali prout est vsus in omnibus ope-
ribus suis in mundo viuens impie:
sed etiam arguetur in particulari v
iniustitia ⁊ de iudicio falso quibus
est vsus in hac extremitate sua: v3
iudicando falsissime: ponēdo ⁊ erti-
mando maiorem iniquitatem suaz
ineffabili misericordia mea. hoc est
illud irremissibile peccatum cui nō
parcitur in presenti seculo nec in fu-
turo quia detestabili modo contem-
pnere decreuit in extimabilem mi-
sericordiam meam. Nam amplius
ego detestor ⁊ abhominor hanc vlti-
mam ei⁹ iniquitatem q̄ omnia pec-
cata sua que prius in vita cōmisse-
rat. vnde noueris absq3 dubitatio-
ne q̄ illa desperatio perfidissimi in-
de displicuit amplius mihi simul ⁊
vnigenito filio meo q̄ illa crudelis-
sima proditio sua. Itaq3 tales acri-
ter arguuntur de falso iudicio suo
pro eo q̄ extimauerunt esse maio-
rem iniquitatem suā q̄ sit diuina mi-
sericordia mea. Ex quo postea cum
demonibus irremediabiliter eter-
na punitione cruciantur. Insuper
arguuntur de iniustitia p eo q2 ma-
gis de suo detrimento dolēt q̄ de su-
is offensis q̄ me scis. Tūc. n. iustis-
sime pcedūt ⁊ iudicant n̄ exhibēdo
mihi qd̄ meū ē neq3 sibi qd̄ suum ē.
Mihi nāq3 reddere debēt affectuosuz
amorem ⁊ amaritudinē atq3 cōdis ve-
rā p̄ritōnē: cōcedēdo mihi pp̄ offēsa.

c 7

Tractatus.

contra me factas et ipsi faciunt op/positum exhibendo sibi met amore carnalis compassionis atq; dolore amarissime pene quam ex culpa comissa precolatur. Igitur aperte patet eos iniustissime iudicare. unde merito de utroq; puniuntur v3 de falso iudicio pariter et iniustitia. Et qz misericordiam meam ita contempserunt exigente iusticia cruciandos eos ordinaui vna cu3 serua crudelissima sensualitatis eorum: et in ipso demone cuius tiranidi se sponte submisserunt ut sicut in simul offenderunt ita puniantur et crucientur in simul a ministris meis demonibus quos ordinauit iusticia mea lictores ad puniendos omnes iniquos.

De quattuor principalibus tormentis damnatorum que cetera subsequuntur. *Capi. xxviiij.*

Non carissima nulli creata lingua penas in felici3 istarum animarum enarrare sufficit. Et prout ista tria sunt vitia principalia: v3 amor proprius unde progreditur vana reputatio sue virtutis et inde subsequitur elata supbia cum iusticia falsa et alijs impijs et inmundis iniquitatibus que postea secuntur: ita tibi dico qz quattuor in inferno principalia tormenta recipiunt que cetera subsequuntur. Primum e qz ipsi beneficia visione mea se priuatos esse conspiciunt ex culpa sua. Et in hoc inextimabili pena cruciantur et affliguntur intantuz

qz si possibile foret ipsi potius eligerent igne comburi videndo me qz omni cruciatu carere non videndo me. Ista grauissima pena eis innovat aliam v3 qz vermis conscientie rodit animam incessanter attente considerando se priuatos visione mea: pariter et angelica conuersatione solum ex defectu suo quem voluntarie contra me commiserunt unde se fecerunt demonum conuersatione dignos et eorum horribili visione. Quorum aspectus omnem eis cruciatum mirabiliter augmentat atq; duplicat. Et hec e pena tertia. unde sicut in visione mei sancti semper exultant et cum inextimabili gaudio renouatur in ipsorum anima fructus laborum quos in vita sua per tulerunt amore mei atq; displicentia sui contemnendo semetipsos: sic econuerso damnati miseri et infelices iugiter innovantur in peccatis atq; cruciatibus in aspectu demonum. Nam illorum visione se cognoscunt amplius et apertius qz cognoscunt qz solummodo propter inordinatam propriam voluntate se dignos huiusmodi visibili conuersatione fecerunt. Et ideo vermis conscientie validius ardendo atq; cruciando rodit nec vnqz aliquo tempore moris sue rodere desinit. Augetur etiam eis amarissima pena qz demones vident in propria figura que tamen e horribilis qz nullus hominum excogitare posset. Et bene recolis quando semel cum in forma sua tibi monstrant quasi per lectum oculi: postqz ad sensus corporales restituta fuisti

Primum.

tu potius eligebas ire per vnā vi-
am igneam vsq; ad diē iudicij ou-
raturam q̄ amplius cum intueri.
Nihilominus licet eum ita videri
in breuissimo spatio temporis ad-
huc ignorans quantum ē horribilis.
Quoniam operante diuina iusticia
horribilius videtur ab anima tar-
taro deputata: plus vel minus pro
ut erigunt infelicitum animarum
excessus. Quartum vero tormentū
ē ignis qui iugiter ardet consume-
re tamen nullo modo potest. Nam
anima non ē materialis que consu-
mi possit sed ē incorporea ideo non
deficit in esse suo. Sed exigente di-
uina iusticia sic ordinari q̄ igne dā-
natorum anime comburantur affli-
ctiue sed non consumantur: tamen
inextimabili pena semper affligun-
tur atq; cruciatur plus vel minus:
vt eorum demerita requirūt diuer-
simode iuxta diuersitatem iniqui-
tatum eorum. Ista quattuor princi-
palia tormenta plurima subsecun-
tur euz intollerabili calore et inexti-
mabili frigore atq; lamentabili de-
tinu inaudito stridore. Sic igitur ir-
remediabiliter eterna damnatione
reprobi cruciantur qui post repre-
hensionem eis in vīta sua factā de
falso iudicio et iniusticia. corrigere
se noluerunt vt iam dixi: nec etiam
in secunda reprehensione: v3 in mor-
te sperare voluerunt in me patiter
et in sanguine filij mei dilectissimi nō
volentes de culpa contra me comis-
sa quauis de sua pena quam sub-
sequi culpam agnouerunt.

De tertia reprehensione que fiet
in die iudicij. Cap. xxxiiij.

Nunc vero de tertia repre-
hensione que fiet in iudicij die
dum est vt aperte cognoscas quan-
tum excecatus et ignorans homo se
decipit ego declarabo te de repre-
hensione tertia: v3 de generali et vltimo
iudicio in quo animabus infelici-
bus augebitur et innouabitur ama-
rissima pena propter vītionem quā
cum suis corporibus habebunt euz
intollerabili reprehensione que ge-
nerabit eis verecundiam confusibi-
lem atq; ruborem inextimabilem.
Noueris ergo q̄ i nouissimo die iu-
dicij quando veniet vntigenitus fili-
us meus in excelsa maiestate sua: vt
orbem arguat et iudicet in potentia
diuina: non veniet velut pauper cu-
lus prout eo tempore quo natus ex
virgine fuit et in stabulo reclinatus
inter animalia: postea moriendo su-
per ligno crucis: vt malefactor iter
duos latrones. Tūc. n. abscondi po-
tentiam meam in eo permittendo
ipsam velut hominem penas et ob-
probria tolleraf. Natura tamen di-
uina separata non erat ab humana
natura: s3 ego permisi q̄ ipse penas
illas tolleraret vt verus homo vt
ordinate satisficeret iusticie diuine p
culpīs vestris. In hoc autem vlti-
mo iudicio non ita veniet: imo cum
potentia magna personaliter argu-
et et indicabit vniuersum orbem in
equitate ita q̄ in conspectu suo om-
nis creatura contremiscent. Ipse ve-
ro iuste retribuet vnicuiq; prout i
c iij

Tractatus.

Vita sua operando promeruit. Re-
probi miserabiles et infelices ex aspec-
tu iudicis huius tantum timorem
atque terrorem habebunt quod lingua
carnis exprimere non valet. Iusti
vero timorem habebunt non quip-
pe seruitutem sed filialem cum reue-
rentia et inextimabili gaudio. Non
quod in se facies immutetur immuta-
bilis. non est nam est vultum mecum se-
cundum naturam diuinam ac eter-
nam secundum naturam humanam ex quo
gloriosissime resurrexit a mortuis ipse
facies est immutabilis: sed oculo re-
probi talis apparebit videbit. non enim
cum oculo terribili et obscuro prout
habet in semetipso. Sicut oculus in-
firmus de luce solis non videt nisi
tenebras: oculus vero sanus videt
lucem valde gratam atque delectabi-
lem. Hoc vero non accidit ex defec-
tu sine varietate solis: immo solus ex
defectu infirmantis oculi. Simili
modo damnati videbunt in odio et
confusione tenebrosa non ex defec-
tu diuine maiestatis cum qua ve-
niet indicaturus orbem: immo proce-
det ex eorum iniquitate perfida.

Quomodo damnati non possunt
velle bonum aliquod vel optare.

Capitulum xl.

Tantum est odium quod ha-
bent isti miseri damnati quod ip-
si non possunt velle siue desiderare
bonum aliquod ne quottidie bla-
femantes. Causa vero propter qua
rati nequeunt bonum aliquod appe-
re patens est quia videlicet in mor-

te ligatur arbitrium liberum: unde
de postea nemo potest aliquod opus
meritorium operari. Ergo quicum-
que moritur in odio eius grani culpa
peccati mortalis erigente diuina in-
stincta semper in odio perseverat ob-
stinatus in illis iniquitatibus in qui-
bus cum hora mortis inuenit quot-
tidie corrodendo semetipsum et au-
gendo sibi penam. Et precipue pro-
pter penas alicuius creature de cuius
ius damnatione fuit in causa: pro-
ut aperte cognosces potes exemplo
diuini epistolae in euangelio notati qui
petebat ex gratia lazarum suis fra-
tribus in mundo dirigi ut eis an-
nunciaret amarissimas penas eius
ut illas euadere possent. Hoc autem
ex caritate non dicebat: vel ex com-
passione fratrum quia priuatus erat
omni caritate neque poterat optare
bonum in honorem meum: vel illo-
rum salutem eo quod ipse vita finita
fuit in odio mei pariter et virtutibus.
Sed ideo dicebat quia maior atque
principalis extiterat inter eos et eos
vitiuose nutrierat in suis iniquitati-
bus. Cum igitur ipse cognosceret eis
exhibuisse materiam et occasionem
eternae damnationis videbat augu-
mentum suae pene si deuenissent illuc
ubi quottidie se rodunt cum odio
quandocumque vita finitur in odio.

De gloria beatorum. Capitulum xlii.

Sic anima iusti crescere quidem
in virtute non valet licet in af-
fectu caritatis vita finita fuerit: sed
cum ea dilectione eius qua venit ad

Primum.

me semper amare potest et cum ea
mensura remuneratur ei. Quotidie
me cupiens habere: iugiter haben-
do me possidet atque fruitur. Ipse
ergo desiderium nunquam est vacuus:
Imo continuo plenus: quia dum ani-
de famescit habundantissime satu-
ratur: saturata vero famescit: pro-
cul tamen est a saturitate fastidius
et omnis anxietas est a fame remo-
ta. Semper vero gaudet in eterna
mei visione participando in se bo-
num illud ineffabile quod est in me.
Quilibet habet in semetipso iuxta
mensuram eius hoc est quod cum ea me-
sura caritatis eius qua venit ad me
cum eadem ei remuneratur eo quod uniti
fuerunt in caritate mea pariter et
proximi sui. Unde quotidie gau-
dent omnes et exultant in me. Quili-
bet est in se particeps cuiusque gau-
dii proximi sui cum affectu sinceris-
sime caritatis ultra bonum uniuersale
quo generaliter omnes exultant.
Etiam cum angelica natura: beato-
rum anime singulare festum iugi-
ter habent precipue cum angelis il-
lis eius quibus iuxta merita sua col-
locate sunt sed varias virtutes quas
in mundo principaliter habuerunt.
Et licet omnes vinculo perfecte ca-
ritatis indissolubiter uniti sint ha-
bent nihilominus iocundam atque sa-
miliarem participationem cum quo-
dam singulari gaudio cum his quos
amore singulari dilexerunt in mu-
do: et amore suo sancto crescebant in
gratia semper augmentando vir-
tutes: et unus erat occasio salutis al-
terius: unde nomini meo resultabat

honorifica laus et gloria. Itaque post
modum in vita durabili sanctus amor
eorum non est imminutus: Imo eius
habundantia maiori felicitas inter
se participant ultra gaudium atque
bonum uniuersale ceteris a bonita-
te mea concessum. Nec tamen existi-
mes quod illud gaudium particulare
de quo dixi solum ipsi possideant: Imo
participatur ab omnibus cle-
ricis atque ciuibus superne ciuitatis
et etiam ab omnibus angelis. Cum
enim anima sancta peruenit ad unam
eternam omnes beati participant
illius anime felici beatitudine simi-
liter et ipsa participat omnium felicitate
bono. Non tamen intelligas quod illorum vasa:
vel illius anime cresceant possint ultra: si-
ue quod exeat amplius impleri quod plena sunt
et ampliari non valent: sed habent unam iocundam
et exultationem quam recedat et renouat in
eis cum gaudio subilo ex agnitione
felicitatis illius anime. Nam atque considerat autem
ipsam a pueritate terrena subla tam a
misericordia mea cum plenitudine gratie.
Sic igitur exultant in me per illius anime bo-
num quod a mea benignitate recepit. Et
conuerso similiter anima letatur et exultat in
me videns atque degustans pulchritu-
dinem atque dulcedinem eterne mee carita-
tis in animabus atque spiritibus angelicis. Quo-
rum affectuosa desideria coram maiestate
mea quotidie clamant pro salute potius
orbis: pro eo eorum vita finita fuit in
caritate proximi quam perculdubio non
amiserunt: Imo cum illa transierunt per
ianuam unigeniti filii mei ut in-
fra tibi pandam. Itaque potes aper-
te discernere quod cum eodem gradu
sue nexu dilectionis in quo finit

e. iiij

Tractatus.

illorum vita permanent in eternū. Ipsi sunt omnes ita voluntati mee cōformes q̄ optare vel velle neque unt nisi quod ego volo quoniam ipsozū arbitrium est ita ligatum vīculo caritatis q̄ hominis vita deficiente in statu gratie non potest vltra peccare. Et in tantum voluntas eius est voluntati mee cōformis ⁊ vnita q̄ quauis in inferno parentes vni genitum suū aspiciant ipsi nulla compassione monentur: imo valde contentantur illum videre puniri sine cruciari tanq̄ inimicū meū. Et a me nunq̄ in aliquo discrepantes habent eozū desideria plena. desideria beatorū appetūt in vobis viatoribus atq̄ peregrinis qui quotidie curritis ad mortis terminum videre meū honorem ⁊ in honoris mei desiderio salutem vestram affectuose peroptāt ⁊ ideo quotidie maiestatem meā pro vobis exorant. hoc autem ipsorum desiderium ex parte mea semper impletur in quantum vos ignorantes ⁊ ingrati misericordiam meam acceptare velletis ⁊ ei cū vīs iniquitatibus non obutaretis. Beati quoq̄ desiderant habere dotem corporum suozū: sed huiusmodi desiderium eos nullatenus affligit quamuis ipsa corpora non habeant imo gaudent ⁊ exultant in me quia certissime sciunt huiusmodi desiderium adimplendum. Et nō affliguntur iterū quoniam beatitudo eis non deficit: vnde nullam omnino penā inde recipiunt. Neq̄ tamen existimare debes q̄ post resurrectionem

glorificatio corporis ampliores beatitudinem afferat anime q̄ si hoc esset vtiq̄ sequeretur q̄ beati donec haberent corpora: suam beatitudinem haberent imperfectam quod esse nullo modo potest. nam eis nulla perfectio deficit. Itaq̄ corpus nō afferet vel augebit anime beatitudines: imo corpori dabit anima beatitudinem ex habundantia sua cū in vltimo die iudicij vestietur iduamento proprie carnis quam habuit in mundo viuēs. Sicut. n. anima creata est immortalis in me stabilis: sic in vniōe tali corpus efficitur immortale perditq̄ sua corruptibili grauedine tenne sine corruptione fiet atq̄ leue. vnde corpus glorificatum per impenetrabilem murum transire potest nec vnq̄ offēditur ab aqua vel igne: nō quippe virtute propria sed anime virtute quam ei gratiose concessi ex ineffabili dilectione mea cum qua illaq̄ ad ymaginem ⁊ similitudinem meam creauī. O cūlus intellectus tui videre non sufficit: nec auris audire: neq̄ lingua narrare: neq̄ cor excogitare quāta beatitudo sit electorum. O quale gaudium est videre contemplari ⁊ frui me qui sum eternum atq̄ summum bonum. O quātam iocunditatem habebunt vna cum corpore glorificato. quā tamē vsq̄ ad diem iudicij carendo nō habent inde penam aliquam quoniam anima beatitudine perfecta repleta est: quam vtiq̄ beatitudinem etiam corpori postea participabit vti iam dictum est. Nunc volo tibi dī-

Primus.

cere breue quid appiando super in-
effabili gaudio quod habebit cor-
pus beatorum in humanitate glo-
rificata dilectissimi filij mei que cer-
titudinem vobis impendit vestre
future resurrectionis. Unde ingi-
ter exultant in aspectu sacratissimo
rum vulnrum eius quorum cicat-
trices in corpore sancto suo recetes
apparent et ita conseruantur que
quotidie pro vobis in p̄spectu mee
diuine maiestatis misericordiam ac-
clamant et iustissime postulant.
Dēs vna cum eo ineffabiliter exul-
tabunt et omnimodam conformita-
tem habebunt. Oculus cum oculo
manus cum manu atq; totum cor-
pus cum ipsius filij mei corpore. Cō-
morantes in me stabitis in illo quo-
niam vnum est mecum. Oculus ta-
men vestri corporis in humanitate
dilectissimi filij mei dilectabitur. Et
accidit hoc pro eo q̄ ipsorum vita
finita est in dilectione mee caritatis;
et ideo durabit in eternum. Non q̄
ipsi possint ultra bonum aliquod
operari meritorum q̄ solum modo-
dum in mundo viuunt meritorum a-
cquiritur siue peccatur ut volunta-
ti cuiuscunq; placet cum arbitrio li-
bero. Sed in eo beatorum anime ga-
udent bono quod ex operibus eorum
factis in mundo secum attulerunt.
Isti non expectant cum timore ser-
uili diuinum iudicium: sed cum ala-
cri gaudio. Neq; dilectissimi filij
mei facies terribilis apparebit: vel
odio plena quoniam ipsorum vita
finita ē in dilectione mea et in beni-
uolentia proximi. Itaq; certum est

q̄ mutatio faciei non erit in eo quo-
niam veniet in maiestate mea iudi-
caturus orbem vniuersum: sed i his
qui iudicabuntur ab eo. Quia vā-
nas apparebit cum odio et iustitia:
saluas p̄o cū misericordia et amore.

Quomodo post iudicium gene-
rale damnatis augetur pena.

Capit. xliij.

ALiqua tibi narrans de v̄signi-
tate iustorum ut amplius agno-
scas miseriam impiorum atq; dam-
natorum. Hec ē. n. alta pena repro-
bis videre beatitudinem iustorum
que quidem visio generat eis augu-
mentum penarum: et iustis: et electis
meis visio damnatorum ē in augu-
mentum exultationis et imensi gau-
dij mee bonitatis intuitu quia con-
traria iuxta se posita magis luce-
scunt: ut aperte videtur in albo et ni-
gro i tenebris et luce. Pena erit igitur
eis aspectus electorum: et cū ama-
rissima pena dies vltimi iudicij pre-
stolantur eo q̄ aperte cognoscunt
penarum suarum futurum augu-
mentum. Et ita firmiter erit: quoniam
am i illa terribili voce. surgite mor-
tui venite ad iudicium anima reuer-
tetur ad proprium corpus. In iustis
quidem erit glorificatum: in repro-
bis autem erit eternaliter in infer-
no cruciatum: et intollerabilem ve-
recundiam et improperium habebunt
in conspectu tremendi iudi-
cis et omnium beatorum. Verbis
vero conscientie crudeliter arboris
interiora corrodet v̄z animā ac etiā

Tractatus.

exteriorem corticem: vñ corpus. Au-
dent improprium effusi sangui-
nis pretiosi pro sua redemptione
per soluti & opera mee misericor-
die que ipsis vnigenito meo medi-
ante feci tam temporalia quam spi-
ritualia. Et id quod obligabantur
in proximo facere neq; fecerunt vt
in euangelio continetur. Etia; val-
de terribiliter arguentur de crude-
litate quam erga proximum exer-
cuerunt cum ego magnam eis mise-
ricordiam impenderim. Item de su-
perbia cordis eorum: amore proprio
& imunditia pariter & auaritia. In
morte sua solum eorum anima repre-
hensa fuit: in iudicio vero generali
simul anima euz corpore redargue-
tur quia corpus associavit animas
& ipso mediante fecit anima bonum
vel malum sicut voluntati proprie
placuit: Omnis operatio bona siue
mala mediante corpore perpetrat.
Et ideo carissima filia valde pgrue
remuneratur electi mei gloria & in-
finito bono cum corpore glorificato
simul & anima prout in simul amo-
re mei laborauerunt. Et ita redde-
tur iniquis eterna pena vt i anima
crucietur vna cum corpore quo me-
diante peccata perpetraverunt. Ip-
sis ergo renouabit amarissima pe-
na reassumpto corpore i aspectu di-
lectissimi filij. Misera quoq; sensua-
litas eorum cum imunditia sua
confusibiliter arguetur attendedo
naturam humanam in iesu christi
corpore diuine nature conformatā
& vnitas in puritate maxima super
choros omnium angelorum exalta-

tati. Et iniqui se vident ex eorum
solummodo defectu in pundo tar-
tari sic immensos. Immensam vero
dei misericordiam considerant in ele-
ctis & iustis habundantissime super-
fluere qui recipiunt agni sanguinis
effusi fructum & apertissime vident
penas omnes quas illi amore por-
tauerunt in corpore glorificato sta-
re velut ornamentum: vel auri frifi-
um in panno seu vestimento nō qui-
dem virtute corporis: imo solum ex
anime plenitudine que corpori fru-
ctum laborum suorum representat
quoniam eam associavit in operib;
virtuosis. Itaq; fructus huiusmodi
laborum ab extra demonstratur vt
in speculo facies hominis apparet
modo predicto. Dum igitur atten-
dunt isti miseri tenebrosi tam excel-
lentem dignitatez qua priuati sunt
ipsi propter iniquitates eorum au-
getur eis amarissima pena & intolle-
randa confusio quoniam in corpori-
bus eorum aperte signa demonstra-
tur iniquitatum suarum quas in se-
culo commiserunt. Unde quotidie
cruciantur. In illo nanq; terribili
verbo quod audient ite maledicti i
ignem eternum: ibit anima euz cor-
pore simul ad conuersationem atq;
societatem demonum absq; reme-
dio cuiuscunq; spei & sic circumdu-
luti cum omni putredine totius or-
bis vnusquisq; per se diuersimode se-
cundum varias iniquitates eorum.
Auarus. n. inuoluet in auaritie pis-
tredine quam inordinate dilexit &
igni comburetur vna euz vana mū-
di substantia. Crudelis vero cum

Primus.

ma crudelitate: et immundus cum
immunditia putride conscientie sue
valde fetentis. Inustus cum impijs
fima inustitia sua: inuidus cum in
uidia qui proximum oderunt cum
odio suo. Qui semetipsos amore p/
prio et inordinato dilexerunt: unde
processerunt alia mala quoniam est
velut origo atque principium aliarum
iniquitatum elata superbia socian/
te: perpetuo cruciabantur igne cum
atrocissima pena. Itaque omnes in
gradu suo punientur indubitanter
in anima simul et in corpore. Sic er/
go miseri peccatores ambulantes per
inferiorem viam fluminis: qui no/
luerunt de suis iniquitatibus in ve
rita te penitere neque misericordiam
meam acceptare quas ego libenter
eis impendissem perueniunt ad me/
datorum ianuam eo quod imitati sunt
diaboli doctrinam qui est pater om
nis iniquitatis atque mendacii. An/
de per eum tanquam per ianuam suam
omnes iniqui transiunt per quam
transiunt ad eterna supplicia per/
ducuntur sicut iam dixi. Sic econ/
uerso filii et electi mei per superio/
rem viam videlicet per pontem am/
bulantes imitati sunt viam verita/
tis ideo veritas est ipsorum vera ia/
nua. Et ideo veritas ipsa mea di/
xit. Nemo potest venire ad patrem
nisi per me. Ipse quidem est via et ia/
nua per quam ambulare atque per/
transire debet omnes electi ut quic
scire valeant in me mari pacifico.
Sed illi reprobi miseri transire vo/
luntarie decreuerunt e contrario per
viam obscuri mendacii ubi mortu/
am aquam inuenerunt. Et ad illas

ipse demon eos inuitat quasi dicat.
Quicumque sitis et aquam mortuam
habere desiderat veniat ad me: quia
sibi dabo satis et bibat iuxta libitum.
Et ipsi veluti stulti et omnino cec:
quia, fidei lumen amiserunt volun/
tarie sequuntur illum et non aduer/
tunt neque considerant horribile pre/
cipitium suum.

De utilitate temptationum et qua
liter anima in mortis extremitate
gustat et intelligit locum ei deputa/
tum, etiam antequam a corpore separe/
tur. Capi. xliij.

Etiam intelligere debes quod ip/
se diabolus est veluti lictor at/
que minister a mea diuina iustitia co/
stitutus et ordinatus ad cruciandos
omnes iniquos qui me miserabili/
ter offenderunt. Sed in mundo per/
mittendo concedo ut hominibus fre/
quentissime temptationes atque mo/
lestias inserat non quidem ut ho/
mines in tali bello succumbant: sed
ut in bello vincant et postmodum a
me recipe coronam glorie per victoria
mercant et iterum virtutis experimēto probentur.
Non enim coronabitur nisi qui legitime cer/
tauerit. Cum vero deperire pauescere per/
sequens temptationem diabolicam: vel aliam
tribulationem siue bellum vnde cum/
que procedat quam omnes ego roboro ingre/
atque voluntatem hominis in sanguine dile/
ctissimi filii mei fortificauimus quam vici non
valet a quocumque demone vel alia
creatura nisi sponte consentiat quam est
vra vobis a me processa cum arbitrio

Tractatus.

libertate. Cū hac ergo libertate potestis voluntatem ipsam inclinare seu refrenare iuxta libitum vestrum. Et ista gratiose concessi vobis velut incerpugnabilem armaturam. Quādo vero sponte peccatum acceptatis armaturam vestram in manu diaboli ponitis: et iste gladius est cū quo vos percutit et occidit. Si vero gladius iste voluntatis in manu diaboli non exhibetur: voluntarie v3 acceptando temptationes atq; molestias eius: homo nunq; offendetur ab aliqua peccati mortalis occasione cuiuscunq; temptationis vel molestie provenientis vndeunq;: imo fortificabitur inde si oculis intellectus apperuerit ad videndam et intelligendam caritatem meam vere paternam que permittit huiusmodi temptationes solus ut homines in se virtutes acquirant et in eis experiantur. Ad virtutes vero non pertinet nisi mediante cognitione proprie fragilitatis atq; mee bonitatis et ista cognitio perfectius acquiritur tempore temptationis q̃ tempore consolationis et quietis: qz tunc aperte cognoscit se per se non esse: qz se liberare non valet ab illis molestiis quas utiq; vitare vellet et illis omnino carere: me vero cognoscit in voluntate sua que fortificatur a bonitate mea quare non acquiescit illis molestiis atq; temptationibus: et qz prudenter advertit qd ego concedo sibi propter utilitatem eius ex caritate mea: diabolus. n. infirmus est et omnino nihil agere potest nisi quātum ego sibi concedo. hoc autem ei

concedo non ex odio vestri: sed ex caritate paterna sicut sa3 dixi: non ut in bello huiusmodi succumbatis: s3 ut in bello tali triumphus obtineatis et ut ex inde veniatis ad veram cognitionem vestri atq; mee bonitatis et ut virtus experientia probeatur que proculdubio non probatur nisi per oppositum eius. Ergo diligenter attende qz demones esse constitui et ordinavi ministros meos ut impios atq; reprobos in inferno crucient et in mundo temptationibus atq; molestiis electos ererceant: ut virtutes in anima probeantur: quibus intentio diaboli non sit: ut virtus in vobis angeatur siue probeatur: quia caritate privatus est: imo iuxta posse laborat ut omni virtute privemini: hoc autem agere nullo modo potest nisi velitis ei consentire. Tunc videre potes hominis amentiam qui vult esse debilis: ubi factus est a mea bonitate fortis atq; robustus: et ipsemet voluntarie se ponit in manibus inimici sui crudelissimi qui quotidie querit anime sue mortem eternam. Unde volo te nosce qd ex quo sponte reprobi se demoniace servituti subiecerunt in vita: postmodum in extremitate mortis existentes ipsi sub huiusmodi crudeli dominio si expectant aliud iudicium a me: sed ipsimet sui iudices existunt a conscientia compellente. Quare veluti desperati festinant ad eterna supplicia. Et anteq; ingrediantur infernam extremitatem mortis illum amplectuntur cum odio cuiuslibet virtutis et cum demonibus quos in domi

Primum:

nos elegerunt pro pretio suorū ope-
rum habent infernum: sicut ecōuer-
so iusti et electi mei postq̃ imperfe-
cta virtute vixerunt ad mortis ex-
trematē aduēti: vera caritate suc-
censi cum oculo perfecte fidei: cum
firma spe fructiferi sanguinis agni:
v3 vniuersi filij mei vident illud
eternum premium eis a me prepa-
ratum et cum vere dilectionis bra-
chijs amplectuntē astringētes amo-
ris amplexibus me sumimus et eter-
num bonum in hac extremitate: sic
q̃ vitam eternam affectuose degu-
stant anteq̃ egrediantur a corpore
mortali. Alij vero qui vitā in qua
dam durerunt caritate cōmuni et si
in tanta perfectione venientes ad
ultimum vite misericordiam meam
amplectuntur cum eodem lumine
fidei atq̃ spei prout habuerunt illi
perfecti sed imperfecte. Qui licet i-
perfecti fuerint astrinxerunt: tamē
affectuose misericordiam meam ex-
stimantes et intelligentes valde ma-
iorem esse diuinam misericordiam
omnibus offensionibus eorum. Pec-
catores autem iniqui faciunt oppo-
situm q̃ cum in remediabili despe-
ratione et odio crudeli vident et am-
plectuntur locum sue damnationis
vt iam dixi. Itaq̃ nec electi: neq̃ re-
probi p̃stolant iudicari sed in egressu
sua corpore quilibet videt et intelli-
git et quasi possidet ei locum assigna-
tum etiam anteq̃ a corpore fuerit
anima separata. Nam anime dam-
natorum egrediantur cum odio at-
q̃ desperatione. perfectorum vero cū
amore et lumine fidei et cū vera spe

sanguinis agni: imperfectorum au-
tem cum misericordia et cum eadez
fide perueniunt ad purgatorium.

Quomodo diabolus homines dē-
cipit sub alicuius boni colore.

Capit. xliij.

Dixi tibi diabolus ad aquas
mortuam homines inuitare
v3 ad illam quā ipse pro se possidet
illos ercecando cū delitijs atq̃ mū-
di statibus: et cum decipula. vel ha-
mo terrene delectationis eos incan-
tissimē capit sub colore boni. Nam
aliter eos capere non posset nisi vi-
derent: vel iudicaret inuenire bo-
num aliquod proprium vel aliquā
delectationem proculdubio se capi
nullo modo permetterent. Natura
liter. n. anima quotidie bonum ha-
bere desiderat. Sed anima propter
amorem proprium ercecata non in-
telligit nec agnoscit vbi sine quod ē
verum et appetibile bonum quod
anime profit et corpori. Et ideo dia-
bolus astutus et iniquus attendēs
animam ercecata ab amore pro-
prio sensitivo sibi proponit varias
delectationes cum aliqua bonitate
vel utilitate coloratas vnicuiq̃ sū-
gradum eius et secundum vitia p̃-
cipalia in quibus viderit aliquem
irretitum vel inclinatum. Aliud. n.
anteponit vni seculari et aliud vni
religioso. Aliud in prelatura positū
et aliud in sublimitate secularis do-
minij collocatū et ita dē ceteris. Ita
tibi narrant: q̃ tibi dicā de his qui
per fluvium ambulantes in eo se sub

Tractatus.

mergunt. Imprudentissime proce/
dunt nullum omnino respectu ha/
bentes nisi solum ad semetipsos cu/
iniquo amore proprio meas offensio/
nes vilipendendo quorum exitum
in parte narraui. Nunc autem aper/
te tibi monstrare volo quomodo se/
metipsos in veritate decipiunt: quia
volentes effugere penas incidunt in
penas: quia videtur eis quod labor excel/
sius esset eis in seruitio meo: versus am/
bulando per pontem a dilectissimo
filio meo fabricatum et ideo se sub/
trahunt a parua spina terribili: hoc ac/
cidit eis: quia sunt excecati penitus: et
ideo non vident veritatem nec agno/
scunt illam. Sicut in principio vite
tue monstraui tibi quando me ro/
gabas ut ego misericordiam orbi sa/
cerem homines extrahendo de tene/
brosis peccatis eorum. Nosti quod ostē/
di me tibi sub figura cuiusdam arbo/
ris cuius non videbas principium:
neque finem nisi quod videbas radicem
terre unitam: et hoc innuebat unio/
nem nature diuine cum humana ve/
stra natura. Iuxta stipitem arboris
videbas aliquas vepres paruas quā/
rum horrore siue terrore cuncti pro/
pter sensualitatis amatores elonga/
bantur atque recusabant arbori pro/
pinquare currentes ad quendam
monticulum corticis frumenti siue
quisquiliarum. In quo declarauit te
quod omnia mundi delectamenta signi/
ficabantur. Ille frumenti cortices
apparebant esse frumentum et tamen
non erant. Quare videbas animas
illuc euntes ibi fame perire. Multo/
te vero cognoscentes mundi fraudes

atque defectus indilate redibant ad
arborē transeundo spinas et vepres
illas: versus deliberationem voluntatis.
Que deliberatio principaliter fiat vide/
tur esse una spina pungens insequē/
do viam veritatis et salutis: quia pro/
pna quedam exercetur inter consci/
entiam atque sensualitatem. Sed quā/
do cum odio sancto et displicentia sue
sensualitatis virili corde deliberat
dicens. ego volo sequi Iesum Christum
crucifixum: vepres siue spinas illi/
co calcant illesus et inuenit admirabi/
lem indilate dulcedinem prout illo
tempore tibi monstraui tamen am/
plius vel minus iuxta dispositionē
atque sollicitudines ipsorum. Et ut in/
dixi tibi ego sum deus vester immo/
bilis neque mutor nec ab aliquo qui
velit ad me venire me subtrahit sed
omnibus ostendi veritatem: natu/
ram diuinam inuisibilem ordinan/
do visibilem. Etiam eis ostēdi quid
est aliquid amare sine me. Sed ipsi
velut excecati penitus a nube amo/
ris proprii inordinati neque me neque
se cognoscunt. Vides aperte quan/
tum se decipiunt: quia potius vo/
lunt fame perire quam paucas vepres
pertransire. Nemo quippe potest
absque pena in presenti vita stare ne/
mo sine cruce pertransit exceptis il/
lis qui per viam superiorem vadunt.
Non tamen evadunt omnem pe/
nam: sed huiusmodi penam existimant
sibi fore refrigerium. Et quia pro/
pter peccatum adeo mundus huma/
no generi spinas atque tribules ger/
minauit et iste procellosus fluuius ve/
lut quoddam iniquum mare pe/
nit

Primus:

riculose fluit ideo vobis ordinaui
pontem de quo tibi dixi ne perire /
tis in ipso flumine. Nunc videre po-
tuisti qualiter ipse decipiunt cum
inordinato timore: et quia sum deus
vester qui non mutor neque sum per-
sonarum acceptor: imo virtutis at-
que sancti desiderij. Et ecce autem vidi
sti presertim in illius arboris et co-
grua figura.

Ostenditur qui sunt illi quibus
minime nocet spine quas mundus
per peccatum germinavit. Capi. xlv.

Nunc vero tibi monstrare ve-
reui qui sunt illi quibus ve-
pres et spine quas propter peccatum
iste mundus germinavit inferunt
damnum et quibus non. Et quia iam
tibi monstravi damnationem ipso-
rum una cum bonitate mea et etiam
vidisti qualiter ipsi decipiuntur a
propria sensualitate sua nunc attē-
de diligenter quod ipsi solum offendū-
tur ab huiusmodi spinis. Nemo vi-
dens in mundo pertransire potest abs-
que pena corporali siue mentali. La-
bozem quippe corporalem etiam ele-
cti mei tollerant eorum vero mens
est omnino libera: quia non habet
afflictionem de labore siue quacun-
que pena pro eo quod eorum voluntas in
omnibus est conformis et unita vo-
luntati mee que voluntas est illa res
unde preedit afflictio siue pena. Hic
non affligitur homo vel habendo quod
habere nolle: vel non habendo quod
habere vellet. Ablata vero volunta-
te propria pacifice quiescit. Igitur

isti discordes a voluntate mea sunt
illi qui corporaliter atque mentaliter
affliguntur. Nam et in mundo viuentes
aram inferni degustant sicut ecouerso
sui mei gustant aram eterne vite. Un-
de noueris quod valde singulare bonum
beatorum est huius voluntate plena omnium que
desiderant. Ipsi cupiunt huius me: cupie-
tes pro me gustant fruunt atque possi-
det absque rebellionem quacumque: quia
deposuerunt in morte corporis gra-
uedinem atque molestiam: unde sen-
tiebant impugnationem atque bellum
contra spiritum. Corpus enim erat eis
obstaculum ne perfecte cognosceret
veritatem et impendebat eos ne me
facie ad faciem videre possent. Post-
quam autem anima deposuit onus corpo-
ris voluntas est omnino plena: quia de-
siderantes videre me quotidie me
videt in qua visione felicissima bea-
tudo vestra persistit. Videntes agno-
scunt et agnoscetes amant et amantes
gustant me summum et eternum bonum in
quo gustu saturat cum plena reflectio
voluntas corporis. I. desiderium quod habent vi-
dendi et agnoscendi me: quia desiderantes
habent et habendo desiderant. Et ut iam dixi p-
cul est ab omni pena tale desiderium et omne
fastidium a tali facie remouetur. Ita-
que sui mei principaliter beatitudinem glo-
riosa prouident videndo: cognoscendo
et amando me: quod quidem visio replet eo-
rum voluntatem habendo quicquid ero-
ptat et ita satiata quotidie reperit-
tur. Et ideo tibi dixi quod vitam eter-
nam gustare precipue consistit in hoc
ut voluntas habeat omne quod optat
Noueris tamen quod ipsa solummodo
do videndo cognoscendo et amando

Tractatus.

me satiatur ut iam dixi. Etiam igitur in hac vita presenti gustat araz eterne vite gustando illud de quo posita satiatur. Gustatur autem haec ara vite durabilis in presenti tempore bonitatem meam in se videndo et in agnoscendo veritatem meam. Ista vero noticiam habet intellectus illuminatus in me qui est oculus animae. Hic autem oculus pupillam habet alme christiane fidei: et lumen huiusmodi fidei facit agnoscere pariter et imitari viam atque doctrinam veritatis: vix incarnati verbi dilectissimi filii mei. Nullus enim absque pupilla fidei christiane videre potest nisi sicut homo qui formam habet oculi sed pupillam que videre facit hominem habet vno paniculo cooperta. Sic oculus intellectus loco pupille fidem habere debet: super qua si panis infidelitatis ortum habens ab amore proprio superponatur recte videre non potest. Formam habet oculi sed minime lumen quia semetipsum illo priuauit. Itaque vides quod seruus mei videndo cognoscunt et agnoscendo diligunt et amando perdunt voluntatem omnem propriam et abnegant. Priuati vero voluntate propria subito voluntatem meam induunt que non querit et optat nisi sanctificationem vestram. Et indilate retrocedunt ab inferiori via pontem ascendentes vepresque virili corde calcantes illesi pertranscunt absque no-cumento quocumque quia pedes affectuum voluntate mea calciati sunt et valde munditi. Et ideo dixi tibi quod si penam habebant corporaliter:

sed non mentaliter quia sensitua voluntas in eis omnino mortua fuerat que penam infert atque mentem hominis affligit. Ablata voluntate propria subito pena fugatur ab homine. quare tollerant omnia cum affectuosa reuerentia reputantes ad gratiam singularem amore mei cruciari nec optant aliquid nisi quod ego volo. Unde si eos verari permitto multis et variis diabolicis temptationibus ut in virtute probentur: ipsi cum voluntate firma resistunt quam in me fortificatam habent et cum humilitate profunda se reputant indignos omni quiete: sed afflictione dignos. Et ita cum sancto gaudio pertranscunt et cum vera cognitione sui vitando penam omnem afflictiuam. Si vero permitto quod homines eos persequantur: vel eis volo concedere corporalem egritudinem vel inopiam temporalium: vel ut a statu suo deiciantur in mundo vel eis auferre filios vel alias creaturas quas affectuose diligunt. que quidem omnia spem videntur et vepres quas post peccatum ad terram germinauit: omnia cum lumine rationis atque fidei sancte patientissimi me tollerant: attendentes quia summa sum bonitas: neque velle possum nisi quod bonum est et intuitu boni concedo totum amore paterno motus et non ex odio. Postquam autem in me perfectum amorem agnouerunt ad semetipsos oculum vertunt deffectus proprios vere cognoscentes. Et cum lumine fidei cognoscunt aperte quod nullum bonum erit absque pre-

mo
tur.
nis
cul
pareat
nam
sam
bo
a me
po
presen
tiam
at
est
fimi
do
con
care
fati
relectio
vero
tur
et
gnose
tis
est
per
est
vnu
quod
bonis
re
pari
quell
nis
est
rifi
me
ille
fug
gunt
num
et
tempt
etum
re
fate
ne
vix
e
poe
vix
maded
tur
per
mas
ille
colcum
me
fui
tes
vix
vix

Secundus.

mis et omnis culpa sine dubio pūte-
tur. Diligenter et attendunt quod om-
nis culpa quantumcumque levis ap-
pareat esset infinita pena digna: quo-
niam est contra me perpetrata qui
sum bonum infinitum. Et acceptat
a me pro singulari gratia quod in vita
presenti eis velim iniungere penite-
tiam atque disciplinam eo quod tempus
est finitum et breue. Igitur isto mo-
do et contritione cordis pro suo pec-
cato satisfaciunt et cum perfecta pa-
rētia meritum acquirunt: eorum
vero labores a me postea remunerā-
tur eterno premio. Etiam aperte co-
gnoscent quod omnis labor vite presen-
tis est valde breuis ex breuitate te-
poris. Tempus vero quod habetis
est vnus punctus: vix presens istans
quod preterito caretis nec futurum ha-
betis. Ergo deficiente vobis tempo-
re pariter et omni pēa caretis et ita
quolibet pena in vita presenti bre-
uis est. Ipsi tollerant omnia paciē-
tissime calcantes huiusmodi spinas
illehi: quod non offenduntur neque tan-
guntur ab eis eo quod ipsorum cor alie-
num est ab eis amore sensitivo con-
tempto et vnitum est in me per affe-
ctum vere caritatis. Ergo manife-
ste patet quod isti gustant arram eter-
ne vite dum etiam in mortali cor-
pore viuunt. Stantes in aqua non
madesunt nec aliquo modo balneā-
tur per verpes atque spinas acutissi-
mas illehi pertranscunt nullum ac-
culeum inde sentientes: quod non erūt
me summum bonum sibi perquiren-
tes ubi reperire potuerunt: vix in
vnguento filio meo.

De malis procedentibus ex cecidi-
tate intellectualis oculi et quod bona
facta in peccato mortali non valent
ad vitam eternam. Capi. xlvj.

H De vitiis tibi declarandum du-
xi ut apertius agnoscas qua-
liter isti gustant arram inferni quo-
rum audisti deceptionem erroneā.
Modo vero subiungam: unde pro-
cedit haec erronea deceptio et qualiter
arram inferni gustant. Hoc autem
accidit eis quoniam oculum intelle-
ctus habent excecatum cum infide-
litate quam ab amore proprio tra-
xerunt: quod put omnis veritas acqui-
ritur ab homine cum lumine vere
fidei: sic econuerso mendacium atque
deceptio cum infidelitate conqui-
runtur: de illorum infidelitate lo-
quendo qui sanctum baptismum rece-
perunt in quo pupilla fidei fuit ocu-
lo intellectus immissa. Qui tempore
discretionis adueniente si se postmo-
dum in virtutibus exerceant ipsius
fidei lumen in anima sua conseruat
et exinde virtutes viuas atque reales
operantur in proximo fructificare pa-
riendo. Sicut accidit in muliere que
parit infantem viuum quem ita vi-
uentē iocundo corde spōso repñtat:
ita faciūt isti qui virtutes viuas in
hi representant qui sum anime spō-
sus. Cuius oppositum isti miseri faci-
unt. Adueniente namque tempore di-
scretionis ubi deberent excreare lu-
men vere fidei virtutes cum vita gra-
tie parlando et ipsi pariunt eas om-
nino mortuas. Mortue quippe sunt
eo quod ipsorum opera facta sunt in pec-
f

Tractatus.

cato mortali: qz priuati sunt ipsi lu-
mine fidei. Habent utiqz sancti ba-
ptismi formam: sed minime lumen
quod priuati sunt: qz nubes peccato-
rum amore proprio patratu oculi
li pupillam: unde virtuose videbāt
operari. His qui fidē absqz virtuo-
sis operibus habent apertissime di-
citur: qz fides corū est omnino mor-
tua. Unde sicut ille qui mortuus ē
videre nequit ita nec oculus habēs
pupillam opertam non videt neqz
cognoscit semetipsum: neqz suos de-
fectus: neqz bonitatem meam a qua
suum habuit esse et omnem gratiaz
fūdātam super esse. Et: qz non agno-
scit me: neqz se non odit in se prop-
iam sensualitatem: sed inordinate di-
ligit eam querēdo quottidie suo ap-
petitui satisfacere: sicqz pariter om-
nes filios mortuos: v3 multa pecca-
ta mortalia cōmittendo. Ne quoqz
non amat: et ita me non amando:
nec etiaz illud quod ego diligo dili-
git: v3 proximū eius. Neqz delecta-
tur operari que mihi grata sunt et
accepta: v3 veras atqz reales virtu-
tutes de quibus habeo complacen-
tiam illas in vobis videndo non ex
utilitate mea: qz mihi nullo modo
prodesse potestis: qz suus deus vester
et non indigeo bonorum vestrorum.
Omnia namqz creata sunt a me so-
lum excepto peccato: qz nihil ē. Et
animam gratia priuando se reppe-
rit quodqz esse me priuatam qui sum
omne bonum. Itaqz propter utilita-
tem vestram virtutes mihi placent
in vobis: et inueniā: unde vos eter-
no pmo remanere valeam in me

vita durabili. Vides ergo fidē isto-
rum esse mortuam: qz non habent
opera: nam opera que faciunt: licet
in se bona sint non tamen eis valēt
ad vitam eternā: qz vita gratie pri-
uata sunt. Nihilominus operari bo-
num etiam absqz gratia nunqz iter-
mitti debet qm omne bonū a me re-
munerabitur: vt etiam omnis cul-
pa tempore suo punietur. Bonum
qz homines operantur in statu gra-
tie: v3 absqz peccato mortali valet
ad vitam eternam acquirendam: il-
lud vero quod operantur in culpa
mortali proculdubio non valet ad
vitam eternam tamen a me diuersi
mode remuneratur. Nam aliquan-
do prestolor eos gratiose tempus cō-
modando: vt emēdare valeant: vel
eos in corde aliquorū seruorū meo-
rum imprimō vt pro illis humiles
atqz continuas orationes in conspe-
ctu meo fundant quibus interueni-
entibus a me gratiaz obtineant: vt
a suis iniquitatibus egrediantur.
Quando vero non acceptant grati-
am huiusmodi cōmodati temporis
nec etiam fructum illarum oratio-
num: aliquando remunerō tales in
habundantia rerum temporalium.
Et his accidit sicut vitulo siue por-
co qui satis impiguatur: vt ad ma-
cellum postea congruentius addu-
catur. Ita continget istis qui quot-
tidie recalcitrauerūt volūtatī mee:
tamen aliqua bona faciunt non in
statu gratie: sed in peccato mortali
nec acceptare voluerunt gratiaz cō-
cessi temporis: nec orationes pro eis
cessus: nec alios modos quibz eos

Secundus.

gratiose vocauit multotiens: vt ope
ra sua bona facerent in statu gratie
veluti reprobi nisi se correxerint vl/
timo punientur eterno supplicio.
Interim vero mea bonitas p par/
tis illis bonis que fecerunt in tali
statu remunerat eos i tali minima
compensatione: v3 diuitiarum hu/
iusmodi temporalium. Ita3 valde
decepti sunt. Quis eos decepit: Ip/
simet q3 sponte lumine viue fidei se
primauerunt. Et veluti cecati pal/
pantes inherant solum his que tan/
gunt. Et ideo nihil vident nisi ocu/
lo tenebroso. q3 posuerunt affectum
suum solum in his transitorijs: ideo
decepti sunt. Ipsi directe faciunt
veluti stulti qui respiciunt 7 vident
aurum solummodo: sed minime ve/
nenum quod ibi latet 7 occidit incau/
tos. Unde noueris q3 ista mūdāna
euz oblectamentis eorum quantum/
cunq3 grata videantur absq3 me pos/
sessa vel acquisita: sed cum amore p/
prio 7 inordinato directe portant
7 habent in se scorpionum effigiem
7 figuram vt in principio vite tue p/
illam arboris figuram: ego tibi mō/
strauī dicens q3 ante se portabāt au/
rum post tergum autem venenum.
Neq3 venenum erat absq3 auro ne/
q3 aurum absq3 veneno. Aurum ta/
men erat in aspectu primo: nec ali/
quis homo se tueri poterat a vene/
no: nisi tantum illi qui erant illumi/
nati lumine vere fidei.

Quomodo precepta seruari non
possunt nisi seruentur etiam cōsilia
7 qualiter in omni statu deus accē/
ptat bonam hominis voluntatem.

Cap. xlvij.

Alm tibi dīxi q3 isti sic illumi/
nati euz gladio bicipiti: v3 cū
odio vitiorum 7 amore virtutum i/
tutu mee dilectionis a se preceide/
bāt venenūz proprie sensualitatis
7 voluntatis. Et cum lumine ratio/
nis acquirerebant: possidebant atq3
tenebant aurum in his temporal/
bus. s. qui retinere ea volebāt. Qui
vero magna volebant vti perfectio/
ne mētaliter 7 actualiter omnia cō/
temnebant. Isti sunt omnes illi qui
cōsiliū perfectionis a mea veri/
tate traditum actualiter obseruāt.
Alij vero qui possident hec exterio/
ra sunt illi qui precepta quidem ob/
seruant actualiter cōsilia vero mē/
taliter: sed non actualiter obseruāt.
Et quia cōsilia ligata sunt 7 conne/
ra cum preceptis ideo nemo potest
obseruare precepta quin etiam cō/
silia seruet: non actualiter: sed men/
taliter. v3 huiusmodi possidendo vl/
timitas cum humilitate nō euz ela/
ta superbia possidendo non tanq3 p/
prias: imo tanq3 a mea bonitate fi/
bi cōmodatas ad vsum vt in verita/
te sic est. Unde tantum habetis q3/
tum ego vobis impendo 7 etiam tā/
to tempore relinquo vobis quan/
tum video vestre salutis conuenire.
Et isto modo vos vti debetis: 7 ita
quisquis mādātū obseruat: v3 amā/
do me super omnia 7 proximum tā/
q3 semetipsum: viuit cum liberta/
te cordis 7 eas ex affectu contem/
nit 7 vilipendit: ac licet actualiter

f q

Tractatus.

eas possideat tñ volūtatī mee nullo modo contradicit. Q bſeruant quoq; cōſilium ex affectu mentis. quē a ſe preciderunt venenum amoris ī ordinatū. Tales in cōmuni caritate inoranē. Illi vero qui ſeruāt actualiter atq; mentaliter p̄cepta pariter z cōſilia ſunt in ſtatu perfecte caritatis. Et cum vera ſimplicitate ſeruāt veritatis mee: v3 yeſu chriſti cōſilium exhibitum iuueni p̄tenti quid agere deberet: vt vitam eternāz obtinere poſſet. qui audiuit obſerua mandata. Quo responden te: ita iam feci ei veritas aſt. Si vis eſſe perfectus vende quēcunq; poſſides z da pauperibus. Iuuenis vero contriſtatus eſt. qz diuitias adhuc amore nimio poſſidebat: ideo cōtriſtatus eſt. Sed iſti perfecti cōſilia realiter obſeruant: mundum z omnes diuitias ei⁹ affectuoſe relinquentes: macerando corpus cum abſtinentia: vigilia z oratione continua. Illi vero qui viuunt in caritate cōmuni non relinquendo diuitias eorum actualiter non priuant ex hoc eterna vita: qz non obligant ad hoc ex p̄cepto: ſed ſi volunt eas habēdo poſſidere faciunt: vt iam dīxi. Nec offendunt illo modo tenendo: quoniā omnia bona ſunt a me creata qui ſum eterna z ſumma bonitas in obſequium creaturarum mearū que rātionem habent z non vt ipſe delictis mundi ſeruiant. Et ſi placet illas habendo poſſidere non optantes aſcendere huiusmodi gradum perfectionis habeant atq; teneant nō tanq; domini ſz tanq; ſerui mei

Deſiderium cōſum mihi debent offerre cetera vero poſſidendo tenere nō tanq; propria ſed velud a me cōmodata. Ego vero non accepto perſonas vel perſonarum ſtatum: imo ſancta dīderia. In omni ſtatu quē homines eligere volunt hēdo ſanc tam voluntatem accepto gratiter z in eis habeo cōmplacentia. Omnes ergo qui venenum amoris inordinati preciderunt a vitis cū odio ſancto proprie ſenſualitatis z amore virtutis ordiate poſſunt illas habere. Inſuper ablato veneno voluntatis inordinate poſtq; illas ordinaverit cum vera dilectione atq; ſancto timore mei poſſet eligere quilibet cum ſancta fiducia ſtatum amplius ei gratum z vbiq; lucrari poſſet vitam eternam fauente gratia mea: quanq; indubitanter eſt maioris perfectionis atq; mihi magis acceptum amore mei mentaliter z actualiter omnia mundana relinquare. Qui vero nequit hanc attingere perfectionem fragilitate propria contradicente poſſet vnusquīq; ſtare iuxta gradum ſuum in p̄dicta caritate cōmuni. Et hoc ordinauit affectuoſa caritas mea pater na vt nullus in quocunq; ſtatu fuerit excuſare ſe legitime propter peccatum valeat vilo modo. Quia vere nullam excuſationem homo poſſet inuenire legitimam: vel etiam apparentem. Valde nanq; gratioſe condeſcendi fragilitati z imbecillitati ſue taliter q; ille qui vult in ſeculo viuere poſſit in ſtatu ſalutis eſſe etiam poſſidēdo diuitias: tenere do

minij
proce
rere.
in illo
com t
a ſe ve
z volu
tamen
venem
cit bon
ferem
ſtinet
pſerit
inſm
di ve
do ſi
ſeſſion
traben
cū. Et
dicina
neno p
milere
ſeram
tender
bas c
z vt u
ſam ei
perne
bonus
prope
modo ſ
do de
per gra
nem z
q; com
habet
pium
ter at
ſunt
non

Secundus :

minij statum: vixorem ducere: filios
procreare: laborando victum acqui
rere. Postremo quilibet eē potest
in illo statu quem eligere voluerit:
dum tamen vere precidere studeat
a se venenum proprie sensualitatis
et voluntatis que conducit indubi
tanter ad mortem eternam. Et vere
venenum est: qz sicut venenum insi
cit hominem in corpore: tandem in
ferrendo sibi mortem nisi vomet se
stinet siue salutem aliquam assum
pserit medicinam: ita venenum hu
iusmodi scorpionis deliciarum mū
di venenat et insicit animam inferē
do sibi postea mortem nisi per con
fessionem sanctam euomat illud ex
trahendo virtuosē cordisalem affe
ctū. Et hec est vna saluberrima me
dicina que liberat hominem a ve
neno peccati: licet amara videatur
miserere proprie sensualitati. Post
serum atqz mortiferū venenum at
tendere debes non consistere in re
bus creatis quoniam in se bone sunt
et vt iam dixi create sunt a me qui
sum eterna bonitas: sed intelligo de
peruerfitate voluntatis hominis q
bonis gratiose concessis in mortem
propria abutitur. Videas ergo quo
modo sūt huiusmodi miserabili mo
do decepti: quia possunt habere me
per gratiam vitando tristitiam om
nem et habere sanctum gaudium at
qz consolationes et ipsi potius eligūt
habere malum sub colore boni. Cu
piunt et habent aurum insatiabili
ter amore nimis sordinato. Et quia
sunt excecati cum infidelitate sua:
non vident neqz agnoscunt vene

num. Se venenatos esse conspiciūt
et ex infideli cecitate sua negligunt
aliquod assumere remedium: Ipsi
profecto crucez diaboli portant arā
inferni in presenti vita gustantes.

Quomodo serui mundi quauis
multa possideant ipsi tamen satura
ri nequeunt. Et de pena quam per
uersa voluntas eis erhibet.

Cap. xlvij.

Tri iam tibi qz sola volūtas
hominem affligebat et qz ser
ui mei quia voluntate propria pri
uati sunt illam abnegando et induc
runt voluntatem meam ideo non
habent neqz sentiunt aliquam pe
nam afflictuam: imo quotidie cō
solati me per gratias habent in ani
ma bus eorū. Qui vero gratia mea
priuari sunt non possunt in aliquo
satiari siue consolari licet vniuerso
mūdo dominarentur pro eo qz om
nia que sunt in mūdo minora sunt
homine: qz creata sunt propter ho
mines et non homo propter illa et id
circo non possunt ab illis habere sa
cietatem. Solus ergo ego deus eter
nus cum ineffabili sacietate quicta
re possum. Unde miserabiles isti sic
excecari quotidie laborādo fatigā
tur et nunqz habere sacietatem vllō
modo valent optantes ea que non i
uenient vnqz: qz non expossūt a me
qui plenissime possum adimplere de
sideria sua. Vis audire qualiter af
liguntur. Tu nosti qz amor affligit
homines. quando perdunt ea cum
quibus erant affectuosē cōformati.

f iij

Tractatus.

Isti conformati sunt in terra diuer-
simode per inordinatum amorem et
ideo terra sunt effecti sunt terreni.
Aliqui se conformant cum diuitijs
Quidam cum temporalis statu sine
cum filijs. Aliqui me pdunt vt obe-
diant alicui creature alij faciunt vt
animalia irrationabilia corpora sua
sedantes in immunditia detestabi-
li. Et ita diuersimode se miserabili-
ter de terra nutriunt. Uellent ista so-
re mansura cuius oppositum expe-
rientia quotidie docet: qz vel his q
diligunt auferuntur ipsi morte me-
diante: vel ex mea dispensatione res
auferuntur ab eis et ipsis omnino
priuantur. Unde iugiter affligun-
tur intollerabili pena et illa cum ta-
to dolore perdunt cum quanto amo-
re inordinato possidebant. Si posse-
dissent ea tanqz a mea bonitate co-
modata et non tanqz propria non ha-
buissent in tali priuatione penam.
Affliguntur igitur iuste: qz non ob-
tinent ea que desiderant a mundo
a quo proculdubio satiari nullo mo-
do possunt: vnde penam habent ve-
luti vacui atqz famelici. Quot pe-
nas habent inqz viucentes a stimu-
lo conscientie: Qualiter affligitur
ille qui vindictam appetit. Quotti-
die nanqz tabescit et afflictione con-
sumitur et ante semetipsum occidit:
vz animam qz inimico nocuerit: vel
in minimo: gladius autem odij su-
am iam occidit animam. Quantum
affligitur auarus qui sibi subtrahit
ex auaritia quesit vite sue necessa-
ria. Quantum affligitur inuidus
cui anima semper amaricatur ex

omni felicitate primi sui. Tales ex
omnibus que sic inordinate dili-
gunt extra me semper habent affli-
ctionem atqz miseriam. Et ita cruce
diabolica quotidie tormentantur
et etia in vita presenti gustant et ha-
bent arram inferni. Corpus etiam
ipsorum ex hoc aliquando grauiter
infirmatur et nisi se corrigant incur-
runt hominis vtriusqz mortem eter-
nam. Igitur isti sunt quos vcpz
atqz spine multarum angustiarum
offendunt. Ipsi nanqz semetipsos af-
fligunt euz detestabili et inordinata
voluntate propria. Ipsi merito cru-
ciantur intus et extra. vz in anima
simul et corpore cum penoso tormen-
to viucentes absqz merito quocunqz:
quoniam in tribulatione sua fuerunt
impatientes: aurum atqz delicias vi-
te presentis inordinate diligentes
gratia mea priuari atqz caritatis af-
fectu mortis arbores effecti sunt: et
ideo ipsorum opera mortua sunt ama-
ritudine plena. Sponte vadunt per
fluuium in quo suffocantur et ita p-
ueniunt ad aquam mortuam cum
odio transeuntes per ianuaz demo-
nij et sic eterna damnatione merito
punituntur. Nunc ergo vidisti quo-
modo semetipsos isti miseri decipi-
unt et cum quanta pena lucrantur
infernum: qz sponte se fecerunt mar-
tires diaboli. Vidisti quoz quid e-
illud quod eos ercecat: vz obscura
nubes amoris proprii super pupil-
la luminis vere fidei collocata. Itz
attendere potuisti qliter amicus mei
corporaliter a mundi tribulationi-
bus atqz persecutionibus offendun-

Secundus.

tur: sed non mentaliter: qz sunt con-
formati voluntati mee: quia valde
contentatur amore mei penas qua
qz sustinere: considerantes illas a me
concessas qui salutem ipsorum asse-
ctuose desidero. Serui vero mundi
multipliciter affliguntur intus et ex-
tra. Singulariter autem intus a ti-
more perdendi que possident ac etiam
ab amore proprio et inordinato
desiderando que nullo modo possunt
obtinere. Alios vero labores afflicti
uos qui post hos duos principales
eis occurrendo subsequuntur lingua
tua non est enarrare sufficiens. Ita
qz cernis aperte qz etiam in mundo
valde melius est iustis amicis meis
qz iniustis atqz reprobis quorum vi-
tam atqz terminum occultata fide
vidisti.

Quomodo timor seruilis non suf-
ficit ad eternam vitam obtinendam:
sed euz exercit. o timoris huius per-
uenietur ad amorem virtutum.

Capitulum. xlviiij.

Etiam volo te nosce qz aliqui
sunt stimulatī frequēter a mū-
di tribulationibus quas: ego con-
cedo: vt anima cognoscat aperte si-
nem suum in vīta presenti non esse
sed omnia temporalia transitoria:
sunt atqz solummodo me diligit et
optet habere qui sum optabilis si-
his hominum: et ita debet intelligē-
do cognoscere. Tales igitur incipi-
unt amouere nubem ab oculo fidei
propter huiusmodi penas a quibz
oppelluntur et etiam ppter illā quam

post culpam ascendunt esse futurā.
Et cum isto timore serui egredi in-
cipiant a via fluminis ita procelosi
venenum extra vomendo quod in-
caute susceperāt a scorpione sub au-
ri figura: et inordinate sine modo ab
codez acceptauerant. Hoc vero po-
stca cognoscentes ab eo purgantur
et ad ipsius fluminis ripam dirrigere
gressus incipiunt vt ad pontem va-
leant applicare. Sed attende: quia
nullo modo sufficit ambulare solum
modo cum seruili timore: qz purga-
re domum a spurcitia peccati mor-
talis non implendo virtutibus eaz
in amore fundatis et nō tñ in timo-
re non sufficit ad vitā eternā. Opor-
tet ergo qz hos duos pedes appōat
in primo gradu pontis: v3 culpe di-
splicentiam cum pene timore et vfr-
tutis amorem atqz desiderium. Hi
sunt duo pedes qui bauiant animas
in affectum mee veritatis: v3 vnige-
niti filij mei de quo vobis feci pon-
tem. Iste primus est gradus quem
ascendere debetis quantum ista qua-
si generalis modus est quem obser-
nant hoies a seculo recedētes: qz pri-
mo formidine pene mouent qz amo-
re virtutis atqz iusticie: qz veratio-
nes et tribulationes quas a mundo
sustinēt aliqui factum hoies ex quo-
dam angustioso tedio sibi metipsis
imporabiles: vnde sumunt valde
displicentiam. Si autem exercebūt
huiusmodi timorem virtuose euz lu-
mine fidei peruenient ad amorem
virtutum. Sed aliqui sunt qui euz
tanto tēpore procedunt qz in eo se-
pe recidunt. Nam ex quo perueni-

f. iiij

Tractatus.

runt ad fluuū ripam attēdentes at
q̄ sentientes ventos eis contrarios
illiduntur ab vndis huius procelo
si maris vite presentis. Si occurrat
eis ventus prosperitatis anteq̄ ex
negligentia sua gradus primū ascē
derint: v̄z cum affectu suo z cū amo
re virtutis ipsi retrocedunt iterum
ad mundi delicias cum amore sicut
prius inordinato se conuertentes.
Et si tali ventus aduersitatis occur
rat ipse retrocedit ex impatientia:
q̄ non odit culpam suam ex offensa
mihi facta: sed ex timore proprie pe
ne qua se considerat ex culpa sua so
re puniendum. Cum isto nanq̄ ti
more seruili cum vomitu peccato
ruz inceperat a vita sua pristina re
surgerē: sed omnis virtus vult habe
re perseverantiam. Quisquis vero
virtuose viuendo perseverare non
curat peruenire non potest ad esse
etum sui desiderij: nec ad illum finē
propter quem incepit. Expedit er
go perseverare si peruenire deside
rat. Dixi tibi q̄ isti retrocedūt a bo
no proposito prout eis aliqui cōtra
rij motus occurrunt: vnde molesti
am habeant: vel a semetipsis: vel a
sensualitate propria contra spiritūz
impugnante: vel ex parte creatura
rum: v̄z cum eas inordinate diligit
extra me siue cum impatienter por
tat iniuriā ab aliquo sibi factam
vel ex parte demonum cum eū va
rijs temptationibus infestant. Eti
am aliquando facta sua contemne
re videntur vt ad confusionem ad
ducant hominī dicentes. Ista bona
que facere cepisti nihil omnino tibi

profuit propter innumera peccata
tua. Et hec aduersari⁹ ait vt homo
retrocedat z omittat agere bonum
illud exercitiūz quod inchoauerat.
Et aliquando temptat homines ad
interitum adducere cum presum
ptiōe misericordie mee dicēs. Qua
re vis tantum in hoc exercitio labo
rare. Gaudeas in vita presenti cuj
iocunditate postmodum in fine vi
te tue poteris humiliter adeo mise
ricordiam exposcere z indubitāter
obtinebis. Et isto modo diabol⁹ in
rita posse conatur: vt ipsi perdant il
lum timorem cum quo ceperāt. his
igitur z alijs q̄ pluribus aduersan
tibus z occurrentibus eis agilime
retrocedunt eo q̄ nō sunt in sancto
proposito constantes neq̄ perseve
rantes. Et hoc accidit eis eo q̄ gradus
amoris proprij non est ab eis anul
sa prout expedit. Ideo non perseue
rant: imo valde presumūt ultra q̄
debeāt de spe misericordie mee mul
tum inordinate non sicut oportet:
sed velut ignorantes atq̄ presum
ptuosi sperant in misericordia mea
quam iugiter offendunt. Ego non
offerro misericordiam hominibus
vt ipsi cum ea me semper offendāt.
sed vt cum ea ipsi se tueri valeant a
malitia diaboli z ab inordinata cō
fusione mentis. Ipsi vero frequen
tissime faciunt oppositum: q̄ cum
brachio misericordie mee grauitē
offendunt. Et hoc eis accidit eo q̄
mutationem primam virtuose non
exerceuerunt: sed cum timore solum
modo pene necnon z a spina multa
rum angustiarum atq̄ tribulatio

nō in
talia
ter em
uenit
in per
quipp
v̄z in v
ip̄as p
luti na
sum flu
proced
imper
nec ad
q̄ om

Qu
ricata
flumine

Tu
de
rum art
fictione
de vide
tam in
do pte
stacula
re salu
quocun
uenire
dianter
num z
ac ang
dminu
plurim
prio t
rie tri
emem
aperi
ibi q

Secundus.

nū impu^h surrexere a miseria mor-
talium offensarum. Unde se non ali-
ter emendantes et exercentes non p-
ueniunt ad amorem virtutū et ideo
in perseverantia defecerūt. Anima
quippe stare non valet immobilis
vz in vno statu. vnde necessarium ē
ipsas procedere siue retrocedere ve-
luti nauicula que ducitur ptra cur-
sum fluij decurrentis. Ita qd isti nō
procedendo virtuose relinquentes
imperfecionez huiusmodi timoris
nec ad amorem festinantes oportet
q omnino retrocedant.

Qualiter h anima multuz ama-
ricata fuit ex illorum cecitate qui i
flumine mergebantur. Capi. I.

Munc hec anima cum ingenti
desiderio anxia suaz et aliquo-
rum attendens imperfectionem af-
flictione magna cruciabatur in cor-
de videndo pariter et audiendo tan-
tam in homine cecitatem: attendē-
do precipue qd diuina bonitas ob-
stacula cuncta que possent impedi-
re salutem eius ab eo remouerat: et i
quocunq; statu persistere vellet: in-
uenire gratiam dei poterat qua me-
diante cuncta redundabant in bo-
num et ad exercitium: experimentū
ac augmentum virtutis. Et nihil
dominus his non obstantibus ipsa
plurimos aspiciebat ex amore pro-
prio et inordinato affectu volunta-
rie transire per flumen. Et qd se nō
emendabant videbat eos in ignem
aperte precipitari. Aliqui tamē erāt
ibi qui retrocedere festinabant ex

causa quam audierat a dulcissima
bonitate dei qui dignat⁹ fuerat: ita
gratiose manifestare seipm ei. Erat
igitur ex his amaro corde. Firma-
uit insuper oculum intellectus i pa-
trem eternum et ait. O amor ineffa-
bilis et inextimabilis euz grandi ce-
citate creature tue se decipiunt. Sz
obsecro si bonitati tue placet qd ap-
tius exponere mihi digneris illos
tres gradus in corpore dilectissimū
filij tui significatos. Et qui modus
est habendus ad exiendum ex toto
de flumine ac etiaz qui sunt illi qui
scalam ascendunt.

Quomodo tres gradus in pon-
te figurati: vz in filio dei significāt
tres potentias anime. Capi. II.

O Julia vero bōitas oculo mi-
serico: die sue respiciens i illi⁹
anime desiderium ita famelicū ait.
Amabilis atq; carissima filia nun-
q ego contemno: imo gratanter ac-
cepto scā desideria: qre tibi declarā
decreui: hec q petisti. Tibi declara-
ri possis de figura trium graduum
et q etiam tibi dicam qui modus te-
neri debet: vt ereūtes a flumine pō-
tem ascendere possitis. Et quauis
ego supra narrando tibi cecitatem
hominum et vnde procedebat eorū
vitanda deceptio et quomodo velu-
ti martires demonum: in vita pre-
senti arram inferni gustabant: post
modum vero percipiebant eternā
damnationem in fructum opera-
tionum iniquarum. Illo tunc exps
si tibi modum quem ipi tenere vs-

Tractatus.

bebant: nunc autem apertius offendaz tuo desiderio satisfaciendo. Tu nosti q omnia mala fundata sunt i amore proprio z inordinato z inde trahunt originem qui amor est velut vna obscura nubes que priuat hominem lumine rationis: que ratio pinct in se lumen vere fidei: nec vnam amittitur absq reliquo. Aniam ego creau ad imaginem z similitudinem meam exhibendo sibi memoriam intellectum z voluntates. Intellectus vero nobilior pars est anime. Intellectus ipe mouetur ab affectu: intellectus vero nutritur affectu. Manus autem amoris: v3 affectus implet memoriam beneficiorum a me gratiose sibi concessorum: ita vt iugiter in me delectetur. Quorum affectuosa memoria facit eum sollicitum atq gratum z omnino vitare facit hominem esse negligentem z ingratum. Per hunc ergo modum vna potentia contribu it alteri: z ita nutritur anima semper in vita gratie. No. n. potest anima viuere sine amore: s3 semp optat aliquid amare qm ex amore condita fuit. Nam ipsam ex amore purissimo creau z ideo tibi dixi superius intellectum ab affectu moueri quasi dicens. Ego diliget volo qz cibus ex quo nutritor est amor. Tunc intellectus ab affectu se percipiens excitari surgit quasi dicens. Ego dabo tibi si vis amare quid amas salubrius valeas. Et illico consurgens attente considerat anime dignitatem in qua creata fuit: ac indignitatem in qua ex culpa sua deuenit. Indigni

tate quide essentie sue gustat in eternabilem bonitatem atq caritatem increatam qua fuit a me creata: suam vero miseriam attendendo gustat ineffabilem misericordiam meam qm ex paterna misericordia prestiti sibi tempus ad penitentiam atq de tenebris ea extrahi. Tunc affectus amoris pascitur z nutritur z appies os desiderij sancti comedit odinum atq displicentiam proprie sensualitatis humilitate profunda peruncta cu vera patientia quam ab odio sancto trahit. Virtutibus vero conceptis imperfecte piuntur atq perfecte fin q anima pfectionem ereret in semetipsa sicut inferius aperire tibi pandam. Sic e conuerso si sensitiuus affectus mouetur ad amandum solu modo sensibilia tunc oculi intellectus ad illa mouetur atq tñ modo transitoria cum amore proprio sibi proponit in obiectum cu displicentia virtutum z amore vitiorum: vnde superbiam z impatientiam attrahit. Memoria vero non implet nisi tñ cor que sibi porrerit affectus. Hic amor pessimus obscurat oculum qui non videt neq discernit aliquid apte nisi cu quadaz obfuscata claritate. Que claritas obfuscata consistit in eo q quecumq videt intellectus: z affectus amat cu quadaz claritate sine specie boni sine delectationis: qz si non esset hec apparentia boni homo no offenderet: qz naturaliter homo non appetit nisi bonum. Itaq vitium amoris atq colore boni proprii coloratur: z ideo culpa comittitur. Qui igit oculus ex

Secundus

obfuscatione sua minime discernit
neque veritatem agnoscit ex hoc errat
querendo bonum atque delicias ubi
non sunt. Jam. n. patefecit tibi quod de
licie mundi sunt absque me: spine pun
gentes atque venenose ita quod intelle
ctus in sua visione fallitur et volun
tas in diligendo: quod diligit ea que non
debet amare. Similiter etiam in re
tineundo memoria fallitur. Intelle
ctus. n. agit veluti latro agere solet
aliena rapiendo. Et ita memoria re
cordatur eorum que sunt extra me.
hoc ergo modo putatur anima gra
tia. Tanta est unitas: vel unio trium
istarum anime potentiarum quod una
me non offendit absque reliquis quam
una porrigit alteri bonum sine ma
lum: ut arbitrio libero placet sicut
ex precedentibus aperte colligere
potuisti. Liberum hoc arbitrium est
affectui colligatum et ideo mouet il
lum: ut ei placet aliquando cum lu
mine rationis aliquando sine tali lu
mine. Vos habetis in me rationem
colligatam in quantum amor inor
dinatus arbitrio libero mediante
non diuidat atque precipiat. Et in vo
bis habetis legem peruersam que
quotidie contra spiritum impugnat.
In vobis ergo due partes existunt
videlicet sensualitas atque ratio. Sensuali
tas omnino seruire debet anime scilicet
circo vobis est a mea bonitate con
cessa ut ipso corpore mediante pro
betis et in vobis virtutes exerceatis.
Anima vobis libera est: nam a cul
pa liberata fuit in sanguine dilectis
simi filij mei neque potest in seruitu
tem redigi nisi sponte consenserit.

Voluntas autem est libero arbitrio
colligata et ipsum liberum arbitrium
voluntati semper vnitur: et cum ea
concordat. Immediato namque consistit
inter sensualitatem atque rationem:
et ad utramque partem: ut ei placue
rit vertere se libere potest: vel incli
nare. Verum quando vult anima
manu liberi arbitrij suas potenti
as in nomine meo congregare sicut
iam dixi: tunc opera cuncta spiritua
lia: videlicet atque temporalia que creatu
ra facit ordinata sunt: et aggregata
et illo tunc liberum arbitrium a p
pria sensualitate soluitur et virtuo
se rationi connectitur. Et ego per gra
tiam in coram medio consisto. Et hoc
est quod veritas incarnata voluit
exprime dicens. Ubi duo sine tres
congregati fuerint in nomine meo
ego ero in medio eorum. Et ita ve
rum est. Ego iam dixi tibi quod nemo
poterat ad me venire ubi per eum.
Ideo factus est humano generi pons
cum tribus gradibus. Qui gradus
tres anime status apertissime figu
rant: ut infra patebit.

Quo si antedixi tres anime potentes
non sunt unite non poterit huius pseucran
tia sine qua nullus ad suum termi
num peruenire poterit. Capitulum. liij.

Trium graduum figuram in
generi tibi significavi dixi tres
anime potentes que similitudinarie tres
apparere esse scale. Nec aliquis asce
dere poterit unam absque reliquis volen
do transire per pontem atque doctri
nam vniuersitatis filij mei. Nec anima
potest habere perseuerantiam nisi tres

Tractatus.

has potentias vnitas habuerit in se: de qua perseverantia tibi supra dixi q̄ absq̄ illa nemo poterat ad suum terminum pervenire. duo nā q̄ termini sunt 7 uterq̄ perseverantiam erigit: v3 virtus 7 vitium. Qui vult ad vitam attingere perseverare debet in virtute. Si quis vero vellet eternaliter igne cruciari perseverare p̄test in vitio. Itaq̄ cum sancta perseverantia pervenitur ad me qui sum eterna vita. Et econverso cu3 perseverantia pervenitur ad aquam mortuam cum demōio gustandam.

Expositio illius verbi yesu christi. Si quis sitit veniat ad me 7 bibat. *Capi. llii.*

Uos oēs estis a veritate mea particulariter atq̄ generaliter invitati cu3 anrio desiderio clamabat i tēplo fili⁹ me⁹ dicens. Siquis sitit veniat ad me 7 bibat: q̄ su3 fons aque viuentis. Non. n. dicit vada: ad patrem 7 bibat: sed ait veniat ad me. Quare dicit ita. Quia in me patre nulla potest eē sine cadere pena: sed in dilectissimo filio meo sic. Vos vero dum estis in vita mortali viatores atq̄ peregrini non potestis absq̄ pena transire: quia terra propter inobedientiam adespinas humano generi germinavit ut iam dictum est. Sed quare dicit veniat ad me 7 bibat. Quia sectantes doctrinam eius 7 vestigia: siue per vias cōmunis caritatis: v3 observādo mandata eius actualiter 7 cōniliā mentali vel ābulādo p̄ viā p̄fecte caritatis: v3 actuali observādo mā-

data patris 7 filii q̄cūq̄ mō pervenitis ad ip̄s invenietis habūdantissime quid potare possitis: inveniētes atq̄ gustantes fructum pretiosi sanguinis eius ex vnione nature diuine in humana natura vnite. Cum autem estis in eo repperitis vos 7 i me cōsistere qui mare sum valde pacificum quoniam ipse mecum 7 ego secum vnus sumus. Indubitanter igitur estis invitati sicut dictum ē: ad fontem aque viuentis diuine gratie. Sed vos o3 omnino per ipsum habere transitum veluti per salutiferum pontem vestram cum sancta perseverantia: ita q̄ occasione spīne cuiuscunq̄ tribulationis: vel aduersitatis siue prosperitatis a sancto p̄posito nullo modo retrocedatis vniq̄ quousq̄ perveniat ad me qui do fidelibus meis aquam vivam quā vobis habundantissime dare promitto dulcissimo p̄bo filio meo gloriose mediare. S3 quare dicit. Ego sum fons aque viue. Quoniam ipse fuit 7 est ille fons qui me cōtinebat qui vivam aquam exhibeo cunctis amicis meis. Sed ideo dicit veniat ad me 7 bibat quoniam in me nullo modo pena cadere p̄t 7 vos absq̄ pena nullatenus pertransire potestis. Ideo vobis p̄tem ex ipso cōstrui ut per eum solum ad me veniri possitis illesi. Et ita dicit ipsa veritas in euangelio. Nemo venit ad patrem nisi per me quod vniq̄ verissimum est. Jam ergo vidisti viam per quam vos o3 ambulare vna cū modo quem tenere debetis: v3 cum iungi perseverantia. Nam alio mo-

Secundus.

do bibere non possentis: nec ad aquā
vinam perueniretis: qz sola perseue
rantia corona gloriose victorie co
ronabit a me qui sum omne bonū.

Quem moduz tenere debent ho
mines vt exi de pelago possint ille
fi z transire per pontem. Capi. liiij.

IN presenti resūmo narranduz
de tribus gradibus quos vos
oz ascendere si cupitis in flumē nō
imergz: z ad aquam viuam ille si per
uenire ad quam ita dulciter inuita
mini: z vt ego quottidie sim in me
dio vestri. Quia tunc in itinere ve
stro sum immedio quiescendo: v3 p
gratiam in animabus vestris. Oz
igitur hanc viam ambulare cupie
tes habere fitim: qz solummodo siti
entes inuitant euz dicitur. Si quis
sitiit veniat ad me z bibat. Qui ve
ro minime sitiit in itinere non perse
nerat: sed ambulare desistit: aut oc
casionē laboris: vel occasiōē delecta
tionis ascensit. Et obmittit vas ha
bere secuz in quo possit haurire: nec
est ei cure societatem habere euz, ta
men solus ambulare nequeat. Et iō
retrocedit quando sentit aliquaruz
angustiarum siue tribulationuz ac
culcos: illas. n. abhorret. Timet eti
am quando solus est. si. n. associatus
esset proculdubio non timeret. In
super si tres illos gradus ascendis
set verissime securus esset eo qz asso
ciatus esset. Oz ergo vos habere si
tim z congregatos esse. Quare ve
ritas incarnata dixit. Ubi duo fue
rūt: vel tres: vel etiam plures i no

mine meo congregati zc. Sed pro
pter quid dixit. Ubi fuerint duo:
vel tres? Quia duo minime sūt abs
qz tribus neqz tres absqz duobus: ne
qz tres siue duo absqz pluribus. An
est exclusus: qz non sūz in medio sui
pro eo qz aliquem secum secum ha
bere noluit vt in medio stare posset
z ideo reducitur ad nihilum. Nam
ille qui consistit i amore proprio sui
solus ē atqz separatus a gratia mea
priuatus etiam sui proximū carita
te. Luz igitur ex culpa sua exclusus
sit a me merito gratia mea priuat
redigitur in nihilum: qz solus ego
sum ille qui sum. Igitur vnus ille qui
priuatus caritate fraterna solus in
amore propo consistit non est aucto
ritate mea computatus: neqz mihi
acceptus. At ergo. Ubi fuerint duo
siue tres vel plures in nomine meo
congregati in medio eorum sum. si
xi tibi qz duo non erant absqz tribus
neqz tres absqz duobus z ita verum
est. Tu nosti qz precepta legis i duo
bus tantummodo pēdent sine quib
us nullum aliud obseruari potest
v3 vt homo super omnia deuz ex to
to corde diligat z proximum tanq
seipsum. Itē omniū consistit om
nium mandatoruz diuine legis p
cipituz: medium atqz finis. Ita duo
non possunt in nomine meo congre
gari sine tribus: v3 absqz trium an
me potentiarum aggregatione que
sunt memoria intellectus z volun
tas. v3 vt memoria iugiter in se recti
neat habundantiam beneficiorum
meorum z inertissimam bonitatem
meam in se. Intellectus vero dilige

Tractatus.

ter attendat amorem ineffabilem quem humano generi porto atque demonstravi mediaute dilectissimo filio meo quem in obiectum intellectus oculo collocavi ut in eo consideret ignem divine caritatis. Voluntas etiam in simul aggregetur: ut me diligat et affectuoso desiderio peroptet qui sum omne bonum: et omnium finis optabilis. His ergo tribus animi potentibus in simul aggregatis. ego sum per gratiam in medio. Et quia tunc homo se repletus invenit vera caritate mea: pariter et proximi sui subito societatem invenit verarum virtutum. Tunc ad sittendum appetitus anime se disponit sittendo: ut virtutes veras: et honorem meum atque salutem animarum extincta fidei quorumcumque corporalium atque temporalium. Et ita primum gradum ascendens valde secure graditur absque timore quocumque servili. Postquam affectum suum excolavit amore proprio supra semetipsum ascendit et super universa transitoria. mundi res et divitias amando atque possidendo si sibi retinere placet iuxta beneplacitum voluntatis mee non absque me: ut cum sancto timore pariter et amore virtutum. Tunc vero se reperit ascendisse gradum secundum: ut ad lumen intellectus quo diligenterissime speculatur: et attendit amorem excessivum atque cordialem quem vobis, apertissime demonstravi dilectissimo filio meo Iesu Christo mediantem. In hoc autem gradu secundo quietem atque pacem invenit eo quod memoria non est vacua: sed plena cari-

tate mea. Tu nescis quod vas vacuum quando percutitur ab aliquo resonat. Simili modo quando memoria cum lumine intellectus repletur amore vero licet eragitetur a tribulationibus undecumque perveniant: non resonat per impatientiam: vel si delicie vite presentis alliciatur in ordinato gaudio nullo modo dissolvitur quoniam anima mea per gratiam habet qui sum esse bonum et causa felicissime replent. Postquam autem ascendit hos gradus in congregatio sancta se reperit: quod si ratio possideat hos tres gradus trium potentiarum anime congregatae sunt in nomine meo. Congregatis illis duobus qui sunt amor mei: et primi et congregata memoria ut me retineat et intellectu ut videat: et voluntate ut amet anima se replet optime sociata: quod sum ubique secum: exhibendo sibi fortitudinem atque securitatem. Et ita reperit societatem virtutum: et isto modo securissime procedit: quod sum in medio tunc illarum. Post hoc illico movetur anxio desiderio sittendo viam veritatis per quam invenit inuentis aque fontem habundantissimum. Propter huiusmodi sitim quam habet honoris mei: et salutis anime sue et proximi sui viam invenire et perambulare desiderat: quod sine via pervenire nequiret. Ideo sollicite vadit: et ambulando secum affert vas cordis vacuum omni affectu et amore quolibet inordinato vite presentis. Et illico quia vacuum est impletur: quia non est dare vacuum. Unde siquid aliqua re materialiter vacuum est impletur aere. Si

Secundus.

in illo modo est vnum vas quod nullo modo vacuum esse potest: sed extractis inde rebus transitorijs per amorem inordinatum illico repletur: vnde amore celestium atque diuino cum quo peruenit ad aquam gratie. Postquam autem attigerit pianuam Iesu christi crucifixi pertransit in me mare pacificum ubi reperit aquam viuiam qua iugiter habundantissime sitiendo potatur.

Repetitio summatim aliquorum
tam dictorum.

Capit. lv.

Nunc aperte tibi monstrauimus modum quem generaliter omnibus homo tenere debet ad erundum de pelago ne suffocetur in eo unde posita perueniat ad eterna supplicia. Ostendi quoque tibi tres gradus in generali qui sunt tres anime potestates quorum homo non valet vnus ascendere sine reliquis. Item verbum incarnationis veritatis explaui cum ait. ubi fuerint duo siue tres congregati etc. quia liter ista congregatio est anime trium potentiarum atque trium graduum predictorum vna cum concordia duorum principallium preceptorum legis vnde dilectionis dei atque primi. Postquam vero homo huiusmodi scalam ascenderit in nomine meo facta congregatione salubris prout iam supra dixi subito sitit aquam viuiam: unde sollicite transsit per pontem: vnde iam atque doctrinam incarnate veri-

tatis. i. Iesu christi filij mei de quo feci pontem humano generi. Tunc ille securissime curitis post vocem eius vos inuitantis cum in templo clamabat. Si quis sitit veniat ad me et bibat: quia sum fons aque viuus. Patefeci tibi quid ipse dicere volebat atque sicut intelligi debet ut apertius agnoscetes habundantiam excellentissime caritatis mee et confusibilem eccitatem illorum qui videntur auiditate magna currentes ambulare per viam demum: eos ad aquam mortuam atque mortiferam inuitantium. Nunc audisti et ordinate vidisti declaratio: nes eorum de quibus a me petisti: videlicet de modo tenendo ne quis in flumine submergatur: hoc est ascendendo per pontem per supradictos gradus ut supra seriose dictum est. Et iste modus est ille quem omnes in quocumque statu fueritis in vita vestra tenere debetis. Unde nemo se potest excusare dicens. Ista facere nequeo: quia status in quo sum omnino mihi contradicit siue propter vixorem siue propter filios: aut huius mundi prospera vel aduersa nemo legitimam inuenire potest excusationem: quia iam tibi dixi quod in omni statu quicumque seruat bonam in se voluntatem valde mihi placet et acceptus est in conspectu meo. Quoniam omnia facta sunt a me qui sum eterna bonitas neque sunt vobis a me concessa: ut inde mortem incuratis: imo potius: ut vitam vobis inueniatis. Quod

Tractatus.

n. a vobis exigo leuissimum est. Nihil. n. est agilius neq; tante dulcedinis atq; consolationis vt est amor: ego solum a vobis amorem exquiro v; vt me pariter et proximum affeetuose diligatis. Hoc itaq; fieri potest omni tempore: in omni loco et in quocunq; statu quisq; fuerit etiam amando quocunq; possidet atq; tenere voluerit ad laudem et gloriam nominis mei voluntate sancta et ordinata. Recordar me tibi dixisse qd illi qui sine lumine vadunt amores proprium induentes ista creata possidendo sine me se damnabiliter esse fundatos inueniunt: et sibi metipsis importabiles cruciati cum multo labore in vita presenti pertransiunt. Et nisi se corrigant vt iam dictum est ad eterna supplicia deducantur. Aperte nunc exposui tibi generaliter qui modus a quolibet homine tenendus est.

Quomodo deus ostendit huic anime qd tres gradus pontis in particulari signantur per tres anime status. *Cap. lvi.*

Quia supradixi qualiter ambulare debent illi qui morantur in caritate comuni: v; obseruantes actualiter precepta: consilia vero mentaliter nunc pandere tibi proposui de his qui scalas ascendere ceperunt et ambulare desiderant via vere perfectionis: v; actualiter obseruando precepta pariter et omnia consilia. Insuper aperiam in particulari tres gradus atq; status ani-

me cum tribus illis gradibus de quibus in genere tibi dixi pro tribus anime potentis intelligendis quorum vnus est imperfectus alter est perfectus alius vero perfectissimus. Vnus est mihi seruus mercenarius: alius est mihi seruus fidelis: alius est mihi filius: qd me diligit in veritate sine respectu sui. Isti sunt tres anime status qui possunt in quibus pluribus etiam in eadem persona. In eadem persona possunt esse quando cum perfecta solitudine currit per viam suam exercendo tempus ita qd a serui statu perueniat ad liberalem et a liberali ad filialem. Super temet ipsam igitur exurgens aperit oculum intellectus et attende peregrinos atq; viatores istos quomodo transiunt aliqui cum imperfectione: aliqui vero cum perfectione seruantes in vita sua precepta: quidam alii perfectissime seruando precepta pariter et consilia. Tunc. n. aperte cognosces vnde procedit imperfectio: et vnde perfectio: et quantam fraudem anima recipit in semetipsa: quia radix amoris proprii non est adhuc euulsa. Necessarium est. n. in quocunq; statu quem tenuerit homo vt occidat in se penitus hunc amorem proprium ita pestiferum.

Quomodo h. anima deuota respiciens in diuino speculo creaturas videbat varijs ambulare modis. *Cap. lvij.*

In h. anima succenso desiderio multum anxia se speculans

Secundus.

Inleissimo speculo diuino creaturas
varijs vijs atq; modis ambulare vi-
debat atq; diuersis respectibus: vt
ad ipsarum finem peruenire vale-
rent. Quosdam aspicebat incipie-
tes ascendere quodam timore serui-
li eos impugnante: v3 penam pro-
priam abhorrentes atq; formidan-
tes. Multos etia3 videbat vocatio-
nem primam exercentes virtuose:
vnde perueniebant ad perfectione.
Paucissimos vero considerabat ad
maximam venire perfectionem.

Quod timor seruilis sine dilectio-
ne virtutum non sufficit vitaz eter-
nam impendere. Et q; lex antiqua
timoris et noua lex amoris insinual
sunt vnite.

Capit. lviij.

Tunc eterna dei bonitas vo-
lens huius anime desiderio sa-
tisfacere dixit. Attende diligenter
istos qui cum seruili timore dereli-
querunt mortalium peccatorum ab-
hominaciones nisi surgant atq; pro-
cedant cum amore virtutum: iste ser-
uili timor ad vitam eternam exhi-
bendam nullo modo sufficit. Timor
vero cum sancto timore bene suffici-
ens e. Lex. n. fundatur in amore pa-
riter et i sancto timore. Lex. n. timo-
ris erat antiqua lex quam exhibui
moisi. Nec in timore solūmodo fun-
data fuit eo q; illico commissā culpa
punitio sequebatur. Lex vero noua
per vngentum meum verbum in
carnatus exhibita in amore funda-

tur. Tamen attēde q; per huiusmo-
di nouam legem minime soluitur:
vel irritatur antiqua: sed impletur.
Ita dixit ipsa veritas incarnata: q;
non venerat in mundum soluere le-
gem: sed adimplere. Vniuit ergo le-
gem amoris cum lege timoris. Ab-
stulit antiq; legi pene timoris imp-
fectionem solūmodo remanente
timore sancto: v3 a peccatis et offen-
sionibus abstinendo non ex confide-
ratione pene que sequatur: imo so-
lum amore mei ne sim offensus qui
sum eterna bonitas. Itaq; vet⁹ lex
imperfecta habuit a noua lege per-
fectionem amoris ex quo venit vni-
genitus filius meus qui venit ve-
lut igneus currus ignee mee carita-
tis vniuersum orbem accendere. Igitur
ex habundantia diuine miseri-
cordie fuit ablata siue dilata pena
culparum que frequentissime per-
petrantur: q; v3 non indilate pūit-
untur ipso facto quo cōmittuntur:
vt in antiqua lege moisi fuerat ordi-
natum. Non expedit ergo vobis ha-
bere timorem huiusmodi seruilem.
Neq; tamen cōmittitur qui iuste cul-
pa punitur: q; reseruatur in futu-
ra vita puniēda cum anima sepa-
ta fuerit a corpore nisi quis in pre-
senti satisfaciāt cum sancta confes-
sione: cōtritione cordis atq; debita
satisfactione. Dum homo vult ha-
bere habundantissime nunc tempus
ipso vero mortuo erit ei tempus su-
stille. Quilibet ergo virtuose debet
ab isto timore seruili consurgere et
ad amorem attingere cum sancto ti-

S

Tractatus.

more mei. Alias absq; remedio precipitaretur in flumē aduenientib⁹ vndis aduersitatum siue spinis tpa lūm consolationū que recte spīne vocari dñt eo q; animaz eius exerceādo pungunt qui possidet eas ⁊ amat inordinate.

Qualiter cristens in gradu timoris primo peruenire potest ad gradum amoris qui secundus est.

Capit. lviij.

Ibi iam dñi q; nemo poterat exire de flumine proceloso: ⁊ ambulare per pontes nisi tres illos gradus ascendat: ⁊ ita verus ē quos aliqui ascendunt imperfecte aliqui perfecte: quidaz vero perfectissime. Isti qui mouentur a timore seruili ascenderūt quidē ⁊ aggregati sunt imperfecte. Nam anima considerādo penam que sequitur post culpaz aggregat in se memoriā: vt ab ea reminiscētiā vitiōz extrahat. Et intellectum vt videat penam ex culpa sua debitā: ⁊ ideo voluntas mouetur ad odiū aduersus eam. Et quāuis iste sit primus atq; cōmanis assensus ⁊ cōgregatio: tamē oportet exerceere virtuosē cum lūmīne intellectus ⁊ illuminata pupilla sanctissime fidei considerando non solummodo penam suā: imo fructum virtutum ⁊ amorem affectuosum quem ad homines habet: vt cū amore filiali procedant: ⁊ ascendāt pedibus affect⁹ anime timorem seruilem exuendo. Si facient ista mihi

serui fideles efficiētur: ⁊ non infideles mihi seruientes ex amore seruili: ⁊ non ex timore seruili. Si vero cū odio sancto conabuntur euellere amorem propriū ab anima radicitus: si fuerint virtuosē prudentes constantes ⁊ perseverantes vere poterunt illuc attingere. Plurimi vero sunt quorum assensus atq; principium est cuius tanta ⁊ tali negligētia tepore mentis ⁊ ignorantia q; illico deficiant. Quilibet ventus quantumcūq; paruus ad velā ire compellit ⁊ eos ab īcepta viā retrocedere facit. quoniam imperfecte primum gradum ascenderūt nēq; christi crucifiri. Et ideo non attingunt ad gradum secundum: v3 ad cor.

De imperfectiōe seruientiū deo siue diligentium ex utilitate siue cōsolatione propria.

Capit. lx.

Alqui vero sunt effecti seruī fideles: quia videlicet mihi fidelissime seruiunt absq; timore seruili nō seruientes timore penę: sed amore iustitię. Amor iste quando respectu proprie consolationis: vel utilitatis dñretur esset īfectus. Vt apte cognoscere: q; amor huiusmodi personarum est imperfectus. Quando prauate sunt ipsarum consolatione quam in me repperiebant amor ille minime perseverat: imo tepescit: ⁊ aliquando deficit. Et hoc etiam ī perfecto amore proximum suum diligit. Erga me tepescit amor ille qn

Secundus.

do volens aliquando seruum, meuz
in virtutibus exercere propter uti-
litem ipsius vt ab ipsefectione re-
surgat: ego subtraho consolationem
quam habere solebat in me permit-
tens ei molestias atq; diuersa bella
prout expedire cognosco et est de vo-
luntate mea. Et hec ita permitto: vt
ad sui notitiaz veniat et aperte se re-
cognoscat omnino nihil a semetipsa
posse ac vt i tpe tepestas atq; bello-
ru huiusmodi recursam habeat ad
me cum humilitate me querens at-
q; recognoscens me esse benefactore
et adiutorem eius. Et ad hoc ego tri-
buo siue retraho consolationem: sed
non gratiam meam. Tales autem
isto tempore tepescunt in amore re-
trocedentes cum in patientia men-
tis. Quandoq; multis modis exer-
citia sancta que solebant agere di-
mittunt: etiam aliquando sub colo-
re virtutis i corde suo dicentes. Hec
operatio tibi nullius est valoris ex
quo nullam inde recipis utilitatem
siue consolationem in mente tua. Qui
cunq; dicit ita facit velut imperfe-
ctus qui panum amoris proprii spi-
ritualis a pupilla oculi sanctissime
fidei non amouit adhuc: quia si pa-
num illum amouisset aperte vide-
ret qd hec omnia procedunt a me: i-
mo neq; solam arboris absq; prout
dentia mea cadit. Et omnia quecunq;
q; concedo siue permitto seruis et ami-
cis meis do propter eorum sanctifi-
cationem: vt vs habeant illum sine
ad quem eos creauit. Hec. n. aperte
dnt intelligendo cognoscere qd opto

bonum atq; salutem ipsi: et in san-
guine dilectissimi filij mei vbi lori
sunt ab omnibus iniquitatibus co-
rum. In quo sanguine manifeste co-
gnoscere possunt veritatem meam.
Nam vt haberent vitam eternam
eos ad ymaginem meam valde gra-
tiose creauit postmodum autem ip-
sos filios adoptiuos ad gratiam in
sanguine filij mei vnigeniti recrea-
uit. Sed quoniam ipsi sunt imperfe-
cti seruunt ex utilitate propria: et i
caritate proximi tepescunt. Primi
retrocedunt atq; deficiunt ex timo-
re volentes effugere penam. Isti ve-
ro secundi tepescunt in amore pro-
ximi subtrahentes utilitatem quaz
ei facere solebant si se priuatos vide-
rint utilitate siue consolatione qua
recipere solebat. Et eis accidit quo-
niam amor eorum non erat verus:
neq; purus: sed imperfectus. Nam
cum imperfectione qua me diligunt
etiam amant proximum: videlicet
ex utilitate propria. Et nisi recogno-
scant imperfectionem propriam et
aniditate perfectionis impossibilis
videtur qd ipsi non retrocedant. Igitur
expedit omnino volentibus ha-
bere vitam eternam: vt absq; utilis-
tatis proprie respectu diligant. Non
ergo sufficit vitare peccatum formi-
dine pene: vel amplecti virtutes in-
tuitu proprie utilitatis ad vitam
eternam acquirendam: sed expedit
vitare peccata: qd mihi displicent: et
amare virtutes intuitu et amore mei.
verum est qd quasi generalis est ista
prima vocatio peccatorum ad penam

Tractatus.

tentiam eo qd anima prius est imp/
fecta q̄ perfecta. Et ab imperfectio
ne procedere d̄z ad perfectionē: vel
in vita dum ei tempus adest: v̄z v̄r
tuoſe v̄nendo corde ſincero atq; li/
berali diligēdo me ſine reſpectu ſue
utilitatis: vel in morte ſaltem agno/
ſcendo ſuam imperfectiōem cum
propoſito qd ſi ſuperuixerit mihi ſer/
uierit abſq; ſui reſpectu. Hac imper/
fecta dilectione amabat petrus ye/
ſum v̄nigenitum meum valde ſin/
cere ſentiendo dulcedinem conuer/
ſationis ipſius. Sed adueniente tē/
pore tribulationis d̄nino deſecit
et non ſolummodo tunc vitāz pro ip/
ſo: vt aſſeruit nō expoſuit verum eti/
am ad tantum inconueniens dedu/
ctus eſt qd ex ſormidine pene tūc eū
etiā iuramento negauit aſſerens
eum nullatenus agnouiſſe. Anima
que ſcalas iſtas aſcēdit ſolummodo
cum timore ſeruili et amore merce/
nario proculdubio deductur ad in/
conuenientia multa: d̄z ergo surge/
re ab hīs imperfectionibus ſuis et tū
q̄ verus fili⁹ ſeruile mihi fideliter
abſq; reſpectu ſui. Ego vero remu/
nerator: omnium exercitiōrum que
ſunt ex amore mei retribuo v̄nīcui
qd iuſte ſim gradum ac exercitiū
ſuum. Et ſi tales exercitiū oratio/
nis et aliorum bonorūz operum v̄r/
tuoſe proſequatur ingiſter augmē/
tando virtutes in ſe peruenient ad
ſilialem amorem et ego diligam eos
amore paterno: qm̄ ego diligentes
me diligo illo amore quo diligoz ab/
eis: v̄z ſi diligoz ab aliquo ſicut ſer/
uus dominum ſuum diligit: et ego

tanq̄ dominus ei retribuo prout in
ſte promeruit: ſed meipſum tali nō
manifeſto: qd ſecreta ſolum amico ſi/
deli pandunt qui factus eſt ex amo/
re cordiali vnuz eū amico ſuo. Quā
q̄ iſte ſeruus amorem et virtutem ſu/
am erga dominum ſuum augmē/
tare pōt ita qd amicus efficietur val/
de precipuus: ita cōtingit huiusmo/
di ſeruīs meis. Dñ. n. in amore mer/
cenario cōmorantur: ego meipſum
eis non manifeſto: ſi vero eūz diſpli/
centia imperfectionis eorūz et amo/
re virtutum cum odio ſancto radi/
cem amoris prop̄riū ſpiritalis per/
uerſi atq; venenati realiter epulſe/
rint ab animo et aſcēdēdo ſuper cō/
ſcientie ſedem ſibi met iuſtitiaz ege/
runt: ita qd motus i corde ſeruiliſ ti/
moris et amoris mercenarij ſine cor/
rectione non tranſeant: et illos cum
lumine ſanctiſſime fidei puniāt: ita
faciēdo mihi valde placebūt et ex/
inde peruenient ad amorem amici.
Et ita manifeſtabo meipſum eis p
nt veritas incarnata dixit. Qui di/
ligit me diligit a patre meo et ego
diligam eum: et ei manifeſtabo me/
ipſum et faciemus manſionem inſi/
mul h̄ eſt conditio amicorūz qui ſe/
in uicem in veritate diligunt: quia
ſunt duo corpora: ſed anima vna p
affectuz amoris atq; ſincere dilectio/
nis. Na et amor vnū atq; ſe tranſfor/
mat in creaturā ſine rem que diligi/
tur. Si ē igitur vna t̄m anima duo/
bus amicis nullum in vno p̄deſt eē
ſecretum quod alterum aliquo mo/

Secundus.

do lateat. Et ideo dixit veritas icar
nata. Veniemus ad eum et mansio/
nem apud eum faciemus: et ita ve/
rum est.

Quomodo deus manifestat seip/
sum anime diligenti eum: Et quare
christus non dixit manifestabo pa/
trem: sed meipsum. **Capit. lxi.**

Sic tu qualiter in anima que
me diligit in veritate mani/
festo meipsum quando virtuose do/
ctrinam incarnati verbi dilectissimi
filij mei sequit. Multis modis vir/
tutes meam anime patefacio
put eius desiderium exquirat. Pre/
cipue tamen tres in ea manifestatio/
nes facio. Prima quidem est quod ei
patefacio mee sincerissime caritatis
affectum unigenito filio meo dilectis/
simo mediante: qui caritatis affectus
apertissime manifestatur in pretio/
so sanguine suo qui fuit effusus in cru/
ce in cruce cum inextinguibili cari/
tatis ardore. Ita quippe caritas du/
plici modo manifestatur. Unus est ge/
neralis et omnibus communis: et eis
qui morantur in caritate comuni.
Eis itaque manifestatur attendendo
et probando caritatem meam in mul/
tis et variis gratiis quas a me recipi/
unt. Alius modus est particularis
illis tantummodo qui sunt tam effe/
cti amici ultra manifestatio: nec an/
te dicte communis caritatis quam agno/
scunt: gustant et experiuntur per sen/
sum in animabus eorum. Secunda
manifestatio caritatis est etiam in
eisdem quibus me patefacio per gu/
stum et affectum amoris: non quod in me
sit acceptio personarum: imo sancta
desideria libenter accepto: sed in ani/
ma meipsum manifesto in ea perse/
ctione cum qua me querit. Nam alii
quando manifesto me sibi prebendo
spiritum prophetie monstrando si/
bi futura diuersis atque variis modis
prout ego nouero vel anime proprie
vel creaturis alijs expedire. Tertia
vero manifestatio fit aliquando for/
mando presentiam incarnate veri/
tatis: et unigeniti filij mei multis
modis in anima prout eius deside/
rium appetit. Nam aliquando me que/
rit in oratione volens agnoscere po/
sentiam meam: et ego sibi satisfactio
ita quod virtutem meam in se gustat et
experitur. Aliquando me querit in
sapientia filij mei: et ego sibi satisfac/
tio: illum ponendo per obiectum
oculo intellectus eius. Quandoque
me querit in clementia spiritus san/
cti: tunc vero bonitas mea facit eam
gustare ignem ardentissime carita/
tis diuine ubi concipit virtutes va/
rias atque reales in caritate purissi/
ma proximis suis fundatas.

Quare christus non dixit ego ma/
nifestatio patrem: sed dixit me ip/
sum. **Capit. lxiij.**

Uides igitur unigenitum di/
lectissimum filium meum ve/
ritatem dixisse cum ait. Si quis me
dilexerit erit unum mecum: quia do/
ctrinam eius in veritate sectantes
estis uniti secum ex amoris affectu:
et ita per consequens estis etiam uniti
s iij

Tractatus.

si necendi: nam vnum sumus ego et ipse. Et ita manifestabo me vobis: quia sumus vnum: vnde manifestabo se: me quoque manifestabit et conuerso. Sed quare non ait: ego manifestabo patrem meum vobis. Ita quidem ait in euangelio triplici respectu. Vnus quidem est: quia propalare voluit quod inter me et ipsum nulla separatio esse potest. Unde beato philippo dicenti: ostende nobis patres: et sufficit nobis ait. Qui me videt et patrem videt et conuerso. Hoc ita dixit quoniam est vnum mecum: et id quod habet indubitanter habet a me non ego ab ipso. Id dixit iudeis. Decerni: nam mea non est mea: sed est patris mei qui me misit: quod filius ipse genitus est a me non ego ab ipso: sed vnum mecum est et ego secum. Idcirco non ait ego manifestabo patrem: imo dixit ego manifestabo me: quod vnum sumus cum patre. Secundus vero respectus est quod manifestando se vobis non aliud ostendebat quam id quod a me patre suo receperat quasi dicens. Pater manifestauit aperte se mihi: quod secum vnum sumus: et ego manifestabo me pariter et ipsius vobis mediante me ipso. Tertius quoque respectus est quasi ego sum inuisibilis et a vobis visibilibus videri non valco nisi postquam a corpore separati fueritis. Tunc videre me poteritis facie ad faciem atque verbum. id est filium meum vniuersum tam intellectualiter: vbi ad tempus vestre resurrectionis cum humanitas vestra conformabitur atque delectabitur in humanitate ipsius verbi sicut iam tibi dixi. Non ergo me

nunc videre poteritis in essentia mea. Quare velaui diuinam naturam velamine vestre mortalis humanitatis: ut illam videre possitis: exhibendo vobis verbum: vbi filium meum ita velatum cum qua me vobis ipse manifestat. Ergo non ait: ego manifestabo patrem: sed ait ego manifestabo me vobis. Quasi dicat. Ut accepi a patre meo manifestabo me vobis. Itaque vides quod in ista manifestatione manifestando se me quoque manifestat. Insuper audisti quare non ait ego manifestabo patrem vobis: vbi quod nullo modo poteritis in corpore mortali meam essentiam inuenire sicut dictum est et quoniam ipse mecum est vnum.

Qualiter anima post assensum primi gradus ipsius potius studet ascendere ad secundum. **Capitulum lxiij.**

Nunc aperte comprehendere potuisti excellentiam illius quam iam ad amorem amici peruenit. Iste iam ascendit pedes affectus et ad cordis occulta peruenit: vbi ad gradum secundum trium graduum qui figurati sunt in corpore filii mei. Dixi prius illos esse figuratos in tribus affectibus: nunc vero pono significare tres affectus. Sed antequam ad tertium gradum explanandum accedam volo monstrare qualiter attingit: ut amicus efficiatur: et cum fuerit amicus effectus: effectus est filius vbi ad amorem filialem attingedo. Et quid agit amicus effectus et quomodo cognoscit apte quod amicus sit effectus. Primo tibi dicam quomodo peruenit: ut

Secundus.

set amicus. Ipse nāq; prius ipse
erat in timore seruili p̄stēs. Exerce
do p̄se virtuosē cū p̄seuerātia san
cta puenit ad amorē quēdā sue dele
ctationis siue p̄prie utilitatis quā i
me reppit. Nec ē via p̄ quā ille trā
sit qui puenire desiderat ad amorē
p̄fectū: v3 amici atq; filialē. Noue
ris amorē filialē esse p̄fectū: nam in
amore filiali recipit hereditatem a
me sūmo 7 eterno p̄e. Et qm̄ amor
filii nō ē absq; dilectione amici tibi
dixi q; ex amico scūs ē fili⁹. S3 quē
habuit in se modū: vt illuc attinge
ret. Dico tibi. O is virtus 7 oīs p̄se
ctio pcedit ex caritate: caritas aut
ab humilitate nutrit: 7 humilitas a
notitia 7 odio sancto sui: v3 p̄prie sen
sualitatis. Huc attingentē oportet
oīs p̄seueranter in cella notitiē sui
cōmōrari. In qua sui notitia cogno
scet in sanguine dilectissimi filii mei
misericordiā meā attrahēdo cū affe
ctu suo diuinā caritatē meā ad se in
gier extirpādo quālibet voluntatē
p̄prie 7 pueriam spūalem atq; tpa
lem a corde suo. Et h̄stare cū humi
litate studeat i domo notitiē sui p
ut egit apostolus petrus qui postq;
yesum filiū meū abnegaderat lati
tando fletū amare: h̄ illo tpe plan
ctus eius erat ip̄sectus 7 quotidie
fuit ip̄sect⁹ vsq; ad p̄tecostē. Post
q; n. vnigenitus filius meus ad me
rediit fm̄ humanitatē assumptam
apostoli cum alijs amicis meis i do
mo se clausērūt aduētū sancti sp̄ri
tus expectātes iusta p̄missa verita
tis incarnate. Clausi quidē erāt ex ti
more: q; donec aia ad amorē vep

attingat, quotidie tmet. Illi vō p
seuerātes i humili 7 p̄tinua oratiōe
post modū habūdantiā h̄erūt sp̄us
sci. Un timore quocūq; sublato pu
blice p̄dicauerūt p̄fecte sequētes ve
stigia x̄pi crucifiri. Similit̄ aia
q; puenire desiderat ad p̄fectionem
ex quo post culpā ab iniquitate sua
surrexit illa re cognita formidie pe
ne euz amaro corde deplorat. H̄do
stea vō p̄surgit attēdēdo misericor
diā meā. S3 vt illā attiger facili ad
p̄fectionē iterpollatim ab ea me sū
traho nō p̄ grām: s3 p̄ sensū: q; me n̄
sentit i se. H̄oc p̄itas incarnata pate
scē vobis qm̄ discipulis ait. Ego ibo
7 ad vos itez veniā. O ia q; dicebat
illis i p̄ticulari ēt ab oib⁹ p̄ntib⁹ at
q; futuris itelligi dnt. Dixit igitur:
ego ibo: 7 ad vos itez veniā: 7 ita fa
it. U2 sp̄s scō sup̄ discipulos veniē
te ip̄e quocūq; v̄it. Jā. n. ego v̄tri su
pra q; sp̄us paclit⁹ nō v̄it sol⁹: imo
v̄it cū potētia mea: 7 cū sapiētia v̄i
lectissimi filii mei qui me cū ē vnū: 7
cū clemētia eiusdē sp̄us sci a me p̄ce
dens 7 ab ip̄so filio meo. Simili mō
dico tibi: q; vt aia surgat ab imper
fectione sua me subtraho: q; non h̄z
neq; sentit in se pristinā p̄solationē.
Qm̄ iacebat i culpa peccati morta
lis ipsa discessit a me: tūc ego grām
subtrahi ab ea p̄prie eius culpā q; san
cti desiderq; clauserat ianuam: vnde
sole gratie p̄tinata fuit non ex dese
ctu solis: s3 ex defectu peccatoris qui
ianuam desiderq; p̄tra solē clauserat
Recognoscendo vero semetipsuz at
q; tenebras suas appiēdo fenestrā
cuomendo putredinem peccatorū i

Tractatus.

sancta et humilī confessione: tunc ad animam indilate euz gratia redeo. Sed aliquando ab ea me subtraho non per gratiam: sed solummodo per sensum ut iam dixi. Hoc autem ita facio ut humilietur et ut exercitiū sanctum assumat in veritate querēdo me: et ut probetur in lumine fidei et perveniat ad prudentiam. Tunc vero si diligit absq̃ respectu sui et cū fide viua et cum odio sancto sui letatur et exultat in tempore laborū se reputans indignam habere pacem atq̃ mentis quietem. Et h̃ est secundā res ex tribus de quibus tibi dixi v3 ostendere qualiter ad perfectionem attingat et quid agit postq̃ attingit. Hoc est enim quod agit: qz q̃uis anima sentiat q̃ ab ea me subtraherem: non tamen vllō modo retrocedit: imo quotidie perseverat humiliter in exercitio sancto suo reclusa persistens in domo noticie sue proprie vbi cum fide vīa prestolatur aduentū sancti spiritus: v3 me qui sum ignis ardentissime caritatis. Ibiq̃ non expectat occidere: sed in vigilia et oratione sancta et continua: et non solum cum vigilia corporali: s3 etiam intellectuali. Quia v3 ocul⁹ intellectus iugiter est apertus: quia euz lumine fidei vigilat ad extirpandum a corde cogitationes inutiles: attendēdo diligenter nec caritatis affectus vbi cognoscet aperte: quia nihil aliud volo ex eo nisi sanctificationem eius. Et hoc indubitantissime: p3 in sanguine dilectissimi filij mei. Cum scitur oculus vigilat in cogitatione sui atq̃ mei semper orat

oratione bone atq̃ sancte voluntatis et h̃ est oratio continua. Orat etiam actualiter: v3 in ordinato tempore per sanctam ecclesiam ordinato et constituto. Et hoc est quod agit anima que discessit ab imperfectione. Et ut ad illā attingeret. ideo me subtrahi non per gratiam: sed per sentimentum. Etiam ab ea me subtrahit: ut humiliter suam defectū agnosceret: qz videndo se priuata m consolatione mea: si sentit in se penas afflictivam atq̃ debilem: neq̃ virtutis stabilitate perseverare posse reperit immediate post hoc in se radicem spiritualis amoris proprii: unde materiam habet agnoscendi suam imperfectionem. Et erigere debet illico supra semetipsam atq̃ supra sedem conscientie sue: sedendo corripere debet huiusmodi sentimentum nec illud impune pertransire peruiuat: sed cum improprio enel lat a corde radicem amoris proprii cum gladio bicipiti: v3 ipsius amoris odio et amore virtutum.

Quomodo deum imperfecte diligens etiam proximum imperfecte diligit et de signis huius imperfecti amoris.

Capit. lxxij.

Tem volo te nosce q̃ omnis imperfectio sine imperfectio manifestatur et acquiritur in me. Similiter modo manifestatur: et acquiritur proximo mediante. Simples hoc experiuntur: qz frequenter amant aliquos amore spirituali. Unde si mei dilectionem pure sine respectu

Secundus.

ut recipiant et habent etiam amorem proximi pure bibunt. Sicut accidit vasculo quod impletur in fonte si foras extrahitur: et ita foris ex eo bibitur indubitater euacuatur. si vero bibitur in fonte non euacuatur: imo quotidie plenus est: sic amor proximi spiritualis et temporalis debet in me bibi sine respectu proprie commoditatis. Ad vobis. n. erigo quod me diligatis ea dilectione que vos: ego diligo. Hoc vero mihi reddere non valetis: quia vos amavi non amatus a vobis. Quis amor vester erga me non est ex gratia: sed ex debito. Nam estis obligati me diligere. Ego vero diligo vos ex gratia non ex debito. Ergo mihi reddere non valetis hunc amorem quem a vobis erigo ideo vobis assignavi proximum vestrum ut ei faciatis ea que mihi facere non potestis: ut cum gratiose diligatis absque respectu proprie utilitatis sine commoditatis. Et ego reputo mihi facta quecumque facitis illi. Hoc aperte veritas incarnata demonstravit cum paulo persequentem dixit. Saul. Saul quid me persequeris: hoc ita dixit imputando sibi factam persecutionem quam interrogabat discipulis suis. Itaque talis amor omnino debet esse purus. Et cum eodem amore quo me diligitis etiam proximum amare debetis. Nunquid filia mea non sit propter quod noscitur illum imperfectum esse qui diligit hoc amore spirituali? Si sentit in se penam afflictionem quando sibi videtur creaturam quam ita diligit amori non satisfacere iudicando se non diligi quod

tum videtur ei diligere: sine quando privatur conversatione siue consolatione sua sine quando videt alium diligi plusquam se. Ad hoc et ad alia plurima propter quod hic amor tam in me quam in proximo suo imperfectus adhuc esse manifeste comprobatur et quod vasculum huius amoris bibitur extra fontem quantumvis amorem a me prius attraxit. Sed quoniam imperfecte me diligebat etiam imperfectum amorem ostendit illi quem hoc amore spirituali diligit. Et hoc absque dubio precepsit eo quia radix amoris proprii spiritualis a corde non erat in totum evulsa. Et ideo permitto frequenter: ut aliquis hoc amore diligat aliquam creaturam: ut hoc ipso semetipsum agnoscat atque suam imperfectionem. Interdum insuper ab anima me subtrahit non per gratiam: sed per sensum: ut se reducat in domum notitie sue: ubi perfectionem omnium virtutum acquirit. Ego vero postea redeo cum maiori lumine atque notitia mee veritatis intantum quod posse trucidare propriam voluntatem amore mei ad gratiam singularem imputat. Iugiter etiam putare studet vineam anime sue spinas inutilium cogitationum euellendo lapides virtutum edificando fundatos in sanguine Iesu Christi crucifixi quos invenit eundo per pontem ipsius Iesu Christi dilectissimi filii mei prout ita tibi dixi si meministi quod super pontem: ut super doctrina mee veritatis lapides erant in sanguinis virtute fundati. Nam exhibent virtutes vo-

Tractatus.

his: vitam in virtute pretiosi sanguinis eius.

De modo quem anima tenere debet: ut ad amorem purum atque liberalem perveniat. Et incipit oratio/ nis tractatus. *Capi. lrv.*

Postquam introierit anima tran-
sendo per doctrinam Iesu Chri-
sti crucifiri cum amore vero virtu-
tum: et odio vitiolorum cum sancta p-
seuerantia deveniens ad domum no-
titie sue vilitatis atque fragilitatis in-
clusa permanet in vigilia: et oratio/
ne continua penitus ab omni secula-
ri conversatione separata: quia se clari-
fit ex timore cognoscens imperfectio-
nem suam: et ex desiderio pervenien-
di ad amorem purum atque liberalem.
Et quia prudenter agnoscit quod alio
modo liberari non valet ideo presto-
latur vltima fide meum adventum p-
augumentum in se gratie mee. Sed
in quo vltima fides agnoscitur: In p-
seuerantia virtutum: nullo tempo-
re retrocedendo p-occurrentia quo-
modocumque: vel undecumque pronen-
tante: nec etiam orationem sanctam om-
mittere debet aliqua causa statuto
tempore nisi propter obedientiam:
vel caritatem expressam. Aliter ab
oratione discedere non debet. Quia
frequenter orationis ordinato tem-
pore diabolus amplius animam in-
festare conatur cum suis varijs fan-
tasijs atque molestijs quod extra tempus
orationis. Hoc autem agit: ut ora-
tio sancta oranti tedium generet in-
terdum in mente sua dicens. hec ora-

tio nihil omnino tibi prodest: quia non
debes alia cogitare: nec aliud atten-
dere quam ad ea que dicis. Hoc aduer-
sarius oranti persuadet: ut percuti-
at adhuc diem et ad mensis confusionem
et omittat orationis exercitium quod
est velud armatura fortissima cum
qua se viriliter anima defendit ab
omnibus adversarijs eius: quando
tenetur cum amoris affectuosi ma-
nu et cum brachio liberij arbitrij: tunc
virtuose pugnat in armatura predi-
cta cum lumine sancte fidei.

Qualiter anima pervenire debet
ab oratione vocali ad mentalem. Re-
citatur etiam una visio per hanc ani-
mam habita. *Capi. lrvii.*

Regia carissima noveris quod in
oratione humili continua et
fideliter cum vera perseuerantia lucra-
tur anima perfectionem et omnem vir-
tutem. Et ideo dicitur in ea perseuerare: et non
quod illam omittit propter adversantia quodcumque
quod sine peccatis ab illusione: vel a fra-
gilitate propria: vel ex cogitationibus
inmundis: vel a carnali motu corpo-
ris inordinato: vel propter inutilia secula cu-
lusculis creature. Diabolus. n. aliquando
icitat et sollicitat aliquem ad loquen-
dum: ut orationem impediat. Nec omnia poster-
gas dicitur cum sancta perseuerantia. Quod tunc
est alio dulcis atque proficua mihi gratia
talis oratio quod fit in domo notitie pro-
priae humilitatis atque vilitatis et in
agnitione mee bonitatis oculum intelle-
ctus apicando cum lumine scissime fidei
dei et cum affectu mee caritatis habundantissime. Que caritas vobis sancta est visio

Secundus.

Omnis I vnigenito visibili filio meo di
 lectissimo quam vobis aptissime de
 monstrauit i p̄tioso sanguine suo.
 Qui sanguis aiam iebriat et induit
 eā igne diuine caritatis et p̄bēdo ei/
 bñ venerādi sacramēti qđ ego i apo
 techā mistici corporis sacte matris
 ecclesie collocaui: vñ corpus et san
 guinē vnigeniti filij mei qui ē vere
 de⁹ et homo. Qđ ordinaui ministrā
 dū p manns vicarij mei qui clauces
 hñ huius p̄tiosi sanguinis. Hec est
 apotheca s qua tibi supra viri quā
 sup pōtē pstruerā et collocauerā ex
 qua cibū assumēret atq pfortaren
 tur viatores et pegrini transētes p
 doctrinā veritatis icarnate ne pp i
 becillitatē i via deficiāt. Iste cibus
 pfortat modicū atq satis iuxta de/
 siderium assumētis quocūq mō su
 ma: vel virtualiter: vel sacramēta
 liter. Sumit. n. sacramentaliter qñ
 edicādo quis actualiter accipit ho/
 stia p̄secratā a sacerdote. Virtualit
 aut itelligit qñ quis solūmō ex desi/
 derio sacto cōseat ex auisitate cōio
 nis: ac ēt ex p̄sideratōe p̄ter et deu
 tione sanguinis yhu xpi crucifixi
 vbi reppit affectū excessiue caritatis
 eius quā degustauit: et agnouit i san
 guine quē attēdit effusum cū inesti
 mabili caritate diuina. Et ideo suc
 cenditur ibi cum sancto desiderio et
 inebriatur atq satiatur aiam inue/
 niendo plenaz caritate mea diuina
 pariter et proximi sui. Hec aut vbi
 acquisiuit. In domo notitie sui cum
 oratione sancta vbi perdidit ip̄se
 ctionem sicut apostolus petr⁹ et alij
 discipuli reclusi stantes in domo cū

vigilla et oratione perdidit in/
 perfectionē et ibi perfectionem ade
 pti sunt: vñ cum persecrantia con/
 dita cum lumine sanctissime fidel.
 Sed cristimare noli q tantuz ardo
 rem atq nutrimentum ab hac ora/
 tōe recipiat ille qui solummodo cū
 oratione vocali procedit prout ani/
 me multe faciunt quaruz oratio po
 tius ē in verbis q̄ in affectu cordis
 que non videtur ad aliud attendē
 nisi vt erpleant numerum aliquoz
 psalmdrum: vel orationum aliaruz
 et erpleto numero quem in corde p
 posuerunt vltra cogitare non vidē/
 tur. Enidēter apparet ipsos affectū
 et intentionem ad orationem solum
 modo vocalem apposuisse. Sed ita
 procedere non oportet: qz nisi faciāt
 aliud vltra modicum fructum ex
 hoc haberent mihi quoz modicum
 esset acceptum. Si vero petas: vtrū
 hec oratio vocalis dmitti debeat: qz
 non videtur omnes esse tractos ad
 orationem mentalem: Non sed p̄u
 denter et ordinato modo procedēdū
 est. Nam optime noui q sicut anima
 prius est imperfecta q̄ perfecta: sic
 est etiam oratio sua. Debet ergo ne
 transeat occiose cum adhuc est imp
 secta cum oratione vocali proceder
 vel inchoare: tamen addendo men/
 tales orōnē iusta posse: vñ dū verba
 ore profferit mentem eius in affectū
 excellentissime caritatis mee dirri/
 gere conetur: et eleuare cum conside
 ratione generali: peccatorum suo/
 rum atq sanguinis vnigeniti filij
 mei: vbi repperiet habundantiā
 mee caritatis inestimabilis atque

Tractatus.

remissionem omnium peccatorum eius. Hoc autem ideo facere debet ut in sui notitia et suorum defectuum consideratione faciat eam intelligere bonitatem meam in se et cum vera humilitate faciat animam ipsam in suo sancto exercitio perseverare. Nolo tamen ipsos defectus in particulari ab orante considerare: sed in generali: ne mens inquinetur sine contaminetur in recordatione particularium atque turpium peccatorum. Insuper admono quod homines non acceptent sine retineant in se considerationem solummodo peccatorum sine in generali: vel in particulari sine consideratione atque memoria sanguinis et magnitudinis divine misericordie: ut inde non veniant in confusionem. Quia si notitia sui et consideratio peccatorum non consideretur cum memoria sanguinis atque misericordie permanerent homines in confusione sua. Et cum ipsa simul: et adversario demone qui sub colore contritionis et displicentie peccatorum eos adduxit in eam ultimo pertingerent ad eternam damnationem non solummodo propter hoc: sed quoniam inde venirent ad desperationem nisi cum lumine fidei misericordie mee brachium assumerent. Et adverte: quod ista est valde subtilis et magna fraus cum qua diabolus etiam servos meos irretire sine decipere conatur. Et ideo propter utilitatem vestram atque diaboli fraudem evitandam: et ut in conspectu meo sitis accepti oportet quod iugiter affectum et animam vestram ampli-

ando dilatetis ad considerandam et amplectendam ineffabilem misericordiam meam cum vera humilitate. Nosti namque quod superbia diaboli sustinere nullo modo potest humilitatem anime: neque sua confusio mee bonitatis amplitudinem in meam atque caritatem in quantum anima speret in me. Unde si meministi quando diabolus te prosternere siue decipere volebat ex confusione volens ostendere tibi quod vita tua fraudulenta fuisset et non in veritate neque te fin voluntatem meam ambulasse: tu fecisti quod utique facere debuisti: et ut bonitas mea te docuit quod quippe bonitas alieni vere petenti non denegatur: ut humiliter eleuando mentem ad misericordiam meam dicens. Ego confiteor aperte creatori meo quod vita mea quotidie fuit in tenebris: tamen ego latitabo fideliter in plagis vespri christi crucifixi: et in sanguine suo pretioso maculas omnium iniquitatum mearum ablui et cum sancto desiderio gaudebo iugiter in creatore meo. Nosti quod indilate diabolus aufugit. Postea vero cum alia vice rediret volendo te per superbiam in altum eleuare dicens: Tu es perfecta deo valde placens: unde non expedit: ut ulterius assilendo te peccata tua: quia sunt abluta deploras. Tu vidisti viam per quam ambulare debebas: ut ego te docui: ut humiliando te respondisti temptatori demonio dicens. Ioannes baptista nonne offendit et in ventre matris a deo sanctificatus est et nihilominus tantam peniten-

Secundus.

tiam egit: ego vero miserabilis plena tot iniquitatibus adhuc incipere neglexi: vel paruam agere penitentiam: vel ipsum agnoscere creatorem atque dominum meum in gemitu: et contritione cordis: attente considerando quis est deus qui a me sic fuit offensus: et qualis ego sum iugiter ipsum offendens. Tunc ipse diabolus humilitatem anime tue sustinere non valens: neque spem in bonitate mea conceptam tibi dirit. Tu sis a deo maledicta: quia modum in te reperire nequeo. Si te per confusionem in infimis de primis: tu per misericordie diuine spem in altum erigeris: et si te ponere conor in altum: et tu te metipsam ad infima de primis: descendens etiam in infernum ex humilitate: insuper etiam in inferno me persequeris. Alterius igitur ad te non veniam eo quia dure me percussit valido baculo caritatis. Ergo debet anima notitiam excellentissime bonitatis mee condire cum sui notitia: et reuerso notitiam fragilitatis et vilitatis sue cum notitia mee bonitatis. Et isto modo vocalis oratio utilis erit anime sic orati mihi quod valde placebit. Et ab hac vocali oratione imperfecta cum exercitio sancto perseverando perveniet ad mentalem orationem perfectam. Si si voluerit ita simpliciter omnino perficere numerum suum in mente sua dispositum: vel si propter orationes vocalem omitteret orationem mentalem: via perveniendi nimis errat. Occurrit aliquando quod anima cuius tanta procedit ignorantia. quod ex

quo concepit in mente sua quosdam psalmos: vel aliquid quotiens orationes dominicas voce repetere visitabo gratiose mentem eius modo per unam viam modo per aliam. Quandoque cum uno lumine vere notitie sui cum inusitata contritione peccatorum suorum quandoque cum amplitudine diuine caritatis immenso: quandoque ponendo menti sue diversissimo de prout mihi placet: vel ipsa desiderat unigeniti filii mei presentiam in obiectum. Ipsa tamen ignorans anima visitationem meam quaz in se percipit omnino derelinquit: ut numerum quem in corde disposuit explere possit quasi faciendo sibi conscientiam imperfectum numerum illum omittere quem ceperat. Non debet igitur ita facere: quia patenter a demonio fraudaretur et illuderes ita faciendo. Sed illico sentiendo mentem ex visitatione mea dispositam: orationem vocalem omittere debet postea pro tractata mentali si ei valeat ea que sibi proposuerat perficere poterit. Si vero commode non valet: ad tedium sine mentis confusionem adduci nullo modo debet: et sic ordinate procedet. Excepto diuino officio ad quod omnes clerici atque religiosi ex debito sunt obligati usque ad mortem: quia si non persoluerent illud indubitanter offenderent. Et si tempore quo persolvere debet illud eleuari: vel attrahi mentem ex desiderio sentirent sibi providere debet: hoc ram preveniendo: vel saltem postea subsequendo ita quod officium debitum nullatenus omittatur. De singulis

Tractatus.

aliquis orationibus anima debet icho-
re vocaliter: ut attingere possit ad
orationem mentalem: quam orationem
vocalem omittere debet quando p-
cipit a me visitari sicut iam dixi. Hec
vocalis oratio facta sicut est expressus
attinet et adducet ad perfectionem.
Et ideo non debet oratio vocalis om-
mitteri quocumque modo facta fuerit:
sed ordinate quicquid ducere sicut
iam dixi. Et ita perseveranter agen-
do sanctum exercitium: orationem
in veritate gustabit et cibum sangui-
nis unigeniti filii mei. Et ideo dixi
tibi quod aliquis virtualiter comuni-
cabat: licet non sacramentaliter: ut
affectuoso desiderio gustando cari-
tatem ineffabilem Iesu Christi quae
in sanguine suo pretioso cognovit ora-
tione mediante modicum et habun-
dantius iuxta desiderium orantis.
Si quis cum modica prudentia p-
cedit: et absque modo modicum inue-
nit: qui vero cum magna multum in-
venit: quod quanto magis anima conatur
ab his infimis affectum suum elon-
gando solvere: et in meligare eum lu-
mine intellectus tanto plus agno-
scit. Et quanto plus agnoscit plus di-
ligit: et quanto plus amat tanto plus
anima gustat. Igitur attende quod ora-
tio perfecta non acquiritur in mul-
titudine verborum: imo cum affe-
ctuoso desiderio in me consurgente
cum notitia sui pariter et mee boni-
tatis in se: nec unum absque reliquo sit:
et ita pariter habebit orationem vocalem
atque mentalem: quod optime pueniunt
ut activa vita est contemplativa: quibus
oratio vocalis: vel mentalis appella-

ri multipliciter valeat. Quod dixi tibi
quod sanctum desiderium anime: ut vo-
luntas bona continua: vocatur ora-
tio: quae voluntas actualiter ordina-
to tempore consurgit et elevatur in me
ultra prefatam orationem continu-
am sancte voluntatis. Et haec vocalis
oratio eum huiusmodi sancto deside-
rio quandoque fit ordinato tempore:
aliquando vero praeter ordinatum tempus: vel
ultra tale tempus indefinenter: ut ex po-
tulat vera caritas in salutem primo-
rum: vel aliter expediens erit iuxta
gradum in quo positus est orans.
Quilibet operari tenetur in salutem
animarum secundum statum eius iuxta san-
cte voluntatis exordium. Et ita quae
quid opatur vocaliter: vel actualiter
in salutem animae est unum orare virtua-
liter: quoniam actualiter: et orat in tpe
debito et in loco deputato. Etiam pre-
ter hanc orationem debita omnia quaecumque
facit in caritate dei et proximi constitutus
et ad exercitium eius actualiter: to-
tum vocari potest oratio continua:
quod non cessat orare qui non cessat be-
nefacere. Et ideo dixi tibi quod oratio
multis modis fiebat si fuerit voca-
lis unita mentali. Quoniam actua-
lis oratio vocis facta modo praedicto
procedit ab affectu sincerae caritatis
qui caritatis affectus per continuam ora-
tione reputatur. Nunc audisti qua-
liter ad orationem mentalem attin-
gitur: ut cum exercitio sancto atque
perseverantia: et quod omittatur oratio
vocalis pro mentali cum anima visi-
to. Insup audisti quod sit oratio consensu
vocalis consensu extra tempus ordinatum et
omnino bene atque sancte voluntatis est

Secundus.

am de quibuslibet exercitijs i se: vel in primo factis cū bona voluntate extra ipsi orōni deputatus z ordinatus. Igitur aīa dī semetipsam vīr-
tuose calcaribus vrgere sancte solici-
tudinis cū hac oratione sancta que
parit veluti fructifera mater in aīa
virtutes dōs z iugiter eas alit z ad
perfectiones adducit. Hoc est ergo
qđ agit anima que recluditur i do-
mo notitie proprie sui z que perire-
nit ad amorem amici pariter z filia-
lem. Quod nisi teneat per viam su-
perius exp̄ssam quotidie remane-
bit in tepiditate z in sua īperfectio-
ne. Et amaret tantum quantū in se
peripere videret vtilitatē: vel ī sola-
cionē a me: vel a proximo suo.

De fraude quā homines incidunt
qui decum diligunt z ei seruiunt ex
propria vtilitate. Capit. lxxij.

OE qua quidē īfecta dilectio
ne volo tibi pandere fraudē
vnā quāz hoīes in ea recipere possunt
qñ me diligunt delectatione ppria.
Unde volo te nosce q ille seru⁹ me-
us qui me diligit īperfecte pot⁹
exquirīt z amat consolationem pro-
pter quāz me diligit q̄ me. Et i hoc
aperte perpendere potest: qz defici-
ente consolatione siue spiritali: vīz
i anima quo ad religiosos vīros at-
qz spiritalis: siue consolatione tem-
porali quo ad seculares qui viuunt
cum quibusdam actibus virtuosis
illico turbantur ipso facto cum agi-
tātur: vel ab aliqua leui tribulatio-
ne quam indubitanter eis concedo

propter vtilitatem eorūz. Et si quis
ab eis interrogaret: quare turbami-
ni: responderent qz recepi tribula-
tionem: z illud bonū qđ agere sole-
baz in prosperitate nunc iuditio meo
quasi perdo qz non opor illud aīo le-
io z puro corde sicut hactenus. Et
hoc accidit pp huiusmodi tribula-
tionem qz prius valde melius ope-
rabar. z cum maiori tranquillitate
cordis q̄ in presenti faciam. Qui vi-
dit ita: deceptus ē a propria delecta-
tione. Non. n. rex est q illa tribula-
tio fit in cā: nec etiam q ipse minus
amet neqz minus valeant ea q nūc
operatur. Operatio nanqz facta tē-
pore tribulationis in se tantum va-
let quantum valuit ante: vīz in tem-
pore consolationis: imo plus valere
posset in quantum haberet in se pa-
tientiam. Sed hoc accidit ei qm in
prosperitate delectabatur vbi cum
actu modico virtutis alicuius ama-
bat me ibiqz mentem eius aliquantū
pace fouebat operatione tantilla.
Cum ergo priuatur illo vbi requi-
em aliquam habere videbatur iu-
dicat esse priuatus in quolibet ope-
re suo quiete saluari. Sed non ē ita
proculdubio hominibus aut huius
modi ptingit velut homini qui mo-
rat in pulcro viridario qui p eo q
ibi delectatur in sua operatione quic-
scit z videtur ei habere requiē i ope-
ratione sua: sed ipse requiescit in de-
lectatione quā hī ex viridario. Et ap-
te cognoscit esse verum q amplius
in viridario q̄ in operatione de-
ctatur quoniam ablato sibi virida-
rio se percipit illico delectatione

Tractatus.

prinatium. Sed si principale affe-
ctum atq; delectationem in ope suo
posuisset non amississet: imo sed ha-
beret: qm̄ exercitium operandi bo-
num amitti non potest ultra volū-
tatem hominis q̄uis ei fuerit abla-
ta delectatio p̄speritatis velut isti
viridarii. Igitur isti falluntur i
cor̄ opibus a propria passione. Un-
de tales dicere consueverunt. *Ad-*
hi constat q̄ melius operabar et am-
pliozem consolationem habebam:
ante tribulationem istam q̄ nunc
et valde magis optabam agere mul-
ta bona: nunc vero nullatenus: et a-
facere delector huiusmodi sermones
eorum veritatem offendunt: quia si
prio delectati fuissent in bono amo-
re boni et virtutis: nullo modo per-
didissent affectum illum: neq; deff-
cisset in eis: imo potius augmen-
tatus esset. Sed qm̄ illorum opera
virtuosa erant in proprio bono fun-
data: v̄z in respectu proprię consola-
tionis et delectationis ideo defecit. hec
est illa fraus qua decipiuntur com-
muniter homines in quibusdam eorū
bonis operi- us. *Ad* i proculdubio
falluntur a semet ipsis: v̄z a propria
delectatione sensualī.

De fraude qua decipiuntur et
am serui dei qui deum amant hac i
perfecta dilectione: iam dicta.

Capit. lxxvii.

Erni quoq; mei qui adhuc in
amore sunt imperfecto querē-
tes et amantes me respectu consola-
tionis vel utilitatis proprię quam
in me repperiunt aliquando decipi-

untur. Nam q̄ sum omnium bono-
rum que fiunt indubitantissime re-
munerator amplius: vel minus in-
sta mensuram amoris opantis exhi-
beo mentales consolationes oratio-
nis tempore quandoq; per vñū mo-
dum et aliquando per alium. *Hec*
aut ego non ago: vt ignoranter ani-
ma potius acceptet et attendat en-
scium siue donū consolationis q̄
exhibetur a me q̄ attendat ad me
largitorem: sed vt attendat princi-
paliter meę caritatis affectum euz
qua larior et idignitatem eius qui
recipit q̄ delectationem proprię cō-
solationis. Si vero velut ignorans
et ingrata voluerit attendere magis
ad consolationem propriā q̄ ad af-
fectū meę caritatis erga ipsam val-
de damnicatur atq; decipitur: vt
ego tibi dicam. Nam a propria con-
solatione decepta querit eā et ibi de-
lectatur in tantū q̄ aliquando cō-
solationem seu visitationem meam
in se percipiēdo prosequi conabi-
tur viā quam alias tenuit quan-
do eam repperit: vt eā lucire va-
leat. Ego vero non vniformiter ani-
me cōcedo: imo valde diuersimode
prout erpedire video atq; bonita-
ti meę placet: vt ex hoc agnoscerē pos-
sint omnes q̄ habeo multa dōaria
quibus amicos meos habundantiss-
sime ditare valeo. Si cum ignoran-
tia sua procedere decreuerit ipsam
omnino queret habere per eundem
modum quemadmodum si spiritus
sancto legem imponere vellet. Sed
non ita facere debet: imo virili cor-
de transire v̄z per pontem doctrine

Secundus.

Yesu christi crucifixi et ibi recipere
cum humilitate cordis: eo modo: eo
loco: et eo tempore prout bonitati mee
tribuere placet. Et si ei non tribuo
quicquid: illud etiam non tribuere non
er odio: sed ex amore: procedit: ut ut
anima me querat in veritate: neque
me solum ex propria delectatione
sua diligat: sed humiliter acceptet
affectum mee caritatis amplius quam
illam delectationem quae inuenit.
Quia si quereretur ipsam delectatio-
nem iuxta voluntatem suam et non
iuxta meam inueniret proculdubio
penam atque confusionem intolera-
bilem quando se priuatam inueni-
et illa delectatione sua quae anime
sue posuerat in obiectum. Sed si sunt
illi qui consolationem eligere voluit
iuxta beneplacitum eorum. Inueni-
entes. non in mentibus eorum aliquo-
tius de me consolationem volunt
illa persistere ingiter. Et incurrunt
aliquando in tantam ignorantiam
quod eos visitando per alium modum
mihi faciunt imprudentissime resi-
stentiam: nec acceptabunt nisi visi-
tentur illo modo quo fuerant ima-
ginati. Iste defectus a propria pas-
sione procedit: ac ab illa delectatio-
ne spirituali quam in me repperit.
Hec anima decipitur eo quod esset im-
possibile continuo uno modo perse-
uerare: quod sicut anima sita stare non
valet: quod. non ipsam in virtute profice-
ret vel a virtute deficere: ita mens
in uno statu ingiter in me solummodo.
do cum una gratia stare non potest:
imo largior varias atque differentes.
Nam aliquando concedo mentale

gaudium valde solatiofum aliquando
magnam contritionem cum tan-
ta displicentia sui quod videbitur in se
mentem habere turbatam. Quan-
doque moror in anima neque me sentit.
Quandoque formabo veritatem in-
carnatam ante oculum intellectus
varijs modis: tamen non apparebit
anime: tantam iocunditatem atque ca-
lorem in se percipere: ut huiusmodi
visioni videretur debere sequi. Ali-
quando vero non videbit et habebit
valde magnam delectationem. Hec
omnia facio paterna caritate moror
ut anima conseruetur et in virtute
proficiat humilitatis atque perseue-
rantie: ut etiam instruat ne mihi
legem imponere velit: neque sine su-
um in consolatione propria senti-
ua: sed solum in virtutibus in me fun-
datis. Et cum humilitate suscipiat:
utrumque tempus: et cum affectu sin-
cere caritatis accipiat affectum me-
um cum quo sibi tribuo: cum fide vi-
na credens quod ea quae sibi concedo sunt
vel pro necessitate sue salutis: vel ut
ad perfectionem attingat. Igitur in
humilitate consistere debet facien-
do principium atque finem in affectu
paterne mee caritatis: et in ipsa cari-
tate percipere delectationem et dele-
ctationem iuxta voluntatem meam
et non iuxta suam. Iste modus est ad-
vitandum fraudem inimici sue re-
ceptionem: et me cuncta recipiendo
per affectuosum amorem qui sum om-
nium finis felix et optabilis. Ideo fun-
dari cuncta debent in mea voluntate.

De his qui ne perdant consolationem
h

Tractatus.

propriam negligunt proximū in sua
necessitate.

Capi. lxi.

O Tri tibi de fraude qua decipiuntur illi qui suo modo gustare me volunt in mentibus eorum. Modo fraudem aliam exprimere tibi volo qua decipiuntur illi qui solite quotidie procurant habere consolationem propriam in mentibus eorum intantum quod aliquando videbunt proximum suum in magna necessitate spiritali siue temporalis: nec ei subuenient sub colore virtutis et dicent. Ex hoc ego perdo consolationem atque pacem anime mee: nec horas congruas tempore persoluo. Unde quod non habent: ut asserunt in se consolationem iudicant offendisse siue perdidisse me. Ipsi vero decepti sunt a propria delectatione spiritali mentis eorum. Et valde magis offendunt me non subueniendo necessitate proximi sui quam si dimitterent omnes consolationes eorum: quoniam exercitia quaecumque tam vocalia quam mentalia sunt a me disposita: et ordinata ut homo perueniat ad perfectam caritatem mei atque proximi et ut in ipsa caritate virtuosè conseruetur. Itaque quod grauius me offendit dimittendo caritatem proximi propter suum exercitium actuale siue quietem mentis quam si dimitteret exercitium amoris proximi. Nam in caritate proximi me reperiunt: in delectatione vero propria ubi me querunt essent omnino me priuati: quia non subueniendo proximo quando necessarium est: ipso facto sunt ipsius proximi carita-

te priuati: et imminuta caritate proximi etiam affectus meus imminuitur erga ipsos. Affectu vero diminuto pariter et consolatio diminuitur. Itaque lucrari putantes valde perdunt et volentes perdere lucrantur: quod si volunt in salute proximi proprias dimittere consolationes lucrantur in anima sua me per gratiam et etiam proximum ei caritatis subueniendo in suis opportunitatibus et ita gustarent omni tempore dulcedinem affectuose caritatis mee. Cum autem hoc dimittunt iugiter in pena commorantur. Nam oportet aliquando quod ipsi proximo suo subueniant: vel obedientia compellente: vel ex caritate: vel ex infirmitate corporali siue spiritali. Tunc ei subueniendo sentit in se penam atque mentis tedium et efficitur incorporabilis omnibus cum quibus assidue conuersatur. Immo etiam sibi inmetipso. Si quis vero peteret ab eo quare sentis istam penam? Illico responderet. Quia mihi videtur amisisse pacem atque mentis mee quietem: et multa bona que facere solebam dimisi: unde reputo deum offendere. Sed non est ita. Iudicium enim eius in propria delectatione collocatum est. Ideo nescit agnoscere siue discernere ubi consistat offensio sua: quod si bene videret intelligeret offensam in carendo sua consolatione mentali: vel dimittendo sanctum exercitium orationis: tempore necessitatis proximi sui: non esset imo consistet carentia caritatis proximi sui cui seruire debet atque cum caritate subuenire iuxta posse suum

Secundus.

amore mei. Itaq; vides q fallitur
ex amore proprio spiritali circa se
metipsum.

De deceptione qua falluntur illi
qui suum affectum posuerunt in cō
solationibus atq; mentalibus visio
nibus.

Capit. lxx.

ET aliquando cōtingit ex hoc
amore spiritali pprio q anī
ma maius damnum incurrit: qz si
suum affectusolummodo collocat
in querendo mentales consolationes
atq; visiones quas ego frequētissime
largior amicis meis: quando se pri
uatam illis videret incidit in ama
ritudinem atq; mentis intollerabi
le tedium: qz se indicat gratia eē pri
uatam euz ab ea me quandoq; sub
traho non per gratia sed per senti
mentum a mente sua sicut iam tibi
dixi: vt ita perueniat ad perfectio
nem. Ipsa vero cadit in amaritudi
nem z ei videtur arram inferni gu
stare percipiēdo se consolatione pri
uatam z molestis multarum tem
ptationum agitari. Nullo modo de
bet in tantam ignorantiam incide
re: nec ita pmittere se decipi ab hoc
amore proprio spiritali q non intel
ligat veritatē: sed in se cognoscat fo
re me qui sum illud eternum bonū
qz ei conseruo bonam voluntatē in
tpe belli q non sequitur cū sensu tē
ptationes illas a quibus i mēte mo
lestat. v3 igit humiliare se reputan
do se: pace sine quiete mētis idignā.
Et ideo frequēter ab anima me sub
traho: vt in humilitate persistat: z

vt veritatem meam in se cognoscat
quaz in bona voluntate reppit quā
ego sibi conferne tempore bellorum
z vt ipsa non assuescat accipere vel
optare solummodo lactis dulcedi
nem: v3 huiusmodi consolationes: i
mo se viriliter applicet ad pccatū ve
ritatis incarnate: vt vna cum lacte
carnem etiam assumat: v3 attrahen
do dulcedinem affectuose caritatis
mee mediāte carne xpi christi cru
cifixi. Hoc itelligo de doctrina sua
salubri de qua vobis feci pōntes vt
per illuz ad me venire possitis. Ad
hunc ergo finem ab animabus ali
quando me subtraho. Si prudenter
incedunt ego postea redeo ad ipsas
cum lumine maiori: dulcedine: forti
tudine: atq; caritatis ardore. Si ve
ro quando me subtraho recipiunt
cum tedio tristitia z confusione men
tis modicum inde lucrantur z i sua
tepiditate perdurant.

Quomodo presati qui delectan
tur in mentalibus visionibus aliqñ
decipiuntur a diabolo qui se transi
gurare potest in angelum lucis. Et
de signis quibz potest agnosci: quā
do visio procedit a deo: vel a demo
nio.

Capit. lxxi.

Post hec aīe tales aliqñ reci
piūt a demonio fraudē allaz
trahēdo se in angelū lucis. Quā
i eo qd itelligit aīam optare seu re
cipe disposita: tēptationis laqueum
inuenire conatur: vnde qz mentē vi
det inclinātam z allectam ad dulce
dinem proprie delectationis: z in
huiusmodi visionibus mentalibus

b ij

Tractatus.

ex desiderio cōmorari: ipse diabolus in illa mēte se transformat in vinceris modis. Aliquādo sub forma mee veritatis: v3 yēsu christi: aliquādo sub angelica forma se demonstrat: vel aliquorum sanctorum meorum sicut intellerit animam libentius acceptare. Nec autem facit ut eam illaqueat possit hamo proprie delectationis spiritualis ad quam auiditate tanta desiderius inclinatur. Et nisi sollicitē confargat anima cū humilitate profunda contemnēdo realiter visiones atq; consolationes istas: hec hamo capta remanet i manu diaboli. Sed anima prudens in illis non apponit affectum suum: imo quantum est in se respuit: et humilitate se reputans illis indigna: et cum affectuoso desiderio solūmodo virtutes amplectitur: et affectus meum qui largitor suū attendit: et non ad huiusmodi bonum siue delectationem propriam. Et ita diaboli manus euadit illesā: qz superbia sua humilitate aīe tollere nullo modo potest. Si vero petas quomodo cognoscitur visio vera siue visio falsa et diabolica: respondeo tibi p̄bēdo signū verum: qz quando diabolus animam visitat in forma lucis: illico sentit in aduentu suo gaudiū: vel alacritatem quandam: sed quāto moratur amplius tanto magis i se recessit atq; tenebre remanent cū quodāz tedio et obfuscatione stimulatione mentis. Cum autem anima in veritate visitatur a me qui suz eternā veritas in aspectu primo recipit anima timorem sanctum et euz ipso

timore gaudiū et securitatem euz vna dulci prudentia: qz dubitando non dubitat: sed pro sui notitia se reputans indignam humilime dicit. Ego non sum digna tuam visitationem habere. Cū ergo sim indigna quomodo potest hoc esse. Tunc vero se conuertit ad latitudinem caritatis ineffabilis mee: videns et aperte cognoscens quia mihi possibile ē omnia quecunq; volo dare. nec aspiratio ad alicuius indignitatem: imo et indignitatem meam attendo qui dignā illam facio: ut me recipiat in se per gratiam atq; sensum: qz non contēno desiderium quo me vocat ad se. Idco me recipit humili corde dicens Ecce ancilla tua fiat in me tua sancta volūtas. Tunc egreditur ab itinere visitationis mee pariter et orationis eius euz allacritate: et magno gaudiū mētis cum humilitate se reputans indignam et cum caritate: qz recognoscit a me. Hoc est ergo signum cū anima visitatur a me: vel a demonio: qz quando visitat a me repperit in aspectu primo timorem sanctum: in medio autem et in fine gaudiū cum fame virtutum. Et cōuerso visitatio demonis in aspectu primo quandam allacritatem exhibet: postea vero dimittit in fine mentem cum confusione tenebrosā. Ergo prouidi vobis exhibendo signū ut anima si vult humiliter ambulare cum prudentia decipi non valeat. Quam fraudem incideret anima que procedere vellet solummodo cum amore imperfecto circa proprias consolationes et visiones affe-

Secundus.

etiam mentem attendere negligendo
ut iam dictum est.

Qualiter anima q̄ se ipsa magno
scit prudenter euadit prefatas frau-
das. Capit. lxxij.

Nolui tibi tacere filia charis-
sima fraudem quam incur-
runt communiter homines mundani
in amore sensitiuo permanentes cū
paruitate bone operationis. In tē-
pore. s. quo cūq; modica virtute ope-
rantes magis delectantur ipsa tem-
porali consolatione quam operan-
do recipiunt: q̄ virtute. Nec tibi ta-
cere volui quomodo decipiātur ser-
ui mei: cū consolationibus spiritua-
libus delectantur amore proprio d̄
cepti qui nō sinit eos cognoscere ve-
ritatem affectus mei: nec videt vbi
culpa consistat. Et dixi tibi fraudē
qua vititur demon eos decipiendo
culpa sua cum ipsi non seruant mo-
dum quem dixi tibi hac ratione: vt
tu: et alij serui mei virtutes sequami-
ni amore mei: et non affectu alterius
rei. In hec omnia pericula incideri
possunt: imo sepe incidunt illi qui ī
imperfecto amorē mei positi potius
propter donum meum me diligunt
q̄ propter me donatorem. Verum
anima que domum proprie cogni-
tionis vere est ingressa orando per-
fecte et abiectendo imperfectionem
amoris et orationis eo modo quem
tibi in tractatu orationis exposui me
ipsam recipit amoris affectu querē-
do ad se trahere lac mee dulcedinis
a pectore doctrine xp̄i crucifixi ter-

tium iam statum adeptā amoris. s.
filiatatis et amici. Non habet hec ani-
ma mercenarium amorem: sed me-
cum agit: vt solent inuicem amici ca-
rissimi quorum si alteri fuerit ab al-
tero munus oblatum qui accipit nō
tantum munus respicit verum p̄n-
cipaliter amici cor: et donantis affe-
ctum. Sic igitur anima que ad tē-
tium statum peruenit amoris per-
fecti cūq; a me recipit numerā: et gra-
tias non respicit solummodo donum
meum: sed oculo intellectus intue-
tur mee caritatis affectum qua sibi
munus contuli. Atq; vt ipsa nō pos-
sit se erescere: q̄ id agere nequeat. s.
meum affectum intueri munus cū
donatore coniungi cum diuinā na-
turā humane nature copulant: et
verbum vnigenitum. s. filium meū
qui mecum vnum est: et ego secū vo-
bis donaui hac itaq; ratione donū
respicere non valetis nisi et me dona-
torem respiciatis: Vides ergo quo
amoris affectu debetis diligere et d̄
siderare donū et donatorem. Quod
si facietis nō in mercenario: sed pu-
ro et sincero amore eritis et hoc faci-
unt illi qui clausi manent in domo
cognitionis proprie vilitatis.

Quomodo anima recedit ab amore
imperfecto et peruenit ad amorem
perfectum. Capit. lxxij.

Hucusq; multumode tibi mon-
stravi sicut aia resurgit ab im-
perfectione sua: et ad amorem perfe-
ctum attingere potest et quid agit
ex quo peruenit ad amorem filia-
tatis et amici.

Tractatus.

lem et amici. Tibi namque dixi quod illuc
valet attingere cum sancta perseue-
rantia claudendo semetipsam in do-
mo notitie sue fragilitatis. Que no-
titia sui debet esse condita cum agni-
tione mee bonitatis ut ad confusio-
nem non veniat. Nam in notitia sui
proprie sensitivae passivae odium acqui-
rit atque delectationis proprie conso-
lationis. Et ab hoc odio sancto in hu-
militate fundato patientiam veram
acquiris in qua fortis efficitur con-
tra bella diaboli et contra persecutio-
nes hominum. Erit etiam valde pa-
tiens quando pro salubri beno suo
me subtrahere velim per sensum ab-
ea: omnia libentissime tollerabit cum
ista reali virtute. Et si propria sensua-
litas vellet ex aliqua difficultate re-
bellare quandoque contra rationem
iudex conscientie ut ascendere super
se cum odio sancto faciendo iustiti-
am: neque permittendo motus tran-
sire inordinate sine correptione. Quam-
vis anima que consistit in odio san-
cto sui quotidie se corrigat et arguat
omni tempore: non solum eos qui sunt
contra rationem: imo frequenter il-
los etiam motus corripit qui proce-
dunt a me. Hoc innere voluit ille ut
notus servus meus beatus gregori-
us cum ait. Bonarum mentium est
sibi culpam agnoscere ubi culpa non
est. Igitur ita ut anima facere et fa-
ciat que vult surgere ab imperfectio-
ne: ut expectare perseveranter in do-
mo notitie sui providentiam meam
cum lumine fidei: sicut egerunt illi
sancti discipuli qui patienter expe-
ctaverunt in domo: nec inde discesse-

runt: imo perseveraverunt in vigilia
cum humili oratione continua usque
ad adventum sancti spiritus. Et hoc
est illud quod agit anima sicut iam
dixi postquam ab imperfectione surre-
xit et in domo se reclusit ut ad perse-
ctionem attingat. Ipsa stat iugiter
in vigilia: oculum intellectus ad do-
ctrinam veritatis mee dirigendo:
et quod se cognovit humiliata consistit
in oratione continua: ut desiderium ve-
re sancti quoniam in se cognovit mee
caritatis affectum.

De signis quibus cognoscitur ani-
mam attingisse ad amorem perfectum.

Cap. lxxiiij.

Nunc vero tibi dicendum est
in quo demonstratur animam
ad amorem perfectum attingisse. No-
ueris ergo verum esse signum illud
quod habuerunt illi sancti discipuli post
adventum sancti spiritus. In domo
namque fuerunt egressi et amisso timo-
re: verbum meum annuntiabant pre-
dicantes doctrinam unigeniti filii
mei virili corde contemnendo pe-
nas: imo gloriabantur in penis: ne-
que metuebant annunciare veritates
in conspectu tyrannorum atque prin-
cipum huius mundi ad nominis mei
laudem et gloriam. Sic animas que
in cognitione sui perseveranter ex-
pectant: ego postmodum in reditu
meo visito cum igne mee caritatis:
cum qua caritate dum stetit in do-
mo cum perseverantia concepit vir-
tutes per amoris affectum partici-
pando de potentia mea. Cum qua

Secundus.

virtuosa potentia vicit et subingauit propriam passionem sensitivam. Et cum ipsa caritate participauit cum ea sapientiam unigeniti filii mei in qua sapientia vidit et agnouit oculi intellectus veritatem meam atque fraudes amoris proprii spirituales: ut amoris imperfecti proprie consolationis ut iam dixi. Cognouit etiam fraudem atque malitiam diaboli qua decipit animam que ligata fuerit in illo amore imperfecto. Et ideo surrexit eius odio ipsius imperfectionis et amore perfectionis in dicta caritate que ipse spiritus sanctus est: participauit ut in voluntate sua ipsam forisficando: ut quancumque penam pro nomine meo substinere vellet et egrediendo domum virtutes in proximo suo pareret. Non qui dem egreditur a domo notitie sue: sed egrediuntur a domo cordis et anime virtutes concepte per amoris affectum. Et eas parturit in tempore necessitatis proximi sui multifarie multisque modis: quia timor ille perditus est qui detinebat eam ne manifestaret ex timore perdendi consolationes proprias ut iam supra dixi. Postquam autem homo peruenit ad amorem perfectum et liberales egreditur extra modo dicto semetipsus deserendo. Et hoc vult homines cum quarto statu: videlicet quando a tertio statu consurgens qui perfectus est: in quo tertio statu gustat et parit in proximo suo caritatem recipit unum statum ultimum perfecte unionis in me. Qui duo status in simul uniti sunt: nec est vnus absque reliquo

propterea caritas mea sine caritate proximi: nec caritas proximi sine caritate mea potest esse. Non enim est vna separata ab altera. Sic est de duobus statibus istis: ut in sequentibus optius audire poteris.

Qualiter imperfecti sequi cupiunt solummodo patrem: sed perfecti sequuntur filium. Et de quadam visione pulchra. *Capitulum lxxv.*

O Tri tibi quod egrediuntur extra et quod est signum quod ab imperfectione discesserunt et ad perfectionem attigerunt. Aperi oculus intellectus et illos per pontem festinare considera doctrine: ut Iesu christi crucifixi qui fuit et est via regula et doctrina vestra: et nunc quod coram oculis intellectus eorum non habent obiectum nisi Iesum christum crucifixum. Non enim assumunt in obiectum patrem sicut ille facit qui stat adhuc in amore imperfecto qui nullam vult omnino penam habere quoniam in me patre pena cadere non potest. Ergo solummodo sequi concupiscit meam delectationem quam in me repperit. Isti vero non ita faciunt: imo tamquam ebrii et ignito amore successi aggregauerunt et ascenderunt tres gradus generales quos in tribus anime potentiis figurant tibi: atque tres gradus actuales quos actualiter tibi figurant in corpore Iesu christi crucifixi unigeniti filii mei. Unde ex quo pedes attigerunt et ascenderunt cum pedibus affectus anime pueri runt ad latius siue costatum ubi secreta cordis agnouerunt et aque baptismi

h liij

Tractatus.

nam inuenerunt qui virtutem ha-
bet in sanguine ubi repperit anima
gratiam in sancto baptismo tibi di-
sponitur et parat anime vas ad gra-
tiam unitam atque concretam sangui-
ne recipiendam. Sed ubi cognouit
anima huiusmodi dignitatem: ut es-
set unita siue composita in sanguine
agni recipiendo sacrum baptismum
virtute sanguinis. In eo statim siue
lateris vulneris ubi cognouit ignem
ardentissime caritatis. Et ita si be-
ne meministi veritas incarnata ti-
bi manifestauit cum interrogasti di-
cens. Aigne duplex et immaculate tu-
tam vitam in cruce sinistras quan-
do latus lancea tibi fuit apertum:
quare decenisti tali modo percuti
atque lancea cor tuum ita crudeliter
aperiri. Ipse vero tibi respondit hoc
euenisse multiplici respectu quorum
aliquem illico tibi patefecit. Quod
ei desiderium erga salutem huma-
ni generis erat infinitum: et operatio
penarum illarum atque tormentorum
erat in se finita et per aliquam rem
finitum ostendere non valebat amo-
rem eius infinitum. Et ideo voluit
aperiri cor eius ut apertissime secre-
ta cordis agnosceretis: quod proculdu-
bio magis et ardentius diligebat quam
ostendere poterat ex aliqua pena fi-
nita. Et ideo sanguinem et aquam in
de voluit effundere sic habundanter
ut in aqua denotaretur atque sancti-
ficaretur ille baptismus aque quod
genus humanum uniuersum a suis
iniquitatibus lauari atque mundari
posset qui virtutem habet in effica-
cia pretiosi sanguinis effusi cum ta-

ardenti et amoroso desiderio. Et in
hoc actu voluit ostendere duplicem
alium baptismum sanguinis vnus
est in his qui baptizati sunt in san-
guine suo quem amore mei fuderunt
et aque baptismum habere nequie-
runt. Qui sanguis habet efficaciam
propter Iesu Christi dilectissimi filij
mei sanguinem. Alius autem est ba-
ptismus ignis: vix eorum qui bap-
tismi affectuose desiderant et habe-
re nequeunt. Nec est baptismus ignis
abique sanguine: quia sanguinis est ve-
re conspersus et immixtus igni diui-
ne caritatis eo quod ingenti fuit amo-
re effusus. Insuper aliter anima re-
cipit huiusmodi sanguinis bap-
tismi figuratiue loquendo: nam quod
noni fragilitatem et infirmitatem ho-
minum: unde frequenter offendunt
committendo graua peccata ex quo-
rum culpa gratiam amittunt quae
acquisierunt in sacro baptismate vir-
tute sanguinis. Ad quam tamen cul-
pam committendam homines inuicti
non impelluntur ab infirmitate: nec
ab aliqua creatura: nisi sponte con-
sentire velint ut iam dixi tibi. Ideo
ut ipsi possint ipsam gratiam perdi-
tam anime sue recuperare ac in ipsa
quotidie perscrutare sincerissima di-
uina caritas mea gratiose prouidit
ut iugiter homines baptismum san-
guinis haberent quem utique recipi-
unt ex contritione cordis in sancta
confessione: vix confitendo peccata
sua ministris meis quibus ego com-
missi clauem huiusmodi sanguinis.
Quem utique sanguinem in absolu-
tione peccatorum effundunt in facti-

Secundus.

Es animarum quo lotē restituntur ad gratias. Et si forte nequirent habere confessorē: ut in omnibus casibus creaturis meis occurrat providentia mea sufficit habere contritionem in corde cum proposito confitendi si poterit. Tunc ergo manus exoptande clementie mee fructum sanguinis huius pretiosi largitur. Qui vero potest habere confessorē omnino volo atque precipio quod actualiter ipsi ministro meo confiteatur. Si quis autem habere poterit et acceptare noluerit omnino priuatus erit fructu salutiferi sanguinis. Tamen etiam si in extremis tandem confiteri cordialiter et inuenter voluerit et non potuerit etiam ad gratiam acceptabitur. Sed consulo ne quis ita stulte procedat in vita sua quod ad hanc extremitatem adducatur: quia magno periculo semetipsum erponit. Non est. n. aliquo modo tutus quod non propter obstinationem suam diuina iustitia mea dicat ei. Tu mei non fuisti memor in vita quando potuisti: et ego tui obliuiscar in morte. Itaque nemo debet ianiter amittere salubre tempus differendo remedia sue salutis. Si tamen ex negligentia sua distulit usque dum uult dimittere nullo modo debet in spe sanguinis huius pretiosi semetipsum isto modo baptizare. Itaque vides in salutem animarum uestrarum huiusmodi baptismum humano generi continuū esse gratiose concessum. In hoc ergo baptismo cognosce potes operationem filii mei: ut pena crucis fuisse finitam: fructus vero

penam quem per eum recepistis est infinitus. Et hoc accidit virtute diuine nature que infinita est unita eius natura uestra humana que finita est. Que natura humana sustinuit penam in uerbis meo uestra humanitate uestito. Sed quoniam est inserta et unita una natura cum altera traxit ad se penam eterna deitas quare in cruce sustinuit inestimabili caritate. Ideo pena talis et operatio diuini potest infinita non quod in se pena fuerit infinita: nec actualis in corpore: nec etiam in anime desiderio quod habebat implendi redemptionem humani generis: quod terminata fuit in cruce cum anima discessit et fuit a corpore separata. Sed fructus qui processit a pena et desiderium uestre salutis extenditur in infinitum et ideo infinito modo recepistis: quia si fructus non esse infinitus non fuisset in gratia restitutum uniuersum genus humanum: ut preteriti presentes et futuri. Nec etiam homines qui iugiter offendunt post offensam: ab ea releuari possent si tale baptismum sanguinis in uobis: infinito fructu careret. Hoc ipse filius meus uobis aperte patefecit in sui sacratissimi lateris apertura ubi secreta cordis inuenire potes: ostendendo quod magis uos atque salutem uestram amat et optat quam cum aliqua pena finita demonstrare potuerit. Ostendi tibi fructum istum infinitum. Cum quo. Cum baptismate sanguinisuncto cum igne diuine caritatis: quia cum inestimabili amore fuit effusus et in generali baptismum christianis exhibito. Et omnibus

Tractatus.

qui volunt aqua baptizari que pro
culdubio vnus ignito sanguinis vbi
anima se purgat et componitur ut pa-
nis aqua. Et ut hec aperte cognosce-
rentur voluit ipse filius meus ut a
later suo sacratissimo sanguis efflue-
ret vna cum aqua.

Quomodo voluntas propria in
anima mortua signum verum est quod
ipsa peruenit ad os: vnde ad tertium
gradum superscripti posui. Cap. lxxvi.

Omnia que narrasti tibi nunc
prius audisti ab vniuerso fi-
lio meo: sed in persona sua volui tibi
replicare ut apertius videres excel-
lentiam vbi est anima que iam asce-
dit istum secundum gradum vbi co-
gnoscit et acquirit ineffabilem amo-
ris ignem quo succensa subito cur-
rit ad tertium gradum: videlicet ad
os. Et ibi manifeste demonstrat ad-
statum peruenisse perfectum. An-
de pertransiit per medium cordis
vnde cum memoria sanguinis in quo
baptizata fuit amorem imperfectum
deferendo. ex illa notitia quam at-
trahit ab amore cordialis gustando
videndo et intelligendo ignem intus
se mee caritatis. Tales vere perue-
nerunt ad os. Ideo demonstrant:
oris officium exercentes. Loquitur
nunc os cum lingua quam infra se con-
tinet. Gustus vero gustat. Os intus
retinet atque stomacho porrigit: dentes
quoque conterunt cibum quoniam ali-
ter ingeri: neque digerere posset. Sic ani-
ma primo loquitur mihi cum lingua
que consistit in ore sancti desiderij:

vel lingua deuote atque continue ora-
tionis. Ista lingua loquitur actua-
liter atque mentaliter. Loquitur actua-
liter annunciendo mee veritatis et
gelicam doctrinam: vnde monendo:
consulendo et absque timore quocum-
que consilendo: contemnendo penam
quancunque mundus ei minaretur
sive posset inferre: sed audacia san-
cta confitetur coram omnibus va-
riis modis ut unicuique videret erpe-
dire. Mentaliter vero loquitur os/
ferendo mihi dulcia et amabilia de-
sideria in salutem animarum. In/
super animarum cibum accipit at-
que comedit super mensam sanctissime
crucis ad honorem mei quoniam al-
ter: vel in alia mensa non posset illam
in veritate perfecte comedere. Dixi
quod huiusmodi cibum dentibus con-
terit: aliter. nunc illum ingerere sive di-
gerere non valeret dentibus: vnde odium
et amoris. Que duo sunt ordines in
ore sancti desiderij dentium vbi de-
tinetur iste cibus conterendo cum
odio sui et amore virtutum in se pa-
riter et in proximo suo: conterit vili-
pendendo quolibet iniuriam et om-
nes contumelias: derisiones: impro-
perias: et persecutiones vndeque p-
ueniant: virtuose tollerando famem:
sitim: calorem: et frigora cum penis et
anxijs desiderijs lacrimis atque su-
doribus in salutem animarum. Hec
omnia et alia plurima conterit atque
deglutit amore mei subportando ca-
ritatiue proximum suum. Postquam
autem ita contriuit: gustus quidem
gustat saporans fructum laborum
dulcissimum et amenitatem cibi animae

Secundus.

rum: illum in sincera et ignifera caritate mei et proximorum suorum affectuose gustando. Et ita cibus iste peruenit ad stomachum qui ex desiderio salutis animarum valde fame secebat et huiusmodi cibum optabat ut quod stomachus amorosi cordis eius amicitia atque sincerissima caritate primi sui ruminare delectatur. In tantum quod omnino perdit proprie vite corporalis teneritudinem et affectionem: ut ipsum cibum in mensa crucis atque doctrine Iesu Christi sumptum ingerere pariter et virtuose digerere valeat. Tunc impingatur anima in veris atque realibus virtutibus et ex habundantia cibi repletur in tantum quod vestimentum exterius proprie sensualitatis: id est corpus quod animam contegit crepando scinditur quantum ad sensitivum appetitum. Qui vero crepat omnino moritur. Ita sensitiva voluntas illico mortua remanet. Et hoc est ex eo quod naturam anime voluntas ordinata voluit in me voluntatem meam in omnibus induta et ex hoc illa sensitiva mortua fuit. Hoc igitur est verum signum quod anima peruenit ad gradum tertium oris: quod ut occidit in veritate propria voluntatem quam gustavit nec caritatis affectum et ideo repperit in opere pacem et quietem anime sue. Nosti quod in ore par exhibetur. Sic in isto tertio statu paces inuenit: ita et taliter ut nemo eam turbare valeat pro eo quod perdidit et abnegavit voluntatem propriam que prebet utque pacem et quietem anime que non aut illam occidere. Tales virtutes

parant absque pena super proximos suos: non quod penae non sint eis penae: sed voluntas que mortua est non est imitatur eas ad penas: quia voluntarie tollerat amore mei cum locunditate quadam. Isti sine quacunque negligentia currunt per viam saluberrime doctrine Iesu Christi crucifixi: nec ex iniuria sibi facta siue persecutio: ne quacunque siue quibusdam modis delicis iter suum aliquo modo retardant: sed omnia tolerant cum perseveranti fortitudine. Et succensi caritatis affectu gustant cibum salutis animarum cum vera patientia: que patientia signum est in veritate demonstrativum: quod anima perfecte obligat absque respectu proprie commoditatis: quod si me diligeret et proximum ex utilitate propria esset impatiens ambulando remissus cum negligentia. Sed quod tales me diligunt propter me quia summa suorum bonitas et amari dignus et se propter me obligant: et proximum sum simili modo propter me ut exhibeant laudem et gloriam nomini meo: ideo fortes atque perseverantes existunt ad omnia tolleranda cum vera patientia.

De operibus anime postquam tertium gradum ascendit. Capi. lxxvii.

Hec sunt ille tres gloriose virtutes in hac caritate fundate quae consistunt in summitate arboris ipsius affectuose caritatis: ut patientia fortitudo: atque perseverantia quae cum lumine sanctissime fidei coronantur. Cum quo lumine sine tenebris ambulant valde

Tractatus.

velociter per veritatis viam et in al-
timum extollitur ex desiderio sancto.
Et ideo nemo potest eam offendere
neque demones cum suis temptatio-
nibus: quia timent animam igne cari-
tatis accensam: nec hominum inu-
rie siue detractiones: imo quoniam iste
mundus eos iniuste persequatur ta-
men eos valde metuit. Ita mea bo-
nitas operatur et vult: ut in conspe-
ctu meo magnificentur ac etiam in
mundo fortificentur: quoniam ex humili-
tate se paruulos effecerunt: et ego ma-
gnificavi eos in me vita durabili ac
etiam in corpore mystico sancte ma-
tris ecclesie ubi sit quotidie vene-
randa memoria de ipsis: quia nomina
eorum in me libro vite scripta repe-
riuntur. Itaque mundus eos habet in
reuerentiam eo quod ipsam vilipende-
do contempserunt. Isti non ex timo-
re: sed ex humilitate virtutes absco-
dunt. Et si fuerit opus in aliquo p-
ximo suo subueniendo seruire non se
subtrahunt ex timore laboris: vel ali-
cuius pene siue dubitando perdere
consolationem propriam: imo virili-
ter atque fideliter ei seruiunt de se non
curantes: imo se valde contemnen-
tes: ut ipsi proximo suo seruire vale-
ant. Qualitercumque tempus et vita
suam exercent in honorem meum
erulant et habent in mente sua quoti-
dianam quietem atque tranquillam pa-
cem. Et hoc unde procedit. Quia non
eligunt mihi seruire modo suo: imo
sicut placet mihi. Et ideo tantum ap-
runt tempus consolationis quam tri-
bulationis: tantum prosperitatem
quantum aduersitatem: tantum cu-

rant de vna quantum de altera: quoniam
ubi et in omnibus his talis inue-
nit sanctam voluntatem meam et ip-
se nil aliud optat nisi ut cum ea con-
formitatem habeat ubiqueque repe-
rat eam. In qua voluntate cognos-
cit: quia nihil absque me factum est et cum
misterio et cum mea divina providen-
tia nisi peccatus quod nihil est. Tu-
de solummodo peccatum odium ce-
tera vero cum reuerentia suscipiunt.
Et ideo sunt ita stabiles et firmi per
viam veritatis ambulantes: neque te-
pescant in seruitio proximorum: im-
mo fidelissime seruiunt omnibus in-
tra posse: nec attendunt ignorantiam
vel ingratitudinem aliquorum. Nec
etiam quannus aliquando peruer-
sus vel vitiosus homo sibi dicat in-
iuriam redarguendo opera sua: omi-
tunt effundere preces pro eo coram me
magis affligendo se propter offen-
sam meam atque detrimentum anime
proximi quam de iniuria propria. Isti
dicunt eum glorioso preconio meo pau-
lo. Mundus maledicit et nos bene-
dicimus: ipse nos persequitur et nos
eum patientia et gratiarum actio-
ne sustinemus blasphemamur et obsecra-
mus tanquam purgamenta mundi hu-
ius facti sumus. Itaque vides dilectis-
sima filia ista signa: sed precipue su-
pra cetera virtutem patientie per quam
apertius anima demonstrat in ve-
ritate profecisse ab imperfectio-
ne ad amorem perfectum sequendo dulce
et immaculatum agnum unigenitum
filium meum qui dum esset in cru-
ce: clavis ibidem affixus amoris nul-
lo modo se retraxit ob insultum et im-

Secundus.

proprium indecorum ei dicentium. Descende nunc de cruce credemasque tibi. Nec etiam propter ingratitudinem aliorum quin iugiter in obedientia quam imposueram ei perseveraret cum tanta patientia quod vox alicuius murmuris non fuit ab ore suo audita. Similiter isti dilectissimi filii mei sequuntur doctrinam atque vestigia mee veritatis. Et quantum iste mundus iplos retrahere velit a recto tramite blanditus vel minis ipsi tamen in hoc itinere suo non retardant: vel ab ipso retrocedunt: imo solummodo respiciunt in me veritatis obiectum. Isti nolunt a campo belli retrocedere neque redire domum ullatenus volunt ad tunicam iam omissam proprie complacentie repetendam: quod vix amplius timere solebant creaturas quam me creatores: imo delectabiliter valde consistunt iugiter in prelio repleti et ebrii sanguine Iesu Christi crucifixi: quem sanguinem anteposuit vobis affectuosa mea caritas in apotheca mystici corporis ecclesie sancte: ut animetur illi qui cupiunt esse veri milites ad pugnandum contra propriam sensualitatem carnalem et fragilem: atque contra mundum et aduersarium diabolum cuius gladio et ense odij prefatorum victorum suorum et amore virtutum. Qui amor velut armatura valida reparat atque defendit eos ab ictibus et vulneribus vulneris ita quod minime nocere possunt nisi deponant armaturam ipsam pariter et gladium et in manibus inimicorum suorum exponant: vix manu

liberij arbitrij succumbendo voluntarie suis inimicis. Non ita faciunt isti qui sanguine sunt ebrii: sed usque ad mortem virtuose perseverant ut recipiant omnes inimici sui confectum. O gloriosa virtus quantum es mihi quotidie grata resplendes in mundo in oculis tenebrosis ignorantium hominum qui declinant ne queant quin amabilem ducem participent amicorum meorum. Nam in eorum odio clementia relucet qua serui mei diligunt atque procurant in desesse salutem eorum. In eorum inuidia relucet affectuosa caritas et in crudelitate pietas. In iniuria quoque relucet vera patientia que gloriose dominatur: atque dominum in manu pacifice tenet omnium virtutum: quoniam est utique medula caritatis. Ipsa namque demonstrat aperte si virtutes in anima sunt in me vere fundate. Ipsa quotidie triumphat ex omnibus nullo tempore succubens. Nam iugiter est associata fortitudini simul et perseverantie sicut dictum est. Ipsa domum omni tempore est glorioso triumpho redit et egrediens a campo preliorum in conspectu meo se representat. Et quod sum omnium laborum amicorum meorum valde gratus remunerator recipiunt a me coronam glorie.

De quarto statu qui tamen non est a tertio separatus et de operibus alicuius qui ad ipsum pervenit. Capitulum lxxviii.

Hucusque tibi dixi quomodo demonstrant homines se perfectionem

Tractatus.

amoris amici atq; salalis attigisse:
nunc autem volo tibi narrare bre-
uiter in quanta consolatione me ga-
stant existentes adhuc in suo morta-
li corpore. Cum. n. attigerunt statim
illum tertium: ut iam dixi tibi ac-
quirunt ibi quartum qui tamen a
tertio non est diuisus vel separatus
sed est vnitus est: nec vnus est absq;
reliquo prout est mea caritas cum
caritate proximis. Sed est vnus fru-
ctus egrediens ab isto tertio statu:
cuiusdam vnionis valde perfecte
quam anima facit in me vbi forti-
tudinem: vltra fortitudinem acqui-
rit: ita ut non solummodo cum pa-
trentia tolleret aduersa quęcunq;
verum etiam anxie desiderat ad lau-
dem: et gloriam mei nominis omnia
sustinere. Isti gloriatur in obpro-
brijs vnigeniti filij mei: ut ait apo-
stolus paulus gloriosus prece meo.
Libenter gloriabor in infirmitati-
bus meis: ut inhabitet in me virtus
christi. Et alio loco. Mihi autem ab-
sit gloriarı nisi in cruce domini mei
iesu christi. Ego namq; stigmata do-
mini mei iesu christi in corpore meo
porto. Similiter isti tanq; de hono-
re meo phislocapti et veluti famelici
animarum cibum exurientes velo-
cissime currunt ad mensam sanctis-
sime crucis exoptantes affectuoso
desiderio penas quascunq; tollera-
re: proximo vtilitatem asserre: vir-
tutes acquirere atq; conseruare: sti-
gmata iesu christi portando ingi-

ter in corporibus eorum: videlicet
quia cruciatus amor quem in cor-
de gestant etiam in corpore relucet
Nilipendendo semetipsos et p. ma-
gna delectatione sua glorianes in
penis: obprobrijs atq; molestijs: vn-
decunq; proueniunt siue qualiter/
eunq; mihi placet eis concedere hu-
iusmodi carissimis amicis meis pe-
na est vtiq; consolatio: delectatio ve-
ro labor est eis. Et consolationem
omnem siue delectationem quam
mundus eis exhibere vellet ipsi co-
temnunt: nec acceptare dignantur.
Neq; solummodo consolationes mu-
di: nam ego interdum concedo q;
serui mundi eos habeant in reueren-
tiam atq; subueniant opportunita-
tibus eorum: sed etiam consolatio-
nes quas ego pater eternus anima-
bus eorum in fundo ex humilitate
et odio sancto sui contemnunt. Non
quidem contemnunt consolationes
atq; gratiam meam: sed delectatio-
nem quam anime desiderium inne-
nit in ipsa consolatione. Hoc. n. ac-
cidit ex virtute vere humilitatis
quam acquisierunt in odio sancto
que quidem humilitas est basula et
vera nutritrix caritatis acquisita et ve-
ra cognitione sui pariter et mei. Ita
que vides virtutem atq; stigmata
iesu christi fulgere in corporibus
atque mentibus eorum. Talibus
ego concedo me nunq; separari per
sensum ab eis prout ab alijs: ego di-
xi tibi q; ibam: et redibam ad eos

Secundus.

discedendo non per gratias: sed per
sentimentum. Non igitur ita facio
cum perfectissimis istis qui perue/
nerunt ad magnam perfectionem
qui virtuose mortui sunt ad omnes
voluntatem propriam: sed iugiter
in animabus eorum requiesco per
gratiam atq; sentimentum. Hoc ē
q; quandocunq; mens eorum vniri
vult in me per affectus amoris agi/
lime possunt quia desiderium eorū
est mihi vnitum ita perfecta vnio/
ne q; nullo modo separari potest.
Sed eis omnis locus est locus: et om/
ne tempus est eis tempus orationis
quia conuersatio eorum eleuatur a
terra et ascendit in celū: quia v; om/
nis terrenus affectus: et amor pro/
prius sensitiuus eorum ablatus est
ab eis. Ascenderunt super se in alti/
tudinē celi cum scala virtutum et
ascēderunt illos tres gradus quos
figurauī fore in corpore vnigeniti
filij mei. Nam expoliauerunt in pri/
mo gradu affectum pedum ab amo/
re visiozum. In secundo vero gusta/
uerunt secretum et affectum cordis:
vnde conceperunt amorem in vir/
tutib;. In tertio vero pacis et quie/
tis in mente probauerunt in se vir/
tutem et omittentes amorem imper/
fectum attigerunt ad magnam per/
fectionem et ibi receperunt quietem
in doctrina mee veritate. Inuene/
runt utiq; mensam cibum atq; ser/
uitorem. Quem cibum in mente ga

stant mediante doctrina iesu chri/
sti crucifixi vnigeniti filij mei. Ego
sum eis lectus atq; mensa: verbum
vero dulce omni suauitate plenum
est eis cibus: tum quia cibum ani/
marum gustant in isto glorioso ver/
bo: tum quia vobis a me datus est
in cibum dum v; in altari recipitis
in venerabili sacramento carnem et
sanguinem eius in quo deus et ho/
mo verissime continetur. Iste cibus
optabilis a mea bonitate datus est
vobis dum estis viatores atq; pere/
grini: vt ex imbecillitate non deff/
ciatis in via et ne memoriam huius
pretiosi sanguinis pro vobis effusi
cum excellentissima caritate trada/
tis obliuioni: sed iugiter in me con/
fortemini et in itinere vestro quoti/
die cum delectatione refocilemini
atq; conualescatis. Sanctus vero
spiritus affectuosa caritate seruit eis
in qua dona pariter et gratie mini/
strantur. Iste seruitor gratus et val/
de dulcis portat iugiter et adducit.
Adducit et offert amorosa: penosa: et
dulcia desideria et illis offert fructū
diuine caritatis: fructum labo/
rum suorum in animabus ipsorum
quotidie gustant semetipsos nu/
triendo de dulcedine mee diui/
ne caritatis. Item vides q; ego
mensa sum illis: filius vero me/
us vere est cibus spiritus quoque
sanctus a me procedens et a filio
meo seruit eisdem. Ergo per senti

Tractatus.

mentum quotidie me possident in mente sua. Et quāto magis delectationem habere contempserunt eligentes et optantes propter me penā habere magis privati sunt omni pena, et delectationem suauissimam inuenerunt. Et hoc accidit: quia sunt in mee caritatis ardore succensi et igniti ubi voluntas eorum, est omnino consumpta: quare diabolus valde metuit baculum caritatis ipsorum. Ideo sagittas suas iactat a remotis nec audet eis adherere. Munda vero percutit exteriorē corticem corporis eorum putans eos offendere sed ipse ab eis offenditur: quia sagitta que non inuenit ubi possit intrare illico redit ad sagittatē. Ita mundus operatur cum sagittis iniuriarum persecutionum atque murmuratiōum suarū sagittare volens istos perfectissimos seruos meos: sed eis nocere nō valet. Nam ortus animarum eorum est valde clausus et non inuenit ubi possit intrare. Ideo sagitta redit ad eum qui sagittauit veneno culpe venenata: seruos, autem et amicos meos nullo modo ledere potest. Et si forte modicum in corpore ledat animam vero vel in minimo ledere non potest. Imo beata simul et dolorosa consistit. Beata quidem est propter vniōnem et affectum caritatis quam habet in se: dolorosa vero propter offensam proximi sui. Isti sequuntur agnum imitatum vniuersi filium meum qui cum esset in cruce beatus erat atque dolorosus. Beatus erat quia natura diuina unita cum humana natu-

ra penam in nullo sustinere poterat et semper animam eius beatam efficiebat absque velamine se demonstrando sibi. Dolorosus autem erat eo quia crucem in corpore suo portabat penam amarissimam tollerando atque desiderij crucem: ut pro culpa satisfacere humane generationis. Ideo beatus erat atque dolorosus eo quia caro penam habebat detas vero penam habere nequebat: nec etiam anima quantum ad superiorē partem intellectus. Sic isti dilectissimi filij mei postquam ad tertium et quartum gradum attigerunt dolorosi sunt crucē tollerantes actualement atque mentalem: vbi actualiter in corpore suo tollerando penas: ut eis ego permitto simul et crucem desiderij doloris: vbi et amaritudinis ex offensione mea et animarum detrimento. Beati quoque sunt eo quia illa delectatio et dilectio caritatis ab eis auferri nullo modo potest que procul dubio illos beatificat: unde recipiunt in se gaudium et beatitudinem. Et ideo dolor iste non est affligitio qui deficit, vel affligat animam: sed impinguatius qui vbi facit animam impinguare in affectu caritatis: quia pene virtutem augent atque fortificant et virtutum operantur experientiam. Itaque pena talibus est impinguans et non affligens eo quia nulla pena siue dolor animarum huiusmodi ab igne caritatis amouere potest ut apparet in titione qui totus est ignitus et in fornace consumptus quem nemo potest manu contingere pro extinguendo: quia totus factus

Secundus.

est ignis. Sic istas animas in forma
ce mee caritatis ignitas eo qd ex eis
nihil extra me remanet: v3 nulla p
pria voluntas: sed omnino totaliter
in me succense sunt et ignite: nullus
caper potest: nec illas a gratia mea
diuellere qd facte sunt vnite mecum
et ego cum eis. Nec vnq3 ab eis ego
me subtraho per sensum: imo quoti
die mens eorum in se me possidet
et q3 sentit. Non. n. accidit eis prout
alqs de quibus iam tibi dixi qd ibaz
et redibam discedens et subtrahens
me ab eis non per gratiam: sed per
sentimentum. Et hoc agebam vt ipsi
pertingerent ad perfectionem. Post
q3 autem statum perfectionis atti
gerunt ab eis aufero ludum amo
ris: v3 eundi et redeundi qui vocat
amoris ludus. Nam ex amore disce
do siue me subtraho et ex amore po
stea redeo. Non ego proprie: quoni
am ego sum deus vester immobilis
qui non mutor: sed ille sensus quem
in anima mea caritas exhibet et ille
qui vadit et redit.

Quomodo deus ab his perfectis
simis nunq3 discedit per gratia: nec
per sensum. Capi lxxix.

Et sequitur glo. Ray. confessoris. s.
Nota qd iste status est ille in quo erat
ista benedicta virgo caterina de se
nis: vt oculi nri viderut apertissime.

Tri qd ab his perfectissimis
nunq3 per sensum me subtra
ho tamen aliquo modo me subtra
ho quoniam anima que adhuc est i
corpore ligata sufficere nullo modo

potest in se recipere iugiter vnione
illam quam in anima facio. Et ideo
qd non sufficit aliquando me subtra
ho non per gratiam neq3 per sensum
sed per vnionem. Nam erurgentes
huiusmodi anime cum antio de fide
rio velocissime currentes virtuose p
pontem doctrine yesu christi cruci
firi perueniunt ad ianuam mentis
earu in me leuantes in defacte san
guine: pariter et ebrie: igne caritatis
ex vste gustant in me deitatem eter
nam. Hoc est. n. illis vnus mare pa
cificum vbi fecit anima tanta vnio
nem qd illa mens omnino nullu mo
tum habet nisi solum in me. Et exi
stens in statu mortalium in verita
te gustat bonum in mortalium. Et
existens in corpore ponderoso habet
agilitatem siue leuitatem spiritus:
vnde frequentissime corpus eleuat
a terra propter vnionem perfectaz
quam anima fecit in me: quasi gra
uedo corporis iam haberet in se vo
tem agilitatis quaz in vita durabi
li sancti possident. Tamen huiusmo
di corpus non caret grauedine siue
ponderositate sua: sed vnio qua ani
ma fecit in me pfectior est q3 sit vnio
que consistit inter animam et huiusmo
di corpus. Et ideo propter violentiam
spiritus ascendens et in me ta
liter vniti eleuat a terra grauedo
corporis. Corpus vero manet i sen
sibile siue viribus ex toto quasi lace
ratum ab affectu spiritus in tantum
qd sicut ipsa vere percipisti no esset
in vita corporali possibile viuere ni
si mea bonitas noua fortitudine cir
cularet. Quare volo te nosce qd val

Tractatus.

de maius miraculū est in hac vnio-
ne q̄ anima non separatur a corpo-
re suo q̄ videre suscitari plura cor-
pora mortuorum. Et ideo quandoq̄
me subtraho per vnionem faciens
animam ad vasculū sui corporis ab
hac vnione redire: v3 vt sensus cor-
poris qui totus alienatus erat per
affectum anime redeat ad propriū
sensem siue sentimentū. Non q̄ ani-
ma totaliter a corpore sepeatur: quo-
niam hoc in morte solummodo sit.
sed anime potentie discedunt ppter
amorem vnitum in me: vnde memo-
ria solummodo de me se repletam i-
uenit. Intellectus eleuatur solūmo-
do speculando mee veritatis obie-
ctum. Affectus vero qui sequitur i-
tellectum amat illud quod intel-
lectus vidit: et vnitur cum illo. Con-
gregatis igitur: et vnitis simul his
tribus anime potentis et in me sub-
mersis atq̄ suffocatis corpus illico
perdit sensus suum. Nam oculus vi-
dendo non videt. Auris audiendo
non audit. Manus tangendo non
tangit. Lingua loquendo nō loqui-
tur: nisi prout ex habundantia cor-
dis aliquando permitto lingue me-
br̄is eloqui: pro q̄ tali respiratione
vel exalatione cordis et ad laudem
et gloriā mei nominis. Itaq̄ loquē-
do non loquitur. Pedes ambulan-
do non ambulant. Omnia mēbra
sunt occupata pariter et ligata cum
ligamine atq̄ sensu dilectōis et amo-
ris. Unde sunt ita subdita rationi et
vnita euz affectu anime q̄ quasi cō-
tra naturam suā vniua voce clamāt
ad me patrem eternū et optant ab

anima separari similiter et a corpo-
re separari viderat anima. Et ideo
iugiter ante me euz apostolo Pau-
lo clamāt. O infelix homo quis me
liberabit a corpore mortis huius. Ad-
deo aliam legem in membris meis
contradicentē legi mentis mee. Nō
tantummodo paulus ita dicebat et
impugnatione carnis contra spiri-
tum: nam in verbo meo certificatus
fuerat cum audiebat. Paule sufficit
tibi gratia mea. Sed ideo dicebat:
q̄ se videbat in vasculo corporis cō-
ligatumq̄ ad tempus euz impedi-
bat a visione mea: v3 vsq̄ ad horam
mortis. Oculus erat ligatus et im-
peditus vt me trinitatem eternam
videre non posset visione beatorum
immortalium qui me quotidie lau-
dant: atq̄ glorificant meo nomini
benedicentes: imo se repperiebat in-
ter mortales qui me iugiter offēdūt
priuatus visione mea beatifica: v3 i
essentia mea. Non q̄ ipse et alij serui
et amici mei non videant atq̄ degu-
stent me non quide3 in essentia: sed
in affectu caritatis diuersis et varijs
modis vt bōitati mee placet eis me
manifestare. Sed omnis visio quā3
habet anima de me dum est imorta-
li corpore nimis est valde tenebro-
sa respectu eius quam habet a cor-
pore separata. Itaq̄ paulo videba-
tur q̄ visio corporalis: et exterior im-
pediret et impugnaret visionem i-
teriorē atq̄ spiritualem. Voluntas
ei videbatur ligata: quia nequibat
amare quantū3 amare peroptabat
quoniam omnis amor in vita p̄sen-
ti est imperfectus: vsq̄ quo perue-

Secundus.

nerit ad suam perfectionem. Nō q̃
a mor pauli: et aliorum seruorū meo
rum imperfectus extiterit ad grati
am: ad perfectionem vere carita
tis: q̃ proculdubio perfectus erat:
sed in hoc erat imperfectus eo q̃ in
amore suo facietate carebat quare
penam inde sentiebat. Si. n. eius de
siderium plenum extitisset eius q̃
amabat nullam inde penam habuis
set. Quoniam igitur amor in corpo
re mortali non habet perfecte quod
amat ex hoc affligitur. Cum autem
anima separata fuerit a corpore de
siderium impletur. ideo diligit abs
q̃ pena. Et licet plenissime facietur
valde: tamen est omne fastidium a
facietate remotum. Satiata famelcit
sed pena quilibet est a fame remo
ta. Nam anima cum a corpore sepa
rata fuerit vas eius habet utiq̃ ple
num in se summa felicitate: et firma
tum atq̃ stabilitum: ita q̃ ipsa nihil
optare potest quam illico non habe
at. Desiderans videre me quotidie
me videt ad libitum desiderans vi
dere gloriam atq̃ laudem nominis
in sanctis meis ipsa videt eam ultra
q̃ verbo possit ex primi tum in an
gelica natura: tum in humana.

Quomodo mundani deo grati
as reddūt velint nolint.
Capit. lxxx.

Et anime beate tanta est visio
perfecta q̃ ne dum in ciuib⁹
existentibus in vita durabilis: sed et
am i creaturis vite mortalis videt
laudet atq̃ gloriam nominis mei:

quia velit nolit iste mundus infim⁹
mihi gloriam exhibet verum est q̃
illam non exhibet eo modo quo de
bet et obligatur: amando me super
omnia. Sed ex parte mea recipio et
extraho gloriam atq̃ laudem nomi
ni meo. Nam in hominibus relucet
habundantia caritatis atq̃ miseri
cordie mee dum eos ad penitentiam
expecto tempus eis accommodan
do. Neq̃ precipio ut pro eorum ini
quitatibus infernus: vel terra vi
nos eos absorbeat. Sed econuerso
terre precipio: ut eis de fructibus
eius habundanter exhibeat atq̃ so
li precipio: ut eos calore suo calefac
iat et illuminet. Celo quoq̃ precipio
ut ad eorum utilitatem atq̃ conser
uationem indefinente motu circun
det orbem. Et in omnibus creaturis
quas ego pro eis creavi misericordi
am meam valde caritative diffun
do: nec illas ab eis volo subtrahere
non obstantibus iniquitatibus eo
rum. Immo concedo ita peccatori
bus sicut iustis: et etiam peccatori
bus aliquando habundantius q̃ iu
sto pro eo q̃ iustus aptus est humi
liter: et eum patientia tollerare. Ideo
frequenter eorum volo priuare tempo
ralibus bonis: ut habundantius ei
retribuam bona celestia. Itaq̃ ca
ritativa misericordia mea resplen
det in eis. Etiam aliquando in per
secutionibus quas amici mei su
stinent a seruis mundi dum in eis
experitur virtus caritatis et patien
tie dum amici mei pro eis offerunt i
conspetu meo continuas et humiles
orationes mihi resultat laus atq̃ glo
i ij

Tractatus.

ria: quod persecutores ipsi respectum habcant in oppositum: v3 in dede-
cus atq3 meum vituperium. Ego ta-
men velint nolint inde mihi glori-
am attraho.

Qualiter etiam demonia gloria
deo reddunt atq3 laudem licet inui-
ti.

Capi. lxxi.

L Et si persecutores amiceoꝝ meo-
ruz in vita presenti permanēt
ad augmentandam ⁊ exercendaz
virtutem ipsoꝝum prout in inferno
demonia faciūt veluti mei lictores
iustitiam meam contra damnatos
exercendos. In vita quoq3 presenti
vitam augent vltatoribus ⁊ peregre-
nis qui desiderant ad me peruenir
felicem ipsoꝝum terminum. Ipsi de-
mones in causa sunt in illis augen-
di virtutem dum eos exercent cum
multis molestiis atq3 temptationi-
bus varijs modis: aliquando cōmo-
uendo vnum contra alium iniurio-
se verbis ⁊ aliquando factis. Etiam
arripicndo bona temporalia non p-
pter ista temporalia: sed solū vt ani-
me fraterna caritate priuentur. Sz
vñz aduersarius ipse putat ⁊ optat
eos caritate puare fraterna ipse so-
tificat eos si ipsis experientia pro-
bando virtutem patientie: fortitu-
dinis atq3 perseuerantie. Hoc ergo
modo reddunt gloriam atq3 laudē
nomini meo. Et ita mea veritas in
eis impletur quos ego creaueram ī
gloriam ⁊ laudem sancti mei nomi-
nis: ⁊ vt ipsi participēt ineffabili bo-
nitate mei patris eterni. Sed q3 p-

pter eozum demonum superbiam
aduersum me rebelles extiterunt a
sua dignitate ceciderunt in abyssuz
visione mea priuati nō exhibent mi-
hi gloriam in dilectione caritatis.
Ego vero veritas eterna posui eos
veluti ministros ad exercendum in
virtute seruos meos ⁊ veluti lictor-
es eozum qui propter defectus eo-
rum vadūt ad eternam damnatio-
nem ac etiam eozum qui deducun-
tur ad penas purgatoꝝ. Itaq3 vi-
des veritatem meam in eis imple-
tam: q3 v3 mihi gloriam cri-
bent: non tamē vt eterne vite ciues qua
priuati sunt propter iniquitates eo-
rum: sed veluti lictores ⁊ iustitiaz
mei patefaciendo per eos iustitiam
meam super inimicos meos in infer-
no damnatos. Ac etiam super illos
qui purgatoꝝ pēis adiudicati sūt.

Qualiter anima corpore soluta
plene videt gloriam ⁊ laudem dei
qualibet creatura. Et qualiter in ea
finita est pena desiderij: sed non de-
siderij.

Capi. lxxij.

Postq3 anima nudata fuerit a
corpore ⁊ ad me finem suum
aduenerit aperte videt ⁊ gustat glo-
riam ⁊ laudem nominis mei semp ī
omnibus creaturis que rationē ha-
bent in se: ac etiam in demonibus ⁊
in alijs quibuscunq3 creaturis. Ita
pure videt ⁊ in suo visu veritatem
agnoscit videndo me patrem eter-
num amplius amat: ⁊ amando sa-
ciat aut veritatem agnoscit. Agno-
scendo veritatem voluntas eius in

Secundus.

veritate mea firmata consistit. Et est ita ligata et firmitate tanta stabili-
ta quod in nullo discordare potest neque
penam aliquam habere quoniam ha-
bet omnia quaecumque desiderabat.
De namque videre peroptabat et glo-
riam atque laudem nominis mei. hec
omnia videt apertissime ac in veri-
tate possidendo cognoscit: vix in san-
ctis meis et in beatis spiritibus an-
gelicis et in omnibus alijs creaturis
et etiam in demonibus ut dictum est.
Et quantum offensas peccatorum vi-
deat de quibus prius amare volebat:
nunc vero nullum inde vel aliunde
quoquomodo dolorem habere po-
test: sed compassionem absque pena: pec-
catores ipsos amando et affectu sua ca-
ritate me iugiter erorando: ut ego
mundo gratiose misericordiam im-
pendam. In eis quidem est pena ter-
minata et finita: sed minime caritas
put accidit vnigenito filio meo: quoniam
in amarissima morte super cruce: pe-
na cruciati desiderij quod ab initio
cum ipsum in mundum transmissi:
vsque ad finem vite portauerat pro
salute vestra finita fuit atque termi-
nata: sed non fuit finitum vestre sa-
lutis desiderium. Quia si mee cari-
tatis affectus quem vobis ipso me-
diante demonstravi fuisset in vobis
finitus atque terminatus proculdubio
non essetis: quoniam ex amore creati-
ui non essetis: quoniam ex amore creati-
ui non essetis. Itaque certissime noueris quod
si ex amore non conseruarem vos in
esse subito rediretis in nihilum. Sed
ex amoris creati vos et idem amor vos
in esse conseruat. Ego sum vnus cum
vnigenito filio meo et ipse mecum:

ideo finita est pena desiderij et non
amor desiderij. Vides ergo quod omnes
beati qui sunt in vita durat illi salu-
tem: animarum exoptant absque pe-
na: quia pena terminata est in morte
ipsorum: sed non affectus vere cari-
tatis: imo tanquam inebriati sanguine
agni filij mei vestiti caritate frater-
na transierunt per artam ianuam
yesu christi sanguine madefacti et per-
uenerunt ad me mare pacificum ab
imperfectione segregati: vix ab in-
satieta peruenerunt ad perfectionem
omnium bonorum plene satiati.

Qualiter illi qui perueniunt ad
tertium et quartum gradum: ut ha-
betur supra cupiunt a corpore dis-
solui: ut etiam apostolus paulus opta-
bat.

Capitulum lxxiiij.

Quoniam igitur apostolus et
preco meus paulus ista vide-
rat atque gustauerat cum ipsum ad
tertium celum attraxit: vix ad altitu-
dinem trinitatis agnoscens atque de-
gustans veritatem meam ubi plene
recepit sancti spiritus habundan-
tiam atque didicit incarnati filij mei
doctrinam et tunc induit anima eius
me patrem eternum per sensum et vnio-
nem veluti beati vite durabilis: hoc
excepto quod anima non erat a corpo-
re separata: ideo clamabat optando
separationem istam dicens. O infel-
ix homo ego quod me liberabit a cor-
pore mortis huius. Sed quia bonitatem
mee placuit eum facere vas electio-
nis in abisso mee trinitatis erui cum
de me quia non potest cadere in me pe-

i iij

Tractatus.

na: et ego decenteram cum multa por-
tare debere et posui yeshum christum
crucifixum in obiectum oculi sui in-
tellectus cum induendo vestimen-
to sue doctrine legato et connero cum
clementia sancti spiritus qui est ignis
vere caritatis. Ipse vero tanquam vas
aptum a mea bonitate reformatum
quod nullam omnino resistentiam egit
quando percussus extitit: imo subi-
to dicit. Domine quid vis me facere.
Tunc ego cum dormi quoniam oculis eius
posui yeshum christum crucifixum cum induen-
do perfecte mee veritatis alma do-
ctrina cum lumine vere perititionis cum
qua defectum suum extinguit in caritate
mea fundate. Itaque doctrinam induit
yeshu christi crucifixi et ipsam aie sue ta-
liter astrinxit quod ut ipse tibi ppala-
uit nunquam eruit: vel ab ea separari po-
tuit aliquid temptando diabolica siue sti-
mulo carnis quo sepius impugnabat
mea bonitate permittente: ut in merito
crederet et in gratia: et ut in humilitate con-
servaret eo quod gustaverat altitudi-
nem divinitatis atque trinitatis. Ipse
tamen huiusmodi vestimentum nunquam villo
tempore: vel in modico dimisit siue depo-
nit: vel latavit ex aliqua persecutio-
ne siue molestia: siue tribulatione sibi
occurrente: vel perseverantiam in do-
ctrina yeshu christi crucifixi: imo sibi
strictum incorporabat in tantum quod ex hoc
vitam exposuit corporalem et cum eo-
dem indumento rediit ad me patrem
eternum. Paulus ergo gustaverat
quid erat gustare me sine corporali
gravedine. Sibi namque concessi gu-
stare per sensum unionis: sed non per
separationem a corpore. Cum vero

postea rediit ad se vestitus induit me
to yeshu christi crucifixi sibi videba-
tur amor eius imperfectus in com-
paratione perfectionis amoris quam
in me gustaverat: et quare videat ha-
beret beatos a corpore separatos. Ideo
videbatur ei quod gravado corporis ei
rebellaret: quod vel impediebat ei per-
fectionem illam sacietatis desiderij
quam habet anima post mortem. Me-
moriam sibi videbatur imperfecta et in-
becillitas: ut est propter quam imbe-
cillitatem et imperfectionem impe-
diebat esse capax atque retinere pos-
set: recipere pariter et gustare me cum
illa perfectione quam habent in vi-
ta durabili: beati qui sunt a corpo-
re separati. Et ideo videbatur ei quod
omnia dum erat in corpore mortali
sibi forent veluti lex una perversa
que contra spiritum impugnet: tamen
impugnatione peccati: quia
sicut iam dixi quod ego certificaveram
cum dicens. Paulus sufficit tibi gra-
tia mea: sed impugnatione cuius-
dam impedimenti perfectionis spiri-
tus: vel ne me videre posset in essen-
tia mea que visio per legem: et gra-
vedinem corporis impediebatur: et
ideo clamabat. O infelix homo ego
quis me liberabit a corpore mortis
huius. Nam habeo aliam legem in
membris meis que repugnat legi me-
tis mee. Et ita se veritas habet: quia
memoria ingit ab imperfectione
corporali repugnat. Et intellectus
impeditus atque ligatus est ab ista mo-
le corporis ne me videat: ut ego suus
in essentia mea. Insuper et voluntas
est alligata: quia vel attingere non

Secundus.

potest ex grauedine corporis ad me sine pena gustandum deum eternū modo superius enarrato. Itaq; paulus veritatem asserbat dicens. habeo aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee. Si milititer isti serui mei de quibus ego tibi dicebam q; ijs peruenierant ad tertium et quartum statum vniōis perfecte quam in me faciunt exclaimant cum illo cupientes a vinculo corporali separari atq; dissolui.

Quibus causis anima cupit a corpore separari. Capi. lxxxiij.

Et ad apertiozem intelligentiam istius puncti notari debet illud qd habetur supra Capi. lxxix.

Isti serui mei fideles asperitatem siue difficultatem huius corporalis dissolutionis et mortis in se minime sentiant: imo desiderant illam: et cum odio sancto fecerunt asperam guerram cum suis corporibus. Unde perdiderunt illam tencritudinem que naturaliter est inter corpus et animam et superato atq; prostrato naturali amore cum odio vite sui corporis: et amore mei mortem eropiant et aiant. Quis me liberabit a corpore mortis huius. Cupio dissolui: et esse cum christo. Unde tales euz codē apostolo dicunt. Propter est mihi in desiderio: sed vita in patientia. Quoniam anima cum est eleuata in hac vniōe perfecta toto desiderio me videt peroptat atq; mihi gloriam et laudem videre ab omnibus exhiberi. Quando vero

postea redit ad sensus corporeos qui sensus oēs erāt in me tracti et absorpti per affectum amoris: magnā habet impatientiā in viuendo dū se considerat ablātā et auulsiā ab vniōe quā in me fecerat: et ab immortalium optabili puerfatione qui quotidie mihi gloriā exhibent et inuenit se fore in puerfatione mortalitū a quibus me videt frequētissime miserabiliter offendi. Sup quo tales serui valde affligunt grauitur: vñ tam ex isto qd ex amoroso et anrio desiderio videndi me ipsos vita est eis iportabilis. Nihilominus q; voluntas eoz nō ē sua ppria: sed est vniūta cū voluntate mea p amorē: neq; velle possunt: aut optare nisi qd ego volo. Per optantes ad me venire contenti sunt: et in corpore manere si mihi placet: etiam cum quacūq; pena pro maiori gloria: et laude mei nois et animarum salute: ita q; in nullo penitus vnq; a mea voluntate discordat: s; anrio desiderio currūt idnti xpi pontē siue saluberrime doctrine gloriant i suis obprobrijs atq; penis: et tātō magis gloriant qto grauiora se tollerare viderint: imo sustinendo multas tribulationes vnde cūq; pueniāt ipsi percipiunt inde refrigeriū in desiderio mortis. Et aliqui ex desiderio et affectu sustinendi penas aliquo mō mitigat illa pena desiderij quā habent a corpore solui. Isti non solum modo cum patientia tolerant aduersa sicut in tertio statu: s; ipsi gloriantur in multis tribulationibus quas pro nomine ac amore

Tractatus.

mod portant. Tollerando penas habent inde consolationem: quando vero non habent aliquam penam ad tollerandum habent amaritudinē: dubitantes atq; timentes ne forte p. bono quod operantur velim in presenti vita premiare: vel q; eorum operatio mihi nō sit accepta. Sed eos permittendo: tribulari: valde letantur: se vestiri considerantes de penis et obprobriis iesu christi crucifixi. Unde si possibile foret eis: haberē virtutem absq; laboriosa pena non acceptarent. Potius. n. eligunt in cruce cum iesu christo delectari et cum pena virtutem acquirere quā alio modo vitam eternam habere. Quia sunt in sanguine suffocati: et imersi vbi reperiunt ignitam caritatem meam: que caritas est veluti succensus ignis a me procedens qui rapit mentem eorum acceptando sacrificium desideriorum ipsorum. Unde consurgit oculus intellectus eorū in mea deitate speculando vbi nutritur affectus et vnitur qui sequitur intellectum. Hoc est vnum videre super naturale per infusam gratiam anime concessam a me que me diligit et in veritate mihi seruit.

Quomodo melius est ire pro consilio salutis anime ad vnum humilem cum conscientia sancta q̄ ad literatum superbū. Capit. lxxv.

Isto lumine quod in oculo intellectus est a me positum viderunt vtiq; me Ieronimus. Augustinus atq; Thomas de aquino et

alii doctores ecclesie: vnde magnam scientiam acquisierunt. Similiter et alii sancti et amici mei qui fuerunt illuminati cognoscentes et intelligētes in tenebris apertam veritatem q; v3 sanctam scripturam exposuerunt: et illuminauerunt que videbatur esse tenebrosa: q; n. n. intelligebatur non quidē ex defectu scripturę: sed ex ignorantia non intelligentium. Ideo misi lucernas istas vt illuminarent intellectus cecatos et ignorantes. Ipsi vero lenabant oculum intellectus ad me: vt i tenebris agnoscerent veritatem vt iam dixi. Et ego velud ignis acceptabaz et recipiam huiusmodi sacrificium eorum: eis exhibendo lumen supernaturale: et ita recipiebant in tenebris lumen veritatis. Unde scriptura q̄ tunc videbatur esse tenebrosa et obscura: nunc apparet omnibus lucida et aperta. Quilibet in ea recipit iuxta capacitatem suam: et prout ipse disponit animam suam ad amandum et cognoscendum me quia nullus ego contemno dispositiones bonam. Itaq; vides q; oculus intellectus a me recipit ex gratia supernaturali lumen in quo sancti doctores et alii serui mei agnouerunt lucem i tenebris: atq; d tenebris facta ē lux. Nam intellectus: ante fuit q̄ ab aliquo scriptura formaretur. Unde scientia processit ab intellectu: q; vidēdo discreuit. Isto modo pphete cum alijs sanctis patribus cognouerūt: et intellexerunt prophetantes d aduentu: et modice dilectissimi filij mei. hoc habuerunt apostoli: post aduē-

Secundus.

tum sancti spiritus. Iste lumine il/
luminati fuerunt euangeliste: docto/
res: cōfessores: martires: et virgines.
Omnes habuerunt hoc lumen in
diuersis modis: vt expedit cogno/
ui saluti suarum animarum: vel et
am aliorum: aut ad declarationem
sacre scripture prout actum est a do/
ctoribus explanando sanctissime vo/
cetrinaz vniuersi filij mei: et aposto/
lorum: ac euangelistarum. Marti/
res vero cum sanguine proprio de/
clarauerunt sanctissime fidei lumē:
atq; fructum et thesaurū sanguinis
agni. Virgines cum affectu purita/
tis et caritatis: in religiosis obedien/
tiis cōmendatur obedientia filij
mei in quo maxime reducet eo qd ex
obedientia quam imposui sibi festi/
nauit ad mortem crucis obprobrio/
sam. Omne lumen istud aperte pro/
palatur in veteri et in nouo testamē/
to. In veteri: vbi quo ad prophetas.
In nouo quo ad legem euangelicaz
agnitum extitit ab oculo intellectus
cum lumine per gratiam infusam
per naturale lumen. Et qd noua lex
ab eodem lumine processit a quo an/
tiqua lex: ideo nona non euacuauit
vel irritauit antiquaz: imo sunt vni/
te simul. Sed ista noua lex abstulit
imperfectionem antique: qd funda/
ta erat in timore solūmodo. Veniē/
te igitur verbo meo cum lege amo/
ris adimpleuit illaz auferendo sibi
timorem: pene ac etiam fundauit i
amore cum timore sancto. Ideo di/
xit ipsa veritas: vbi vniuersus me/
us. Ego non veni soluere legem: sed
ad impleri. Quasi diceret. Antiqua

lex est imperfecta nunc: sed in san/
guine meo dabo ei perfectionem: et
ita eam adimplebo pro suo defectu
remouendo timore pene: et eam fun/
dabo i amore atq; timore scō. Quis
hanc veritatem aperte declarauit.
lumen huiusmodi ex gratia conces/
sus a me super naturale lumen. Ita
qd omne lumē a sacra scriptura pro/
grediens egreditur ab isto lumine.
Et ideo superbi scientistae et ignora/
tes excecantur in lumine: qd super/
bia cum amoris proprii nube coope/
runt et abstulit omnino huiusmodi
lucem. Et ex hoc plus intelligunt sa/
cram paginā litteraliter et iuxta cor/
ticem exteriorē qd huius intellectum
interiorē. Et ideo gustant inde ma/
gis littere sonum hinc inde multos
vertentes libros: et nō attingunt: ne/
qd gustant sacre scripture medulam
qm abstulerunt sibi lumen cuius quo/
scriptura formata: et declarata fuit.
Unde tales admirari solent et aliqui
murmurare videndo multos idio/
tas atq; sacram paginam ignoran/
tes: et nihilominus in cognoscendo
veritatem ita illuminatos quemad/
modum si longo tēpore studuissent
in ea. Neq; tamen ex hoc aliquis ad/
mirari debet eo qd habent in se cau/
sam principalem luminis: vnde scia/
processit. Ipsi vero superbi: qd lumē
amiserunt nō vident: nec intelligūt
bonitatem meam neq; lumen infu/
se gratis super amicos meos. Qua/
re nō ueris valde melius esse pro cō/
filio salutis animarum ad vnū hu/
mitem virum accedere qui cum san/
cta rectaq; conscientia uiuat: qd ad

Tractatus.

unum superbum scientificus qui so-
lummodo conscientiam et animam
amplius currat inani vento scientie.
Nas alia porrigere nescit alteri nisi
que reperit in se: Unde propter vi-
tam tenebrosam accidit aliquando
quod lumen sacre scripture porriget et
conuertet in tenebras. Et huius op-
positum est in amicis meis: quod lumen
in eis existens animo caritativo li-
bentissime ministrant alijs cum sa-
melico desiderio salutis eorum. Hec
ergo tibi dixi dulcissima filia: ut huius
vnitini status perfectionem agno-
sceres ubi rapitur oculus intellectus
ab ignifera caritate mea in qua su-
pernaturalis lumen amici mei reci-
piunt: et cum ipso lumine me diligunt
quoniam ipsa dilectio sequitur intel-
lectum. Et quanto plus intelligit: et
agnoscit tanto plus amat: et quanto
plus amat amplius intelligit: et sic
vnum ab altero nutritur. Cum hoc
ergo lumine perueniunt ad meam
eternam visionem ubi me gustant:
et in veritate vident cum anima fue-
rit a corpore segregata. put: ego nar-
raui tibi superius exprimendo bea-
titudinem quam anima recipit in me.
Hic est ille status excellentissimus
in quo dum amici mei sunt in vita
mortali gustant inter immortales.
Unde frequenter ad tantam vnio-
nem attingunt: ut viri intelligere va-
leant: utrum in corpore fuerint an
extra corpus: et ita gustant arram eter-
ne vite: tum ex vnione quam in me
fecerunt ac etiam: quod voluntas est in
se mortua: propter quam vitis mor-
tem in me fecit vnionem. Nam aliter

in me poterant vniri perfecte. Gu-
stant igitur arram eterne vite: quia
priuari sunt inferno proprie volun-
tatis que quandam arram inferni
tribuit homini viuenti iuxta sensiti-
uam voluntatem.

Trilis repetitio quorundam et i-
ducitur hanc ad orandum pro omnibus
hominibus et pro ecclesia sancta. Capi. lxxvi.

Nunc vidisti oculo intellectus:
et ante tuum sensum audisti a me
qui sum eterna veritas qui modus ha-
bens est ad faciendum utilitatem prio-
ritatis et tibi doctrine et agnitionis mee
veritatis. Ut in principio tibi dixi. Scilicet
ad cognitiones veritatis peruenit ex
agnitione tui: non absolute pura et sim-
pliciter: sed vnita et cedita cum agnitione
mei in te ubi repisti humilitatem: odium
atque displicentiam tui. Et ignem caritatis
mee propter agnitionem quam de me in te re-
peristi. Cum venisti ad amorem atque di-
lectionem primi tui utilitatem ei facien-
do doctrine: necnon et exemplaris ac ho-
neste vite. Insupra ostendi tibi disposi-
tionem et qualitatem potentis: ut et ac et tres
gradus generales posuit a te figuratos
per tribus aie potentis. Et quod
nullus hic potest vitam gratie si non ascende-
rit deus: ut ut sint in nomine meo congrega-
ti. Ipsos et tibi patefecit particulariter
per tribus aie statibus in corpore filij mei
figuratis. de quo tibi dixi quod fecerat
in corpore suo scilicet: apte demonstrans
hoc in affinis pedibus: in aptura lateris
et in ore ubi gustat anima pacem veram: ut
dictum est. O si di quocumque tibi superius in
perfectionem seruissis timoris et inspectionis

Secundus:

ne me diligetis ex dulcedine solationis quam inuenit in me atque perfectio. ne tertium statim: vobis qui puenierunt ad pacem oris ex quo per pontem christi crucifixi anxio desiderio cucurrerunt ascendentes tres illos generales gradus: vobis congregando tres anime potestias. Vbi congregat omnes operationes suas in nomine meo: put ego superius apte tibi demonstraui. Atque de tribus gradibus particularibus quos ascenderunt ab imperfecto statu transientes ad perfectum: et sic eos in pietate currem videri. Feci quoque te degustare perfectionem anime cum ornatu virtutum. Etiam enim tibi fraudes quas anima recipit ante ad suam perfectionem attigat: nisi prudenter spiritus crearetur in cognoscere sui atque mei. Et enim tibi miseriam illorum qui sponte se metipsos in flumine submergunt renuentes ambulare per pontem: sequendo vobis doctrinam mei dilectissimi filii quem vobis ego fuisse processum suffocare: misui: sed ipsi veluti stulti potius elegerunt in miseriam atque putredine mundi submergi. Nec omnia tibi declaravi: ut in te crescere faceret ignem desiderii sancti atque compassionem propter et amari tudinem super animam interiorem: ut ipsa compellaris inducere ac astrigere me cum lacrimis: sudoribus continuis et humilibus orationibus oblati: ante me cum igni fero desiderio ad faciendum violentanti mundo misericordiam. Ista homo non solum a te siue per te regre: sed per multis aliis creaturis et amicis meis qui precipiunt: haec mea caritate compellent vna tecum exorare me: ut ipsi mundo atque corpori mystico sancte matris ecclesie pro qua tu ita assidue me rogas

ego misericordiam exhibeam. Quia itaque tibi dixi si bene recolis quod ad implerem vestra sancta desideria prebendo refrigerium vobis in vestris laboribus: et ordinabo reformationem ecclesie sancte sicut penosa desideria vestra prestolantur in veros et virtuosos pastores: non cum gladio siue crudelitate guerre: sed cum pacifica quiete: atque lacrimis et sudoribus amicorum meorum quos: ego veluti colonos ordinavi vestrarum animarum atque proximorum: et in corpore mystico sancte matris ecclesie. In vobis operando virtutes in proximis autem et in ecclesia sancta doctrinam et exemplum: offerre do mihi continuam orationem in salutem omnium hominum: virtutes in primoptu riendo. Quia itaque dixi tibi quod omnis virtus siue defectus medietate primo patrabatur: vel augumentabatur. Et ideo volo quod utilitatem primo vestro faciatis: et ita mihi dabitur acceptabile fructum vinearum vestrarum. Non dimittatis villo tempore odoriferum censum humilium orationum in conspectu meo in salutem animarum adolere: quia dispono mundo facere misericordiam. Et cum ipsis orationibus: lacrimis atque sudoribus ablucere facit sponse mee: vobis ecclesie sancte quam aliquando tibi monstrata fuit in forma domicelle cuiusdam inquinata atque deturpata veluti leprosam faciem habentis. Hoc autem acciderat ex defectu ministrorum atque totius christiane religionis qui se nutriunt ad huius sponse pectus de quorum defectibus alibi tibi narrare dispono.

Tractatus.

Qualiter hec anima petit a deo
scire de statibus lacrimarum.

Capit. lxxxvij.

Tunc anima prefata cō
surgens ingēti ⁊ ignisc
ro dīderio velut ebria:
tum ex vnione quam ī
deo fecerat: ac etiam ex

his que perceperat ex ore sūme ve
ritatis: tum adhuc anxiata dolore
propter ignorantiam hominū qui
non agnoscunt suum benefactorem
nec affectum excellentissime carita
tis eius: licet haberet in se quanda
viam spem sancto gaudio plenam
ex promissione sibi a dōmīno facta:
⁊ qz modum eam ⁊ alios amicos su
os aperte docuerat ad inclinandū
eum: vt mundo gratiose misericor
diam faceret: lenauit oculum intel
lectus in dulcem veritatez altissimi
vbi stabat vnita volens aliqua per
cipere de statibus anime de quibus
audierat a deo: ad quos anima trā
sit ipfis lacrimis operative mediā
tibus. Ideo cupiebat audire diffe
rentiam ipsarum lacrimaz: ⁊ qua
les erant: ⁊ vnde procedebant: ⁊ qui
fructus in fine sequebatur post hu
iusmodi lacrymas. Et qz veritas ī
telligit: vel agnoscī nullo modo po
test nisi ab ipsa veritate concedatur
Ideo petebat a veritate declarari. Et
in veritate nihil intelligit: vel agno
scitur quod cū intellectus oculo nō
videatur. Expedi igitur volenti co
gnoscere qz auiditate surgat atqz de
siderio cognoscendi cum lumine si
dei oculum intellectus aperiendo cū

fidei pupilla in oblectūz veritatis.
Postqz igitur hoc agnouit anima:
quoniam oblita non erat doctrine
quam ei veritas. i. deus exhibuerat
attendens alia via scire non posse q
de statu atqz fructu lacrimarum
optabat ingēti desiderio se supra se
leuabat vltra modum assuetum: ⁊
cū lumine viue fidei aperiebat ocn
lum intellectus in eterna veritate.
In qua vidit ⁊ agnouit veritatem
eorum que petebat. Deus. n. ineffā
bili benignitate sua condescendens
ignifero desiderio suo petitionem
eius exaudiebat.

De differentia lacrimarū discū
rendo per predictos anime status.

Capit. lxxxvij.

Omnis autē veritas ait. Ama
bilis atqz carissima filia tu
petis a me declarari de speciebus ⁊
fructibus lacrimarum: ⁊ ego desi
derium huiusmodi tuum acceptan
do complebo. Aperias igitur oculū
intellectus: ⁊ ostenda ⁊ et iam supra
dictis tribus anime statibus lacry
mas īperfectas in timore fundatas
Prius vero dicaz de lacrimis īni
quorum hominum. Iste sunt vtiqz
lacryme damnationis. Secūde ve
ro sunt lacryme timoris: eorum v3
qui consurgunt ex timore pene pec
catorum: ⁊ ex timore plorant. Ter
tie sunt illorum qui derelicto pecca
to me gustare incipiunt: vnde cum
quadam dulcedine plorant ⁊ incipi
unt ex amore mihi seruire. Sed quo
niam amor ipsorum est adhuc imp

Tertius.

fectus etiam est planctus eorum im-
perfectus: ut aptius exponā. Quar-
te lachryme sunt illorum qui ad per-
fectionem in caritate proximis per-
tulerunt in veritate me diligentes
absq; respectu sui: et istorum planctus
est omnino perfectus. Quinte quo-
q; lachryme sunt unite quasi cū pre-
cedentibus que cum magna dulce-
dine suauissime funduntur: ut infra
tibi narrabo. Postea subiungam v-
bi lachrymis igneis absq; lachrymis oc-
ulorum: ut ego satisficiam illis qui
plangere desiderant: et nullo modo
possunt. Et volo te nosse q; omnes
isti diversi status possunt esse succes-
siue: sed exercitium virtutis in eadē
anima: quando primo timore deser-
tor: ac amore imperfecto seruēter at-
tingit ad caritatem perfectam atq;
statum unitiū.

Quomodo quinque sunt maner-
es lachrymarum. Capit. lxxxix.

Per hunc ergo modum in forma
bo te de lachrymis antedictis.
Et primo noueris omnem lachrymā
a corde procedere. Nullum. n. est in
homine membrum quod ita cordi sa-
tisfaciat atq; cor respondeat: ut ocu-
lus: q; si dolorem habet oculus illi-
co manifestat. Et si dolor carnalis at-
q; sensitius effundit lachrymas car-
nales que mortem anime generant
quoniam a corde procedunt et ab amo-
re multum inordinatō: me grauiter
offendendo. Ideo mortalem ide do-
lorem habet: et similes lachrymas ef-
fundit. Tertius est q; culpe grauado

et plactus est magis: vel minus gra-
uis iuxta mensuram amoris inordi-
nati: qui sic lachrymant sunt illi pri-
mi qui lachrymas mortis habent de
quibus tibi supradixi et infra dicaz.
Nunc videndum est de lachrymis q;
vitam exhibent: v; illorum qui cul-
pas proprias agnōscētes ex timo-
re pene deplorant. Iste sunt lachry-
me cordiales atq; sensitivae: q; v; nō
habentes adhuc odium perfectum
contra commissam culpam: ex offensa
mihi facta procedunt cum quadā
amaritudine cordiali propter penā
que sequit ex peccato commissō. Ideo
plorat oculus: quia satisfacere dolori
cordis affecerat. Et si virtute sanctū
desiderium anima sumplerit huius
modi timorem omittet: atq; derelin-
quet: q; cognoscat aperte q; timor so-
lummodo non sufficit exhibere sibi
vitam eternam: prout iam tibi supra
narravi. Et ideo cum amore surgit
ad semetipsam agnoscendam: et in se
bonitatem meam. Et incipit assume-
re spem viuam in misericordia mea i
qua cor alacritate habet. Et ita cul-
pe dolorem immiscendo cum gaudio
spei diuine misericordie mee: tūc ocu-
lus pias effundit extra lachrymas q;
lachryme proculdubio de fonte cor-
dis egrediuntur. Sed q; nō sunt ad-
huc in statu perfectionis: aliquādo
sunt iste lachryme sensuales. Et si tu
petis a me quare siue quomodo. di-
co tibi: q; radix amoris proprii non
est a se totaliter euulsa. Non dico v-
bi amore sensitivo sine corporali: quia
iam conculcavit illum: sed est vnus
amor proprius atq; spiritualis eius

Tractatus.

anima vult habere consolationes spiri-
rituales: vel mentales a me: vel ali-
qua creatura mediante quam amo-
re spirituali diligit. Et quando pri-
uatur consolatione sua intus: vel ex-
tra: v3 intus consolatione mea: vel
extra mediante creatura sine super-
ueniente diabolica temptatiōe: vel
hominum persecutiōe: cor ide pena
h3. *O*cul⁹ vero qui sentit amaritu-
dine atq3 dolore cordis effundit illi
eo lachrimas ex quodā tenero gēt-
tu quo sibi metipſi cōpatit^r amore p-
prio atq3 spūali q3 voluntas p-
pria totaliter abnegata 7 pculcata nō ē.
Et ita lachryme sensuales effundun-
tur: v3 ex passione spūali: quaz tibi
narravi supra plenius ipſectionez.
S3 aīa virtuoſe creſcēdo ſemetipſaz
exerceas ī lumine notitiē ſui p-
cipit odium ſanctum atq3 diſplicentiam
contra ſe: vnde trahit vnā veram
noticiam mee bonitatis ī ſe cum
quadam ignifera caritate: propter
quod incipit vnire ſe voluntatez ſu-
az pformādo cū mea: vñ gaudiū h3
atq3 cōpaſſionē. Gaudiū ī ſe p-
p-
gu-
ſtū amoris atq3 cōpaſſionē primo p-
ut ī tertio ſtatū tibi narraui. *O*cu-
lus vero qui cordi ſatiſſacere cupit
illico gemit ex caritate mea: 7 pri-
mi ſui: 7 cū amore cordiali ſolūmō
dolet ex offēſa mīſi ſcā 7 primi ſui
detrīmeto 7 nō de pena ſive vāno p-
prio. *O*2 de ſe cogitare poſtponit: ſ3
ſolūmō cogitare ſtudet quō nomini
meo poſſit laudē atq3 gloriā exhibe-
re. Et cū anxio deſiderio cſum aſſu-
mere delectatur ī menſa ſanctiſſi-
me crucis habendo pformitātē cūz

humili 7 immaculato agno vnigeni-
to filio meo de quo feci pontem hu-
mano generi ſicut iaz dixi. Poſtq3
ita dulciter anima tranſiit per hu-
iſmodi pontem ſequendo mee ve-
ritatis doctrinam tollerando pati-
enter vnā cū dilectiſſimo filio meo
penam quancunq3 ſine moleſtiam:
vt ego pro ſalute ſua permiſſi 7 ip-
ſa viriliter omnia portat nō ſolum
modo patienter: imo libenter 7 ala-
criter ac exiſtimans ad quandam
gloriam aduerſa quecunq3 pro no-
mine meo pati non quippe ſuo: ſed
modo meo. Tunc inuenit vnā cō-
ſolationem atq3 tantaz mentis quie-
tem 7 tranquillitatem: q3 nulla lin-
gua corruptibilis exprimer^r ſufficit.
Ipſa nanq3 firmavit oculum intel-
lectus ī me veritatē dulcem: 7 eter-
nam quam viſam agnoſcit: 7 agno-
ſcendo diligit: nam affectus vtq3 ſe-
quitur intellectum: ideo gūſtat eter-
nam deitatem meam. Et agnoſcen-
do videt ipſam naturam diuinam
vnitam humanitati vſtre: 7 tunc ī
memari pacifico dulciter atq3 ſua-
uiſſime requieſcit. *C*or. n. eſt vnitus
ī me reali ex affectu ſincer^r dilectio-
nis. Et ſic oculus effundit extra la-
chrimas valde magne dulcedinis q3
dirrecte velut lac ī vera patiētia
nutrunt animā. Iſte lachryme ſunt
velut vnguentuz odore ſuaniſſimo
repletum: qui pretioſus odor etiam
a remotis auiditate multa percipi-
tur. *O* dilectiſſima filia q3 eſt h anī-
ma glorioſa que nouit ita realiter:
atq3 prudenter a mari procelloſo vi-
te preſentis ad me mare pacificum

Tertius.

pertransire: ubi vasculum cordis in
effabiliter impleuit eterna deitate
mea. Propter hoc oculus velud
aqueductus: ut extrahat a corde si-
bi satisfacere conatur: et sic effundit
habundanter atque suauissime lachri-
mas. Hic est ultimus ille status in
quo consistit anima beata simul et do-
lorosa. Beata quidem est ex unione
quam in me fecit per sensum: amo-
rem gustando diuinum. Dolorosa ve-
ro consistit ex offensionibus quas in
me fieri conspiciat qui scit eterna bo-
nitas quam vidit: et gustauit in co-
gnitione sui atque mei. Et propter hu-
iusmodi cognitionem attingit adhuc
ultimum statum. Nec impeditur ex
hoc ille status unitiuus qui magne
dulcedinis lachrimas effundit ex
agnitione suum in caritate prori-
mi: ubi gemitum inuenit amoris ex
diuina misericordia mea: et amari-
tudinem ex offensa proximorum fle-
do cum flentibus et gaudentes cum
gaudentibus. Hic namque sunt vine-
tes in caritate de quibus anima le-
tatur attendens a seruis meis exhi-
beri nomini meo gloriam et laudem.
Itaque secundus gemitus qui terti-
us est non impedit, ultimus qui quartus est
unitiuus: sed unus exhibet adiuueni-
tuz alteri. Quia si gemitus ultim-
us ubi repperit anima tantam unionem
non accepisset: a secundo statu qui
tertius est: vel in caritate primi sua
perfectione penultimo careret. Ita-
que necessarium est quod unus ab altero
condatur. Aliter. n. vitabili psum-
ptioni pateret: quod subintraret unus
uentus inanis cuiusdam proprie re-

putationis: et ita rueret ab altitudi-
ne virtutis in profundum viti-
orum atque primi vomitus. Ideoque necessa-
rium est iungere in se caritatem pro-
ximi retinere cum vera noticia sui.
Et ita nutriat ignem in se diuine ca-
ritatis: quia proximi caritas exoritur
a caritate mea: vel ab illa noti-
cia quam habuit anima cognoscen-
do semetipsam atque bonitatem me-
am in se. Ibi namque vidit se et agno-
uit ineffabiliter a me diligere: et ideo
eius eodem amore quo se nouit ama-
ri diligit omnes rationabilem crea-
turam. Et hec est illa ratio propter
quam anima que me nouit et amat
illico succenditur ad amorem prori-
mi sui: quia seruentem amat illam
creaturam quae amplius amo. Pro-
pter hoc etiam agnouit aperte: quod
mihi nullam utilitatem asserere po-
test neque mihi reddere purum illud
amorem quo se noleat a me diligere qua-
re conatur iuxta posse reddere mi-
hi talem amorem in illo medio quod
ordinari vobis: vel in proximo suo.
Est. n. illud medium cui debetis uti-
litatem asserere: prout iam tibi dixi:
quod omnis virtus proximo median-
te patrabatur. Vos amare de-
betis illo puro amore quod dilexi
vos hoc vero circa me facere non
valetis: quia dilexi vos non dile-
ctus a vobis: et absque respectu cu-
luscunq; utilitatis: et quia vos ama-
ni ante quam essetis. Immo solus
amor quo vos dilexi me mouit ad
creandum vos ad ymaginem et similitu-
dinem meam. Ideo mihi reddere non
valetis huiusmodi gratuitum amorem:

Tractatus.

sed a vobis erigo: vt illum exhibea-
tis vestro proximo: v3 illum diligē-
do gratis omnino: sine respectu pro-
prie comoditatis: vel utilitatis: tem-
pora is: siue spiritualis: imo solū ad
laudem atq3 gloriā nominis mei:
z q3 diligitur a me. Et ita preceptū
legis implebitis: v3 diligēdo me su-
per omnia z proximum vestrum si-
cut vosmetipsos. Ergo bene verum
est q3 ad illam altitudinem attingi
nōn valet vllō modo sine secundo
istō statu: qui tertius est z secundus
ad vnionem: nec etiam ex quo per-
uenit anima: conseruari potest si di-
scederet ab illo affectu: vnde perue-
nit ad secundas lacrimas iam di-
ctas: vt impleri non potest lex mea
sine lege proximi vestri: q3 sunt duo
pedes affectus per quos obseruan-
tur precepta pariter z consilia: ita
duo status isti de quibus factus est
vnus in virtute nutriunt animam
illam augmentando iugiter īper-
fectione vtriusque: ut in vñtuo statu.
Non quippe mutat alium statū ex
quo peruenit ad istum: sed in hoc co-
dem augentur diuine gratiarum ī-
diuersis atq3 nouis donis z admira-
bilibus eleuationibus mentis: vt iā
supradixi cum quadam notitia ve-
ritatis: ita q3 in vita mortali consi-
stēdo quasi videtur īmortalis ex co-
q3 sensus proprie sensualitatis mor-
tificatus est: voluntas vero mortua
est pp vnionem in me factam. Quā
dulcis est hęc vnio cuiuslibet anime
gustāt: q3 videt z intelligit abscon-
dita secreta mea. Unde frequenter spi-
ritus prophetie notabitur agnoscen-

do q3 futura sunt. Ista bonitas mea
gratis concedit quauis humilis
anima non debet hoc a petere: scip-
sam indignam existimando omnis
proprie consolationis: pacis atq3 se-
renitatis mentis ad nutriendam at-
q3 conseruandam intus in anima sua
virtutem. Neq3 consistit in secundo
statu: sed descendit indilate in valez
agnitionis: proprie fragilitatis. Lu-
men autem istud anime gratiose cō-
cedo: vt ipsa quotidie crescat. Nam
in vita presenti nūq3 est in tāre p-
fectione quin amplius in amore cre-
scere valeat: excepto filio meo dile-
ctissimo cui nulla pfectio potuit au-
geri: qm̄ erat z est vnus mecum: z
ego secum. Nam anima sua beata:
tunc erat propter vnionem diuine
nature. Nos vero peregrini quoti-
die crescere potestis: imo debetis in
maiori perfectione virtutis: non ta-
men ad altum statum sine gradum
ex quo peruenistis ad vltimum: vt
a me dictum est: sed eundem vltimū
augmentare potestis cum illa per-
fectione que placuerit vobis gratia
mea mediante.

Repetitio breuis eorum que su-
pradicta sunt. Et quomodo diabo-
lus effugatur ab his qui perueni-
runt ad lacrimas quintas.

Capitulum lxxx.

Nunc ergo vidisti de statibus
lacrimarum z illarum dis-
serentiam prout mee bonitati pla-
cuit explanare tuo desiderio satisfac-
iendo. De p- iis v3 illorū qui sunt

Tertius.

in statu peccati mortalis quorū plan-
ct⁹ generaliter a corde procedit: qz
principiū affectus: vnde lachryma
venit omnino corruptū erat: ideo
gemitus ideo corruptus egressus est
etiam cum omnibus operibus co-
rum Secundus gemitus est illorū
qui propter penam que sequitur p^o
culpam commissam incipiunt agno-
scere mala sua que merentur. Hec
est quasi generale principium a me
datum fragilibus qui velut igno-
rantes in flumine se sponte submer-
gunt vitando doctrinam vniuersitatis
siliū mei. Multissimi vero sunt qui se
ipsos agnoscunt absq; timore seruili
vz proprie pene quorum aliqui subi-
to procedunt euz odio sancto sui ex
quo se dignos existimāt omni pena.
Alij vero cum quadam cōmendabi-
li simplicitate: mihi creatori suo ser-
uire conātur dolentes de suis offen-
sionibus contra me factis. Hec ocul-
dubio magis aptus ē ad perfectio-
nem attingere ille qui euz odio ma-
gno sui procedit q̄ aliq; licet exercen-
do se virtuose bene perueniunt eti-
am illi: sed iste prius Ille qui vadit
cum odio sui vitare debet in timo-
re seruili remanere. Qui vero pro-
cedit cum illa simplicitate sua caue-
re debet ne remaneat in illa cum te-
pore mentis non exercendo se seruē-
ter et virtuose. Hec tamē est vna cō-
munis vocatio. Tertius atq; quar-
tus gemitus est illorū qui dereli-
cto timore perueniunt ad amorem
atq; spem: gustantes misericordiam
meam in qua multa dona: et conso-
lationes a me gratiose recipiūt. Ex

quibus oculus qui satisfacere cupit
sensui cordis euz gēitu lachrymas ef-
fundit. Sed quia gemitus adhuc ē
imperfectus imitatus cum planctu
sensituo spirituāli sicut dictum est
exercendo se seruenter: et virtuose p-
uenit ad quartum: vbi anima i san-
cto desiderio augmentata volūta-
ti mee cōformatur: et vnitur in tan-
tum: qz non valet optare vel velle:
nisi quicūq; volo caritate proximi
vestita. Vnde re ipit in se quenda
amoris gēitum cum amaritudine
meorum offensarum: et animarum
detrimenti. Hic est vnus cū quin-
ta et vltima perfectione in qua rea-
liter vnitur vbi laudabiliter exerce-
rit ignis sancti desiderij. Quē ignē
desiderij sustinere non valet aduer-
sarius hostis antiquus: sed illico su-
git et animas ita succensam igne san-
cto nullo modo vulnerare potest: ne-
q; per iniuriam illatam quoniam i
caritate proximi patiens effecta est
neq; per consolationem spiritualem
sine temporalem: qz per odium et hu-
militatem veram: h omnia contem-
nit. Verum est qz diabolus ex par-
te sua nunq; dormit vllō tempore: et
in hoc vos negligentes instruit qui
temporē vestri lucris somno vacatis.
Vigilia vero sua talibus nocere nō
valet: qz calorem huiusmodi carita-
tis eorum: nullo modo sustinere po-
test: nec odorem vnionis quam i me
marī pacifico fecerunt vbi non po-
test anima decipi dum vnita persi-
stet i me. Itaq; fugit velotius: vt ab
olla feruenti musca fugere solet ex
timore magni caloris. Si autēz olla

k

Tractatus.

tepefecit ipsa musca non exhauescit: sed illa ingreditur ibique moratur. Quamuis aliquotiens ipsa perit ibi dem inueniendo maiorem calorem quam existimauerat inuenire. Et ita contingit anime priusquam ad statum perfectionis attingat. Diabolus iudicans ipsam tepidam ingreditur ad eam cum varijs atque multis temptationibus. Cum autem est ibi prudentia sancta: calor alicuius feruentis voluntatis: atque displicentia culpe virili virtute resistit voluntatem aligando ne consentiat cum funibus amoris virtutum et odij vitijs. Letetur igitur omnis anima quam molestias atque temptationes varias: et multas habet vnde cumque proueniant: quoniam illa est via perueniendi ad huiusmodi dulcem atque gloriosum gradum. Quia si meministi dixi tibi quod ex vera noticia et odio vestri et agnitionis mee bonitatis in vobis: vos veniebatis ad perfectionem. Nullum itaque tempus est in quo recognoscat anima sic aperte si sum in ea: sicut illo tempore multarum tribulationum. Quia si bene cognoscat attendendo se temptationibus obfessam atque circumdatam et se liberare nequit neque resistere quin illas habeat. Resistere quippe potest ne voluntas illis acquiescat aliter non. Tunc agnoscat se potest atque debet quod per se nihil est. Si. n. esset: vel posset aliquid per semetipsam se liberare a molestijs quibus omnino carere desiderat: et isto modo materiam habet humilitatis cum vera noticia sui. Et cum lumine sanctissime si

dei recurrat ad me deum eternum cuius gratiosa bonitate sibi reperit voluntatem bonam esse seruata quam que non consentit illis illicitis cogitationibus atque temptationibus a quibus impugnatur. Rationabiliter igitur et iuste bene confortari debetis in doctrina dulcis et amorosi verbi: vnde unigeniti filij mei tempore multarum afflictionum: penarum temptationum et aduersitatum: vnde decunq; proueniant ex quo vobis virtutem augmentant: et ad statum perfectionis viam exhibet et adducit.

Qualiter deus a quibusdam qui gemere desiderant ex ipsorum vilitate subtrahit habere lachrymas.

Capitulum xci.

Tri tibi de lachrymis perfectis et imperfectis: et qualiter oes lachryme cuiuscunque manerici preceps sunt a vasculo cordis quare possunt omnes vocari lachryme cordiales. Differencia solammodo persistit in amore salubriter ordinato: vel inordinato: et in amore perfecto: vel imperfecto. Nunc vero tibi dicere dispono: ut petitio nostra tunc satisfacta sit quibusdam qui vel lent hanc perfectionem lachrymarum et videtur quod hanc nequeant. Tales ergo si nequeunt hanc lachrymas oculorum ne se reputent inanes hanc studeant ignitas atque cordiales lachrymas. Est. n. generatus vnus ignitus: vnde veri atque sancti desiderij. Ideo igitur illi ex amoris affectu quasi presumunt et vitam suam in generatu dissolueret vellet et presumet per odium sui et per animam salute: neque vnde hoc optineat

Tertius.

posse. Tales inq̃ idubitanē hñt igni-
tas ⁊ multū acceptabiles atq; gra-
tissimas lachrimas: ī q̃b⁹ spūs scūs:
añ me p̃ cīs atq; primis cop̃vilit ⁊
affectuose deplozat: q; v; mea diuina
caritas! aīam offerentem hęc aī-
xia desideria ingit̃ ante me flāma
sua mirabili mō succendit absq; la-
chrimis oculorum. Itaq; lachryme
tales vere nuncupande sunt ignite:
⁊ isto modo potest dici spiritum san-
ctum in anima tali genere. Que q;
nequit habere lachrimas oculorum
offert anxium desideriu ⁊ affectuo-
sam voluntatem habendi gemitum
amore mei. Quauis aperiens ocu-
lum intellectus apte cognoscat q; ī
oī seruo meo qui flagrat odore scēt
desiderij ⁊ humiles atq; continuas
oīones offert in conspectu meo spūs
sanct⁹ quotidie gemit. Et hoc velle
videbat exp̃mere gloriolus paulus
apostolus cū ait. Ipse spūs scūs po-
stulat p̃ vobis gemitib⁹ ī enarrabi-
lib⁹. Igit̃ apte cognoscere potes: q;
nō est efficacie minoris iste fructus
ignitaz huiusmōi lachrimarū q̃ sit
ille lachrimaz oculorū: imo frequen-
ter ē āplioris efficacie iuxta mēsurā
amoris. Ideo talis aīa nullatenus:
d; īduct ad aliq̃ mētis pfusionē: nec
existimet se priuatā: vel exclusā a
grā mea pro eo q; optat hęc lachri-
mas ⁊ hęc nequit eo mō quo deside-
rat: s; eas optare d; ordinate cū vo-
luntate: v; vniformit̃: cū voluntate
mea ⁊ humiliter acceptare si vo: vel
si nego put voluntatē mee placet. Alii
qñ ego nō exhibeo lachrimas ocu-
lorū actualiter: vt aīa quotidie stet

añ me cū oīone p̃tinua ⁊ affectuoso
desiderio gustādo me: qñ hñdo qd
a me postulat ei nō ēēt vtilitatis illi⁹
quam existimat. S; effect⁹ ī mēte sua
quiesca ⁊ p̃solata si p̃titionē suā opta-
tam hñt: ⁊ ita minueret̃ siue tepe-
fieret affectus siue desiderij cū quō
postulabat. Igitur in augmentum
⁊ non in defectū virtutis aliqñ sub-
trahō lachrimas oculorū: s; exhibeo
mētales solūm atq; cordiales igne
scō diuine caritatis accensos. Itaq;
semp oī tpe p̃ter ⁊ in oī statu valde
gratāter illas acceptabo: vū tñ ocu-
lus intellect⁹ veni nūq; amoueat siue
claudatur ab obiecto mee veritatis
eternē: s; cū amoris affectu lumē si-
dei illustretur. Quia vere sum opti-
mus medicus vos aut̃ ifirmi: vnde
cū magna diligentia cūctis admini-
stro put expedit ṽre salutē cū augu-
mēto p̃fectionis aīaz ṽraz. Hęc ē
itaq; declaratio statū lachrimarū
de q̃b⁹ a me p̃ma ⁊ eterna p̃tate tu
dulcissima filia mea declarari peti-
stī. Debes igitur submergere temet
ip̃az in sanguine x̃hu x̃pi crucifixi
humilis ⁊ imaculati agni vnigēiti
mei cū augmento virtutū: vt in te
nutriat̃ ignis diuine caritatis.

Quo. iij. ex p̃dictis. v. statib⁹ la-
chrimaz exhibēt varietates pluri-
mas lachrimaz: ⁊ quō de⁹ vult sibi
fieri cū re ifinita ⁊ n̄ finita. ca. xcij.

L Stī p̃dci qñq; stat⁹ veluti qñ
q; p̃ncipalia cana'ia sūt quorū
q̃tinor exhibēt habūdantiā ⁊ ifinitā
varietatē lachrimaz. Et oēs vitā exhi-

R. H.

Tractatus.

bent in quantum exerceantur vir-
tuose sicut ibi dicitur. Non dico q*uod* i
hac vita sitis in gemitu infinito: sed
infinitas eas voces propter infinitu*m*
anime desideriu*m*. Nunc audisti quo
modo lacrima p*ro*cedit a corde: cor
autem illam oculo porrigit qua*m* pri-
us in se conceperat et aggregauerat
infinito desiderio. Velut viride li-
gnum in igne positum quod vigore
caloris gemitendo fundit aqua*m*: q*uoniam*
in se viriditatem habet. Si vero sic
cui*us* esset: aqua non effunderet: ita cor
hominis agit humectatum viridi-
tate atq*ue* renouatione gratie: priua-
tum amoris proprii siccitate qui pe-
nitentia animas ericeat a quolibet vi-
rore fructifero. Et ita sunt vnite la-
crime cum igne: v*bi* ignito deside-
rio. Et q*uia* desiderium nunq*uam* in pre-
senti vita satiatur: neq*ue* finitur ideo
quanto plus amat: et minus amare
videtur. Et ita sanctum desiderium
exerceatur quod est in caritate fun-
datum ex quo gemit oculus. Etiam
ex quo separata fuerit anima post mor-
tem a corpore pertingens ad me fi-
nem suum non amittit ipsum desi-
derium suum: imo quotidie deside-
rat habere me simul et proximi sui ca-
ritatem. Quia caritas ingreditur au-
lam eternam veluti domina secum
auferendo fructum ornatum alia-
rum virtutum. Finitur ergo quicunq*ue*
q*ui* pena: non desiderium: ut ita tibi
dixi. Anima namq*ue* me desiderat et
ipsa me possidet: et i*n* veritate fruatur
absq*ue* timore quocunq*ue* perdendi q*ui*
a multo tempore preterito desidera-
uit: et isto modo nutrit anima fame*m*,

Et d*icitur* famescit iugiter in me sacia-
tur et saciata famescit: remotum est
tamen a sacietate fastidium et a fa-
me procul est omnis pena: quoniam
in eterna beatitudine nulla p*er*fectio
deficit. Itaq*ue* desiderium vestrum
extenditur in infinitum: quoniam
alias minime valeret aliqua virtus
mihi seruando solummodo cui*us* ali-
qua re finita. Nam ego qui sum de-
us vester infinitus a vobis volo ser-
uari cum infinita re. Vos vero nihil
habetis infinitu*m* nisi desideriu*m* et af-
fectum animarum vestraru*m*. Et ego
sub hoc intellectu hoc dixi q*uod* erant
infinitae varietates lacrimarum. Et
ita veritas esse comprobatur ex in-
finito desiderio quod est cum huius-
modi lacrimis vnitum. Cum ani-
ma postea separatur a corpore lacri-
ma remanet extra: sed affectus cari-
tatis ad se trahit omnem fructum
ipsarum lacrimarum quas omni-
no consumpsit: velut aqua consumi-
tur in fornace succensa. Non q*uia* aqua
sit extra fornacem: imo calor ignis i*n*
se trahit eam atq*ue* consumpsit. Sic
anima que iam peruenit ad gustu-
m ignem diuine mee caritatis q*ui*
migravit a vita presenti: cu*m* affectu
caritatis mee atq*ue* proximi sui et cui*us*
vnituo amore cum quo lacrimas
effundebat nunq*uam* dimittit offerre san-
cta desideria sua: beata simul et lacri-
mosa sine pena. Non quippe lacri-
mas oculorum effundendo: q*uia* iam
est in fornace sic cocta sicut ita dixi:
sed lacrimas ignis a spiritu sancto
procedentes. Ergo vidisti quomodo
debeat infinite lacrimae nominari.

Tertius.

Nam etiam in hac vita lingua tua non sufficit enarrare quot varij generis in statu predicto stant. Ego vero tibi viri differentiam illorum quattuor statuum lachrymarum: nunc autem volo tibi dicere de fructu quem producit lachryma effusa cum desiderio et quid operatur in anima.

De fructu lachrymarum munda/
normi   Capl. xciiij.

Amen incipere volo a prima specie lachrymarum de qua tibi feci mentionem in principio: videlicet illorum qui miserabiliter in mundo viuunt: in corde suo fabricantes sibi deum de rebus creatis in mundo atque de propria sensualitate: unde percedit omne damnum anime pariter et corpori. Ego viri tibi quod omnis lachryma procedit a corde sic. n. est veritas: quod cor hominis tantum in se vult quod tum amat. Serui mundi gemunt: quando cor habet aliquem dolorem: videlicet quando priuatur illa re quae diligunt: sed valde diuersi sunt illorum plactus. Vis audire quantum? Pro ut et quantum amor est diuersus. Et quod radix amoris propriae sensum vere corrupta est: omne quod egreditur inde corruptum est. Iste est velut arbor una que non producit nisi fructus mortuos: flores male olentes atque putridos: et folia maculata: rami vero sunt usque ad terram inclinati et a varijs ventis quotidie commouentur. Hec est arbor anime quod nam omnes estis arbores amoris: et quoniam ex amore creati fuistis si

ne amore viuere non valetis. Aliqua que virtuose viuit in humilitate valle figit radicem arboris eius: sed isti qui miserabiliter viuunt in monte superbie firerunt eam. Unde quod male plantata fuit non producit velut fructum sed mortis. Fructus vero sunt eorum opera: qui fructus omnes venenati sunt ex varijs eorum offensionibus atque peccatis. Et si quod aliquid quando fructum alienius operationis bone faciunt: quod radix est in se corrupta quicquid inde producit vel egreditur est absque dubitatione corruptum. Quia nulla virtus in peccato mortali perpetrata valet ad vitam eternam aliquid: quia non est in statu gratiae perpetrata. Quiauis operatio virtuosa nunquam mitti debet in quocumque statu fuerit homo quod nullum bonum erit absque premio tempore suo: sicut nullum malum impunitum absque dubio relinquitur. Operatio virtuosa que facta fuit in peccato mortali sicut tam viri non valet ad vitam eternam: sed iustitia mea viuina gratiose remunerat illam imperfectam remunerationem sicut operatio imperfecta mihi fuit oblata. Nam in rebus temporalibus aliquid quando reminero tales omnes operationes. Aliquando presto tempus expectando misericorditer emendationem huiusmodi peccatoris. Aliquando concedo alicui seruo qui mihi hi gratos est: ut intercedat et offerat ante me deuotas orationes pro illo et ita gratiose reddam ei vitam gratie relinquendo peccatum et virtuose viuendo. Sicut egi cum apostolo

li. iij

Tractatus.

paulo qui propter orationes beati
stephani discessit ab infidelitate sua
gratia mea fauente rescipiscendo a
persecutionibus quas meis amicis
inferrebat. Itaque nunquam operatio vir
tuosa vix omnia qualitercumque dispo
situs inueniatur homo. Dicebam ti
bi flores illos esse putridos et sic est.
Isti sunt autem putride cogitationes quae
mihi valde displicent: et precipue quoniam
funguntur in corde cum odio atque di
splicentia proximis suis. Iste homo ve
luti latro furatus est honorem quem
offerre mihi creatori suo debebat: et
sibi metipsum exhibuit. Iste flos era
lat ubique fetorem iudicii falsi et mise
rabilis. Et hoc iudicium duplex est
vnum videtur esse contra me: ocula
ta iudicia mea: et omne misterium me
um inique iudicando: vix in odium iu
dicando quod in veritate cum amore
paterno concedo: et in morte quod
ad vitam ordino. Omnia condem
nat et iudicat surta suam infirmam
atque detestabile ignorantiam: quod talis
cum amore proprio sensitivo sibi met
exceatit oculum intellectus: unde co
opera pupilla sanctissime fidei non
potest videre neque cognoscere veri
tatem. Secundum iudicium est contra p
rimum suum: unde sepe multa mala
sequuntur. Quia miser homo semet
ipsum ignorando: vult agnoscere pa
riter et iudicare cor et affectum pro
ximorum: et ex quadam operatione si
ue minimo verbo: statim inconsulte
damnabiliter iudicat ea quae sunt ho
minibus occulta. Sed amici mei sem
per iudicant in bonum: quod fundati sunt
in me summo bono. Huiusmodi vero

miseri semper iudicant in malum:
quod fundati sunt in miserabili malo.
Ex quibus iudiciis frequentissime
generant odia: homicidia detractio
nes: displicentia contra primum atque re
moti sunt ab amore virtutis amico
rum meorum. Post hoc illico sequuntur
folia: vix verba multum inordinata quae
procedunt ex ore contra reuerentiam: imo
potius in vituperium et iniuriam contra me
pariter et contra sanguinem virginis si
lium mei et aliorum sanctorum meorum ac in
detrimentum primi. Neque vident ad
alia vacare: nisi ad maledicendum et con
demnandum opera mea: blasphemando
quascunque creaturas: ut eis occurrat:
et eorum iudicia temeraria persuadent.
Nec advertunt infelices isti quod a me
lingua creata fuit: ut mihi redderet
laudem: et honorem: et ut homo profiteretur
omnia peccata sua: et ut illam exerceat in vir
tutibus: et in salutem proximorum. Ista sunt
folia maculata: et ex culpa miserabi
li corrupta: quod cor: unde precesserunt
erat inmundum atque dupliciter: et alia
multa miseria corruptum: et putridum.
Agiliter enarrare non possem ultra.
spirituale detrimentum: vix praenatiōis gra
tie mee quam incurrit anima: quanta sunt et
damna temporalia quae propter huiusmodi
linguas pestiferas occurrunt. Nam
propter inordinata verba frequenter in
ter homines exorta sunt odia: mortales
inimicitiae: mutationes aliquando statuū:
desolationes civitatum: atque patria
rum: homicidia plurima: et alia mul
ta mala: quia verbum vulnerat ali
quando cor audientis: valde letali
ter: et illuc ingreditur: ubi gladius
intrare nequiret. Nec arbor habet

Tertius.

in semetipsa septem ramos ad ter-
ram usque deflexos a quibus folia cum
supradictis floribus egrediantur.
Isti rami sunt septem peccata mor-
talia que plena sunt alijs varijs atque
multis offensionibus et peccatis in-
imul insertis et ancris in radice siue
stipite miserabilis amoris proprijs pa-
riter: et venenate supbie. Quod primo
ramos ex se producit: exinde flores
iniqua et cogitationum: postea folia si-
ue frondes inhonestorum verborum: vl-
timo fructus perversorum operum. Ineli-
nati sunt et ad terram huiusmodi ra-
mi quoniam ipsa peccata solummodo se circū-
volant in terra cuiuscunque misera-
bilis: et inordinate substantie terrene: nec
alijs videntur vacare posse: nisi quoniam se
valeant impleere sine satiare tali terreno
luto. Sed ipsi miserabiles: et sibi imoportabi-
les: et sibi imetipsum inoportabi-
les. Et quidem valde congruum est quod ipsi
se inquieti sint et vacui: quod solum volūt
et optant ea que nullo modo possunt animi
implere siue quietare. Et hoc est evidētis-
sima ratio propter quam ipsi faciri neque-
unt: quoniam appetunt ingiter hoc vilissima
et infamia que finita: imo brevissima:
sunt et ipsi quantum ad esse sunt infiniti: non
ipsorum esse quotidie durabit: sed ex cul-
pa peccata finiant quantum ad gratias.
Et homo constitutus est a me super alias
creaturas: et non alie creature super eum
immo satiare non possunt siue quietare ani-
mum suum: nisi solus in re que sit co ma-
ior. Maior autem homine sum ego
solus deus eternus: ideo solus: ego
possum eum: et volo satiare atque me-
tem eius in me feliciter atque plenius
sine quietare. Sed quia tales ex co-

rum culpa mortali gratia mea pri-
uati sunt ingiter in penoso tormēto per-
sistunt. Post huiusmodi pro penam
qua cruciantur: gemitus illico sequitur.

Quoniam predicti mundani gemitus a
iustis ventis collidunt. Capitulum xciiij.

P Reddā igitur arbor propter sen-
sualitatis in qua mundani pec-
catores secerunt suum principium
atque fundamentum precipue concu-
titur a quatuor ventis: videlicet a vento
prosperitatis: aduersitatis: timoris
atque conscientie. Isti sunt venti quatuor
ventus prosperitatis nutrit in ani-
ma superbiam cum presumptioe mul-
ta: se magnificando cum iactantia: proxi-
mum vero vilipendendo cum iniuria. Si
statum dominum tenet insulse vivit
cum multa cordis vanitate procedens
et cum inmunditia mentis et corporis:
cum propria reputatione simul et am-
bitione: cum multis alijs inconuenien-
tijs atque defectibus qui sequuntur
post hec quos lingua tua facillime
enarrare non posset. Noueris tamen
quod iste ventus prosperitatis in se non
est aliquo modo corruptus: nec etiam
alii corrupti sunt: sed est corrupta
principalis illa radix arboris: unde
de corrumpuntur omnia que proce-
dunt ab ea. Nam ego qui sum eter-
na et summa bonitas omnia creavi et
quotidie facio bona. Isti pro perversi
gemit eo quod eorum anima non est aliquo
modo satiata: quoniam affectu satis inor-
dinato desiderant in his infimis ea
que repperire non possunt. Non
habendo: cordialiter affligantur
h ita

Tractatus.

et in afflictione sua gemunt. Jam. n. dixi quod oculus optat cordi satisfacere. Postmodum occurrit ei ventus unus cuiusdam timoris servilis ex quo mirabili modo propriam vmbra[m] expauescit metuendo perdesse que sic inordinate diligit. Jugiter nam vitam propriam amittere trepidat: vel vitam filiorum: vel aliarum personarum ei dilectarum: siue statum domini sui: vel alienius alterius ex amore proprio: siue divitias: vel honorem. Iste timor impedit omnino ne pacifice cum mentis tranquillitate possidere valeat ea que tenet: quia non possidet ordinate secundum voluntatem meam. Et ideo sequitur inde timor iste servilis: et ita timidus est: quia factus est: vilis atque miserabilis peccati servus: et ipse talem se reputare debet qualis est illa res cui servit. Peccatus vero nihil est: et ideo devenit ipse ad nihil esse. Dum autem timoris ventus eragitur atque commovetur cum: illico supervenit ventus illius tribulationis et aduersitatis quam expauescebat et auferret ab eo que possidebat. Aliquando particulariter et aliquando generaliter. Generaliter intellige quando priuatur vita: quia tunc etiam inuitus omnia relinquit. Aliquotiens occurrit in particulari: quia priuatur aliquibus. Aliquando sanitate siue filiis: vel honore siue statu temporalis: siue diuitiis prout: ego medicus egregius videro salubriter excedere. Nam pro salute mearum creaturarum ista concedo. Sed fragilitas carni est valde corrupta: et absque

noticia veritatis: ideo patientie fructum amittunt: et ex impatientia mouentur ad murmurationem scandalum: odium atque displicentiam contra me pariter et mearum creaturarum. Et illa que dedit eis in vitam accipiunt: et existimant in morte. Et cum illa mensura doloris amittit ea cum quanto amore possidebant. Unde conducentur ad afflictium gemitum et ad impatientiam que deficiat animam et occidit auferendo sibi vitam gratie. Corpus etiam affligit execat atque consumit pariter et excecatur in tus et extra spiritualiter: vix et corporaliter. Et ita priuantur omni consolatione: quoniam a blata sunt ab eis ea in quibus delectabantur et in quibus affectum fidem atque spem collocauerant ideoque gemunt. Lachryma namque sola non est in causa tot inconuenientium: sed inordinatus affectus: et huiusmodi dolor cordis: unde lachryma processit. Itaque non est exterior oculorum lachryma que mortem infert atque penas: imo radit: unde processit: vix inordinatus amor prius a corde procedens: quia si cor ordinatum esset et haberet in se vitam gratie: similiter esset ordinata lachryma et me deum eternum induceret ad eius misericordiam exhibendam. Sed ideo dixi quod ista lachryma mortem inferrebat: quia est veluti nuncius aperte patefaciens vtrum vita siue mors in corde consistat. Quarto dicebas decurrere quendam ventum conscientie. hoc. n. agit eterna bonitas. Cum ego primo probauerim cum prosperitate: ut homines ex amore

Tertius.

traherem: postea cum timore: ut ex
importunitate dirigerent animum
ad amandum cum virtute sine de/
fectu. Tertio probant cum tribula/
tione gratiose concessa: ut aperte co/
gnoscant instabilitatem atq; fragi/
litem vite presentis. Videndo qd
ista mīme pficiant ex eo qd affectus
se vos diligo amore paterno cōcedo
multociens vnum cōscientie stimu/
lum: ut os humiliter aperiat: eicien/
do et vomendo putredinem offensa/
rum atq; peccatorum in sacramen/
tali confessione. Ipsi p̄o tanq; obsti/
nati et a me suo demerito reprobati:
qz gratie mee recalcitrauerunt: et il/
las acceptare noluerunt: et huiusmo/
di stimulum: conscientie refugiunt
et ut ita dixerim abhorrent illum vi/
līpendentes: et cum spaciamentis at/
q; miserabilib; delectationibus trā/
figentes cum displicentia mei atq;
proximorum eorum. Totum occur/
rit eis eo qz radix est infecta sine cor/
rupta cum arboze tota: propter qd
omnia succedunt eis in mortem: vn/
de consistunt in pena continua: et in
amaro gemitu sicut iam dixi. Et ni/
si se correrint habendo tempus in
quo liberum arbitrium habent et ip/
so possunt vti transeāt ab isto gemitu
quem habent in tempore finito:
et omni eo perueniunt ad infinitum
gemitum. Itaq; gemitus finitus re/
dundat eis ad infinitum: qz lachri/
ma fuit effusa cum odio virtutis in
finito: v3 cum anime desiderio fun/
dato in odio quod est infinitum. Sz
tamen si voluisset poterant ab ipso
egredi gratia mea mediante quoni

am liberum habebant arbitriū qd
uis: ego dixerim infinitum esse. In/
finitū est quātum ad affectum ani/
me et eius esse: sed nō odiū vel amor
eritēs in anima: qz dum estis i ista
vita potestis odire: vel amare: ut est
vestre volūtatīs. Qui vero finit vi/
tam in amore virtutum bonum adi/
psitū infinitum: sed ille qui finit
vitam in odio continuo stat in odio
infinito eterna damnatione cōdem/
natus: ut iam dixi demonstrando:
qz in flumine sponte mergebantur
semetipsos ibidem suffocantes: in tā/
tum qd ipsi nequeunt aliqd operari
bonum priuati misericordia mea fi/
niti et vera caritate fraterna quam
ita eterna patria sancti mei gustant
ad inuicem. Priuati quoq; carita/
te vestra qui estis viatores et pēgrī/
ni a me constituti et ordinati: ut ad
vestrum terminum venire possitis:
v3 ad vitam eternam. Ipsi vero su/
is demeritis omni bono se priuant.
Unde nec orationes: nec elemosine:
nec alia bona valent eis ad vitam.
Ipsi sunt a diuina caritate mea ve/
luti membra iam a corpore precisā:
qz dum vixerunt omnino renuerūt
esse subiecti sanctis preceptis meis i
corpore mistico sancte matris eccle/
sie: nec eius obedientie: vñ sanguine
hauritis vni geniti filij mei. Quare
merito recipiunt eterne damnatio/
nis horribilem fructum cum ama/
rissimo gemitu et inestimabili strī/
dore dentitū. Isti sunt illi martires
demonis de quibus tibi feci mētio/
nem. Itaq; demon dat eis illud pz/
mīum et horrendum quod ipse pz

Tractatus.

e hys. Vides ergo qd iste planctus i
fert valde penosum fructum in vi
ta presenti: et in fine conuersationez
demonum infinito tempore.

De fructibus secundarum: et ter
tiarum lachrymarum. Capit. xcv.

Restat in presenti loco dicendū
de fructibus quos illi recipi
unt qui vitare culpam incipiunt ex
timore pene. Quidam. n. sunt qui
mortem peccati mortalis egrediun
tur ex formidine pene. Ista est qua
si vna vocatio generalis: vt tam vi
ri. Quem fructus habet iste qui sic
agit: hic incipit euacuare domum
anime sue ab imunditia peccatorū
eo qd liberum arbitrium mundauit
pre formidie. Et ex quo purificauit
animam a culpa recipit atq; sen
tit illico pace in cōscientia: et incipit
affectum anime disponere: oculum
intellectus apperiendo ad viden
dum locum suum quem anteq; eua
cuaretur videri nequibat: sed solum
modo putredinem variorum atq;
multorum peccatorum videbat. Et
incipit habere consolationes: qz cō
scientie vermis i eo pacificat⁹ est ex
pectādo quasi cibū virtutis apphe
dere. Sicut occurrit i hoīe qui post
qd stomachū euacuauit malis humo
rib⁹ appetitū hz atq; dirigit vt al
sumat aliqd alimētū sic isti p̄tolant
vt arbitriū liberi man⁹ cū amore ei
bi virtutū eis cibū porrigat: vt mā
ducare valeāt. Et i veritate sic est.
Nam si p̄mū timores exercitauerit
aīa virtuose postq; affectū suū va

euauit: et expurgauit a peccato reci
pit fm fructū: v3 statū h3 lachryma
rū. In quo p̄ affectū incipit aīa saluif
domū virtutib⁹ h3 sit adhuc ipsecta
q̄q; a timore surrexerit: ide tñ se p
cipit p̄solationē: qm amor aīe hui⁹
hoīs delectationē habuit i veritate
mea q̄ quidē ē ipse amor. Et pp̄ p̄so
lationē et delectationē quā i me rep
perit incipit amare valde dulciter:
qz sentit i se dulcedinē cōsolationis
mee: vel creaturaz mearū pp̄ me.
Igit amorē exercēdo quē īgressus
domū aīe sue: ex quo timor cā pur
gauit a sorde peccati statū incipit hīc
fruct⁹ mee diuine caritatis. Et post
qz amor ītrauit ad possidēdū incipit
idilite sentire p̄solationē variorū at
q; multorū fructū. Ultio hō p̄sene
rādo recipit i se fructū ponēdi men
sam: v3 postq; aīa mīgrauit a timore
ad amorē virtutū i mēsa sua dīcē
bit ad lachrymas tertias virtuose p
neniēdo. Iste mensam scīssime cru
cis i corde p̄ster et i aīa sua pōit. Ex
quo mēsam huiusmodi paust ibi re
cipiendo cibū dulcis: et amorosi filij
mei qd demōstrat apte mei p̄is ho
norē atq; salutē vram: pp̄ quā lat⁹
ei⁹ apiri voluit: et semetipm exhibu
it vobis i cibū. Tūc aīa comedet in
cipit honorē meū: et aīaz salutē enī
odio: et magna peccati displicentia.
Quē ergo fructum aīa recipit i isto
tertio statu lachrymarū. Dico tibi: re
cipit fortitudinē quandā i odio san
cto fundatā p̄tra p̄p̄riā sensualitatē
cū vno fructu mibi gratissimo vere
hūilitatis: et iniecta patiētia cū qua
vitat oē scādālū: et iō p̄ea p̄uat aīaz

Tertius.

qz cū odī gladio ppriā voluntatē i
teremitt vbi consistit oīs pena vfa.
Oz sola sensitua volūtas i se scāda
luz h3 i iūrijs: vel psecutiōib9 illa
tis: vel ex pnatōe pōlationū spūa/
lū sine tpaliū: vt iaz tibi dicit: z ita
venit ad ipatiētā. Sz qz volūtas ē
occisa cū lachrimoso dulciqz deside/
rio gustar icipit fructū lachrimaz
v3 gloriose patiēte. O fruct9 opta/
bilis atqz magne suauitatis: z o qz
de dulcis es te gustantib9 i pitate.
Mihi quoqz gratissim9 z acceptabi
lis es: Dū es i amaritudine gustas: z
hēs i te dulcedinē. Iniuriāz tpe tu
pacē hēs. Dū es i pceloso mari vbi
vēti piculosi nauiculā gic pcutiūt:
z illudū vndis: tu cū pacifica trāgl
litate pñaris absqz detrimēto quo
cūqz. Nauicula nāqz tua reppit op/
ra cū dulci: z eterna volūate diuina
vñ vestimētū accepisti caritatis ar
dentissime: vt aqua nō valcat igre/
di. O filia dulcissima ista patiētia
ē vna regia pñtēs i quadā arce for
tissima. ipsa quotidie vincēdo trū
phat: nec vllō tpe viciūt. ipsa nō vult
ēē sola: sz cū hā pñerātia sociata.
Est ēt veluti medullū caritatis igni/
te. ipsa qdē ē qz patefacit vestimētūz
ei9 vtrū i pitate sit nuptiale vel n.
Si hō fuerit i aliquo laceratū ex i/
perfectiōe virtutis idilate manife/
stat pei9 oppositū: v3 impatientiā.
Oēs virtutes aliqn se pñt occultar
demōstrādo pfectionē cū impfecte
fuerit: te aut o patiētia latef neque
unt: qz si tu es i aia que dīrecte me
dullū es vere caritatis apte demō/
stras oēs virtutes alias ibi viuas

atqz pfectas adesse. Et si tu nō ades
apte cognoscit alias ipfectas ēē vir
tutes: z nō pueniūt adhuc ad mē/
sam sanctissime crucis. Tu patiētia
pcepta fuisti realiter i vera noticia
pprie fragilitatis atqz vice bonita/
tis i se. Insuper odiū sanctū te pepit:
z humilitate hā te punxit. Tibi pa
tiētia nullo modo denegat honoria
mei cibis atqz salutis aīaz: sz ipm
affectuose quotidie manducas. Et
i veritate sic ē. Aspicias o filia mea
virtutem hanc excelam in mar/
tiribus qui cum sancta dulciqz tol
lerantia manducabant huiusmo/
di cibum animarum. Mors eorum
vitam exhibebat atqz mortuos re/
ducebat ad vitam: z ita mortalium
crimīnū expellebat ab anima te/
nebras. Mundus iste cūz omni ma
gnificencia sua: atqz domini sine ti/
rami cūz omni pōtentia sua se tue
ri minime poterant ab eis ex vir/
tute prefate regine dulcis patiēte.
Ista gloriosa virtus ē veluti lucer/
na succensa super candelabro. Hic
est ille fructus optabilis quem exhi
buit anime lachryma postqz attigit
ad sui proximī caritatem manidu/
cando cum innocentissimo: z im/
maculato agno filio meo dilectis/
simo: cum desiderio cruciatio: z an/
xio z cum intollerabili pena mea/
rum offensarum contra me crea/
torem suum illatarum. Non dico
penam affligentem: quia vera dile
ctio cum forti patientia occidit om
nem timorem z amorem proprium
vnde pena prouenit. Sed hec ē pe/
na solum ex offensa mihi facta: z

Tractatus.

detrimeto proximique fundatur
in caritate sincerissima pinguefact/
ens animas. Itaque gaudet et in se le/
tatur: quod signum est aperte demon/
strans esse me per gratiam singula/
rem in anima.

De fructu quartharum et unitina
rum lacrimarum. Capitulum xvi.

Tri tibi de fructu tractarum
lacrimarum prosequar: er/
go tibi narrare de quarto et ultimo
statu de lacrima: ubi unitina qui ta/
men non est a tertio statu segregat/
ur ut iam tibi dixi: sed unitur velut uni/
tur mea caritas cum caritate proxi/
mi: una conditur ab altera. Sed ad
quartum attingendo tantum excre/
uit anima quod non solum tollerare ad/
uersa quocumque patienter: imo val/
de libenter: et cum sancto gaudio vi/
lipendit omnem recreationem: un/
decumque sibi prouenire possit anxia/
desiderans habere conformationes
cum unigenito filio meo Iesu Chri/
sto crucifixo. Hec anima recipit fru/
ctum cuiusdam quiescentis mensis: et una
unionem perfectam per sentimen/
tum in natura mea dulcis divina ubi
suauissime lac in veritate gustat ve/
lut infans qui requiescit pacifice ad
vbera sue genitricis in ore tenendo
mamillam et ad se trahendo siue su/
gendo lac ipsa carne pectoris medi/
ante. Sic anima que peruenit adhuc
ultimum statum valde mirabili mo/
do requiescit ad vbera mee divine
caritatis in ore sancti desiderij tenen/
do carnem Iesu Christi crucifixi: ubi

vestigia sua virtuosae realiter imita/
do atque doctrinam eius. Nam aper/
te cognouit in tertio statu quod ipsum
non oportebat per me patres ambu/
lando transire: quoniam in me nul/
la pena cadere potest: sed sic in dile/
ctissimo filio meo. Nos vero non po/
testis absque pena transire: sed cum
tollerantia multa peruenietis ad vir/
tutes veras atque probatas. Unde se
collocavit ad pectus Iesu Christi cru/
cifixi: et ita traxit ad se lac virtutum
in quibus habuit vitam gratie. Et
ita se veritas habet. Nam virtutes
non habebant in se huiusmodi dul/
cedinem: nisi quod facte fuerunt et uni/
te in me: ubi intuitu et amore mei per/
petrare fuerunt: et in salutem anima/
rum: et non intuitu proprie consol/
ationis: vel utilitatis. Nunc amabilis
atque dilectissima filia diligenter at/
tende quod gloriosus: et vere dulcis est
iste status in quo fecit anima tanta
unionem pectori caritatis quod non in/
uenitur os absque pectore: neque pectus
absque lacte. Similiter hec anima non
inuenitur absque Iesu Christo crucia/
to: nec absque patre semper eterno quem
inuenit gustando summam et eternam
delectationem. Quis intelligeret: et at/
tenderet qualiter implentur illius
anime potentie. Memoria semper im/
pletur ingratum recordatione mei trahens
ad se per amoris affectum: ei colla/
ta mea gratiosa beneficia: nec tan/
tum beneficiorum actum quantum
affectum mee paternae caritatis eorum
qua fui largitus. Et precipue bene/
ficio creationis attendendo se crea/
tam ad imaginem: atque similitudinem

Tertius.

nem meam super quo beneficio cognouit in primo statu supra posito penam que propter ingratitudinem ei sequebatur. Et ideo surrexit a miseria culpam et iniquitatum suarum ad beneficium preciosi sanguinis Iesu Christi in quo ad eam gratiam recreauit lauando faciem anime sue ac omnium aliorum a lepra peccatorum. Ubi anima repperit in secundo statu dulcedinem quandam amoris: gustando suauitatem atque culpe displicentiam quam culpam: ipse mihi tantum displicuisse vidit: et agnouit quod illam valde puniri super eam: post dilectissimi filii mei. Post hoc ad inuenit in se sancti spiritus aduentum qui declarauit: atque declarauit animam in veritate. Sed quando recipit anima lumen istud. Post hoc agnouit per primum atque secundum statum in se beneficium meum: tunc habet in se lumen perfectum agnoscendo veritatem meam: ut quoniam ex amore paterno solummodo motus ipsam me: ego creauit ut haberet vitam eternam. Nec est veritas quare aperte demonstravi vobis in sanguine Iesu Christi crucifixi. Postquam eam agnouit amat eam: et amando demonstrat: ut amando pure quicquid amorem et odiendo quicquid odio. Et ita se reperit in tertio gradu caritatis proximi. Itaque memoria replet ad huiusmodi pectore in perfectione quam cumque transacta: quoniam in se retinuit ipsa beneficia mea. Intellectus vero retinuit lumen introspiciens in memoria et ibi veritatem agnouit et amittendo cecitatem amoris proprii re-

manfit in lucidissimo sole: ut in obiectu Iesu Christi crucifixi ubi cognouit eum deum verum et hominem. Preter huiusmodi notitiam et agnitionem ex unione facta surgit etiam et eleuatur ad unum aliud lumen acquisitum non per naturam neque per propriam virtutem ab homine paratam: sed per gratiam singularem a dulcissima veritate mea concessam que nunquam vilipendit anxiam desideria: neque labores fideles oblatos ante me. Tunc affectus qui sequitur intellectum venit in me cum amore perfectissimo et ignito. Et si quis a me peteret que vel qualis est haec anima responderem. Est alter ego quoniam in me se transformauit ex affectu et unione amoris. Que lingua corporalis exprimere posset excellentiam istius ultimi et unitiui status atque fructus varios et quaplorimos quos anima recipit in eo cum plenitudine potentiarum eius. Nec est illa cogitatio dulcis de qua tibi feci mentionem explanando supra de tribus gradibus verbum incarnate mee veritatis. Non posset aliqua lingua corruptibilis explicare. Tamen hoc sancti doctores ab isto lumine docti et illustrati demonstrant cum quo sacramentum explanabant. Unde non ueris ordinis tui gloriosus Thomas de aquino habuisse scientiam suam magis studium orationis et mentis eleuationem et lumen intellectus quam per humanum studium. Ipse fuit veluti lumen valde lucidum quod in ecclesia sancta collocauit: ut illuminarentur errorum tenebre. Si etiam

Tractatus.

aspicias euāgelistā gloriosus Joāne
q̄stū lumē acquisiuit icūbēdo supra
p̄cet⁹ x̄p̄i filij mei cū quo post
multū t̄p̄is ita luadāter euāgeliza-
uit. Et ita discurredo oēs isto lumi-
ne ecclesiam sanctā illuminauerūt:
aliqui p̄ vnū modū aliqui p̄ aliū. in
trīnsecū vero sensus: vnionē p̄fectā:
atq; dulcedinē ineffabilē exprimere
lingua tua: nullo mō posset: q; fini-
ta res est. Hec exprimere gloriosus
apostolus voluit dīcēs. Oculis nō
vidit: nec auris audīuit: nec in cor-
poris ascenderunt ea q̄ p̄parauit de-
us diligentibus se. Q̄s dulcis est
illa māsio dulcis vltra q̄cūq; dulce
dīnē cū vnione p̄fecta quā aīa fecit
in me. Qm̄ ē ip̄ius aīe nō ē volun-
tas media p̄ eo q; meū facta vide-
tur vnū. Ip̄sa p̄ vnīuersum orbem
odorem iacet ex fructu p̄tinuaz: et
humiliū orationū. Quis ingenti odo-
re sancti desiderij clamat ī salutem
aīaz cū voce sine voce humana co-
rā diuina maiestate mea. isti sunt vni-
tini fructus quos comedit aīa ī p̄n-
ti vīta: in hoc vltimo statu cū mul-
tis laboribus lacrimis atq; sudori-
bus acquisito. Et ita cū verā p̄seue-
rantia p̄trāsīt ab hac vnione que ī
in gratia p̄fecta sit: ī seculo tñ exi-
stens est īp̄fecta: q; eo qd̄ appetit
satiari non pōt: et q; cū corpore liga-
tur in quo lex puerisā vīget q̄ quasi
dormitat ex affectu virtutis: s; non
est ī se mortua. Et ideo pōt excitari
sublato virtutis istrumēto quo me-
diātē dormit. Ideo dicitur īp̄se-
cta nunc vnio talis: ista tñ vnio in
obstāter aīam introducit ad illā

p̄fectionē eternā atq; felicissimā q̄
nunq; in aliquo casu pōt auferri si-
ne minui. put iam tibi dīri narra-
do de beatiss. ibi gustat cū veris ga-
statoribus ī me vītā eternā in oppo-
sitū eoz qui receperunt fructū sui
gemitus eternū interitum. isti pue-
nerunt a gemitu finito: et breui ad
eterna gaudia recipiendo vītā glo-
riosam p̄petuo duraturā: et cum fru-
ctu lacrimaz: et ignita caritate cla-
mant: et offerunt lacrimas igneas
vt iaz dīri p̄ vobis in p̄spectu meo:
Nūc explicau: tibi gradus lacrima-
maz et ip̄saz p̄fectionē et īp̄fectio-
nem atq; fructū quē aīa recipit ex
ip̄saz lacrimis: q; p̄fecti lucrantur
vītā eternā: iniqui vero damnatio-
nem infernalem.

Quomodo deo regratias h̄ ant/
ma de declaratione predictorū sta-
tuum lacrimarū et ei tres p̄ctitio-
nes facit.

Capit. xcviij.

Munc hec aīa ex īgenti deside-
rio anxīa p̄ declaratiōe quaz
habuerat a dño deo sup̄ statibus la-
cristimaz antedictis veluti philoca-
pta dicebat. Gratias: gr̄as ago tibi
bi sūmo et eterno p̄i q; desideria scā
seruoz tuoz exaudis et ip̄les atq; sa-
lutē nr̄am īextimabiliter optas et
amas: q; nobis ex amore p̄no amo-
rē exhibuisti t̄p̄e quo tecū eram⁹ ī
guerra mediante dilectissimo filio
tuo. Per hūc igit amorē ineffabilē
tuū: et ignisferā caritatē ex gr̄a tibi
supplīco: vt ītinef tuto ad te uenif
valeā cū salubri lumine: et nō ī tene

Tertius.

bris enra p via scilicet doctrine tue
cui apte mihi demonstrasti verita-
te: et ego possum agnoscer piter et vi-
tare duas alias fraudes de qb⁹ ali-
qn suspicio occurrere posse. Itaq³
pulsq³ egrediar a statib⁹ istis a te p^r-
eterne declarari velle. Primum e si
qs a me p^ristia exposcet: de mo fuisse
d^r tibi qd: vel q^liter ci r^ude debeo
lz ego p^r eterne recolo: quia mihi su-
pra declarasti sup illo verbo tuo vi-
ces. Ego delector i paucis verbis: et
multis opationib⁹. Nihilominus si
maiestati tue placet ulterio^r aliqua
ba t^rger mihi gratissimu^m crit. Et
i sup si orate me. p^r suis atq³ creatu-
ris tuis: ego reppire i orone mente
vni⁹ valde bⁿ disposita mihiq³ vi-
debit illu^m iucri gaudete i te: aliu³
do p^rsperero q^l cu^m mete tenebrosa:
nuquid ego p^r eterne iudicare pos-
sum vnu^m i luce gr^e: et aliud est gra pri-
uatu^m: vel videdo quedam ambulante
cu^m penitencia magna: et aliud absq³ ta-
li p^ria: nuquid iudicare possum illu^m
qui tale p^ria agit i maiori p^rfectio-
ne fore q^l aliud qui n^o facit ita. Sup-
pliciter oro maiestati tua: vt mihi
declarare digneris hac abiguitate
mea ne sim in modico lumine meo
qnq³ decepta. Scdm sup quod peto
declarari e signu^m qd aia recipit i vi-
sitatione tua: vel aduersarij n^ri. Si
bⁿ recolo tu veritas eterna dixisti
q^l i visitatione tua remanebat aia cu^m
alacri gaudio: et ad virtutez aiosa:
vel auida. Nunc ego scif p^r opto vty
huiusmodi gaudiu^m a p^ria passi-
sp^riali posset aliqui fraudari siue de-
cipi. Q^u p^rtingeret: ita potius attē-

deret: et acceptarem signu^m virtutis.
Nec illa sunt de quib⁹ humiliter a
te postulo declarari: vt i veritate ti-
bi fuisse valeat: et vilitate afferre p^r-
ximo meo vitado quodlibet iudici-
um falsum: erga creaturas tuas et
p^rcipue circa suos tuos eo q^l mihi
v^r huiusmodi iudiciu^m est cay: vt aia
fiat ate remota. Ideo vitare tantu^m
inconueniens crepto.

Quo lumē rōnis ē necessariū cui
libet aīe volēt deo i p^ritate fuisse. Et
p^rmo d^r lucē gnāli. Capi. xviij.

O Eus at est n^o h^udo cōplacētia
d^riti atq³ fame talis aīe: necn^o
et de puritate cordis: atq³ de sinceri-
tate desiderij cu^m qb⁹ optabat ei fui-
re verit^{as} ad eā oculū sue pietatis et
misericordie dicēs. O dulcissima si-
lia carissima: et sponsa fidelissima le-
ua te supra te ap^res oculū intellect⁹
ad vidēdā iⁿfinītā bonitatem meā et
amōre ineffabile quem h^ueo circa te et
alios amicos meos et ap^ras aurem
tui sensus atq³ desiderij q^l si tu n^o vi-
deres n^o posses audir^e: neq³ cognosce-
re veritatē meā. Q^u v^r aia q^l mini-
me videt oculo intellect⁹ in mee veri-
tatis obiectū nō pōt audire siue co-
gnosce veritatē. Ideo volo vt ap-
tius eā agnoscas: vt assurgas ultra
tuū sentimentū sensitivū: ego vero
qui delector in tua petitione atq³
desiderio tibi satisficiam. Non q^l
er vobis aliqua delectatio mihi pos-
sit argumentari quoniam ego sum
ille quⁱ: et qui vos crescere facio: et
non vos me: sed in memetipso de-

Tractatus.

lector de factura mea. Tunc anima fuit obediens elenādo se super se: vt agnosceret veritatem eorum que petiuerat deus antem eternus ait ei. Ut apertius intelligere possis ea q̄ tibi dicam a principio sumam eroz dūm de tribus luminibus qui processerunt a me vero lumine. Unum est quoddam generale lumen illorū v3 qui sunt ī cōmuni caritate viuētes Et quauis tibi de quolibet dixerim: tamē multa tibi dixi que vobis replicare: vt infimus intellectus tuus intelligat apertius ea que nosce desideras. Alia queq; duo luminaria sunt eorum quia mūdo sunt segregati et ad perfectionē attingere desiderāt. Et super hoc: ego te declarabo de his que petiisti: narrādo tibi particulariter ea que tetigeram ī generali. Si bene recolis ego dixi tibi: q̄ absq; lumine nemo potest per viam veritatis incedere: v3 absq; lumine rationis. Quod lūmē rationis a me trahitis vero lumine cum oculo intellectus: et cum lūmē fidei quod vobis ī sacro baptismo tradidi nisi vobis ipsis auferatis illud ex defectib; vestris. In quo baptismo mediante virtute sanguinis vniūgeniti filiū meū fidei formam accepistis: que fides cum exercitio virtutis et lūmē rationis ab ipso lumine illumināte vobis vitam exhibet adducendo vos per viam veritatis et cum ipso peruenitis ad me verum lumen sine quo deueniretis ad tenebras. Duo lumina que procedūt ab isto lumine sunt vobis omnino necessaria: quibus duobus etiam ad

dam tertium. Primum est q̄ vos omnes illuminati sitis ī agnoscedo bona mundi transitoria que velociter transeunt vt ventus. Sed illa plene non potestis agnoscere nisi fragilitatem vestram antea cognoscatis quātum ī se labilis est et valde prona cum peruersa lege que mēbris vestris est alligata mibi creatori vestro sepe rebellans. Non tamē ex huiusmodi lege compellitur aliquis ad peccandum sine ad cōmittendum: vel vnum minimum peccatum nisi sponte consentiat. Ergo solummodo contra spiritum impugnat. Neq; legem ipsam ego concessi hominibus: vt ipsi vincerentur atq; succuberent: sed vt ipsi vincerent et sic ī animabus eorum augmentaretur atq; probaretur virtus: pro eo q̄ virtus nullo modo probatur: nisi per eius oppositum. Sensualitas aduersatur quottidie spiritui: et ideo ī illa sensualitate probat anima dilectionem quam habet ī me creatore suo. Sed quando sine quomodo probatur? Quando cum odio atq; displicentia contra ipsam insurgit. Insuper etiam istam hominibus impendi legem: vt ī humilitate vera conseruentur. Quare cum diligentia debes advertere q̄ cū: ego creasem animam ad imaginem et similitudinem meam: et ipsam excellentissime dotassem tanta dignitate nobilissima: postmodum illam associāui cum re tam vilissima sicut est corpus ex luto quippe formatum etiam aligando sibi legem huiusmodi peruersam: ne forsitan attendendo pul-

Tertius.

christianitatem suam erigeret caput ex
superbia contra me. Unde fragile
corpus habentibus huiusmodi lu/
men occasionem exhibet humilita/
tis anime. Neque materia habet cla/
tionis si se bene considerat homo: sed
mansuetudinis: et humilitatis. Ita
quod licet ista quantumcumque peruersa
nullo modo compellit aliquem ad
quancumque peccati culpam propter
impugnationem quam facere pos/
sit: et modo vobis occasionem exhibet:
ut in veritate vosmetipsos agnosca/
tis et instabilitatem vite presentis.
Hec aperte videri debet oculus in/
tellectus cum lumine sanctissime fi/
dei quam tibi dñi fore pupillam ocu/
li. Hoc est illud lumen omnino ne/
cessarium omnibus habentibus in/
se rationem qui participes esse cu/
piunt vite gratie atque fructus san/
guinis immaculati agni in quocum/
que statu fuerit. Qui vero caret isto
lumine indubitanter est in statu da/
nationis. Et ista est efficacissima ra/
tio quod alii qui non habent lumen pri/
uati sunt gratia: quia qui lumine ca/
ret ignorat omnino culpe malum et
ea que sunt in causa: et ideo vitare ne/
scit: nec odire causam eius. Et mo/
do consimilis qui bonum ignorat at/
que boni causam: vel virtutem: ama/
re non potest neque optare me qui sum
verum atque summum bonum neque virtutem
quam vobis ex his vultis instrumentum:
et addam medium ad accedendum: et in petra
dam gratiam meam vbi consistite esse
bonum. Itaque patenter advertere po/
tes quantum vobis necesse sit habe/
re istud lumen: quia culpe vestre non

consistunt in alio nisi amando quod
odio: et odicendo: quod amo. Ego vili/
go virtutem et odio peccatum. Ergo
qui peccatum amat: et virtutem odit:
se indubitanter offendere me noue/
rit: et est gratia mea priuatus. Hic
ambulat veluti cecus qui peccati
causam ignorando: vel amorem pro/
prium sensituum: non habet odio
semetipsum: neque peccatum agnoscit
neque malum quod ei sequitur ex ve/
tioso peccato. Ignorat etiam virtutes
atque me qui tribuo sibi virtutes: vn/
de vitam adipiscitur eam amplectere
do: et exerceendo. Ignorat quoque di/
gnitatem in qua se conservare potest:
et ad gratiam venire mediante vir/
tute. Vides ergo quod ignorantia: et sua
cecitas est occasio sui mali. Igitur vo/
bis expedit omnino lumen istud ha/
bere sicut iam dixi.

De illis qui posuerunt affectum
suum potius in mortificatione quam in
occidendo propriam voluntatem:
et hoc est plus quam generale lumen et
est lumen secundum. Capi. xcix.

Postquam anima generale lumen
istud acquisiuit ibi nullo mo/
do debet esse contenta: quia dum estis
in hac vita mortali peregrini pote/
stis: imo debetis ingiter in virtute
crescere. Qui vero crescere minime
studet ipso facto retrocedit. Nullus
bet ergo crescere debet in communi lu/
mine quod acquisiuit gratia mea me/
diante siue sollicitudine conari debet ad/
finem lumen perfectum attingere: ut
sic ab imperfecto perveniat ad per/
fectum.

Tractatus.

fectum. Et lumine nanq; vos oportet ad perfectionem attingere. In hoc vero secundo lumine perfecto sunt due maneries perfectorum. Ipsi perfecti nanq; dicuntur qui modum vivendi communem secularium dimiserunt per viam veritatis ambulantes: modo tamen duplici. Nam alii qui conantur iuxta posse perfecte castigare corpus eorum cum gravissima et aspera penitentia. Et ut illa sensualitas eorum rationi rebellare non audeat omnem affectum suum approposuerunt magis ad mortificandum corpus quam ad occidendum voluntatem propriam: ut alias tibi dixi. Ipsi pascuntur ad mensam penitentiae. Et quippe boni sunt atq; perfecti si penitentia fundata est in mecum in mine discretionis: ut cum vera notitia mei pariter et ipsorum: et cum humilitate profunda. Et praesertim si attendant potius ad iudicandum voluntatem meam quam voluntatem hominum. Sed si non ambulantur isto modo: ut humiliter inducendo voluntatem meam: frequenter offenderent perfectionem eorum: inducendo temere illos qui non vadunt per eandem viam quam ambulant ipsi. Nec antea accideret eis ex eo quia studium atq; desiderium suum approposuerunt amplius ad mortificandum corpus quam ad occidendum propriam voluntatem. Tales volunt quotidie tempus: locum: et anime consolationes atq; mundi tribulationes: et diaboli praelia: sine voluntatem propriam: et non sicut ego concedo: prout in secundo statu: ego nar

raui tibi. Ipsi dicere solent a propria voluntate fraudari quam ego tibi nominavi spirituales voluntates. Ego vellem consolationem illam: et non tribulationem istam vel diabolum molestiam: nec ita desidero propter me: sed ut amplius deo placere valeam et ipsum ex gratia magis in anima mea possideam: quia mihi videtur ei servire perfectius isto modo quam illo. Et ita qui talis est: frequenter in penam incidit atq; tedium: et ita quandoque sit incomportabilis sibi: metipsum: et in hunc modum offendit sui status perfectionem. Nec advertit quod ibi iaceat vitanda putredo superbie cum tamen iaceat ibi: quia si mens vere foret humilis: et non ita presumere videret aperte cum lumine rationis: quod ego dulcis veritas omnibus exhibeo statum: tempus locum: atq; consolationes: ut expedire vestre salutis: et ad perficiendam in anima perfectionem: et virtutis augmentum propter quam et ad quam eam elegi. Et agnosceret quod omnia tribuo cum affectuosa caritate. Ideo enim amore debet omnia recipere cum reverentia prout agunt veri servi mei de quibus tibi dicam qui manent in isto perfectissimo lumine.

De tertio et perfectissimo lumine rationis et de operibus que facit anima postquam ad ipsum statum pervenerit et de quadam pulchra visione quam habuit haec anima. **Capitulum.**

His tertius qui dicuntur secundum postquam ad huiusmodi lumen

Tertiu s.

gloriosum p' t' er. nt in omni sta/
tu perfecti sunt. Et omnia que quo
modolibet eis ego concedo siue per
mitto cum debita reuerentia susci/
piunt: vt in tertio: 7 vniu'so statu
anime: tibi mentione: egi. Iste se re
putant omni pena dignos atq; inu/
di scandalis: 7 cōsolatione 7 iuuati.
Et sicut se pena quacūq; dignos cri
stiant: ita se reputant idignos om
ni fructu siue cōsolatione quā: vel
que sequi debet in fine post penam.
Nam in lūmē gustauerunt 7 agno
uerunt eternam voluntatem meā:
que nīl aliud optat: nisi bonū ve/
strum: 7 vt i me sanctificati sitis. Et
ideo vobis hec omnia p'mitto 7 affe
ctiuosa caritate p'na cōcedo. Post
q' anima cognouit eam induit illā
nec attendit ad alia nisi solū ad cō
seruandum: 7 augr. entandum hu/
iusmodi statum suū perfectum: ad
laudem 7 honōrē mei nominis oeu
lum intellectus apperiendo: cum si
dei lumine: in obiectum xpi christi
crucifixi vniūgeniti filiū mei: aman/
do 7 virili corde sequendo saluber/
rimam: eius doctrinā: quā: regula
est 7 iter omnibus: v3 perfectis 7 in
p'fectis. Attendit. n. amorosus agn⁹
ei prebere doctrinā perfectionis:
quam attente considerando philo
capitur in ea. I' perfectio quidem
hec est: quā vidit 7 agnouit ipsum
vniūgenitum filium meum: se nu/
trisse ad mensam sancti desiderij:
quotti die perquirendo: mei: patris
eius honōrem: atq; salutem vestrā.
Et ex hoc anxio desiderio: cum in/

gēti sollicitudine festinavit ad mor
tem obprobriosa salutificare cru/
cis: ita perfecte obedientiam in/
iunctam ei per me patrem eternū:
nunquam vitando labores 7 obpro
bria: nec ex igratitudine vestrā: vel
ignorantia non agnosceudo benefi
cium tam excessiuum 7 iumentum
nec ex persecutione iudeorum siue
murmurationibus: vel clamoribus
populorum nunq; se quoquo modo
retraxit: s; omnia veluti miles val/
destrenuus atq; capitaneus inui/
ctissimus expugnando prostravit.
Eum enim in campo p'elq; colloca
ueram vt aduersantes demones ex
pugnaret 7 vos de manibus eorum
liberaret omnino. Nam eratis ipso
rum peruerse seruienti damnabili
ter obligati: 7 vt ipse vos instrueret
de via doctrina 7 regula sua: 7 ita
peruenire possitis ad ianuam eter
ne vite vobis apertam cum clane
sui pretiosi sanguinis cum igne tan
te dilectionis effusi: cum odio atq;
displicentia culparum vestrarum.
Quasi dicat vobis amorosus iste
filius meus. Ecce vobis viam osten
di: 7 vite durabilis aperui ianuam:
cum proprio sanguine. Non s; filius
ergo negligentes ipsam virtuosē
prosequi cum ignavia sedentes in
amore proprio 7 euz ignorantie vie
lucidissime: atq; p'sumptione volen
tes vestro modo mihi seruire: 7 non
modo meo qz via planā 7 aptissimā
explanavi corā vobis. Surgatis er
go sollicite sequentes eum: qz nemo
pōt ad me patrē eternū veniē nisi p

l. ij

Tractatus.

eum. Ipse vobis est via pariter: et in-
nua per quam vos oportet ad me-
mare pacificum ingredi. Cum au-
tem anima peruenit ad gustanduz
hoc admirabile lumen: quia dolci-
ter vidit et agnouit ideo gustauit:
velocissimè currit ad me: veluti phi-
locapta cum ingenti dilectione ad
mensam sancti. Desiderij non viden-
do se propter se: querendo consola-
tiones proprias temporales: vel spi-
rituales veluti persona que totali-
ter in isto lumine atq; salubri noti-
cia propriam voluntatem abnega-
uit. Nullum omnino laborez vitat
vñdecunq; proueniat: imo letatur
cum pena tollerare obprobria que-
cunq; molestias diabolicas: et mur-
murationes hominum: et immensa
sanctissime crucis manducat hono-
ris mei cibum atq; salutis anima-
rum. Neq; remunerationes aliquā
erquirat a me: vel ab aliqua creatu-
ra: q; spoliatus est ab omni amore
in rehenario: quia me nequaquā amat
aliquo respectu sui: et induit in veri-
tate lumen perfectum amando me
sincere sine respectu quocunq; ubi
solum ad gloriam: et laudem nomi-
nis mei nō scrutendo mihi propter
propriam consolationem: neq; pro-
prio ex utilitate quacunq; priuata
sed ex amore puro. Isti perdiderūt
semetipsos exuentes hominem vete-
rem: et induit nouum hominem: v;.
yesum christum vñgenitum meū:
ipm virili corde sequētes Isti sunt
qui sedent ad mensam sancti desi-
derij qui sollicitudinem ampliozem
opposuerunt ad occidendum vo-

luntatem propriam q; ad mortifi-
candum corpus. ipsi quippe morti-
ficant etiam corpus: sed non pro af-
fectu principali: sed velut instrumē-
tum et in adiutorium ad occidendū
propriam voluntatem: sicut ego tibi
supradixi super illo verbo dicēs
q; ego delectabar in paucis verbis
et multis operibus: et ita facere de-
betis: quia principalis affectus esse
debet in occidendo propriam volū-
tatem: vñ non querat: neq; velit: nī-
si solummodo sequi yesum christuz
crucisrum honorem et gloriam no-
mini meo erquirendo sollicite at-
q; salutem animarum. Isti qui con-
sistunt in isto glorioso lumine reali-
ter: ita faciunt. Et ideo semper in-
quiere morantur: nec habent: vnde
scandalizentur: q; remouerunt a se
voluntatem propriam: vnde scan-
dalum oriebatur. Et omnes mundi
persecutiones: vel aduersarij tem-
ptationes vincerunt illas vilipen-
dendo supeditantes. Ipsi p'sistunt
in aqua multarum tribulationum
atq; temptationum: sed in fine nul-
lum omnino detrimentum habent
eo quia roborati sunt atq; fulciti a
sustentaculo sancti et igniti desiderij
Omnia prebent eis gaudiū sancti
materiam. Neq; iudicant aliquan-
do seruos meos: vel alias rationabi-
les creaturas: imo letantur de quo-
cunq; statu siue modo quez vident
gaudendo dicentes. Gratias tibi
pater eterne: quoniam in domo tua
mansiones multe sunt et varie. Et
ampliori gaudio letantur attendē-
tes amicos meos p; varias vias am-

Tertius.

bulantes q̄ si omnes per candelas vi-
am ambularent: quia magis in hoc
apparet excellentia mee bonitatis.
Et omnibus augetur eis gaudium
et attrahunt odorem rosarum. Neq̄
solummodo de bono virtutis hedi-
ficantur verumetiam de manife-
sto peccato iudicare nolunt: imo est
vna caritativa compassione me p̄
transgressoribus huiusmodi depre-
cantur cum humilitate perfecta vi-
centes: hodie tibi: et cras mihi nisi di-
uina gratia me conseruet. O caris-
sima filia cordialiter afficiaris atq̄
congaude adhuc excellentem at-
q̄ gloriosum statū. Et aspicias istos
qui currunt in isto pretioso lumine
et ipsorum excellentiam eo quia me-
tes habent omnino sanctas come-
dentes ad mensam sancti desiderij
et cum lumine perueniunt: ut ani-
marum cibo nutriantur ad hono-
rem mei patris eterni: induti vesti-
mento dulci immaculati agni dilectis-
simi filij mei: vñ doctrina sua cum
ignifera caritate. Isti tempus amit-
tere nolunt in dando falsa iudicia
contra seruos meos: neq̄ contra ser-
uos mundi: neq̄ scandalizantur ex
aliqua murmuratiōe: siue sit con-
tra se: siue contra proximū: murmu-
rationem: namq̄ contra se tollerare
contentantur amore mei: quando ve-
ro sit aduersus alios ex compassio-
ne proximi tollerant: et non iudican-
do: siue murmurando contra pati-
entem: vel agentem: quoniam amor
eorum ordinatus est in me celesti pa-
tre ac etiam in proximo suo. Et quo-
niam ordinatus est nullo tempore

scandalizantur versus eos quos: ita
diligunt: vel circa creaturaz aliquā
habentem in se rationem. Ne etiam
iudicare voluntatem alienius ho-
minis omnino renunt: imo solum
in omnibus iudicant voluntatem
elementie mee. Isti doctrinam ob-
seruant: in principio vite tue tibi da-
tam ab vnigenito filio meo vñ ab
eo postulasti cum ingenti desiderio
quomodo peruenire posses ad per-
fectam puritatem. Apertissime tibi
respondit. Si tu vis ad perfectam
puritatem venire atq̄ scandalis om-
nibus esse priuata semper vnariis
in me per amoris affectum eo: quia
summa sum et eterna puritas: et sum
ignis ille qui animam in veritate pu-
rifico. Unde quāto mihi magis ad-
heret tanto magis efficitur pura: et
quāto magis a me discedens elon-
gatur amplius efficitur imunda. Et
ideo cadunt in tot iniquitates ho-
mines vite presentis qui elongati
sunt a me. Nam anima que se mihi
realiter vñi proculdubio de puri-
tate mea participat. Rem etiam ali-
am te facere conuenit: ut attingere
possis ad vñionem atq̄ puritatem
istam: vñ ut nunq̄ iudices in aliqua
re quāz videris ab aliquo fieri siue
dici contra te: siue contra alium vo-
luntatem hominum: sed in omnib⁹
voluntatem meam. Et si tu videres
etiam peccatū expressum extrahas
ab ista spina rosam odoriferam: vñ
eos offerendo coram me per veram
et fraternam compassionem. Et in
iniurijs tibi factis iudica: iudica q̄
voluntas mea: ita permittit vel oī-

Tractatus.

dirigit ad experientiam virtutis in te pariter et in alijs amicis meis iudicando quod ille facit ita velut instrumentum a me positum et ad hoc electum: et precipue quod frequenter accidit huiusmodi bonam intentionem habere: quod nemo iudicare potest de culta cordis hominum. Illud vero quod non vides vel agnoscis expersum et apertum esse mortale peccatum in mente tua iudicare nullo modo debes: immo solummodo voluntatem meam in eis. Si autem expers se cognoveris etiam non debes assumere pro iudicio sed per compassionem ut iam dixi: et isto modo pervenies ad puritatem perfectam: quia sic agendo tua mens nullo tempore scandalizabitur in me nec in proximo tuo. Nam indignatio solet accidere contra proximum quando iudicatis voluntatem eius esse malam contra nos et non voluntatem meam in eo. Que quidem indignatio separatur animam a me: atque perfectionem vestram impedit: et in quibusdam etiam aliquando gratiam auferit ab ea plus vel minus iuxta gradum indignationis vel odij concepti contra proximum propter huiusmodi iudicium. Sed econverso pacem animam sentit in se que voluntatem meam indicat ut est dictum que solummodo bonum vestrum eripiat. Et omnia quecumque do vobis vel permitto facio solum ut habeatis illum finem glorie sue ad quem ego creavi vos. Et quia talis iugiter in dilectione sui proximi consistit etiam immoratur in dilectione mea ubi con-

sistens vultur in me. Ideo si desideras ad puritatem attingere quam a me petis omnino tibi necessarium est ista tria principalia facere. Primo ut vultus in me per affectum amoris in memoria iugiter habendo beneficia mea que tibi feci et occulto intellectus attendendo mecharitatis affectum: quia vere vos ineffabiliter diligo. Et in hominis voluntate iudicare debetis voluntatem meam et non malam, voluntatem hominum persequentium sine detractum quoniam ego solus iudex christi et non vos: et hinc extrahere poteris omnem perfectionem. Et hec est illa doctrina quam tibi tradidit verbum incarnatum si bene meministi. Nunc amantissima filia mea tibi dico quod isti de quibus tibi dicebam quod videbatur eos huiusmodi doctrinam opere didicisse in vita presenti gustant arram eterne vite. Si doctrinam istam in mente conservaveris indubitanter evades diabolicas fraudes quia cognosces eas etiam a remotis. Et insuper ea que a me petisti: nihilominus ad satisfaciendum sancto desiderio tuo clarius tibi pandam aperte demonstrando quod nullum iudicium vos virtuose dare potestis pro iudicio sed pro sancta compassione.

Per quem medium arram eterne vite recipiunt in vita presenti qui consistunt in isto glorioso et perfectissimo tertio lumine. Capitulum.

Tibi tibi quod huiusmodi servit meum recipiunt arram eterne

Zertius.

vite in presenti seculo. Arras utiqz recipiunt sed nō solutionē ad plenū. Nā expectant illam in me vita durabili feliciter hēre vbi semper est vita sine morte: satietas absqz fastidio: atqz fames absqz pena. Quā est a fame remota quēcūqz pena: nam ibi oēs habēt oīa que desiderāt: tamēn a satietate remotū est oē fastidium quā ego sum eis vite cib⁹ absqz defectu quocūqz. Sed in vita pnti recipiunt arrā isto mō: quā incipit hic aīa famescere et seruentē optare mei patris eterni gloriā et honore atqz cibū salutis animarū: et isto cibo famē suā pascit. Quā vñ anima nutritur ex caritate proximī salutē cuius ingēti fame peroptat. Et hoc eius desiderū est ei quasi cibus ex quo nutrit. Nunq̄ tamē in pnti vita satiat quā insatiabilis est et ipsi quotidie remanet ipsa fames. Et velut arrā est inittū securitatis que datur hōi pro futura solutione cōpleta hō in se sit imperfecta: nisi qz recipiēs illā ē in mēte certificatus de solutione futura recipiēda: sic beati ma philocapta et vestita doctrina mee veritatis q̄ iā accepit arrā in semetipsa mee charitatis atqz primi sui expectat in vita durabili recipe pfectionē itegre solutionis idubitanter. Hec arrā qdē est imperfecta: nam aīa q̄ gustat illā nō hēt adhuc pfectionē absolute ita qz nō sentiat in se penā et in alijs. In se quippe penā hō ex offensa mea pp legē pteritam q̄ ligat in mēbris ei⁹ quā contra spm ipugnat. In alijs at ex offensione primi sui. Perfecta qdē est quo ad gratiā

nō tñ in ea pfectionē q̄ scī mei votantur: qui iā ad me puenerūt vitā durabili sicut iā tibi dixi qz cor afflictuosa desideria sunt absqz pena: vestra vero sunt cū pena. Stāt itē isti scī mei qui nutriunt ad mētiā huius desiderij scī: ut alias tibi dixi hī simul et dolorosi put vnigenit⁹ filij me⁹ in cruce stabat. Caro nāqz sua pp illata tormentā granissima valde dolebat: scī aīa bñ sperat ex vniōe diuine nature. Similiter isti bñ sunt ex vniōe scī desiderij eorū in me sicut iā dixi: quā iduerunt ex toto dulcē voluntatē meā. Dolorosi vero sunt ex cōpassiōe primorū et qz sensualitatē pprā iugiter affligūt auferendo sibi metipsis oēs delicias atqz sensuales consolationes.

Quo primus argui debeat volē dō vitare in diuū fallū. Lapi. cū.

Nunc aduerte carissima sista. Nā ut amplius esses in tuā mēte declarata sup eo qd a me postulasti dixi tibi de cōi lumie quod oēs hīe deberis i quocūqz statu fueris. Loquor de illis qui comorant i caritate cōi. Ne ēt tibi dixi de illis qui sunt i lumine pfecto. Quō utiqz lumē in duo tibi distinxi. Unū erat illorū qui discedētes a seculari vita studebāt valde mortificare sua corpora. Scdm erat illorū qui pncipaliter vacabāt ad occidēdū pprā voluntatem. Et isti sunt illi pfecti quī se nutricebant ad mensam sancti desiderij. Nunc autem in particulari tibi loquar licet loquendo tibi pō-

Tractatus.

derit etiam alijs: et ita tuo desiderio
satisfaciam. Ego volo te precipue tria
facere: ut ex ignorantia non impe/
diatur in aliquo perfectio tua ad quam
ego te voco et inuito: et ut aduersari/
us diabolus sub specie boni atque ma/
tello virtutis caritatis proximi nu/
trire non valeat in anima tua radi/
cem presumptionis: quoniam hinc
in falsa iudicia precipitaberis que
tibi prohibui. Tibi quidem fuisse iu/
dicare videretur: et conuerso tu iu/
dicares iniuste sequendo tuum vi/
dere. Et aliquando demonium veri/
tates tibi plures ostenderet: ut po/
tenta te precipitaret in falsitatem at/
que mendacium. Et hoc ideo faceret
ut esses iuder intentionum atque me/
ritum creaturarum habentium in se/
rationem. Et hoc est absolute solum
modo mentis. Hoc est vnus ex illis
que volo quod omnino serues: et habe/
as in te: vnde quod nemine iudices absque
modo: sed volo iudicium tuum ha/
bere modum. Modus autem est iste
quod nisi defectum proximi tui prius
expresse non solus: semel vel bis: im/
mo plures aperte manifestarem in/
mente tua non debes in particula/
ri redarguere: vnde illum in quo tibi
videtur esse defectus. Sed in com/
muni corrigere debes vitia te visi/
tantiam caritativam plantando vir/
tutes: et cum affabili benignitate. Ta/
men quando videris expellere cum
benignitate poteris: etiam asperita/
tem immiscere. Quamuis ergo tibi
videatur quod ego tibi pandam defe/
ctus alienos: nisi cognoscas expresse
meam esse reuelationem: ut iam di/
xi non arguas in particulari: sed am/
bula per viam tutiorem: ut vitare
possis astutiam atque fraudem dia/
boli. Quia cum habeo talis deside/
rii te decipere posset inducendo te ad/
iudicandum in proximo quod a ve/
ritate remotum esset: vnde posses
cum sepe frustra et iniuste scandali/
zare. Unde sit in ore tuo silentium:
vel vnum sanctum colloquium in/
commendando virtutes et vitia con/
temnendo. Et quando tibi videre/
tur in proximo tuo defectus aliquis
agnoscere cum quadam humilita/
te dulci vnascum: etiam temetipsam
argue. Tunc si vero vitium illud
erit in proximo quem corrigere cu/
pis: absque dubio corripitur: et emen/
dabitur agilius attendendo se: ita/
dulciter esse comprehensum: et illico
tibi dicet illud quod ei dicere vole/
bas. Tu vero secunda stabis: et ita dia/
bolo precidisti: et obstruxisti viam:
quia te decipere non valebit: nec im/
pedire perfectionem anime tue. Ite/
volo te prudenter advertere: quod con/
fidere non debes in aliqua visione:
sed potius huiusmodi postrigare co/
neris: et eas humili corde vitare. Et
solummodo remanere studeas in agni/
tione tue: et in te cognoscere meam i/
estimabilem bonitatem. Ita faciunt
illi qui perueniunt ad statum per/
fectionis de quibus tibi dixi: quia
quotidie redibant ad valles cogni/
tionis ipsorum. Neque tamen hoc im/
pediebat in eis altitudinem vnio/
nis quam in me fecerant. Et hoc vnu
est illorum trium que te volo serua/
re: ut in veritate mihi seruias.

Tertius.

Si quis in oratione videret alium quem proximam esse tenebrosam: non tamen debet ex hoc a seruo dei temere iudicari quod ille sit in peccato mortali. Capi. ciiij.

Secundum est de quo declarari petisti: quod si quandoque contingeret: quod me rogares in particulari pro aliquibus proximis tuis: et in oratione videres in uno pro quo rogas aliquod gratie lumen: et in alio non: licet ambo sint amici mei: sed tibi videretur: quod unus mentem haberet involutam atque tenebrosam: tu vero non debes: nec etiam virtuosus potes eum iudicare: quod gravi culpe subiaceat: quod frequentissime iudicium huiusmodi falsus esset. Unde volo te non ignorare quod aliquando: tu me rogas pro eadem persona: et una vice videbis eam cum lumine locundo: et uno desiderio sancto coram me intantum: quod de bono illius videbitur tibi: quod anima tua pigrescat: ut affectus vere caritatis erigit: sicut ut unusquisque letetur: et exultet de prosperitate proximorum suorum: et alia vice videbis eum ita: quod tibi videbitur mentem suam valde remotam a me totam tenebrosam atque molestis eragitatam ita quod tibi metipsum videbitur valde laboriosum orationem effundere coram me pro eo. Quandoque hoc ex aliquo contingit defectu illius pro quo rogas multotiens tamen occurrit: non ex defectu suo: sed quoniam ego deus eternus ab eius anima me subtrahi per sensum prout: ego frequenter ago: ut anima per-

ueniat ad perfectionem prout: ego in statibus anime tibi narraui. Quod me quandoque subtraham per sensum sed non per gratiam. Unde tunc anima non sentit aliquam dulcedinem vel consolationem: ideo mens est arida sterilis atque pensosa quam penam etiam extendere permitto: usque ad animam illius qui orat pro tali. Et hoc ago ex affectuosa caritate quam habeo ad illam animam que recipit orationem: ut ille qui me rogat una secum adiuvet ad dissolvendam nebulam que mentem eius obumbraverat. Itaque dulcissima filia vides cum quanta procedit ignorantia: et quantum esset arguendus ille qui iudicare vellet ex ista simplici visione: quod vitium grane foret in anima tali quod nunc: ego demonstraui: ita tenebrosam: de qua iam vidisti: et intellexisti: quod non est privata gratia: sed solummodo sensu dulcedinis quam ei de me dabam. Itaque volo tu quodque velle debes: et alii serui mei quod attendatis: valde diligenter ad agnitionem vestri: ut perfectius agnoscat in vobis inextimabilem bonitatem meam. Et hoc et aliud etiam iudicium mihi relinquatis: quod meum est et non vestrum. Sed omittatis iudicium quod utique meum est et assumatis vestre menti compassionem: erga proximum cum fame honoris mei atque salutis animarum eorum anxio desiderio annunciando virtutes: vitia vero redarguite in vobis et in eis: ut ibi superius est expressum. Et in hunc modum in veritate venies ad me demonstrans apertum meminisse

Tractatus.

doctrinē cum obseruantia comēda-
bili quam ab incarnata veritate re-
cepisti v3 in omnibus voluntatem
meā iudicando et non voluntatem
hoiū. Et ita facere debes si deside-
ras in veritate virtutē adspici rea-
lem et in morari iugiter in vltimo p-
fectissimo atq3 glorioso lumine nu-
triendo te semp in mensa desiderij
sancti de cibo salutifero aiarum ad
gloriā et laudē sancti mei nominis.

Quo penitentia sumi non v3 p
fundamento principali sed affectus
et amor virtutum. *Capl. ciiij.*

Tibi carissima filia dñi dñi duo
bus nūc vero tertiu addā qđ
a te requiro circa qđ hēas aduertē-
tiā et argue temetipsam si quāq3 mo-
lestiam senseris a diabolo: vel a pre-
sumptione tua desiderando videre
seruos meos oēs ambulare p viam
illā p quam tu vadis. Nam hoc cēt
ptra doctrinā quam veritas incar-
nata tibi tradidit. Q3 frequēter oc-
currit q alij vadunt p viā abstinē-
tię: vel admirabilis penitētię: et ita
vellent oēs agere. Si vero ita fieri
nō viderint assumant inde displicē-
tiā et i se scādalizant iudicādo ta-
le s nō ambulare salubriter. At tēde
q isti valde decipiunt: q3 frequēter
accidit q ille de quo sic iudicāt am-
pliore merebit hęc grām l3 ipse se nō
affligat in tanta penitētia q3 illi q
scādalizant in eo et maiori penitētia
pterunt. Et ideo tibi iam dñi q illi
qui pascunt i mensa penitētię nisi
pcedant cū humilitate vera: et q p

principali fundamēto: et affectu non
assumāt pñiam ipsam: s3 p virtutis
instrumēto: sepe pp huiusmodi mur-
murationē suā pfectionē offendūt.
Et ideo nō debēt ignorāter recedere
s3 attendere: q3 pfectio nō pñitit solū
mō i macerādo corpus: imo potius
i occidēdo pueriam atq3 pñiā volū-
tatē. Et p hāc viā abnegate volun-
tatis et voluntati mee subdite desi-
derare debetis oēs ābulare. Nec ē
doctrina lucis illi luminis gloriosi
i quo aīa phlogocapta currit induta
realiter voluntatē meā. Nō tñ ego
ptēno penitētiā: q3 penitētia quidē
utilis ē ad domādū atq3 castigādū
corpus qū cōtra spm ipugnare vel-
let. S3 amatissima filia nolo q hoc
accipias tanq3 regulā oībus iponē-
dā. Nā oīa corpora nō sunt equalēs
cōplexionis q3 nature fortioris est
vnus q3 alter. Et ē q3 frequēter oc-
currit q pp accidētia viteria peni-
tētiā iā iceptam oportet dimittere.
Itaq3 si fundamētū esset i ter: vel al-
teri pñaderes q sup penitētiā face-
res vel faceret oīo difficeret et esset i
pfectū. Et ita pñolatio vobis abest
et virtus in aīa cū essetis pñati re-
quā iordinate vlligebatis vbi sece-
ratis pñcipiū vestrū: et ita iudicare
tis vos esse pñatos grā mea. Sic igitur
existimātes veniretis ad iporta-
bile iediū et i gentē amaritudinē at-
q3 pñusionē ex quo pderetis exercitiū
vestrū atq3 oīonē feruentē quā
offerre mihi solebatis agēdo penitē-
tiā illā. Qua dīmissa pp occurrētia
plurima: nō sapit vobis oratio illo
mō quo pñino: imo quodāmodo vtr.

Tertius.

de est insipida. Hoc vero ptingeret qz fundamentū esset collocatū in cor-
porali penitētia z in eius affectu: z
nō in anrio desiderio sancto. Deside-
riū intelligo k̄az atqz realiū virtu-
tum. Itaqz potes attente p̄siderare
quot inconueniētia mala sequerent̄
vobis volendo facere p̄ncipiū atqz
fundamentū i penitētia corpora i
qz procederetis ignorāter z iniuste
murmuraretis p̄tra seruos meos z
veniretis ad amaritudinē valde te-
diofam. Et mihi seruire studeretis
opibus finitis cū ego sim bonū eter-
nū: z infinitū: ideo a vobis expecto
desiderium infinitum. Oportet er-
go qz fundamentum vestrum sit in
decidendo z abnegando propriam
voluntatē: z cum ea voluntati mee
subiecta mihi prebebitis infinitum
samelicum atqz dulce desiderū ho-
nozem meum exquirendo: z anima-
rum salutem. Et ita nutrietis vos i
mensa sancti desiderij quod nunq̄ i
se vel in p̄ximo suo scandalizatur
sed in omnibus exultando gaudet
atqz fructum extrahit de tot: z ita
varijs modis quos in animarum sa-
lute teneo. Non ita faciunt illi mi-
seri qui doctrinam istam obseruare
nolunt viam vtiqz dulcem atqz dir-
rectam a dilectissimo filio meo vo-
bis exhibitam z ostensam: imo faci-
unt oppositum iudicando temere
iuxta cecam infirmitatem eorum.
Et ideo veluti frenetici suam viam
ignorant: vnde semetipsos inueni-
unt esse priuatos bono terreno pa-
riter z celesti. Et vt alias dixi gustāt
in vita presentī arraz inferni.

Repetitio in summa cum qua-
dam additione de reprehensione p-
ximi. Capi. cv.

Nunc ergo filia carissima sa-
tisfaciendo tuo desiderio de-
clarauit te super eo quod a me postu-
lasti v3 quomodo proximū argue-
re debeas ne quandoqz demoniaca
fraude decipiaris: nec etiam ab in-
fimo iudicio tuo: quia v3 in genera-
li arguer̄ debes: z non in speciali nī
si forte tibi reuclassem expresse: sed
cum humilitate sicut admonui te
redarguere debes vna cum eis te-
metipsam. Etiam tibi dixi z itera-
to dico: quia nullo modo licet tibi
iudicare creaturam aliquam ratio-
nalem in cōmuni siue particulari:
neqz mentes amicorum meorum si
ne repperias eas esse dispositas: vel
etiam indispositas: propalando ti-
bi causam quare iudicare nō debes
quia indicādo proculdubio te frau-
datam inuenires in tuo iudicio.
Sed tu pariter z aliqz compassionē
habere debetis: iudicium vero mi-
hi relinquatis. Etiam te docui do-
ctrinam quaz exhibere debes vni-
entibus ad te pro cōsilio quomodo
possint egredi de tenebris mortali-
um peccatorum: z viam prosequi
virtutum: vt videlicet eis exhibere
coneris pro principio atqz funda-
mento virtutum amorem: z affe-
ctum cum ipsorum agnitione par-
ter z mee bonitatis i eis z abnegēt
z occidant in se propriam volunta-
tem: vt in nullo mihi penitus rebel-
les inueniant. Penitētiā aut̄ eis ex-

Tractatus.

habe velut instrumentum virtutis: et non pro affectu principali: sicut iam dixi: non tamen equaliter omnibus: imo prout videris eos ad portandum aptos: et iuxta possibilitatem atque statum suum. Aliqui possunt amplius aliqui vero minus: secundum aptitudinem exteriorum instrumentorum. Et quod te monui quod in generali proximis argueres: et non in particulari: nolo tamen ut credas quod actualiter videndo quendam expressum defectum in proximo tuo tu non possis eum corrigere inter te et ipsum imo potes. Et etiam si esset obstinatus ad se corrigendum ordinate potes et iuste manifestare duobus: vel tribus. Et si non prodest ita fecisse potes ecclesie sancte corpori mystico patefacere. Sed ego te cautam esse volui ne temere iudicare velles ex aliqua visione leui: vel per sensum in tua mente: nec etiam per visum exteriorum tu non debes precipitanter: et incaute prorumpere ad arguendum proximum in speciali: nisi tibi constaret a me procedere per expressam reuelationem: et eo modo sicut iam dixi. Nec via tutior est ut a diabolo decipi non valeas sub umbra caritatis proximi.

De signis ad agnoscendum: quando visitationes: et visiones mentales adeo sint: vel a diabolo. Capitulum cxi.

Expleni carissima filia declarare te super hoc articulo quod expediens est ad conservandam et augendam perfectionem in anima

tua. Modo te declarare volo super eo quod a me postulasti: videlicet de signo quo possis aperte cognoscere si visio vel visitatio mentalis quae anima recipit aliquando: fuerit a me: vel a diabolo. Super hoc alias tibi dixi quod quando procedit a me visitatio signum erat alacritas in anima remanens post visitationem sanctaeque virtutum et precipue cum anima remanet uncta virtute profunde humilitatis atque divinae caritatis igne succensa. Sed quod petis utrum in alacritate tali possit interesse fraus aliqua diabolica: quia si sic esset velles via tutiori per ambulare: videlicet habendo: et attendendo signum virtutis quod decipi non valet: ego tibi pandam in presenti fraudem que recipi potest: et quomodo cognoscere possis utrum alacritas illa fuerit in veritate an non. Fraus inimici potest isto modo recipi. Ego volo te nosse quia quodcumque creatura rationalis amat vel optat habere postquam habuit inde gaudium habet. Et quanto magis amat id quod habet tanto minus videt: vel prudenter agnosceat: unde venerit ex delectatione quam habet: et assumpsit habendo rem quam optauerat. Quae delectatio: vel alacritas inordinata mentem eius impedit ne videat vel discernat. Sic isti qui delectantur et appetunt habere consolationes huiusmodi: mentales: visiones erantur et amplius principalem affectum in consolationis delectatione posuerunt quam in me directe. Sicut ego tibi dixi de illis qui adhuc

Tertius.

erāt in statu imperfecto qui magis attendebant ad donum consolatio-
nis quas a me donatore recipiebāt
q̄ ad meē caritatis affectus cū quo
largior eis. Hinc ergo tales in alla-
critate sua facillime decipi possunt
ultra fraudes alias quas in alio lo-
co tibi distincte recitavi. Aliquādo
nanq̄ fraudantur in isto. Q̄ post
q̄ ipsi conceperunt amorē et audī-
tatem ad huiusmodi consolationes
ut est dictum ex quo postea recipit
consolationem: vel visionem eorum
anima letatur valde: q̄ se recepisse
videt quod amat et optabat habere
Unde sepius hec allacritas a demo-
nio procedere posset licet allacrita-
tem huiusmodi sentiret de qua tibi
dixi q̄ quādo visitatio precedebat
a demonio veniebat ad animā cū
quādam allacritate postea vero cū
pena remanebat atq̄ cōscientie sibi
multo vacua virtutum desiderio.
Nunc autem auiso te q̄ anima quā-
doq̄ poterit alacritatem istā ha-
bere ac etiam cum cadet ab oratio-
ne surget. Atteñte tamen aduer-
tendum est quia si fuerit hec allacri-
tas absq̄ virtutis ignifero deside-
rio et humilitate peruncta non re-
manet anima: nec i fornice mee
divine caritatis crusta talis visio:
consolatio: et visitatio indubitanter
a diabolo procedit: et non a me non
obstante: q̄ anima signum allacri-
tatis in se percepit. Sed quia ta-
lis allacritas iuncta non est cum
affectu virtutis modo predicto ma-
nifeste patet alacritates illam ab
amore mentalis consolationis pro-

prie procedet. Ideo letatur anima
gaudēdo q̄ habet quod optauerat.
Nā est amoris vera conditio in oc-
currētibus quibuscūq̄ sentire gau-
dium habendo quod amat et optat.
Itaq̄ confidendum non est in hac
allacritate pura: licet allacritas il-
la simul cum tali consolatione per-
duraret: vel etiam ultra. Quoniam
amor ignorans ex ipso gaudio non
agnosceret ibi fraudem ad esse dia-
bolicam non ambulando caute cuius
ampliori prudentia. Si vero pru-
denter ambulare studebit attente
considerabit utrum allacritas ista
associata fuerit ab affectu virtutis.
Et ita manifeste perpendet visionē
huiusmodi fuisse meam vel diabo-
li. Hoc est ergo signū illud quo me-
diante possis intelligere qualitates
huius allacritatis quando mens
visitatur a me: v̄z cum est unita cuius
affectuoso desiderio virtutis. Hoc
est utiq̄ verissimum signum: ut quis
libet agnosceat possit aperte quan-
do visitatur a me: vel quando talis
allacritas ab amore consolationis
proprie procederet. Etiam visitatio
diabolica cognoscitur aperte: quia
prebet aliquas allacritates in aspe-
ctu primo: et in fine tantam virtutē
in se repperit quantam prius habe-
bat: et allacritas ista procedit ab
amore proprie consolationis quam
optat: ut est ibi supradictum. Et itaq̄
volo te nosse q̄ non omnes ab hac
allacritate decipiuntur: nisi solum-
modo tales imperfecti qui letatur
gandendo talibus visionibus atq̄
proprie consolationibus qui magis

Tractatus.

attendat ad mea dona q̄ ad me do
natoe. Sed illi qui pure sine respe/
ctu proprie consolationis eorum at
tendunt ad affectum mee diuine ca
ritatis cū qua largior ab hac alla/
chritate nullatenus decipi valent.
Et ideo subito recurrūt ad istud ve
rissimū signum qm̄ diabolus vellet
aliqui cū fraude transformando se i
angelus lucis eos illaqueare sine de
cipere veniens ad mentes eorū cum
alachritate iocunda. Ipsi vero qui
nimis passionati sunt ab amore p/
prie consolationis illico prudenter in
mentibus eorū agnoscūt diabolicā
frandē. Nā allachritate cito p̄terē
te p̄spiciunt se tenebris esse circūda
tos. Et ideo semetipsos humiliāt cū
vera noticiā sui p̄tēdendo q̄cunq;
consolationē amplectentes: et astringē
tes mee veritatis doctrinā. Demo
nii vero vidēdo se p̄fusus ultra nū
q̄ vel raro saltē sub illa forma redi
bit. Illi s̄o qui suas consolationes appe
tūt: ut ibi viri sepe decipient nisi vi
ligēter attēdāt ad huiusmodi fran
dem agnoscendā: et vitandā eo mo
do quo sup̄ius ē exp̄ssum: v̄z inuēni
endo talē allachritatē absq; virtu
tis affectu et si nō p̄cipiant postea se
virtutis humilitate punctos et ve
ra caritate succēsos erga meū hono
rem et aīaz salutē: hoc egit mea bo
nitas inestimabilis. s̄. q̄ ita p̄videt
circa vos īperfectos atq; perfectos
in quolibet gradu ne decipi hoīes
valeant inquantū in se p̄seruare vo
luerint lumen intellectus a me gra
tiose p̄cessum cū pupilla sanctissime
fidei. Nec obūtrari se p̄mittant ab

aduersante demonio: nec ab amore
proprio q̄ si sponte p̄dere nō vul
tis nullōō a vobis poterit auferri.

Quomodo deo valde placet ille
qui petit et pulsatur cum perseveran
tia ad ianuā sue veritatis. La. c. vii.

Satis apte carissima filia tui
oculum intellectus illumina
ui: ut prudenter vitare valeas ini
mici generis humani fraudes tuo
desiderio satisfaciendo super eo q̄
a me postulasti: quia non contemno
sancta desideria seruatorum meorum
immo libenter accepto: et vos ad po
stulandum inuito. Et quod amplius
est. Amatissima filia noueris q̄
valde mihi displicet ille qui nō pul
sat in veritate iuxta portam sapien
tie vnigeniti filij mei sequendo rea
liter saluberrimam doctrinā eius.
Quam omnis quin sequitur voces
sancti desiderij pulsatur ingiter ora
tionibus humilibus atq; continuis
vociferans ad me patrem eternū.
Ego vero sum pater ille qui vobis
exhibeo panem gratie celestis me
diante porta dulcis mee veritatis.
Aliquando tamen ad probāda ve
stra desideria vna cum perseveran
tia dissimulo vos audire tamē vos
intelligo et interim prouideo prout
expedire video salutē vestre. Insu
per exhibeo samem vobis et vocem
qua clametis ad me. Postea vidē
do constantiam vestram: desideria
vestra libenter adimpleo quando
sunt ordinata et in me directa. Ad
ita petendum atq; pulsandum ve

Tertius.

ritas incarnata vos inuitabat in euangelio dicens. Querite et inuenietis: petite et accipietis: pulsate et aperietur vobis. Et ita volo te facere: quod nunquam villo tempore desistas a me subsidium ingenti desiderio postulare: voce grandi mihi supplicare: de: ut mundo miserabili misericordiam faciam: neque pulsare desistas ad ianuam veritatis incarnate sequendo realiter vestigia sua. Delecteris insuper in cruce secum manducando cibum animarum ad gloriam atque laudem sancti mei nominis iugiter emittendo mugitum cordis anxietate super morte generis humani: quia vides quod sum ad tantam miseriam adductum quod lingua tua nesciret exprimere. Cum huiusmodi mugitu et clamore meorum amicorum dispono mundo facere misericordiam. Et hoc est quod a te: nec non et ab alijs amicis meis iugiter expeto: et hoc erit pro signo quod in veritate me diligatis. Et ego promitto vobis vestra sancta desideria nullo modo contemnere.

Qualiter hanc animam deo regratatur deindeque pro toto mundo facit orationem et precipue pro suis in christo filiis et pro duobus patribus animae suae. Postea aliqua postulat.

Capit. cxiij.

Tunc anima praedicta tanquam ebria videbatur extra semetipsam et alienata ex toto sensibus corpora libus ex amoris unionem quam in crea-

ture suo fecerat: elevata mente speculando veritatem eternam cum oculis intellectus veritate cognita: perlocupia fuerat in ipsa dicens. O summa et eterna dei bonitas: que siue qualis ego sum humilis atque pauper: cui tu pater eternus ita dignatus es tuam patefacere veritatem: et occultas diabolicas fraudes ac etiam proprii sensus instabilem passionem imo deceptionem qua ego pariter: et alij serui tui decipi possumus in ista miserabili vita nostre peregrinationis: ut ambulemus cum cautela prudenti. Quis obsecro te monuit. Solus amor: quia me dilexisti non amatus a me: imo priusquam essem. O dilectionis ignis inextinguibilis. Gratias: gratias ago tibi pater eterne. Quia sum imperfecta circumdata tenebris obscuris. Tu vero perfectio summa et lux inaccessibilis ostendisti mihi perfectionem: et viam lucidissimam doctrinam: videlicet operabilem atque salubrem vniuersi filij tui. Ego iam obicram et tu me resuscitasti. Multo tempore facieram infirma tu vero mihi medicinam exhibuisti. Nec solummodo medicinam pretiosi sanguinis vniuersi filij tui quam vniuersi alter humano generi tribuisti: sed in particulari mihi tradidisti medicinam optabilem: contra quam etiam occultam egritudinem quam etiam ignorabam: nec illam agnoscebam instruendo me: quod nullatenus: ego iudicare presumam aliquam rationalem creaturam: et precipue seruos tuos de quibus aliqui volunt ex-

Tractatus.

cata et egrotans hac eram infirmi/
tate corrupta quia sub colorata spe
cie tui honoris atque salutis anima/
rum ego temere indicabam. Et ideo
tibi regravior affectuoso corde sum
ma et eterna bonitas: quia manifestan
do veritatem tuam; diabolicas frau
des atque passionem propriam tu mi
hi notificasti meam egritudinem.
Vnde maiestati tue supplico: ut mi
sericorditer atque gratiose: mihi con
cedas: ut hodie finis imponatur: et
terminus: ut ego nunquam egrediar a
via saluberrime doctrine tue quam
mihi pariter: et alijs omnibus qui se
qui voluerint eam ita gratiose tri
bui: quia sine te nihil omnino fie
ri potest. Igitur ad te confugiendo
recurso pater eterne. Neque pro me so
la tibi supplico: sed universalius pro
toto mundo et precipue pro corpore
mistico sancte matris ecclesie: peto
quod ista tua sacra doctrina reluceat i
ipsum ecclesie sancte ministris. Ma
xime vero singulariter a te cum in
stantia postulo pro cunctis illis quos
mihi dedisti: ut amore precipuo dili
gas quos ex affectu singulari fecisti
vnum esse mecum. Nam ad honorem
et laudem tui sancti nominis mihi
valde gratum et acceptabile refrige
rium erit eos ambulare videndo cum
sancto sermone per viam huiusmodi
dulcem atque directam. Opto nan
que quod ipsi per eam velocissime curant
mortui penitus ad omnem volun
tatem propriam absque iudicio quod
cunctis temerario: sine scandalo: sine
murmuratione contra proximum.
Et amor mi dulcissime supplico ti

bi quod nullus eorum ab infernali de
monio de manibus meis auferatur
ut in ultimo die perveniant omnes
ad te patrem eternum. Insuper of
fero maiestati tue petitionem aliam
pro duabus columnis vestris pro duo
bus patribus quos ad custodiam at
que doctrinam in terra mihi tribui
sti a principio mee conversationis:
usque nunc in subsidium et ad robo
randam infirmitatem meam ut eos
insimul unius et in duobus corpori
bus unam animam introducas: et
neuter eorum attendat ad aliud quam
ad perficiendum in eis: et in misse
ris que suis in manibus hodie po
suisti gloriam et laudem tui sancti no
minis in salutem animarum. Et ego
miserabilis et indigna serva: ut filia
modos illos cum debita reverentia
teneam erga illos amore tuum qui ce
dant ad honorem tuum pacem et quie
tem ipsorum et edificationem pro
ximorum. Certissime spero veritas
eterna: quia non condones affectuo
sum desiderium meum: neque petito
nes quas obtuli maiestati tue. Nam
aperte vidi et agnosco prout voluisti
mihi patefacere licet etiam experi
entia me docuerit: quia sancta deside
ria libenter acceptas. Ego autem i
digna serva tua conabor iuxta pos
se gratia tua favente doctrinam at
que precepta tua cum diligentia ser
vare. O pater eterne recordor uni
us verbi tui quando recitabas ali
quid de ministris ecclesie sancte: quia
promissisti quod alibi latus enarraret
de defectibus quos hodierna vice com
mittunt. Ideo si placet implere pro

Tertius.

missum audiam: ut augeatur in me materia doloris atq; compassionis cum sancto desiderio in salutem ipsorum. Jam. n. supra promissisti qd cum oratione continua: lacrimis: doloribus sudoribus atq; multa tollerantia seruum tuorum nobis exhiberes optabile refrigerium in sanctis et bonis passionibus et ceteris virtutibus reformando. Ut quia hoc in me crearet ideo postulo.

Quomodo deus hanc animam ad orationem sollicitat respondendo ad aliquam supradictarum petitionum. Capit. cix.

Nunc deus eterna misericordia vertens oculos: benignissimo desiderio una cum illis petitionibus acceptabat: et ultime petitioni quam ei porrexit volendo satisfacere dixit. O carissima filia super eo quod a me postulasti tuum desiderium adimplebo dum tamen ex parte tua non committas ignorantiam siue negligentiam: qd multo grauius offenderes: et aciori reprehensione digna foret postea qm prius: qd clarius: et amplius de mea veritate cognouisti. Et ideo valde sollicito debes orationes effundere pro creaturis omnibus rationalibus: et pro corpore mistico sancte matris ecclesie atq; pro illis quos tibi tradidi: ut amore singulari diligas. Igitur absq; negligentia iugiter orationem offeras in conspectu meo prebendo proximis in vita virtutis exemplum: atq; verbi doctrinam: arguendo vi-

tia: et commendando virtutes indefesse. De columnis vero quas tibi gratiose concessi et de quibus mihi dixisti fac ut sis eis vnum medium tribuendo vtrique prout expedit: et secundum aptitudinem eorum: ut ego creator tuus instruerem te: quia sine me nihil omnino potes facere: et ego tua desideria salubriter adimplebo. Sed vide ne deficiatis: tu et ipsi fideliter in me sperando: quia providentia mea nunquam deficiet vobis. Et quilibet humiliter corde recipiat illud quod est aptus ad recipiendum. Et unusquisque ministret illud quod: ego tribui et in futuro tribuam ad ministrandum iuxta modulum suum: prout a mea bonitate receptum et recipiet.

De dignitate sacerdotum atq; de sacramento corporis veluti christi. Et de his qui digne vel indigne suscipiunt vel communicant. Capit. cx.

Nunc vero tibi respondere dispono super eo quod a me postulasti de ministris ecclesie sancte. Et ut veritatem apertius agnosceret valeas aperire oculum intellectus et ipsorum excellentiam attendere diligenter: et in qua dignitate sunt a me constituti. Et quia contraria iuxta se posita magis elucescunt. volo tibi demonstrare dignitatem eorum qui virtuose thesaurum a me commissum in manibus eorum erant. Et ex hoc apertius intelligere poteris miseriam eorum qui hodie pascuntur siue nutriuntur ad vbera sponse mee. Tunc ut obediret aia

Tractatus.

speculabatur attentius in veritate
vbi videbat aperte relucere virtu-
tes in veris gustatoribus. Tūc ait
ait deus eternus. Carissima filia p-
us tibi volo narrare dignitatē corp-
is in qua pp bonitatē meā coscolloca-
ui ultra generalē amorem q habeo
z ōndi ceteris creaturis meis crean-
do vos omnes ad imaginem atqz si-
militudinē meam. Et postea vos ad
gratiam in sanguine dilectissimi fi-
lij mei recreavi vnde venistis ad tā-
tam excellentiam ex vnione diuini-
tatis facta per vnigenitum filium
meum in humana natura: q in hoc
exceditis angelos: quia vestraz hu-
manam z non angelicam vniuit si-
bi naturam. Vnde sicut itaqz dixi de-
us factus est homo: z homo factus
est deus ex vnione vtriusqz nature.
Dignitas hec z excellentia: genera-
liter est cōcessa creaturis omnibus
que sunt rationē capaces. Inter om-
nes autem elegi ministros meos p
salute vestra vt ab eis vobis quoti-
dianē sanguis vnigeniti filij mei mi-
nistretur qui vere est humilis z in-
maculatus agnus. Istis etiā vt ita
loquar exhibui solem ad ministran-
dum: ipsis exhibendo scientie lumē
atqz calorem mee diuine caritatis:
insup z colorem vnitū cū lumine
pariter z calorem v3 vnigēiti filij mei
verum corpus z sanguine3. Quod
vtriqz corpus est veluti sol qui mecū
est vnitus qui sum vere sol. Et hec
vnio talis est atqz tanta quod ibi
nulla segregatio potest habere locū
sicut sol diuidi non potest neqz ca-
lor eius a luce: neqz lux a calore ex

vnione sue pfectionis. Iste sol a sua
rota non abscedens vnuersum or-
bē illuminat ac ē oēs volētes ab eo
calefieri qtu3 est in se calefacit nec
ex alicuius immunditia sol iste se-
datur vel inquinari potest. Et eius
lumen secum est iugiter vnitū vbi
iam dixi. Sic hoc verbum v3 vnige-
nitus filius meus verus est sol: to-
tus deus z totus homo quia mecu3
est vnū z ego secū. Potētia mea nō
ē a sua sapia sepata: neqz calor ignis
sacri spūs est a me pte ab ipso fi-
lio meo segregatus qz nobiscū vnū
est: qz spūs scūs a me patre z ab ipso
filio meo pcedit qz sumus idē ipse
sol. Ego sum ille sol deus eternus vñ
procedit vnigenitus filius meus at-
qz spūs scūs. Spūi sancto est ignis
appropriatus: filio meo sapia in qua
sapia ministri mei gratie lumē han-
rūt qz ministrauerūt lumen hoc in
lumine z cum gratitudine beneficiū
recepti a me patre: sequēdo in veri-
tate doctrinam istius vere sapiētie
filij mei: hoc est lumen illud: quod
hēt in se colorem vere humanitatis
vnū equidem vnitur alteri. Vnde
lumen diuinitatis mee fuit illud lu-
men vnitum cum colore humanita-
tis vestre qui color effusus est valde
lucidus qñ fuit impassibilis virtu-
te nature diuine. Et hoc obiecto me-
diante huius incarnati verbi con-
spersi z inserti cum lumine mee dei-
tatis: z cum ignito calore sancti. s.
habuistis in veritate lumen. Cui lu-
men istud administrandum exhi-
bui. Ministris meis in corpore mi-
stico sancte matris ecclesie: vt vtraz

Tertius.

habentis ab eis accipiendo venerabile sacramentum corporis eius in cibum et sanguinem eius in potum. Dixi tibi quod huiusmodi corpus est veluti sol: unde non potest vobis exhiberi corpus absque sanguine: neque corpus atque sanguis absque anima filii mei: neque corpus et anima sine diuinitate: quoniam unum ab altero separari non valet. Proinde alibi dixi tibi quod natura diuina nunquam separata est a humana natura: nec in morte: nec in alio casu: neque separari potest. Itaque totam diuinam essentiam in hoc venerabili sacramento recipitis sub albedine panis illius. Et si cut non potest diuidi sol ita diuidi non valet in hac albedine panis vel hostie totus deus atque totus homo quantum in mille diuideretur partibus: hostia si possibile foret sub qualibet particula totus deus: et totus homo contineretur ut iam dixi accidit enim sicut in speculo quod quantum in se diuidatur ibi tamen ymago representata non diuiditur: sic hanc hostiam diuidendo non tamen diuiditur totus deus: et totus homo: sed in quali et particula continetur et integro: nec in semetipso minuitur: ut apparet in hoc sequenti exemplo. Si tu haberes unicum lumen et orbis vniuersus accederet pro isto lumine: participando singulis de tali lumine: in se tamen huiusmodi lumen aliquo non minuitur et omnibus videtur habere totum verumtamen aliqui plus et aliqui minus ex isto lumine participant iuxta materie quantitatem quam ille qui debet reci-

pere portat: nam in tali quantitate recipit ignem. Et ut apertius intelligas exemplum hoc attende. Si plurimi portarent candelas ad accedendum: et una poderis esset vnius vntic: alia duarum sine ser: vel vni libere: et quibus omnibus accessus in qualibet parua et magna totum lumen accipias vix calorere: colore: et ipsum lumen: iudicabis tamen quod minus de lumine recipiat ille qui eadem parua accedit quam ille qui maiorem. Itaque ita contingit in hoc venerabili sacramento de his qui recipiunt illud et eorum candelas auferunt: vix sanctorum desiderium cum quo recipiunt ipsum venerabile sacramentum. Que eade sunt in semetipsis extincte: sed accedunt in perceptione preciosi sacramenti huius. Extinctas esse dixi quod quos ipsos omnino nihil estis: neque valeatis: verumtamen ego vobis exhibui materiam cum qua nutrire possitis in vobis huiusmodi lumen. Materia namque vestra est amor: quoniam ex amore creauimus vos: ideo neque vivere potestis absque amore. Hoc esse vobis ex amore traditum habuit in sacro baptismo dispositionem quem accepistis in virtute sanguinis virginis filii mei. Itaque alias participare nullo modo possitis ex hoc vero lumine: sed estis sicut candela sine licinio interiore que succendi non potest neque lumen in se recipere valet: nam hoc licinum in quo recipitur lumen huiusmodi hoc est fides sanctam coniunctam cum gratia quam in baptismo recipitis cum affectu anime vestre a me create que apta est ad amandum intantum quod absque amore vivere nequit: imo

Tractatus.

cibus eius est amor: ut iam dixi. Sed
ubi succenditur: hec anima taliter
unita. Proculdubio succenditur
ad ignem mee divine caritatis eius
sancto timore pariter et amore mei
sequendo veritatis incarnate doctri-
nam. Tamen accenditur amplius
vel minus prout affert anima et exhi-
bet huic igni materiam: quia licet
habeatis omnes eandem materi-
am quia videlicet omnes a me crea-
ti fuistis ad ymaginem atque simi-
litudinem meam: et vos christia-
ni lumen habeatis in sancto ba-
ptismo tamen unusquisque crescere
potest in amore atque virtute media-
te gratia mea prout est de benepla-
cito vestro. Non quod immutetis ali-
am formam quam a me recepistis: imo
crescitis et augmentatis in amore
virtutes viuentes in virtute et affe-
ctu caritatis arbitrio libero dum te-
pus est vobis a me gratis concessum:
quia transacto tempore facere
non potestis. Itaque potestis in amo-
re crescere sicut iam dixi ubi. Et cum
hoc amore venire debetis ad reci-
piendum: hoc venerabile sacramen-
tum: lumen utique dulcissimum atque
gloriosum quod vobis exhibui mi-
nistrandum ab electis huiusmodi mi-
nistris meis exhibendum vobis in
cibum. Atque tantum accipitis ex isto
lumine quantum de materia since-
re dilectionis et amoris: et igniti de-
fiderij portatis quantum totum in ve-
ritate recipiatis: ut iam tibi dixi po-
nens exemplum eorum qui cande-
las afferbant qui sine quantitatem
ponderis candelarum: ita lumen ac-

cepiebant quantumvis in quolibet vi-
deatur esse totum integrum et non
divisum: quia dividi non potest ex im-
perfectione vestra quacumque: nec etiam
ex imperfectione ministrorum.
Tantum ergo percipitis ex isto lu-
mine: ut de gratia quam in isto ve-
nerando sacramento recipitis quan-
tum vos cum sancto desiderio dispo-
nitis ad recipiendum. Si quis ve-
ro cum culpa peccati mortalis acce-
deret ad hoc venerabile sacramen-
tum ab eo non habet aliquam in se
gratiam quantumvis actualiter in ve-
ritate recipiat ex integro deum et
hominem: ut iam dixi. Sed amari-
ssima filia nostri qualiter est anime
que tantum sacramentum: et tale in-
digne recipit. Quasi stat velut una
candela que sit aqua madefacta que
si quam taliter ignem accipit illico strin-
det et extinguatur indilate solummodo
fumo remanente. Sic haec anima se-
metipsam affert candelam quam in
sancto baptismo recepit postmodum
autem aspergit illam aqua culpe que
fuit aqua directe que madefecit li-
cium in quo stabat lumen gratie
baptismalis: erinde vero non cale-
facta iuxta vere contritionis ignem:
neque culpam eius cum humilitate con-
fitendo accessit ad mensam altaris
ad recipiendum huiusmodi lumen
actualiter: sed non mentaliter. Et quia
talis anima fuit indispofita ad acci-
piendum tale sacramentum in ea gra-
tia non remansit: quia propter aquarum
culpe fuit extinctus in ea lumen gra-
tie. Tunc autem ipsa remansit in te-
nebrosa confusione cum maiori gra-

medine culpe. Itaq; de tam excellen-
tissimo sacramento non percipit: ne-
q; persensit: nisi consentit se fridore
ipsam remordente nō ex defectu lu-
minis: q; recipere non valet aliquā
in se lesionē: sed ex aque defectu quā
in anima reperit que quidem aqua
impediuit affectus anime. Unde re-
cipere nō valuit illud admirabile
lumen. Itaq; vides q; nullo modo
lumen illud vnito sibi calore pariter
et colore diuidi potest: nec ex paruo
desiderio quod anima gerat recipi-
endo sacramentum istud: nec ex de-
fectu qui esset in anima que recipit
nec ex defectu ei⁹ qui ministrat. Ut
ergo dñi tibi de sole qui licet per i-
munda loca transeat ipse tamē nul-
latenus inquinatur neq; sordescit.
Ita lumen hoc amicum in isto ve-
nerabili sacramento nullatenus in-
quinari potest: neq; diuiditur: neq;
minuitur in semetipso: nec a sua ro-
ta separatur: licet vniversus orbis
de suo luminoso calore cōmunicet.
Ita minime separatur hoc verbum
vz vnigenitus filius meus a me ve-
ro sole qui sum pater eternus quā-
uis i corpore mystico sancte matris
ecclesie ministratur omnibus volen-
tibus illud accipere: imo totus i me
remanet atq; totum accipitis: et ha-
betis deum: vz et hominem: vt exem-
plum ego tibi dedi de lumine: q; si
omnes homines mundi suas cande-
las ibi accenderent in se remaneret
ex integro et omnes totum hērent.

Qualiter omnes corporci sensus
in isto sacramento decepti sunt: sed

non anime sensus: cum illo debet
videri: gustari: et tangi. Et de visibē
quadam pulchra. Capi. xxi.

O Larissima filia nunc aperi vt
ligenter oculum intellectus
ad considerandum affectuose mee
caritatis abissum: q; vere cor vnus
cuiusq; creature rationalis ex amo-
re solui deberet attendendo preser-
tim inter alia beneficia mea gratio-
se vobis exhibita beneficij huius
venerabilis et erim⁹ sacramēti. Sz
amantissima filia cōsiderare debes
q; huiusmodi ineffabilem sacramē-
tum debet videri et attractari non
solummodo tactu et visu corporali:
q; corporci sensus pchitus in eo de-
ficiunt. Nam albedinem illius pa-
nis tantummodo videt oculus: ma-
nus et nihil aliud palpat gustus
quodq; saporem panis inde percipit.
Itur anime sensib⁹ qui recipi nō
valent videri: vt attractari debet:
nisi forsitan ipsa sibi met vellet au-
ferre lumen sanctissime fidei euz in
fidelis dānabili. Soli ergo sensus ani-
me gustant vident: et palpant: hoc
admirabile sacramentum. Sed euz
quod videt oculo: cum oculo intelle-
ctus inquantum intus habeat pu-
pillam sanctissime fidei: hic oculus
videt et attēdit sub albedine tali ve-
rum deum: et verum hominem: na-
turam humanam vnitam cum na-
tura diuina: corpus animam atq;
sanguinem iesu christi animā vni-
tam illi glorioso corpori atq; corpus
et animam vnitam nature mee diu-
ne tandē a me se nullatenus euellit
m in

Tractatus.

do sine diuidendo: hoc vero si bene
recolis in cordis quasi vite tue ma-
nifeste tibi patefecit: et non tantum
oculo intellectus: sed etiam oculo cor-
porali tuo vidisti: quauis ex excelsu
luminis oculus tui corporis illi-
co defecerit in visu: et in oculo men-
tali visio sola remanserit. Ostendi
quippe tibi pro declaratione tue
mentis ad te roborandam contra
bellum quod a demonio receperas
in ipso venerabili sacramento: et ut
in amore cresceres: et in lumine san-
ctissime fidei. Tu nosti quod cum ad ec-
clesiam in auroa pergeres: ut mis-
sam audires ex quo fueras a demonio
molestata: tu stetisti secus alta-
re crucifiri sacerdos autem aduene-
rat ad altare marie. Igitur te ibi
manencie tuos considerando defe-
ctus: quia dubitabas offendisse: me
propter bellum quo te diabolus im-
pugnauerat et attendendo mee carita-
tis affectum: quia te dignam fece-
ram audire missam cum te ipsam
existimares indignam: vel etiam ec-
clesiam meam ingredi. Quia sacer-
dos verba sacramentalia protulit
in altum supra ministrum oculum
attollens vidisti me demonstrante
lumen vnum lucidissimum veluti
radium solis a pectore meo proce-
dens: prout radius a rota solis egre-
ditur: et tamen ab ipsa rota minime
separatur. In quo et cum quo lumi-
ne descendebat vna columba super
hostia pariter: et calice permanendo
virtute verborum consecrationis a
ministro prolatore: unde tuus ocu-

lus corporeus omnino defecit ecce
sum huiusmodi luminis: nullo mo-
do sustinere valens. Ideo visio re-
mansit solum in oculo mentis: et in-
tellectus. Ibiq; gustasti et vidisti tri-
nitatis abyssum: et verum deum et ho-
minem absconditum: et velatus sub
albedine illa. Neq; lumen: neq; pre-
sentia verbi quam in eadem albe-
dine vidisti intellectualiter auffle-
bat illam albedinem. Unum aliud
non impediabat: quia videlicet vi-
dere deum et hominem non impe-
diebat illam panis formam: ita quod
non haberet albedinem atq; sapo-
rem. Ista tibi patefacta fuerunt a
bonitate mea. Tunc aperte cogno-
uisti quod huiusmodi visio in oculo in-
tellectus tui remansit. Itaq; sicut
iam dixi hoc admirabile sacramen-
tum videri debet et attendi princi-
paliter cum oculo intellectus: et cum
pupilla sanctissime fidei quia occi-
pi non potest. Manus quoq; dile-
ctionis affectuose illud attractare
debet et id quod oculus ille vidit: et
agnouit in ipso sacramento: fide tan-
git manu dilectionis veluti se qua-
si certificans de eo quod per fidem
vidit et intellectualiter agnouit. Sen-
sus vero sancti desiderij aniditate
multa gustare debet illud. Gustus
ipse corporis gustat saporem panis
desiderium vero sanctum videlicet
anime gustus deum et hominem in
veritate gustat. Vides ergo sensus
corporales esse fraudatos non au-
tem anime sensus. Imo clarificatur:
et in semetipsa certificatur: quia cla-

Tercius.

re vidit cum oculo intellectus et cum pupilla luminis fidei salutaris. Et quia vidit et agnoscit ideo tangit amoris manu fidelis: et cum anime gustu et ignito desiderio attendit atque gustat ineffabilem et ignisram caritatem meam cum qua eam feci dignam: ita gratiose recipere tantum inextimabile sacramentum atque gratiam quam in ipso sacramento se recipere percipit. Itaque nunc aperte cognoscere potes: quia debetis non solummodo sensu corporali recipere pariter et videre sacramentum istud: immo cum sensu spirituali disponendo sensum anime affectuosa mente ad gustandum recipiendum et videndum ipsum venerabile sacramentum.

De excellentia sumentis in statu gratie sacramentum hoc admirabile.
Capit. cxiij.

Atende filia carissima in qua ta consistit excellentia quilibet homo congrue recipiens hoc preciosum et admirabile sacramentum. Est enim panis vite cibum angelorum in me nanque manet: et ego in eo veluti pisces consistit in mari: et econverso mare consistit in pisce. Sic ego sto iugiter in anima: et anima consistit in me mari pacifico. In anima tali gratia remanet: quia recipit huiusmodi panem vite persistens in gratia. Ideo panis illius accidenter consumptus remanet ibi gratia mea. Similitudinarie loquendo co-

tigit: ut in sigillo quando super cera bene disposita ponitur quod sublato remanet effigies eius in cera sic in anima bene disposita remanet effigies gratie mee virtute istius. Tenenda sacramenta: quia videlicet remanet in ea calor ignis caritatis mee que clementis sancti spiritus est. Ibi quoque manet Unigeniti filii mei sapientia intellectus oculo clarius illuminato in ipsa verbi mei sapientia: ut videat atque cognoscat ipsius veritatis mee doctrinam. Hec ergo sapientia in magna fortitudine remanet participando fortitudinem potentie mee que fortificat animam contra mundum et aduersarium atque contra propriam passionem sensitivam. Itaque vides quod in anima remanet effigies inde sublato sigillo: quia videlicet consumptis accidentibus illius hostie verus iste sol in sua rota reuertitur atque consistit. Non quia diuisus: vel ab ea segregatus esset: est enim mecum semper vnum: et ego secum: sed abissus mee paternae caritatis vobis exhibuit ipsum angelicum cibum in vita presenti: ubi viatores estis atque peregrini: ut habeatis inde refrigerium: et non amittatis huiusmodi preciosi sanguinis unigeniti filii mei memoriam salutiferam. Ut ergo vestris indigentibus diuina prouidentia mea subuenirent veritas incarnata se vobis ordinavit in cibum. Gestur attende diligenter quantum obligamini et ligere me: quia tam excessiuo vos diligere: et quia sum eterna bonitas et omni-

m tiam

Tractatus.

respectu dignus a vobis affectuose
diligat.

Quomodo deus requirat a sacer
dotibus in tanta dignitate consti
tutis maiorem puritatem q̃ in alijs
creaturis. *Lapi. cxij.*

Hec omnia dixi tibi charissima
filia: ut amplius agnoscas in
quanta dignitate ministros meos or
dinauerim: et ut amplius ex corde
percipias amaritudinem atq; volo
rem super miseras eorum. Si dili
genter ipsimet attenderent ipsaz di
gnitatem suam non iacerent in te
nebris mortalium peccatorum nec
inquinarent ita facies animarum
suarum. Et non solummodo vitia
rent offendere mercedem tradendo cor
pus proprium ad comburendum igni
non videretur eis in aliquo satisfec
isse mihi pro tam glorioso benefi
cio. Nam in vita presenti non pos
sunt ad maiorem dignitatem ascen
dere. Ipsos appello christos meos:
quemias vincti mei sunt. Et hunc an
gelicum panem vobis exhibendum
eis committere decreui. Et eos veluti
flores odoriferos in corpore sancte
matris ecclesie collocant: dignitate
istam proculdubio non habet ange
lus quam hominibus: ita gratiose
concessi v3 illis quos ad huiusmodi
ministerium meum elegi quos ve
lut angelos terrestres esse volo i vi
ta presenti. In qualibet anima puri
tatem atq; caritatem exquo v3 ut
affectuose me diligat pariter et pro
ximum eius: et q̃ ei iuxta posse sub

ueniat in oratione sancta simul: et sub
fidio temporali secum caritatiue vi
uendo. Multo tamē amplius a mi
nistris huiusmodi meos erigo puri
tatem interiore: et exteriorē: et amo
rem ad me similiter: et ad proximū
suum ministrando corpus: et sangui
nem vniuersi filij mei cum igne ca
ritatis atq; fame salutis animarum
ad laudem et gloriam mei nominis.
Sicut enim isti ministri requirunt
et volunt habere puritatem atq; mū
diciam in calice: ubi sit hoc venera
bile sacramentum siue sacrificium:
ita requiro puritatem: et anime mū
diciam in eis. Et corpus eorum ve
lut. Instrumentum anime volo q̃ i
puritate seruet. Neq; volo q̃ se nu
triant et inuoluant in luto fetentis
immundicie: neq; sint elati per sup
biam exquirentes excelsas prelatio
nes: neq; crudeles existant in se pa
riter et in primo: q̃ crudelitatem sua
minime possent vti sine detrimento
primi: q̃ si sunt sibi metipsis ex cul
pa crudeles etiam proximorum ani
mabus proculdubio crudeles exi
stunt pro eo q̃ non exhibent eis cre
plum vite: neq; curant eorum ani
mas extrahere de manibus inimi
corum: nec eis vniuersi mei sangui
nem et alia sacramenta sicut obligat
administrant. Itaq; quando crude
les existunt in semetipsis etiam in p
ximo crudeles esse probantur.

Quomodo sacramenta nullo mo
do debent emi siue vendi: et illi qui
recipiunt ea debent huiusmodi te
poralibus voluntarie subuenire mi

Tertius.

ministris.

Capit. cxliij.

Si uolo ministros meos esse liberales: et non auaros: uel ne propter auaritiam: et cupiditatem vendant alicui spiritus sancti gratiam. Nullo modo uolo quod ita faciant imo sicuti gratis: et cum magna liberalitate recipitur a bonitate mea: ita gratis: et libero corde sincere dilectionis affectu circa meum honorem atque animarum salutem donare debent omni rationali creature humiliter exposcenti: nec aliquid de precio sumere debet. Ipsi namque non emerunt illa: imo gratuite receperunt: ut administrarent uobis. Bene tamen elemosinaliter accipere possunt: Unde subditus huiusmodi sacramenta recipiens iuxta posse ministris ex parte sua subuenire debet. Congruum est enim ut ipsi pascebantur a subditis in temporalibus: subditi uero pasci debent a ministris in gratia mea: et in spiritualibus donis ministrando sacramenta que sunt a me in ecclesia sancta collocata: ut in salutem uestram ordinato tempore exhibeant. Et vos ignorare nolo quod absque comparatione quacunque ualde plus ipsi conferunt uobis quam uos eis: quod nulla comparatio dari potest a rebus finitis atque transitoriis ex quibus aliquid quando uos eis subuenitis ad me deum eternum qui sum bonum infinitum. Quis prouidentia mea et affectuosa caritate paterna illos ordinauit: et ea uobis ministrent. Neque solummodo pro tanto sacramen-

tali ministerio uobis ab eis exhibito: sed a quacunque creatura gratia spiritualis aliquid uobis administretur: uel per orationem: uel alio modo: uos cum omnibus temporalibus uestris bonis attingere non ualeatis ad satisfaciendum pro his que spiritualiter uobis exhibentur absque compensatione. Noueris tamen quod substantiam quam a uobis accipiunt ipsi debent in tres diuidere partes una pro suo uictu conferunt aliam pauperibus distribuunt partem uero tertiam pro reparatione ecclesie: uel alijs necessarijs exponant: et si aliter exenderent inutiliter offenderent sine dubio.

De dignitate sacerdotum et quia sacramentorum uirtus ex defectu ministrantium siue recipientium: nullo modo minuitur. Et quod non dicitur a secularibus corrigi. Capit. cxv.

Ut tibi supradictum est hoc agebat uirtuose uiuendo dulces atque gloriosi ministri mei de quibus tibi dixi quod ipsorum attenderes excellentiam ultra dignitatem quam eis exhibueram faciendo eos christos meos. Nam exercendo uirtuose dignitatem istam uestiti sunt isto dulci atque glorioso sole quem illis exhibui ministrandum. Aspice dulcem gregorium. Siluestrum et alios antecessores atque successores qui subsecuti sunt post principalem pontificem petrum cui tradite fuerunt clauces regni celorum a ueritate mea pro uobis incarnata que dixit ei. Tibi

Tractatus.

dabo claves regni celorum. Et quod
cunq; solueris super terraz erit solu-
tū ⁊ i celis et. Attende filia dilectis-
sima: q; me tibi pandēte virtutum
excellētia istoz tibi plenus ostēdaz
in q̄ta dignitate collocaui p̄dictos
mīstros meos: Ista qdē ē clavis pre-
ciosi sanguinis vngēnti filij mei q̄
clavi fuit apta vobis ianua paradi-
si q̄ longo tpe clausa permāserat ex
culpa hūi v̄ri parētis ade. Sed ex
quo p̄bū icarnatū humano generi
donauit p̄ redēptione v̄ra sacratissi-
ma morte sua saluberrime mortem
v̄ram occidit atq; destruxit de p̄cio-
so sanguine suo vobis habundatissi-
me faciēdo balneū. Itaq; p̄ effusus
sanguinē passionē ⁊ mortē ei⁹ i vir-
tute natu⁹ mee diuine q̄ fuit vnita
cū humanitate v̄ra celū humano
generi fuit aptū. Clauē autē huius
preciosi sanguinis apostolo petro de-
religat atq; cōmissit ceterisq; succes-
sionib⁹ ei⁹ p̄teritis ⁊ q̄ succedēt i fu-
tur: vsq; ad vltimū iudiciū diē hnt
⁊ hēbūt eādem auctoritatē q̄ petro
data fuit. Nec ex aliquo defectu cō-
misso p̄ eos hec auctoritas vllō mō-
minuit: neq; p̄fectio sanguis auferē
vel alicui sacro: q; iā tibi dicit q; hoc
venerabile sacm̄ veluti sol ex aliq̄
imūditia cuiuscūq; rei nullaten⁹ in-
quiari pōt: neq; lux ei⁹ amittit̄ siue
minuit̄ ex q̄buscūq; tenebris morta-
liū peccatoz q̄ sozent i eo q̄ mīstrat
vel i eo q̄ recipit. Nā culpa illoz ec-
clesie sancte sacris oīo nullā pōt sa-
cer̄ leionē: neq; p̄tutē illoz i aliquo
minuē. S; i eo q̄ mīstrat irreueren-
ter: vel indigne accipit: absq; dubio

grā minuit: ⁊ angē i hoc actu cul-
pa. Itaq; vicari⁹ me⁹ i terra v; pa-
pa ⁊ hui⁹ p̄ciosi sanguinis claves.
Et si hū recolis h̄ ego tibi patefecit
sub ista figura volēdo tibi dīmōstra-
re q̄tā reuerētia volo seculares h̄c
mīstros meos siue sint boni: siue ma-
li ⁊ q̄tā h̄cō displicētia vidēdo p̄riū
Nosti q; tibi monstrant corp⁹ eccle-
sie mīsticū i forma q̄ cuiuscūq; cella-
riū vbi sanguis vngēnti filij mei cō-
seruabat̄ cui⁹ virtute sacra cuncta
valēt ⁊ hnt vitā. Ad ianuā p̄o ccla-
ri stabat papa vicari⁹ me⁹ cui com-
missum erat huiusmodi sanguinem
mīstrā. Ad ip̄m ē t̄ p̄tinebat eligē
mīstrātes alios q̄ inuaret̄ cū admi-
nistrādū i vniuersali corpe religio-
nis xp̄iane. S; ille sol⁹ quē accepta-
bat: ⁊ vngebat mīster ver⁹ erat ali⁹
p̄o nō. Ad ip̄m p̄cedit vniuersus dē-
do clericat⁹ hos eligit ⁊ pōit ad mi-
nistrādū sanguinē iustū vnūquēq;
p̄ officia sibi p̄grua. Et vt ip̄e posu-
it eos i ecclesia sancta sicut adiuto-
res ita p̄tinet ad eū solū ipsos corri-
gē de suis defectib⁹: ⁊ ita volo pe-
nit⁹ observari. Nā ex excellentia ⁊
auctoritate quā eis p̄cessi eos extra-
ri ⁊ eremi totaliter a q̄licūq; seruilī
iurisdictione siue subiectiōe t̄palin⁹
dñoz lex ergo ciuillis de nihilo se cū
illis itromittere d; in aliqua puni-
tione. S; solus ille q̄ h; iurisdictionē
i lege canonica: ⁊ diuina. isti sunt vn-
cti mei. Et ideo monui dicente scr̄-
ptura nolite tāgere r̄pos meos: vn-
de magnam p̄oculdubio ruīnam i
currit ille qui temere p̄sumit eos
aliquo modo punire.

Tertius.

Quo plantatione facta ecclesie si-
ne ministris deo imputat sibi facta et
est gravissima culpa. Capit. xvi.

Si tu peteres a me quare tibi
monstravi quod culpa illorum quod sa-
cta ecclesia a te ministris eius persequatur
gravior: erat aliqua culpa eorum: et est
quod volebam non obstatibus eorum quibus
cumque defectibus quod reuerentia circa il-
los in nullo minueretur unquam: ego responde-
bo tibi. Quia quocumque reuerentia sit
eis: non eis: imo mihi sit ex virtute
sanguinis virginis filii mei quem
eis ego commisi ministrandum: unde si non
esset: ille respectus vos habetis ipsis
ministris meis tantam reuerentiam quam
alijs hominibus vite presentis et non ultra.
Quare propter huiusmodi misterium
estis compulsi reuerentiam eis exhibere.
Postea vero vos oportet ad eorum ma-
nus incidere et accedere. Non quidem
ad eos propter semetipsos: imo virtute
sacramentorum quod commissa sunt eis a qui-
bus illa recipere debetis quod si possitis
habeere et illa recusaretis essetis in statu
damnationis in tali statu moriendo. Ita-
que reuerentia talis est officio meo: et huius
preciosi sanguinis virginis filii mei
quod mecum unum est: et ego secum ex unione
nature divine cum humana natura et
non illorum. Et sicut ista reuerentia mea
est ita reputo meam irreuerentiam eis
exhibita. Quasi tibi iam dixi quod eis non
obligamini facere reuerentiam huius-
modi suo principaliter respectu: sed au-
toritatis intuitu quam ego eis commisi
fi. Et ita nullus eos offendere debet quoniam
offendendo illos reputo tale offensio-
nem esse meam: et non eorum. Jam. n. expressit

habetis dicentes christos meos a manibus
eorum nullatenus esse tangendos. Et nullus
circulari potest dicendo: ego non facio ini-
uriam: nec ecclesie sancte facio rebel-
lionem: sed defectus iniquorum pastorum.
Iste mentis in caput eius et velut ex-
ceatus ab amore proprio non videt
quod in veritate bene videat: sed vi-
dere dissimulat: ut per se scilicet stimulum
aliquo modo cooperat. Ipse tamen vi-
det et intelligit: quod sanguinem virginis
tibi filii mei persequitur: et non illos. Mea
quidem est hec iniuria sic erat illa re-
uerentia mea. Et ita reputo meum
omne damnum eis illatum: et con-
tra me factas omnes contumelias:
vel derisiones et obprobria: et vitu-
peria que fiunt illis: quod christos me-
os nullo modo contingere sine pu-
niri debent. Ego namque illos habeo
punire non ipsi seculares. Sed illi
velut iniqui demonstrant irreueren-
tiam quam circa sanguinem habent. Et
quod vilipendunt hunc excellentissi-
mum thesaurum eis a me traditum
in salutem animarum suarum: et vitam
Nam ultra recipere non valebant
quod habere verum deum: et hominem in cibum ut
supra iam dixi tibi. Sed quod reueren-
tia mihi non fiebat ab ipsis ministris
ideo circa eos est imminuta reuerentia
consuetudine sustinendo persecutores ab il-
lis qui considerant in eis multa pecca-
ta: putant alibi tibi magis apte narra-
bo. Sed tamen in veritate si reuerentiam in
eis istam habuissent intuitu mei non in-
surrexissent: ita sed eos ex quocumque de-
fectu perpetrato per illos: quod sanguis
huius dignitas in nullo minui potest: unde
neque reuerentia minui debet: et quando

Daniel

Tractatus.

minuitur offendor ego. Ideo multi
plici respectu talis culpa mihi di
splicet amplius q̄ alie culpe sue su
per quo precipue tres causas in pre
senti dicam. Prima quidem: quo
niam ea que ministris meis agun
tur: ut iam dixi contra me directe
reputo facta. Secundario: q̄ prece
ptum meum transgrediendo vilipe
dunt. Nam eis expresse prohibui ne
tangant eos aliqua molestia: unde
sanguinis virtutem aperte contem
nunt quam a sacro baptismo traxe
runt. Sunt igitur inobedientes ea
que sunt inhibita faciēdo: et sunt ip
si p̄tioso sanguini rebelles propter
ipsorum i. reuerentiā: imo cum ma
gna persecutione molestatur et velu
ti putrida membra sunt a corpore
sancte matris ecclesie precessa. Et si
talliter obstinati persenerant in hu
iusmodi rebellionē: fac irreuerentia
morte superveniente p̄culdubio
baratrum eterne damnationis in
currunt. Tamen ad extrema perue
niendo si se realiter humiliaverint
ex corde culpam suam agnoscendo.
Et ex affectuoso desiderio capiti suo
reconciliari voluerint q̄nis actua
liter implere non valuerint ad mi
sericordiā eos acceptabo. Cōsulo tñ
ne tale tempus expectare velint: q̄
securi minime sunt ut illud habere
possint. Tertia quoq̄ causa propter
quam ista est gravior culpa alijs: q̄
peccata est ex affectata malitia: per
petratuz agnoscences enim ista nul
lo modo facere debere neq̄ posse cū
bona conscientia deliberatione pre
uia volunt offendere. Que quidem

offensa procedit a quadam odibili:
et perversa superbia sine vlla corpo
rali delectatiōe. Imo corpus vna cū
anima cōsumitur. Anima consumi
tur: q̄ gratia priuatur: et sepe consci
entie vermis eod̄ itus erurit. Et sub
stantia temporalis in obsequiū dy
boli dissipatur: unde corpora post
hec velut animalia moriuntur: Ita
q̄ tale peccatuz directe contra me
militat: et oppugnat. Et absq̄ colore
delectationis: vel utilitatis: imo so
lunimodo cum affectata malicia: et
horribili summo superbie que super
bia procedit absq̄ sensibili delecta
tione: et amore: sed ab illo timore de
testabili et perverso quem ille pila
tus habuit qui timore perdendi tē
porale dominium unigenitum me
um interemit. Ita fecerunt atq̄ sa
ciunt isti. Multa peccata cōmittun
tur ignorantia sine simplicitate: nō
intelligendo: vel cognoscendo. Ali
ud vero cōmittit̄ ex deliberata ma
litia: q̄ cognoscūt aliqui aperte ma
lum quod ipsi faciunt et ex inordi
nata ꝑcupiscentia: et voluntate quā
habent in peccato: vel ex aliqua uti
litate misera quam putant vel iudi
cant in eo reperire graviter offen
dunt. Et sic offendunt atq̄ damni
cant animam suam atq̄ pariter ꝑ
rimam eius: me quidem offendunt
q̄ non exhibent gloriā atq̄ laudē
nomini sancto meo. Idcirco v
ro: q̄ sibi non exhibent charitatis
debitum. De tamen actualiter in
hoc actū minime percutit iste: quia
v3 mihi directe faciat offensam: i
mo semetipsum offendit que quide

Tertius.

offensio mihi displicet propter eius detrimentum. Idorum autem offensio sit absque medio directe mihi solli. Cetera peccata colore aliquem habent et cum aliquo medio perpetrantur: ut alias ego tibi dixi quod omne peccatum: et omnis virtus fiebat primo mediante. Peccatum enim fit ex privatione caritatis dei et proximi victus vero cum amore caritatis. Offendentes proximum me nimirum offendunt ipso mediante. Sed quoniam inter omnes homines hos ministros meos elegi qui sunt vincti mei ministratores sanguinis virginis filii mei carni vestre vincti cum natura mea divina: itaque cōsecrantes Iesu Christi filii mei per sonam ibi representant. Itaque potes aperte cognoscere quod hec offensio fit huic verbo filio meo et si fit ei utique mihi fit quia sumus unum. Isti miseri preciosum sanguinem hunc persequuntur: et isto incertabili thesauro se privant atque saluberrimo fructu eius. Unde mihi grauior est h eorum offensio facta: mihi et non ministris quod sint alia sua peccata. Si cut enim honor ille non est: nec esse reputo ministrorum: imo vere me est: ita persecutio talis in me dirigitur: et in hunc preciosum sanguinem virginis filii mei: quia sumus unum ut supradictum est. Unde noueris quod omnia preterita peccata que cōmiserunt hactenus isti culpe comparata leniora iudico quare tantam in de sentio displicentiam. Unde sicut alias tibi patefecer materiam exhibendo tibi doloris et amaritudinis

ex offensione mihi facta et damnatione miserorum: ita te nunc exhortor pariter et alios amicos atque seruitores meos: ut inuigilare sollicite studeatis orationibus humilibus continuis et deuotis ante me: ut ex bonitate mea misericorditer illustrentur atque solvantur huiusmodi tenebre que superuenerunt in his putridis membris a corpore sancte matris ecclesie preciosis. Sed ego quasi non inuenio quemquam qui caritative de persecutione que fit isti pretioso sanguini cōdolet. Bene multos inuenio mihi displicentiam irrogantes atque me sagittis amoris proprii sagittantes. Isti cum quodam timore seruili: et inani reputatione propria velut execrati reputant ad honorem suum accedere quod in veritate sibi dedecus est. Et e conuerso reputant esse dedecus illud: unde salutem et honorem indubitanter acquirere: ut humiliando se capiti suo.

In hoc capitulo loquitur de persecutoribus ecclesie sancte atque de ministris variis modis. Capitulum xvij.

Tri tibi quod a plurimis ego sagittabar: et ita se veritas habet ut cum intentione sua mala me iuxta posse sagittando percutiunt non quod in me cadere possit aliqua lesio cuiuscunque rei vel ab aliquo possum offendere. Quia contingit in me per modum loquendi sicut apparet in durissimo lapide qui percussus scilicet in se non recipit: imo reuertitur ad percutientem ita culpam illo

Tractatus.

rum percussiones: unde sentio feto-
rem proculdubio mihi nocere nul-
lo modo possunt: sed venenata sagit-
ta culpe letalis eos percutit et occi-
dit. Que culpa gratia priuat eos i-
usta presenti fructum huius precio-
si sanguinis amittendo. Et si in vlti-
mo se non emendauerint cum con-
tritione cordis et humili confessione
sancta peruenient ad eternam dā-
nationem a me precipi: et cum demo-
nio copulati colligationem enim in
simul ordinauerunt: quoniam illi-
co cum anima gratia priuatur in pec-
cato ligatur cum vinculis odij vir-
tutum: et amoris vitiorum. Et cum
arbitrio libero ligamen istud in ma-
nu diaboli posuerunt cum quo ligat
eos: quoniam ab eo aliter ligari non pos-
sent. Isti ligamine ligati sunt ad in-
nicem isti persecutores huius pre-
ciosi sanguinis et veluti membra cum
demonio ligata demonum officiu-
assumpserunt. Ipsa namque demonia
conantur iuxta posse fideles a salu-
tis via pervertere gratie statum ab
eis auferendo et ad culpas induce-
re mortalium offensarum: atque pec-
catorum: ut irremediabile malum
quod experiantur in se participant
cum illis fidelibus quos decipere
possunt. Similiter isti faciunt qui
veluti membra diaboli spōse filios
iesu christi filij mei subuertunt eos
a caritatis vinculo dissoluentes et
eos liga miserabili et infelici ligan-
tes: et ipsos cum eisdem huiusmodi
fructu sanguinis exultant esse pri-
uatos. Hoc utique vinculum sigillo
tenebrarum apparet esse sigillatum:

quia non agnoscunt in quot incon-
uenientia miseranda ceciderunt: et
alios ad cadendum impellunt. Ideo
non se corrigunt: quia minime cogno-
scunt: imo tanquam excecati gloriatur in
eorum corporis: et anime destructio-
ne. O carissima filia delectas amari-
tudinem vehementi videndo tan-
tam miseria et cecitatem in his qui
loti sunt in isto precioso sanguine si-
cut et tu. Sunt insuper adulti atque nu-
triti prefato sanguine ad ecclesie san-
cte peccati: et modo veluti rebelles ab
eius pectore discesserunt ex quodam
vilipendendo timore: atque sub colo-
re corrigendi defectus: ministros
meorum de quibus expresse proph-
etia ne tangerentur ab eis. Unde ter-
ror valde te debet inuadere vna
cum alijs amicis meis quandoque
nominari sentis vituperam huius-
modi colligationem: atque detestabi-
lem lingua tua narrare: non sufficit
quantum illam abhominor. Et quod vi-
detur etiam esse deterius: quia cum
clamide defectuum ministros meo-
rum se defendere volunt: et eorum
culpas nec advertere videntur: quod
nulla clamis: ante meos oculos alii
quid abscondere potest quin aper-
te videam omnia. Coram oculo crea-
ture quandoque potest aliquid abscon-
di mihi vero nunquam: quia non solus
presentia video vtrumetiam omnia
preterita: et futura cognosco. Ego vi-
lexi vos et agnouit plura ceteris. Et
hec est vna de causis quare misera-
biles homines inuita presenti se non
corrigunt: quoniam in veritate eius
lumine viue fidei non existimant a

Tertius.

me videri: quia si veraciter: ita crederent: et quod omnis culpa puniretur et omne bonum a me remuneraretur: ut in alio loco tibi dixi procul dubio: non ita multiplicarent offensas: immo potius iam factas contra me solliciti corrigerent: et humiliter a me misericordiam expostulerent: et ego mediante sanguine filii mei misericordiam eis impenderem. Sed ipsi sunt velut obstinati: et a bonitate mea reprobat: et in ruinam ultimam inciderunt privati lumine propter eorum defectus: et tanquam omnino cecati sunt effecti: sanguinis virginis mei persecutores. Que persecutio fieri non debet ex aliquo defectu qui videretur: vel esset in ministris eiusdem pretiosi sanguinis.

Huius repetitio super predictis de ecclesia et ministris eius.

Capitulum cxiij.

Aliqua tibi narraui carissima filia de reuerentia que fieri debet vinctis meis non obstantibus qui buscumque defectibus eorum: quoniam illa reuerentia non fit: necque fieri debet intuitu solummodo ipsorum sed propter auctoritatem quam eis exhibui. Et quoniam ex defectibus eorum sacramenti ministerium: nec minui: nec diuidi potest ipsa reuerentia circa eos deficere non debet intuitu thesauri pretiosi sanguinis. Faciendo autem oppositum ostendi tibi parua scintillam in comparatione magne displicentie quaz inde percipio: et quod grauiter offen-

dunt. Et quantum habeo molestas colligationem factam: et quod quoti die isti faciunt in seruitium diaboli contra me cum persecutione pretio si sanguinis vniuersi filii mei: ut amplius amarissime doceas. Iste quem in presenti narraui tibi est vnus de sectus particularis ex persecutione facta contra sanctam ecclesiam: et ita tibi dico generaliter de religione christiana: quoniam omnes in peccato mortali consistentes vitam gratie se priuant atque sanguine pretiosum vilipendunt: hoc valde mihi displicet. Sed valde maiores displicentias habeo de supra memoratis qui ligati sunt: ita directe contra me.

De excellentia et virtutibus ministrorum sanctorum: et quomodo conditionem habent solis: et de ipsorum correptione circa subditos.

Capitulum cxix.

Nunc ut impendam aliquale refrigerium anime tue mitigo dolorem tuum: atque tenebras istorum miserabilium subditorum cum vita sancta: et odorifera ministrorum meorum de quibus tibi dixi quod habebant conditionem solis. Itaque cum odore virtutum ipsorum factorem poteris in presenti mitigare: atque similimodo cum luce tenebre cessabunt ac etiam cum ista luce melius intelligere poteris tenebras vitiorum que regnant in ministris meis. Igitur oculum

Tractatus.

intellectus aperias et videbis in me
iustitie sole gloriose ministros qui
cum administrarent verum solem
conditiones induerunt solis: ut ego
tibi recitavi de petro principe cete
rorum apostolorum qui claves ab
vniuerso filio meo regni celorum
accepit ita tibi dico de alijs qui lu
men in hoc viridario sancte matris
ecclesie ministraverunt v3 corpus
atq3 sanguinem vniuersi filij mei
veri solis vniuersi ministri: nec a me quo
modo diuisi: ut est ibi supradic
tus. Et omnia sacramenta ecclesie
sancte que quidem omnia valent: et
vitam exhibent in virtute pretiosi
sanguis in diuersis gradibus: ut a
spiritu sancto sunt ordinati ministri
cum quo ministraverunt: cum lumi
ne gratie quod extraxerunt ab isto
vero lumine. Sed istud amabile lu
men est solum. Non enim potest esse
solum gratie lumen neq3 potest esse
diuisum. Itaq3 totum habetur siue
nihil. Ille qui persistit in peccato mor
tali priuatus est illico lumine gra
tie. Qui vero gratiam habet est il
luminatus in oculo intellectus in
agnoscendo me qui gratiam ei dedi
et virtutem que conseruat gratiam
Et in ipso lumine peccati miseriam
agnoscit atq3 causam ipsius v3 amo
rem proprium sensituum ideo mo
uetur ad odium contra illum. Et ex
hoc odio proprii amoris in affectu
suo recipit calorem mee diuine cari
tatis. Affectus illico sequitur intel
lectum: unde recipit ab isto glorio
so lumine calorem sectando doctri
nas dulcissime mee veritatis. Qua

re memoria repletur indilate rece
datione beneficii sanguinis. Itaq3
cernis qd lumen hoc haberi nequit
absq3 calore pariter et colore: quon
iam hoc tria vnum sunt ex vniuerso p
fecta. Et ita nemo habere potest vna
anime potentiam ordinatam ad re
cipiendum in se me v3 solem quin
omnes tres ordinate sint et in nomi
ne meo congregate. Cum enim ocu
lus intellectus cum lumine fidei co
surgit vltra commune lumen et aspe
ctum supranaturalem ad se specu
landum in me affectus cum indila
te sequit amando que vidit et agno
uit intellectus: et ipso facto memo
ria repletur his que diligit affectus
Et ita disposita potentie talis anime
participant et habent me solem ve
rum: et illuminantur in potentia mea
et sapientia vniuersi filij mei et ista
succensa clementia spiritus sancti.
Vides ergo qd isti ministri mei fide
les assumpserunt conditiones solis
quia v3 induit cum plenarie potentis
animarum eorum de me vero sole
more solis agunt. Sol quippe cale
facit et illuminat et cum calore suo
terram geminare facit. Ita faciunt
isti dulces electi: et vincti ministri mei
quos in corpore mistico sancte ma
tris ecclesie collocaui administran
dum corpus et sanguinem vniuersi
filij mei cum alijs ecclesie sacramen
tis que vitas habent ex virtute san
guinis virtutis ministraverunt illa
mentaliter et actualiter. Mentali
ter v3 illustrando corpus mysticum
ecclesie sancte lumine scientie supra
naturalis cum colore sancte vite se

Tertius.

quentes xesu christi filij mei doctri-
nam colorem quoq; ministraverunt
ardentissime caritatis. Unde cum
calore suo caritatis germinare sa-
ciebant animas que steriles erant
eas illuminando lumine scientie pa-
rister et eorum vite sancta: et ordina-
ta tenebras expellebant infidelita-
tis atq; mortalium peccatorum or-
diñantes vitam eorum qui vive-
bant inordinata cum frigiditate me-
tis ex privatione caritatis: et in te-
nebris peccatorum. Igñtur aperte
cognoscere potes q; ipi sunt veluti
sol ex eo q; solis conditione assu-
munt a me vero sole: quoniam ex
amoris affectu sunt quasi unus me-
cum effecti: et ego cum eis. Quili-
bet iuxta gradum suum: ut cum ele-
gi lumen exhibuit in ecclesia san-
cta. Petrus cum predicatione mi-
raculis et doctrina postremo cum p-
prio sanguine. Gregorius cum sci-
entia sacram paginam exponen-
do: et cum vite sancte speculo. Silue-
ster vero contra iudeos: et infideles
ante Constantinum imperatorem
cum efficacissima disputatione si-
dem christianam approbando ver-
bis atq; factis: ut ego sibi virtutem
administram. Si consideres Augu-
stinum. Hieronimum atq; glorio-
sum Thomam de aquino: et alios
quamplurimos videbis quanto lu-
mine sponfam istam illustraverunt
veluti: illuminaria splendentia su-
per candelabro collocata errores ex-
stirpaverunt: et obsecutas animas il-
luminaverunt cum humilitate per-
fecta veluti famelici salutis anima-

rum: et honoris mei manducantes
istum cibum ingenti dilectione su-
per mensa sanctissime crucis. Mar-
tires vero sanguine proprio dilata-
verunt veram et salutiferam fidem
qui sanguis iactabat odorem in co-
spectu meo: et cum odore sanguinis
atq; virtutum: et lumine scientie san-
ctificabant in ista sponfa fetorem in-
fidelitatis expurgando: et animas
in tenebris assuetas illuminando:
quia lumen vere fidei reducebat in
eis. Prelati quoq; statu prelato-
nis a vicario meo in terra constitu-
ti mihi cum sancta: et honesta vita
sacrificium iustitie faciebant. Mar-
garita quoq; iustitie cum humili-
tate vera: et ardentissima caritate
cum salutifero lumine discretionis
in eis atq; subditis eorum apertis-
sime relucebat. In se principaliter
iuste mihi debitum exhibebant: ut
delictet nomini meo reddendo glo-
riam et honorem. Sibi vero redde-
bant odium et displicentiam proprie
sensuality: tatis contemnendo vitia: et
amplectendo virtutes una cum ca-
ritate mea pariter et proximi sui cum
humilitate conculcabant superbi-
am. Et ad mensam altaris accede-
bant veluti angeli cum puritate cor-
poris: et anime cum sinceritate men-
tis offerendo mihi sacrificium in for-
nace vere caritatis crusti. Et quia
prius de semetipsis iustitiam ege-
rant ideo de subditis etiam iustiti-
am agebant volentes et inducentes
eos virtuose vincti corripientes tras-
gressores absq; timore servili non at-
tendentes ad semetipsos: immo so-

n

Tractatus.

in ad honorem meum: et salutem
animarum. Ipsi tanquam boni pa
stores imitabantur: pastorem opti
mum: videlicet Iesum Christum vni
genitum meum quem vobis assigna
uit: ut ipse gubernaret: et aleret vos
ovces et vestra per vobis exponeret. Ipsi
vere sunt imitatio vestigia sua. Ideo
correxerunt: et non permiserunt me
bra languentia putrescere: videlicet
non corrigendo. Imo caritatis: cum
benignitatis unguento siue cum ignis
asperitate plagam incidendo culpe
sicut sancta discretio videbat erpe
dire fortiter arguendo atque discipli
nando plus: vel minus iuxta dese
ctus exigentiam. Et pro tali repre
hensione siue correptione: vel etiam
pro veritate salubri proficere mor
tem sui corporis vilipendebant: isti
quidem erant ortulani veri qui sol
licite cum sancto zelo atque timore dei
fortius peccatorum euellere plan
tando virtutum odoriferas in eccle
sia sancta plantas: unde subdit vi
uebant virtuosum enim sancto timore
quotidie crescentes veluti odorife
ri flores in corpore mystico sancte ma
tris ecclesie. Quare corripiebant abs
que timore scrupuli: quia penitus erant
illo priuati. Nam in eis aberat ve
nenosa culpa peccati: et ideo cum in
stituta sancta vivebant arguendo vi
riliter absque timore quocumque. Nec
est illa margarita que valde lucebat
in eis que lumen exhibebat: et pacem
in subditorum mentibus: unde cum
sancto timore persistebant in unita

te cordiam. Unde certissime noue
ris: quia nihil aliud est in causa ta
lium tenebrarum atque diuisionum
in mundo inter seculares clericos
atque religiosos: et ecclesie sancte pa
stores: nisi quia iustitie lumen om
nino defecit: et iniustitia tenebrosa
preualuit. Nullus in vita presenti
status in lege civili siue diuina con
seruari potest in statu gratia siue san
cta iustitia. Quoniam accidit ei qui
non corripit: nec corripitur veluti
membro quod incipit in se putresce
re: quia si medicus inhiens et inspi
cens ibi solummodo supponat ungue
tum: et non utatur opportuno cau
terio plagam incidendo corpus uni
uersum inficitur atque putrescit. Ita
prelato contingit: vel alijs dominis
qui si videndo membra subditorum
esse corrupta propter fetorem pec
cati mortalis apponunt solum un
guentum blanditiarum et adulatio
num absque debita reprehensione nul
lo tempore liberabuntur: sed ex hoc
inficientur alia membra que vici
na sunt in ipso corpore: videlicet sub
eodem pastore. Si vero fuerit ido
neus: et expertus medicus anima
rum illarum: ut erant isti gloriosi pa
stores una cum unguento reprehen
sionis ignem adhibebat. Et si mem
brum huiusmodi penitus obstina
tus esset in malo precideret illud a co
gregatione separando ne corrumpat
alia membra putredine pecca
torum: ipsi tamen non tra hodie fa
ciunt: imo videre dissimulant. Sed

Tertius.

nunquid ignoscantur: hoc est quia
radix amoris privati vivit in eis:
unde perversum timorem servilem
extrahunt. Nam ex timore perden-
di statum prelature sue tempora:
illa quedam non corrigunt. Sed ve-
lut excecati faciunt: ideo non agno-
scunt quomodo status in se conser-
vatur. Quod si cognoscerent quomo-
do bene conservatur cum iustitia
sancta manutenerent eam. Sed quia
lumine vero privati sunt: neque vide-
re: neque intelligere queunt: et cristi-
mant eum ex iniustitia conservare
non arguendo subditorum iniqui-
tates ipsi vero decipiuntur a pro-
pria passione sensitiva: et ab ambicio-
ne prelature sue dominique isti non
arguunt: neque corrigunt eo quod sunt
eisdem defectibus: vel maioribus
infecti. Scientes ergo se culpabi-
les audaciam atque confidentiam
amittunt arguendi ceteros: inhi-
biti atque ligati a servili timore se vi-
dere dissimulant. Et si quandoque vi-
dent aperia quedam arguere siue
disciplinare negligunt: imo se blam-
dis verbis obligari permittunt in-
tervenientibus excusis et oblationi-
bus: unde postmodum in ipsorum
malorum excusationes ad inveni-
re conantur ut ipsos in nullo puni-
re: vel arguere debeant. In istis im-
pletur illud evangelicum a mea ve-
ritate prolutum: ipsi ceccei sunt atque
cecorum duces: et si cecus a ceco du-
catur ambo in foveam cadunt. Non
ita fecerunt illi qui precesserunt: vel
faciunt etiam aliqui moderno tem-

pore consentientes veri duces. et ama-
biles ministri mei de quibus illi et i-
ri quod habebant in se proprietatem
solis atque conditionem qui vere se
velut sol habent. Non inveniuntur
in eis tenebre peccatorum: vel igno-
rantie: quia sequuntur in veritate
doctrinam unigeniti filii mei: neque
tepidi sunt eo quod exusti sunt: et iugi-
ter exuriuntur in fornace mee diu-
ne caritatis. Et veluti contempto-
res divitiarum prelationum: atque
dignitatum vite presentis ab aliis ti-
more quodamque corrigunt audacter.
Nam ille qui prelationem siue do-
minium appetere non vult amitte-
re nullomodo metuit. Ideo virili-
ter arguunt isti: quoniam immunis:
a culpa reperitur eorum conscien-
tia. Quare preciosa margarita: ius-
titie tenebrosa non erat in ipsis mi-
nistriis meis fidelibus: immo luci-
da: amplerantur insuper auide-
paupertatem voluntariam: et vili-
tatem propriam cum humilitate pro-
funda. Ideo parvipendebant irri-
siones contumelias detractioes ho-
minum iniurias obprobria penas
atque tormenta quorumcumque perse-
cutorum. Omnia cum invincibili
patientia tollerabant amore mei:
tanquam angeli terrestres: immo plus
quam angeli non ex natura: sed ex gra-
tioso ministerio super naturam eis
a bonitate mea commissio: ut ministra-
di corpus et sanguinem unigeniti fi-
lii mei. Et vere ministri mei tales
angeli sunt eo: quia sicut angelus
a me vestre custodie deputatus

Tractatus.

Inspirat in mentibus vestris inspi/
rationes bonas atq; sanctas: ita fa/
ciebant ipsi et hodie facere tenentur
eo quia deputati sunt ad vestram
custodiam. Ideo iugiter habebant
oculum in subditos eorum veluti
veri custodes inspirantes in eorum
animabus inspirationes bonas et
sanctas cum exemplari vita et vir/
tuosa pro eis offerentes amorem: et
dulcia desideria in conspectu meo
cum humiliori oratione continua. Ita
q; vides q; sunt angeli collocati su/
per candelabro velut accense lucer/
ne in corpore mystico sancte matris
ecclesie ab ignita caritate mea pro
vestra salubri custodia: ut in cecita/
te vestra ducem habeatis: ut vos in
veritatis atq; salutis via dirigant
Ipsi ministri mei cum humilitate
magna: et exemplari conuersatione
cum subditis eorum ipsos caritati/
ue gubernando cum viva fide pa/
rter et firma spe minime dubitabant
ne sibi sine subditis: ista temporalia
deficerent. Ideo pauperibus ha/
bundantissime distribuiebant eccle/
sie sibi commissae substantiam: et be/
ne seruabant: et opere perscrutabant
illud ad quod erant obligati distri/
buendo: videlicet in necessitate pau/
perum ecclesie substantiam tempo/
ralem. Ipsi deposita facere vitabant
itaq; post vitam eorum non inue/
niebantur eis aliqua deposita: im/
mo post mortem aliquorum debita
plurima reperiebantur contracta
pro necessitatibus pauperum cari/
tatis subleuandis. Et hoc occorre
bat ex excellentia caritatis eorum

que procedebat a vera spe quam in
providentia mea collocauerant.
Nam erant proculdubio timore ser/
uili priuati: et ideo minime timebant
eis aliqua necessaria debere quod/
quomodo deficere siue temporalia.
Hoc est vtiq; signum quod aperte
demonstrat hominem in me collo/
casse spem: et non in se: quando vix ti/
more seruili non timet. Sed illi qui
sperant in se sunt illi qui timent et
expauescunt ex umbra propria me/
tuentes: atq; dubitantes ne celum
vna cum terra deficiat eis. Cum
isto timore atq; peruersa spe quam
habent in modica prudentia sua ta/
tam infelicem et miserabilem sollici/
tudinem assumunt in acquirendo
atq; conseruando res istas extero/
res q; videtur ipsos omnino postea
gare spiritualia: et vix inueniunt quis
ad hec attendat. Sed ipsi miserabi/
les infelices atq; superbi non atten/
dunt: neq; considerant: q; ego sum
ille qui provideo que sunt necessa/
ria anime simul et corpori vestro q;
uis cum illa mensura qua speratis
in me cum ea remittitur vobis pro/
deta mea: neq; miseri atq; presum/
ptuosi attendunt: q; ego sum ille qui
sum ipsi vero non sum. Esse namq;
suum a mea bonitate acceperunt:
et omnem gratiam super hoc esse fun/
datam. Et ideo superuacue laborat
et inuani laborat ille qui custo/
dit ciuitatem: nisi custodiatur a
me. Stulto labore fatigatur omnis
qui se putat illam sua vigilia siue so/
licitudine posse defendere: quoniam
ego sum ille solus qui custodio. La

¶ Tertius.

men a vobis erigo: q̄ hoc esse vobis
a me concessum: et alias gratias in
ipso: et super ipso fundatas exercea/
tis virtuose vivendo cum arbitrio
libero dum tempus habetis: et lumē
rationis quod ego vobis exhibui:
quia creavi vos absq̄ vobis: sed nō
decreui saluare vos absq̄ vobis.
Nos quippe dilexi ante q̄ cētis. Et
hoc videtur et aperte cognouerunt
isti dilecti mei: et ideo me dilexerunt
ineffabiliter. Et propter affectuo/
sum amorem quo me diligebant:
ita fiducialiter in me sperabant: et
nunquam in aliquo dubitabant si/
ue metuebāt. Unde filuēter dispu/
tando coram imperatore constanti
nō contra illos duodecim iudeos in
presentia magne multitudinis in
maxima constantia perseuerabat:
cum fide vīsa credens: et existimās
quia me secum existente nullus ei
nocere poterat: et ideo nullum time
re debebat. Et ita ceteri mei serui si/
deles omni timore serui depōsito
constanter in omnibus agebant:
quia soli non erant: immo bene so/
ciati: quoniam in dilectione carita/
tis existentes in me stabāt. Et a me
lumen sapientie vnigeniti filij mei
recipiebant. A me vero potentiam
habebant: vnde fortes erant cōtra
principes atq̄ mundi tyrannos.
A me quoq̄ recipiebant ignē san/
cti spiritus in quo percipiebāt eius/
dem elementiam et amorem igni/
tum. Hic amor est a sociatus cum
lumine fidei cum firma spe: cum in
inextinguibili fortitudine cum pace ve/
ra et longa perseuerantia: videlicet

vsq̄ ad vltimum sue mortis. Itaq̄
vides aperte q̄ soli non erant: im/
mo sociati: et ideo nullo modo me/
tuebant. Solus ille qui se solum vi/
det et attendit: in se solummodo spe/
rans caritatis amore priuatus est
ille qui timet: et quocunq̄ parua res
inevit ei timorem ex eo quia solus
est priuatus ex defectu suo me qui
sumam securitatem anime tribuo
me per affectum amoris in verita/
te possident: hoc experientia cogno/
sciebant hi gloriosi dilecti mei: quia
nilhil animabus eorum obesse pote/
rat: immo potius ipsi nocebant ho/
minibus: et demonibus qui frequen/
tissime ligati permanebant ex vir/
tuosa potentia quam ego super eos
ex bonitate mea concesseram. Et
hoc erat q̄ correspondere volebam
fidei spei atq̄ dilectioni quam ha/
bebant in me. lingua tua faciliter
enarrare non posset virtutes isto/
rum: nec oculus intellectus aspice/
re fructum quem in vita durabili
recipiunt. Et ita recipient omnes
qui realiter vestigia sequuntur co/
rum. Ipsi permanent in conspectu
meo veluti pretiosi lapides: quia la/
bores eorum valde libenter acce/
ptavi: et lumen quo corpus mistu/
cam ecclesie sancte cum odore vir/
tutis illustrauerunt. Et ipsos in vi/
ta durabili dignissime collocant:
vbi recipiunt beatitudinem: et glo/
riam ineffabilem in visione mea
quoniam ipsi prebuerunt exemplū
sancte et honeste vite: et cum lumi/
ne virtuose ministraverunt illud
verum et eternum lumen: videlicet

Tractatus.

corpus et sanguinem unigeniti filij
mei: atque cetera sacramenta. Et ideo
valde singulariter a me diliguntur
et honorantur: tamen ex dignitate
quam in eis ita gratiose commisi: quia
sunt vincti atque ministri mei fideles
tamen etiam: quia thesaurum quem
eis in manu posui non absconderunt
in terra per negligentiam atque igno-
rantiam: sed a me recepisse cogno-
uerunt: et cum ad lucrum exposue-
runt cum fideli sollicitudine humil-
litate profunda: et alijs virtutibus
veris atque realibus. Et quoniam ego
in salutem animarum eos in tanta
collocaveram excellentia nunquam
ociose pertransibant: immo veluti
boni pastores ingenti sollicitudine
reducebant oberrantes oves ad omni-
le salubre sancte matris ecclesie.
Quare per amoris affectum: et ani-
marum salutem veluti famelici
morti semetipsos exponebant: ut
eos abstraherent de manu diaboli.
Ipsi quandoque se simulabant infir-
mos cum infirmis. Aliquando nam-
que ne peccator ex desperatione con-
funderetur: et ut apertius atque ma-
iori fiducia suam egritudinem in
confessione propalarent dicendo cum
intentione sancta simulabant. Et ego
sum infirmus. Salubriter ergo no-
uerant flere cum flentibus: et gau-
dere cum gaudentibus: et pruden-
ter exhibebant: unicuique cibum sue
saluti necessarium: et utilem: videli-
cet conservando bonos quodvis r-

tute gaudebant: quoniam ex inal-
dia nullo modo tabescebant: im-
mo dilatati multum in affectu sin-
cere caritatis omnium proximorum
eorum: et precipue subditorum suo-
rum. Peccatores autem a pecca-
tis suis extrahere solliciti satage-
bant eis affectuose prudenter atque
caritativa compassione condescen-
dentes: et in corpore penitentiali fre-
quenter in animo maiorem amari-
tudinem imponentes habebant quam
illis quibus imponebatur. Et aliquan-
do plures erant qui penitentiam in-
tinctam: una cum peccatoribus illis
agebant: et precipue cum precepis-
sent huiusmodi penitentiam eis ex-
titisse molestam vel valde gravem
unde frequenter ex hoc actu carita-
tivo difficultas aspera vertebatur
in dulcem atque gratam. Ipsi fideles
ministri mei dilecti cum essent in sta-
tu prelature se subditos exhibebant
ex humilitate: et cum essent in eccle-
sia domini se faciebant infimos at-
que subditorum servos existentes in
virtute sani atque robusti ex carita-
te se simulabant infirmos: et imbe-
cilles. Cum simplicibus erant: et ip-
si simplices cum parvis parvi: et ita
cum hominibus humiliter atque ca-
ritative salubriter conversari nove-
rant unicuique cibum utilem anime
sue ministrando. Porro hoc quid erat
in causa? Proculdubio famem atque
desiderium quod habebant ad ho-
norem meum atque salutem animarum

¶ tertius.

rum: ita velocissime currebant ad manducandum huiusmodi cibum in mensa gloriose crucis nullus omnino recusando laborem. Sed veluti zelatores igniferi salutis animarum: atque salutifere fidei dilatationis: et exaltationis immergebant se metipsum inter spinas multarum tribulationum: et cum inuicta patientia pericula mundi tollerabant. Iungit offerentes in conspectu meo censum affectuosum: et anxij desiderij: cum oratione continua: et humiliter atque sudoribus lacrimosis: et sic vnguebant prorsus sui plagas. Ipsa ergo inquit culpe mortalium peccatorum: unde perfectam sanctitatem ipsi subditi assequi poterant si cum humilitate cordis huiusmodi recipebant vnguentum.

Capituli repetitio in summa de reuerentia que sacerdotibus reddi debet siue bonis siue malis.

Capit. cxi.

Nunc o carissima filia demonstrem tibi scintillam parvas de ipsorum excellentia scintillas vobis respectu eius quod est. Tibi narrando pauca de dignitate in qua ipsos collocaui: quoniam eos elegi atque meos esse feci ministros. Et intuitu dignitatis istius: et auctoritatis quam eis exhibui nolebam: sed neque volo quod propter aliquem defectum ipsorum secularis aliquis eos

aliquo modo puniat: et ipsos iniurio se tangentes: vel punientes me valde grauer offendant: imo volo quod eos habeant in debita reuerentia. Non quidem eos intuitu sui sicut iam dixi: sed intuitu mei: videlicet propter auctoritatem eis a me concessam. Unde reuerentia talis nullo tempore minui debet quantum in eis minueretur virtus. Ipsos quippe tibi posui narrando veluti ministratores veri solis: videlicet corporis et sanguinis vniuersi filij mei: et aliorum ecclesie sacramentorum. Ista dignitas contingit atque pertinet bonis: atque malis: et ad quemlibet ipsorum illam ministrare pertinet: ut iam dixi superius. Dixi tibi quod ministri mei perfecti solis conditionem habent: et sic est illuminantes: atque calefacientes ex caritatis ardore proximorum: et cum isto calore fructificabant: atque germinare faciebant virtutes in omnibus eorum subditorum. Etiam tibi dixi: quia sunt angeli vobis assignati per me pro tuta custodia vestra: ut bonam de vobis diligentiam habeant: atque sanctas inspirationes in cordibus vestris intromittant mediantibus orationibus suis atque salutari doctrina: et exemplo virtuose vite. Solliciti quoque ministrent vobis ecclesie sacramenta prout angelus agit qui vos a malo custodit vobisque seruit: et bonas inspirationes in mente vestra inspirat. Itaque cernis

n. iiij

Tractatus.

q̄ vltra dignitatem quam eis ego concessi cum ornamento virtutum sicut de talibus tibi narraui: et vt omnes obligantur esse quantum ipsi digni sunt a vobis amari: et in q̄ta reuerentia debent a vobis haberi: quoniam ipsi dilecti filij sunt et veluti sol in corpore mistico ecclesie sancte positi. propter virtutes eorum. Nam omnis homo virtuosus dignus est amari: sed multo fortius isti propter ministerium in eorum manibus a me positum. Quare virtutis intuitu ac propter huiusmodi sacramenti dignitatem eos amare debetis. Eorum vero qui miserabiliter viuunt odire defectus obligamini. Non tamen eorum iudicia esse debetis: quia nolo et omnino prohibeo: quia christi mei sunt. Ideo debetis amare atq; reuereri penitus auctoritatem eis a me concessam. Vos optime nostis: quia si quidam immundus et male indutus vobis adduceret aliquem preciosum thesaurum de quo vitam continue traheretis vos amore thesauri: et domini mittetis odio nullo modo possitorem haberetis non obstante q̄ esset in se laceratus: et imundus. Immundicia quippe bene displiceret vobis atq; conarentini q̄ ab immundicia purgaretur: et indueretur amore domini. Igitur ita facere debetis ex debito secundum ordinem affectuose caritatis: et ita nolo vos agere circa tales ministros meos quando sunt inordinati qui cum immundicia vitiorum atq; lacerati per separationem vere car

ratis vobis adducunt ingentes thesauros videlicet ecclesie sancte veneranda sacramenta que vobis vltam gratie conferunt indubitanter vobis illa digne sumentibus. Ergo non obstantibus illorum vicijs atque defectibus amore mei mittentis et amore vite gratie quam a magno thesauro recipitis qui ab eorum manibus vobis in ecclesia sancta ministratur: videlicet vniueris filij corpus et sanguis vniri cum diuina mea natura reuerenter acceptare eos debetis. O dno quidem habetis eorum vicia cum displicentia magna: sed iuxta posse conciniscit caritatis affectu: et oratione sancta illos adiuuando inducere: ac inducenda ipsorum ablucere lacrymis et eos offeratis cum sancto desiderio in conspectu mee diuine maiestatis vt illos induam ex bonitate mea vestimento caritatis. Vos aperte scitis q̄ volo eis libenter impendere gratiam in quantum ipsi disponant se ad accipiendum illam: et vos ad intercedendum pro eis: quia pculdubio non est mee voluntatis: vt ipsi ministrent vobis: et alios in vita presenti solem in tenebris: neque q̄ ipsi nudati sint vestimento virtutum: et immundi viuant in honeste: immo posui eos dando vobis in exemplum virtutum: vt sint velut angeli terrestres: et velut sol mentes peccatorum illuminando. Si vero tales esse renunt oportet vos orare pro eis: et non eos iudicare: iudicium vero mihi reservare. Ego autem orationibus vestris in-

Tertius.

tercedentibus impendam eis misericordiam habundantissime si recipere se disponant si vero vitam suam corrigere neglexerint in vita sua dignitas eis ita gratis concessa redundabit eis in ruinam. Et a me scilicet in indice eius improperio maximo in mortis extremitate nisi realiter et viva fide recursum habeant ad misericordie mee latitudinem inestimabilem velut obstinati virgenter ad ignem eternum.

De defectibus et vita reproba sacerdotum et ministrorum iniquorum. Capit. cxxi.

Nunc autem filia dilectissima ut tu et alij serui mei materiam habeatis ampliorum offerendi pro illis ante me continuas thuribiles orationes volo tibi dicendo monstrare secleratam vitam ipsorum. Quamvis undecumque te verteris videbis aperte seculares atque religiosos clericos prelatos atque subditos paruos et magnos iuuenes et antiquos et in omni manerie gentium offendere me iugiter omnes enim culpe putredine mortalium peccatorum infecti sunt. Qui tamen se totum mihi nullo modo nocet: immo solummodo sibi met offendentibus. Quod nunc ego narraui tibi de suis ministris meis et de eorum excellentia: et de virtute bonorum tuorum ex aliquo refrigerio tue mentis: tu etiam ut apertius et plenius agnoscas villitatem atque miseriam istorum: ita miserabilium: et videas quod

maiori reprehensione digni sunt atque maiori pena cruciandi. Propter quod ut econuerso dilecti mei fideles ex eo quod virtuose tractauerunt eis a me commissum thesaurum maiori premitio et excellentia digni sunt: et ut in conspectu meo veluti margarite preciose constituentur: et ordinentur: et econuerso miserabiles isti pena crudeli atque terribili cruciabuntur in perpetuum. Attende filia carissima quoniam ipsi principium atque fundamentum suum fecerunt: et constituerunt in amore proprio: unde processit arbor vitande superbie cum indiscretionis filio. Quia tanquam indiscreti sibi honorem attribuant atque gloriam magnas prelationes inquirentes cum deliciis: et ornameto sui corporis mihi vero reddunt vituperium: et offensas. Sibi enim attribuant illud: quod non est eorum mihi vero quod non est meum. Mihi debet attribui gloria: et honor sibi autem debent reddere odium proprie sensualitatis cum vera noticia proprie villitatis exstimando se tanto ministerio propriis indignos quantum a me gratis se receperunt. Ipsi autem oppositum operantur. Nam inflati superbia nullo tempore faciantur quotidie rodendo terram diuitiarum: et deliciarum vite presentis tenaces cupidi: et auari circa pauperes unde propter hanc auariciam atque miserabilem superbiam ipsorum que nata fuit ex amore proprio sensituo curam omiserunt animarum et solum attendunt et iugiter vacant

Tractatus.

eum ingenti sollicitudine tempora/
libus: et exterioribus vanitatibus
domino quasi derelinquentes oues
quas ego commiseram eis velut oues
absque pastore. Nec eis alimenta
tribuunt: nec eas aliquo modo nu/
triant: neque spiritualiter: neque
etiam temporaliter. Spiritualiter
enim administrant ecclesiastica sa/
cramenta que nullo modo virtutes
suum amittunt: vel etiam minu/
unt ex aliquo defectu illorum: ne/
que vobis auferri possunt. Sed ipsi
non vos alunt orationibus cordia/
libus deuotis: et humilibus: nec ha/
bent ignitum vestre salutis deside/
rium: et famem cum honesta sancta
vita. Nec etiam subditos paupe/
res alunt corporali cibo subvenien/
do necessitatibus eorum in substan/
cia temporalis de qua tibi dixi quod fie/
ri debet tres partes: una debet esse
pro necessitatibus eorum: secunda
pauperibus erogari: tertia vero in
utilitatem ecclesie debet expendi.
Sed ipsi faciunt oppositum. Quia
non solummodo subtrahunt a pau/
peribus illam partem: quam obli/
gantur eis impendere. Sed ipsi ra/
piunt aliena. Simoniam exercen/
do per inordinatam pecunie desi/
derium vendendo spiritus sancti
gratiam. Aliquotiens enim accidit
quod aliqui ministri: et infelices indi/
gentibus impendere denegant: il/
lud quod eis valde gratiose concessi: ut
vobis exhibeat nisi manus implea

tur eis: atque multis crenis visi/
tentur. Et tantum subditos amant
quantum ad eis aliquam utilita/
tem habent: et non ultra. Ecclesie sub/
stantiam expendunt solum in orna/
tis: atque delicatis vestibus non ut
honesti clerici siue religiosi sed velu/
ti domini siue secularis curie domi/
celli quotidie satagentes pompo/
sos equos habere ac etiam vasa plu/
rima tam aurea quam argentea cum
curiosis ornamentis in domo tene/
tes: atque possidentes ea que tene/
re non debent cum multa vanitate
cordis. Cor etiam insonum ex vani/
tate dissoluta verba loquitur. Et
omne desiderium eorum esse vide/
tur in epulis: atque conuiuijs de ve/
tre quodammodo sibi deum facien/
tes inordinate comedentes: et biberen/
tes. Et ideo subito ruunt in immu/
diciam viuendo lasciuie. Ne ve ip/
sorum vite miserabilis: et infelici: quo/
niam illud quod vnigenitus filius
meus acquisiuit eius grauissima pe/
na super ligno sanctissime crucis ip/
si cum meretricibus expendunt. Et
ita danabiliter iugiter animas de/
uorant: et occidunt iesu christi san/
guine pretioso redemptas eas di/
uersimode cum fetenti miseria cor/
rumpendo: et de patrimonio: vel he/
reditate pauperum filios adulteri
nos alunt: et ornant. O diabolica
templa ego vos elegi: et collocavi:
ut in presenti vita tanquam angeli
terrestres essetis: et vos estis tanqua

Tertius.

incarnati demones: et ipsorum officium assumpsistis. Demones habent in se tenebras quas etiam alii impendunt: et postea cruciata tormenta ministrant. Iuxta posse subtrahunt animas a statu gratie cum varijs molestijs atque temptationibus: ut inducant eas ad statum eternae damnationis in peccatis mortalibus inuoluendo. Quauis nemo compelli possit ad peccatum aliquod nisi sponte consentire velit licet ipsi demones. Iuxta posse solliciti vires apponant. Ita miserabiles isti non digni vocari ministri: sed veluti demones incarnati. Nam ex defectu proprio se conformauerunt cum illorum voluntate diabolica: et ideo faciunt officium ipsorum me lumen verum in tenebris mortalis peccati ministrantes. Et administrant ostendentes abominabiles tenebras inordinate imo scelerate vite ipsorum tam subditi quam alijs hominibus exhibendo materiam confusionis: atque scandalii menti/bus intuentium eos: ita scelerate vivere. Sunt etiam in causa ministrandi confusionem atque conscientie penas his quos aliquando subtrahunt a statu gratie: et a via veritatis: et eos ad culpam reducere faciant illos ambulare per vias falsitatis et mendacii. Quanquam ille qui sequitur eos non est: ex hoc excusatus a culpa sua: quia compe

li nullo modo potest ad culpas peccati mortalis ab istis demonibus visibilibus: vel etiam ab inuisibilibus absque proprio consensu voluntario. Nullus itaque debet vitam ipsorum immittendo respicere faciendo mala que faciunt. Sed iuxta monita mee veritatis in euangelio sancto facere debetis ea bona que dicuntur ex doctrina data vobis in corpore mystico sancte matris ecclesie in sancta pagina declarata medicantibus predicatoribus a spiritu sancto doctis qui vobis in veritate pronunciant verbum meum. Et illorum vitam: et opera mala nullo modo sequamini: nec eos in aliquo punire velitis: quia me grauiter offenderetis. Illis quodque relinquitte vitam inquam: et pro vobis accipite doctrinam veram atque salutem. Punitionem vero mihi seruate: quoniam ego sum ille dulcis eternus deus qui cuncta bona remunero: et omnem offensam in congruo tempore punio. Non enim illis parceretur siue dimitteretur in suo tempore debita disciplina propter dignitatem eis a me gratiose concessam: videlicet quia ministri mei sunt effecti. Immo iuste punientur ultra ceteros in maiori miseria si se non correxerint: quia plus a mea bonitate receperunt. Et ideo tam ingrati me totaliter offendentes indubitate valde maiori punitione sunt digni

Tractatus.

Nam vides eos esse velut demones
et conuerso tibi viri de meis electis
qui erant angeli terrestres et ideo fa-
ciebant angelorum officium.

Quomodo in predictis ministris
iniquis iniustitia regnat et preci-
pue non corrigendo subditos.

Capitulum. cxxij.

O tri tibi qui in electis ministris
meis iuste margarita reful-
gebat nunc vero tibi dico qui isti mi-
serabiles: et infelices in pectore suo
gestant in iniustitia per subula que qui-
dem iniustitia cum amore proprio
coniungitur atque connectitur in eis.
Nam ex amore proprio committunt
iniustitiam contra suas animas ac
etiam erga me cum indiscretionem te-
nebrosam: quia mihi non exhibent ho-
nozem et gloriam neque sibi in ipsis
vitam sanctam et honestam neque de-
siderium salutis animarum habent
et virtutum claritatem. Et ideo com-
mittunt iniustitiam erga subditos
atque proximos eorum neque vitam cor-
rigunt imo velut excecati non agno-
scunt et ex inordinato timore displi-
cendi creature permittunt eos in su-
is infirmitatibus inique dormire. Nec
advertere videtur quia placere de-
siderantes ita grauiter offendunt et
mihi creatori suo ac etiam eisdem
valde displicent. Aliquando se cor-
rigere simulabunt ut cum aliqua
parua iniustitia se cooperire possint
non arguendo maiores qui grauius
ra commiserunt quam illi minores quos

corrigunt et hoc ex timore struunt ne
sorsitan eos impediant vel auferant
eis vitam huius status eminentie sue
sed acriter arguunt infimos qui con-
siderant eis obesse non posse nec au-
ferre sibi statum. Iste proculdubio
committit iniustitiam ex amore pro-
prio detestabili qui propius amor
vniuersum orbem infecit atque misit
cum corpore ecclesie sancte siluestre
quidem faciendo viridarium huius
venerandi sponse flores sibi putridos
inserendo quod viridarium bene
fuit exultum et virtuose renouatum
et ornatum odoriferis floribus tem-
pore quo ministri mei fideles et ve-
ri laborantes aderant. Nam ex cor-
rupte virtute subditi non veniebant inique
sed cum vita sancta et honesta: ho-
die vero non ita sed oppositum quam
ex iniquitate pastorum ipsi subditi
mali sunt. Propter quod ista spon-
sa cernitur plena esse spiritus mul-
tarum iniquitatum. Non quidem
in semetipsa recipere potest aliquam
lesionem cuiuscunque putredinis pec-
catorum quo ad ipsius veneranda
sacramenta sed illi qui nutriuntur
ad vbera prefate sponse putredine
illam habent et voluntarie recipi-
unt in animabus suis auferendo, si-
bi dignitatem in qua posuerat eos.
Non quod in se dignitas illa minuat
in aliquo sed intuitu defectum cor-
poris propter quos quamplurimi vili-
pendunt hunc unigenitum mei precio-
sum sanguinem. Quare frequentis
sime seculares committunt illam ha-
bere reuerentiam eis ad quam obli-
gantur virtute sanguinis Iesu Christi

Tertius.

Non quibus ita facere nullo modo debeant. Et si perdant illam ipsorum huiusmodi culpa non est ideo minor licet illi defectuosi cognoscant ut iam supra dixi tum ipsi misera- biles et infelices exemplum exhibent iniquitatis atque miserie ubi posue- ram et elegeram eos ut exhiberent exemplum virtutum.

De quod plurimis aliis defectibus ministrorum. Cap. cxxij.

A Tede filia carissima prefatoz iniquo apertisq; miserabilis mi- nistroz vni tanta putredine exhauri- uit. Indubitanter a propria sen sua- litate sua quam ex amore proprio dominam instituerunt et animam in felicem suam esse fecerunt cum ego liberauerim eos ab omni seruitute eum unigeniti filij mei sanguine to- tum humanum genus a seruitute liberaui diabolica. Gratias huius- modi recepit omnis creatura et alius hos vero quos vni non solum a ser- uitate diabolica liberaui et eligendo constitui ut mihi solum eterno deo seruirent vobisq; ministrarent ec- clesiastica sacramenta sed illos etiam ab humana seruitute liberaui tali- ter quod omnino prohibui atque prohi- beo ut secularis aliquis dominus illos indicet vel aliquo modo puni- at. Et attende filia carissima meri- tum quod mihi retribuunt pro tanto beneficio quia quotidie me perse- cuntur cum iniquitatibus atque sce- lerata vita sua cum tanta peccatorum varietate quod lingua tua narrare ne-

quirit et audiendo quasi deficeret. Tamen aliqua tibi narrare volo propter ea que dixi ut matrem amplius rem habeas compassionis atque la- chrimarum. Ipsi stare deberent iu- giter in mensa fructificare crucis ex anrio desiderio ibique se nutrire cibo salutis animarum amore mei. Et quod nunc omnis alia creatura in se ratio- nem habens hoc ipsum agere teneatur. Isti multo fortius obligantur: quos elegi ut vobis affectuosa mi- nistrarent unigeniti filij mei corpus et sanguinem et ut vobis exhiberent exemplum vite salutaris et ut cum anrio atque penoso desiderio sequen- do viam incarnate mee veritatis et bo- nutriantur iugiter animarum vestrarum in mensa sanctissime cra- cis ipsi vero pro sua mensa tabernaculi egerunt ibique iurant atque frequen- tissime perjurant viuendo misera- biliter in multis iniquitatibus etiam in publico sicut homines excecati sine lumine rationis. Et ita sunt effecti velut animalia totaliter immunda propter huiusmodi defectus et ver- bis atque factis et actibus in vita la- scina student officium vero negli- gunt imo frequenter ignorant et alii quando persolucendo magis ore quam corde persolunt quoniam illud est a me remotum ipsi directe viuunt velut ribaldi atque lutores: et ex quo inserunt atque alienauerunt animas eorum in manibus demonum ipsas exhibendo ipsi male sumunt et alie- nant bona temporalia suarum eccle- siarum que receperunt in virtute pre- ciosi sanguinis Iesu christi. Unde pa-

Tractatus.

peres privati sunt omni subsidio quod habere tenentur: et ecclesia non habet ea que necessaria sunt in opportunis divino officio. Unde quia facti sunt in se templum abominabile demonum vilipendunt advertere necessaria templo meo. Sed illud ornamentum quod in templo meo facere deberent ob reverentiam sanguinis unigeniti filij mei faciunt in domibus eorum in quibus habitant. Et quod etiam veteris est ipsi faciunt veluti sponsus qui sponsam propriam ornata facit isti demones incarnati qui de substantia temporali suarum ecclesiarum ornant abominabiles: atque de moniacas eorum concubinas cum quibus inique sceleratissime vivunt et absque verecundia quacunque faciunt eas ad ecclesiam cum alijs ambulare: atque divinis officijs interesse cum ipsi miserabiles in altari consistunt ad consecrandum unigeniti filij mei corpus et sanguinem. Nec erubescant quod infelices ille concubini filios eorum ad manum adducant: ut offerant una cum alio populo. O demones incarnati atque demonibus deterioris vitam iniquitates vestre non essent ita publice coram oculis vestrorum subditorum ex eo quod si laterent eos offenderetis tantummodo me cum detrimento animarum vestrarum proximo vestro minime noceretis exhibendo sceleratam vitam vestram etiam in exemplum. Quare cum exemplo vestro materiam prebetis ne sua peccata derelinquant: imo potius: ut

illa sine maiora committant. Nunquid hec est illa puritas quam a ministris meis opto et exigo: precipue cum ad celebrandum accedunt ad altare? Puritas eiusmodi videtur hec esse tali ministri: quoniam in mane surgit cum inquinata: et contaminata mente: et corpore poluto iacuit in peccato mortali sententis immundicie deinde procedit ad celebrandum. O tabernaculum demonis: ubi est nocturna vigilia cum officio divino deinde celebrato ubi humilis oratio continua. In ipso namque tempore nocturno disponere te debes ad sacrum misterium quod habes in mane perficere cum vera notitia tui te reputans indignum ad tantum: atque tale misterium: et eum cognitione mei: quoniam ex bonitate mea te feci pignus: et non tua meritis elegi te in ministrum meum: et ut illud in creaturis meis virtuose ministrares.

Quomodo in ipsis ministris invenitur esse peccatum contra naturam: et de quadam visione super hoc habita.

Capitulum cxxiiij.

Noveris amatissima filia carissima: quod tantam puritatem ab eis ac et a vobis in isto venerabili sacramento requiro quantam in vita presentis homo potest habere. Unde quantum in vobis est quotidie conari debetis illam iugiter acquirere. Nosce namque debetis: quod si possibile foret expeditur et ipsam angelicam naturam

Tertius.

In hoc venerabili sacramento puri-
ficari: s; oio purificatiōe nō indiget:
qm̄ in angelo peccati venenū occur-
reret: nō valet: hoc vero tibi dixi: vt
intelligas quantū ab oib⁹ in isto ve-
nerabili sacramento puritatē exqui-
ro p̄cipue tñ ab eis. Sed opposituz
agunt: q; valde sunt imundi: neq;
solummodo de imundicia fragili
ad quam estis quodammodo natu-
raliter inclinati: q̄ntis virtuosā ra-
tio: quando vult vna cum arbitrio
libero vobis a mea bonitate tradi-
to refrenare potest huiusmodi natu-
ralem inclinationem atq; rebellio-
nem. Sed isti miseri non tñ istam i-
clinationē in se refrenare: nō studēt
Imo qd est valde peius vacant illi
sodomitico peccato p̄tra naturam.
Et ipsi veluti stulti: et excecati: non
vident: nec intelligunt huiusmodi
miseriā putredinis in qua sunt eo
qd offuscātū hñt oculum intellect⁹
et attendere non vident: q; p̄p abho-
minabile fetorē quē inde p̄cipio. In
isto iudicio meo soli ex isto peccato
quinq; ciuitates aliquando feci sub-
mergi: q; iustitia mea noluit ultra
sustinere tantam abominationez
q; non solum ego qui summa sum: et
eterna puritas ab hominib⁹ enormi-
tatem tanti criminis verum: et ipsi
demonēs abhorrent illud: atq; de-
testantur quos ipsi miseri volunta-
rie sibi domines effecerant. Nō q̄p
pe demonibus displicet illud: vel
aliud peccatum: vt eis aliquid bo-
num virtuose placet. Sed quia na-
turam habent angelicam: et ideo na-
tura talis omnino vitat actualiter

videre cōmitti tam enorme pecca-
tum quantum ipsum peccatores an-
tea vulnerauerit venenata sagitta
concupiscentie. Cum vero peruenit
ad actum huiusmodi peccati subi-
to fugiendo recedit occasione p̄dī-
cta. Unde tu bene recolere debes: q̄
ante mortalitatem: ego tibi patefe-
ci quantum erat abhominabile mi-
hi: et quantum quasi totus orbis ex
isto peccato corruptus erat. Unde
leuādo resupertemetipsam te ex an-
xio desiderio: et eleuatione mētis oñ-
di tibi mūdum vniuersuz. Et quasi
peccatum hoc abhominabile vide-
bas in omni manerie gentium effu-
sum: et videbas: vt ego tibi monstra-
ui demones inde fugere sicut iam
tibi dixi. Et ipsa tunc habuisti tan-
tam in mente tua penam ex illo se-
tore: q; quasi videbatur tibi in mor-
tis articulo laborare. Neq; videbas
locum in quo tu et alij serui mei sta-
re possitis ne a tali setore contami-
naremini. Non enī inueniebas lo-
cum aliquem in quo tute stare pos-
ses: nec inter paruos: nec inter ma-
gnos: nec inter antiquos: nec inter
iuniores: nec inter religiosos: nec in-
ter clericos: nec inter p̄elatos: nec
inter subditos: nec inter dominos:
nec inter seruos. Nam omnes qua-
si videbantur ista maledictione cō-
taminari mēte simul et corpore. Tūc
ostendi tibi non in omnibus homi-
nibus particulariter: sed in genera-
li q̄e quacunq; manerie gentium:
q; plurimi non sunt: ita p̄taminati.
Nam inter malos et reprobos eti-
am aliquos miseri reseruavi iustos: et

Tractatus.

bonos amore quorum iustitia mea
refrenatur ne lapidibus iniungam
ut eos in instanti conterant atq; ter
re ut eos illico deglutiat atq; absor
beat et quibus ut eos deuorent atq;
demonibus ut eorum animas pari
ter et corpora secum asportent. Imo
vias atq; modos inuenio quod est in
me ut habeat a me misericordiam
hoc est ut illi corrigant vitam suam
Ordino etiam seruos meos qui om
ni lepra mortifera carent veluti me
ditatores ut pro eis intercedant in
conspectu meo et illis aliquando pa
tescatis huiusmodi miseriae eorum
ut amplius et feruentius in corde so
licitentur adinquirendam salutem
eorum offerentes eos in conspectu
meo cum compassione maiori atq;
dolore peccatorum illorum et offen
se contra me perpetratae me feruen
ter exorando sicut ego feci tibi. Quia
si bene recolis cum exordinatione
mea tu percipisset unam paruam
sententiam huiusmodi fectoris ad quam
extremitate te cognouisti deductam
vnde cordialiter exclamando dixi
sti. O pater eterne miserere mei tua
rumque creaturarum vel animam meam
a corpore subtrahas quia mihi videtur
ultra tollerare non posse: vel mihi
refrigerium exhibe mihi locum osten
dendo in quo possim una cum alijs
amicis tuis virtuose acquiescere ne
lepra talis illo modo nobis obesse
valeat vel animas sine corpora con
taminare. Ego vero tibi respondi
pletatis oculum ad te vertendo di
cens et nunc iterato discorsilla dilectis
sima requies vestra consistit in hoc

ut laudem et gloriam cotidie nomi
ni meo reddatis adolentes ingiter
deuotarum orationum incensum in
conspectu meo pro infelicibus istis
qui iacent in tanta miseria quotidie
pronocantes diuinum iudicium
contra se propter iniquitates eo
rum: locus vero vester in quo
semper immoremur sit vobis iesus
christus crucifixus vnigenitus fili
us meus habitantes atq; latitantes
in caeuerna sui pretiosi lateris vbi gu
stabitis ex amoris affectu in illa sua
natura humana meam diuinam na
turam in corde suo sic aperto inue
nietis aperte meam atq; proximam ca
ritatem. Nam propter honorem me
um et ut obedientiam inunctam fi
dia me persicret in salutem vestram
velocissime cucurrit ad mortem de
probrosam sanctissime crucis. Cum
vero gustaueritis hunc ineffabilem
amorem et cum diligentia confide
raueritis doctrinam eius opere se
quemini nutriendo vos ingiter in
mensa sanctissime crucis ex carita
te portantes cum vera patientia de
fectus proximorum vestrorum ac
etiam omnem laborem penam atq;
tormentum vnde cumq; peruenit
et per medium hunc euadetis lepra
que fugietis iste locus est et modus
quem assignauit tibi: et alijs amicis
meis. Tamen isto remedio non ob
stante non aufereretur ab anima
tua sensus illius perceptive putred
inis nec ab intellectus oculo receder
bant ille tenebre: quibus oscureta
fueras donec anime tue fuit a mea
bonitate prouissum. Quare dum po

Tertius.

sica communicant sumendo vne-
rabile sacramentum corporis et san-
guinis vni geniti filij mei qui vere
deus est et homo prout in altari sum-
mittis in signum aperte veritatis
omnis fetor ille subito cessavit vna-
cum tenebris ex odore pariter et lu-
ce perceptis in gustu predicti vne-
randi sacramenti in tantum quod odo-
rem illius in ore simul et gustu tuo
pluribus diebus admirabili modo
retinuisti et persensisti sicut a bonita-
te mea fuerat ordinatum. Itaque vi-
des amantissima filia quantum ab
hominor in quacunque creatura ini-
quitate huiusmodi sed valde ma-
gis in his quos a mundo retrari et
elegi ut in statu continentie mihi mi-
nistrarent. Aliqui in angelico statu
sancte religionis quidam autem in
statu platiōis veluti fructificare pla-
te in agro mistici corporis ecclesie sancte
plantati ut mihi fideliter in verita-
te ministrarent. Aures tue leuiter
audire non possent neque lingua tua
narrare quantum iste defectus ab-
hominabilis mihi displicet in eis
ultra displicentiam quam habeo ge-
neraliter in hominibus in vita se-
culari viuentibus. Ex eo quod isti sunt
veluti lucerne super candelabro col-
locate ministrantes viri solis in lu-
mine virtutis et honeste sancte que
vite. Sed ipsi ministrant in tenebris
Et adeo tenebrosi sunt quod sacra pa-
ginam in se proculdubio luminosa
quam hauerunt electi mei cum lu-
mine supra naturali me vero lumi-
ne pandente sicut alibi narraui tibi
ex eorum insata superbia frequen-

ter interpretantur in tenebris et ini-
munde viuentes non vident nec in-
telligunt aliquid inde nisi litterale
corticem exteriorē et absque sapore
quocunque recipiunt illam ex eo quod
gustus anime non est ordinatus im-
mo corruptus ab amore proprio et
elatione mentis et immunditia sto-
machum habentes impletum ero-
pantes inordinatas eorum concupi-
scentias adimplere. Repleti namque
sunt immunditia cupiditate curio-
sitate et auaritia et absque verecundia
sua crimina publice committendo
gloriantur ac etiam usuram a me
prohibitam exercere multi miseri
non erubescunt.

Quo subditi ex predictis defecti-
bus quos in prelati aspicunt se mi-
nime corrigunt. Capitulum xxv.

Quomodo possunt igitur isti
tot et talibus infecti vicis at-
que repleti de fratribus arguere que-
quam et iustitiam exercere de subdi-
torum erroribus et defectibus. Nul-
lo modo bona fronte possunt ex eo
quia reproba vita propria tollit eis
audaciam et iusticie sancte zelum.
Et si quando vellent exercere. Iusti-
ciam aliquam audient eis infelices
atque miseri subditi dicere. Medice
primo cura te metipsum et postea me
hi prebe medicinam tu laboras eni-
m egritudine grauior quam ego et argue-
re me contedis. Male proculdubio
facit ille qui solo verbo subditum
arguit et non cum ordinata sancta
que vita hoc siue sit ille bonus siue ma-

Tractatus.

Ita ordinate tamē potest immo debet in subdito suo peccatum arguere ac etiam iuxta posse corrigere: sed ipse male facit quod ipse non arguit atque corrigit verbo et exemplo virtutis et sanctorum vite. Subditus vero grauius offendit non acceptando correctionem humiliter a bono siue malo prelato sibi factam in salutem anime sue vitam suam defectuosam corrigendo: quia sibi soli nocet et non alteri: unde solus ipse tempore congruo puniatur pro suis defectibus. Nec omnia mala contingunt quia prelati non attendunt ad corrigendum subditos cum sancta et exemplari vita. Et ideo non corrigunt quia ab amore proprio sunt excecati in quo fundate sunt omnes iniquitates eorum et non attendunt nisi ad perficiendas inordinatas voluntates atque concupiscentias eorum: et ad ista videntur omnes vacare iniquitatem subditi quam prelati tam clerici quam religiosi. O filia mea dilectissima ubi est hodie religiosorum obedientia qui collocati sunt in sancta religione velut angeli et illorum quam plurimi sunt demonibus inferiores imo deteriores. Electi sunt ut annuntient in veritate verbum meum in doctrina pariter et vita: et ipsi clamant verbo solummodo vocis: et ideo non sequitur aliquis fructus in cordibus audientium. Predicationes eorum potius compositae sunt ad complacentiam hominum et aurium pruritus et consonantiam quam ad honorem meum vel animarum salutem. Ideo solliciti student non in sancta scripta: sed ut verba sua valde polite

proferant cum quadam mundana siue secundaria inliana. Isti procul dubio non seminant utile semine verbi mei realiter atque salubriter quia non attendunt ad euellendum vitia et plantando virtutes. Unde quod non extraxerunt ex orto suo spinas: ex orto proximorum euellere negligunt: et omittunt cellas proprias inutiliter et curiose discurrendo per ciuitates: unde contingit eis velut piscibus accidit qui quando diu non existunt in aqua proculdubio moriuntur. Ita religiosi vani quando morantur extra cellam inhoneste viuendo vita gratie privati moriuntur. Tales a sua cella discedunt de qua sibi celum facere deberent: et eundo per vias et plateas curiose visitant amicorum siue consanguineorum habitationes et aliorum secularium ut inordinate eorum voluntati placeat et videtur. Quorum huiusmodi culpa pro parte redundat in prelatos eorum indiscritos qui concedunt huiusmodi licentias amplas et largas nimis et indiscritas. et veluti miserii pastores et infelices per effectum non aduertunt nec curare videntur videndo subditorum animas in manibus demonum: imo quod est etiam valde grauiter ipsi sunt in causa damnationis eorum. Nam aliquando videntes illos esse dissolutos velut icarnati demones eos ad monasteria dirigunt ubi nouerunt esse demoniacas moniales lasciuas et inordinatas: et ita cum ingenio subtili et admirabili vnus est causa ruine alterius principium aut ipsorum ex operatione ratione demonis erit sub colore de

Virtus.

notionis: sed quoniam vtriusq; vi-
ta miserabilis est atq; lasciuia non
diu durat iste color huiusmodi si-
mul ate deuotionis quia subito fru-
ctus apparet huius infelicitis et inor-
dinate deuotionis: et primo quidez
apparent flores inique scetentes in
mundarum et inhonestarum cogita-
tionum postea frondes verborum
turpium et ex vtraq; parte procedē-
tium: deinde suadente diabolo ve-
nenata sua desideria perficiunt. fru-
ctus vero qui sequuntur inde tu no-
sti quos aliquando vidisti quia filij
sunt: et aliquando deducuntur ad
tale precipitium ambo q; habitum
sancte religionis abiciunt apostata
tant vterq;. scilicet ribaldus atq; mi-
ser et ipsa publica meretrix efficitur.
Omnium istarum iniquitatum ma-
li prelati sunt in causa q; supra eorum
subditos oculos habere neglexerunt
immo concedebant eis largam atq; in-
ordinatam licentiam et videntes et
agnoscentes eorum iniquitates vi-
dere dissimulabant. et quia subditus
non fuit in cella delectatus: et ita p
vtriusq; defectum incidit in mortē
lingua tua facilliter enarrare uequi-
ret in quod et quā varijs modis offē-
dere me conantur. Facti sunt arma
diaboli et cum fetore suo venenose
corumpunt intus et extra videlicet
in religione sancta sed extra secula-
rium aspectus priuati caritatu fra-
terna sunt et quislibet optat atq; con-
scendit esse maior et contra pauper-
tatis votum propria possidere co-
natur. Ipsi promiserunt ordinē obfua-
re et facti miserabili modo transgrediū-

tur: imo quod est valde peius non solum ipsi
transgrediunt ordinē sed veluti lupi
rapaces insurgunt et persequuntur
bonos et humiles qui ordinem conser-
uant obferuare faciēdo super eos tru-
sas atq; derisiones existimantes ex
his derisionibus quibus obserua-
tores ordinis ita persequuntur co-
rum propriam coheruisse mise-
ram vitam sed ex hoc apertius ipsi
patefaciunt illam. et ideo tot incon-
uenientia in sanctis religionibus
occurrunt. Sancte quippe sunt in
se: quia facti sunt atq; fundate reali-
ter a spiritu sancto ideo non est de-
fectus in ordinibus sed in transgres-
soribus. Ideo minime eduntur pro-
pter aliquem defectum subditorum
sive malorum religiosorum. Et hoc
ergo qui capit aliquam ingredi re-
ligionem non debet attendere neq;
sequi mores eorum qui viuunt inor-
dinate transgrediendo regulas: im-
mo super brachia sancte religionis
approbate nauigare vult q; non infirma-
tur in semetipsa nec infirmari potest in
q; feruenter vsq; ad mortē illā obfua-
t. Dicebā q; scē religioes ex defectu p-
latorum atq; puerorum subditorum ad tā
tā relaxationē adducte sunt q; illi
q; simpliciter ordinē obfuarē conan-
tur iudicant a transgressoribus veluti
culpabiles et valde reprehensibiles ex
eo q; minime sequuntur iordiatas ve-
stigia sua: ipsiq; pueri ceremonias
q; bñ ordinauerūt obfuarē studēt so-
lū in oculis hominum secularium ad cōpla-
cēdū eis: et vi eorum iordiatos atq;
defectus aliquid opiant. Et itaq; vi-
des q; votū pīmū obediētie q; pīmū

o n

Tractatus.

¶ At ordinē obſuare nō iplēt de qua
qdē obediētia tibi loqr in alio loco.
¶ Nouerunt inſuper obſeruare pau/
pertatem voluntariam atq; conti/
nētiam: hec autem qualiter obſer/
uent vide poſſeſſiones ⁊ abundan/
tiam pecuniarū quas in ſua ſingu/
laritate poſſident a caritate com/
muni ſeparati non communicando
cum ſuis fratribus tam temporālē
q̃ ſpiritualē ſubſtantiam vt ordo
caritatis ac ſacra religio diſponit ⁊
ordinat. Ipsi vero ſolummodo ſtu/
dēt impinguare ſemetipſos anima/
lia ſua ⁊ ſic vna beſtia nutrit aliam
⁊ interſim frater eius fame crucia/
tur ⁊ affligitur ingenti frigore ve/
lut inops atq; pauperculus. ¶ Poſt
q̃ enim habundantiſſime pro ſe ſul/
citus eſt pannis ⁊ pellibus ⁊ quot/
tidie nutritur ⁊ vititur in ſua men/
ſa curioſis epulis ultra de fratre
ſuo pauperculo non curat ⁊ ideo re/
nuit eſſe cum eo in paupere menſa
refectorij. Sollicite ſtudet ad eſſe
ubi carnis imple re poſſit atq; ſa/
nare propriam gulam vnde poſtea
videtur impoſſibile q̃ ipſe tertium
continentie votum obſeruare vale/
at. Quia plenus venter non gignit
mentem caſtam. Immo laſciuā ſi/
unt huiusmodi cum inordinatis cō/
cupiſcentijs ⁊ ita procedunt de ma/
lo in pejus. Et multa mala contin/
gunt eis ex eo quia poſſident iſta tē/
poralia quia niſi haberent ad erpē/
dēdū non ita viuerent inordinate
nec haberēt amicitias inutiles ⁊ cu/
rioſas. Quia quādo quis nō habet
vnde largiatur amicitia que non ē

in vera caritate fundata ſed in amo/
re doni vel alterius complacētie
quam vnus ab altero recipit non
diu permanet. ¶ O miſerabiles in tā
ta miſeria collocati propter eos de/
ſectus quibus ſe voluntate ſubicē/
rūt cū ego collocarem eos in tāta
dignitate ipſi vitant ad eos acce/
dere velut ad locum venenatum ⁊
ſi quantisper ibi morantur voce
clamant: cor autem eorum eſt val/
de remotum a me ad altaris men/
ſam accedunt ex quadam conſuetu/
dine magna q̃ ex aliqua deuotio/
ne ſine precedenti quacunq; diſpo/
ſitione quemadmodum irent ad
menſam corporalem: hec ⁊ alia mul/
ta mala de quibus tibi dicere nolo
ne grauentur ſine maculentur au/
res tue ſecuntur ex defectibus pa/
ſtorum ⁊ eorum ignania quia non
corrīgunt ſubditorum ſuorum defe/
ctus neq; curant vel aliquem oſten/
dunt habere zelum vt ordo ſeruet
qm̃ ſe non ſeruant ipſi. Sed in iu/
ſte ponent aliquando lapides gra/
ues obſtaculorum que moleſtabūt hu/
milis ordinis obſeruatores eos in/
iuſti puniēdo de culpis quas in ve/
ritate minime commiſerunt. Totū
hoc accidit qm̃ in tali: prelato p̃e/
tioſa margarita iuſtitie minime re/
fulget imo ſolum iuſticiam rognat
in pectore ſuo ⁊ ideo punit iniuſte
ſubditū qui meretur habere gra/
tiam atq; beniuolentiam ⁊ illis qui
ſunt diaboli membra ſicut ipſe dat
amorem iocunditatem ⁊ ſtatim or/
dinis officia talibus imponendē.
Ipsi velut excecati viuunt ⁊ velut

Tertius.

Excecati prebent ordinis officia z
fra subditos inordinatissime guber
nant. Et nisi se correrent in vita
presenti cum ista cecitate sua perne
niēt ad tenebras eterne dāpnatio
nis. Et oportebit ut ante me suum
iudicem districtam rationem exhi
beant de subditorum animabus:
z qz male mihi reddere poterunt iō
iuste recipiēt a me qz recipe merēt.

Quo in dictis iniquis ministris
ecclesie regnat luxurie peccatum.
Capitulum.

cxvii.

Quādrissima filia dīri tibi scin
tillam puā de vita religioso
rū z cum quanta miseria viuunt in
sancta religione cum ouium vesti
mento cum ipsi sint lupi rapaces
nunc vero tibi narrare dispono de
defectibus clericorū atqz ministro
rum ecclesie sancte tecum iuste con
querendo de predictis eorum defe
ctibus ultra defectus quos alias ti
bi narraui supra tribus columnis
vitiōrum v3 de immundicia infra
ta superbia z cupiditate quoniam
ex cupiditate sancti spiritus vende
bant gratiam ut iam tibi dīri. Istō
rum trium vitiōrum vnum ab alte
ro dependet z istarum columnarū
amor proprius est in causa. Istē co
lumne dum recte consistūt z amo
re virtutū non deiciuntur ad ter
ram: z omnino non ruunt: verum
sufficiunt animam tenere ligata z
obstinatam in quolibet alio vitiō.
Quoniam omnia alia vitiā sicut iā
supradictum est oriuntur ab amo
re proprio nam ab amore proprio
principale superbie vitium oritur:

homo namqz superbus utiqz priua
tus est amore caritatis z a superbia
procedit ad immundiciā z ad ana
ritiam z sic homines per semetipsos
incatēnantur atqz ligantur in ca
thēna dia boli. Nunc o carissima si
lia respice cum quanta miseria fetē
tis in mundicie maculant isti mise
ri corpus atqz mentem ipsorum ut
aliqz iā tibi dīri. Sz aliqd adde v
lo ut apertius agnoscas eruberan
tem fontem misericordie mee z am
plio z compassione inuearis ad
hos infelices quos ista tāgunt. Sūt
aliqui ita impleti demoniaca condi
tione qz non solummodo carent om
ni reuerētia circa venerabile sacra
mentū excellētiā vilipendēdo in
qua collocant eos ex inextimabili
bonitate mea sed ipsi velut imemo
res ex affectione misera quam circa
creaturam aliquam habent euz ab
illa obtinere non valēt quod opīat
agunt aliquas incantatiōes inno
cando demones z euz venerabili sa
cramento quod est vobis exhibitū
in cibum vite facient sua maleficia
mortifera ut infelicitissima desideria
sua perficere valeant ac inhonestas
voluntates eorum executioni man
dare. Et onienias illas de quibus
ipī debent habere curam ipīs pro
uidendo spiritaliter atqz corpora
liter hīs z alijs modis affligendo
cruciant. Et ut etiā ipsa vidisti eas
ire compellunt velut insanientes z
mēte captas. Et ita violēter acqūe
scere eas faciunt hīs que sunt ultra
voluntatem ipsarū propter male
ficia que fecerunt isti demones in

o iij

Tractatus.

carinati. Et aliquando propter hu/
iusmodi violentiam quam ipse resi/
stendo substinent carū corpora gra/
uiter affliguntur. Et quoniam hec
et multa alia mala tu plene nosti de/
miserabili: et inhonesta vita eorum
ultra non expedit in presenti repli/
care. O carissima filia carnem hu/
manam ultra choros angelorū eral/
tatam ex unione diuine nature euz/
humana vestra natura taliter isti/
miseri et infelices vilipendunt atq;
tanto setori subiiciunt. O miser et
abominabilis homo: non homo:
sed animal immundum: quia car/
nem tui am oleo sancto perunctam:
et inibi consecratam absq; verecun/
dia meretricibus exhibes ac etiam
deterius inquinās. Carni tue toti/
usq; ignis humani fuit ablata pla/
ga qua vulnerauerat eam. Adam
ex inobedientia sua super ligno san/
ctissimo crucis virtute plagati cor/
poris vniuersi filij mei. O miser ip/
se te honorauit et conuersus tu irro/
gas ei contumeliam. Ipse vulnera
tua sanauit precioso sanguine suo:
et quod amplius ē ipse tibi cōmisit
ipsum sanguinem omni populo suo
ministrandum: et tu vulneras cum
quantum est in te cum huiusmodi
peccatis inhonestis atq; lasciujs: ip/
se veluti bonus pastor abluat oves
eius in sanguine suo: et tu lotas in/
quinando fedas quia iuxta posse tu/
us infetū fumo submergis eas. Tu
debes eē speculum honestatis: et ecō/
uerso tu es exemplum inhonestatis
et imunditie. Omnia membra tui
corporis: ut apparet miserabiliter

ad operandum disponis: et opposi/
tum agis eius qd vniuersus filius
meus egit. Nam ego sustinui qd ei⁹
oculi velarentur: ut oculi tui salu/
biter illuminarentur tu vero cum
tuis oculis lasciujs venenata sagit/
ta percussis animam tuam: et iuxta
posse conaris vulnerare cor illarū
creaturarū quas ita corrupta mē/
te respicias. Ego sustinui qd aceto se/
le mirto potaretur: et velut animal
inordinatum auide tibi procuras
epulari splendide quodammodo fa/
ciendo tibi de ventre decum: vel ido/
lum in tua lingua iugiter habes in/
honestas verba cum vanitate mul/
ta quā exercere deberes in amonen/
do proximum in annunciando ver/
ba mea: et in persoluendo diuinum
officium: ut obligatis ore pariter et
corde. Ego autem ex illa solummo/
do sentio fetorem iuras enim atque
sepe periuras: etiam blasphemando
quemadmodum esses vnus vilis et
baldus. Ego sustinui qd illi ligaren/
tur manus: ut te final: et humanus
gen⁹ a culpe vinculo solueret. Ma/
nus tue consecrate sunt: et vincte ad/
ministrandum venerabile sacramē/
tum. Tu vero eas exerceas in tacti/
bus immundis: et inhonestis. Om/
nia opera tua que per manus intel/
liguntur corrupta sunt: et in obsc/
quium diaboli parata: et ordinata.
O miser homo ego te collocaui pro/
culdubio i dignitate magna: ut mi/
hi soli seruias: tu et omnis alia crea/
tura habens in se rationem. Ego sub/
stinui qd ipsi filio meo pedes affige/
rentur faciendo tibi scalam de cor

¶ Tertius.

potere suo: et volui tibi constatum aper-
riri: ut ipsa secreta cordis aperte vi-
dere posses. Ipsum vobis ego con-
cessi velut apothecam apertam ubi
possitis videre: pariter: et gustare in-
estimabilem amorem quem ad vos:
habes reperiendo naturam in co-
diuinam unitam vestre nature hu-
mane: ibi videre potes: quod ille san-
guis eius de quo te feci ministrum
est veluti salubre balneum ad ablu-
endum tuas: et aliorum iniquitates
tu vero de corde tuo fecisti demoni
templum. Tuus etiam affectus qui
pro pedibus intelligitur in se non
habet: nec offert in conspectu meo:
nisi putredinem: atque visuperium.
Ipsi pedes tui non deferunt: nisi ad
loca diabolica: ita cum toto corpore
tuo tu percutis unigeniti filij mei
corpus ex eo: quia facis oppositum
omnium que fecit ipse ac etiam eo-
rum que facere teneris: ista tui cor-
poris instrumenta sonum tenuerunt in
ordinatum atque malum ex eo: quia
tres anime tue potentie congrega-
te sunt in nomine demonis ubi con-
gregare debueras in nomine meo.
Memoriam debuisti tenere plenam
beneficij a me graciosè receptis: tu
autem in ipsa conseruas inhonesti-
tem: et alia multa mala. Oculum
insuper intellectus cum lumine san-
ctissime fidei debuisti ponere in obic-
tum iesu christi crucifixi a quo mi-
nister electus es: tu vero proposui-
sti tibi statum: atque delicias vite
presentis cum vanitate multiplici:
et tuus affectus amare me solummodo
debet absque medio in vero modo

do damnablem creaturas inordinata:
te diligis atque miserabile corpus
tuum insuper alia animalia tua
plus amare conuinceris quam me
dominum tuum. Et quid hoc aper-
te demonstrat. Impatientia quam
erga me demonstras auferendo tibi
quicquam ex his que diligis at-
que displicentia quam erga prori-
mum habes quando tibi videtur
aliquod habere detrimentum ab
eo. nam ipsum habes odio cum bla-
sphemias: et caritatem eius atque me-
am aperte multum offendis. O mi-
ser et infelix effectus es veluti mini-
ster diuine mee caritatis ignifere:
tu vero propter inordinata deside-
ria tua propria pro paruo tempo-
rali detrimento perdis illum. At-
tende filia carissima: quoniam hec
est una de illis tribus miserabili-
bus columnis de quibus ita: tibi su-
pra dixi.

Qualiter in predictis ministris
auaricia regnat etiam ad usuram
prestando.

Capitulum. cxxvij.

Nunc ergo tibi de secunda co-
lumna videlicet de misera-
bili auaricia narrare dispono quas
ego satis abhorreo pro eo quod infelices
isti vendere conantur illud quod
unigenitus filius meus tanta li-
beralitate donauit eis. Attende:
re namque vult ipse in ligno crucis apertus
et ex toto laceratus vndique sanguine

o uij

Tractatus.

effusum. Non. n. redemit homines auro: vel argento: imo suo sanguine precioso propter amoris abundantiam: Neq; redemit vnā solūmodo mundi partē: imo q̄tūz in eo fuit ex amplissima caritate sua redemit vniuersum genus humanū p̄teritos: v; presentes et futuros: neq; vobis exhibuit huiusmodi sanguinem absq; igne p̄ eo q̄ cū igne feruentis amoris vobis illūz īpendit. Neq; recepistis istū ignem et sanguinem absq; natura diuina: qm̄ ī ipso fuit p̄fecte vnita cū humana natura v̄stra: et huius vniti sanguinis ex affectu tā excessiue caritatis isti miseri ministri effecti sūt. Et ipsi cū auaricia tanta et cupiditate detestabiles: qd̄ a filio meo p̄tio tanto et ingenti caritate redemptū est in cruce: v; aīas ita vilipendunt: et male tractant. Atq; thesaurū eis gratis cōmissum ex quo ministri facti sunt huius p̄ciosi sanguinis in auaricia tanta dispensant: q̄ ē. scilicet p̄s gr̄as vendere satagūt quā ipsi gratis acceperunt: vt alijs et ipsi simili mō ministret: s; econuerso subditos a se redimi faciūt qm̄ ipsi subditi petunt: qd̄ sibi gratis p̄cessi. Tales non hūt os audum vt apte videt ad gustandum: et manducandū escam aliarū. ad honorem meum: imo solum ad deuorandum pecunias. Et ita sunt in caritate restricti super eo q̄ ipsi liberaliter acceperunt: q̄ in eis per gratiam habitare nequeo: neq; proximis p̄ amore. Substantiā tpalem quā ipsi acceperunt habūdāter virtute p̄ciosi sanguinis iesu christi la

selue p̄sumūt viuendo luxuriose cū mulieribus et hoībus īpōnestis et atinentibus eorū nutrientes vituperabiliter adulteros filios eorū. Et solū attendentes ad semetipsos veluti fures atq; latrones digni morte eterna furantur ea q̄ sunt ecclesie et pauperū iesu christi. O miserabiles vbi sunt filij dulcium atq; realium virtutum quas habere debetis: vbi est ingens: et affectuosum desiderium circa meum honorem atq; salutem animarum vbi est ille dolor atq; cruciatus quo salubriter affligi debes videndo lupum infernalem auferentem atq; deuorantem oculos tuos. Nō adest. Quoniam in quarto corde tuo atq; similitum tuorum amor mei: neq; proximorū tuorum non est neq; etiam capere potest in eo. Tu solum modo diligis temetipsum amore priuato: atque sensituo cum quo venenas temetipsum et alios. Tu es ille demon infernalis qui deuoras eas cum inordinato amore. Aliud non videtur appetere gula tua. Et ideo minime curas quamuis ille demon inuisibilis eas asportet. Tu ipse demon visibilis effectus es instrumentum: vt ad inferna descendant. Quos velis atq; pinguefacis de substantia ecclesie: Temetipsum et alios diabólicos viros vna tecum simul: et animalia tua: videlicet pulchros equos ornatos quos in stabulo tuo tences nō ex necessitate: sed ex curiositate propter inordinatas concupiscentias tuas. Tu deberes contentari si necessitati sacrificij esset

Tertius.

Iste superflue concupiscentie solēt esse secularium hominum vite pre-
sentis delectationes vero tue debe-
rent esse circa pauperes etiam infir-
mos visitando: subueniendo neces-
sitatibus eorum spiritualiter: atq;
temporaliter. Ex hoc te precipue se-
ci ministrum atq; tantam exhibui
dignitatem. Sed quia tu brutum
animal effectus es ideo delectaris
in animalibus illis. Tu vero non
vides veluti excecatus: quia si vide-
res: et attente cōsiderares eterna sup-
plicia que tibi parata sūt nisi te cor-
rereris nullo modo faceres: imo do-
leres de preteritis transgressionibus
atq; pēntes virtuose vitares.
Ergo filia carissima considerare po-
tes qd iuste conqueri debeo de mi-
seria ministrorum istorum. Et cum
quanta liberalitate dotant eos at-
que magnificauit et ipsi cum quanta
misera cupiditate degenerant: et ab
hominabiles atq; reprobi sūt. Ad
hoc etiam aliqui augent suas ini-
quitates ad vsuram: videlicet pre-
stando non q; quasi vsurarij publi-
ce tendiculas in hostio suo tencant.
Sed cum ingenio subtili exquisito
tempus venundare procurant pro
rimo suo ex cupiditate sua peruer-
sa quod omnino prohibitum: et illi-
citurum est. Et si esset aliquod ense-
nium parui valoris: et ipse cum in-
tentione sua recipiat in loco precij
pro seruicio cōmodate pecunie tan-
quam vsura reputabitur: et quic-
quid aliud accipiet pro tali tempo-
re. Ego constitui miserum huiusmo-
di: vt ipse secularibus hoc interdi-

cat: et ipse facit ita. Et insuper addo
q; si quis ad eum vadit pro consilio
super tali materia: quando inuolu-
tus est in eodem defectu: et quia la-
men rationis amissit consilij eius
tenebrosam omnino est atque pas-
sionatum ex eo: q; anima sua simili
passioni subiaceret. Illi euz alijs plu-
ribus defectibus oriuntur a corde
suo cupido: et auaro. Tali congrue
dici potest verbum veritatis incar-
nate: quando facto flagello pe-
culis eiecit vendentes: et ementes a
templo dicens domus mea: domus
orationis vocabitur vos autem se-
cistis illam speluncam latronum.
Tu bene vides dulcissima filia: q;
ita se veritas habet: ipsi vendunt et
emunt quasi mercanciam agentes
de gratia spiritus sancti. Et sic ma-
nifeste patet q; illi qui volunt ec-
clesiastica beneficia multa largiun-
tur crenia simul: et pecunias illis
qui stant i circuitu curie. Et illi mi-
seri sanctos attendere negligunt
vtrum sint boni vel mali. Sed vt
complacent: et amore doni perre-
pti satagunt huiusmodi plantam
vere putridam in viridario sancte
matris ecclesie collocare: vnde faci-
ent ex hoc optimam summo ponti-
fici rationem. Et sic vterq; frau-
dulenter incedit cum vicario xesu
christi: vbi deberent cum veritate
pur procedere. Sed si vicarius vni-
geniti filij mei deprehendit huius-
modi defectum illorum vtrunque
punire debet auferendo benefici-
um indigno nisi vitam suam emen-
dauerit. Alter vero qui emit con-

Tractatus.

grue poneretur in carcere donec d
suo defectu videatur esse correctus
vt alij timeant: ita decetero perpe/
trare. Si sumus pontifex: ita faciet
proculdubio succedet ad honorem
mentem: et debitum eius si autem
de isto peccato punietur: quoniam
compelleretur ante me reddere ra/
tionem de suis ouibus: crede filia
dilectissima qd hodie non ita serua/
tur: et ideo tot in ecclesia mea dese/
ctus oriantur ex eo: quia quando
promotiones in ecclesia fiunt non
inquiritur de vita promouendo/
rum virum bona sine mala fuerit.
Et si quid inquiritur interrogatur
illi qui euz eis simul male vite sunt
qui non aliter exhiberent attesta/
tores: nisi prout in se percipiunt es/
se maculatos. Et hodie precipue re/
spicitur ad alienius status altitu/
dinem: vel nobilitatem huius mi/
seri corporis: vel ad temporales di/
uitias: et qd valde polite loqui non e/
rit promouendus. Et quod est val/
de mirabile: imo detestabile in con/
fessorio quandoq; dicitur: et allega/
tur qd pulcher est homo: attende dia/
bolicum opus: quia deberet inqui/
ri de ornatu: et pulchritudine virtu/
tis: et inquiritur: et attenditur de pul/
chritudine corporis: et corticis exte/
rioris. Deberent inquiri pauperes
humiles qui vitarent ex humilita/
te prelationes istas: et assumuntur
illi qui cum vanitate multa: et in/
flata superbia: et ambitione querunt
Attendunt etiam ad scientiam: que si
est in homine bone vite cum humi/
litate vera bona quidem est: et per/
fecta. Cum autem est in homine su/
perbo inhonesto: et vite scelerate qua/
si venenum est ei: neq; de scriptura
quicquam intelligit: nisi secundum
exteriozem corticem littere in tene/
bris eam intelligit: quia caret om/
nino lumine rationis: et offuscatur
habet oculum intellectus in quo lu/
mine rationis declarata fuit: et in/
tellecta cum lumine supernaturali
scriptura sacra prout apertius ali/
bi tibi dixi. Itaq; scientia proculdu/
bio in se bona est: sed non in eo qui
ingit abutitur ea: imo efficitur si
bi velut ignis inferni: nisi vitam su/
am virtuose correrit. Et ideo po/
tius est attendendum ad hominem
sancte vite quam ad hominem se/
cularis qui male vite fuerit fre/
quentissime tamen sit oppositum: im/
mo boni et virtuosii licet in scientia
sint ydote stulti reputantur: atque
contemnuntur ab eis: pauperculos
quoque vitant: quia nihil habent
ad largiendum. Itaque vides qd in/
domo mea que debet esse domus
orationis ubi relucere debet iusti/
tice sancte lumen: et scientie cum ho/
nesta sanctaq; vita cum odore vir/
tutis mendacium habundantissi/
me videtur. Debet et virtus pau/
pertatis voluntarie lucere cum san/
cta sollicitudine circa curam ani/
marum: vt exuantur a potestate
demonum. Sed omnes quasi satta/
gunt: et appetunt aggregare diuiti/
as: et tantam diligentiam atque sol/
licitudinem erga temporalia sum-

litate vera bona quidem est: et per/
fecta. Cum autem est in homine su/
perbo inhonesto: et vite scelerate qua/
si venenum est ei: neq; de scriptura
quicquam intelligit: nisi secundum
exteriozem corticem littere in tene/
bris eam intelligit: quia caret om/
nino lumine rationis: et offuscatur
habet oculum intellectus in quo lu/
mine rationis declarata fuit: et in/
tellecta cum lumine supernaturali
scriptura sacra prout apertius ali/
bi tibi dixi. Itaq; scientia proculdu/
bio in se bona est: sed non in eo qui
ingit abutitur ea: imo efficitur si
bi velut ignis inferni: nisi vitam su/
am virtuose correrit. Et ideo po/
tius est attendendum ad hominem
sancte vite quam ad hominem se/
cularis qui male vite fuerit fre/
quentissime tamen sit oppositum: im/
mo boni et virtuosii licet in scientia
sint ydote stulti reputantur: atque
contemnuntur ab eis: pauperculos
quoque vitant: quia nihil habent
ad largiendum. Itaque vides qd in/
domo mea que debet esse domus
orationis ubi relucere debet iusti/
tice sancte lumen: et scientie cum ho/
nesta sanctaq; vita cum odore vir/
tutis mendacium habundantissi/
me videtur. Debet et virtus pau/
pertatis voluntarie lucere cum san/
cta sollicitudine circa curam ani/
marum: vt exuantur a potestate
demonum. Sed omnes quasi satta/
gunt: et appetunt aggregare diuiti/
as: et tantam diligentiam atque sol/
licitudinem erga temporalia sum-

Terti us.

perunt: ut omnino spiritalia reliquisse videantur: nec ad alia communitur attendere videtur: nisi ad ludendum: et ad risum: et ad multiplicandum huiusmodi substantiarum temporalem: et velut inanes attendere non videntur: quod hic est modus ut illam amittant. Nam si virtutibus habundarent: et haberent ad spiritalia diligentiam: ut obligantur absque dubio temporalibus habundarent. Et multas rebelliones passa fuit ecclesia sancta quas indubitantissime non habuisset si spiritalia curasset. Ipsi debent dimittere mortuos tradere sepulchrum mortuos proprios: et virili virtute sequi doctrinam veritatis: videlicet Iesu Christi filij mei: ut in eis mea voluntas virtuose perficiatur: hoc est illud agendo propter quod eos elegi: et in tanta dignitate collocaui. Sed oppositum agunt quia moribunda et ista transitoria cum effectu nimis in ordinato sepelire contendunt: et auferunt officium de manu secularium. Hoc autem mihi valde displicet: atque damnosum est ecclesie sancte: quia deberent illa gubernanda pretermittere secularibus: videlicet illis qui positi sunt ad huiusmodi regimen temporalium: ut unus mortuus congrue sepeliatur alium. Et quod dixi quod unus mortuus alium sepe liat attendere: quod duplici modo mortuum intelligo unus est: quando ministrat aliquis ista temporalia cum culpa peccati mortalis videlicet per inordinatum affectum at-

que sollicitudinem. Alius modus est quando est corporis officium quod non habet in se vitam: nisi quantum habet ab anima. Et tantum de vita participat quantum anima tribuit in eo moram: et non ultra: et ideo per se res mortua potest appellari. Debet igitur vincti: atque ministri mei qui velut angeli vivere debent: dimittere mortuis ista mortuanda et terrena ipsi vero gubernare debent animas que semper viuunt: et nullo tempore moriuntur: quantum ad essentiam gubernantes eas ac eis ecclesiastica sacramenta ministrantes: et alia bona sancti spiritus eas alendo cibo spiritali verbi dei: et exemplo sancte vite: et isto modo mea domus erit locus orationis habundando iustitiis et virtutibus eorum. Et quia non ita faciunt: imo contrarium video per experientiam: ideo congrue dicere possum: quod est effecta spelunca latronum ex eo quod ex auaritia sunt effecti mercatores ementes: et vendentes: ut iam dixi. Et est effecta receptaculum animalium ex eo: quia viuunt ut animalia bruta cum inhonestate fetida. Et hoc enim ex illa fecerunt veluti stabulum: quoniam iacent in luto miserabilis inhonestatis. Et ita tenent in ecclesia demoniacas concubinas eorum absque verecundia sicut sponsus honorifice sponsam in domo sua retinet. Itaque vides hec et alia multa mala que trahuntur a presenti que procedunt: et oriuntur ab his duabus columnis ab hominibus

Tractatus.

videlicet in mundiciam cupidita-
te et auaricia.

Quomodo superbia regnat in
predictis ministris per quam sen-
sus perditur. *Capl. cxviiij.*

Nunc filia amantissima de ter-
tia columna: videlicet de su-
perbia dicere volo: et quamvis illam
ultimo loco ponam ipsa tamen est
prima pariter et ultima: quoniam
omnia vicia condita sunt et ortum
habent a superbia sicut virtutes vi-
tam habent et conduntur a carita-
te. Superbia namque nutritur: et ori-
tur ab amore proprio sensitivo de
quo tibi dixi: quod erat fundamentum
istarum trium columnarum: et om-
nium malorum que creature com-
muntur pro eo quod ille qui se diligit
amore sic inordinato priuatus est
amore mei: quia me non amat. Non
amando me ingiter offendit: quia
precepta legis aperte transgredi-
tur ex eo quia me non amat super
omnia neque proximum veluti seip-
sum. Et hec evidentissima ratio est
quia qui semetipsum amat hoc amo-
re priuato atque sensitivo mihi mini-
me seruit: neque me diligit: imo mun-
dum amat et ei seruit. Mandus enim
atque sensitivus amor iste priuatus
a me valde discrepant: nec aliqua
habent conformitatem mecum. Et
quia tantum ab inimico discorda-
mus ideo necessarium est quod ille qui
mundum amat hoc amore sensiti-
uo: et ei seruit odio me habeat: et ille

qui me diligit necessarium est: ut
mundum habeat odio iuxta ver-
bum unigeniti filii mei dicentis in
euangelio quod nemo poterat servire
duobus dominis aduersis: atque con-
trariis: quia si uni seruit alteri di-
splicebit. Itaque vides aperte: quod amor
iste priuatus sensitivus atque propri-
us animam expoliat: et priuat om-
nino caritate mea: et induit eam vi-
tium elationis atque superbie: unde
defectus omnis oritur ab hoc amo-
re velut a principali fundamento.
Et quamvis ego merito conqueri
possim de quacunque creatura ra-
tionali que tali peccato polluta: et
inoluta fuerit valde tamen ampli-
us habeo displicentiam de chri-
stis: et vinctis meis qui magis hu-
miles esse debent: tum quia qui-
libet obligatur habere virtutes hu-
militatis que caritatem alit veluti
baiula siue nutritur tum quia etiam
ministri facti sunt humilis agni dul-
cis: et immaculati unigeniti filii mei.
Et quomodo non erubescunt ipsi
pariter et omnis humana generatio
montem ascendere superbie confi-
derando me dominum eternum ho-
minibus inclinatum: et humiliatum
cum humano generi tribui verbum
unigenitum filium meum in car-
ne vestra mortali ut vos homines
ab eterna morte redimeret. Et ip-
sum verbum filium meum videt ex
obedientia mea pro salute vestra
cum humilitate profunda et inertis-
sima caritate mortem crucis ob-
probriose subisse. Caput huius tractatus

Tertius.

vt te peccatorem affectuosa carita-
te salutet coronam in capite vt ab
eo possis onorari brachia tenet ap-
ta et extensa quia te cupit amplexa-
ri pedes habet affixos quia te vult
expectare tecum que morari. Et tu
miser homo qui factus es ab eo mi-
nister tante benignitatis et humili-
tatis deberes amplecti crucem et tu
remis et amplexaris mundum et ini-
quas creaturas. Tu deberes esse fir-
mus et stabilis incarnate veritatis
imitando doctrinam figendo me-
tem atque cor tuum in eo et in cir-
cuius uolueris vento et una queque par-
ua res te comouere facit. Si tibi p-
speritas adest illico moueris ex in-
ordinata leticia si autem aduersitas
occurrit ex impacientia turbaris et
ita patefacis aperte superbie me-
dulam uidelicet impacientiam: quia
sicut medula caritatis est vera pa-
cientia sic impacientia est medula
superbie unde superbi et iracundi
frequentissime turbantur atque scan-
dalizantur de quacunque parua re.
Superbia mihi displicet in tantum
quod etiam a celo ruit cum Angelo su-
perbiere placuit. Supbia nunc ascendit
in celum imo de celo descendit in
profundum inferni. Et ideo ueritas
ait in euangelio. Qui se exaltat u-
t per superbiam humiliabitur et qui
se humiliat exaltabitur. Superbia
mihi displicet in omni manerie gen-
tium sed valde magna in huiusmodi
ministri ut iam dixi ex eo quia
sunt in humili loco a me collocati
ut agno mansucto et humili uirtute

se ministrent sed ipsi faciunt oppo-
situm multum robore sustinendi debe-
ret ille sacerdos vere miser uolendo
superbiere considerando me uobis
humiliatum et exhibendo uobis uni-
genitum filium meum. Ipse meus
unigenitus humiliatus est usque ad
mortem crucis obprobriosam. Ipse
caput habet inclinatum atque spina-
tum et iste miser elenat ita superbe
caput contra me pariter et proximum
suum. Et cum debeat esse agnus hu-
milis et ipse factus est arces vel hyr-
cus cum elate superbie cornibus et
omnes adherentes ei percutere sat-
agit. O infelix homo tu non atten-
dis quod de manibus meis nullo mo-
do potes euadere. Nunquid hoc est
officium quod tibi commissi ut corni-
bus tante superbie me ledas et offen-
das et cum iniuria conuerseris cum
proximo tuo. Nunquid hec est illa
mansuetudo quam ad altare san-
ctum afferre debes offerendo mihi
sacrificium illud excellentissimum
uidelicet corpus et sanguinem unigeni-
ti filii mei. Tu es effectus. uelut
animal ferocissimum ita quod nullum
timorem habes de me. Tu deudas
proximum tuum et in diuisione per-
manes cum eo et factus es persona-
rum acceptor: uidelicet illos acce-
ptando qui tibi seruiunt vel aliquam
utilitatem afferunt vel alia causa
tibi placent quia forte sunt eiusdem
uite reprobe sicut es tu quos corri-
gere deberes et eorum defectus con-
teuere. Tu uere facis oppositum
prebendo eis exemplum quod ipsi

Tractatus.

faciant illud quod facis tu siue de/
terius. Si tu bonus esses ita faceres
qz vero tu malus es arguere nescis
neqz defect⁹ alterius tibi displicet.
Tu contempnis humiles atqz paup/
culos virtuosos tu refugis eos eo qz
fector vitij tui nō valet odorem su/
stinere virtutis. Tu reputas eē tibi
vituperium ad hostium tuum vide
re pauperculos in eos tu vitas eos
in suis oportunitatibus visitare. vi
des eos periclitari fame nec exten/
dis ad eos manū adiutricē. Et hec
omnīa faciunt illa cornua superbie
tue que nolunt inclinari in actum
virtutis et hūilitatis alicui⁹. Qua/
re non inclinatur. Quia proprius
amor in eo regnat qui nutrit huius
modi superbiam: ideo nō vult in ali
quo condescendere siue ministrare
pauperibus aliquam substantiam
temporalem nec etiam spirituales
absqz retributione siue redemptio/
ne. O maledicta superbia in amore
proprio fundata quō talium intel/
lectus oculos excecavit taliter qz dū
videtur eis amare semetipsos atqz
de se teneros esse et dum videtur eē
in diuitijs atqz delitijs et in alto sta/
tu persistere et ipsi sunt in magna pau
pertate atqz miseria qz priuari sunt
virtutibus diuitijs. Ipsi descenderūt
ab altitudine gratie ad infirmita/
tem siue profundum mortalitatis pec
catorum. Judicant se bene videre:
ipsi vero cecī sunt quoniam igno/
rāt semetipsos et ne neqz cognoscūt
statum suum neqz dignitatem in qua
collocavit eos: neqz mundi fragilita
tem intelligunt atqz modicam fir/
mitatem: quia si cognoscerent non

facerent sibi deum ex eo. Quis ab/
stulit eis huiusmodi lumen verum:
superbia. Et per hunc modum effe/
cti sunt incarnati demones cum cle
gerim eos in angelos: et ut in vita
presenti sint angeli terrestres et ipsi
se dececerunt ab altitudine telorū
in profundum abissi et intantum
ē iniquitas per eos augmentata qz
aliquando committunt alium defe
ctum de quo tibi dicam. Sunt ali/
qui taliter effecti demoniaci qz ali/
quando consecrare simulant et hec
in veritate non agunt iudiciū me
um formidantes: et ut auferāt, omne
frenum atqz timorem in malis ope
ribus eorum a corde suo. Nam ali/
quando in mane surgunt ab imun
ditia: et i sero cū crapu a velut ebrij
dormitū serūt et erunt aliqua neces
sitate coacti celebrare ut populo sa
tisfaciant attendendo tamen int/
quitates proprias intelligunt aper
te cum bona conscientia se non pos
se neqz debere celebrare unde mor/
dentur aliquantū a stimulo con/
scientie respectu timoris iudicij mei
non quidem ex odio vitij sed ex pro
prio amore. Vide nunc amantissi/
ma filia quantum excecati sunt: qz
deberent habere recursum ad cor/
dis deuotam contritionem et ad sui
defectus displicentiam cum sancto
proposito corrigendi et ipsi diaboli/
cum hoc remedium assumunt quia
non consecrabunt et velut excecati
non aduertunt quia error iste po
sterior maior et periculosior est qz
ille primus ex eo quia faciunt ido/

Tertius.

la trare populu adorando non con-
secratam hostiam loco veri sacra-
menti corporis et sanguinis iesu chri-
sti filij mei qui est deus et homo post
hostie consecrationem: sed minime
consecrando solummodo est panis.

Igitur attende qualis et quanta sit
hec abhominatio et quanta sit pati-
entia mea sustinendo tales qui ni-
si se correxerint vniuersae gratie re-
dundabunt eis in iudicium. **Po-**
pulus autem ad vitandum illud in-
conueniens debet adorare cum ista
condicione dicens inquantum iste
minister omnia que debet dixerit
atque secerit ego credo quod tu es iesus
christus filius dei viui mihi datus
in cibum ab inextimabili caritate
diuina in memoriam tue dulcissi-
me passionis et excellentissimi bene-
fici sanguinis effusi cum inextima-
bili caritatis igne ad ablucendas ini-
quitates meas atque totius vniuer-
si. Itaque faciendo sic ex aliqua ceci-
tate cuiuscunque nullus offendet ado-
rando vnam rem pro alia quamuis il-
la culpa peccati solum est illius ini-
qui ministri: tamen actualiter ibi
ficeret quod est omnino prohibitum.
Quam carissima filia quis terram inhi-
bet ne repente deglutiat eos. Quis
meam refrenat potentiam: quin im-
mobiles eos illico faciat esse veluti
statuas lapideas ante populum vni-
uersum in confusionem ipsorum: ut
quod misericordia mea quod refreno meipsum
hec est quod cum misericordia refreno
iustitiam ut eos vincam ex violentia
misericordie. Ipsi vero velut ob-
stinati demones non agnoscunt neque

vident misericordiam meam: sed quasi
videntur existimare quod ex debito
sint eis obligatus ad ea que gratia
se concedo ex eo quod a superbia sunt
excecati nec ita fore cognoscunt.

De quā pluribus alijs defectibus
qui procedunt a superbia et amore
proprio. Capitulum. cxxix.

Hec omnia tibi narraui ut affe-
ctione maiori inducaris ad
amarum gemitum super illorum
obscura cecitate dum in statu dam-
nationis voluntarie perseuerant et
ut amplius agnoscas inestimabi-
lem misericordiam meam ad hoc
ut in ipsa misericordia fidutiam as-
sumas atque securitatem maximam:
et sic offeras ipsos ministros ac vni-
uersum orbem ante me postulan-
do pro eis a me misericordiam. Et
quanto seruentius offeres in conspe-
ctu meo pro eis amorosa et penosa
desideria tanto demonstrabis aper-
tius amorem affectuosum quo me
diligis ex eo quod utilitatem illarum quam
tu et alij serui mei mihi facere non
valetis vestro proprio facere debetis
et hoc a vobis exigo. Et ego tunc vo-
luntarie me compelli permittam a sancto
desiderio deuotis lacrimis: et ora-
tionibus vestris: et ita sponse mee
misericordiam exhibebo: et eam in
sanctis et bonis pastoribus in veri-
tate reformabo. Quia tali modo re-
formata subito mali subditi corri-
gentur violenter: quia quasi de ma-
lis que perpetrantur a subditis ma-

Tractatus.

li pastores in causa sunt: quia si co-
rigerent iuste subditorum defectus
et in eis iustitie margarita reluce-
ret cum honesta sanctaq; vita sub-
diti non ita procederent inordina-
te. Noueris ergo q; ex his peruersis
inordinatisq; moribus illico sequi-
tur: q; vnus alterius vestigia secta-
tur. Subditi namq; non obediunt
prelato: quia prelatus quando sub-
ditus erat inobediens erat et ipse pre-
lato suo: vnde congrue recipit a su-
is subditis quod ipse suo prelato se-
cit. Et quia prauus erat subditus:
nunc etiam prauus est euz effectus
est pastor huius culpe et cuiuscunq;
alterius est in causa superbia in amo-
re proprio fundata. Ignorans erat
atq; superbus in statu subditi: nunc
vero prelatus existens valde plus
ignorans est atq; supbus: et est igno-
rantia sua tanta: q; velut excecatus
ad officium sacerdotale quandoq;
promoueri faciet hominem idiotaz
quis vir legere nouit: et officium su-
um ignorat: vnde frequenter igno-
rando dicere verba sacramentalia
minime consecrabit ex ignorantia
sua. Et in hoc actu committit defectu
eundem in non consecrando quem
commiserunt ex malicia ceteri non co-
secrantes: sed consecrare simulantes.
Et ubi debent eligere viros exper-
tos: et in virtute fundatos: et qui in-
telligant: atq; nouerint: illud quod
agunt in tanto ministerio: et ipsi fa-
ciunt opposituz: quia non attendit
vtrum ille sciat: neq; si tempus a iu-
re dispositum habeat: imo studiose

videntur eligere pueros: et non ho-
mines etatis congrue: nec attendit
vtrum honeste viuant cum sancta:
et ordinata vita: et dignitate ad qua
promouentur intelligant: vel misse-
rium ab eis crequendum: et virtuo-
se contractandum: imo solum atten-
dunt ad multiplicandum gentes: et
non virtutes. Ipsi quippe ceci sunt
atq; cecorum aggregatores: nec at-
tendunt: q; ex hoc et alijs inordina-
tis actibus eorum: ego rationem ab
eis exigam in extremitate mortis
eorum ex eo quod promouerunt ad
sacerdotium homines: ita tenebro-
sos: et ignorantes: vt est dictum: et ip-
si committunt eis curam animarum
cum aperte cognoscant: q; de seipsis
curam habere nesciant. Tales ergo
qui minime cognoscunt in se dese-
ctum propriuz quomodo poterunt
cognoscere siue corrigere defectum
alienum? Non poterunt villo modo
neq; contra semetipsos agere deli-
berabunt. Quos vero que pastore
carent qui euz diligentia custodiat
cas: et in via salutari dirrigat agili-
ter a via deuant: et ita sepe deuora-
tur: atq; laceratur a lapide. Et quia
pastor est inutilis omnino negligit
aliquem habere canem qui latret vi-
dendo lupum venientem: imo tale
retinet qualis est ipse. Et ita mini-
stri et pastores huiusmodi quia soli-
tudine carent neq; conscientie ca-
nem habent neq; baculum iustitie
teneant in manu: ideo virga minime
corrigunt canis etiam conscientie
minime latrat semetipsos precipue

no-
tra
pro
iust
lupi
at: q
rela
sub
ga
ma
on
Se
ni
cat
nec
rie
tra
Lib
est a
muni
reper
fieri
est q
guin
tur a
am v
a ma
tum
tic q
dit in
me v
lum
cogn
scien
tam
nec
con
int
ide
am

Tertius.

non arguunt eo q̄ oues errātes ex-
tra viam veritatis transgrediendo
precepta mea per viam veritatis ⁊
iustitie reducere non accelerant ne
lupus infernalis eas deuorare vale-
at. Si enim iste consciētie canis ve-
relatrabūt ⁊ iste prelatus defectus
subditorum super se po-^{ne}ret ⁊ vir-
gam iustitie sancte correctionis in
manu tenebūt indubitātē oues ad
omile redibunt ⁊ erunt in loco tuto.
Sed quia sicut iam dixi pastor ē in-
utilis videlicet absq̄ virga ⁊ absq̄
cane conscientie oues eius pereunt
nec ipse curat. Canis enim conscien-
tie debilitatus est: ideo minime la-
trat ex eo q̄ ei cibum nō exhibuit.
Cibus nāq̄ qui dari debet isti canis
est agni filij mei sanguis. Quia q̄
memoria tāquam vas anime plena
reperitur isto precioso sanguine cō-
sciētia nutritur atq̄ fortificat: hoc
est quia propter istius preciosi san-
guinis memoriam anima succendi-
tur ad odium vistorum. Quod odi-
um vna cum amore purificat aīam
a macula peccati mortalis. Et tan-
tum vigorem exhibet illi conscien-
tie q̄ se cum diligētia magna custo-
dit intantū q̄ si quis inimicus ani-
me v3 peccatū vellet ingredi nec so-
lum si effectus peccati: immo si sola
cogitatio ingredi vellet subito con-
sciētia veluti canis valde latrat cū
tanto stimulo quod indilate ratio-
nem excitat. Et ipsa cum diligentia
considerat virum ille qui temptat
intrare sit amicus vel inimicus. Et
ideo nō cōmittit iniustitiam quon-
iam ille qui habet conscientiam hā-

bet etiam iustitiā. Igitur iniqui ⁊ i-
les indigni vocant ministri: nec etiā
digni vocari creature ratiōales ex
eo quod ex eorum defectibus pro-
prie animalia sine ratione se fece-
runt huiusmodi cane p̄ se carēt ⁊
intantum est in eis debilitatus q̄
quasi dici pōt ipsos illo carere. Iō
non habent virgam iustitie sancte:
vnde propter suos defectus intan-
tum timidi sunt effecti q̄ ex pau-
seunt ex vmbra non ex timore san-
cto sed ex timore seruilis. Ipsi dispo-
nere se debent vsq̄ ad mortē vt ani-
mas crucere possint a potestate de-
monū ⁊ ipsi subingant eas ipsis de-
monibus non exhibendo doctrinā
eis nec exemplum vite sancte quin
etiam pro illarū salute renūnt vnū
verbum iniuriosum audire. Sepe
quoq̄ contingit animarū subditi cir-
cūvolutam esse grauissimis excessi-
bus atq̄ peccatis ⁊ alteri satisfāce-
re tenebitur in quāpluribus: ⁊ isti
miseri propter inordinatum amorē
quem habebunt ad illius familiam
ne pauper efficiatur cū videntibus
oculis pertransibunt nec ordinare
curabunt vt pro tali debito priorio
satisfaciāt licet illius debitoris: vita
mala multis innotescat: ⁊ ipsi sa-
cerdoti suo notificabitur vt veluti
medicus illius anime medeat. Ipse vero miser quasi coactus ibit
vt agat ad quod obligatur. tamen
ex vno verbo non ei arato vel inia-
rioso quod audiat vel etiā pro quo
dam intuitu toro quasi territ⁹ vl-
tra se recusabit impedire vel aliqn
forte ex aliquo emolumento: vnde

p

Tractatus.

tum ex illo dono: tum ex timore ser-
uili animar illius in manu diaboli
derelinquet. Et nihilominus erbi-
bebit ei venerabile sacramenti cor-
poris Iesu Christi filij mei et apte vi-
debit et intelliget animam illam ir-
retitam peccatis mortalibus. Ta-
men ut hominibus mundi placeat: et
ex inordinato timore: vel et intuitu
precepti doni ministravit ei sacramen-
ta et honorifice sepeliet et in ecclesia
sancta quousque velut animal imundum: atque
putridum: et membrum a corpore percisum
extra eius indignatione proicere de-
bebat. Quid horum est in causa? In-
dubitanter amor proprius atque in-
perbie cornua. Nam si me super om-
nia dilexisset: et animam illius in se-
licis: et fuisset humilis: et absque timo-
re servili proculdubio salutem illi-
us anime procurasset. Ergo potes
aperte videre quot et quanta mala
sequuntur ab his tribus vitiis de qui-
bus tibi dixi quod erant quasi tres co-
lumne et quod cetera vitia procedebant
a superbia: videlicet avaricia: et immundi-
cia mentis et corporis eorum. Aures
tue non sufficerent audire quot sunt
illa mala que procedunt ab ipsis ve-
lut a membris diaboli propter aua-
ritiam superbiam et inhonestatem
eorum. Tu enim aliquando vidisti
simplices aliqua bone fidei que sen-
tunt aliquem in sua persona dese-
ctum ex aliquo timore procedentes
dubitantes autem se a demonio ve-
rari vadunt ad miserum sacerdotem
existimantes ab eo posse liberari si-
ue iuvari. Et vadunt ut unus dia-
bolus expellat alium: ipse vero ve-

lut avarus acceptabit ab ea donum:
et velut lascivus: et inhonestus in se-
licis muliercule dicit. Alibi isto dese-
ctu nullo modo liberari poteris: nisi
si per talem modum: et ita miserabi-
liter inducet eam ad perdendum
pudicitiam secum. O vere demon
imo peior aliquo demone: quia mul-
ti sunt demones qui tale peccatum
abhorrent. Tu vero deterior effectus
ex iniquitate tua circumvolans in
illo corpus et animam veluti porcum
in luto fetentem. O animal immun-
dum: nunquid hoc est quod a te requi-
ro: videlicet quod in virtute sanguinis Iesu
Christi de quo te ministrum institui
tu demones expellas ab animabus
atque corporibus hominum non cer-
te tu illos introducis. Non attendis
quod securis instituitur divine iam ad ra-
dicem arboris vite tue posita sit:
Hoc autem apertissime noveris: quo-
niam iniquitates tue tibi cum usu-
ra compensabuntur suo loco: et tem-
pore nisi punias: et corrigas eas cum
penitentia congrua: et contritione
debita tui cordis. Neque tibi parce-
ant: aut in modico deferetur licet a
me fueris in gradu sacerdotali con-
stitutus: imo grauius in maiori mi-
seria congrue punieris quam alij penas
enim pro te simul: et pro talibus tu-
stissime portabis: et illo tempore me-
morie commendabis eicere demo-
nem cum demonio concupiscentie
tue. Insuper et aliam infelicem vi-
disti ligatam in peccato mortali quod
vadens ad miserum sacerdotem: ut
eam absolueret a suo peccato ab eo
fortius est alligata in grauiori cul-

pi
in
Et
ne
em
vni
que
can
pfa
in
mes
rat
da
am
iue
bol
Na
scr
in
sed
gilia
bene
dum
in
viti
ange
fenti
angel
mo cu
mea g
et tu
incarn
ei de
tem. S
casser
rui sa
de lu
non v
uerit
credu

Tertius.

paſſus erat: et per admirabiles vias induxit eam ad peccandum ſecum. Ergo vere talis paſtor eſt abſque caritate conſcientie: imo ſuffocat conſcientiam aliorum: nec tantum non vult conſervare propriam. Ego namque elegi eos: ut ad honorem meum cantent diſtinctum officium: atque psalmizent in nocte ipſi vero ſtudent in malis: et ad demonum incantationes: et iuxta poſſe ſatagunt: ut operatione diabolica nocte media adducantur eis aliquę creature quas amore polluto diligunt. Ita namque iudicant eſſe: ſed illuduntur a diabolo: quoniam in veritate non eſt ita. Nunquid ego te poſui et elegi: o miſer: ut noctis vigiliam expenderes in talibus iniquitatibus? Certe non ſed ut eam expenderes in ſancta vigilia: et humili oratione: ut in mane bene diſpoſitus vadas ad celebrandum: et odorem virtutis infundas in uniuerso populo: et non fetorem vitiorum. Conſtitutus es enim in angelico ſtatu: ut etiam in vita preſenti cum ſancta meditatione cum angelis valeas conuerſari: et in ultimo cum eiſdem in beatifica viſione mea guſtare me poſſis in eternum: et tu ſicut apparet viſus eſſe diabolus incarnatus ex quo cum demonibus eſſe delectaris antequam venias ad mortem. Sed cornua ſuperbie tue percufferunt intus in oculo intellectus tui ſanctiſſime fidei pupillam: unde lumen omnino perdidisti: et ideo non vides ad quantam miſeriam deveniſti. Nec ut apparet in veritate credia omnem culpam eſſe tempore

ſuo puniendam: et omne bonum eſſe remunerandum. Quia ſi vere crederes: hoc ita ſclerate non viueres et non acceptares: nec optares huiusmodi conuerſationem: imo magnam inde terrorem haberes etiam illos audire nominari. Sed quia tu ſecundum voluntatem ipſorum ideo de ipſis: et ipſorum operibus videtur quod valde delecteris. O ecce miſer homo vitam a demonio peteres quod eſt meritum quod tibi reddere poſſet de ſervitio quod ei facis: ipſe proculdubio tibi reſponderet quod exhiberet fructum quem habet in ſe. Nam aliud tibi prebere nequeunt ipſi demones niſi cruciata: et ignifera tormenta quibus iugiter ardentiffime cruciantur in que ceciderunt ab altitudine celi propter ſupbiam ſuam. Ita tu terreſtris angelus ex tua ſupbia cadis ab altitudine ſacerdotalis dignitatis: et a theſauro virtutis in profundum atque paupertatem abhominabilem de miſericordia. Si vero vitam tuam emendare neglexeris igne punieris eternum abſque remedio. Tu feciſti tibi deum de mundo atque de temetipſo. Dicas ergo mundo cum omnibus delectationibus eius quas in preſenti vita recepiſti ſimiliter: et tunc ſenſualitati cum qua mundi rebus ab utebaris: ut ante me ſumum iudicem pro te rationes exhibeat. Utique ridebunt apte quod te ſuavare nullo modo poſſit: et ita te deridebunt aſſerentes: quia pro te neceſſarius eſt: ut hoc expediat. Et ita cum vituperio remanebis: et ingentis confuſione: coram me pariter et uniuerso mundo. Ego te conſtitueram

p q

Tractatus.

In sacerdotali dignitate ut ipsam
vniuersum et te vix sensualitate pro/
prium vilipendendo contempneres et
ita faciendo etiam alios instrueres.
Tu vero sic es excecatus a coramibus
tue superbie et ignoras non solum ali/
os per viam dirigere salutarem im/
mo temetipsum. Sed apertius hoc
intelliges in vltima mortis extre/
mitate ubi remedium assumere non
valebis in aliqua virtute tua qua
cares sed solum in amplissima misse/
ricordia mea sperando fideliter in
illo precioso sanguine de quo fuisti
minister effectus. Hoc autem effica/
cissimum atque salubre remedium nun/
quam aufertur tibi vel alteri cui/
cunque dum estis in tempore vite pre/
sentis in quantum volueritis in mi/
sericordia mea que est inextinguibili/
s: ac in sanguine pro vobis effuso
virtuose sperare. Quamuis non debe/
tis esse stulti vel ita cecum et ad extre/
mitatem vltimi temporis adducere/
mini. Aduertendum est enim quod in
extremitate vite qui male vixit a
demonibus valde turpiter accusa/
tur inchoa mundo et a propria fra/
gilitate neque sibi blandiuntur illo
tempore demonstrando dulcedinem
ubi fuerat amaritudo neque rem perfe/
ctam ubi fuerat imperfecta: neque lu/
men in loco tenebrarum ut in vita
sua facere solebant: imo veritatem de/
monstrabunt vbi est in factis. Canis
quoque conscientie qui debilitatus
erat incipiet acerrime latrare tam
valide quod quasi conduceret animam ad
quandam desperationem: quoniam
homo nunquam ex aliquo defectu

suo debet ad huiusmodi desperationem
adduci: immo fiducialiter in
precioso sanguine dulcissimi filij
mei confidendo sperare debet: quia
sine comparatione quacunque maior
est et amplissima misericordia mea
quam in sanguine recipientis quod omnia
peccata que committuntur in mun/
do non est tamen ullo modo differē/
dam ut sum dixi quia valde multum
est homini periculosum inter mal/
tos hostes in campo prelij se reperi/
re nudum et inermem.

De multis alijs defectibus quos
iniqui prefati ministri committunt.
Capitulum. cxxxi.

Uere carissima filia miseri de/
quibus ego tibi narraui non
attendunt ad hec aliqua considera/
tionem: quod si considerarent non comit/
terent iniquitates huiusmodi nec
etiā alas: imo facerēt ut illi qui vir/
tuose vivebant qui potius eligebant
expectare mortem quam offendere me
vel inquinare turpiter animam suam
et atque minuire dignitates in qua
collocaueram eos sed iugiter aug/
mentabūt virtuose viuendo dignita/
tes atque pulchritudinem a iactura suam.
Ad quod in se considerata sacerdotij di/
gnitas augmentari sine crescere possit
ex virtute cuiuscunque vel ex defectu
diminui ut ego supra tibi dixi: sed vir/
tutes exhibēt vnum ornamētum et vnam
in alia dignitate ultra pulchritudinē
et quā habet a principio cum ipsam
ad imaginem atque similitudinē meam
creauit. Isti cognouerūt veritatem et er

Tertius.

ne mee bonitatis atq; dignitatē eo-
rū: q; supbia z amor proprius non
eos offuscauerat nec abisulerat eis
lūmē virtuosē rōis et eō q; priua-
bantur illis z me diligebant verita-
tē pariter z animarū salutē. Infel-
ces sūt isti q; luce priuati sunt nō p-
tinent de vitio in vitium ambula-
re donec in foueam inducant atq; de
tēplo suarū aīarū z ecclesia sancta
q; viridariū ē odoriferū ipsi fecerūt
vnu animalū brutoz receptaculū.
O carissima filia quātū ē abhomi-
nabile mihi videre domos eoz que
debēt eē receptacula pauperū atq;
meoz amicorū cū ipsi recipiunt in
eis imunditias iniquarū plenarū
ipsi debent veluti sponsam amabilem
hēre breuiariū atq; sacre scripture
libros hēre loco filiorū in quib; opti-
do delectari debēt vt valeāt priuū
instruere salutari doctrina cū crep-
lo scē p-ite. Sed ipsi sponsam breuiarij
pertractāt veluti adulterā z in suo
loco tenēt vñā diabolicā cōcubinā
cū qua vincti imūdiissime cū fetenti
miseria libri vero sui sunt acies fi-
liorū quos acquisierunt in tāta mi-
seria z iniquitate z absq; verecūdia
quacūq; cū his ipudētissime dele-
ctantur. Diebus pascalib; z in alijs
ecclesie solēnitatibus in quib; obli-
gant nomini meo reddere gloriā z
honorē deuote officiū diuinum per-
soluendo incensam adolendo mihi
humiliū orationum ipsi dissolute lu-
dunt atq; solaciuntur cū suis demo-
niacis cōcubinīs enndo cū seculari-
bus ad venandū z aucupandū ve-
lut essent dissoluti atq; miserissimi se-

culares vel odmini curie. O misce-
rabiles homines ad quid estis ad-
ducti: vos obligamini venari z au-
cupari alias ad laudem z gloriā no-
minis mei z in viridario ecclesie san-
cte commorari z vaduis venādo p-
nemora. Sed quia talis homo fa-
ctus est vna bestia in anima sua re-
tinet animalia multorum peccato-
rum mortalium: ideo factus ē ve-
nator bestiarū irrōnabiliū. Oritus
enim anime tue factus ē filiciter in
quo multe vepres habundant ideo
delectaris ambulare p- loca deser-
ta querendo filiciter bestias. Eru-
besas igitur homo z cū diligentia
desectus proprios attēde q; in ate-
riā habes erubescencie magne qua-
litercūq; te verteris. Tu vero ne-
scis erubescere q; pdidisti sanctum
verumq; timorem meū: imo veluti
meretriz absq; verecūdia quādoq;
te tāctabis hēre mūdi statū pulcrā
hēre familiā z acie filiorū. Et si for-
te nō hēs iuxta posse satagis habe-
re vt tibi succedāt heredes: vnde tu
fur es atq; latro qm optime nosti q;
ita facere nō debes. Heredes enim
tui debēt eē paupes: z ecclesia tibi
cōmissa. O demō incarnate sine la-
mine tu qris ea q; recusare debuisti
z te tāctas de eo qd tibi cedit ad ma-
gnā cōtusionē: vñ multo rubore de-
buisi suffundi p- ipue corā me qui
video secretissima tui cordis: ac eti-
am ante alias creaturas oīno cōfu-
sus es. Cornua tamen tue superbie
nō permittūt vt agnoscas ipsam cō-
fusione tuā. O dilectissima filia cō-
sidera qm illū constitui super pōte

Tractatus.

doctrinæ mee veritatis administrā
dum vobis viatoribus ecclesie sa/
cramenta veneranda: ipse vero de/
creuit stare infra sub pōte v3 in flu/
mine miserabili atq; procelloso de/
litiarum et lasciuiæ mundi: et in ipso
flumine vobis illa ministrat neq; cō/
siderat in quanto periculo constat
vnda nāq; mortis indilate rapiet
eum: et nisi se correxerit cum hā cor/
dis contritione indubitāter ibit cū
dominis eius demonibus quibus
voluntarie seruit et acquiescit vt
cum ducerent per vias fluminis in
feriorem: quare sine remedio perne/
niet ad eternam damnationem cū
tanta reprehensione et improperio: q
lingua tua narrare nequiret: et ei si/
ne dubio grauius erit q; vni secula/
ri propter officium sacerdotis vn/
de culpa similis et eadem amplius
in eo punietur et in alijs in tanta di/
gnitate constitutis q; in alio qui se/
culariter in mundo vixisset: et in pū/
cto mortis inimici sui contra eū in/
surgēt accusando cum imprope/
rio maiori put alias ego tibi dixi.

De differentia mortis iustorum
et peccatorum et primo de morte iu/
storum. Capitulum. cxxxi.

Et quoniam ego dixi tibi q; mā/
dus atq; demones vna cū pro/
pria sensualitate ipsum valde turpi/
ter accusabant et ita se veritas ha/
bet in isto puncto nunc volo tibi la/
tius explicare super his infelicitibus
vt ampliori compassione moneris
ad eos quantum distant bella iusto

rum a bellis hominum peccatorum
et quantum differunt inter se mores
eorum et cum quanta pace moritur
iustus amplius vel minus iuxta p/
sectionem anime: vnde volo te no/
sce q; omnes pene quas habent ho/
mines in voluntate consistunt: q; si
voluntas esset ordinata et cum vo/
luntate mea concors esset omnino
pena careret. Non tamen assero qn
in se labores haberet atq; sentiret:
sz illi voluntati que sponte portaret
amore mei non essent ad penam q;
libentissime portat ex quo mee vo/
luntatis est cum qua concordat. Et
iam ex odio quod contra se concipit
guerram isti serui mei fecerunt euz
aduersario demone cum mundo et
euz propria sensualitate. Quare pū/
cto mortis adueniente cū pace per/
transeunt quoniam inimici eorū in vi/
ta superati fuerūt ab eis atq; debel/
lati. Mundus eos accusare non pōt
ex eo q; ipsi fraudes eius cognoue/
rūt: et iō mūdo renūciauerūt et oib;
pōpis atq; delictis ei⁹. Fragilitasq;
suorū corporū eos accusare non pōt
qm̄ ipsi subiugauerunt eā veluti ser/
uū sub freno rōnis et virtutis mace/
rādo corpus cū penitētia: cū vigilia
cū oratione continua et humili. Vo/
luntatē vero sensitivā intereme/
runt cū odio atq; displicentia vitio/
rū et amore virtutū cōculeata peni/
tus omni teneritudine proprij cor/
poris. que teneritudo atq; delecta/
tio que naturale ē inter corpus et ani/
mā facit mortē apparere difficilem
q; naturaliter hō metuit ista mortē:
sed quia vir tuus in isto qui perfe-

X. cirtus.

etus est transcendit et superat natu-
ram v3 illū timorē qui naturalis ē
cū odio scō suo pertrāsit et cū deside-
rio redeundi ad finē suū itaq; tene-
ritudo naturalis nō valet cum ipu-
gnare. Etā cōsciētia requiescit qm̄
in vita sua bene custodinit cane la-
trante venientibus inimicis ad ciui-
tatē anime capiēdā vii canis agere
solet ad custodiā alienius tanue de-
putatus qui sentiēdo vel vidēdo
venire quosdā extraneos valde la-
trat vt homines excitet. Ita canis
iste consciētie custodem v3 rōnem
excitat: et ratio simul cum arbitrio
libero cognouerūt apte cū lumine
intellectus vtrum adueniens esset
amicus vel inimicus. Amicūz idest
virtutes et sanctas cogitationes ac-
ceptauerunt affectuose cum sancta
solicitudine illas exercentes. In-
micum autem idest vitia atq; cogi-
tationes peruersas expulerūt cum
odiosa displicētia. Itaq; cū manu li-
beri arbitrii tenētes gladiū ancipi-
tem videlicet amoris virtutū et odiū
vitiōrum et cum lumine ratiōis in-
micos corū expugnauerunt: et sic in
puncto mortis consciētia nō h3 in
se remozium eo q; bonā habuit vn-
diq; custodiā: ideo pacifice quie-
uit. Anima tamen ex humilitate ac
etiā q; tpe mortis amplius agnoscit
thēsaurū tēporis atq; lapides scio-
sos virtutū valde redarguit semet-
ipsam ex eo q; sibi non videtur ex-
pēdisse tempus virtuose sicut opor-
tebat. Ista tamē amaritudo non af-
fligit animā: imo pinguet facit eam
pro eo q; ex hoc in semet ipsa se vtr

tuose recolligit fugiter habens in
oblectum humilis agni sanguinem
preciosum et non attendit ad aliq̄s
virtutes quas hactenus egerit qz
minime confidit in eis: imo soluz
in ipso sanguine dilectissimi filij mei
vbi misericordiam inestimabilē in-
uenit. Et vt in vita presenti cum in-
gi memoria sanguinis viris ita duz
est in tempore mortis ipso sanguine
balnearur et inebriatur. Demonia
vero quoniam illā arguere neque-
unt de peccato eo q; in vita sua ma-
litiā corum valde prudēter et vir-
tuose superauit. iuxta posse tamen
adhuc inquirūt oportune si possent
in ea aliquid lucrari: vnde veniunt
cū aspectu nimis horribili vt ei ter-
rorem incutiant et cum varijs atq;
multis fantasijis. Sed quoniam in
anima tali non inueniunt esse vene-
num peccati ipsa nō expandit in
omnibus illis vt expanderet ani-
ma cuiusdam alterius iniqui pecca-
tis mortalibus irretita. Ipsi vero
demonēs attendentes animam il-
lam introisse sanguinem cum igni-
fera caritate non valent eaz aliquo
modo tollerare sed a remotis eam
sagitare conantur. Et ideo clamo-
res eorum et huiusmodi guerra nul-
lum inferunt impedimentum sine
detrimentum ei quia iam incipit in
se gustare vitam eternam vt alias
tibi dixi. Nam cum intellectus oculo
qui continet in se pupillam atq;
lumen anime fidei me videt qui sum
eternum et omne bonum quod ha-
bere presolatur ex gratia non ex
debito i virtute sanguis vnguenti

p 119

Tractatus.

filij mei. *Extendit ergo brachia spel*
z manibus amoris illum astringit
intrando posset antequā perueniat
illico transeundo per artam ianuaz
vnigeniti mei sanguine madesactā
z inebriatā in me mare pacificum
verbo meo pariter vnictum quia su
mus vnum vt bene nosti. quantuz
verō gaudium hēat in se creatura
que cum tanta dulcedine se perue
nisse cognoscit ad istum felicissimū
passum lingua carnis aliqua narra
re nequiret ex eo quia bonum ange
lice nature degustat. tot vixit in ca
ritate fraterna cuz proximio suo ita
bonū feliciū beatorum in verita
te degustat atq; participat. hoc ha
bent omnes generaliter qui pertrā
seunt ita dulciter z virtuose. Adini
stri vero mei de quibus ego tibi di
xi q; vt angeli vixerant multo fel
cius z amplius habent ex eo qd in
vita presentī vixerunt cum intelle
ctu maiorū z cum āpliori fame mei
honoris atq; salutis animarū. Non
absolute loquor de lumine virtutū
qd vnusquisq; pōt habere: sed quo
niam isti cum additamēto luminis
virtuose viuendi quod est superna
tarale lumen etiam habuerunt fa
cre pagine lumē propter quā ampli
us agnouerunt de veritate mea.
Quicunq; vero plus agnoscit plus
diligit: z qui plus diligit a me plus
accipit: meritum enim nostrum cū
amoris quantitate mēsuratur atq;
compensatur. Et si tu peteres a me
utrum vnus qui scientia carcat ad
hunc amorem attingere possit ab
solute respondco q; sic est enim val

de possibile sed vnū particulare
priuilegium nō facit leges vnuer
salem: ego vero loquor in general.
Statum quoq; maiorem habēt pro
pter sacerdotalem dignitatez ex eo
q; directe collocati fuerunt in offi
cio manducandi animas ad bono
rem meum: qd omnes obligati fi
tis in caritate proximī vestri pma
nere. Sed istis ex officio cōmissum
ē vnigeniti filij mei ministrare san
guinem z animas virtuose guber
nare: qd adimplendo cum sancta so
licitudine z cum affectu virtutis vl
tra recipiunt qd aliq. O quantū ipso
rum aīa beata consistit in illa mor
tis extremitate pro eo q; extiterunt
ān unciaiores atq; defensores alme
re catholice fidei: z illam inseruerūt
medullis anime sue cum qua suum
in me locum aspiciunt: spem cum
qua vixerunt in vita presentī exten
dunt in me cuz iocūditate magna.
Sperauerunt enim in dulci prou
dentia mea nullatenus in se confi
dentes vel in proprio sensu. Et quia
de se spem omnino perdiderunt nō
habuerunt inordinatum affectum
al cui creature nec in alia re crea
ta quia voluntarie pauperem vitā
elexerunt: cor illorum fuit vere vas
electionis ad annunciandum atq;
portandum vbiq; nomen meū cū
ingenti z ignifera caritate cum erē
plo sancte vite atq; sana doctrina
verbi propter animarum salutem.
Surgunt ergo cum ignifera carita
te per affectum amoris astringētes
me sinem suum offerentes in con
spectu meo insitile margaritā quaz

Tertius.

ingrater habuerunt in se semper vni-
cuique faciendo iustitiam et discretio-
ne magna reddendo vnicuique debi-
tum suum. Ideo iuste mihi quod meum
est assignant videlicet cum humili-
tate vera retribuendo gloriam et ho-
no-rem sancto nomini meo a me re-
cognoscendo recepisse gratiam vir-
tuo-see tempus expendendi cum con-
scientia pura. Sibi autem attribu-
unt humiliter indignationem san-
ctam quia se reputant indignos qui
huiusmodi gratiam habuerint con-
scientia ipsorum bonum mihi tri-
buit testimonium: et ideo iuste retri-
buo libenter eis iustitie coronam
margaritis virtutum ornatum vi-
delicet de fructu quem extraxit af-
fectuosa caritas eorum ex alijs vir-
tutibus. O angeli terrestres valde
commendabiles atque beati minime
quippe fuistis ingrati de beneficijs
a me receptis neque fuistis ignoran-
tes atque negligentes imo solcite su-
pra vestros subditos apertos ocu-
los habuistis et veluti fideles et ve-
ri pastores secuti fuistis doctrinam
et vitam veri pastoris atque summi vi-
delicet iesu christi filij mei: et ideo
realiter et illesi transistis per ipsam
suo precioso sanguine madefacti, et
immersi cum gregibus cuiusque ve-
strarum quorum exemplo sancte vi-
te ac etiam per doctrinam vestram
omnino salubrem multitudinem ad-
duristis ad eternam vitam et alias
quamplurimas in statu gratie reli-
quistis. O filia carissima talis vi-
sio demonum in nullo nocere potest ex
eo quod visio mea confortat quam per si-

dem vident: et ex affectuosa dilectio-
ne tenent. Et quoniam in eis non in-
uenitur alicuius peccati venenum
obscuritas et aspectus eorum horribi-
lis non inferunt eis alicuius mole-
stie detrimentum vel alicuius inu-
tilis timoris quoniam in eis inueni-
tur solummodo timor omnino san-
ctus et non seruilis. Ipsi nullo mo-
do timent eorum fallacias atque fra-
des: quia cum lumine supernaturali:
ac etiam cum lumine sacre scriptu-
re cognouerunt eas etiam a remo-
tis unde non habuerunt inde tene-
bras aliquas vel mentis alteratio-
nem. Sic ergo balneati precioso san-
guine iesu christi gloriose, transeunt
cum ingenti fame salutis animarum
propter honorem meum caritate suc-
censi per ianuam filij mei, et transeun-
tes intraverunt in me mare pacifi-
cum, et a bonitate mea digne collo-
cati sunt in gradu suo iuxta mensu-
ram affectuose caritatis quas vnus
quisque secum attulit.

De morte peccatorum et penis eo-
rum in hora mortis. Capi. cxxxij.

Sed attende carissima filia quia
sicut excellentia iustorum est val-
de magna sic e converso miseria pec-
catorum et infelicitas valde maior est
de morte quorum aliqua tibi narra-
ui quantum est terribilis et obscura.
nam in hora mortis procacissime de-
mones eos accusant atque molestant
in figura sua se demonstrantes cum
inextimabili terrore et obscuritate.
Tu nosti quod est intantum horribilis

Tractatus.

¶ homines experti eligerent poti⁹
habere omnes penas vite presentis
q̄ eos in sua figura videre. Insuper
et misero peccatori renomat conscien
tie stimulus qui valde rodit et cru
ciat eum inordinate delictis quibus
abusus est propria sensualitas cui⁹
dominationi se subiecerat de virtu
osa ratione faciendo seruam valde
miserabiliter eum accusant. Tunc
enim aperte veritatem agnoscit eo
rum que ante non cognoscebat vnde
per errorem eius ad magnam cō
fusione adducit: quoniam in vita
sua vixit velut infidelis et mihi re
bellis ex eo q̄ amor proprius vella
uit pupillam luminis fidei sanctis
sime. Demones quoq̄ molestant eū
de infidelitate vt ad desperationem
eum adducant. O q̄ dure impu
gnant in hora tali quoniam inueniūt
eum inermem et absq̄ caritatis et
aliarum virtutum armatura: q̄ velu
ti diaboli membrum fuit illis ex to
to priuatus in vita sua. Unde ca
rent tales omnino lumine superna
turali atq̄ scientie quia non intelle
xerunt eam ex eo q̄ corinna super
bie penitus impederunt ne medul
le dulcedinem intelligerent. vnde
tales in magnis preliis ignorāt oī
no quid agere debeant. In spe quo
q̄ minime nutriti sunt quoniam in
me non sunt assueti sperare nec in
sanguine precioso filij mei cui⁹ eos
esse feci ministros: imo solum in se
metipsis et delictis atq̄ statibus vi
te presentis. Nec advertebāt isti mi
seri demones incarnati q̄ omnia sub
vsa tenebant et veluti debitores

de singulis oportebat eos ante me
reddere rationem: modo se nudos
inueniūt absq̄ virtute aliqua et vn
decunq̄ se vertunt audiunt impro
peria multa cum ingenti confusio
ne iniustitia propria qua fuerunt
abusi in vita sua procaciter eos ac
cusant in conscientia sua vnde non
audent aliud q̄ iustitiam postula
re. Noueris ergo q̄ ipsi tunc tantam
et talem habent vrecundiam et con
fusionem q̄ omnino venirent ad vl
timam desperationem et cum ea de
ducerentur a demonibus ad eter
na supplitia nisi q̄ in vita sua ex
quodam vsu presumebant dicere q̄
magna est misericordia dei quāuis
eorum defectibus exigentibus ista
sit magna presumptio: quia stultus
est et valde reprehensibile cum bra
chio misericordie mee offendere me
ideo non est vocanda misericordie
spes sed dicenda presumptio: ipsi ta
men hunc habitum assumpserunt.
Venientes igitur ad mortis extre
mitatem conscientiam propriam ex
honestantes per sanctam et humile
confessionem et ablata presumptio
ne q̄ illo modo non offendant ultra
remanet habitus ille misericordie
mee agnoscences humiliter ex gra
tia tunc q̄ ante superbe presume
bant et ita misericordias humiliter
implozando reperiunt eam. Hoc
agit vtiq̄ gratiosa misericordia mea
vt ita sperent in vita sua. Quāuis
ego non ita concedo vt ex misericor
dia mea magis offendant: sed vt in
caritate se dillatent et in considera
tione mee bonitatis. Ipsi tamē abu

Tertius.

tuntur in oppositum quia sub ipsa spe misericordie mee frequenter offendunt: ego tamen eos in spe misericordie conseruo ut in extremitate mortis habeant huiusmodi refugium et omnino minime deficiant in tali reprehensione et ita veniant ad desperationem. Quare multo gratius offenderent et eis amplius proculdubio noceret hoc ultimum peccatum desperando quam alia peccata que commississent unquam. Causa vero propter quam hoc amplius mihi displicet et ipsis ita nocet est ita quoniam alia peccata fiunt ex aliqua complacentia sine delectatione proprie sensualitatis: et aliquando se commississe dolent. unde tantum atque taliter dolere possent quam illico plenam obtinerent indulgentiam. In peccato vero desperationis nulla fragilitas est in causa quia nulla est ibi delectatio: immo est ibi pena gravissima et intollerabilis: ac etiam ille qui desperat misericordiam meam apertissime contempnit existimando maiorem culpam suam quam misericordiam atque bonitatem meam. Unde post huiusmodi peccatum non dolet neque penitet: quia commissio peccati et offensa mea nec ultra dolere potest. Ipse bene dolet de suo damno irremediabili sed non de culpa contra me perpetrata et ita recipit eterna supplicia. Itaque solum peccatum istud eam ad infernum adducit ibique punitur valde de hoc et alijs offensis atque peccatis eius. Sed si voluisset in veritate de commissis culpis erga me speran-

do fideliter in misericordia mea carissime fecissem et misericordiam: quoniam absque comparatione quacumque sicut alias tibi dixi nimis excessive maior est misericordia mea quam omnia peccata commissi vel que committi possent ab aliqua creatura. Et ideo valde mihi displicet quod aliqui maiores esse suos defectus existiment villo modo. Hoc est enim illud peccatum quod nullo tempore dimittitur in presenti seculo nec in futuro. Postquam igitur infelices isti vitam suam inordinate: immo scelerate consumpserunt in mortis articulo saltem vellem quod in misericordia mea spem in veritate ponerent ex eo quod huiusmodi desperatio nem multum abhominor. Et ideo frequenter in vita peccatorum vtor ista fraude sancta siue deceptione quod videlicet ipsi presumant etiam indigne de misericordia mea inestimabilis: quia quando sunt in ea taliter assueti et habituati non ita facilius ab ea discedunt ex illis reprehensionibus asperimis quas ab adversariis audiunt ut agerent quando non essent habituati. Hec omnia facit abyssus excellentissime caritatis mee sed ipsi faciunt abusi ea misericordia cum tenebroso amore proprio a quo processit de malum ipsorum. Ipsi autem in veritate non intellexerunt id reputare eis ad presumptionem magnam quantum ad affectum ipsorum ipsa dulcedo misericordie: et hec est alia reprehensio quam a conscientia recipiunt in conspectu demonum eis improperando quod ipsi et misericordie latitudinem quam sperabant oportebat

Tractatus.

erpendere virtuosè dilatando cor
in caritate mea: et amore virtutum
et ita tempus erpenderè quod eis ex
amore concessi: ipsi vero cum tem-
pore atq; spe larga misericordie me
grauiter offendeabant. O ceci mis-
rabiles ego posui vestris in mani-
bus margaritam: atq; talentum: ut
ad lucrum erpenderetis vos autem
veluti presumptuosi renuistis im-
plere voluntatem meam: sed abscon-
distis in terra inordinati amoris p-
prij sensitui qui vobis modo morti-
ferum fructum exhibet. O miseri
homines quanta est nunc pena ve-
stra quam in morte sentitis. Nedo
vos minime latent iniquitates ve-
strae: quia vermis conscientie modo
minime dormit: imo valde moleste
rodit: demones quoq; terribili vo-
ce super vos clamant exhibendo vo-
bis mercedem quod sunt assueti im-
pendere seruis et amicis eorum: vi-
delicet improperium atq; confusio-
nez. Et ut in mortis extremitate nō
cuadatis villo modo manus eorum
iuxta posse conantur: ut ad despera-
tionem deueniat: et ideo vobis cō-
fusionem inferunt: ut vna cū eis ha-
beat: et degustetis in eternum ea q̄
possident ipsi: vñ tormēta perpetua.
O miseri dignitas in qua vos ita
gratiosè collocaueram se lucidam
vobis ostendit: ut est ad vestram ve-
recundiam ex eo q̄ in tanta pecca-
torum obscuritate ipsa fuistis abusi.
Ecclesie substantia vos accusat: ut
fures: atq; latrones: et infidos debi-
tores obligati enim eratis pauperi-
bus et ecclesie vobis cōmisse debitus

ersolueret: tunc accusatis: o miseri
conscientia q̄ erpenderis in mere-
triciis car: et ad filios proprios edu-
candos: et ut carnales consanguine-
os et ipsa substantia ditares. Ex qua
te similiter ingurgitasti gulose vi-
uendo reprehensibiliter ornando p-
prij domum aurum: et argentum
anare congregando ubi debebas ī
voluntaria paupertate viuere. Cō-
scientia tibi representat q̄ officium
diuinum dimittebas: neq; curabas
ex hoc in mortale peccatum incur-
rer. Si vero quandoq; persoluebas
ore cor tuum a me: valde remotum
erat. Item conscientia te cum simi-
libas tuis arguit pro subditis ve-
stris quos alere debuisti verbo pa-
riter et exemplo sancte vite dirrige-
do amonendo: atq; corrigendo vir-
ga iustitie et manu misericordie. Et
quoniam h̄ agere neglexistis in hor-
ribili demonum aspectu nimis ru-
bore cōfundemini. Tu vero qui fuis-
ti prelatus exhibendo prelationes
et curam animarum iniuste: vel ali-
cui iudicio indigno non attenden-
do cum prudenti diligentia cui de-
disti redargueris a p̄scientia. Quia
debebas illas exhibere non ex adu-
latione: vel ad complacentiam ho-
minū siue p̄pter accepta dona: imo
solū intuitu virtutis: et ad honorem
meū: et salutem animarum. Et q̄ sic
ager neglexisti valde redargueris.
Et ad verecundiam: atq; p̄sutionez
tuā apte tibi p̄scientia dicat lūmi-
ne intellec. us ostendete q̄cūq; facerē
debuisti et neglexisti: et ea que fecisti
que facere non debuisti. Et volo te

Ter tius.

nosce filia carissima: q̄ melius ap-
paret albedo prope ingredientem
collocata ⁊ econuerso nigredo secus
albedinē q̄ ponendo seorsum ⁊ vnū
ab altero separuz: ⁊ ita miseris istis
occurrit istis in particulari vico ac
etiā alijs in generali q̄ in mortis
articulo i quo aia p̄sertim cognoscit
aptius opa sua v̄z iniquitatem suā
⁊ iustus beatitudinem suāz iniusto
mifero peccatori representatur ini-
qua vita sua. Et si nullum haberet
accusatorem alium conscientia pro-
pria sibi p̄pōit omnia scelera que
cōmisit: ⁊ virtutes quas cōmisit: vir-
tutes: v̄z ad verecundiam eius am-
pliozem. Et q̄ posita virtute prope
vitiū ex virtute plenius agnosci-
tur vitiū: ⁊ quanto melius agno-
scit amplius erubescit: ⁊ ex defectu
suo melius intelligit perfectionem
virtutis: vnde maiori dolore tabe-
scit agnoscendo se virtutibus omni-
bus in vita sua fuisse priuatus ⁊ ex-
poliatus. Et volo te scire q̄ in illa
noticia quam habent isti virtutis: ⁊
vitiū valde bene vident: ⁊ intel-
ligunt bonū quod ex virtute sequi-
tur homini virtuoso: atq; penā quā
illuz consequitur qui iacuit in tene-
bris mortalium peccatorum. Cogni-
tionem autem istam ego tribuo nō
vt veniant in desperationem: sed vt
perueniant ad perfectam sui notici-
am: ⁊ erubescant pro suo defectu cū
fidelī spe misericordiē mee: vt cum
ista verecundia: ⁊ huiusmodi noti-
cia deleant suos excessus: ⁊ humiliter
poscendo misericordiaz placent
fram meam: virtuosus autē ex hoc

augmentatur in gaudio ⁊ agnitio-
ne mee veritatis atq; caritatis. At
tribuit enim mihi: ⁊ non sibi grati-
am: q̄ iucrit per viam virtutis: vn-
de dulciter exultat in me cum ista
vera noticia: ⁊ gustat: atq; recipit
optatum finem suum: vt alias: ego
tibi dixi: itaq; iustus exultat in gau-
dio qui virit in p̄senti vita cūz igni-
fera caritate iniquus vero tenebro-
sus in pena confunditur: iusto tene-
brosus: ⁊ horribilis aspectus demo-
num nullum omnino detrimentūz
infert: nec etiā inde timet ex eo q̄
solummodo peccatum est illud: vn-
de timet: atq; nocumentum occur-
rit homini. Sed illi qui lasciuie cum
alijs miseris multis vitaz duxerūt
habent inde nocumentum: atq; ter-
rorem in aspectu demonūz. Non ta-
men hoc est nocumentum despera-
tionis nisi vēit ip̄i desperare: sed ē
vna pena molestissime reprehensio-
nis: atq; conscientie grauissime re-
mordentis: ⁊ est timor: ⁊ tremor in
horribili aspectu demonūz. Vide/
as ergo carissima filia quantum a
se differunt in mortis articulo cru-
cia menta siue bella que iusti senti-
unt ab his que patiuntur iniqui: ⁊
quantum eorum finis est a se disse-
rens. Ostendi tibi parvam scintil-
lam: videlicet oculo intellectus tui.
Et est ita parua respectu eius quod
est q̄ quasi nihil est de pena quam
habet iniquus: ⁊ de bono quod ha-
bet iustus. Nunc aperte cognosce/
re potes quanta cecitas est homi-
nis: ⁊ p̄sertim istozum miserabili-
um: quia quanto plus a me recepūt

Tractatus.

et amplius illuminati sunt a sacra scriptura tanto magis obligantur et amplius habebunt amaram atque penosam confusionem. Et quoniam amplius in vita cognouerunt a sacra scriptura magis et amplius in morte cognoscunt excessus propter quos ipsi cognouerunt: unde merito collocantur in supplicis gradibus quibus alij prout econuerso iustij collocati sunt in excellentia maioribus: istis accidit veluti falso christiano qui collocatus est in inferno eius tormento grauiori quam unus paganus pro eo quod habuit in se fide illuminem et ei renunciauit ille vero paganus omnino caruit. Sic isti ministri mei maiori pena cruciabantur ex eadem culpa quam alij seculares: et hoc propter ministerium eis a me gratis commissum. videlicet eis committendo solem venerandi sacramenti ministrandum. Et quia scientie lumen habuerunt ad veritatem aperte discernendam non solum modo pro se: sed etiam pro ceteris si voluissent: et ideo maior tormento cruciantur. Sed ipsi miseri non agnoscunt qui si sua prudentia: hec attente considerarent proculdubio non inciderent in huiusmodi mala: sed essent utique quales esse debent et ipsi non sunt soli: sed totus vniuersus est valde corruptus: quoniam ipsi deteriora faciunt in gradu suo quam seculares. Et cum suis setoribus et iniquitatibus inquinant: atque turpissime maculant facies animarum suarum subditosque suos corrumpunt atque sanguinem sponse mee damna-

bili modo suggerunt: vide licet ecclesie sancte: unde propter huiusmodi defectus eorum ipsa sponsa mea valde palet: quod videtur amoris et caritatis affectum quem ad ipsam habere debent ad semetipsos retorquere non erubescunt: et ad alia non videntur attendere preterquam ad ipsam infamiam famam deuorandam: et ad extorquendum ab ea prelationes atque magnos introitus ubi deberent extorquere salutem animarum. Quare propter ipsorum vitam inordinatam imo reprobos seculares veniunt ad irreuerentiam: et inobedientiam ecclesie sancte quantum ipsi minime debeant ita facere: nec defectus eorum excusatur ex defectu quocunque ministrorum.

Repetitio super aliquibus iam supradictis: et quomodo seculares expresse prohibent ne manus apponant in clericos. Capi. cxxxiij.

Quos alios excessus istorum infidelium ministrorum ego tibi narrare possem: sed ultra per penitus nolo setoribus huiusmodi tuas aures inquinare aliquos vero tibi narraui: ut desiderio tuo satisfaceres: et ut amplius anima tua sollicitetur offerre per eis animam me dulcia: et amorosa pariter: et amara desideria. Narraui quoque tibi de ipsorum excellentia in qua fuerunt a me constituti: et de thesauro qui vobis per manus eorum ministratur: videlicet de sanctissimo sacramento corporis vniuersi filij mei ponendo similitudinem solis: ut apte cognosceres: quod ex

Tertius.

aliquo defectu ministroy nullo mō
minuē virtus ipsius venerandi sa
eramētī: 7 iō nolo q̄ erga ipsos vllō
mō ruerētia minuat. Insup ostēdi
tibi bonoy mistroy excellētiā i quī
bus margarita iustitie relucebat 7
virtutis. Et ostēdi quantum in cō
spectu meo sit exosa persecutio que
fit p̄tra sanctā ecclesiā 7 irreuerētia
p̄tra sanguinē habita: q̄ reputo q̄
p̄secutio facta cōtra ministros fiat
p̄tra sanguinē eo q̄ exisse phibui
ne tangerent iniuriōse x̄pos meos.
Postremo tibi narraui de vitupo
sa mistroy ipsoy vita: 7 in q̄ta mise
ria viuūt: 7 q̄ta amaritudinē: 7 con
fusibile penā i morte sustinēt: 7 quā
tū vltra ceteros post mortē crudeli
ter i inferno cruciant. Modo peti
tioni tue atq̄ p̄missioni mee satisfac
tū ē narrādo pauca de ipsoy vita
miserabili. Nūc autē iterato repli
co: q̄ nō obstatib⁹ illoz defectibus
ē si plures eēnt oīo phibeo ne scen
laris aliq̄s eos aliquo mō puniat.
Inobediētes p̄o faciēdo p̄tra p̄ce
ptū istud aspe cōgruo tpe puniēnt
nisi realiter cū p̄tritiōe cordis 7 hu
milli p̄cessiōe vitā suā aī correrint
Tū vtrāq̄ ps v3 huiusmodi mistri
7 eoz p̄secutores videntē esse demo
nes incarnati: vñ iusto meo iudicio
sit vt vn⁹ diabolus: ita puniat aliū
sz offendit vtrāq̄ seculares nō exu
sant ex peccato platī: neq̄ plat⁹ ex
cusat ex peccato secularis. Nūc autē
inuīto te filia carissima: 7 oēs alios
amicos meos ad fletū amāz super
huiusmodi mortuos: 7 ad imorādū
velut oues i ecclesie sancte viridario

ad pascendū ex desiderio sancto of
ferendo iugiter ante me continuas
7 humiles oratiōes pro eis quia de
creui mundo facere misericordiaz.
Neq̄ ab ista pastura vos subtraba
tis vllō mō pp̄ iniriā vel aliquam
p̄speritatē. Quia p̄cūsus volo q̄
nullatenus eleuetis caput ex impa
tientia vel inordinato gaudio: sed
iugiter ad hōnorem meū attendite
salutem aīaz atq̄ refo: mationem
ecclesie sancte. Et hoc erit mibi signū
euidētissimum: q̄ tn 7 aliq̄ me rea
līter in veritate diligatis. Tu vero
bene nosti q̄ aperte tibi patefeci me
velle q̄ tu: 7 aliq̄ serui mei essetis si
ent oues que pascere mī iugiter in
viridario ecclesie sancte tollerando
laboriose vsq̄ ad mortis extrema
tem: 7 ita faciēdo sancta vestra de
sideria perficiam.

Qualiter hec anima deuota lau
dādo dōmīnum facit orationes p
ecclesia sancta. Capit. cxxxiij.

Nunc aīa deuotiōe multa re
lut ebria 7 ignita caritate sue
cēsa habens cor suum amaritudine
magna vulneratum clenādo mētē
ad eternā dei bonitatē ait. O sūme
deus eterne o lux maior quacūq̄
lucē a qua p̄cedit omnis alia lux o
ignis ardens supra oēm aliū ignē
tu es solus ignis qui ardes 7 nō cō
sumis nam p̄sumis omne peccatum
q̄ est in aīa simul 7 amorem p̄p̄itū
nō tamen eam affligendo p̄sumis
sz cā pinguefacis īfaciabili dilectio
ne: q̄ du3 faciat a te nō bñ factatur

Tractatus.

imo te magis peroptat habere iugiter et videre. Et quanto plus te querit: et optat amplius te gustat: et inuenit eternum: atque summum ignem vere caritatis abissum. O summum et eternum bonum quis te deum nostrum inclinavit ad illuminandam me creaturam tuam infimam de lumine tue veritatis. Tu idem ignis amoris es in causa. Nam affectuosa caritas tua te coegit: et induxit ad creandum nos ad tuam imaginem atque similitudinem: et ipsa te iugiter inducit: et inclinavit ad faciendum imaginis tuas et infinitas gratias creaturis tuis que rationem habent. O bonitas eterna super omnem bonitatem tu solus es ille qui summe bonus es. Nihilominus tu donasti nobis unigenitum filium verum tibi coeternum: ut etiam in humano corpore conuersaretur in vita presenti nobiscum qui sumus omnino tenebrosi atque pleni fetenti putredine. Quid obsecro fuit in causa? Amor quod nos affectuose dilexisti: etiam ante quod essemus. O bone deus. O eterna magnitudo incomprehensibilis ex amore fecisti te parvulum: ut hominem in te magnificares: et cum faceres magnum quocumque me verto non inuenio nisi tue dulcissime caritatis ignem et abissum. Nunquid ego pauper et misella satisfacere quomodo possum gratias et ignificare caritati tue in particulari mihi concessis cum excessu tante dilectionis ultra gratias: alijs fidelibus tuis concessas. Certe non: ergo tu solus dulcis: et amantissime pater es ille

qui gratus eris pro me tibi: et pro me misera respondebis: quod vix affectus tue paterne caritatis pro me tibi gratias ager. Quoniam ego sum illa qui non sum: et si dicerem quod aliquid essem ex me: vix mentire in caput meum: et essem proculdubio mendax: et filia diaboli qui pater est mendacior. Quod tu solus es ille qui es. Et esse meum et omnem gratiam in eo fundatam humiliter a te recognosco. Nam ex amore purissimo: et non ex aliquo debito mihi gratiose tribuisti. O pater dulcis et amantissime quando genus humanum iacebat egrotans propter peccationem ade. Tu direxisti sibi medicum exregium dulcem et amosum. scilicet verbum unigenitum filium tuum. Nunc vero quando iacebam infirma vix infirmitate negligentie pariter: et ignorantie magne tu suavis atque dulcissimus medicus eterne deus exhibuisti mihi suavem dulcem: et amaram medicinam: ut ab infirmitate conualescam: et indultus liberari valeam. Tibi proculdubio suavis est: quod cum suavissima caritate tua mihi te manifestasti. Dulcis est et mihi valde ultra quancumque dulcedinem: quoniam illuminasti deum intellectus mei lumine sanctissime fidei in quo lumine prout excellentissime maiestati tue manifestare placuit agnoscere gratiam inestimabilem humano generi concessam in corpore mistico sancte matris ecclesie ministrando totum deum et hominem in venerabili sacramento. Atque ministrum tuorum digni

Tertius:

tatem quos constitūisti: vt nobis illud administraret. Ego cupiebam vt promissioni mihi sancte satisfacere tu multo plura concessisti q̄ ego petere sciuissim. Unde vere cognosco q̄ cor hominis nescit: neq; potest optare siue petere q̄tū tu vis ei prebere. Et ita manifeste cognosco q̄ tu es ille qui es infinitus atq; bonum eternū. Nos vero sumus illi qui nō sumus. Et q̄ tu es infinitus: et nōs finiti ideo tue creature que rationē habet exhibes id quod nescit: et nescit neq; potest optare: et modū quo tu scis vis atq; potes aīe satisfacere satiendo illam etia; ex his que petere nescit dulcissimum: et gratiosissimum ignorant et desiderare nequit. Et ideo recepi lumen in magnitudine tue caritatis ex amore quem habere te manifeste patefecisti humano generi: et precipue ei⁹ vinctis qui debēt esse velut angeli terrestres in vitā presentī. Tu mihi monstrasti virtutem atq; beatitudinē istorū vinctorū tuorū qui vixerunt veluti lucerna succensa cum iustitie margarita in ecclesia sancta. Et horum cōparatione agnoui defectum corū qui miserabiliter i ecclesia viuunt: vnde cepi dolores ingentē pp̄ offensam tuam atq; detrimētū vniuerso mūdo nanq; valde nocent: q̄ debent esse exemplum virtutis: et ipsi p̄bent exēplū iniquitatis et miserie. Et q̄ tu mihi misere seruale tue q̄ sum in causa et instrumentum multorū defectuum patefecisti vitam illorū de qua conquestus es habui dolorem: et amaritudinem itol-

lerabilem Tu amor ineffabilis illa mihi manifestādo tribuisti medici nā dulce et amarā: vt ego qualescā ab egritudine ignorāte: et negligētie mee: et cum sollicitudine atq; de siderio magno recurrā ad te me metipsam agnoscendo atq; bonitatem tuam in me simul: et offensas tibi factas a tuis creaturis: et presertim a ministris tuis: vt effundā vñū flumen lacrymarum eas distillando super me miserabiles: et a noticia tue infinite bonitatis illas hauriēdo et extrahendo: ac etiā effundēdo sup̄ huiusmodi mortuos qui cū tanta dissolutione miserabiliter viuūt. Unde nūc ineffabilis dilectio caritatis ignis inextinguibilis: et eterne pater: q̄ huiusmodi desiderium nullo tpe deficiat: vel ēt tepescat iopradō: et quotidie pquiredo tuū honorem: et aīa salutē. Et oculi mei nunquā ab effusione lacrymarū ex hoc abstineant. Unde cum instantia posco: vt gratiose mihi concedas: vt efficiantur veluti duo fontes habundanter effundentes aquas que procedant: et egrediantur a te mari pacifico. Gratias: gratias ago tibi pater eterne qui plenissime satisfecisti non solum petitioni mee verum et in alijs q̄ non agnoscebas: vel petere nesciebā inuitando me dulciter atq; materiaz exhibendo lacrymarū: vt offerā in p̄spectu tuo sacratissimo dulcia cruciata: et amorosa desideria cū oratīōe p̄tinua et humili. Nunc autem ab inestimabili bonitate tua peto: vt mūdo misericordiaz exhibeas: et ecclesie tue sancte hu-

q

Tractatus.

missiter supplicans: ut effectualiter
 ipse digneris ea quae tu me ipse pos-
 tare facis. **Dei** mihi miserabili: et
 aie mee paupercule: quia malorum omnium
 ut estimo sum in causa. Non ultra disci-
 ras obsecro modo facere misericor-
 diae paternas aures inclina: et exaudi
 orationes servorum tuorum: et illorum ignisfe-
 ra desideria comple. **De** mihi tu es il-
 le qui facis et sollicitas eos: ut a te pe-
 tant: et coram maiestate tua clament.
 Audias igitur voces eorum et exau-
 di. Etiam tua veritas exortatur et
 ait. **Petite et accipietis querite et in-
 venietis pulsate et aperietur vobis**
O pater eterne servi tui clamant ad
 te pro misericordia respondeas igitur
 eis. Ego certissime novi quod tibi prop-
 tum est miserere: ergo tu non vales eas
 denegare postulantis illam. **Ipsi**
 postulant ad ianuam tue verita-
 tis: ubi unigeniti filii tui: qui vere co-
 gnoscunt amorem affectuosum quem ha-
 bes ad hominem: unde pulsant ad ianuam
 ignis excellentissime tue patris cari-
 tatis quae ultra se retinere non debet quod non
 aperiat cum perseverantia pulsant.
 Nunc igitur aperi contemere atque con-
 fringe durissima corda tuorum creatu-
 rarum non intuitu earum quae non pul-
 sant: imo solum intuitu bonitatis et
 paternae tue caritatis: et etiam amo-
 re servorum tuorum qui pro eis ad-
 te clamant. **Eterne** pater aperi tue
 misericordiae manum et eis exhibe quod
 postulant. **Vides enim** quod ad ianu-
 am tue veritatis pulsant: et a te pe-
 tunt: et quid a te postulant. **Sangui-**
nem istius ianuae tue. scilicet veritatis in
 quo sanguine nostras iniquitates

abluisi et expurgasti corruptam pu-
 tredinem transgressionis adest. **Iste**
 sanguis proculdubio noster est de
 quo nobis ordinasti balneum. **Tu**
 vero non vales: imo neque vis alicui
 persone in veritate petenti denega-
 re igitur impende fructum huius
 sanguinis preciosi tuis creaturis po-
 nas in una lance precium sanguinis
 unigeniti filii tui: ut infernales de-
 mones oves tuas asportare non au-
 deant. **Tu** quidem es pater optimus
 qui nobis exhibuisti pastores verum
 videlicet unigenitum filium tuum
 qui propter obedientiam tuam pro
 nobis omnibus tuis vitam exposuit
 faciendo nobis de precioso sangui-
 ne suo balneum. **Hic** est ille sanguis
 quem a te petunt iuxta ianuam istam
 veluti famelici atque sitibundi servi
 tui quo mediante petunt: et optant:
 ut huic universo mundo facias gra-
 tiose misericordiam atque florem facias
 in ecclesia sancta flores odorife-
 ros sanctorum pastorum ex odore
 quorum evanescat ab ea fetor: et pu-
 treado male viventium: et iniquorum
 hominum. **Tu** pater eterne promi-
 sisti: quod ex amore quem habes ad ho-
 mines cum orationibus amicorum
 tuorum: et cum tolerantia multo-
 rum laborum absque culpa sua: tu fa-
 ceres omnino mundo misericordiam
 et ecclesiam sanctam tuam virtutibus
 reformares: et ita refrigerium inde
 nobis exhiberes. **Ego** supplico ne
 differas ulterius: sed absque dilatio-
 ne maiori convertas oculos tue clemen-
 tie ac illico responde qui respondet
 vis antequam vocemus voce misericordiae

Quartus:

die tue. Aperi portam inextimabi-
lus tue caritatis quas ostendisti nobis
sanua mediante: v3 vnigēti filiū tui
pbi p nobis incarnati. Scio nanq3
q3 aperis anteq3 pulsemus: quia cū
affectuosa dilectione quam impen-
disti seruīs tuis pulsant: ad te cla-
mant opiantes: et querentes hono-
rem tuum atq3 salutem animarum.
Ergo largiaris eis panē vite vide-
licet fructus sanguinis vnigeniti fi-
lij tui quem a te postulant ad glori-
am: et ad laudem nominis tui in sa-
lutem animarum. Quia maior la-
us et honor nominis tuo resultare vi-
detur in salute multorum q3 si in du-
ricia sua permanendo damnaren-
tur. Tibi pater eterne sunt omnia
possibilia. Tu enī nos absq3 nobis
gratiose creasti: sed nos absq3 nobis
saluare non decreuisti. Sed obsecro
q3 voluntates corū inordinatas ali-
quo modo compellas: et violentes: et
eos ad volendum disponas ea que
reनुunt: hec a te peto per imman-
sam bonitatem tuam atq3 misericor-
diaz. Tu creasti nos ex nihilo. Nūc
autem ex quo per gratiam tuam su-
mus in vita obsecro nobis impēde
misericordiaz. Et resice pariter et re-
forma vasa q3 tam gratiose forma-
sti ad imaginem: et similitudinez tu-
am: illa reformare digneris ad gra-
tiam in misericordia: et sanguine fi-
lij tui.

Hic incipit Tractatus quartus
de prouidentia dei: et prius in gene-
ali.

Capit. lxxxv.

Tunc eternus pater cū
inestimabili benignita-
te sue clemencie pte-
bat oculos ad hanc
aiam volēs apicē
mōstrat q3 in oib3
huiusmodi nunq3

diuina sua prouidentia v3 faciebat vñ ipse
velit cā hūilit acceptat patefaciēs
ista cū vna dulci q̄rela 3 suas rōna/
les creaturas scipiēs isto mō. **Q**ua-
rissima filia sicut alias et aliquoties
ego dixi tibi olo decreui sacer mun-
do misericordiaz: et i oib3 opportunis
hōib3 volo prouidere. S3 ignorās hō
reputat i i morte illū q3 i vitā et tri-
bua: et ita sibi met valde crudelis ef-
ficet: et ego prouideo semp. **U**n volo
te nōke quicquid hōi tribuo pcedit
a sūma prouidentia. Et hīc ē q3 cū ego
cū prouidentia creant cū i memetipso
respeti: et sui philocaptus de pulcritu-
dine creature mee: q3 mihi placuit
creaf eā ad imaginē et similitudinē
meā cū prouidentia multa: et iō dedi si-
bi memoriā: vt i se bñficia mea reti-
neret volēs: vt de potentia mei p̄s
eterni p̄ciparet. Insuper hū lectū et
tribui: vt i sapientia filij mei cogno-
scret: et itelligeret voluntatē meā q3
sū oīnz q3 ap̄ exhibitor: atq3 dōator
cū ignifera caritate p̄na. Sibi quo-
q3 dedi voluntatē ad amādū p̄cipā
do clemētiā scispūs: vt amar posset
ea q3 cognouerat: et viderat itellectus
hoc autē egit vultis prouidentia mea
solū vt capax esset ad itelligendū: et
gustandū me cum sūmo gaudio
in eterna vīsiōe mea. Et sicut alias
ego tibi narraui ex inobedientia

q ij

Tractatus.

primi vestri parentis: ad celum erat
clausum qui dignitatez in qua crea-
tus erat ignorauit: nec attendit euz
quanta prouidentia: et ineffabili di-
lectione creaueram eum: et ideo ceci-
dit ad inobedientiam: et inde postmo-
dum ad imunditiam cum superbia: et com-
placencia muliebri volendo potius vro-
ri sue descendere siue complacere quam
obedire mihi: et quia ei minime cre-
diderit ea que suggererat nihilominus
acquieuit ne periret. Et qua post
modum inobediencia precesserunt omnia ma-
la per vniuersum orbem: unde vos omnes
huiusmodi veneni principes estis de
qua quidem inobediencia in alio loco
et tpe tibi narrare dispono quantum
est homini periculosum: ut amplius i-
de cognoscas obedientiam esse comen-
dabilem. Et ergo mortem ipsius iobe
dientie auferes ab hoc clementissi-
me pater tribuendo vobis vni-
genitum filium meum cum magna pro-
uidencia: ut ita satisfaceret vestre ne-
cessitati prouidentiam inquam: ut cum
homo vestre humanitatis: atque mee
peccatis absconderet a demonio ve-
ritatem meam quod non valuit eam
agnoscere. Que mea veritas incar-
nata venit ad consummandum: et om-
nino destruendum illius mendacium
cum quo deceperat homines. Itaque
super hoc usus fuit magna prouiden-
tia. Attende diligenter amantissi-
ma filia: quia maiori prouidentia non
poteram vti quam preberet vobis vni-
genitum filium meum: imposuique si-
bi magnam obedientiam: ut a vene-
no liberaretur humanus genus quod
ex inobediencia primi vestri paren-

tis in orbem fuerat effusum. Unde
tanquam philocaptus: et verus obedi-
ens velocissime cucurrit ad obpro-
briosa mortem sacratissime crucis
et mediante sua sacratissima morte
vobis exhibuit vitam non humani
tatis: sed vigore diuinitatis qua per-
puidencia mea coniungi cum natura hu-
mana: ut satisfaceret culpe pro me
peccatore qui sum bonum infinitum que
requirebat satisfactionem infinitam:
vnde humana natura que offende-
rat et erat in se finita vniueretur infini-
te rei: ut infinito modo mihi satisfac-
ceret infinito pro omnibus hominibus: vnde
propter istas presentibus: et futuris. Et ut to-
tiens quotiens offenderet homo: et in
vita sua rediret ad me satisfacere pos-
set ex integro vniuersam naturam diuinam
cum humana vestra natura propter quas
unionem habetis atque recepistis per-
fectam satisfactionem. Hoc egit valde
gratiose prouidentia mea: quia cum opa-
tione finita: quia finita fuit in se pena
crucis in filio meo recepistis et fructum
infinitum virtute diuinitatis: ut iam
dixi. Hoc infinita prouidentia mei
patris vestri prouidit: ut iterum in-
duceretur homo vestimento gratie
qui perdiderat indumentum inno-
centie: et omni virtute nudatus sa-
me peribat atque frigore cruciabat in
ista vita sue peregrinationis ac erat
omni miserie subditus. Celi porta
sibi clausa fuerat: nec ultra spem ali-
quam habebat quam si potuisset ha-
bere quoddam inde refrigerium ha-
buisset in vita presentium. Et quia non habebat
ideo positus erat in afflictione magna
Ego vero deus eternus affectu pro

Quartus.

na puidi misericorditer hunc hois i
digentia: atq; magne necessitati. vñ
nō idutus a vestris iustitijs vel vir
tutibus: imo solum ab ineffabili bo
nitate mea: motus exhibui vobis
optabile vestimētū vnigenito filio
meo mediante qui dñ semetipm ex
poliauit vita corporali vos induit
vestimentum gratie pariter et inocē
tie. Quā gratiam et innocentia in san
cto baptismo recipitis in virtute sui
preciosi sanguinis: vñ macula pec
cati originalis a bluit in quo pcepti
fuitis a parētibz vestris. Et ideo
dulcis mea puidētia puidit non
cum afflictiva pena corporali put
erat in testamento veteri pñctum:
qm̄ circūcidēbant hoies: s; cū dulce
dine sacri baptismatis. Itaq; nunc
itē indutus ē. Et ēt ipm hoiez val
de calefecit dñ vnigenitus filius me
us humano generi patefecit ex vul
neribus atq; scissuris i suo sacratissi
mo corpore pceptis ignē excellētissi
me caritatis mee qui velat⁹ erat oc
culte sub ciner vestre humanitatis.
Nōne videtur hoc esse valde suffici
ens ad calefaciēdū cuiuscūq; cor ho
minis q̄tūcūq; frigidū p̄gelatū:
Nisi forsitan voluerit esse obstinat⁹
et excecatus ab amore proprio: nec
attendere velit quātū ineffabiliter
eū affectuose diligo: puidētia mea
cibū vite tribuit ei: vt dñ est in vi
ta presentī peregrinus p̄fortari pos
sit sicut alibi tibi dixi. Etiam inimi
ci sui sunt ita debilitati: q; nullus ei
nocere pōt nisi sponte voluerit acq̄
scere. Quā rectissima est: et ex plana
ta cū sanguine mee veritatis icar

nate: vt homo facilliter attingere pos
sit ad illum finalem terminum ad
quem illum taz gratiose creauit. S;
qui cibis est iste. Sicut alibi sedio
se tibi narraui est venerabile sacra
mentum corporis: et sanguinis x̄su
christi crucifixi: vbi et in quo deus et
homo continetur. Atq; angeloz
cibus atq; vite qui faciat omnem sa
melicū qui de tali cibo delectatur
non aut illū qui minime famelicit.
Iste nāq; cib⁹ ore sancti desiderij sū
mi dñ: et amo. succensō gustari vi
des ergo q; puidētia mea dedit ho
vnde saluberrime p̄fortari valeat.

Quō de⁹ puidit exhibēdo spem
hoi et qui spat ampli⁹ gustat p̄fect⁹
eius puidētiā. Cap. cxxvi.

Etiam homini tradidi spem i
refrigeriū si cū lumine sanctis
sime fidei p̄tium gloriosi sanguinis
aspererit qd i veritate p eo p̄solutū
est. vnde recipe dñ firmam in corde
spem: imo certitudinem proprie sue
salutis: i obprobrijs x̄su christi cru
cifixi sibi restituitur honor: q; si enī
omnibus membris proprij corporis
ipse me pluries offendit: et iesus vñ
genitus meus dilectissimus in om
nibus mēbris sui corporis gravissi
ma tormēta sustinuit. Et cū humili
obedientia sua corripit: et emēdauit
inobedientia ade primi vestri parē
tis atq; successor. Et ab ipsius obe
dientia oēs acquisiuitis abundan
tissime gratia sicut ex inobedientia
primi parentis oēs inuoluti fuistis
i culpa: hoc ē vobis a mea puidētia
q. liij

Tractatus.

ecessum q̄ nūq̄ hominī defuit a
principio mundi vsq̄ nūc: Imo nec
in futurum vsq̄ ad vltimū vllō mo
do deficiet quin ordinate salubrī
terq̄ prouideat in omni vestra ne
cessitate multis atq̄ diuersis mo
dis put ego iustus et optimus medi
cus infirmitati vestre cognosco ne
cessariū et vtile pro salute vestra vt
hominī restitua integram sanitatē:
et pro cōseruatione sue sanitatis: pro
videntia mea nunquā alicui eā reci
pere volenti deficiet ex his qui per
fecte sperāt in me. Qui vero sperāt
in me pullant et in veritate clamāt
nō solūmodo verbo sed affectu et lu
mine factissime fidei me gustabunt
in prouidentia mea sed non illi qui
pullant et clamāt verbo solūmodo
dicentes dñe dñe. Dico tibi si me nō
erposcent et erquirent alia virtute
mediante q̄ ego nō cognoscā eos ex
misericordia sed tantūmodo per iusti
tiā. Itaq̄ replico q̄ prouidentia mea
nunquā alicui qui speret in me in
veritate deficiet vllō modo sed so
lū illis qui de me desperāt in se solū
modo sperātes. Tu bene nosti q̄ ho
mo sperare nō pōt in duabus reb⁹
oppositis hoc exprimere voluit ve
ritas incarnata cum in euāgelio di
xit. Nemo pōt duobus dominis ser
uire: q̄ si vni seruit habebit aliū in
cōtēptū. Servire vero nō est absq̄
spe: q̄ seru⁹ alicui domino vtiq̄ ser
uit cum spe placēdi dño suo siue ser
uit cum aliqua spe quam habet in
precio vel utilitate quā inde conse
qui sperat. Inimico s̄o dñi sui nul
lo modo seruiret q̄ obsequiū face

re nō posset absq̄ spe qualiscūq̄ la
cri. Et ipse priuatim se cerneret eo
rū que prestolabatur a dño suo re
cipere. Sic ergo cogita filia carissi
ma q̄ accidit anime. Nam oportet
eā in me sperare mihiq̄ seruire vel
q̄ in mundo speret et in semetipsa et
ipsi mundo seruiat: tantū enim ser
uit mundo extra me seruitio sensus
li quantū amat propriā sensualita
tem et illi seruit: de quo fuitio et amo
re sperat habere cōplacentiā sensiti
uam vel aliquam utilitatem. Sed
q̄ spes huiusmodi posita noscitur
in re finita vana pariter et transito
ria ideo sibi deficiet et non habet effe
ctum eius quod optabat. Dux ve
ro sperat in se vel in mundo non in
me sperat: quia mundum vñ homi
nis desideria mūdāna ingiter odī.
Et in tātam abhominatiōem ha
bui q̄ vnigenitū filium meum vo
lui subire mortem obprobriose cru
cis. Mundus itaq̄ nullam confor
mitatē meā habet nec ego secum.
Sed asa que pfecte sperat in me mi
hiq̄ seruit ex toto corde suo statim
ex necessitate compellitur occasiōe
predicta oīno de mundo piter et de
semetipsa diffidere atq̄ desperare.
Hec intelligo de spe posita cum
fragilitate ppria. Ista vera spes est
amplius vel minus perfecta iuxta
mēsuram amoris quā aīa in me hēt
et ita pfecte vel iperfecte de prouiden
tia mea degustat: et absq̄ dubio euz
maiori pfectiōe gustāt atq̄ recipiūt
eā illi qui mihi seruiūt atq̄ sperant
in me solū intuitu cōplacēdi mihi q̄
illi qui seruiūt intuitu fruct⁹ alieni

Quartus.

lus vel ex delectatiōe quā inueniūt
in me: isti primi sunt illi quorū in vl
tīmo statu aīe tibi narraui pfectio
nē. Alij vero de quibus in p̄senti lo
quor: sunt illi secūdi ac tertij de qui
bus imperfectiōez ostēdi narrando
de statibus aīe qz vadunt z seruiūt
cū spe fructus del proprie delecta
tionis. Tamē illis imperfectis ac etiā
perfectis affectuosa caritate prou
deo: dū tamē ipsi non presumant in
se sperando: quia presumptio presa
mēdi de se sine sperandi ab amore
pprio pgredit z offuscat oculū iūel
lectus priuās cum lumine sanctissi
me fidei: vnde non incedit cum lu
mine rōnis z ideo meā prouidētiā
nō agnoscit: nō qz illa nō experiat:
qz nullus est exclusus eo qz iusti pa
riter z peccatores a me pculdubio
puidētur. Nam oīa creata sunt a
bonitate mea. Ego nāqz sum ille qui
sum z absqz me nihil oīno factum ē
excepto peccato qd nihil est. Itaqz
recipiūt z ipsi de prouidētia mea sed
nō intelligant qz non agnoscunt eā.
Et qz non agnoscunt ideo nō amāt
illam: ideo nec inde fructū gratie re
cipiunt: oīa vident indirecte velut
excecati lz omnia directa sint: lucez
vident in tenebris atqz tenebras in
luce qz posuerunt spem atqz seruīti
um in tenebris vnde in murmura
tionē incidunt z ad impatientiam
veniunt. Ecce cum quanta stultitia
pcedunt. Sed o carissima filia quō
possunt isti credere qz ego summa z
eterna bonitas alia velle possim qz
bonum ipsoz in rebus parnis qz
quotidie permitto pro salute sua cū

satis experiantur qz ego nihil aliud
volo nisi sanctificationem ipsoz in
in rebus magnis: cum omni cecita
te sua facere nequeant qz saltem alī
qualiter cum paruo naturali lumi
ne non videant bonitatem meam
atqz nice prouidētie beneficiū quā
inueniūt z eam denegare non pos
sunt in prima creatiōe. ac in recrea
tione quā homo recepit in sanguine
quando fuit recreatus ad gratiam
vt alias tibi dixi. Hoc est ita clarū
atqz manifestum qz nullatenus con
tradecere possunt: nihilominus ipsi
terrentur ex umbra sua quoniam hū
iūsmodi naturale lumen in virtute
sua non exercuerunt. Homo stult⁹
non aduertit nec attente cōsiderat
qz ego prouidi de tempore in tēpus
in vnīuerso generaliter z vnīcūqz
particulare iuxta gradum suū. Et
quā nullus est in vīta presenti sta
bilis: imo quotidie mutatur de tē
pore in tempus vsqz quo peruenie
rit ad suum firum terminum: iugi
ter ego prouideo de omnib⁹ oppor
tunis atqz tempore opportuno.

Quomodo deus in veteri testa
mento prouidit cum lege atqz pro
phetis z postmodum in nouo cum
enāgelica doctrina. Ca. cxxxvij.
In veteri testō prouidi dādo le
ge in manu Moysi z illi popu
lo meo dirigēdo pphas a spū scō do
ctos z illuminatos vñ noneris qz aīe
qz vnigenit⁹ fili⁹ me⁹ veniret in car
nem ille populus indatens valde
modico tempore sterit absqz pro
pheta: vt haberet ex prophetis
qz illi

Tractatus.

exhortationem atq; spem q; veri-
tas mea veniret in carnem veluti
ppheta prophetarū vt eos a serui-
tute liberaret atq; celum eis aper-
ret precioso sanguine suo qđ antea
tanto tempore scelerat obleratum.
Postquā aut ipsū verbū amabi-
le carnē assumere dignatus ē nul-
lus vltra propheta surrexit in eis
vt ipsi certificarentur qđ ille quē ex-
pectabāt venerat vnde nō expedie-
bat qđ aliq; prophete ipsū annūcia-
rent licet ipsū minime cognone-
rūt nec cognoscant ex propria ce-
litate. Postque hoc prouidi mittere
dō verbū vt est dictū qđ vtiq; fuit
vester mediator inter me deū eter-
num et vos. Post ipsū venerunt
apostoli: martyres: doctores atq; cō-
fessores vt alibi tibi dixi. Nec oīa
prouidentia mea fecit et tibi dico qđ
vsq; ad vltimum in veritate prou-
debit. Nec anteq; est vna prouiden-
tia generalis exhibita creaturis oī-
bus que rationem habent que vo-
luerint ex tali prouidentia fructum
habere. In particulari quoq; dō oīa
per prouidentiam meā vitam sine
mortem quocunq; modo perueniat
famē et sitim perdere statum in mū-
do nuditatē: frigus: calorem: inturi-
as: cōtumelias atq; derisōes. Nec
oīa permitto fieri vel dici ab homi-
nibus. Non qđ ego faciam iniquita-
tem male voluntatis eius qui ma-
le operatur et iniustitiam exercet:
sed eē pariter et tempus quod hēt a
me recipit. Quod esse tribui sibi nō
vt offenderet proximum aut me: s;
vt mihi fideliter seruiret et illi cum

affecta caritatis: vnde permitto il-
lum actum vel ad probandam pa-
tientie virtutē in anima in eo qui
recipit vel cum humilitate sese co-
gnoscat. Aliquando permitto qđ vi-
ro iusto quasi totus mundus aduer-
sabitur et vltimo morietur extraneo
modo ita qđ omnes admirabuntur
et videbitur iniustum qđ vir iustus
ita moriatur in aqua vel in igne ali-
quādo deuorabitur ab aliqua fera:
quandoq; ruet aliquod edificium su-
per eum vt perdat vitam corpora-
lem. Quod quantum hec videntur vl-
tra modum extranea illi oculo qui
lumine caret fidei sanctissime s; nō
oculo fideli. Quia fidelis inuenit
atq; gustauit ex amoris affectu in
magnis rebus antedictis meā pro-
uidentiam: et ita videt et agnoscit qđ
cum magna prouidentia cūcta dispo-
no solummodo pro salute hominis
procurāda. Et ita omnia recipit cū
humili reuerentia: nec villo modo
scandalizatur in se nec in operibus
meis nec etiam in proximo suo sed
omnia tollerat cum vera patientia
prouidentia mea nulli creature de-
negatur sine solitur quoniam cum
ea omnia condita sunt. Aliquando
videtur in prudenti viro qđ grādo
sine tempestas sine fulgur quibus
aliquando qđ allido vel occido sit
vna crudelitas iudicando qđ quasi
salutem illius negligere voluerim:
et ego sic ordinam et permisi vt ena-
deret mortem eternam et ille iudi-
cat oppositum: et sic homines huius
mundi volunt in omnibus opera
mea contaminare male iudicando

Quartus.

ac intelligendo fin eorum infimus intellectum.

Quomodo quicquid nobis de^o cōcedit ē solūmodo pro bono nostro et q̄ illi sunt ceci qui iudicāt oppo/ situm. Capitulum. cxxviiij.

Post hec ipse dñs ait. vult dñe dilectissima filia vt videas atq; di ligēter attēdas cū quāta patientia supportare me conuenit hominem quē ad imaginē et similitudinē meā cū affectuosa caritate creauit. Aperi as oculū intellect^o et aspice in me p̄t p̄ue cōsidera casus illū p̄ticularem pro quo me rogasti vt grātiose pui derē: et ego puidi sicut optime nosti taliter q̄ absq; periculo mortis ille statū suū cū felicitate recuperat. Et sic occurrit in illo p̄ticulārī casu ita generaliter ē in oībus alijs rebz. Tunc aīa deuota sui oculū intelle ctus aperit cū lumine sanctissime fidei cū anxio desiderio qz p̄p ea q̄ ei de^o dixerat ampli^o de sua p̄tate cognoscebat i dulcissima puidētia p̄p obediētā p̄cepti diuini multuz speculādo: attēte et attēdēdo diuine maiestatis abissuz et ineffabilē car/ tatē ei^o apte ipsaz videbat eē sum/ mā et eternā bonitatem: et q̄ solūmo do nos ex affectuosa caritate crea/ uerat atq; sanguine p̄cioso sui filij re dimerat. Et iō cū eodem amore tri buebat oīa que cōcedebat alicui si/ ue per mittebat v3 p̄solationes atq; tribulationes. Omnia paternā ca/ ritate suis creaturis exhibebat: et vt hominū eterne salutis p̄videret

et non alio respectu et q̄ sanguis effu sus cum tam ignisera caritate pa/ tēter attestabatur hāc eē verita tem. Tunc ait illi summus et etern^o pater. Isti sunt velut excecati ab amore proprio qui cum impatiētia multa scandalizantur. Ego loquor nunc tibi in p̄ticulārī et in gene/ rali reassumēs illud quod dicere ce perā. Dico ergo q̄ ipsi condempnāt et iudicant in eorum odiū detrimen tū ruīnam atq; damnaz ea que fa/ cio eis ex amore singulari et in bonū ipsoz: et vt penīs eternis absolute p̄sumentur: et vt cū felici lucro p̄ueni ant ad vitam eternam. Ergo quare de me conqueruntur? Ex eo q̄ i me sperare nolūt: immo pōt^o in semet/ ipsis. Et iam ego dixi tibi q̄ ex hoc incidūt in tenebras: et ideo nō agno scūt et odiūt illa q̄ debēt in magna reuerētia recipere: sed ipsi veluti su perbi nolūt occulta mea iudicia te mere indicare que sunt oīa rectissi/ ma et iusta ipsi faciunt vt aliquādo ceens facere solet qui cum simplici seu leui tactu inanis vel ispidus gu stu aut incerto sono vocis iudicare p̄sumet in bonū siue malū iuxta su um infirmū et ignorantē sensuz atq; renuūt in me confidere qui sum ve ra lux et summa sapientia et sum ille qui spiritaliter atq; corporaliter eos alēdo nutrio et absq; me nihil pos sunt hēre siue facere. Si autē aliqui seruis eis ab aliq̄ creatura ego sum ille qui tribui sibi volūtātē illā et or dinari totum v3 vt illa posset vel/ let atq; sciret facere. Sed illi velut stulti procedere volunt cum tacēt

Tractatus.

manus que decipitur aliquādo qz nescit in suo tactu discernere de coloribus qz lumine caret: ita decipitur etia gustus quoniam aliquādo minime videt animal imūdu quod ē in cibo. Turis aliqui decipiunt in dulcedine soni: qz nō videt illi qui canit qui cū illo sono siue cātu nisi cū diligentia sibi caneret ei posset inferre mortē. Ita faciunt isti qui velut excecati perditō lumine rōnis tan gēdo solūmodo cū manu sensus exterioris atqz carnalis vite munda ne delicias iudicāt eē bonas: qz non vidēt z nō aduertūt ipsas eē velut pānus insertus z inuolutus in spīnis varijs cū multa miseria z laboriosis angustijs intantū qz cor illud qd extra me possidet illas: ē incōportabile sibi metipso. Sic enim oīi desiderij qd inordinate diligit eas dulces apparēt atqz suaves ad fruendum. Et nō aduertit qz ibi residet animal imūdu multarū iniquitatū atqz peccatorū mortalīū que reddūt animā imūdā: z illā elongant a similitudine mea z auferūt ei gratie vltā. vnde si tales nō intēdūt cū lumine sanctissime fides ad purificandā animā in sanguine acquirēt inde mortē eternā. Auditus ē amor proprius qui sicut ei videtur dulce sonū emittit. Quare sibi videtur ita. Quia aīa talitū sequit amorem proprium sue sensualitatis. z qz non videt a sono decipitur. Et qz post illā ablit per inordinatā delectationē se reperit in foueam aductam ligatam vinculo culpe atqz se traditā in manibus inimicorum suorum qz tanqz

excecata per amorem proprium z fiducia quam in se posuerat z i proprio sensu in me nō confidit qui suz via z fidissim⁹ dux. Que via humana generi facta fuit ab incarnato verbo v3 vnigenito filio meo qz vobis apte dixit. Ego sū via vltas z vita: z ē lumē vñ qui vadit p cū decipit nō pōt z nō vadit in tenebras: atqz nemo pōt ad me venire nisi per eū: qm̄ est vnū mecum. Et iam ego tibi dixi qz ex vobis pontē fecerā: vt ad metute venire possētis qui sum finis atqz terminus vester. Et nihilominus hoīes ignorantes z ingrati non confidunt in me qui nihil aliud ab eis opto atqz requiro nisi sanctificationem ipsorum: z ad istū finem ex affectu singularis amoris eis oīa permitto z exhortor: z ipsi semper in me scandalizant: z ego patiēter eos tollero supportando mores eorum quoniam ego eos dilexi non dilect⁹ ab eis imo prius qd essent: z ipsi quotidie me persequunt cū impatiētia multa simul z odio murmuratione atqz infidelitate magna volētes instigare iugiter occulta iudicia mea fm̄ cecitatem z ignorantiam ipso: ruz: que proculdubio sūt valde iusta cum paterna caritate z ingenti amore cum ipsi semetipsos ignorēt: z ideo cum falsitate vidēt: quia qui semetipsum non agnoscit me cognoscere non valet nec etiam meas intelligere iustitias.

Quomodo deus in aliquo particulari casu prouidit salutē anime illius cui casus occurrit. Ca. xxxix

Quartus.

Ubi aperte cognoscere carissimam filia quantum iste mundus est in misterijs meo fraudatus. Alper diligentem oculum intellectus et aspice in me: videbis quod veritatez in casu particulari que ego tibi promisi narandam. Et sicut est de isto ita de multis alijs narrare posses. Tunc anima deuotissima volens eterni patris obedire precepto anxio desiderio respiciebat in eum. Ipse vero pater eternus aperte patefaciebat ei damnationem eius: pro quo casu euenerat et ait. Ego volo te nosse quod ut euaderet hanc eternam damnationem in qua vides illum fuisse venturum ego permisi casum istum inopinatum: et qui videtur ita terribilis ut cum sanguine suo mediantem sanguine dilectissimi filij mei vitas adipisceretur eternam. Non enim obliuioni tradideram amorem atque reuerentiam eius ad Mariam virginem filij mei genitricem gloriosam. Cui concessum est a bonitate mea propter incarnati verbi reuerentiam quod quicumque iustus vel peccator qui recurrit ad eam cum deuota reuerentia nullo modo diripietur vel denotabitur ab infernali demonio. Nam ipsa est a me velut esca dulcissima collocata et electa pro capiendis hominibus et animabus precipue peccatorum. Itaque magna misericordia motus ego hoc feci ut permittendo casum illum quem homines existimant ita crudeliter. Non quippe feci malam voluntatem iniquorum: imo solum effectum qui iudicatur ab hominibus esse crudelitas. Et hoc eis accidit ex amore proprio qui ab-

stulit eis lumen: et ideo veritatem meam ignorant. Sed si vellent huiusmodi nubem auferre sibi cognoscerent illam et amarent et sic omnia reciperent in debita reuerentia et in felici tempore collectam fructum omnium laborum cum gaudio possiderent. Sed amantissima filia minime dubites quod in eo de quo me rogas implebo desiderium tuum et aliorum meorum amicorum. Ego sum deus vester omnium laborum iustissimus remunerator atque sanctorum desideriorum impletor: dummodo inuenirem aliquos in veritate pulsan-tes ad meam sanuam veritatis ut non errarent neque deficerent in spe mee providentie.

Hic deus enarrans providentiam suam erga suas creaturas diuersis alijs modis conqueritur de illis pro infidelitate illarum et exponens unam figuram veteris testamenti unam perutilem exhibet doctrinam.
Capitulum. cxi.

Narraui tibi de isto particulari casu: nunc volo tibi loqui generaliter. Tu nunquam intelligere posses ad plenum quanta sit hominibus ignorantia ipse procedit absque sensu quocumque siue prudentia cum sibi met ipsam abstulerit in se sperando confidens in proprio sensu. O stulte ac insipiens homo non ne consideras et attendis quia virtus atque prudentia tua non est ex te: imo bonitas mea que necessitati tue prouidit gratulose tibi precessit eam. quis

Tractatus.

hoc aperte tibi demonstrat. Illud quod in te frequenter experiris: quoniam aliquando vis unum agere quod non valet nec villo modo scies quandoque scies et non valebis: quandoque deficiet in tempore: et si quandoque tempus habebis voluntas non aderit. Totum hoc a me tibi gratiose conceditur ut salutem tue provideatur ut agnoscas et intelligas te non esse a te: et habeas humiliandi te materiam et non elate superbiendi. Unde reperies in omnibus privationem atque mutationem quod non sunt in tua libertate. Solummodo gratia meam inuenies esse stabilem atque firmam que tibi nullatenus auferri potest nec inultus ab ea mutari potes nisi sponte redieris ad culpam et ab ipsa gratia discesseris. Ergo quod potes erigere caput contra meam bonitatem. Si capax es et vis uti ratione caput erigere non valet neque potes in tua cognitione sperare neque confidere potes in aliqua spe tui sine de te. Sed quia factus es animal brutum absque ratione non vides neque cognoscis quod omnia mutantur excepta gratia mea. Ergo quare non confidis in me qui sum creator tuus: quare confidis in te. Nonne tibi sum ego valde fidelis. Certe sic. Ista non sunt tibi occulta quod ea iugiter experiris. O dulcissima filia vides apte quod homo mihi valde fuit infidelis et minime legalis obediens quam ipso fuerat sibi transgrediendo vnde cecidit in mortem. Ego vero sum tibi fidelissimus observando tibi atque tribuendo sine ad quem ego creaveram eum vix summum et eternum bonum: et ad perficiendam istam veritatem

meam uniti summam et eternam divinitatem cum infirmitate humane nature. Atque sic homo redemptus extitit: et ad gratiam recreatus unigeniti filij mei dilectissimi sanguine mediate et sic experientia docete probavit. Sed apparet quod ipse pauper et infidelis homo minime credat quod ego sum potens ad eum subveniedum atque fortis ad eum adiuvandum et defendendum ab inimicis suis: et sapiens ad illuminandum oculum intellectus eius. Neque clementiam habet ut noliz eisdare que necessaria sue salutis sunt: neque sum dives ut cum ditare queam: neque pulchritudinem habeam ut ipsum valeam facere pulchrum: neque cibum habeam ut eum saturare valeam: neque vestem ad eum induendum: eius opera patefate. re videtur cum ita credere: quod si realiter ita non crederet appareret ex effectum suarum operationum: et nihilominus iugiter homo experit quod ego sum valde fortis. Nam cum in eentia sua quotidie cōseruo et ab inimicis eius valida manu defendo: nec est aliquis qui resistere possit fortitudini sue potentie mee. homo homo non videt quod renuit videre. Cum sit pietas mea totum orbem ordinantem atque gubernantem cum tanta diligentia procedens ordinate quod ibi nihil omnino deficit nec aliquis ultra quicquam ei potest apponere circa corpus vel animam. In omnibus ego providi non a vestra voluntate coactus quod nec erat sed a mea clementia solum inducitur et inclinatus: ita creavi celum et terram atque mare propter et firmamentum celi ut super vos et universam terram monerem ac rem respirare possetis: ignem et aquam ut unum contrarium a suo contra-

Quartus.

rio temperaret solē ne staretis in tenebris. Quia sunt facta et ordinata ut hōi satisfiat in suis opportunitatibus. Celū est ornatū auiibus: terra fructibus cū animalibus multis ut hō viuere possit ex eis. Mare quoque piscibus habundat. Quia cōdidi multū ordinate atque providentia magna. Postquā autem oīa creauī bona et perfecta. Postremo creauī hominē ad imaginē et similitudinē meā: et eū in hoc viridario collocaui quod ex culpa primi parentis. Unde germinauit illico spinas ubi flores odoriferi prius erāt vix innocentie et magne suauitatis. Quia parebāt ad vultū hōis ex culpa et inobediētia per petrata repit in se rebellionem et in alijs creaturis: vñ siluester ē effectus iste mundus ac etiā hō qui vocatur alius minor mundus. Ego vero pietate paternā pulsi mittēdo sēbum vngentū meū in mundum qui abstulit ei infirmitatem originalis peccati et spinas euulsit ab eo refecit mūdū in pulcrū viridarium aspersum ipsius vngentū meū sanguine pēlosō: et ablata spina peccati mortalis in eo plātas inferni septem donorū spūs sancti. Hoc vero factū extitit post mortem vngenti filij mei et nō ante: sicut apparuit in veteri testamēto sub ista figura. Regatus Heliseus ut iuuenclū iā defunctū a morte suscitaret ipse non iussit. Imo Biezī cū baculo suo direxit in iungēs ei quod illū poneret super defunctū etiam puer. Cū ergo glēzī pfectisset ut ei fuerat iheratū iuuenclū ille nō surrexit. Quidē hoc heliseus iussit in

ppria psona et ex toto se cū puero cōformauit in oībus mēbris in facie eius aspirando septies vnde puer illico vite restitutus ē. Hoc in figura contigit in Moysē quē ego misi cū baculo legis ut exponeret super mortuo generis humani. Sed per baculū istiusmodi legis nō habebant vltimā. Vngentū ergo filiū meum dixerit qui figuratus extiterat per heliseum qui se conformauit cum isto mortuo per vniōnē diuine nature cū humana vestra natura. Cū oībus mēbris ista diuina natura fuit vnta vix cū potentia mei patris eterni cū sapientia ipsius vngenti mei et cū clemētia scī spūs: quod totum sum ego vnus deus abissus trinitatis cōformatus: et vnitus cum natura vestra humana. Post hanc autem vniōnē alia ē et egi hoc amozosum et amābile verbū vix quod velut philocaptus velocissime cucurrit ad mortem obprobriōssime crucis ubi se totaliter extēdit. Et post istam vniōnem isti filio mortuo septem dona sancti spūs valde caritative donauit quasi septies in faciem eius aspirando et in ore desiderij sancti sufflādo: et sic in sacro baptisinate ei mortuē peccatorū abstulit et vitā gratie donauit: vnde mortuus ipse pētinus aspirauit in signū vite per os vix eticiendo peccata sua per humilē cōfessionē. Itaque viridariū istud modo suauibus atque dulcibus fructibus ē exornatū. Tercū est quod ortolanus istius viridarij vix arbitriū liberū illud valde facere pōt domesticū siue siluestre sicut ei placuerit vix cū scā sollicitudine

Tractatus.

etudine sue negligenter illud excol-
lendo. Si enim in eo seminauerit ve-
nenum a mortis proprij. unde nasci-
tur vitia septem principalia: necnō
et alia que procedunt ab eis illico re-
pelluntur illa septem dona sancti
spiritus: et ita priuatur omni virtu-
te: ibi non est aliqua fortitudo: quia
factus est imbecillus. Non est ibi te-
perantia: neque prudentia: quia lu-
men amisit cum quo ratione landa-
biliter utebatur. Non est ibi fides
vel aliqua spes vel iustitia: quia fa-
ctus est iniustus in se quoque sperat:
et cum fide mortuus sibi metipsum cre-
dit: confidit in creaturis: et non in
me creatore suo. Non est ibi caritas
vel ulla pietas ex eo quod sibi met ab-
stulit ea cuius amore priuato proprie
fragilitatis. Unde quia sibi metipsum
crudelis est effectus alicui proximo
pius esse non valet. Priuatus est
igitur omni bono: et peruenit ad ab-
ominabile malum atque mortē hor-
rendā. Sed unde vitā obtinere po-
terit? Ab hoc eodem eliceo verbo vni-
genito filio meo. Et quō: si hic orto-
lanus euellat huiusmodi culpe sue
spinas cuius odio sancto: quod nisi semet
ipsum odiret nunquā eas euellere pos-
set. Et cū amore sincero currat ad se
reformandū cū doctrina mee verita-
tis incarnate: et ipsum viridariū asp-
gat illo p̄ioso sanguine filij mei qui
sanguis effunditur in capite pecca-
toris a sacerdote quā post humile cō-
fessionem p̄fessionē: atque satisfactio-
nem cū sacro p̄posito ulterius nō
offendēdi ab eo recipit absolutionē
hoc vitā nō potest hō domesticare: si

ne renouare: hoc viridariū aie sue
vum est in presenti vita postea: nan-
que non habet ultra remediū p̄
ut alias tibi dixi.

Quomodo de⁹ puidit erga nos
vt p salute nostra tribulemur: et de
misericordia illoꝝ qui spant in se: et nō in
sua prouidentia. **Capit. cxli.**

Uides ergo quod cū prouidentia
mea repaui salubriter hōies
qui dicit esse secūdus: vel minor mū-
d⁹. Primum quippe nō fuit ablatus
quin abundāissime germinaret spi-
nas multarū tribulationū: et in oib⁹
homo rebellionē iuenit. Nec hoc ē
actū absque prouidentia mea: et absque bo-
no vestro: imo cū magna prouidentia
et utilitate vestra p̄fertur: vt auferat
homini spes huius vite p̄ntis: et vt
velocissime curat: et ad me cursum
dirrigat qui sum felix finis: atque ter-
minus eius. Ita vt saltez ex quadā
importunitate molestiarū ab eo cor
auferat: et affectum ad me eleuet.
Et nihilominus homo cū tanta p̄-
cedit ignorantia: quod oīo videt igno-
rat veritatē. Et est ita fragilis ad se
quotidianē dilatandū imundū quod nō
obstantibus huiusmodi laboribus:
atque spinosis tribulationib⁹ quas ibi
repperit nō videt: quod ab eo se segregā-
re velit: neque curat ad patriam suā
quam ei preparauit redire. Potes
hinc amantissima filia coniecturā
quid infelix homo faceret si respiraret
in mundo solūmodo p̄solatiōes et de-
lectationes ad votū: atque requiē abs-
que pena quacūq. Et iō cū dulci p̄

Quartus.

videntia misericorditer permitto: et
exhibeo: ut ipse mundus: angustias
atque tribulationes hominibus habundantibus
sine germet: et ut in eis patietur vir-
tute crepiat: atque per penam: et violentiam
quam sibi faciunt inueniam: unde eis
debeat exhibere premium. Itaque sem-
per: et in omnibus ordinavit cum ma-
gna sapientia prudentia mea. Unde
ita quidem homini gratiose processit: quod
sum valde diues: et inestimabiliter
ampliora dare possum: et volo: ut ui-
deat quippe mecum sunt infiniti: imo sunt
omnia per me condita: et absque me nihil
omnino potest esse. Unde si quis
optat habere: vel videre pulchritu-
dinem. Ego sum pulchritudo super-
prema: si quis bonitatem ego sum eter-
num atque summum bonum. Ego sum sapien-
tia. Ego benignus pius iustus atque
misericordissimus deus. Ego largus
et non auarus. Ego sum ille qui tri-
buo multum habundanter omnibus
a me postulantibus libenter aperto
cunctis in veritate pulchritudine om-
nibus me vocantibus illico respondeo. Non
sum ingratus: imo valde gratus: at-
que discretus: et omnes in seruitio meo
laborantes cum habundantia ma-
xime remunerabo. Si quis valde dul-
cis: nam animam que voluntatem meam in-
duit in societate maxime retineo
et seruo. Ego sum illa certissima pre-
videntia que nunquam seruis meis in alio
quo casu defum qui spant in me omnibus
previdens ubique tam in anima quam in corpore
infidelis autem homo qui me pascere sine
nutrire videt et in arido ligno ver-
mem: et animalia pascere bruta: plu-
resque maris: et volatilia celi sole atque

rorem ordinante: et tempore proprio veni-
ad impinguandam terram una cum
placitis: et alijs fructibus quomodo
credere potest quod ei provideat non velim
quem in tanta dignitate creavi ad
imaginem: et similitudinem meam
cum hec omnia fecerim in seruitio suo:
et ad sui subsidium. Unde cumque se
vertat spiritualiter: vel temporaliter ali-
ud invenire nequit quam abyssus: et ignem
eternum mee caritatis cum vera: et per-
fecta providentia. Sed ipse non vi-
det: quod lumen abstulit sibi: imo
neque videre curat. Ideo scandaliza-
tur erga proximum artando: et restri-
gendo caritate: et cum avaritia de-
die crastino cogitando. Cum hoc a ve-
ritate mea fuerit ei prohibitum vi-
cente. Nolite cogitare de crastino su-
ficiet enim vobis cuiuslibet sollicitudo eius
ubi de vestra infidelitate vos argu-
it ostendendo prudentiam meam atque
temporis brevitatem dicens. Nolite
cogitare de crastino. Quasi dicat: no-
lite cogitare de illo de quo securi non
estis habere. Nos enim docet primo
querere regnum dei et iustitiam eius
vix vitam bonam atque sanctam: quod
his minimis: ego novi: videtur pa-
ter eternus vos indigere. Ideo cuncta
per vobis feci: et mandavi terre: quod de su-
is fructibus exhibeat. Iste homo mise-
rabilis homo qui ex sua dissidentia re-
strinxit in se cor atque manus in carita-
te proximi mihi me legit huiusmodi do-
ctrinam a mea veritate traditam: quod
vestigia sua non immittatur. Unde
sibi met efficitur incompotabilis.
Et ex eo quod in se confidit: et in me spe-
rare negligit omne malum oritur.

Tractatus.

Talis enim se iudicem facit voluntatis hominum: nec attendit: quod ego non ipse iudicare debeo. Insuper et voluntatem meam non attendit: nec in bono iudicat: nisi quando videt aliquam prosperitatem siue delectationem vel mundi complacentiam. Et si hoc ei defecerit non videtur ei sentire: neque recipere providentiam neque bonitatem aliquam. Sibique videtur esse priuatus omni bono pro eo quod affectus eius erat ex toto positus in tali mundi complacentia siue delectatione propria. Et quoniam excecatus est a propria passione diuitias ibidem intrinsecus existentes penitus ignorat. atque fructum vere patientie. Sed inde solum haurit in se mortem: et in ista vita gustat animam inferni. Tamen isto non obstante non obmitto ex bonitate mea quin ei provideam. Ita namque precepi terre: quod de suis fructibus peccatori tribuat sicut et iusto: imo frequenter peccator habundabit huiusmodi magis quam iustus. Et ita solem atque pluviam: ego peccatori concedo sicut et iusto. Hoc autem mea bonitas ita facit: ut habundantius in anima iusti diuitias inuisibiles postmodum exhibeam qui amore mei se temporalibus operibus expoliavit ex corde renunciando mundo et omnibus eius deliciis ac etiam proprie voluntati: isti sunt proculdubio qui pinguescunt animas suam se dilatantes in mee caritatis abyssum in totum enim sui curam amittunt. Qui non solum amittunt curam huiusmodi temporalium verum etiam de se curam habere ne-

gligunt: et ex toto renuntiant. Tunc ego sum gubernator eorum spiritualiter atque corporaliter. Et cum eis videri particulari providentia ultra generalem quod clementia sancti spiritus ipsis valde fidelissime servit loco servitoris. Hoc in vita patrum sanctorum aliquando legisti de illo solitario sanctissimo viro qui renunciaverat omnibus amore mei. Postea cum egrotaret angelus ei missus extitit a clementia mea qui ministraret ei et in opportunitatibus ei prouideret corpori: quippe bene prouidebatur anima vero fruebatur admirabili gaudio propter illius angelus conuersationem Spiritus sanctus est talibus veluti mater qui nutrit eos ad verba divine caritatis. Fecit etiam eos liberos veluti dominos eis auferendo servitutem amoris priuati. Nam ubique fuerit ignis excellentissime caritatis mee non potest adesse proprii amoris aqua que dulces ignem istum extinguat in anima: iste servitor egregius: viz spiritus sanctus quem eis ex bonitate mea singulariter assignant animam induit inebriat atque que magna dulcedine nutrit: et ei magnas opes exhibet. Et quoniam omnia propter me dereliquit omnia repperit in me: et quod se de semetipso dereliquit se repperit de me egregie vestitam: et quod propter humilitatem se servam effecit ideo facta est in veritate domina. Eo quod mundo virtuosum dominatur atque proprie sensualitatem. Et quoniam in sensu et iudicio suo se totaliter excecavit in perfectissimo lumine inordinat. De semetipso desperat.

Quartus.

do perfecta spe pariter et vna fide
conatur a me et ita gustat eternam
vitam et omni pena et amaritudine
mentem affligere priuatur. Quia in
dicat in bonum quoniam in omnibus
voluntatem meam iudicat in qua
vidit et agnouit cum lumine fidei quod
ego solummodo quero sanctificationem
suam: et ideo patiens est effecta. Quod
quantum est hec anima beata: que
dum adhuc est in corpore mortali
gustat in se bonum immortalium.
Omnia recipit et videt cum reue/
rentia. Tanti poderis est ei sinistra
manus quanti dextera tanti turbu/
latis quanti consolatio. Tantum
appreciat esuriam et sitim quantum
cibum et potum: tantum frigus quan/
tum calorem: tantum nuditatem quan/
tum vestimentum: tantum vitam
quantum mortem: tantum honorem
quantum vituperium siue dedecus.
In omnibus firma consistit atque so/
lida quia stabilita et petram viuam
agnouit et vidit etiam cum lumine san/
ctissime fidei et cum firma spe quod omnia
confero cum eodem amore ac vno co/
deque respectu vix in salutem vestram:
et quod in omnibus ego provideo. Nam
in magnis laboribus ego exhibeo
magnam fortitudinem. Nec honora/
grauiora concedo quam homo portare vale/
at dum homo se disponat ad portandum
honorem mei in sanguine notorium est
vobis quod ego nolo mortem peccatoris
immo potius ut conuertatur et viuat
et pro vita sua tribuo quicquid ei con/
cedo. Hec aperte vidit et intellexit
anima que semetipsam exult et ideo
lectatur et exultat in omnibus que sen/
tit vel videt in se vel alijs. Nec du/
bitat quod ista minima deficiant ei quia
cum lumine fidei certificata fuit in
magnis et arduis de quibus in prin/
cipio mei sermonis ego tibi dixi. Quod
gloriosum est lumine istud fidei san/
ctissime cum quo vidit et agnouit ve/
ritatem meam. lumen autem istud ha/
bet ab isto nobili seruitore vix a spiritu
sancto quem assignant sibi quod est
vixque supernaturale lumine quod ac/
quirat anima sanam et gratia mea exerce/
do virtuosum naturale lumine quod ei
primo concessi.

Quomodo deus animabus sa/
melius gratiose prouidet de cibo ve/
nerandi sacramenti corporis iesu xpi
ubi continentur admiranda que/
dam. Capitulum. cxiij.

Nam quid amantissima filia no/
sti qualiter ego provideo ser/
uis et amicis meis qui sunt in me.
Eis duplici modo provideo. Nam
ois prouidentia qua erga meas creatu/
ras vix est in anima vel in corpore. Lume
quid ego in prouidentia corporis hoc est
ob futuram animam ut in lumine fidei
crescat et agmetur et ut in me spe/
ret atque confidat et aperte cognoscat
quod ego sum ille solus qui suus qui pos/
sum volo et optice scio suis opportu/
nitatibus occurrendo subuenire suamque
salutem operari: tu vides quod pro vita
anime tribui sacramenta sanctissime eccle/
sie: quoniam ei sunt cibum et non panis quod est
grossus et corporalis cibum: et ideo corpori
tribui. Sed quoniam est incorporea anima viuunt
de verbo meo. Iohannes mea vitas ait in eam

Tractatus.

gelio. Nō in solo pane vīuit hō s; in
oī sūbo qđ pcedit ex ore dei sequen
do v; cū itē tēde spūali hūi⁹ xbi mei
pro vobis icarnati doctrinā. Per
qđ xbi i virtute sui p̄ciosi sanguis
vobis vitā exhibēt ipā venerāda sa
cramēta. Itaq; spūalia sacramēta
sunt aīe p̄cessā quāuis appareant z
exhibeant i istrumēto corpali. Sed
acc⁹ ille corpalis z exterior nō erbi
beret vitā gfe nisi sūmeret ab aīa
cū dispositiōe spūali v; cū scō z p̄o
desiderio qđ quidē ē in aīa z nō in
corpe. Jō tibi viri q; erāt spūalia q̄
tribunūt aīe q̄ quidē ē i corpea non
obstātē q; mediātē corpe porrigant
atq; mīstrētur tñ aīe dīderio tribu
unt vt accipiat sicut viri. Aliqñ ad
augēdā in aīa famē z hūiusmōi san
ctū dīderiū faciā q; optabit ea nec
poterūt hēre: z q; nequit hēre ea cre
scit esurire z ifame crescit āpli⁹ i sui
cognitiōe vñ se reputat eis idignaz
er hūilitate pfunda: z ego tūc cā sa
cio dignā ei frequētissime puidēdo
varijs modis i venerabili sacramē
to: z optē nosti sic eē nō solū p audi
tū verū ēt p expientīā in temetipsa
qm̄ ex ordiatōe mea clemētia san
cti spūs q; talib; ordiatissime puidet
aliqñ ispirabit alicui⁹ mīstri mētem
ad exhibēdū ei cibū istū: itaq; coa
rt⁹ a stimulo p̄ciētē mouebit ad il
li⁹ aīe famē hūiusmōi faciādā z ad
ei⁹ dīderiū quietādū z iplendum.
Nūq; differt ex ordiatōe mea p̄i
usquaz hēat illud qđ optat vsq; ad
extremitatē tpis. postea vero cū vl
tra minime sperat hēre posse gratiō
se dīderiū ei⁹ i plebo. Sup quo fa

cto tu debes aduertere q; ita pote
rā in principio satisfacere sibi sicut
ego feci postmodū vltiō: s; iō feci vt
in lumie fidei cresceret vt nunq; in
me sperare desinat: z vt ipsa pruden
ter z caute pcedat z nō imprudenter
in spe desiciēdo retrocedat vel in ta
li fame cōmēdabili atq; scō deside
rio suo quoquō tepescat z hac occa
sione sic ordino differēdā: sicut ipsa
meministi de qdā aīa deuota: q; cū
venisset ad ecclesiā cū maris deside
rio cōionis a mīstro celebraturo pe
tiuit hūiliter venerabile sacramētū
corpis iesu xpi qui rigorose denega
uit ei: z tūc in ea cū pio gemitu desi
deriū excreuit i ipso p̄o p̄ciē stimu
lus ita fortis z asp q; qñ voluit of
ferre calicē fuit a spū scō coact⁹ ei ca
ritatiue dicere q; si volebat accipe
corpus iesu xpi libētissime daret ei.
Hoc idubitatē a clemētia mea p
cessit q; gratiose puidere voluit scō
desiderio illi⁹ aīe: s; ipsa si p̄i⁹ hēbat
in corde puā finitillā amoris atq; fi
dei taliter excreuit z in tali supba
būdātia q; videbat ei vitā a corpe
velle separi: z iō pmiserā ita vt ex
cresceret in fidei spe ac etiā vt oīs
amor p̄prie fiducie deficeret in ea.
Tūc ego puidi creatura mediante.
Plurib; at alijs vicib; ipā scī spūs
clemētia puidit absq; medio q̄cūq;
sicut ego tibi narrare possez. S; vt
in fide formata materiā hēas āpliā
di mētē in p̄nti duo nolo tibi tacere
pro cōmēdatiōe puidētē me: sicut
ēt audire peruisti cū eēt in ecclesia
qdā aīa deuota in die p̄uersiōis apo
stoli mei pauli cū igēti dīderio sa

Quintus:

ere coionis qñ fuit ab oib⁹ meis mi
nistris qui celebrauerūt certificata
q̄ hēre nō posset hoc venerabile sa
cramētū ⁊ ab oib⁹ ex mea dispensa
tione fuit ei denegatū. Volui nāq; q̄
ap̄te cognosceret q̄ deficiente sibi
subsidiō creature sibi minime desi
ceret auxilium creatōis: ⁊ iō tenui
modū istū in vltia missa ⁊ vsus fui:
vt ita dicā vna dulci deceptione vt
ipsa de puidētia mea inebriaretur.
Illa deceptio stetit in hoc articulo.
Ipsa nāq; dixerat vni seruitōri cu
iusdam mei ministri celebrare volē
tis velle coicare: s; ip̄e fuit illi mi
nistro dicere noluit. Vidēs ip̄a non
habuisse rñsionē negatiuā indubitā
ter expectabat anxio desiderio cō
municare debere. Missa nō celebra
ta rep̄riendo se fraudatā desiderio
suo exerceuit in famē ⁊ exuriē illius
āgelici cibi valde magnā cū ingen
ti desiderio sed cū profunda humili
tate se reputabat indignā suā argu
endo p̄sumptionē q̄ sibi p̄sumpsit
se videbat huiusmodi sacramētum
postulasse. Ego nō qui delecto: hu
miles exaltare traxi desiderū ip̄i⁹
ad me p̄bēdo sibi notitiā in abisso
trinitatis eterne suū oculū intelle
ctus illuminās in potētia mei p̄ris
in sapientia vnigeniti filij mei ⁊ in
clemētia sp̄s sancti qui sum⁹ vnū
i cēntia ⁊ in tāta p̄fectiōe talis aīa
fuit vnica q̄ ē corpus a terra suspē
debat ⁊ eleuabat: q̄ sicut in statu
aīe vnigeniti tibi dixi perfectior erat
vno quā aīa fecerat ex affectu dile
ctionis in me q̄ euz corpore suo. Et
in abisso talī vt ego desiderio suo sa

tissacerē a me sacra cōmunionē ac
cepit: ⁊ in signū q̄ in veritate satisfec
erā ei pluribus diebus admirabi
li modo persensit in corporali gustu
saporem ⁊ odorem corporis ⁊ sangui
nis vnigeniti filij mei iesu christi cru
cifixi p̄pter quod ipsa renouata fu
it ⁊ augmētata multū in lumine p
uidētie mee quā tā dulciter ipsa p̄e
sertim in hoc actu gustauerat. Hoc
autē inuisibile fuit alij: ei vero fu
it aperte visibile pariter ⁊ sensibile.
Istud vero quod ego consequenter
volo tibi narrare manifeste cogno
uit etiam ille minister cui casus oc
currebat. Nam eadē anima cū anxio
desiderio peroptasset audire missas
⁊ postea communicare fuit ab vna
corporali passione impedita q̄ non
potuit hora congrua venire tamen
venit hora qua sacerdos verba cō
secrationis in hestia proferebat qui
celebrabat iuxta manus altare vi
delicet in capite illius ecclesie. Ip̄s
nō se p̄sult in oratione in fine talis
ecclesie: qm̄ obediētia p̄hibebat eaz
accedere vbi missa celebrabat: ⁊ cū
amaritudine multa ⁊ pio gemitu
orādo dicebat. O miserabilis ani
ma mea nōne consideras quantam
a deo recepisti gratiā ex eo q̄ ecclesi
am dei sanctam intrasti atq; mini
strum in altari consecrantē vidisti
que demeritis tuis erigētib⁹ infer
no cōgruentius h̄itare deberes: sed
licet ipsa se profundaret in humili
tatis valle: tamen huiusmodi desi
deriū nullo modo quietabatur: imo
potius augmētabat cū fide forma
ta sperādo i bonitate mea p̄sidēdo

r ij

Tractatus.

q̄ a spū sancto cōsolationem hēret.
Ego tūc ei tribui q̄ ipsa p̄ modū il/
lū optare siue petere nesciebat. Quz
enim a ministro dīnderetur hostia
sicut ē mos ecclesie fractaq; fuisse
vna partīcula per meā dispēlationē
z virtutē ab altari discessit: z in ali/
um ecclesie finē iuit vbi orabat illa
z ita se cōmunicare pcepit. Ipsa nō
prius existimabat vt alijs plurib⁹
vltib⁹ egerā cū ea v3 q̄ iuiābiliter
ei⁹ anxio desiderio satisfecisset. Sed
ille minister non existimabat ita qz
nō inueniēdo p̄ticulā affligebat in/
gēti dolore nisi q̄ ipsa clemētia spī/
ritus sancti i mēte sua patefecit vbi
velata fuerat l3 quottidie ipse dubi/
taret vsq; quo fuit cum ea apte cer/
tificatus. Sed nōne poteraz ego de/
fectū illius sp̄edimētī leuiter amo/
uere vt ipsa potuisset hora cōgrua
venisse z ita missam audisset z ordi/
nate cōmunicasset: vtiq; poterā. S3
volui q̄ experiētia doceret eā q̄ me/
diante creatura z absq; medio crea/
ture in oī loco quocūq; modo mihi
placuerit z aīa desiderare voluerit
z ēt vltra q̄ optare sciat ego possuz
z volo z scio mirabili modo satisfac/
cere sancto desiderio suo. Hoc in/
pūtiarū enarrasse tibi sufficiat amā/
rissima filia de puidētia mea. Nūc
aūt curare aliquid tibi dispono de
modis quibus vtor aliquando int⁹
in anima sine medio corporis vide/
licet absq; instrumētis exteriorib⁹
quāuis narrādo tibi de statib⁹ anī/
marū iā aliqua tibi dīxi.

De prouidentia de i circa manen
tes i petō mortali. Ca. cxiij.

Anīma vel est in statu peccati
mortalis vel est in gratia sed
imperfecta vel perfecta. in quolibet
vtoz amplio meā puidētia valde
sapienter v3 in dīuersis modis vt ex/
pedire cōsidero. Mōies vite mūda/
ne qui iacent in obscuritate peccati
mortalis excito qñq; cū stimulo con/
scientie vel cū graui labore quez in/
sui cordis archano sentient varijs
atq; diuersis modis q̄ modi tot ex/
stant q̄ lingua tua narrare nequī/
ret: vnde frequēter ex hac ip̄oportu/
tate discedūt a culpa peccatoz pp̄
huiusmodi stimulu3 atq; dolores z
labores quos intus in aīa sentiunt.
Aliqñ vero qz de spīnis vestris ego
colligo rosas vidēs hoīez inclinātū
ad aliq̄ mortale peccatum vel ad
amōre illicitū ad aliquā creaturam
extra volūtate meā sibi gratiose lo/
cū aufero siue tēpus ita q̄ p̄ficere
nō valebit suā volūtate inordinatā
intātū q̄ ex quadā aīa lussitudie pp̄
huiusmodi penā quā ex defectu suo
patit̄ eo q̄ nō valet inordinatā vo/
luntatē suam p̄ficere recurrīt ad se/
metipsuz cū aī cōpūctiōe atq; stimu/
lo conscientie z ita derelinquit frene/
sim quā incurerat: que cōgrue fre/
uens vocari pōt qm̄ existimas affe/
ctū suū in aliqua re ponere: postea
se reperit inuenisse nihil recte confi/
derādo: bñ quidē aliquid ē illa crea/
tura quā amore poluto diligebat. il/
lud vero q̄ ab ea sumere oīno vole/
bat nihil erat qz peccatū oīno nihil
est nisi p̄uato gratie veluti cecitas
ē priuatio visus. Ergo de culpa pec/
cati que dīrecte spīna vocari pōt ex

Quintus.

eo q̄ alam vehementissime pungit
elicio rosam istā puidēdo saluti si/
ent tā diti. Quis ad ista me compel/
lit: Non ipse q̄ me minime querit
nec adiutorium siue prouidentia me
am eripit nisi cū culpa peccati vel
in diutis delictis atq̄ statu mundi
sed amor: et mea paterna caritas ita
me cōpellit agere ex eo q̄ vos ama/
ui anteq̄ essetis vel amari possem a
vobis. De quoq̄ compellunt et in/
ducunt ad hoc orationes amicorū
atq̄ sermorum meorum qui sp̄ritu
sancto cōpartante propter honores
meum atq̄ proximorum dilectionē
ipsorum salutem cum ingenti car/
itate perquirunt iram meaz virtuo/
se placare satagentes ligando mee
digne iustitie manus quā iniquus
homo meretur incidere. Ipsi vero
cum lachrymis et humilibus oratio/
nibus obuiuant et me quasi violen/
ter inducūt. Ipsos vero quis ita cla/
mare cōpellit. Proculdubio prouid/
entia mea que gratiose puidet op/
portunitatibus illius mortui pecca/
toris q̄ scriptus est q̄ ego nōdo mor/
tē peccatoris imo q̄ conuertatur et
vluat. Filia carissima tu debes esse
philocapta de prouidentia mea. Si
enim aperis oculos mētis et corpo/
ris videbis iniquos hoīes qui iacēt
in tāta miseria peccatorū qui facti
sunt veluti putredo mortis obscuri
atq̄ tenebrosi propter luminis gra/
tie priuationē incedētes catādorū/
dendo atq̄ tēpus a mea bonitate si/
bi gratiose cōcessu et pendūt in va/
nitatibus et delictis et cū inhonesti/
te multa. Potatores vint et cū in

glutia comestores intantū q̄ de vē/
tre suo videntur sibi deū instituissē
cū odio rancore cū superbia et omni
miseria de quibus meminisse debes
me alias tibi narrasse. Ipsi vero sta/
tum suum ignorantes per viā veloci/
sime vadūt ut ad mortē eternā per/
ueniant nisi se cito corrigant in vi/
ta sua et in tanta periculosa miseria
cantant. Nunquid vero a quolibet
homine non putanda foret magna
stultitia si quis condēnatus atq̄ con/
ctus ad suspendendum sine decapi/
tandum fret cantando sine tripudi/
ando demonstrando signa vane leti/
tie. Certe sic. In hac ergo stultitia
sunt isti miseri et tanto magis absq̄
comparatione quacūq̄ quāto ma/
ius detrimenta habent in se de mor/
te anime q̄ de morte corporis. quo/
niam isti gratie vitā amittunt et in/
currunt in infinitam penam si mo/
riantur in tali statu et illi perdūt vi/
tā corpale cum pena finita imo bre/
uissima. Et nihilomin⁹ veluti ceci et
insipientes cū ingēti stultitia cantant.
Sicut et mei stāt in gemitu et in af/
flictione corporis atq̄ p̄ritione cordis i/
vigilia et oratione p̄tinua cū suspiriis
atq̄ lachrymis cū abstinentia corp⁹ af/
ficiētes ad pcurandā salutē ipsorum.
Ipsi et stulte trufant de illo sed il/
le derisōes in capita sua redunda/
bunt quā pena culpabiles absq̄ du/
bio punient. fruct⁹ et laboris amo/
re mei portator iustus erit in p̄miti/
et gaudiis. Nā et ego sum deus ve/
ster iust⁹ qui vnicuiq̄ iuxta merita
sua retribuā. Tū vī fui mei p̄p hū/
iusmodi trufas vel ingratisndiment

Tractatus.

sue psecutiões corꝝ nullatenꝰ orare
p eis dimittit: i mo nec i aliquo tepe
scū: sꝰ velpemētori desiderio coram
me iugiter instant: z i maiori sollici
tudine crescūt. hec vero quis opat
vt ipsi cū tāto desiderio pulsent ad
misericordie mee ianuam: Procul
dubio gratiose puidētia mea: qꝰ p
euro simulz semel salutē istoz mi
seroz: z augeo vntū atqꝰ fructū ex
affectu caritatis i amicis meis. Mul
ti quippe sunt: z varij modi quibus
vici i aiabꝰ peccatoz: vt ex ipsa p
uidētia mea de tenebris mortalitꝰ
peccatoz egrediant. Nūc autē volo
tibi narrare qd opat ipsa puidētia
mea cū illis qui surrexerunt a statu
culpe: sꝰ adhuc imperfecti sunt min
ime replicādo de statibꝰ aie de qbus
ordinate tibi supra dixi: sed aliqua i
presenti breuiter narrabo.

De prouidentia qua vtitur deus
cū illis qui sunt adhuc imperfecti
vt ad perfectionem virtuose perue
niant. Capl. xliij.

Sis tu carissima filia modus
quē ego tenco cū ipsectis: vt
ad pfectionē ascēdāt: z vtuose pfici
ant: Aliqñ sibi puidēdo cum varijs
molestijs multaz cogitationū. Cū
sterilitate mētis. Quā videbit aie
quāqꝰ q oīno sit a me derelicta quasi
nō hēat aliqñ i se quoqꝰ sentimen
tum. Nō enī indicat i mūdo se cōsi
derē: put i vitate nō ē ibi: nec in me
sibi videt eē qꝰ nō hꝰ aliqñ i se senti
mentū excepto qꝰ sentit voluntatez
i bona dispositōe: qꝰ vꝰ oīo renuit of

fendere. Sed quare voluntas i hoīe
pncipalis ē ian a que tutissime ser
uiat aīam iō magna tutissimaz li
bertate dotant cā. Unde nunqꝰ con
cedo demonibus neqꝰ pmitto vel
alijs hostibꝰ hoīs qꝰ cā valeāt violē
ter apire vel alio mō supare: vel vio
lare: nisi spōte libez arbitriū volue
rit acquiescē. Sꝰ ego frequētissime
volēcentiā hostibus hoīs qꝰ ēt cum
violētia pulsent: z assidāt alias ia
nuas aie. Plures enim ianuās hꝰ
ista ciuitas aie. pncipales pō sunt
iste tres vna pncipalioz voluntas
est: z hec est ierpugnabilis: z est eti
am aliarum optima custodia. Sibi
que tradidi pro suo robore fortifica
do liberum arbitrium quod ad libi
tum aperire pōt: z claudere quibus
z qñ vult. Alie vero porte sunt due
memoria z intellectus. Si spōte vo
luntas consentit: z aperit illico subi
trat inimicus: vꝰ amor proprius cū
ceteris hostibus qui sequuntur eū.
Intellectus autem indilate recipit
in se tēchēas quibꝰ inimicatur ve
ra lux. Memoria quoqꝰ retinet odi
um ex iniurie reminiscētia qꝰ ini
micat ex directo caritati fraterne.
Retinet ēt in se delectationes atqꝰ
pōlationes vite pntis diuersis mo
dis put peccata sunt varia que vir
tutibus aduersant. Aptis igit hīs
tribus ianuīs ēt paruule porte sen
suum apīantur. Qui sensus extērio
res velut istrumēta: z organa corꝝ
spōdēt aie. Uñ tu vides affectꝰ hoīs
iordiatos aptis hīs ianuīs: corꝝ spō
dēt hīs organis. Aniuersi nāqꝰ sōnt
pamiatī sunt atqꝰ corrupti: vꝰ opa

Quintus.

tiones idē subsequētes. *Q*uā nāq;
mortem administrat: et ānūciat: ex
eo q; p̄siderat: et attendit aspiciēdo
solūmodo rem mortuaz aspectu dis
soluta: et inordinato: ubi nō oportet
cū multa leuitate cordis: et vānita/
te modis et aspectibus ihonestis ex
quibus ē in cā sibi pariter et alijs in
ferrēdi mortē. *Q*uā miser p̄temnis qd
exhibui gratiosē tibi. s. vt aspiceres
p̄ gloria mea celū: et alia vuleberri/
ma q̄ videre potes scaturis meis:
et vt aspicias alia ministeria mea: et
lutū atq; miserā aspiciēdo mortem
adipisceris. Similiter auris in reb;
inhonestis oppido delectat: vel in/
audiendo facta primorū iudicando
temere que nō oportet: imo neq; v;
quā pedi vt audiret p̄ba mea: et sui
primi necessitatē: linguā ēt hominū
cōcessit: vt ānūciaret verba mea: et
sua peccata p̄fiteret: et vt salutē aīa/
rum operetur: ipse aut abutit inīq;
blasphemando me creatorem suū: et
in primi sui ruīnā carnē eius falsis
detractionib; lacerando: et opera
bona sua in malū iudicando mala
vero tanq; bona cōmendando cum
falsitate testificando blasphemando at
que lasciuīs verbis aīaz eius: et alio
rū vitiose corūpendo: verba p̄fert
iuriosa q̄ corda primorū acerrime
vulnerat veluti gladius acutus q̄
mirabiliter eos ad iracūdiā incitat
et puocant. *Q*uot homicidā fuit
et inhonestates iracūdiē rīre perdi/
tio temporis odia et alia multa ma/
la q̄ p̄grediunt ab isto membro. Et
am odoratus in suo gradu satis of/
fendit cū affectu inordinato: sūmen

do cōplacentiā i odoratu suo. Simi/
liter: et gustus i gulositate īfaciabilī
cū appetitu inordinato volens ha/
bere multa sercula nō videt atten/
dere: nisi ad suā ingluuiē īplendam
atq; faciandā. Nec attendit aīa mi/
sera q; ex inordinata crapula caro
fragilis calore nocuo succendit: vn
de corruptio sui frequentissime sub
sequitur: manus quoq; se vānabili/
ter hnt auferendo bona primi sui
et cū tactibus iordinatis turpibus
et inhonestis q̄ p̄cesserunt: vt homo
primo suo seruiat p̄cipue cū infir/
mat elemosinaliter ei seruēdo i sua
necessitate: pedes īsup hominū con/
cessi sunt: vt corpus deferant ad lo/
ca sancta: et vtilia sibi pariter et pri/
mo suo ad laudes et gloriā nominis
mei. Et ipse frequenter expendit: et
erectet eos īportando corpus ad īn/
hōesta: et vitupabilia loca multisq;
modis īplicando se cū sermonibus
lasciuīs: et inordinatis corūpendo
mentē p̄p̄tā: et alienā cū infelici col/
loquio suo: vt in cōplacentia misere
sue voluntatis. *D*ec oīa tibi narra
ui filia dilectissima: vt tibi materiā
impendam p̄le gemendi considerā/
do nobilem anime ciuitatem ad tā
tam miseriam aduentis. Et vt aper
te cognoscas quot iniquitates egre
diuntur ab ista principali porta vo
luntatis ad quam hominis inimici
nullaten⁹ violententer ingredi possunt
vt iam tibi dixi. Sed ego bene con
cedo: vt alias anime tanuas inimici
ei īpugnēt pulsent: et expugnēt. Un
de p̄mitto q; intellectus aliquando
crucietur: et obscurē a quib; dā

r. iiij

Tractatus.

nubibus valde tenebrosis. Et simili
mō q̄ memoria aliqui nō videbitur
inimici reminisci mei. Et aliqui vide
bit oēs alios corporis vestri sensus
habere diuersa p̄lia: in aspectu rerū
et sanctarū: in tactu: in auditu olfan
do: vel ad eas cundo videbit aliqui
q̄ oīa sensibus corporis inferat quā
dā inhonestā mutationē: atq; corru
ptelaz. Sed hec oīa non operantur
homini mortem: q̄ nolo mortē eius
nisi forte portam voluntatis inspi
enter aperiret. Ego p̄mitto q̄ inimi
ci pulsent ab extra. Sed non q̄ vio
lenter ingrediatur ingredi quippe
nequeunt vllō modo: nisi quādo p
pria voluntas manum liberi arbi
trij sponte decernerit aperire. Sed
quare p̄mitto q̄ hec aīa taliter affli
gat a tot inimicis: ita circumdata nō
quidem: vt ipsa capiat ab eis: vel vt
gratū diuitias amittat: imo solum:
vt intelligat p̄uidentia meā: et vt in
me confidat: et non in se: et vt a som
no negligentie surgat: et cum sancta
solicitudine pfugiat ad me qui suū
adiutor eius sum vtq; pater aman
tissimus: atq; benignus qui salutē
eius affectuose p̄curo: vt aīa cū hu
militate p̄cedat: et agnoscat se per se
non esse. Sed esse suū cū omni gra
tia sup hoc esse fundata recognoscat
a me gratiose recepisse: q̄ sum vita
sua. Sed si hec dīa realiter aīa reco
gnoscat: et in mea p̄uidentia cōfidit
illico p̄cipit a me gratiose subfidij
in talibus bellis. Nā enī cā quoti
die p̄mitto tali mō verari modo sic
mō aliter: vt ego sue salutē video cō
uenire. Aliquī sibi videbit i inferno

p̄sistere: s; absq; suo p̄tice exercitio
statim homo inueniet in maxima se
quiete remāsisse p̄nat⁹ illis angustis
is: et arā eterne vite degustat: et om
nia sunt in eo quicta: et bñ disposita
quasi deū adamātia cuncta sentit: et
ignito amore eo suū iuenit esse sac
centum ex p̄sideratōe quam anima
facit tunc in p̄uidentia mea: q̄ se
liberatā aspicit: tam profundo et p
ceoso pelago non tamen cum exer
cizio suo: qm̄ ex improuiso sibi lumē
occurrit: imo solummodo p̄p̄ inest
mabilem caritatem meam q̄ voluit
prouidere cū esset expediens illi sue
necessitati: nam videbatur omnino
deficere. Sed quare cū erat in exer
cizio deuotaz: et humiliū orationū
et alijs p̄ijs exercitijs ei minime rui
di auferendo tenebras: et ei lumen i
fundendo? Et eo qm̄ ad h̄ erat im
perfecta ne forte putasset ex exerci
tio tali suum esse q̄ proculdubio nō
erat suum. Itaq; vides q̄ imperse
ctus in p̄eljs exercendo se virtuo
se venit ad perfectionem ex eo q̄ in
p̄eljs experitur aperte p̄uidentia
am meaz. Et illo tunc videt ex expe
rientia quod ante credebatur ex si
de. Unde certificat⁹ est ex quo per
fectum amorem in se concipit: quia
plenius agnouit bonitatem meam
in huiusmodi p̄uidentia deserens
amorem imperfectam. Etiam vtor
vna sancta fraude: vt ab imperse
ctione sua consurgant: q̄ faciam ali
quos amorem concipere spūaliter ad
aliquā creaturā i p̄ticulari vltra ge
neralē amorem: qua mediante semetip
sos exercet i p̄tutib⁹ ip̄fectionē suā

Quintus.

huiusmodi reliquētes eruendo cor
ab amore creaturaz aliaz q̄s amoī
sensitūo diligebāt. v̄z parētum fra/
trū atq; soroz: z ab h̄y passiōe carna/
li diligūt oēs in dño. Et cū hac ordi/
nata dilectione creature quam ita
p̄posui expellit inordinatus amor
quo prius amabāt alios: z ita tollit
hec ip̄fectio. Sed attēde q̄ ē vnū
aliud agit amor huiusmodi creatu/
re quā ego p̄posui: qm̄ experiri facit
vtrū p̄fecte me diligit: z ipsam crea/
turam vel non. Ad hunc enim finē
assignari illis eam: vt experirēt hoc
ī ipsa: z ita id cognoscerēt. Q: si nō
agnoscerēt: neq; sibi vllō mō disp̄li/
ceret ip̄fectio: nec illud qd̄ meū ē z
h̄nt ī se sibi placeret: hoc ergo modo
cognoscūt. Alia q̄ adhuc ē ip̄fecta ī
p̄fecto me diligit amore z p̄ p̄sequēs
amore similiter ip̄fecto primū eius
amat q: p̄fecta proximī caritas ori/
tur: atq; dependet a caritate mea p̄/
fecta. Nam ea mensura perfecta: vel
imperfecta qua quisque me diligit
eadez absq; dubio diligit proximū.
Qualiter ergo cognoscit ipsa crea/
tura mediāre. Multipliciter: vt ali/
bi tibi patefecit: tamen etiā hic aīl
qua subdam. Quādo creatura quā
amore singulari aliquis diligit au/
ferret ab illo quo quomodo solitam
humanitatem vel dulcedinem con/
uersationis atq; benigne p̄solatio/
nis ī quib⁹ aī valde delectabāt: vel
aspiceret is: q̄ h̄et illa aliquā p̄uer/
sationē cū altero magis familiarem
q̄ secū ac cū sunt plures alie occa/
sion es: z īde penā h̄z q̄ pena inducit
eum: vt intret ad agnitiōē suā. Cū

de si vult prudēter: z cū lumine am/
bulare vt d̄z: p̄fectiori amore dili/
get ipsam creaturam: z eūz sui notū/
cia: z odio p̄cepto contra proprium
sensum ab ip̄fectione surget: z ita
tendet ad p̄fectionē. Et quanto ma/
gis est p̄fectus talis sequit: q̄ amor
eius p̄fectior est ad omnes creatu/
ras tā generaliter q̄ ē particulari/
ter: erga sibi p̄positam a bonitate
mea: q: prouidi: q̄ ita v̄rtiliter exer/
ceret cum odio sui: z amore virtutū
ī presenti vita vestre peregrinatio/
nis: vūz tamen anima tempore quo
sic affligitur exercitio sancto dereli/
cto non incedat ignoranter veniēs
ex tristitia cordis: atq; tedio mentis
ad confusionem. Quoniam esset ei
valde periculosus: z veniret ad rui/
nam: z illud quod ei ī vitāz tribui
redundaret ī mortem. Non debet
igit ita p̄cedere: s; cū sancta sollici/
tudine reputare se debet indignam
humiliter habere p̄solatiōē optatā
z cum fide luminosa cognoscere q̄ ī
tali creatura virtus p̄ quam eam
p̄ncipaliter diligit īmunita non ē
circa ipsum: z ī hoc iugiter augere
conetur ī corde famem sanctam at
que desiderium ad tollerandaz om/
nem penam: vnde cūq; pueniat ad
honorem atq; laudem nominis mei
hoc ergo mō voluntatē meā īplebit
ī se recipiēdo p̄fectionis huiusmo/
di fructū p̄ quem ego permisi: z ei
gr̄ose p̄cessi p̄lia sup̄ius exp̄ssa: z illi
us creature mediū: z alia sibi fre/
quētias occurrētia: v̄z vt ad lumen
valeat v̄r̄ p̄fectōis. H̄is ḡ modis
vtoz ex p̄uidentia mea cū ip̄fectis

Tractatus.

atq; tot alijs modis multis et varijs
quot lingua tua narrare nesciret.

De prouidentia qua vultur deus
erga seruos eius qui sunt in carita
te perfecta. Capit. cxlv.

O E pfectis vero noueris qd et
eis valde gratiose prouideo:
vt in eis angeat: et opportune pbe
cor pfectio. Nullus e eni i vita pnti
tante pfectionis qui non valeat ad
maiore pfectione crescere. Quas
modu istuz inter alios teneo cu eis:
nam in euangelio mea veritas ait.
ego suz vitis vera: et pater me⁹ agri
cola e vos vero palmites. Qui ma
net i eo qui est vitis vera: qm a me
patre genitus est: v3 vestigia: et eius
doctrinam imittando multum fru
ctum affert. Ut ergo fructus vester
quotidie crescat. ego prouide puto
vos cum varijs tribulationibus in
iurijs derisionibus infamijs contu
melijs: et improperijs in dictis: et in
factis fame atq; siti sicuti mee boni
tati concedere placet vniciq; pro
ut video portare posse. Quia tribu
latio signum est aperte demonstra
tiuam qd in anima caritas est omni
no perfecta si cum dulci patientia
tolleretur. In tribulationibus eni
et iniurijs quas ego seruis meis oc
curre pmitto. pbat virtus patientie
ac et i aia serui mei crescit ignis af
fectuose caritatis ex copassioe qd h3
illius aie qd sibi facit iniuriam. Naz
amplius absq; comparatione dolet
de dano illius iniuriantis qd de inu
ria sua pcepne pp offensam meam:

hoc agunt illi q sunt i statu magne
pfectionis. Itaq; crescut i pntib⁹
ex hoc: et ideo pmitto eis: hec et alia
quacunq; pcedo. etiaz eis impendo
stimuluz tamis salutis aia: et quo
die noctuq; pulsant ad sanuam mi
sericordie mei qd intantum obliuio
ni vident tradere semetipsos put i
statu pfecto: ego tibi narraui. et q
to magis i tali facto se derelinquere
amplius atq; plenius in se me reapi
unt. et vbi me querunt: in veritate
mea cundo cum perfectione p viaz
doctrine pfata mee veritatis incar
nate: legerut enim i isto dulci: et glo
rioso libro: et ibi legentes inuenerut
qd volens obediencia mea exequenti
mandare: vt in hoc ostenderet qm
affectuose diligebat honore meum:
atq; salute humani generis cucer
rit cu pena et obprobrio ad mensans
sanctissime crucis: vbi cum ingenti
pea comedit cibum humani generis.
Itaq; cu sua magna patientia: et ho
mine mediate mihi monstrauit ap
te qm honorem meum amabat.
Igitur isti dilecti filij mei qui per
uenerunt ad statum huiusmodi ma
gne pfectionis cu virtuosa pseueran
tia vigilijs humilibus: atq; cotinu
is orationibus mihi monstrant ap
te qd me in veritate diligut ex eo: q
bn studuerut imittando saluberr
ma veritatis incarnate doctrina cu
pena laboriosa qua in primi salute
libentissime tolerant. Quia medi
um aliud inuenire nequierunt in
quo melius ostendere possent amo
re quo me diligunt: imo quodcuq;
aliud medium inuenire potuissent:

Quintus.

ut ostenderent in veritate me dissimulare fundatur est in hoc principali medio creature rationalis: ut alibi tibi dixi quod omne bonum opus meditante proximis fiebat. Quia nullum omnino bonum absque caritate mea: et proximi fieri potest ullo modo. et nisi fiat in ista caritate bonum esse non potest quantumvis actus virtuosus foret. Et ita malum isto modo perpetratur ex privatione caritatis: itaque vides quod huiusmodi creatura mediante demonstrant perfectionem suam: et amore puri quo me diligit ex eo: quod quotidie salutem proximorum omnia patientissime tollerando sollicite procurant. Ipsos ergo purgo siue punio: ut ampliores: atque suaviorum afferat in conspectu meo fructus: ut es exhibendo tribulationes in vita presentium: unde ego magni odoris sentio de virtuosa patientia ipsorum. Quod suauius atque dulcius est iste fructus: et quante consolationis et utilitatis est anime sine culpa tolleranti qui si videretur: et apte cognosceretur oes cum alacritate: atque sollicitudine multa que portare deberetur requireretur. Ut igitur eis exhibeam huiusmodi thesaurum apud quod plurimos incognitum eis paterno more: punio deo super eos imponendo pondera multorum laborum: ut ista preciosa virtus patientie nullatenus in eis eruginetur: vel occidua persistat. Itaque adveniente conspectu tuo quo debeatur exerceri non inveniatur rubiginosa. Quod quoniam non exercetur aliquando subintrat in patientie rubigo que rodit animam. Et vides aliquid cum eis una dulci ac acceptabili fraude: ut in humilitatis virtute conserventur quod sopite facto sensum eorum

et non videbitur: quod in voluntate: nec sensu sentiant aliquid aduersus vel luti persone sopite: non dico tanquam mortue: quod sentimetur sensibile dormit in anima perfecta: sed minime moritur quod si sanctum exercitum dimitteret et ignem sancti desiderium: tunc excitaret solito. Vehementius et ampliori rebus bellis. Et ideo nullus in tali facto perfidat et si sibi videtur esse perfectus: quod proculdubio semper oportet in sancto timore mei consistere: quod multi confidentes in se miserabili modo ceciderunt atque frequentissime cadunt. Nam alio modo minime caderent: imo virtuosae starent. Itaque dico quod sensus in se dormire videntur ex eo quod onera graviora portantes: et multos tollerantes labores nihil omnino sentire videntur. Postea quandoque statim occurrit: quod in una re minima quasi nihil est de qua ipsa met anima ludum faciet ita vulnerabitur: sic lesa interiora sua se sentient: quod ipsa met admirabitur: et erit inde stupefacta: hoc agit: atque permittit divina providentia mea: ut anima virtuosae crearetur: et per viam humilitatis ambulet ex eo: quod tunc anima prudens insurgit illico contra se minime sibi parcendo sed cum odio sancto: et improprio sentimetur huiusmodi corripit: et cum virtuosus rigore castigat ex qua castigatione perfectius in se postea sopitur. Et aliquando prouideo in magnis fidelibus quod seruus: et amicis meis dimittendo stimulum aliquem ipsis prout ego feci glorioso paulo qui fuit vas electionis. Ex quo nanque doctrinam mee veritatis acceperat in abyssis.

Tractatus.

trinitatis eterne postea et stimulus
carnis dimisi. Sed nunquid non pos-
sum: et poteram tam ipsi paulo quam alijs
amicis meis quibus ex industria relin-
quere stimulum aliquem varijs modis
ordinare quod oio carerent. vtiq; s; ita
puidetia mea disponit i augmētuz
virtutis et meritorie corone: et vt in
suis vera notitia pseruent. Unde sa-
lubre humilitatem hauriūt et acqui-
runt. Et vt erga primū āpliorē pie-
tate exhibeāt oī crudelitate remo-
ra: et sic agilius inclinent ad cōpassio-
nē corū qui laborib; atq; tēptationi-
bus eragitant. Quā āpli ad cōpas-
sionē passionatorū inclinant hūdo: et
sentiēdo passionē i se qđ si non habe-
rēt: et ideo crescūt i dilectionē āpliorē
et ideo velocissime currūt ad me hu-
militate pūcti: et i fornace succēse ca-
ritatis erusti. Et ita cū his modis et
qđ plurimis alijs ad pfectā vniōnez
adducunt: vt alias audisti. Et ad tā-
tam vniōnē pueniūt et mee bonita-
tis agnitionē: qđ existētes i corpore
gustant bonum imortalium: et licet
in carcere corporis existāt videtur
eis extra carcerē ipm existere. Et qz
multā habuerunt agnitionē de me
multum affectuose diligunt. Et qui
valde diligit: valde pculdubio do-
let: quia cui crescit amor augmen-
tatur etiam dolor. Sed anima talis
quo dolore siue pena cruciatur: Nō
propter iniurias ab aliquo sibi fa-
ctas: neq; propter aliquas corpora-
les penas: neq; propter aliquas ad-
uersarij molestias: neq; pp aliquas
tribulationē que sibi posset occurre-
re. Imo solūmodo dolet: et affligitur

de mihi factis offēsis: qm aperte cos-
gnoscit: et videt qđ sum dignus ab om-
nibus amari: et qđ vniuersi mihi si-
delissime seruiāt. Et amarissime do-
let de animarum detrimento atten-
dēs eas ambulare per tenebras vi-
te presentis: et in tanta cecitate ma-
nere. Quoniam in vniōne quas ani-
ma fecit in me per amoris affectuz
asperit: et agnouit i me quantum in-
effabiliter amo creaturam meam.
Et quia vidit in ea representari me-
am imaginem subito phyllocapta fu-
it i ea amore mei. Unde sentit ama-
ritudinem immensam eam elonga-
ri cernens a bonitate mea. Et huius-
modi pene sunt in anima tales atq;
tante qđ omnes alie pene mitigan-
tur in ea: ita qđ eas quasi nihil ap-
preciat ac si non essent in ea pene ta-
les: ego antez eis seruis meis: valde
gratiosē puido cū illa manifesta-
tione quā eis facio de me. Quā videt
in me cū amaritudine magna mise-
rias: et iniquitates vite presentis: et
aiāz dānationē i cōi: et particulari
prout est de beneplacito mee volun-
tatis: vt augmententur in amore
et pēa: vt ab igne sancti desiderij sti-
mulati clament ad me cum firma
spe atq; lumine sanctissime fidei a
me postulando subsidium: vt corū
huiusmodi necessitati subueniam.
Itaq; dispono cum diuina prouidē-
tia subuenire mundo promittendo
me compelli a penosis dulcibus: et
anxijs desiderijs amicorum meorū.
Et cum hoc eis gratiosē prouideo:
qđ crescunt: atq; nutriuntur ex hoc
in maiori atq; pfectiori notitia mei

et vni
qđ h
tis v
etis
statu
riti p
ab o
re spi
rū a
quet
rē m
duci
tribi
offen
tia p
rado
labor
posse
Et ex
tribula
crquir
me dū
ppia
h affect
gloria
potes
quodcu
modis
pina ca
tchebe
a tenet
lum a b
tur āpl
mē pto
mē acc
de sem
edio p
Re
postea

Quintus.

2 vnione i me. Igitur aperte vides
q his perfectis: ego prouideo mul-
tis vjs varijsq modis ex eo q dum
estis in vita presenti potestis augeri
statum vestre perfectionis: atq me-
riti propter quod illos ego purgo
ab omni proprio: 2 inordinato amo-
re spirituali: 2 temporal. Et cu va-
rijs atq multis tribulationibus eos
quotidie puto: vt fructum amplio-
rem: atq perfectionem: ante me p-
ducant: vt iam dixi. Et cum anxia
tribulatione quam habent videtes
offensionem mea: 2 animas esse gra-
tia priuatas exstinguitur ois amari-
tudo istius amoris adeo: q omnes
labores quos in hac vita sustinere
possent quasi pro nihilo reputant.
Et ex hoc vt ia dixi tantu appciant
tribulatione q solationem: q non
exquirunt pprias solatioces: neq
me diligunt amore mercenario ex
ppria solatione siue delectatione:
sz affectuose querunt nominis mei
gloria 2 honore: ergo filia carissima
potes apte cognoscere: q hoibus in
quocunq statu diuersis: 2 infinitis
modis 2 locis: ego mirabiliter: atq
pina caritate prouideo lz hoies in se
tenebrosi no agnoscant eos: q lux
a tenebris nime coprehendit. So-
lum ab his qui lumē hnt agnoscu-
tur aplius vel min⁹ pfecte iuxta lu-
mē pfectionis qua hnt. Qd vtiq lu-
mē acquirit i fa noticia qua lz aia
de semetipsa. Unde consurgit cum
odio pfectissimo tenebrarum.

'Repetitio breuis antedictorum
postica loquitur de verbo iesu chri:

sti ad petrum: mitte rete ad dexte-
ram 2c. Capit. cxlvi

A Idisti 2 agnou sti filia caris-
sima me tibi narrante min⁹
q odor 2 vnus parue gutte que ni-
hil est in comparatione maris pro-
uidentis quas in eis creaturis facto
loquendo tibi generaliter atq par-
ticulariter. Et per huiusmodi stat⁹
de quibus mo tibi narraui pariter
2 de venerabili sacrameto loqndo si-
cut ego prouideo modis varijs: vt in
aia sancta fames augeatur. Et sicut
ego pcuro ex iteriori pte i aie sensu
ministrando gram almo spū sancto me-
diante q fidelissime fuit iniquo viro
vt ad statum gfc reducat impfecto
aut: vt ad pfectione puenire valeat
Perfecto vero: vt i eo pfectio inqi-
ter augeat: q dum estis i vita pnti
quotidie crescer potestis. Et vt effi-
ctant idonei mediatores iter hoiez
q p crimina sua icidit i guerram: 2
me. Ia eni tibi dixi q mediatis
amicis meis: ego mundo misericor-
dia facere: 2 cu multa illoz tolleran-
tia reformare ecclesia. Nec tales ap-
pellari possent alter xps cruci-
fix⁹ vnigenit⁹ me⁹ ex eo q assupse-
rūt offm eius. Ipse venit veluti me-
diator: vt guerrā auferret: 2 ita pa-
cificaret hoem: 2 mibi reconciliaret
cum tollerando multa patiēter: vsq
ad mortē obprobriosisse crucis. Ita
faciunt isti cu desiderio cruciati scō
suo q mediatores efficiunt cu oiont
b⁹ humilib⁹ cu xbis exhortationis
2 suā vitā sanctā pponūt cib⁹ i exē-
plū. Relucēt i eis lapides ptioli vir

Tractatus

tantū cū vera patientia supportādo defectus aliorū. Isti sunt hamī cūz quib⁹ capiūt aīas. Ip̄i rethe iactāt ad dexterā nō ad sinistrā vt ait veritas in euāgelio petro ceterisq; discipulis post resurrectionē ex eo qz si sinistra man⁹ v3 amor ppri⁹ in eis oī nō defecit atq; mortua cōprobatur dextera vero viuūt ex vno dulci puro ⁊ dō amore diuino cū quo rethe sancti desiderij iactāt i me mari pacifico. Et historia que fuit ante passionē ⁊ resurrectionē adiūcta cū illa que postea fuerit noueris qz ad se trahēdo rethe ip̄i includēdo in humilitate cognitiōe pprie utilitatis imo nullitatis inueniūt atq; capiunt tā tā pisciū habūdantiā v3 alarū qz opz eos vocare socios vt ad rethe foras trahēdū inueniūt qz soli nō valēt. Nam in stringēdo ⁊ iactādo rethe debent hēre societate vere humilitatis vocādo sociū ex affectu caritatis sincere vt inueniūt ad trahendum hos pisces alarū. Et qz sit verū apte vides ⁊ ex periculis in te pariter ⁊ in alijs seruīs ⁊ amicis meis qz tā graue pōdus videtur eis has aīas attrahere que capte sunt in rethe sancti desiderij corū qz affectuose vocāt ⁊ optāt hēre societate: ⁊ vellent qz oīs hō inuaret eos ⁊ cū humilitate se reputant insufficiētes: ⁊ ideo tibi dīxi qz vocabant humilitate atq; caritate proximi vt adiunarent ad extrahendos istos pisces: ⁊ attrahētes hī rethe magnā habūdantiā pisciū extrahunt: quāuis quāplurimi pp eorū defectus a rethe refugiāt ⁊ egrediantur qz renuāt i tali rethe reclusis.

Rethe vero desiderij sancti sine dubio ceperit oēs ex eo qz aīa famelica mei honoris non est contenta paritculā habere sed oēs habere popat. Bonos habere querit vt eam adiuenit in suo rethe ponere pisces ⁊ vt sibi met quotidie p̄seruet ⁊ augeant perfectionē inspectos optat vt perfecti sint: prauos dō cordialiter affectuose d̄siderat vt boni sint. Infideles quoq; tenebrosos croptat vt veniant ad lumē sancti baptismatis. Quis ergo popat hīe cuiuscūq; status vel conditiōis cristant ex eo qz dēs in me videt a mea bonitate creatos cū tā ignisera caritate atq; pretioso sanguine iclu xpi filij mel redēptos. Itaq; cepit oēs in sui sancti desiderij rethe: sed multi profiliunt ab eo discedentes a statu gratie propter peccata sua: ⁊ infideles alij plurimi stāt in peccato mortali. Qd̄ tunc tñ existunt in illo sancto desiderio pp orationē continuā: qz l3 a me discesserit aīa propter eius peccatū ⁊ ab amore ⁊ puerfatione atq; reuerentia quam erga seruos meos habere debet: in eis tamē affectus vere caritatis atq; desiderium salutis animarū ipsorū nullo modo iminui debet. Itaq; iactant rethe humilissimi ad manum dexterā. O filia carissima si considerabis actum quē fecit apostolus petrus de quo habet in euāgelio qn veritas mea p̄cepit ei qz rethe mitteret in mare ipse vero respōdit. p̄ceptor p totā noctē laboraui: ⁊ nihil oīno cepimus: s3 in verbo tuo iactabo rethe. Cū ergo fecisset ita cepit copiosam

piscium
attrah
vocant
coq si
fuit in
git illi
gura
mister
verita
pulis
in sa
amico
rū: vt
⁊ doc
nis ita
mo p̄
cu con
piscu
lūc atq
lucru
pto iclu
it igitur
dit cape
quaritan
quid i te
etis. Est
lis cū aīa
in illa m
p̄i co qz
mari v
uenit qz
rat cū pe
bos abiq
go isti m
xpi crue
aīa calp
dit in m
appare
inmod
ritatis

Quintus.

piscium multitudinē intātū q̄ solus
attrahere nō poterat: ideo socios
vocauit vt adiuuaret eū. Igitur dī
eo q̄ si cōsiderabis hūc actū qui ita
fuit in veritate ⁊ tñ in figura cōti/
git illis vt ē dictū. Inuenies enī si
surā tibi ppriā: vñ neneris q̄ oīa
mīsteria ⁊ oēs mores quos ⁊ q̄ mea
veritas in mūdo tenuit absq̄ disci/
pulis ⁊ cū discipulis erāt signatū
⁊ in salutē ac instructionē aliarū tā
amicorū ac seruorū meorū q̄ ēt aliō
rū: vt in oībus hēre pfectis regulā
⁊ doctrinā speculādo cū lumīe ratio
nis ita q̄ tardis atq̄ rudibus in ge/
nio pspicacibus atq̄ acutis intelle/
ctu cōuenienter eē possint in exem/
plū: ⁊ quilibet in eis pōt inuenire sa/
lutē atq̄ cōsolationē suā dūmō vo/
luerit. Dixi tibi q̄ petrus ex prece/
pto iesu xpī rethē misit in mare: su/
pt igitur obediēs ⁊ vīua fide credi/
dit cape posse. ideo cepit in magna
quāritate s̄ minimē tpe noctis. Nū
quid intelligis qd ē tēpus istud no/
ctis. Est obscura nec peccati morta/
lis cū aīa priuata fuerit lumīe gfe.
In ista nocte nīhil oīno salubre ca/
pit eo q̄ iactat hō affectū suū nō in
marī viuos mortuo vbi petūz in/
uenit qd nīhil ē. Ergo sinistra labo/
rat cū penis magnis ⁊ intollerabili/
bus absq̄ vtilitate, q̄licūq̄. Sunt er/
go isti martyres demonis ⁊ nō iesu
xpī crucifiri. S̄ illucēte die quo
aīa culpā deserit ⁊ ad statū gfe red/
dit in mēte sua pcepta salubria tam
apparēt in quib⁹ ei p̄cipitur vt hu/
iusmodi rethē iacet in p̄bo mee ve/
ritatis incarnate v3 amādo me sup

oīa ⁊ primū tanq̄ seipsum: ⁊ tunc ex
obediētia ⁊ cū lumīe fidei cū firma
spe rethē iactat in verbo suo sequen/
do doctrinā ⁊ vestigia dulcis ⁊ amo/
rosi p̄bi ac discipulorū ei⁹. Qualiter
āt eos capit ⁊ q̄s vocat tā tibi dixi.

Quō rethē p̄dictū pfecti⁹ i mare
iactat vn⁹ q̄ ali⁹ Ca. cxlvij.

Hec autē volui tibi dicere vt ap/
te cū lumīe intellect⁹ agnoscas
cū quāta prouidentia ista mea veri/
tas incarnata tempore quo cū ho/
minibus conuersationē habuit or/
dinate suos act⁹ atq̄ ministeria per/
fecit vt intelligas ea que vos opor/
tet agere ⁊ illud quod agit aīa que
stat in isto perfectissimo statu: s̄ ad/
uerte q̄ vnus agit in maiori perfe/
ctione q̄ alter secūdū q̄ accedit ad
obediendum huic verbo corde p̄d/
priori ⁊ cū lumīe perfectioni oī
spe de se perditā ⁊ solum in me crea/
toze suo collocata. ¶ Perfecti⁹ enī
huiusmodi rethē larat ille qui obe/
diendo seruat pcepta s̄p̄ul ⁊ con/
scilia mentaliter ⁊ actualiter q̄ ille
qui seruat pcepta actualiter ⁊ consi/
lia solūmō mentaliter. nā qui nō ob/
seruaret consilia mentaliter procul/
dubio nec obseruaret pcepta domi/
ni actualiter eo q̄ adinuicē ligata
sunt vt alibi tibi plene narraui. Er/
go pfecte capit sicut pfecte rethē la/
rat ⁊ iactat. ¶ Perfecti vero de qui/
bus in p̄ti narraui tibi cap s̄t ha/
bundanter ⁊ cum magna perfectio/
ne. O q̄ bñ ipsoz organa sunt ordi/
nata per custodias dulcē atq̄ bonā

Tractatus.

cautelam quam habuit arbitrium
liberum ad portam voluntatis: vn
de sensus etiam ipsorum faciūt oēs
vnum sonum velde suauē qui egre
ditur a ciuitate talis anime quoniam
am omnes ianue clausē sunt et aper
te. Porta enim voluntatis est, ciuitas
clausa ne proprius amor ingredia
tur et est aperta quia iugiter amat
et optat honorem meum atq; prori
mi dilectionem. Intellectus est etiam
am clausus ad videndum vanita
tes: delicias atq; mundi misērias q̄
sunt omnes veluti nox ex qua, tene
bre scilicet intellectus qui delectatur in
eis et inordinate recipit eas. Est etiam
apertus cuius lumē quod aspiciit
in obiectum incarnate mee verita
tis. Memoria quoq; clausa reper
tur ex eo quia tradidit obliuioni mē
dum ac etiam semetipsum q̄ ad
carnalem viuendi modum. et est ap
ta vt beneficiorum meorum quoti
die recipiat habundantiam cuius iu
gi reminiscētia affectus anime tūc
agit sublimem valde suauem tempe
ratis et modificatis ordinate cordis
cum prudentia salubri et cum lumi
ne ita q̄ valde concorditer vnum
sonum exhibent videlicet ad laudē
et gloriam mei nominis. In hoc ipso
sono in quo magne corde potentia
rum anime concordant etiam alie
parue corde: videlicet exteriores
corporis sensus ita bene morigerati
in similes alludunt vt ego tibi dixi lo
quendo de malis hominibus q̄ si
cut omnes sensus in morte sonabāt
ex eo quia recipiebant inimicos su
os. Ita sonant in vita isti quia reci

piunt intra se solum amicos vera
rum atq; realium virtutum cū qui
bus optime concordant opera vir
tutosa. Omne quippe membrum la
borat valde laudabiliter in opere
sibi deputato. Bene laborat oculus
in suo visu: auris in auditu suo: simi
liter odoratus in suo odoratu: gu
stus in suo gustu: lingua bene ser
monem suum exprimit: manus in
tactu atq; pedes in incessu. Nec oīa
concordant in vna melodi et in vno
sono videlicet in seruendo prorio
propter gloriam et laudem nominis
mei et anime seruendo cum sanctis
operationibus virtutis. Et ebedi
unt anime correspondentes ei tan
quam organa iocunda mihi valde
placent ista similiter et angelice na
ture imo et veris gustationibus qui
tales expectant cū iocunditate val
de gaudio quia vnus participa
bit bonum alterius. Etiam isti mō
do placent velut an nolit. nā hoīes
iniqui nequeūt ita latere sine fuge
re quā in se valde bene sentiāt isti
us melodie dulcedinem: imo quā
plurimi cum hoc hamo et instrumē
to remanent ibi captiui et disceden
tes a morte veniunt ad vitam. Cū
etiam quippe sancti ceperunt aliquas
animas hoc organo dulci. Primus
qui sonaret in sono vite fuit amoro
sum verbum assumendo vestra hu
manitatem et cum humanitate di
uinitati coniuncta et vnica cithari
zando dulciter in cruce filium hu
mane generationis ibi ceperit. Ca
pitauit etiam aduersarium huma
ni generis diabolum cum dominū

abstulit
humanam
Tos cr
gistro o
uscum
pes illi
ias ciu
seminat
videlicet
fores: de
mas iste
de glori
dulci se
virgini
tūc ali
modis
sa. Pro
Pomid
illis atq;
lebat. Et q
pmittit in
mentū ut
mines vel
auferre sibi
videre deb
amoris p
lenias.

De pro
suis creatu
alia.

Quo
imod
lectus cū
deas cū
creauit hoī
dere possi
no. Pro
et corpori

Quintu 5.

abstulit qui tãto tpe possederat ip̃z
humanum genus ex culpa pp̃ia.
Nos etiam omnes ab isto dulci ma
gistro discētes isti dulci sono pulsa
tis: cum ista sapida doctrina princi
pes illi gloriosi ṽz apostoli ceperūt
aīas eius verbū per vniuersū orbe
seminātes vt ab ip̃so p̃bo filio meo
didicerāt. Exinde martyres: confes
sores: doctores atq; virgines oēs ani
mas isto dulci sono capiebant. Attē
de gloriosaz virginē vsalā que tam
dulci sono citharizauit q. xi. milia
virginū vno tractu cepit z aīas to
tidē aliarū gentiū: ita fecerūt aliq
modis varijs. Quid horū est in cau
sa. P̃roculdubio prouidentia mea.
Prouidi nāq; instrumēta tribuens
illis atq; viā z modū quō sonare va
lebāt. Et quicquid eis exhibeo siue
pmitto in vīta p̃nti totū est ad aug
mentū istorū instrumētōz: ṽz ho
mines velint agnoscere neq; velint
auferre sibi metīp̃is lumē cum quo
videre debēt interponēdo nubem
amoris prop̃ij atq; cōplacētīa sui
sensas.

De prouidentia dei qua vtiē cūz
suis creaturis in vīta p̃senti z in
alīa. Capitulū. cxliiij.

ERgo filia carissima dilatetur
imo cor tuū z aperi oclū itel
lectus cū lumine fidei vt aperte vi
deas cū quāta prouidentia z amore
creauit hoīez z ordinauit ṽz ip̃e gau
dere possit meo summo z eterno bo
no. Prouidi quidē i oībz aīe simul
z cor̃pori tā hoībus ip̃fectis q̃ per

fectis bonis atq; malis tēporaliter
atq; sp̃ialiter in celo simul z in ter
ra in hac vīta imortali pariter z in
vīta mortali. In hac vīta mortali
dū estis viatores z peregrini ligami
vos in vinculo caritatis: nā hō vīo
leniter ē in eo ligatus ex eo q; si se vo
luerit solvere ex affectu p̃imi cari
tate priuat⁹ tñ in eo ligatur ex ne
cessitate. Ut enim in actu pariter
z affectu caritate deberetis vti pro
uidi nō tribuendo cui libet oīa sibi
necessaria pro vīta sua. vt etiā si q̃s
ex iniquitate sua perdidit affectū
z amorē ex necessitate cōpellamini
p̃icipare simul vt salūm actūz hu
iusmodi caritatis hēatis. vnde tu
vidēs artificē ad colonūz hēre pro
sua necessitate recursū: ita colo
nus hēt ad artificē: vñ enim indi
get altero qm̃ vnus ignorat agere
q̃d facit alter. Ita clericus atq; rel
giosus indiget habere secularē atq;
secularis religiosum. vnus enim si
ne reliquo facere nequit z ita de ce
teris. Sed nūquid nō poteram ego
dotare quēlibet de necessarijs oībz?
Atq; Sed ego prouidere volui q
vnus humiliaretur alteri z q; ita cō
pellamini saltē actum caritatis in
uicē habere tali necessitate compul
si. Ostendi igitur magnificentiā
bonitatē atq; prouidentiam meam
in eis z sequi potius volunt z ire
post tenebras proprię fragilitatis.
Mēbra corporis vestri faciunt vo
bis verecundiam quia caritatiuaz
habent in se concordiam z nō vos.
Unde quando caput indiget adin
torio man⁹ illico subuenit ei. Et si

Tractatus.

igitur quantum sit valde paruum: in corpore membrum aliqua patitur caput minime dedignatur ei subuenire licet in corpore malus atque nobilissimum membrum existat: sed succurrit ei subito intra posse iuuando cum visu auditu et affectuoso verbo nihil omittendo cum omni fidei sollicitudine. Similiter omnia membra faciunt. Non ita facit homo superbus quod videndo pauperem egrotum in necessitate constitutum qui membrum est ipsius tamen ei subuenire negligit non solum cum omnibus que habet imo neque in verbo modico: sed vilipendit eum et cum improperio faciem avertit quasi nauseam ostendendo: habundat in diuitiis et cum fame perire permittit: sed ipse non attendit quod eius misera crudelitas ante me fetorem exhalat et usque in profundum inferni talis eius putredo descendit. sed proinde per modum alium illi paupericulo meo et pro potestare paupertatis ei retribuentur habundantissime diuitie. Ille vero cum improperio maximo redarguit a veritate mea put in euangelio continetur ubi nihil se corrigat a qua sibi dicitur. Esuriam et non dedisti mihi manducare: sitim et non dedisti mihi bibere: nudus eram et non induisti me: infirmus fui et in carcere: neque visitasti me. Et in tali necessitate minime prederit ei si dicat. Ego nunquam vidi te: quod si te vidissem hec omnia libentissime fecissem. Optime namque nouit ille miser quod ab ipsa mea veritate moniti sunt omnes in euangelio quod illud quod amore suo sit vni paupericulo mini-

mo suo sibi reputat esse factum: et ideo iuste cum demonibus inserit ei supplicium eternum. Itaque vides quod in terra prouidi ne properent ad interitum eternum. Si vero consideres vitam eternam in ciuitibus ibi consistetibus et in angelica natura multum ordinate prouidi super ipsorum ordinata caritate. Non enim volui quod vnus gustet proprium bonum suum tantummodo quod a me recipit immo volui et ordinavi quod bonum vniuersumque participetur ab omnibus ita quod ex ordinata et perfecta caritate maior gustat bonum minoris et ceciderit minor maioris: minor vero quantum ad mensuram beatitudinis. non quod paruum non sit plenus et perfectissimus sicut consolatus prout magnus. omnes enim sunt pleni in suo gradu prout alio loco tibi dixi. Quantum caritas ista est ibi fraterna et quod est unita in me et vnus cum alio recognoscendo ipsam caritatem a me putant eam a me receperunt cum illo timore sancto atque debita reuerentia quare eis dedit: unde semetipsos accendunt in me necnon et in me vident et cognoscunt excellentissimam dignitatem in qua collocaui eos. Angeli cum in genti gaudio communicant cum animabus beatorum atque beati cum angelis. Itaque omnes in perfectissima dilectione caritatis in alterutrum omnia bona participant et exultantes ultra quam intelligere valeas iubilo mirabili modo gaudent in me nulla tristitia reperitur ibi sed omnia sunt ibi dulcia et omnis amaritudo procul ex eo quod dum vixerunt

et etiam
a moris
caritate
patria
cuius pro
ad purg
teris et
lem pro
perculu
rantiam
pas: et
re non
meritu
go pro
corpon
testis
is: dicit
bus in
puc cum
stria dem
ergo me
pus peni
dia meda
colone qu
tibi dicit
mam ad
claris et
ris vere
mam in
ipsum et
currenti
moe in

de
as erg
in tem

D

Quintus

et etiam in morte me gustabant ex
a moris affectu in proximis sincera
caritate. Quis hec ordinavit? Sa-
pientia mea cum admirabili dul-
cis providentia. Si vero te vertis
ad purgatorium ibi considerare po-
teris etiam optabilem et inestimabi-
lem providentiam meam in illis pau-
perculis animabus que propter igno-
rantiam amiserunt acceptabile tem-
pus: et quia separate sunt a corpo-
re non habent ultra tempus in quo
meritum acquirere possint. Illis er-
go providi quod vos qui nunc estis in
corpore viventes eas adiuvare po-
testis videlicet elemosinis: ieiuniis:
orationibus et alijs suis operi-
bus in statu gratie factis et preci-
pue cum officio divino a meis mini-
stris devote persoluto. Per hunc
ergo modum abrenatiis eis tem-
pus penitentie sue mea misericor-
dia mediante. Ecce cum quanta dul-
cedine gratiose providi. Nec omnia
tibi dici que pertinent intus ad ani-
mam ad salutem vestram ut effu-
ciatis ex toto philocapta et indua-
ris vere fidei lumen atque spem fir-
mam in providentia mea et temet-
ipsam cruas de te et in omnibus ec-
currentibus in me speres absque ti-
more servili quocumque.

De providentia qua vivitur de-
us erga pauperes eius servos etiam
in temporalibus. Capi. cxlix.

Nunc vero filia carissima tibi
volo dicere particulam val-

de partem de modis quos ego te-
neo cum servis in me sperantibus
ad subveniendum ipsorum exterio-
ri necessitati. Provisionem vero
meam amplius siue minus inveni-
ent quanto perfectius vel imperfe-
ctius expoliati sunt de semetipsis ac
etiam de mundo tamen omnibus
gratis provideo. Et precipue pau-
perculis meis qui videlicet volun-
tate sunt vere spiritu pauperes hoc
est intentione spirituali. Multi nam-
que pauperes ultra immo contra su-
am voluntatem existunt. Isti sunt
proculdubio divites cuo ad volun-
tatem sed in veritate mendici sunt
quia minime sperant in me neque vo-
luntarie paupertatem ferunt quaz
ego velut animarum illorum exhi-
bui medicinam quod divitie nocuis-
sent eis et exstissent in causa dam-
nationis eorum. Servi vero mei si
sunt pauperes minime sunt mendi-
ci. Mendicus enim aliquando non
habet ea que sibi sunt necessaria et
in gravi necessitate premit. Pauper
vero non habundat sed in his necessaria.
Ego namque nunquam ei deficio dum in spi-
ritu sperat in me. Illique tunc eos ad
aliquam extremitatem adduco ut apti-
us videant et intelligant quod ego possum
et volo necessitatibus eorum valde gra-
tiose providere et sic ampliori confi-
dentia speret in providentia mea et am-
plectantur anide ipsas se paupre-
tis. Et illo tunc admirabili modo
clementia mea sanctis spiritus qui servi
re talibus optat in necessitate pro-
det eis etiam in his exterioribus corda
succendo divitibus varijs modis ut

Tractatus.

eis in sua necessitate subueniatur: et ita tota vita pauperulorum meorum isto modo gubernatur ut cum sollicitudine quam seruis mundi tribuo de illis. Et verum est quod ut in virtute crescant atque probentur in fide patientia et perseverantia quandoque sustineo quod eis iniuria cum imprope-rio atque contumelia dicatur et nihilo minus ipsimet qui dicunt vel faciunt eis iniuriam a clementia mea compellitur ut eis faciat elemosinam et necessitati tali subueniat: hec est una prudentia generalis quam facio pauperulis meis. Sed in magnis amicis atque fidelibus seruis meis aliqui sine me-rito creaturam utor ipsa providentia mea solummodo per meipsum prout ipsamet experta fuisti. Et audisti de patre tuo beato domino seruo meo glorioso. scilicet in principio sui ordinis cum hora preadique fratres nihil omnino haberent ad comedendum totus fidelis in me sperando certissime quod ego prouiderem dixit fratribus ut discerneret qui ita fecerunt ex obedientia sui patris. Tunc ego qui sperantibus in me gloriose prouideo mihi duos angelos cum albissimo pane de quo pluribus vicibus habundantissime comederunt. Ista prudentia facta fuit absque operatiōe hominum et a clementia mea solummodo processit. Aliqui prouideo multiplicando parua quantitatem que minime sufficiebat: ut optime nostis de beata agnete consorte tua que mihi seruauit a sua pueritia fideliter usque ad ultimam vitam suam cum humilitate vera et indubitata spe taliter quod omni dubitatione propulsa de nihilo cogi-

tabat pro se siue pro familia sua. unde cum vna fide paupercula sine qua / cunctis substantia temporalis ad preceptum gloriose marie virginis fuit ad edificandum pulchrum monasterium in loco deestabili quod morabantur ibi peccatores. Ipsa nullo modo dubitauit intra se dicere. Ego quomodo potero perficere tantum opus. Fideliter igitur in me confidens inuit et cum prouidentia mea fecit ibi tale monasterium monialium ubi congregauit in principio decem et octo virginis puellas cum nihil omnino haberent nisi prout ego prouidebam eis. Tamen ego sustinui semel quod tribus diebus absque pane steterunt herbas tantummodo comedentes. Super isto puncto tu posses admirari discendo mihi: quare deduxisti eas ad hanc extremitatem cum iam expresse mihi dixeris quod nunquam deficiis in aliqua necessitate seruus in te sperantibus. In hoc apparet eis in tanta necessitate non extitisse prouisum ex eo quod loquendo cōter cōis homo viuere non potest herbas tantummodo comedendo et precipue cum homo non est in magna perfectione. Et si agnes erat in statu magne perfectionis credere possumus quod omnes alie virginis ille non erant in tali statu. Ad hoc ego rideo quod ita feci atque permisi ut inebriarentur ille perfecte de prouidentia mea. Imperfectis vero materiam exhibui per subsecutum miraculum ut fundamentum atque principium facerent in lumine sanctissime fidei: et in tali cibo vel alia materia quando similis casus occurrit ego de dispositione unam humano corpori taliter quod ita melius

na valet
vel etiam
quando
ria quod
admodum
hoc aper
metipsum
quantitat
cuius m
set in ill
veritatis
dis in o
me dicit
ne spom
virgines
na irabe
gregari
alidas o
bus carni
faciebant
dem comp
ens et ip
cepabam
do petitis
specta me
quod noli
nos pame
ciende p
provinqui
alium de
ad rotam
nobis per
lis ergo q
dinare
agnes ill
gebat
in manu
do quod
imo tan
su in m

Quintus.

us valet cū quadam herba modica
vel etiā sine quocunq; cibo q̄ prius
quando panē habebat ⁊ alia ciba-
ria que sunt ordinata pp̄ vitā hoīs
adiuādā atq; sustentandā. Et
hoc apertissime nosti quoniā in te/
metipsa, pbasti. Etiā ego prouideo
quātitatē paruam multiplicādo ali-
cuius materie. Cum enim illa stetis-
set in illo spatio tēporis itā expresse
vertit ad me fidelem oculuz sui cor-
dis in oratione sua dicens. Dulcissi-
me dñe amantissime pater ⁊ eter-
ne sponse nūquid ordinasti q̄ istas
virgines ab ipsarum domo pater-
na iraherem ⁊ in ista domo tua con-
gregare vt in ea fame pereant. Pro-
indeas optime domine necessitati-
bus earum. Ego tamen erā ille qui
faciebam cā ita petere habebā qui-
dem complacentiā experiendi fidē
eius ⁊ ipsius humilem orationē ac-
ceptabam. vnde prouidi satisfaciē-
do petitioni sui cordis quod in con-
spectu meo stabat: ⁊ inspirando coc-
gi quendā vt afferret ei quinq; pa-
nos panes ⁊ illico sue menti patefe-
ci: vnde pri⁹ q̄ ille qui portabat ap-
propinquaret hostio siue rote dixit
alicui de illabus ei⁹. Filia vadas
ad rotam ⁊ recipe panē illū quem
nobis dominus gratiose mit tit. Il-
lis ergo quinq; panibus allatis or-
dinate discubuerunt. Dum igitur
agnes illos paruissimos panes fran-
gebat ego concessi tantam virtutez
in manibus eius panes multiplicā-
do q̄ oēs ad libitū refecte fuerunt:
imo tanta superhabundantiā remā-
sit in mensa q̄ omnibus in prandio

sequentis diei fuit habūdantissime
satisfactum. Idē is ⁊ alijs varijs mō-
dis ego prouideo seruis ⁊ amicis me-
is qui voluntarie pauperes effecti
sunt. Neq; solūmodo dico volunta-
rie nisi sint spiritu pauperes hoc est
cum intentiōe spiritali: alias enī
modicuz proficeret eis prout occur-
rebat antiquis philosophis qui ex
affectu quē habebant ad adiscen-
dam scientiam vtrūq; mundanā cōfi-
tēnebant has diuitias ⁊ volunta-
rie pauperes efficiebātur intelligē-
tes ex quadam experientia siue na-
turali nōitiā q̄ ista sollicitudo ex-
terior mundanarum diuitiarū im-
pediebat eos ne venirent ad illud
scientie culmen quod optabant vbi
collocauerant finem atq; terminuz
ante oculum intellectus eorum.
Sed quia paupertas ista volunta-
ria non erat cum intentione spiri-
tuali ad gloriā ⁊ laudez nominis
mei ideo non habuerant alienius
gratie vitam neq; perfectionem: im-
mo receperunt in se morte eternā.

De malis que procedunt in pos-
sidedo vel inordinate desiderando
diuitias ⁊ paupes. Capit. cl.

Atende filia carissima quātu-
est dedecus ⁊ materia cōfusio-
nis hoīb⁹ xpianis miseris amatorib⁹
bus diuitiarū qui minime sequē-
intellectū quē hnt a natura vt acq-
rere possint bonū eternum sicut isti
philosophi fecerūt vt sciētia inutile
adiutā adiscere possent. Agnoscentes
enī eas ad impedimētū sui ppositū

Tractatus.

fore contemnebant: Imo proieci-
bas. Et isti de istis diuitijs volunt si-
bi metipsis per modum loquedi fa-
cere dominum. Et hoc aperte mani-
festat: quod sic est ex eo: quia amplius
amaricantur amittendo diuitias hu-
iusmodi temporales quam amittendo
me qui sum summus: et eternum bo-
num. Si tu bene consideras omnia
mala producuntur ex hoc inordina-
to desiderio congregandi diuitias.
Oritur ideo superbia dum homo de-
siderat esse maior. Et iniustitia tam-
in se quam in alijs. Insuper et auaritia:
quoniam ex appetitu pecunie solliciti-
ter curat expoliare siue fraudare fratrem
et proximum suum ac etiam arripe-
re bona ecclesie minime formidat que
sunt acquisita precio sanguinis vnige-
niti filij mei. Oritur etiam inde qua-
dam reuenditio carnis proximi sui.
Et etiam temporis ut usurarij faci-
unt qui veluti latrones vendunt ea
que minime sua sunt. Vulositas egre-
ditur ideo propter multa cibaria sa-
tis inordinate sumpta. Unde sequi-
tur inhonestas: quod si non haberet ad
expedendum frequenter in conuer-
satione tante miserie minime mora-
rentur. Quot etiam homicidia odia
proditiones crudelitates erga pro-
ximum inde procedunt cum infide-
litate circa me presumendo: de se tam-
quam si propria virtute sua diuitias il-
las acquisissent: nec attendunt quod
illoz virtute non acquisuerunt:
sed eas possident eas: imo solum ex p-
nidentia mea. Ipsi vero de me qui
nemini iniustissime spem amittunt: et
ad huiusmodi sperant in vanitate di-
6

uitiarum suarum. Et velut excecati
non vident quod in earum vanitate se
deceptos inueniunt ex eo: quoniam in vi-
ta presenti sunt eis quandoque abla-
te per dispensationem incant: et co-
rum vtilitatem: vel saltem in morte
derelinquant eas. Tunc aperte co-
gnoscunt ipsorum huiusmodi spem ex-
tisse vanam absque stabilitate sine sa-
cietate fructifera desiderium ergo di-
uitiarum temporalium hominem facit esse pau-
perem: et occidit a vita gratie opatur
esse crudelem sibi metipsum: aufert sibi
dignitatem infinitam: et facit eum esse finitum:
quod vix deberet huiusmodi desi-
derium eius solum esse in medio qui super
infinitum bonum: et ipse posuit et vniuit
illud in re finita: et vilissima: ipse p-
didit gustum saporis virtutum: et odo-
ris erimie paupertatis: amisit de se
ipso dominium ordinando se diui-
tiarum seruum: insatiabilis est ex eo
quod diligit ea que sunt infra se: quoniam
am omnia creata sunt in obsequium
hominis: et non ut homo seruiat eis ho-
mo autem est ordinatus: ut mihi solum
modo seruiat qui super finem eius. Quot
laboriosus penis: atque periculis ho-
mo sponte se subicit non solum in ter-
ra: sed et in mari: ut opes congregare
possit non solum ad necessitatem vite:
sed ad superhabundantiam: atque cum
cupiscentiam: et auaritiam: ut postea
reddeat ad ciuitatem propriam cum
ambitione magna: et pompa seculi.
Neque curat vel paruam in corpore
suo sustinere penam ad acquiren-
das virtutes que sunt anime vere
diuitie ipsi suffocauerunt in illis va-
nis diuitijs eorum: et affectum eum qua-

bos
rpe:
rum
quani
que m
al. p
stabil
sunt:
quis
per.
infin
puta
uere
uita
m
rian
vere
com
nan
rum
doran
er ali
proci
ueren
lectio
fenti
sunt
potu
hac
erpe
areta
nata
facili
foza
celo
qui
et
de
pa
re

Quintus.

bus mihi seruire debent: et cum va-
rijs: et illicitis lucris conscientias co-
rum onerant. Attende diligenter ad
quantam adduci sunt inopiam at-
que miseria: et cuius effecti sunt ser-
ui. Proculdubio non alicuius rei
stabilis: imo cum vanitate multa
sunt: valde mutabiles: hodie nāque
quis est in seculo diues: cras pro pau-
per. Nunc in sublimi statu illico in
infimo. Nunc a mundo aliqui re-
putati sunt: et habiti cum multa re-
uerentia propter eorum fallaces di-
uitias: illis vero deperditis ab ipso
mundo sunt in derisum: et imprope-
ritiam: et in contemptum habiti cum
verecundia: et improprio: et absque
compassione male tractantur. Ipsi
nanque diligebantur intuitu diuitia-
rum illarum: et non ex virtute qua
dotati fuissent: quod si dilecti fuissent
ex aliqua virtute que fuisset in eis
proculdubio deperditis non essent re-
uerentia circa ipsos: et affectuosa di-
lectio licet opes essent amisse rema-
nentibus virtutibus. Quod gratia
sunt hec onera mentibus eorum ad
portandum. Tam gratia sunt quod in
hac via peregrinationis non possunt
expedite currere: neque transire per
arctam ianuam. Ita veritas incar-
nata vobis in euangelio dixit: vix quod
facilius potest intrare camelus per
foramen acus quam diues in regnum
celorum loquitur de diuitiis illis
qui miserabiliter: et inordinato affe-
ctu diuitias exoptant: atque possi-
dent eas. Multi nanque sunt illi
pauperes qui per inordinatum amo-
rem: et affectum vniuersum orbem

cum voluntate sua possident si quo
modo possent habere hi per portas
absque dubio transire nequeunt ex
eo quod est arcta: et humilis: unde nisi de-
ponant onus: atque restringant af-
fectum inordinatum a mundo: et ex
humilitate ceruicem inclinent per tra-
sire non poterunt. Et non est alia
via que dirrigat eos ad vitam: nisi
solum ista. Bene tamen est alia via
multum ampla que dirrigit ad eter-
nam damnationem ambulantes per
eam: sed velut cecati non vident
ipsorum in recuperabilem ruinam.
Et in vita presenti gustant aram in-
ferni. Nam ipsi per omnem modum
a pena cruciantur eo quia plus optant
habere quam possint. Non habentes in-
de torquentur: et cum amittunt a ma-
gno dolore cruciantur. Et cum tan-
ta mensura doloris amittunt cum qua
ta mensura carnalis amoris illa pos-
sidebant. Amittunt proximi cari-
tatem: et amorem fraternum: et non
videntur villo modo curare virtu-
tem aliquam acquirere. O putre-
do mundi non dico de rebus in se:
quoniam omnia creantur bona: imo
perfecta: sed ille putridus est qui cum
affectu carnali: et inordinato possi-
det illas lingua tua filia carissima
narrare nesciret quot mala sunt que
procedunt inde quotidie. Vident
et experiuntur ipsi miserrabiles: et ex-
cecati: et tantum agnoscere nolunt
eorum inestimabile detrimentum.

De excellentia pauperum spiritus
tuum: et quomodo exclusus christus exem-
plo nos docuit.

Capitulum cliv.
s. liij

Tractatus.

Aliqua narrādo tibi tetigit: ut amplius: et aperti⁹ agnosceas ibelanz paupertatis volūtario spīritu. Quis agnoscat? Pauperculi serui mei dilecti qui: ut expedite possent iter hoc agere: atq; trāsire per tā nuā artā on⁹ diuitiaz ī terram affectuose proiecerūt. Aliqui piecerūt eas effectualiter: et mentaliter isti sunt obseruantes consilia pariter: et precepta mentaliter: et affectualiter. Alij suāt utiq; pcepta legis actualiter consilia vero mentaliter virtuosē diuitijs affectum eruentes: quoniam eas non habent: neq; possident per inordinatum amorem: sed ordinate cum sancto timore meo: unde talis factus est ipsaruz non auarus possessor: imo pius proximo pauperi dispensator. Iste quidem bonus est: primus vero perfectus: q; ē cū maior fructu et impedimēto minor: et in eo videtur prouidentia mea magis aperte relucet actualiter de qua cōmendando veram paupertatem narrationem perficiam: vterq; ceruicem humiliter inclinat faciendo se virtuosē paruulum. Sed quoniam alias tibi narraui de secundo nunc de primo solummodo tibi loquar. Ego tibi monstrauī q; omne malum damnum siue pena tam in vita presenti: q; in futura procedit ab inordinato amore diuitiaruz sic econuerso noueris q; omne bonum et pacifica requies orit̃ a vera paupertate: considera diligenter: aspectum pauperulorum meorum: et cū quanto gaudio: et locunditate sancta quorūdiē viuunt: ipsi nullo tē-

pore contristantur nisi super offensa mihi facta. Que tristitia nō affligit: imo ptinguere facit animam. Propter huiusmodi paupertatem sumas inuenire diuitias derelinquentes tenebras obscuras inuenerunt semetipsos in perfecta luce. Quia mundi miseriam omiserunt eterno gaudio postea letantur: propter vltissima bona mortalia recipiunt in mortalia bōa pretiosa vbi maximā habent: et ineffabilem consolationem tollerare labores cum iustitia refrigerium est eis: caritative cum omni rationali creatura conuersantur: neq; sunt personarum acceptatores. In quo virt⁹ relucet: atq; firma spes. Ubi ardet ignis vere caritatis. In eis utiq;. Quia cum lumine fidei quas habuerunt in me quā sūma sum: et eterna felicitas a mundo leuauerant omnē spem: et ab omni mundana consolati ne: et fuerūt amplexati veluti sponsam amabilem veram paupertatem cum seruicibus eius: seruitrices vero paupertatis huiusmodi sunt vilitas cū sui contemptu: et humilitate vera quā seruiunt: atq; nutriunt in anima verum affectum et amorem. Cum ista fidei spe caritatis igne succensi veri serui mei saltabāt: atq; saltant extra mundi vanitates: et diuitias ei⁹ ac etiam extra proprium sensum: hec omnia vilipendendo contemnebāt prout egit ille gloriosus apostolus Matheus qui a banco saltando reliquit opes multas quas in seculo possidebat: et indilate secutus est veritatem incarnatam que docuit

Quintus.

vos modum et regulam: ut ametis
et imitemini perupertatem istam.
Neque docuit verbo solummodo: sed
exemplo suo perfectissimo. Nam a
sue natiuitatis initio: usque ad finem
ultimum vite sue per exemplum in
se. Vos huiusmodi doctrinam aper
tissime docuit. Ipse pro nobis spon
sam istam humilem disponens: usque
paupertatem extremam cum esset
ipse summa felicitas ex vniione diuine
nature est enim vnum mecum: et ego
secum: et habeo diuitias infinitas.
Et si vis cum videre pauperem: et hu
miliatum attende deum esse factum
hominem: et vilitate vestre humani
tatis esse vestitum. Tu vides hoc ama
bile verbum in stabulo nasci cum esset
virgo beata Maria mater eius in
itinere: ut ostenderet vobis viatori
bus: quod quotidie debetis in stabu
lo proprie noticie vestri permanere
ibi que renasci ubi cum inuenietis na
tum in anima vestra per gratiam.
Tu vides eum in medio duorum ani
malium in tanta penuria: quod ipsa ma
ria non habuit: unde eum cohiberet.
Sed in tam intenso frigore cum
flatu animalium: atque feno calese
cit eum. Et cum esset ignis excellen
tissime caritatis frizere voluit in hu
manitate sua in omni vita sua dum
viceret in mundo cum discipulis: et
ab his discipulis aduersa tollere vo
luit. Unde propter famem aliquan
do ipsi discipuli spicas confricabant
ut grana comederent. Et in ultimo
vite sue nudus erpositus erexit: et
flagellatus ad columnas deinde cru
ci crudeliter affixus: atque sicut

omnia cum inestimabili patientia
tolleravit. Et in tanta fuit extremi
tate reductus: quod omnino ligno simul
et ipsa terra caruit: nec habuit: ubi
caput reclinare posset. Opportuit
igitur quod super humero proprio illud
reclinaret: ipse vero velut ebrius
amore et pretioso sanguine suo fecit
humano generi balneum. Nam ap
to sacro corpore suo. Undique habun
danter sanguinem effudit: et in ma
gna paupertate: atque necessitate con
stitutus amplissima dona largitur.
Et dum est affixus: et arctatus in li
gno crucis amplissime suam libera
litatem: et habundantiam suarum
diuitiarum omnibus creaturis ra
tionalibus effundit. Visitando sel
lis amaritudinem vobis exhibuit
volcedinem perfectam: et admirabi
lem. Dum est in afflictiva tristitia vo
bis consolationem exhibere: dum est
affixus in cruce vos absoluit a vin
culo peccati mortalis. Dum amore
factus est seruus vos a seruiente dia
boli plene liberavit cum esset ven
ditus vos proprio sanguine redemit
in se mortem acceptando contulit vo
bis vitam. Ergo regulam vobis amo
ris erimur tribuit: quia maiorem af
fectionem: et amorem vobis ostende
re nequibat quod exponendo pro vo
bis vitam qui facti fuistis inimici
sibi pariter: et mihi patri eterno hoc
ignorare videtur homo peccator qui
me valde offendit: atque tale precium
nimis vilipendit. Vobis etiam exhi
buit optimam humilitatis vere re
gulam: quoniam humiliatus est us
que ad mortem vilissimam: et obpro

Tractatus.

briose cruels. Exemplum etiam vi-
litis ex eo quia sustinuit obpro-
bria: et impropria multa. Item ex-
plum vere paupertatis: ut iam dictum
est. Unde dixit ipsemet in euangelio
Vulpes foueas habent et volucres
celi nidos filius autem hominis non
habet vbi caput suum reclinet. Quis
agnoscit ista? Ille qui lumen habet
fidei sanctissime. In quibus inueni-
tur ista fides: In pauperibus qui
sunt spiritali pauperes intentione
qui reginam istam: vix paupertatem
in sponsam acceperunt: quoniam a
se remouerunt vanas diuitias que
tenebras infidelitatis inferebant.
Ista regina regnum habet in quo
nunquam est aliqua guerra: sed iugiter
est ibi pax et tranquillitas habundat
ibi iustitia: quoniam illud quod in
iustitiam operatur separatuz est ab
ea. Adus sue ciuitatis valde fortes
erisunt ex eo: quia non sunt in terra
mollis in arena fundati: ut omnis au-
ra posset eos ad terram deicere: sed
supra firma petra: vix iesu christo filio
meo: ibi lux est absque tenebris et etiam
am ignis absque frigore: quia mater istius
egregie regine diuine caritatis
est abissus. Ornamentum huiusmo-
di ciuitatis est humana pietas: atque
clementissima misericordia: quoni-
am expulsus est ab ea tyrannus ille
diuitiarum qui crudelitatem habebat.
Ibi est omnium ciuium urbana
beniuolentia: vix amor omnium pro
ximorum. Ibi longa perseuerantia
cum prudentia: vnde ciuitas non in-
prudenter: imo prudentia vigili-
custodia gubernatur propter que vi-

det aperte: quia anima que sumit hu-
iusmodi reginam in sponsam omni-
bus diuitijs dominatur. Neque po-
test esse istarum domina: nisi domi-
netur etiam diuitijs eternis: vide ta-
men ne mors: vix appetitus diuitia-
rum subintraret animam illam tunc
enim ab illo bono separata foret: et
extra ciuitatem ipso facto se reperi-
ret in summa miseria. Si vero est ista
sponse fidelis ubique semper ei donat
huiusmodi suas diuitias. Quis au-
tem videt tantam excellentiam: vi-
det anima que fidei lumen habet: et
ista sponsa: sponsum suum idest ho-
minem: et cepit indutum mirabili pu-
ritate: diuitias vanas auferendo si-
bi que faciebant ipsum immundum
et priuat cum conuersationibus ma-
lis: et exhibet ei bonas priuat cum in-
bertia negligentie: atque mundi sol-
licitudinem eiecit a se: priuat eum
amaritudine diuitiarum vite pre-
sentis: et cum dulcedine remanet. Spiritus
ne precipitatur rosa vero conserua-
tur in pulchritudine sua. Anime sto-
machus euacuat a corruptis humo-
ribus amoris inordinati: et facit ip-
sum eroneratum atque lenem quo pri-
us euacuato postea cibo virtutum
implet que suauitatem inestimabi-
lem exhibent. Et duos ordinat ha-
bere seruitores qui bene disponant
habitationem eius: vix odium: et amo-
rem. O dium autem virtutum: atque
proprie sensualitatis purgat animam
ab omni sorde: sed amor virtutum
ornat eam: et priuat ipsam omni dis-
bitatione: atque timore serui ei secun-
ditatem exhibendo cum timore san-

Quintus.

cto. Et in effectū virtutis omnes: at
que gratias complacentias: et sola/
ciosas delectationes: iuenit anima
que reginam istam egregie pauper/
tatis assumit in sponsam. Nullo mo/
do metuit habere molestiam. Eo qz
nullus est qui faciat ei bellum. Nō
timet etiam habere famem sine pe/
nuriam: quia fides vidit: et sperauit
in me creatore suo: vnde procedunt
omnes opes cum diligentissima p/
uidentia inciter eos alo: et ubique
nutrio. Nunquid vnquam audisti
vel vidisti: qd aliquis verus seruus
meus: et huiusmodi sponsus pauper/
tatis alicubi fame periret. Non: cū
tamen inuenti sint plurimi qui pe/
rierint in suis multis diuitijs non
i me confidentes: et ideo perierunt.
In istis vero pauperculis meis ego
nunquam deficio: quoniam ipsi nū/
quam in me sperare desunt. Et iō
veluti pater pius atque benignus
eis indefesse prouideo. O cum quā
to gaudio: et animi libertate vene/
runt ad me: quia nonerunt cum lu/
mine fidei qd a principio: vsque ad
vltimum diem vite presentis vsus
fuit vtor et vtar in futurum in omni/
bus prouidentia mea spiritaliter
et temporaliter. Tamen aliquando
permitto qd ipsi plura tollerent: vt
alias tibi dixi: quia volo qd in fide
crescant et in spe de suis laboribus
plenissime remunerandi. Nunquid
tamen eis in sua necessitate deficio
in totum experti sunt abissum pro/
uidentie mee ibiqz lac diuine dulce/
dinis degustāt: ideo minime timēt
amaritudinem corporis mortis: i/

mo cum anxiō desiderio currunt ad
cam veluti iam proprie sensualitati
mortui: et etiam quo ad istas vanas
diuitias: et tanquam philocapti spō/
sum vere paupertatis fuerunt ser/
uenter amplexantes. In voluntate
mea quotidie viuētes ad omnia
parati sustinere calores: et frigus: a/
nuditatem famem: atque sitim de/
risiones: et contumelias: imo etiam
mortem cum anxiō desiderio van/
di vitam amore mei qui sum coruz
vita: et sanguine: amore sanguinis.
Attende pauperes apostolos: et ali/
os martires gloriosos. Petrum
Paulum Stefanum: atque Lau/
rentium qui non apparebat esse su/
pra ignem: sed super floribus odor:
feris: et iocundis: et quasi cum tiran/
no ludendo dicebat. Alasti vnā par/
tem verte aliam: et manduca. Cum
igitur ingēti diuine caritatis igne
paruum exstinguebat animesuēien/
sus. Lapidēs vero Stephano vide/
bantur esse rosē. Quis erat in cau/
sa: Aerus amor cum quo sumps/
rant istam reginam vere pauperta/
tis in sponsam cum vniuersum or/
bem amore mei reliquissent. Ipsam
ergo dispensauerunt cum lumine
sanctissime fidei cum firma spe ac
obedientia prompta realiter obe/
dientes consilijs: atque preceptis:
Unigeniti filij mei mentaliter: at/
que actualiter. Mortem optabant:
et vitam habebant cum displicen/
tia: et impatientia: non vt laborem
effugerent: immo solam: vt mi/
hi: qui sum finis: videtur vni/
rentur. Et quare non timebant

Tractatus.

mortem quaz omnis homo natura
liter metuit: Quia sponsa vere pau
pertatis assecratur eos auferendo
eis totaliter amorem proprii corpo
ris: et omnium diuitiarum orbis. An
de cum virtute conculeauerunt: at
que debellauerunt a. i. o. r. e. z natura
lem habito lumine: et amore diuino
supernaturali. Et quomodo poterit
homo qui est in tali statu dolere de
morte sua corpora q. desiderat am
mittere vitam: imo cum amara pe
na tollerat carnita prolixia: aut quo
modo in aliquo dolere poterit amitt
tendo seculi diuitias quas affectu
fissime iam diu euz tanto desiderio
contempnit: hoc absq. dubio non est
valde magnum. Nam ille qui non
amat non dolet: imo delectatur am
mittendo rem quam odit: itaq. vn
decunq. te verteris in eis inuenies
optabilem pacem: et eos habere re
quiem: et omne bonum. In illis ve
ro miseris qui possident huiusmodi
seculi diuitias amore tam inordina
to inuenies penas intollerabiles: et
omne malum quamuis in exteriori
aspectu videatur esse contrarium:
sed in rei veritate sic est. Quis eniz
non iudicasset q. lazarus extitisset
in suma miseria: et ille diues damna
tus in iocundo gaudio: et in magna
quiete fuisset. Et tamen ita non erat
quia penam ampliozem habebat
ille diues cu habundantia sua tpali
q. ille paupculus lazarus a lepra
cruciat: ex co q. in lazaro mortua
erat voluntas propria: et in me viue
bat qui sibi dabam in pena refrige
rium: atq. consolationem: in diuite

vero sua voluntas vivebat: vnde p
cedebat omnis pena. Cum ergo la
zarus expelleretur ab hominibus:
et presertim ab illo diuite damnato
nec haberet extergentem vulnera
sua: vel in aliquo sibi prouidentem:
ego prouidebam: q. animal irratio
nale lingeret eius vlcera. Et in vlti
mo vite ipsorum videtis cum lumi
ne fidei lazarus in gloria: et illum
diuitem in inferno cruciari: Itaq.
diuites in tristitia multa permanet
pauperculi vero mei stant i sancto
gaudio. Ego quidem eos iuxta pe
ctus meuz habeo et conseruo lac eis
exhibendo multarum consolationum
qm amore mei dereliquerunt om
nia totaliter: ideo me totuz habent
ad possidendu: Spiritus sanctus ita
loquendo se nutricem facit gubernan
do corpus et animam ipsorum in quo
cunq. statu fuerint. Etia ab anima
libus brutis: ego prouideri facio di
uersimode fm indigentiam eorum:
pro solitarijs egrotis ordino quan
doq. q. alius in heremo solitari^o va
dat ad eos visitandos: atq. guber
nandos. Tu quoq. nosti q. pluries
ego te coegi contra consuetudinem
tuam egredi cellam: vt in necessita
te subuenires pauperculis egrotan
tibus: hoc idem in te manifeste pro
basti de prouidentia mea. Dum eni
a creatura in tua necessitate subsid
ium non haberes. Ego creator illico
prouidi mirabili modo. Igitur ego
nunq. in me vere spantibus in al
quo deficio: s. gratiose prouideo. Et
vnde pcedit: q. homo qnq. stans in
delictis cu panis multis: et i magna

Quintus.

curam proprii corporis habendo quoti-
die cibaria delicata continue tu erit
infirmus et grauius. Postquam autem
amore mei se contempsit et amplexa-
tus est voluntariam pauperatatem
unico vestimento sibi reservato ad
cooperiendam corporis nuditatem
ipse se idem efficitur etiam corpore for-
tis atque sanus: et non videbitur quod alii
quid ei noceat: neque comprehendet
quod illi corpori suo detrimentum ali-
quod inferant frigora sine calores:
vel alia cibaria grossa. Totum hoc
a providentia mea procedit: quod de illo
curam habere cepi qui mihi de se tota-
liter curam commisit omnino derelinquen-
do semetipsum. Ergo dilectissima filia
vides apte equam requiem possidere hi
pamabiles pauperculi mei.

Repetitio sumaria de predicta p-
videntia divina. Capi. clj.

Narraui tibi filia mea carissi-
ma nunc aliquam particulam
de providentia mea in omni mane-
rie gentium ostendendo quod a principio
quo mundum primum ego creavi: et po-
stea secundum vultum hominem ipsum ad
imaginem meam: et similitudinem
creando: usque ad ultimum finem: ego
super usus ista providentia mea: et omnia
que feci facio: et faciam accedunt: at-
que proficiunt ad salutem vestram
quod volo sanctificationem vestram et
omnia que tribuo vobis ad istum finem
exhibeo: hoc iniqui non vident: quod
sibi met ipsis lumen abstulerunt. Et
tam tibi dixi: quod quod non agnoscunt in
me scandalizantur. Tamen ego ecc-

patienter tollo expectans eos: ut
que ad ultimum procurando: et pro-
videndo necessitatibus eorum qui
sunt peccatores veluti iustus in ter-
poralibus: et spiritualibus. Item alii
qua tetigi pauca de divitiarum im-
perfectione: et ad quam miseriam illi
adducunt qui possident eas affectu in-
ordinato. Et tibi dixi de paupertas-
tis excellentia: et de divitiarum habi-
tatione quam ipsa paupertas anime tribuit
eam in spem elicienti: ipsa quidem
sociata est cum ore vilitate de qua
vilitate vna cum obedientia tibi di-
cam aliqua. Item ostendi tibi quan-
tum mihi virtus illa placet: et quo-
modo sibi provideo paterna provi-
dentia mea. Totum hoc tibi narra-
ui pro commendatione tante virtutis
atque sanctissime fidei cum qua per-
venit anima ad hunc excellentissi-
mum statum: et ut in fidei sue faci-
as augmentum: et ut pulsare non
desinas ad misericordie mee ianuam.
Crede fideliter viva fide: quod deside-
rium tuum: et aliorum servorum: et
amicorum meorum adimplebo cum
tollerantia multorum laborum: usque
ad mortem. Tu vero confortare vi-
riliter: et exulta in me: quod sum in omnibus
defensor atque consolator tuus. Nunc ergo
tibi loquendo satisfeci super providentiam
de qua me rogasti dicendo: quod ego ne-
cessitati mearum creaturarum be-
nigne providebam et apte novisti quod
ego minime continuo sancta desideria vestra.
Qualiter hec anima post gratiarum
actiones vestram humiliter exorat: ut
ei loquatur aliqua de obedientie vir-
tute.

Capi. clxij.

Tractatus.

Hec aia deuota tūc velut ebria
admirabili mō phylloapta de
vera sanctag; paupertate dilatata
in summa z eterna magnitudine at
q; transformata in abissum ineffa/
bilis atq; excellentissime prouiden/
tie taliter q; existens in vase corpis
extra corpus ei videbatur eē ppter
obūbrationē atq; rapinam quas in
ea fecerat ignis eterne charitatis
oculum intellectus infirmū hēbat
in diuina maiestate dicēdo sum/
mo z eterno patri. O pater eterne:
o ignis abisse vere caritatis: o eter/
na pulchritudo: o eterna sapientia:
o bonitas eterna: o eterna clemētia
o spes atq; refugiu peccatorum: o
largitas inestimabilis: o bonum in
finitum z eternum. O fatue ppter
excessuū amorē nunquid indiges
aliqua creatura tua: mihi videtur
q; egas eo qd facis quēadmodū si
vivere non valeres absq; illa cum
tu sis vita ex qua viuunt oīa: z sine
qua nihil oīno vivere potest: pro/
pter quid igitur es taliter infatua/
tus in creatura tua. Quare ve ipa
fuist phylloaptus z in temetipso tū
bi cōplacēstī z ita delectatus fuistī
de illa: z velut ebrius z auīdus val
de suam salutem optas z admirabi
li modo queris: ipsa vero fugit. Tu
sibi propinquas z ipsa semetipsam
elongat. Propinquius enī veni/
re non poteras q̄ induendo verbū
tuum humanitate nostra. Quid vl
tra dicam: faciam veluti balbuti/
ens z dicam. a. a. a. quia nescio quid
vl ra loqui possim ex eo q; lingua
finita non valet exprimere qd aia

sentit z cognoscit nec affectus eius
infinite desiderantis te bonum infi/
nitum mihi congrue videtur s; bz
apostoli pauli dicere posse vidē/
cet oculus non vidit nec auris au/
diuit nec in cor hominis ascende/
runt que vidi z que preparauit de/
us diligentibus se. Sed que vidisti
Aidi archana dei que non licet ho/
mini loqui. Et quid dicis. Procul/
dubio non attingo cum his grossis
atq; carnalibus sensibus: sed tamen
dico q; vidisti atq; gustasti anima
mea summe ac eterne prouidentie
stupendum abissum. Nunc ergo tū
bi gratias ago summo z eterno pa/
tri super imensa bonitate tua mihi
miserabili demonstrata que quacū/
q; gratia sum indigna: Sed q; noui
q; acceptas libenter z impleo anxia
z sancta desideria neq; veritas tua
mentiri pōt opto q; aliqua mihi pā/
das de virtute obedientie atq; de
ipsius excel' entia veluti tu mihi
pater eterne promissisti vt ipsa amo/
re iugiter inardescam z nunquā ab
obedientia tua discedam. Placet
ergo maiestati tue mihi de sua per/
fectione narrare ac vbi possim illas
invenire. Et quid est illud quod pos/
sit eam a me auferre z eōnverso qd
est illud quod mihi prebeat illam.
Et quod est apertum signū mihi de/
monstratiū vt illā habēā vel nō.

Hic incipit tractatus obedien/
tie z primo vbi obedientia reperit/
tur: z quid est qd a nobis auferit eā:
z quod est signum q; homo habeat
illam. Capitulu. cliiij.

diri
rita
bo
pet
ent
po
gm
rū
pe
bo
ita
peri
mō
dere
bon
sam
qui
et q
egri
proq
ista
mifi
pdi
ama
lmu
sclā
bon
gne
vit
e o
tic
im
vn

Sextus.

Tunc eternus pater atque
 benignus pater oculum
 sue clementie vertit
 ad eam dicens. dulcis
 atque carissima filia
 sancta desideria et in
 te petitiones exau-
 diui merentur. Et ideo ego summa ve-
 ritas mea promissa tibi facta comple-
 bo satisfaciendo desiderio tuo. Tu
 petis a me quod dicam ubi possis obedi-
 entiam inuenire et ob quam causam tu
 potes eam amittere et quod est apertum si-
 gnum quod illam habeas vel non. Primo
 respondeo tibi quod illam inuenies valde
 perfecto modo in dulci et amoso ver-
 bo unigenito filio meo et in ipso fuit
 ista virtus ita propria quod ut illa ope-
 perficeret velocissime cucurrit ad
 mortem opprobriose crucis. Si vis vi-
 dere quid auferat illam attende primus
 hominem Adam et videbis aperte cau-
 sam propter quam amisit obedientiam
 quam ego pater eternus imposueram
 ei: que proculdubio superbia fuit et
 egressus habuit et ortum ab amore
 proprio et a complacentia socie sue.
 Ista causa fuit propter obedientiam quam am-
 misit et inobedientiam quam incurrit vi-
 didit vitam gratie et mortem inuenit
 ammisit innocentiam et illico cecidit
 immunditiam atque miseriam nec ipse
 solummodo sed et uniuersum genus
 hominum ut aliquando tibi dixi. Si
 signum vero demonstratiuum vestrum hanc
 virtutem habeas: est vera patientia
 et conuersio tibi demonstrat impa-
 tientiam et conuersio tibi demonstrat
 impatientiam quod ipsa virtute cares
 unde narrando tibi de predicta vir-

tute cognosces sic aperte esse. Sed ad-
 uerte quod duplex est obedientia: una
 quippe bona sed alia perfecta non
 tamen sunt adinuicem separate sed
 vnite sicut ego dixi de preceptis atque
 consiliis quod vnum videlicet est bonum
 et aliud perfectum. Nullus omni-
 no potest in vitam eternam ingre-
 di nisi in obedientia medietate. Nam
 cum obedientie clauis fuit aperta para-
 disus ianua sicut per inobedientiam
 clausa fuerat. Ego ideo confide-
 rans homines quos ita diligebam esse sine
 priuatum ad quem cum in tanta dignita-
 te creaueram et quod ad me redire per se
 nullo modo poterat inductus atque
 coactus ab inestimabili bonitate
 mea clausas obedientie sancte rece-
 pi et in manibus unigeniti filii mei
 posui et consignavi et ipse velut por-
 tarius fidelissimus et egregius ianuam
 celorum aperuit: unde nullus omni-
 no potest ianuam ipsam ingredi nisi so-
 lus ille qui portarius iste cum ta-
 li clauis voluerit aperire: quia patet
 in euangelio dixit quod nemo pote-
 rat ad me venire nisi per eum. Ipse
 vero vobis reliquit huiusmodi cla-
 uis ad me cum palma victorie ce-
 los ascendit hominum descrendo con-
 uersationem. Et ille tunc ipsam clauem
 vicario suo commendaui videlicet pa-
 tri qui congrue dici potest Christus in ter-
 ra cui omnes christi obligati usque ad
 mortem obedire. Si quis autem ab
 obedientia sua se fecerit alienum in-
 dubitanter est in statu damnatio-
 nis nisi se correxerit ante mortem
 prout alias ego tibi dixi. Nunc

Tractatus.

volo q tu videas & agnoscas hanc
virtutem excellentissima in humill
& immaculato agno & vnde procedit
in eum. Si petis a me vnde pcesse/
rit obia tā pcepta in hoc verbo filio
meo pculdubio noueris q ab amo
re que habuit ad honorē meū & ad
salutē vestrā egressa fuit. sed amor
ille saus vñ pcessit. Al lumē clare
visionis cum qua videbat apte aia
sua vntnam eēntiā atq; trinitatem
eternā. Ita q; quotidie me deū eter
num videbat. Ita quidē vñso per/
fectissime operabatur in eo fidelita
tē illā quā imperfecte sanctissime fi
dei lumē opatur in vobis. Itō mihi
patri suo eter no fidelissimus extitit
vnde ecurrit cum lumine glorio/
so valuti philecaptus per viā obedi
entis. Amor vero non est solus: imo
sociatus est ab omnibus virtutib⁹
realibus. cōs enim virtutes vitam
hauriunt ab amore vere caritatis
q q virtutes aliter essent in eo & ali
ter in vobis. Inter alias amor ipse
hēt virtutē inuicē patiētē que me
dullū ē eius & est signum aperte de
monstratiū vtrū aia sit in gratia
& si aligat in veritate vel nō. Et iō
mater virtutū. i. caritas assignauit
cā in secezem virtutū obic & eas in/
uicē ita copulauit & vnuit q vna
nunq; amittitur sine reliq; vel am/
bas habetis vel amias ammissis.
Ita vñ hēt virtutē humilitatis
in nutrita a qua quotidie nutrit:
vñ tāntū ē alieus obediēs quāntū
est humilis: & tantū ē humilis quan
tum obediēs. Itēc humilitas est
nutrix & balula caritatis: & ideo lac

eiūdem virtutose fouet atq; nutrit
virtutē obediētē. Testis vero quā
habet ab ista nutrice sua est vilipē/
sio sui que sit semetipsam opprobri/
is induendo displicendo sibi vt am
plius mīhi placere valeat. Et hoc in
quo sine vbi clarius inuenitur. In
ipso dulci iesu filio meo. Quis enī
āplius semetipsum vilipendit atq;
contēpsit q; ipse saturatus ē oppro/
brijs versionibus atq; contumelijs
displicuit ei vita sua corporea vt mī
hi placeret. Quis enī amplius il
lo patiens extitit. Nā ex ore suo nū/
quam auditus fuit clamor ex aliq;
murmuratione: sed valde patiēter
amplertatus iniurias veluti philo/
captus obediētiam impositā ei p
me eius patrem eternū impleuit.
Itgitur in eo perfecte reperies eaz.
Ipse vobis huiusmodi regulā atq;
doctrinam dimisit quā in se primo
seruauit. ipsa vobis vitam exhibet
quā est via directa. ipse vobis est vi/
ta: & ideo vobis aperte dixit in euā
gelio q erat via veritas & vita: & q
per eam ambulabat erat in luce: &
qui vadit in luce non offendit nec
offenditur quin aduertat quoniam
abstulit a se tenebras amoris pro/
pū vnde precipitabatur ad inobe
diētiam quia sicut iam dixi conso
tia vnde procedit obediētia est in
dubitanter humilitas. Ita dico ti/
bi q a superbia procedit inobediē
tia que procedit ab amore proprio
sui. Soror que consignatur ab amo
re proprio inobediētē certitudi/
naliter est impatentia. Superbia
vero nutrit eam & cum tenebris in

fidelitatis
in tenebris
in eternam
oportet ex n
glorioso libe
us p i n c e

Qualit
qua celum
cellentiss.

Pōtū
hē hāc
venit & qui
nutritur
sonis obedi
entis inobe
diētiam pro
lucis: & ideo
in obediētia
monstratis ei
pōtū a mea
lucis pcepta q
seruare quoz
capula vñ
vñm pceptis:
is in doctrina
obseruari nō
ne nec etiam
qua etiam ob
vñm seruan
est mīhi fide
Itēc vñ hē
constituit vñ
semetipsum e
pceptis aut
Q mīa pū
te tollerat &
rūm detract

Se xtu s:

fidelitatis velocissime currit per viam tenebrosam unde recipit et inuenit eternam mortem. Deus enim vos oportet ex necessitate legere super isto glorioso libro ubi scriptam inuenitis hanc et omnem aliam virtutem.

Qualiter obedientia clavis est qua celum aperitur atque de suis excellentiis. Capitulum. clv.

Postquam ostendi tibi ubi virtutem hanc obire potes inuenire vnde venit et que sit eius consortia et a quo nutritur modo loquar tibi de perfonis obedientibus et in simul de ceteris inobedientibus atque de generali obedientia et particulari vnde de obedientia preceptorum et de alia conscientiorum. Tota fides vestra fundatur in obedientia: nam in obedientia demonstratis esse fideles. Prodest itaque quod per sunt a mea veritate generaliter in lege precepta que debetis omnes observare: quorum est principale vnde ut me super omnia diligatis et proximorum velint vosmetipsos: et ista sunt vna cum aliis ita cuncta pariter et unita quod vnum observari non potest nisi cetera serventur nec etiam vnum omitti potest quin etiam obmittatur alia. Si quis ista duo servauerit etiam alia suat et est mihi fidelis atque proximo suo. Ad hoc igitur in meo caritatis amore consistit: et ideo est obediens et facit semetipsum esse subditum legalibus preceptis atque proximo propter me. Omnia patienter et cum humilitate tollerat et omnem laborem suum pro ximi detractionem. Nec obedi-

tia fuit excellentie tante quod omnes ab ea gratiam attraxerint velut ab inobedientia mortem extraxerint. Non tamen vobis usque quaque sufficeret si solummodo fuisset in verbo pro vobis incarnato et non inueniretur in vobis. Jam ego dixi tibi quod est illa clavis que celum aperuit quam clauem in manu vicarii sancti dereliquit atque commendavit. Ipse quoque vicarius in manu cuiuscunque perceperit baptismum ubi sponte promittat diabolo et ipsi mundo cum omnibus pompis eius in veritate renuntiare ponit et exhibet et obedire permittens accipit huiusmodi claves obedientie. Itaque quilibet habet ipsam particulari et est eadem ipsa clavis verbi. Siquis vero non ambularet cum lumine fidei et cum manu amoris ad aperendum istam ianuam eterne vite cum ista clavi nunquam intrare poterit non obstante quod ab ipso verbo meo fuerit aperta. Quoniam ego creavi vos absque vobis ex eo quod me non rogastis: nam vos amari prout essetis sed non decrevi salvare vos absque vobis. Oportet igitur vos in manu claves huiusmodi portare: neque sedere debetis sed ambulare videlicet ambulando per vias incarnate veritatis imitando virtuosam doctrinam eius. Non enim ut iam dixi sedere debetis videlicet in re finita ponendo vestrum affectum ut agunt aliqui stulti qui sequuntur veterem hominem videlicet Adam facientes ut ille fecit qui profecit obedientie clauem in lutum immo ditte coterendo eam cum malleo super

Tractatus.

ble. Insuper et cā rubiginauit amo-
re proprio mediante: nisi q̄ ex quo
venit vnigenitus filius meus hu-
iusmodi clauem obedientie tenens
in manu purificauit eam in igne di-
uine caritatis atq; de luto traxit cā
et in sanguine suo perfectissime lauit
eum gladio sine macula iustitie dire-
xit eam fabricando vestras iniqui-
tates in incude sui sacri corporis
ipse reparauit ita perfecte q̄ quoti-
enscūq; quilibet homo clauem suā
ex arbitrio libero destrueret: ipse po-
test eodem arbitrio libero median-
te cum gratia mea eisdem instrumē-
tis valde bene reaptare. O miser et
q̄ excecatus homo quia postquam
obedientie clauem ita destruxisti et
omittis illam iuxta posse reaptare.
Nūquid existimas q̄ inobedien-
tia que celus obserauit Ade illud
tibi possit aperire. Putas q̄ super-
bia que ruit inde illuc possit ascen-
dere. Credis cum turpi et lacerato
vestimento ad nuptias introire.
Nūquid existimas sedendo atq; li-
gando temetipsum vinculo pecca-
ti mortalis ambulare posse vel abs-
q̄ clauis portam aperire posse. Non
imagineris ita persicere posse quia
deceptus es in hac imaginatione.
Oportet ergo te esse solutum. Egre-
dere de peccato mortali per contri-
tionem cordis: oris humilem confes-
sionem atq; satisfactionem operis cū
 proposito vitam emendandi et vl-
tra non offendendi et isto modo vili-
pendes et erues et ad terrā cictes vi-
superabile vestimentum atq; cum
veste nuptiali cures velocissime

portando cum lumine clauem obe-
dientie in manu ad aperiendum ia-
nuam. Liga liga clauem istam cum
funiculo vilitatis in veritate contē-
nendo teipsum atq; mundum. et illā
apprehende sancto desiderio cōpla-
cendi mihi creatori tuo de qua tibi
debes facere vnum cingulum quo
te fortissime cingere debes vt nun-
quam illam amittere valcas. Noue-
ris amantissima filia q̄ aliqui sum-
pserunt clauem obedientie q̄ cla-
re viderunt euz lumine fidei q̄ alio
modo nequeunt enadere vānatio-
nem eternam: sed eam in manu re-
tinent absq; tali cingulo quo debēt
esse cuncti et absq; funiculo predicto
videlicet quia perfecte non induit
huiusmodi desiderium complacen-
di mihi sed sibi metipsis affectuosis/
sime placent et funiculum vilitatis
sibi non appenderūt videlicet optā-
do reputari viles imo poti⁹ optant
habere laudes ab hominibus. Isti
satis apti sunt ad amittendum cla-
uem istam dum aliquis eis molest⁹
labor vel aliqua tribulatio mentali-
ter siue corporaliter occurrat: et nisi
diligenter aduertant facilliter eam
ex toto perdere possent si sanctum
desiderium cum tempore negligē-
rent. Dum tamen viuunt eam inue-
nire possunt si velint: si sō velle nō
curant: nunquam eam inveniunt.
Sed quis eis patefaciet q̄ eaz ami-
serint Impatientia quia patientia
erat vnita cum obedientia. Dum er-
go quis non est patiens ostenditur
aperte q̄ obedientia non est in ani-
ma. O quantum est dulcis atq; glo-

rius
lo qua
gratia
In ca
fidei
nam il
bus bi
qua m
et q̄
maria
cent e
Medi
vnde
vult
proce
Non
quā
placit
cum co
fidei
fuerit
cum o
emul
rem p
tham
ari obed
reanqu
etia q̄
periculo
filius
ta omni
laurum
lumine
ne volu
reis ob
verit ve
tibi fac
cibum o
runt car
In es

Sextus:

riosa virtus ista scilicet obedientie
in qua ceterae virtutes existunt ex co
q̄ a caritate concepta sunt et erota.
In ea fundata est petra sanctissime
fidei: ipsa est vna regina diuissima:
nam ille cui desponsata fuerit omni
bus bonis habundat et nunquam ali
qua mala sentit imo quotidie pacē
atq̄ quietem habet: vnde procelles
maris inundationes minime ei no
cent ex quacumq̄ tempestate sua.
Medullam anime non sentit edui:
vnde tempore pcepte iniurie quia
vult obedire. Nouit enim esse sibi
preceptum vt indulgeat omnibus.
Non habet aliquam amaritudinē
quāuis eius appetitus minime re
pleatur quoniam obedientia fecit
eum ordinare vt selammodo me de
sideret qui pessum et scio et volo per
ficere sua desideria. Et expoliavit
eum omni mundana letitia et sic in
omnibus inuenit pacificam quie
tem quicunq̄ fuerit ille qui reginā
istam assumpsit in sponsam videli
cet obedientiam quam tibi posui
tanquam clauem. O dulcis obedi
entia q̄ sine labore nauigas et absq̄
periculo peruenis ad portum vere
salutis. Tu habes conformitatem
in omnibus cum verbo filio meo di
lectissimo. Tu ascendis in nāuicu
lam sanctissime crucis omnia dispo
nis voluntarie substinere ne prete
reas obedientiam huius gloriosi
verbi vel a sua doctrina denico. Tu
tibi facis ex illa mensam vnā et bi
cibum comedis animarum in pro
ximi caritate iugiter immorando.
Tu es humilitate vera peruncta: et

ideo bona proximi tui non appetis
extra voluntatē meam. Tu es vtiq̄
recta sine curuitate quacumq̄ quia
facis cor esse simplex atq̄ rectum et
nullo modo fictum libere diligēdo
proximum et non fecte sine cuius simu
latione. Tu es velut auroa que te
cum adducis diuine gratie lumen.
Tu es velut sol quia calefacis ho
minem qui tecum habitat ex eo q̄
nunquam es absq̄ calore caritatis.
Tu quotidie germinare facis terrā
videlicet q̄ instrumenta corporis et
anime producant omnia fructum
qui vitam impendit in se pariter et
in proximo suo. Tu es ex toto iocū
da quia tua facies in nullo turba
tur ex impatientia sedē valde gra
ta cum dulci placabilitate patien
tie. Serena quidem es ex fortitudi
ne insuper cōtin te magna cum lon
ga perseverantia et adeo longa siue
magna q̄ occupas terram vsq̄ ad
celum quia cum ipsa celum aperis
Tu es velut vna preciosa margari
ta sed abscondita et a multis inco
gnita et a mundo conculcata dum
temetipsam vilispendis et in omni
bus vilem te facis et exaltas tuas
pias creaturas. Tanta quidē ē illa
dominatio tua q̄ nemo tui domina
ri pōt quoniam ingressa est totaliter
a seruitute mortali proprie sensuali
tatis que tibi tuas auferbat digni
tate hoc inimico tuo perempto cuius
odio atq̄ displicentia tui atq̄ pro
prie complacētie tuam tenuisti atq̄
rehabuisti dignitatem.

Hic loq̄r iūmal de misia iobedi
enti et obediētiā excellētia. La. clvi.

Tractatus.

Ecce omnia carissima filia mea bonitas agit que gratiose prouidit qd verbum vnigenitus videlicet filius meus clauem istam obedientie saluberrime repararet vt iam dicit. Domines mundant omni virtute nudati faciunt oppositum. Ipsi sunt velut animalia bruta sine freno quia carent obedientie freno et ita currentes vadunt de malo in peius de peccato in peccatum de misericordia in misericordiam de tenebris in tenebras: de morte in mortem donec adducantur ad foueam extremitatis vltime mortis cum verme conscientie qui semper eos consumendo rodit: et quauis adhuc ipsi possint obedientiam resumere volendo vbi obedire preceptis in lege scriptis habentes tempus amaro corde dolentes ex eo qd inobedientes erant tunc est valde difficile propter longam peccandi consuetudinem: et ideo nullus ita diffidendo confidat qd valde periculo sum est huiusmodi clauem obedientie velle tempore mortis assumere in tanta extremitate sed possit imo debeat in me quotidie sperare donec in vita presentis tunc vt dicitur discriminatum est vnicuique differre vitam inordinatam emendare expectando tempus quod non habet: nec est in potestate sua et perdendo tempus ei gratiose concessam. Sed quid est in causa huius detrimenti et huiusmodi cecitatis eorum. scilicet qd non cognoscunt huiusmodi thesaurum. Proculdubio nubes proprii amoris cum miserabili superbia quia discesserunt ab obedientia et ad inobedientiam inciderunt: et quia non sunt obedi-

tes ideo neque sunt patientes vt est supradictum: et in sua impatientia penam habent intollerabilem unde sunt a via veritatis abstracti et per viam falsitatis atque mendacii deducti serui et amici demonum effecti: et nisi se correxerint vna cum dominis eorum videlicet demonibus quorum dominum acceptare voluerunt cum hac inobedientia sua festinant ad eternum supplicium: prout econuerso dilecti filii legis obseruatores et obediētes exultant et ineffabili modo gaudent in eterna visione mea cum humili et immaculato agno factore seruatore atque donatore legis: quia et in vita presentis seruando gustauerunt pacem et in vita beata recipiunt et induunt pacem perfectissimo modo vbi est. Pax vera absque guerra quacumque et omne bonum absque malo sine molestia cuiuscumque rei: certa securitas absque timore infinitae diuitie sine paupertate: satietas absque fastidio: fames absque pena: lux absque tenebris. vnum summum et infinitum bonum et nullo modo finitum: quod vtiq; bonum est in veritate participatum in omnibus veris gustationibus: quia homines in tanto summo gaudio collocant. Sed quis agnoscat in cuius virtute clauis obedientie fuit a rubigine purgata vt cum illa possitis ianuam aperire. Indubitanter igitur obedientia virtute sanguinis ipsam ianuam aperuit. O stulti et insensati non differatis ulterius egredi de luto peccatorum et immunditiarum quia videtur vos valde locundari facere velut porcus in fetenti luto se circum-

nos
carn
stia
otra
dicta
pore
none
as vi
cidit
pecc
in cor
vobi
vili
mibi
sum
rati
bus
man
bus
aperte
quia
mo vel
et eo q
nis a
per offe
ritas
chum
super
dita
ibi
mea
perfect
nam
quod
seruari
hic
ne
Soma
lam

Sextus.

nolens: et ita facitis et vos in tuto carnalitate. Ergo relinquatis inuistitias: odium: homicidia: rancores: detractiones: inuentiones: inuidia temeraria: crudelitates erga proximum: furta: mendacia: proditio: et inordinatas complacentias diuitiarum vite presentis. Precedite cornua superbie. si enim illa precidentis extinguetis odium quod in corde tenetis aduersus illum qui vobis infert iniuriam. Detestimini diligenter iniurias quas irrogatis mihi et vestro proximo cum illis que fiunt vobis et inuenietis in compactione vestrarum iniuriarum qui bus offenditis me pariter et proximum vestrum quod iniurie facite vobis veluti nihil apparebunt. Nos aperte videre potestis et agnoscere quia dum estis in odio cum proximo vestro vos mihi facitis iniurias et eo quia transgredimini et contra me aperte preceptum meum: et insuper offenditis illum vos affectu caritatis eruentes atque priuantes. Jam enim habuistis in mandatis ut me super omnia diligatis et proximum velut vosmetipsos ubi non fuit addita gloria siue postilla dicens nisi tibi fecerit iniuriam: immo fuit a mea veritate dictum absolute que perfectissime prius in semetipsa seruauit et ita simpliciter et pure vos quoque seruare debetis. Si vero non seruatis vosmetipsis et anime vestre infertis detrimentum vite gratie priuantes illam. Sumatis ergo. Sumatis obedientie clauem cum lumine fidei nec ambuletis ultra

cum cecitate tali neque cum huiusmodi frigida tepiditate immo cum seruire caritatis hanc obedientiam in corde teneatis et opere ut una cum observationibus legis in fine gaudeatis eterna felicitate.

De his qui tantum amant obedientiam quod non sunt contenti de generali obedientia mandatorum: immo sumunt aliam obedientiam particularem. *Capitulum cxiij.*

Nulla carissima noueris esse quosdam in quibus taliter exerceat amor versus hanc obedientiam amabilem quod nolunt esse contenti sub obedientia generali preceptorum legis quibus omnes estis obligati si vultis habere vitam alias in mortem incederetis eternam: unde sequendo perfectionem assumunt obedientiam singularem atque perfectam videlicet obseruando precepta atque consilia mentaliter et actualiter. Non enim est ignis amoris absque proprie sensualitatis odio. Igitur igne exescente tali pariter et odium augmentatur. Isti ergo propter odium suum ad occidendam omnino voluntatem propriam ligare se volunt artius videlicet sub iugo sancte religionis vel ipsi se ligant extra religionem ad obedientiam alienius creature suae voluntatem et submittebant ut expedius ambulare possint ad adaperiendam ianuam eterne vite cum tali clauis. Isti sunt illi de quibus

Tractatus.

tibi dixi q̄ eligeabant obedientiam perfectissimam. Dixi tibi de obedientia generali. Sed qm̄ nōi tue volūtas itis esse: ego loquar de hac obedientia perfectissima particulariter: id tibi narrare dispono de ipsa: ut tuo desiderio satisficiam que tamen illā primam nullo modo derelinquit: s; est perfectior: quia tam dixi q̄ erat vāte taliter: q̄ ab invicem separari nequeunt. Supra tibi dixi: unde processit: vbi reperitur obedientia generalis: et quid est illud quod vobis aufert illam: nunc vero de particulari tibi dicam non cum extendendo te ad istud principio.

¶ Per quem modum pervenitur ab obedientia generali ad particularem.
Capit. clviij.

Anima que cum amore sincero tugus obediēte sumpsit preceptorum imitatio mee veritatis incarnate doctrinam: ut est dictum virtuose semetipsam exercendo: in hac obedientia generali venit ad secundam obedientiam cum eodem lumine cum quo venit ad primam. Quia cum lumine sanctissime fidei cognovit in sanguine humilis agnitionem voluntatem: et amorem ineffabilem quem ei gerit: et fragilitatem propriam que inibi nullo modo responderet cum ea perfectione qua deberet: et exquirat isto lumine mediāte qualiter: et quomodo possit amplius propriam fragilitatem conculcare: atq; suam occidere voluntatem:

et mihi cum ampliori perfectione reddere debuit. Ergo perquirendo reperit eū lumine fidei locū sancte religionis q̄ penulubio fundata suis a spū scto posita veluti secunda nauticula p̄ recipiendis aīabus q̄ current volunt ad huiusmodi perfectionē: ut eas tutissime p̄ducatur ad portū eterne salutis. Idūus nauticule patronus vere spiritus sanctus est qui nūquā in se deficit ex defectu cuiuscūque que subditū religiosi qui transgressor esset ipsius ordinis. Unde nauticulā istam penulubio nō offendit: imo semetipm̄. Et est verus q̄ ex defectu tenens gubernaculū aliquā nauticula procedit fluctuando. Et isti misericordes: et pravi pastores illi sunt q̄ clauum huius nauticule recte dirigere deberent a patrono p̄pter hūc respectum ibi collocati que nauticula tante delectationis est in semetipsa: q̄ lingua tua narrare nequiret. Dico q̄ hec anima postq̄ augmentaverit in se ignem amoris: atq; sancti desiderij cum odio sancto sui respectu loco congruo euz fidei sancto lumine mortua ingreditur si tamen est veraciter obediens: v; si perfecte servavit obedientiam generalem. Et quis ingrederetur imperfectā poterit ad perfectionem postea pervenire: imo p̄grue perveniet in quantum virtutē obediēte voluerit in se exercere: imo pro maiori pte in principio religionē ingredients imperfecti sunt. Quidā enim ingrediunt cū perfectione quidam ex lenitate puerili aliqui timore aliqui propter penam aliqui propter blanditias inducti. Totus

vero
cre
rent
p̄m
hab
in p̄
perf
qui p
runt
perf
accu
dū
ai dū
cari
coru
obed
nes
dū
que
quia
p̄m
v; a
rū
na m
per
dū
ram
per
nem
f
fere
ne
tū
ritat
def
fane
v;
fing
fici
rati
illa

DE VIRTUTIBUS.

vero consistit q̄ virtuosē postea in
exercitio quod sumpserunt persene
rent: vsq; in finem. Et ingressū nūq̄
primo solūmodo nullum iudicium
habere sine dare potestis sed solum
in p̄suerantia virtuosa: q̄ plurimi
perfecti videbantur in eoz ingressu
qui postea miserabiliter apostata ue
runt: vel in ordine steterunt euz im
perfectiōe multa. Itaq; modus z
actus eum quibus homines in re
diuntur in nauiculam quos ordina
ui videris in odis eoz vocādo indi
cari non valent: sed solum affectus
eorum qui perseverant intus cum
obedientia vera. Ista nauicula vi
ues est: quia non expedit alicui sub
dito cogitare de suis necessarijs: ne
que spiritualiter: neq; temporaliter
quia si est verus obediens bene sibi
providebitur a patrone nauiculę:
vz a spiritu sancto. Nosti me tibi vi
xisse quando narraui de providen
tia mea: q̄ serui mei: licet essent pau
peres: nunquam tamen erant in pen
dia: quia quotidie satisfiebat ipso
rum indigentie. Hoc frequenter ex
perimur illi qui bene seruant ordi
nem suū: vnde potes aperte cogno
scere: q̄ quādo regebantur: atq; be
ne seruabantur ordines in flore vir
tutum in vera paupertate z euz ca
ritate fraterna nunquā tamen eis
defuit in aliqua necessitate ista sub
stantia temporalis. Postq̄ vero se
to: amoris proprii intrauit vinēdo
singulariter: z obedientia sancta de
ficiēte etiam defuit eis ista tempo
ralis substantia. Et quanto posside
bam in habundantia maiori se re

periunt in maiori necessitate: atque
paupertate. Valde congruum ē q̄
vsq; ad minima probent: z videā t
quem fructum habent ex inobediē
tia. Nam si essent obediētes: z ser
uarent votum paupertatis nō tene
rent aliquā proprietatem: neq; sin
gularē vitā agerēt: in hac itaq; vni
ci nauicula reperuntur ample vi
nitie sanctarum ordinationum edi
tūrum ab his qui erant veluti tem
plum sancti spūs cū magno lumine
pariter z ordine. Considera benedi
ctum q̄ ordinate disposuit nauicu
lam suā: attende franciscū q̄ ita pse
ctiōe ac odore paupertatis cū marga
ritis aliaz virtutum ordinanti na
uiculā suā ordinis illum dirrigēdo
per viam alte perfectiōis: ipse pri
mus fuit in ipsa nauicula obseruās
atq; sequacibus suis exhibuit ī spō
sam verā sanctaq; paupertatē quam
ipse primus in ordine suo assumpse
rat ī se amplectēdo vilitatē: atq; sui
ptemptū: nec optabat alicui creatu
re cōplacere p̄ter ultra voluntatem
meā: imo desiderabat a mundo rea
liter vilipendi macerādo corpus p
priū z voluntatē occidens: z indni
gloriabatur vituperosis obprobrijs
atq; penis amore humilis agni euz
quo elanatus erat: z affixus in cru
ce: in tantum q̄ pro singulari gratia
fuerunt etiam in corpore suo mee
veritatis incarnate vulnera conces
sa: ita q̄ in vase corporis aperte de
monstrabatur quid erat in affectu
cordis z anime sue. Itaq; ceteris
viam fecit verbo z exemplo. Sed
forte mihi dices nonne religiones

Tractatus.

alio fundate sunt modo consimili:
Respondeo qd sic tamen in qualibet
religione non est ita principale va/
to qd omnes a spiritu sancto in hoc
fundate sint accidit enim: vt in vir/
tutibus omnes virtutes a caritate
habent nihilominus alicui vna vir/
tus est propria: et alteri est alia pro/
pria: tamen omnes in caritate con/
sistunt. Ita contingit istis. Franci/
sco pauperculo ppria fuit pauper/
tas faciendo principium in sua na/
uicula per amoris affectum in ipsa
paupertate cum ordine valde stric/
to pro gente perfecta: et non comu/
ni pro paucis: et bonis: paucos dico
quia non sunt valde multi qd i per/
fectionem istam eligant: et attingant
ipsi vero propter defectus corda mul/
tiplicati sunt in numero: et in virtu/
te defecerunt: et imminuti sunt non
ex defectu nauicule: sed propter in/
obedientes subditos: atq; guberna/
tores inordinatos. Si autem atten/
das ad nauiculam tui patris domi/
nici dilecti filij mei ordinauit naui/
culam suam ordine perfecto: vt v3
attenderet solum ad honorem me/
um: atq; salutem animarum euz lu/
mine scientie. Sup isto lumine prin/
cipij eius ordinare voluit: non ta/
men priuari voluit voluntaria pau/
pertate vera: imo iugiter habebat
eam: et in signum apertum qd ipsam
habebat: et oppositum ei displicebat
ipse et elegauit in testamento suo p/
bereditate filijs: atq; successoribus
suis maledictionem suam: et meam
si possideant aliquam possessionem
in singulari vel comuni in signum qd

elegerat in sponsam istam reginam
egregiam: v3 paupertatem volun/
tariam tamen pro principali obie/
cto scientie lumen assumpsit ad extir/
pandum errores: et hereses illo tem/
pore pululantes. Itaq; sumpsit offi/
cium vniuersi filij mei. Et directe
videbatur quidam apostolus i mu/
do cu tanto lumine veritatis: et ver/
bum meum: ibi seminabat expellen/
do tenebras: et infundendo lucem: ip/
se fuit vnum lumen: qd ego mundo
gratiose concessi mediante gloriosa
maria quare dixi mediante maria:
Quia maria sibi dedit habitum i3
a bonitate mea fuerit hoc officium
ipsi marie commissum. Super qua me/
sa manducare facit filios suos cum
lumine scientie. Proculdubio su/
per mensa sancte crucis super qua
cruce posita est mensa sancti deside/
rij vbi comeditur cibus animarum
ad honorem meum. Ipse non vult
ad alia filios suos attendere: nisi qd
in tali mensa cum lumine scientie so/
lummodo perquirant honorem me/
um: et animarum salutem. Et vt ad
alia attendant auert ab eis huius/
modi curam rerum temporalium
ideo vult eos esse pauperes. Hoc i
dubitanter est apertissime signum
qd in fide nullo modo deficiebat du/
bando ne prouideretur eis. Non
dubitabat: quia fidem formatam in/
ducat: et cum spe firma sperabat in
providentia mea. Vult insuper vt
obedientiam obseruent ad quas ob/
seruanda ipsi venerunt et electi sunt
Et quoniam immunda vira lumen
intellectus offuscat: et etiam ad isto

fecit
sag
um
men
per
tic
naci
vult
obed
male
cem
infici
Non
at: it
inno
roga
entia
ri: qd
quam
mille
quid
raro
tunc
transi
pater
ordina
culis al
tunc
de reali
ne pro
mas fil
talis ill
ne poci
munt
nes ob
perfe
etiam
perfo
re per
lucet

Sextus.

scitanti vitio luxurie corporalis vi-
sis impeditur: et offuscatur remedi-
um apponitur: ut in eis huiusmodi lu-
men nullatenus impediatur: et ita
perfectius acquirere valeant scien-
tie lumen. Ideo tertium votum co-
tinentie subiungit. Ab omnibus eni
vult observari cum vera et perfecta
obedientia. Quamvis hodierna die
male servatur ac etiam scientie lu-
cem pervertunt in tenebras illam
insciendo cum superbie tenebris.
Non quod in se lux ista tenebras habe-
at: imo solum animabus eorum ex
inordinato affectu suo tenebras ir-
rogant. Ubi superbia regnat obedi-
entia non habitat: iam enim tibi vi-
xi: quod homo erat tantum obediens
quantum erat humilis: et tantum hu-
milis quantum obediens: ille vero
qui transgreditur obedientie votum
raro servat votum odoriferi conti-
nentie mentaliter que actualiter
transgrediendo. Itaque dominicus iste
pater tuus inclitus naviculam suam
ordinavit atque cum his tribus funi-
culis alligat: ut cum obedientia co-
tinentia: et vera paupertate. Ipse val-
de realiter ordinavit: atque discretio-
ne precipua. Non enim astrinxit ani-
mas filiorum ad culpam peccati mor-
talis illuminatus a me vero lumi-
ne provide disponendo pro illis qui
minus perfecti forent. Quia licet om-
nes observantes ordinem in statu
perfectionis existant nihilominus
etiam in vita presenti unus altero
perfectior est: itaque perfecti bene sta-
re possunt in ista navicula: ipse rea-
liter adhaesit incarnate veritati mee

ipsum vestigia virtuose sequendo de-
monstrando nolle mortem alicuius
peccatoris: imo potius: ut converta-
tur: et vivat. Est itaque laudabili mo-
do larga totaque iocunda per totum
et in omnibus odorifera est enim unum
viridarium optabile in se. Tamen
aliqui miseri non observatores: imo
transgressores ordinis quantum in
eis est totum fecerant esse fluctare
cum modico virtutis odore privati
lumine scientie: unde viridarium:
hoc in se delectabile satis est inquit
natum: atque maculatum ab huius-
modi transgressionibus: sed in prin-
cipio: non ita fuit erat enim valde
floridum: ibi namque debebant viri ma-
gne perfectionis quorum quilibet
per modum loquendi videbatur apo-
stolus Paulus cum tanto lumine
quod eorum oculi nullatenus impedi-
bantur a quibuscunque tenebrosis er-
roribus quin illico soluerentur: et il-
luminarentur. Aspice gloriosum
Thomam qui cum oculo clarissimo no-
bilis intellectus eius in mea verita-
te speculabatur: ubi lumen supernatu-
rale atque scientiam infusam ex gratia com-
quesivit et hinc peremerit. Quam sciam
obtineat potius per assiduitatem de-
vote orationis quam ex humano studio
ipse fuit una lux ardentissima que
non solum in ordine suo resplendu-
it verum etiam in corpore mystico
militantis ecclesie tenebras heresum
ac errorum extinxit. Et aspice petrum
virginem et martirem qui cum san-
guine suo dedit in tenebris multa-
rum heresum lumen valde per ful-
gidum quas habuit odio taliter quod

Tractatus.

domino disposuit et hoc exponere vitam. Dux vero dixit habebat hec exercitia: v3 orare predicare sine disputare contra perfidos hereticos audiendo confessiones annunciando veritatem atq3 quotidie villatan/ do fides abq3 timore quocunq3. Ne que solum in vita sua fidelissime cōfitebatur et iuxta posse defendebat illam verum etiam in extremitate sue mortis. Quia post vulnus illud in cavite receptum cum vocem am misisset et attramento careret in sanguine proprio digitus immergit. Et quia gloriosus martir iste etiam papiro carebat inclinando se scripsit in terra symbolum in quo fides catolica plene cōtinetur. Cor eius ardebat in fornace mee caritatis: ideo retrocedere noluit quāvis ego sibi reuclassem occidendum esse. Sed ipse veluti miles intrepidus: et absque timore seruilis sponte voluit in campum belli procedere: vbi gloriosam obtinuit victoriam. De quampluribus etiam alijs enarrare tibi possez qui licet actuale in corpore martirium non haberent tamen in sancto desiderio iugiter habebāt: atq3 portabant: put etiam inclitus tuus pater dominicus habuit. Ecce quales laboratores iste paterfamilias iuveneam suam transmisit eradicando vitia: virtutes vero plantando. Ne re dñicus: et franciscus erant due columnę in ecclesia militanti. Franciscus eu3 paupertate voluntaria que sibi ppria fuit. Dominicus vero cum scientia prout est dictum.

De obedientium excellentia: et de miseria inobedientium in religioe consistentium. Capit. clx.

Postq3 ego tibi dixi de locis: v3 de nauiculis istis a spiritu sancto taliter ordinatis per huiusmodi patronos licet ipse spiritus sanctus principaliter patronus existat: et ostendi tibi aliquam partem de ipsorum virtuosa perfectioe: nūc volo tibi loqui de obedientia: et obedientia eorum qui sunt in huiusmodi nauiculis loquendo generaliter: et non in particulari magis de vno ordine q3 de alio demonstrando simul inobedientis defectum vna cū obedientis virtuoso profectu: vt aptius agnoscas vnum propter alius quia cōtraria iuxta se posita magis elucescūt. Et qualiter ambulare debet ille qui ingredit: vult nauicula3 approbate religionis. Notandum est ergo q3 ille qui vult ordinem alii quem sanctum ingredi debet incedere cum lumine sanctissime fidelium cum quo lumine cognoscat q3 cum oportet occidere propriam voluntatem cum gladio: v3 odij cuiuscunq3 sensitivę passionis in sponsam illam assumendo quam ei assignabit caritas vera atq3 sororem suam. Sponsam intelligo obedientiam veram: atq3 promptam cum sorore sua: vide licet placencia: atq3 nutrice que est humilitas: quia si nō haberet iuxta se nutricem istaz obedientia procul dubio fame deperiret. Quoniam in anima vbi non est virtus humilitatis obedientia subito moritur. **Idem**

relig
secul
fieri
terr
do. T
non
atq3
bet
bate
gru
tribu
natu
cuni
gio
in se
et cu
allia
relig
domi
port
haberi
de tale
modi
torv
qua ce
Sed ip
nis p
felicit
em are
naa m
in ip
dere p
gentia
nare p
non q
dient
ne fid
cum e
per an
trare

Sextus.

religiositas vero sola non ambulat: imo
secum debet habere omni tempore
seruam vilitatis semetipsam pari-
ter: et omnia mundana contemnen-
do. Nam anima que se vilipendit:
non appetit honores: imo dedecus
atque contumelias. Et ita mortua de-
bet ire letanter ad nauiculam appro-
bate religionis cum est in etate con-
grua. Sed quod dixi tibi: quod dixeris etia
tribus: et variis modis vocabam: ho-
mines ad religionem sanctam in quo
cunq; modo quisque vocatur ad reli-
gionem ipse debet acquirere: nec non
in se conservare perfectionem istam
et cum sancta alacritate festinanter
assumere clauem istius obedientie
religionis que clauis aperit per mo-
dum loquendi portellum quod est in
porta celi. Sicut magna porta solet
habere portellum paruum simili mo-
do tales aperire disposuerunt huius
modi portellum omnia clauis ma-
ioris: videlicet obedientie generalis
qua celus aperitur a vulgo seculari
Sed ipsi desiderant cum parua cla-
uis portellum huius porte magne
feliciter aperire transeundo per vi-
am arduam: et arcam. Tamen a Ja-
nuia magna non separatur: imo stat
in ipsa porta sicut materialiter attré-
dere potes clauem istam cum vili-
gentia retinere debent: et in se conser-
uare postquam acceperunt eam: et
non ab se abicere. Et quia veri obe-
dientes aperte viderunt cum lumi-
ne fidei quod cum onere diuitiarum: et
cum grauedine proprie voluntatis
per artum huiusmodi portellum in-
trare nequeunt: absque periculo la-

bore: nec recedere possunt elenato es-
pice quin offendantur: quia velint
nolint oportet inclinare cernicem:
ideo proiciunt a se pondus huius-
modi diuitiarum: atque proprie vo-
luntatis votum observando vere
paupertatis voluntario. Nihil om-
nino possidere volunt: quia cum lu-
mine fidei vident in quantam rui-
nam inde venirent. Et quod ipsi trans-
gredierentur obedientiam ex eo: quod
non seruarent votum promissum ve-
re paupertatis. Et ipsi deuenirent
ex hoc in superbiam eleuatum ca-
put habentes ex voluntate propria.
Et quod eorum aliquando compellantur
obedire cervicem inclinare violen-
ter: et inuiti non ex humilitate quod vio-
lentia caput infringit voluntati
proprie complectens obedientiam
illam cum prelati displicentia pari-
ter et ordinis. Post hoc autem facil-
lime ruent in aliam transgressio-
nem: videlicet incontinentie. Quoniam ille
qui non ordinauit appetitum: nec e-
rat tempore subiecta multas
conuersationes assumit inueniendo
multos amicos eorum amantes et vti-
litate propria. Post modum ab ali-
is communibus conuersationibus
proceditur ad secretas familiarita-
tes. Corpus eorum in deliciis nutri-
unt: quia non habent humilitatem
in nutricem: neque sororem suam vili-
tatem: ideo morantur in sui damna-
bili concupiscentia cum magna con-
moditate corporali non tanquam ve-
ri religiosi: immo veluti dissoluti
domini seculares: alienauerunt
a se vigiliam: et orationem. Hec

Tractatus.

et multa alia faciunt tales: quoniam habent ad erpendendum: nam si non haberent eis minime contingerent talia et incidunt in munditiam corporaliter vel mentaliter. Et si quandoque se propter verecundiam abstinere: vel quia caret opportunitate: non abstinere a mala voluntate: quia quodammodo videtur impossibile quod ille qui multas habet conversationes et in deliciis vivere delectatur: et inordinate cibaria sumit: absque vigilia: et oratione mentem in se valeat conservare puram. Et ideo perfectus obediens videtur a remotis eius lumine sanctissime fidei malum: atque detrimentum quod evincere ei possidendo substantiam temporalem: et cuncto cum pondere proprie voluntatis. Et attente considerat: quod eum transire omnino oportet per artum huiusmodi portellum: et quod transiret inde cum morte: et non cum vita: quia non aperuisset illud cum clavis obedientie: nam tibi dixi: quod cum omnino oportet transire. Et sic est quod nisi forte discedat ab ordine sancto vellet: vel nolit oportebit eum transire per artum viam obedientie sui prelati. Et quia perfectus obediens deo: et ordinis suo se levat: ultra se propriam sensualitatem subiungendo: atque super sensus proprios erigendo semetipsum eius fidei viam introduxit odium in domum anime sue veluti servum: ut expellat inimicum: et amorem proprium ex eo: quia nullo modo vult: ut amantissima sponsa sua quam sibi vera caritas assignavit: et eum lumine fidei disponant: videlicet

obedientia quomodolibet offendantur. Et ideo cum sancto rigore suorum inimicum expellit inde: atque introducit ibi sociam: et nutricem ipsius amantissime sponse sue. Quod dum expulit inimicum amor autem obedientie introducit amatores predicte sponse sue: videlicet virtutes veras atque reales una cum ordinis obedientia laudabili. Unde ista sponsa dulcis ingreditur ad animam cum sorore sua: videlicet cum patientia una cum sua nutrice que quidem est humilitas associata eius vilitate: atque displicentia sui. Igitur ex quo intravit in pacifica quiete possidet omnia: quoniam inimicos suos expulit extra. Adoratur igitur in viridario vere continentie cum sole luminis intellectus: ubi est pupilla fidei habens in obiectum veritatem incarnatam: quia solummodo veritatem habet in obiectum. Ibi est ignis affectuose caritatis qui calefacit omnes amicos: et socios suos ex eo quod observat ordinis observantiam: et obedientiam cum amore succensio. Qui sunt inimici qui stant extra principalis inimicus est amor proprius qui producit in anima superbiam inimicus caritatis: et humilitatis: impatientia que patientie contrariatur inobedientia contrariatur obedientie infidelitas aduersatur fidei presumptio cum vana spe suarum virtutum minime concordat cum vera spe quam anima debet in se ponere: et habere: iniustitia non habet cum sancta: iustitia conformitatem nec imprudentia cum salubri prae-

dent
peran
torum
feran
butia
ueria
mici
ordin
nes it
et frae
beni
tatem
um v
laru
tem
nem
agrit
giam
quia et
omnes
minare
dictia
non vi
amicos
gladio
volunt
ab amo
podeb
Sed an
cipali p
ror: tu
manet
habet e
am ani
quicqu
nem n
habet
der at
quod p
ror ob

Sextus.

dentia: nec in temperantia euz tem
perantia: neq; transgressio manda
torum ordinis cum eorumdem ob
servantia: neq; male cōversationes
huiusmodi sceleratorum cum con
versatione bonorum: imo sunt in
imici: et faciunt derelinquere mores
ordinis cū observantia salubri. Quia
nec isti sunt inimici crudeles eius:
et iracundia militat aperte contra
benivolentiam crudelitas p̄tra pie
tatem tra contra benignitatem odi
um virtutum contra dilectionem ip
sarum immundicia contra purita
tem negligentia contra sollicitudi
nem ignorantia contra scientiam: et
agnitionem somnolentia contra vi
gilantiam: et orationem continuam. Et
quia cum lumine fidei cognovit q̄
omnes isti erant inimici qui conta
minare sponsas: hanc videlicet obe
dientiam exoptabant: ideo misit edi
um: ut eos expelleret: et amorem: ut
amicos induceret. Quia ergo cū
gladio suo propriam: atq; perversas
voluntates intermisit que voluntas
ab amore proprio nutrita vitas im
pendebat inimicis istis obedientie.
Sed amputato capite inimico prin
cipali per quem alij conservaban
tur: et iuvabantur anima libera re
manet: et in pace sine bello: quia non
habet contra se dimicantem: quoniam
am anima remouit: et abstulit a se
quicquid ei tristitiam: et amaritudi
nem negabat. Quam itaq; guerrā
habet verus obediēs: Nunquid ha
bet ab iniuria guerram? Non ex eo
q̄ patiens est patientia nanq̄ est so
ro: obedientie. Nunquid ab oneri

bus ordinis molestas in corde? Nō
ex eo q̄ obedientia voluntarie facit
ea servare. Nunquid obedientia gra
uis sui prelati prebet ei penas mo
lestas et inordinatas? Non: q̄ con
culcauit: et abnegavit voluntatem
propriam: nec optat inuestigare vo
luntatem prelati sui: nec illam iudi
care: sed cum lumine fidei iudicat
voluntatem meam in eo credens in
veritate q̄ clemētia sancti spiritus
ordinavit ipsum precipere siue non
precipere: prout est oportunitum pro
sua salute. Nunquid aliquando
nauseam siue displicentiam habet
ordinis exercitia villia facere siue
tollerando ptumelias iniurias: vel
improperia sibi facta: vel dicta siue
quādo vllipenditur ab aliquo? Nō
ex eo q̄ concepit amorem ad vllita
tem: atq; displicentiam ad semetip
sum cum odio perfectissimo: imo cū
sancta patientia letatur: et exultat i
locundo gaudio cum sua sponsa: vi
delicet obedientia peramabilē. Ip
se de nullo tristatur vnq̄. Nisi solū
modo de offensa quam videt irroga
ri mihi creatori suo. Cōversatio sua
est cum illis qui me timent: et amāt
in veritate. Et si quandoq; cōuer
satur euz his qui separati sunt a vo
luntate mea non facit: ut conformi
tatem velit habere cum defectibus
eorum: imo solum: ut eos a suis de
fectibus extrahat. Quia cum cari
tate fraterna bonum quod est in se
porrigere vellet omnibus attenden
do: q̄ maior honor: et gloria mihi re
saltaret in plurimis ordinem obser
uantibus q̄ in eo solummodo. Et

Tractatus

ideo conatur vocare seculares atq;
religiosos verbo exemplo et oratio-
ne siue quocunq; modo petuerit ad
viam eterne salutis iuxta posse lata-
gens eos extrahere de tenebris pec-
catorum. Itaq; conuersationes ve-
ri obediētis utiq; bone sunt et per-
fecte siue sint cum bonis et iustis vel
cū iniustis et peccatoribus exordia/
to affectu et eius amplitudine cari-
tatis. de cella sibi facit celū ubi quo-
tidie delectatur loqui mecum et et-
iam virtuose conuersari euz amoris
affectu fugiens otium cum humili
oratione cōtinua. Quando vero
cogitationes ex illusione diabolica
sibi superabundant in cella min-
ime se ponit ad sedendum in lecto ne
gligencie vacans in ocio nec inuesti-
gare satagit ex rōne cogitationes oc-
currentes vel ociosa iudicia: imo sol-
licite fugit ocium lenando super se
cum odio super carnalem sensuz cū
humilitate vera et patientia tollerā-
do labores quos in sua mente sentit
et cum vigilia et oratione cōtinua re-
sistit vigilante sui intellectus oculo
in me prudenter attendēdo cum lu-
mine fidei q; sum eius adiutor et q;
ego possum scire et volo in omnibus
ei subuenire: ideo brachia mee bo-
nitatis aperio ut ipse sollicite fugi-
at a semetipso recurrens ad me. Si
vero sibi videtur q; oratio menta-
lis ex magno labore atq; tenebrosa
mente sibi deficiat vocalē assume-
re debet vel aliud exercitium corpo-
rale ut oratione vocali corporalib;
exercitiis fugiat ocium et enim lumi-
ne respiciat in me qui cuncta sibi ca-

ritate paterna concedo: vnde p ve-
ram humilitatem se reputabit indi-
gnum habere quietem atq; pacem
in mente sicut alij serui mei et digni
habere penas quia in mente sua iaz
seipsum vilipendit cum odio sancto
et improperio sui. Tali non videtur
q; se possit saccare in tollerando pe-
nas: neq; tamen ex isto deficit in spe
providencie mee sed cum viva fide
ac obediētie clavi transit in presen-
ti mari procelloso in nauticula san-
cte religionis. Et ita cellā inhabitat
valde fructuose fugiens ocium ut vi-
xi. Obediens vult esse primus qui
choruz ingreditur et ultimus egre-
diens. Et quando videt aliquem ex
fratribus esse magis obediētem atq;
sollicitū q; ipse sit: habet ex hoc vnā
sanctam inuidiam et annullationem
et ideo conatur virtutem illam au-
ferre sibi non tamen exoptans q; in
nullo minuat quia si hoc optaret
proculdubio videretur esse priuatus
caritate fraterna obediens nisi ne-
cessitate cogente nunquā refectoriū
deserit: imo quotidie visitat illud
valde nāq; delectatur in mensa sta-
re cum pauperculis. Et in signuz q;
ipse taliter delectabatur ut vitaret
occasionē relinquendi refectorium
ipsum abstulit a se substantiaz tem-
poralem obseruando vere pauper/
tatis votum: et cum tanta perfectio-
ne q; etiam corporalem indigentia
cum quedā imperio sibi cōseruat:
cella sua reperitur plena odore pau-
pertatis et minime panis. Neq; co-
gitando laborat pro custodia ne for-
te latrones ei surerent: vel q; alique

om-
ni-
rit-
dan-
em-
do p-
ti su-
cog-
veri-
ete l-
tari-
cit t-
per-
stin-
do l-
ser-
obe-
tem-
mod-
fieri-
per-
trans-
rum t-
valde-
vict-
seruat-
cum o-
cūtia-
nem e-
berui-
non in-
tūcia-
ens c-
uerat-
dilem-
mon-
dit i-
pus-
nas

Sextus.

tinet pādes eius deuorent sine cor/
rumpant. Et si quid ei donatum ex/
titerit minime laborat ad reconden/
dum ex eo quia libere communicat
omnia cum fratribus non excogitā/
do pro die crastina: sed in vte presen/
ti solummodo sibi cibaria recipit. Solum
cogitando de regno celorum: et quō/
verā obedientiā valeat in se perfe/
cte seruare: et quia per viam humili/
tatis obseruat amplius ipse se subij/
cit ita puto sicut et magno et ita pau/
peri sicut et diuiti omnes se seruum cri/
stimat nullum aliquando recusā/
do laborem vt omnibus caritativē
seruiat. Verus obediens non optat
obedientiam perficere suo mō neq;
tempus eligere neq; locuz sed iuxta
modū ordinis atq; prelati sui: et oīa
facit absq; pena sine tedio mentis.
Imperfectus et verus obediens per/
transit cum ista vulci claue per ar/
tum et arduum portellum ordinis
valde cōmode sine difficultate vel
violentiā quoniam obseruauit et ob/
seruat votum electe paupertatis vna
cum odorifera continentia et obedi/
entia. Recusauit et aufugit altitudi/
nem elationis atq; superate caput
humiliter inclinans obedientie ideo
non infringitur ei caput ex impatiē/
tia: sed in omnibus est omnino pati/
ens cum fortitudine et longa perfe/
uerantia que multum amicat obe/
dientie. Infidias et infestationes de/
monum verus obediens illesus eua/
dit mortificando et macerando cor/
pus illud eruendo huius vite veli/
mas atq; concupiscentias et inducē

do labores ordinis cum fide forma/
ta nesciens vel nullo modo retinēs
indignationē veluti paruulus qui
ceto patris verberum obliuiscitur.
Ita facit iste libentissime tradens
oblutionē quālibet iniuriā in verbe/
rum vel verberum sine reprehensione
sive disciplinā licet etiam iniustā
quam ab ordine vel a prelato suo re/
cepisset: qui vocatus iudilate men/
te pacifica redit ad eum nullo mo/
do passionatus vel commotus ira/
rancore vel odio: sed cum filiali be/
nivolentia et humili mansuetudine.
Isti sunt illi paruuli de quibus in/
carnata mea veritas ait in euange/
lio. Sinite paruulos venire ad me:
talium est enim regnum celorum.
Et iterū qui se nō humiliauerit vt
paruulus iste idest q; habeat eius
conditiones et innocentiam non in/
trabit in regnum celorum. Nam qui
se humiliat exaltabitur: et qui se ex/
altat humiliabitur. hoc idem asse/
ruit ipsa veritas in euangelio. Item
isti paruuli humiles qui amore mei
effecti sunt subditi cum obedientia
vera minime recalcitrantes ordinis
sive prelato suo merito sunt exalta/
ti cum veris ciuibz eterne vite a
me summo et eterno patre vbi re/
munerantur ex omnibus laboribz
eorum et in presenti vita gustāt arā
ipsius vite.

Quomodo veri obediētes a do/
centuplum accipiūt et qualiter hoc
intelligitur. Cap. clx.

Tractatus.

In istis parvulis amantissima filia perficitur verbum illud quod veritas mea dicit in evangelio. Cum enim a Petro fuisset interrogatus. Ecce reliquimus omnia et secuti sumus te quid ergo erit nobis illico respondit inter cetera centuplum accipietis et vitam eternam possidebitis: quasi dicat. Bene fecisti petre quoniam alio modo me sequi non poteras. Ego autem in vita presentis centuplum tibi dabo. Sed filia carissima quod est illud centuplum quod postmodum eterna vita sequitur. Quid in hoc exprimere voluit ipsa mea veritas. Nunquid de substantia temporalis. Non quippe: quia vis aliquoties in elemosinario etiam ista temporalia multiplicari faciam de quibus ergo voluit exprimere: de illo quod exhibet voluntas eius propria que seipsam vnicam precibet et pro hac una voluntate centum habebit id est caritatem. Sed quare centenarius iste numerus exprimitur: ex eo quia numerus iste perfectus est nec addere potes ultra nisi recincipias a primo. Ita caritas ultra ceteras virtutes est itaque perfectissima quia nemo potest ad virtutem perfectiorem ascendere: potes utique recipere a recognitione tui et immerito crescis et augmentas ipsum numerum centenarium: sed tamen ad illum numerum solummodo pervenis. Idcirco est ille centenarius numerus qui datus est illis qui dederunt unum videlicet vnicam ipsorum voluntatem in obedientia generali vel in ista particulari multo fortius est

isto centenario habetis vitam eternam quia sola caritas est illa que tanquam dominatrix ingreditur atque secum introducit aliarum virtutum fructum: sed ipse forsitan imorantur. Ingreditur igitur ad me vitam eternam in quo beati vitam durabile habent. Illuc fides me ascendit. habent enim ibi beati per experientiam ea que per fidem in seculo crediderunt: neque spes ascendit ex eo quia possident ea que speraverunt. Et ita contingit in alijs virtutibus. Itaque sola caritas intrat velut regina possidendo me possessorem eius. Vides ergo quod isti parvuli mei centuplum accipiunt et postea vitam eternam in presenti vita recipientes ignem divine caritatis quam significari dicitur per centenarium numerum. et quoniam a me recipiunt hunc numerum centenarium in admirabili gaudio cordiali quotidie morantur: quoniam in vera caritate nulla tristitia consistit imo solummodo gaudium secundum. Ipsa namque cor admirabili modo dilatata. Illud enim efficit valde liberum et sincerum non artum sine duplex. Alia que vulnerat ista dulci sagitta non ostendit unum in facie vel in lingua si habeat oppositum in corde non servit alieni fidei vel habet aliquam ambitionem ex eo quia vera caritas aperte procedit in omni negotio suo cum omnibus unde certum est quod anima que possidet illam non incidit in penam nec in tristitiam afflictivam: nec ab obedientia discordat unquam sed est obediens usque ad mortem.

Sextus:

De misera perversitate inobediē-
tium et de defectibus procedentib⁹
ab inobedientia. Capit. clxi.

Inobediens vero facit opposi-
tum quod sit at in ordine cum tan-
ta pena misera et infructuosa pro se
et alijs quod in presenti vita gustat arā
inferni quod nāq̃ cōsistit in sua
confusione tristitia et consciētie sti-
mulo cū displicentia non solummodo
sui prelati sed etiā ordinis inobedi-
ens effectus est incōportabilis etia⁹
sibi metip̃si. Attende dilectissima fi-
lia illum qui votū fecit et assumpsit
obediētie clauem quod valere pōt
existens inobediēs ipse fecit semet-
ipsum seruum inobediētie cōstitu-
ens illam dominā suam cū societate
ipatientie que procū dubio nutrit
a superbia cū propria cōplacētia
que superbia sicut tā viri nascit in
amore proprio opposita aīa, facit his
que tibi dixi de obediētie suo mco.
Ergo quod pōt iste miser cē sine ama-
ra pena. priuatus est enim affectuo-
sa caritate: necessarium est et euz in-
clinare cernicem violēter a propria
voluntate declinantē obediētia cō-
pellente: superbia vero susdet et in-
ducit ut illam erectam habeat: oēs
voluntates eius ab ordinis volūta-
te discordant: ordo precipit obediē-
tiam: ipse vero diligit inobediētia
precipit voluntariā paupertatē: ipse
vero fugit eam possidendo et optan-
do diuitias vult obseruari continē-
tiam et iste miser vult imonditiā. qñ
religiosus ista tria vota transgredi-
tur amantissima filia carissima ca-
dit in ruinā et in tot miserabiles de-

fectus quod etiā aspectus eius nō ap-
paret viri religiosi imo potius vni-
us demonis incarnati sicut alibi ti-
bi plenius enarraui. Adhuc aliq̃
nunc addam ut apertius intelligas
illoz vitabilem fraudē atq̃ fru-
ctum quem ex inobediētia lucran-
tur ac etiam ad cōmendationē obe-
diētie: sile miser est ab amore pro-
prio fraudatus quoniam oculus in-
tellectus eius cum fide mortua sibi
posuit i obiectuz cōplacētia proprie
sensualitatis atq̃ mundanas vani-
tates: egressus est a mundo solūmo-
do corpore sed in eo mansit affectu.
Et quod sibi videtur obediendo labo-
rare vult inobediens esse pro vitā
do labore: ipse autem in maximū la-
boz incidit: nā obedire cōpellitur
amore vel violentia. Quod qualiter est
a suo desiderio fraudatus: nemo ta-
men cum decipit nisi ipse volendo
sibi complacere sibi displicet: nam
opera sua sibi metip̃si displicent que
faciet inuitus per obediētiā in-
uitam: optant enim in delectabili
consolatione manere atq̃ sibi face-
re vitam eternā in vita presenti bre-
uissima. Ordo autē vult quod ipse pe-
reginus cristat et hoc ingiter osten-
dit ei: quod quando sedet in aliquo lo-
co sibi gratioso pro cōplacētia sua
quā ibi reperit et est ab ordine muta-
tus inde in tali mutatione penam
habet ex eo quod propria voluntas vi-
uens optat oppositū: et si non obedi-
ret haberet inde disciplinā ab or-
dine: itaq̃ ingiter in tormento mo-
ratur. Aperte vides ergo quod decipit
iste semetipsum volēdo penam eius

Tractatus.

dere cadit in penam valde gruiore
quia per eccitatem eius agnoscere
nequit viam obedientie sancte: que
via veritatis est in vnigenito filio
meo saluberrime fundata que pena
aufert cuilibet obedientem: ideo va-
dit per viam mendatq reputas ibi
consolationem inuenire: tamen non
inuenitur ibi aliud q amaritudinē
et penam. quid enī ad hoc adducit.
Amor quem ex propria passione cō-
cepit ad inobedientiam. Iste veluti
stultus vult in hoc procelloso mari
super brachia propria nauigare cō-
fidens in suo miserabili et infimo sen-
su neq nauigare vult absq labore
super brachia prelati sui ordinis.
Iste moratur in nauicula religionis
corpore sed non corde: imo iaz ex de-
siderio videtur inde egressus: ordi-
nis transgrediendo certimonias et or-
dinationes atq tria vota que serua-
re promisit in sua professione. Ipse
quippe moratur in mari valde pro-
celloso et in magna tepestare illelus
a ventis valde contrariis et solum-
modo per pannos alligatus vide-
tur esse nauicule: habitum ordinis
videtur habere in dorso sed non ha-
bet in corde. Iste minime frater si-
ne religiosus est: sed vnus homo ve-
stitus. Homo quidem in humana
forma sed in effectu et in suo modo
viuendi peior est animali sine rōne
Nō ne si haberet vsum alicuius ra-
tionis aperte cognosceret ei difficult-
us esse nauigare super brachia pro-
pria q super aliena. Quomodo nō
attendit q stat fugiter in periculo
mortis eterne q primū ille panmis

a nauicula solueretur morte inter-
ueniente nullū remediū vltius in-
uenire posset. Ista proculdubio nō
videt quia nubes amoris pprii vn-
de processit inobedientia prinauit
cum omni lumine quare videre ne-
quit huiusmodi periculum atq de-
trimentum eius. Igitur valde mise-
rabili modo se decipit quem fru-
ctum habet atq producit arbor
isti? inobediētis fructū vtiq mortis
ex eo quia radix affectus eius est in
supbia plantata que processit a cō-
placētia et ab amore proprio sui vn-
de cuncta corrupta producuntur
inde videlicet flores: folia: fructus:
et vniuersa que pertinent ad ipsam
arbozem ex toto maculata sunt et
corrupta: et principales rami valde
sunt infecti videlicet ramus obedi-
entie paupertatis et continentie. Tres
isti rami continentur in stipite hu-
ius arboris videlicet affectus ani-
mi qui male plantatus est vt iaz dī-
xi. Folia que pducit hec arbor ver-
ba corrupta sunt in tali forma q in
ore cuiuscunq scelerati secularis ef-
sent valde indecentia. Si vero con-
tingit q talis habeat annūciare po-
pulo verba salutis et euangelica pro-
nunciat illa non affectu sincero sim-
pliciter ad pascendas animas istū
sancto semine verbi mei immo poti-
us attendit ad aures audientium
demulcendas verba polita et orna-
ta proferendo: vt idem postea comē-
detur a populo: si flores huius arbo-
ris attendas proculdubio putridi
sunt videlicet varie cogitationes et
vane quas auide et sponte recipit et

accep-
tissim-
tutis
ca pa-
immo
tatem
Que
gratu-
ctern-
cum
rem
enit
suo p-
stiga-
diaz
com-
tion-
uor-
tis q
reue-
es si
ab u-
bui
obo-
ras
em
der
tas
ali
do
do
gu-
nm
Li-
tu
al
re
al
m

Sextus:

acceptat in quibus opinio frequen-
tissime delectatur et illo modo eas
intrat et augmentat non vitando lo-
ca pariter et vias unde procedunt
immo sollicitate perquirat ut iniqui-
tatem cum effectu perficere possit.
Que quidem sunt fructus qui vite
gratiam auferunt: ei inferendo morte
eternam: et iste fructus ab arbore vna
cum flore generatus qualem fetore
rem exhalat: utique fetorem inobedi-
entie in malum iudicans in corde
suo prelati voluntates et illam inue-
stigando perquirens ultraque expe-
dit: fetorem etiam immunditie cum
complacentia multarum conuersa-
tionum cum infelici vocabulo de-
uotarum. O miser homo non aduer-
tis quod sub vocabulo et sub isto colore
deuotionis aliquando sequitur aci-
des filiorum. hunc fructum habes
ab inobedientia tua quia non ha-
bueris filios virtutum ut ille verus
obediens. Tu vero castide procu-
ras prelatum tuum decipere sine
circumferre quando vides quod ipse
denegat ea que tua peruersa volun-
tas expostulat cum solis verborum
aliquando blandiendo vel adulan-
do sine comminando vel impropteran-
do procedens cum irreuerentia ma-
gna usque quo per phas et nephas ob-
tineas ab eo que concedere volebat.
Tales nullo modo solum vel no-
lunt fratrem suum supportare in
aliquo. ipsi quoque nequeunt tollera-
re vel vnum verbum minimum
alicuius reprehensionis: sed illico
manifestant venenatam impatien-
tiam fructum odij et iracundie contra

fratrem suum indicando sibi pro
malo factum quod est in veritate
pro bono suo et ita quotidie scandali-
zatus vivit in pena corporis et ani-
me. Quare displicuit ei frater suus
Quia sibi metipsum carnali modo com-
placuit. Ipse fugit a cella quemad-
modum a veneno quoniam egres-
sus est a cella notitie sue unde pro-
cessit ad inobedientiam et ideo ne-
quit in materiali cella consistere.
Insuper ad refectorium renuit ac-
cedere nisi sicut ad locum sibi val-
de contrarium dum habet ad expen-
dendum: si vero non habet ex neces-
sitate vadit illuc. Ergo benefecerunt
obedientes volentes obseruare pau-
pertatis votum ut nihil omnino ha-
beret ad expendendum ut ipsi nul-
latus refectorij ubi verus obediens in
pacifica quiete nutrit animam su-
am vna cum corpore. Ipse minime
laborat in preparando sibi cibaria
delicata sicut agit ille miser inobe-
diens cuius gustui refectorium vide-
tur amarum: et ideo fugit ab eo. Ad
chorum visitandum quotidie vult
esse ultimus. primus autem ad cre-
undum labijs suis appropinquat
mihi. cor autem eius elongatur a
me. Capitulum vero timore disci-
pline libentissime fugit quandoque
quod commodum potest. Ibi vero per-
manendo stat cum quadam vercu-
dia in mente sua confusiva quam pec-
cundiam habere noluit in committendo
culpas. Non enim erubuit etiam ap-
te perpetrare culpas mortalia peccata
eatorum: et quid est horum in causa. Ino-

v q

Tractatus.

obediencia nullū exercitium sanctus
habet non vigiliam non orationem
neq; soluz oratione mēali caret: ve
rum etiam vocalem ad quā est obli
gatus frequētissime dereliquit: nec
habet iste miser inobediens carita
tem fraternam ex eo q; nō amat ali
quem nisi semetipsum nō amore ra
tionali sed amore bestiali: tot indu
bie mala sunt que occurrunt inobe
dientibus atq; tot sunt infelices eo
rum fructus q; lingua tua eos ex
plicare non posset. O misera et infe
lix inobediencia que spoliās aīaz oī
virtute illam omni vitio vestiens.
O misera et infelix inobediencia que
priuas animam obedientie lumē
auferens ei pacē inferendo ei guer
ram auferens ei vitam inferendo
mortem. extrahis eā a nauicula san
ctarum obseruantiarum ordinis et
in mari procelloso suffocari facis eā
nam ipsam inducis ad nauigandū
super brachia sua et non ordinis tu
induis illam omni miseria et cogis
eam inedia cruciari quoniam au
fers ab ea cibum atq; meritum obe
dientie: tu prebes ei continuā ama
ritudinē et eam priuas omni dulci
consolatione et omni bono et inducis
eam in omne malum: et in vita pēn
ti facis eam arram experiri crucia
torum tormentorum: et si huiusmo
di miser homo se non correrit an
teq; isti pāni soluantur a nauicula
morte mediante infelix hec inobedi
encia conuocet animam ad ignem
eternum vna cum demonibus qui
ppter inobedientiam a celo fuerūt

expulsi q; mīhi rebelles extiterunt
et in profundus iuerunt: et ita tu mi
ser inobediens q; fuisti rebellis obe
dientie et huiusmodi clauem obedi
entie cum qua debebas aperire tibi
celi ianuam a te proiecisti cum ino
bedientie clauē tibi tartarum ape
ruisti.

De illorum perfectiōe qui vnu
in religione tepide quāuis a morta
li peccato se custodiant ac de reme
dio per eos habendo. Capi. clxxj.

Obletissima filia quot sunt ho
die qui pascuntur in ista na
uicula cum defectibus multis pro
culdubio quāplurimi sunt in tan tū
q; valde pauci reperiuntur veraci
ter obedientes: verū est q; inter per
fectos et huiusmodi miserabiles plu
rimi sunt in ordine viuentes cōster
qui neq; perfecti sunt vt expedit et
eē deberent neq; mali q; conseruāt
aīam a peccato mortali. Morantur
igitur in quadam animi tepiditate
sine negligentia cordis et nisi vitam
suam exerceant virtuose cum ordi
obseruantia in magno periculo con
sistunt: et ideo necesse est eis habere
magā sollicitudinē: nec ita dormi
tare debent in tali tempore sed a ne
gligentia sua consurgere: quia si re
manerent in ea proni et apti sunt ad
casum atq; ruiam: et si contingat
eos non cadere pertrāhūt eā qua
dā humana cōplacencia cum ordi
nis colore colorata studētes amplī

as erem
q; ipm
apti et de
illos vald
neq; valde
non perfi
res obser
esse mult
litercum
notiam
manere
negligen
tia: nam
multa q
est etiam
multū in
eo fructu
ctiōnem a
gati sunt
minora fi
bi supra
eiant ex
seculo v
entie m
rent in
dientie
datorum
gularis
culo vili
vilipen
gulo fit
amoris
ueris an
sunt ap
ctiōem
cere se
eritu
do cu
tar al
di in

De iustis.

us exteriores ceremonias obseruare
 q̄ ipsam ordinem: et aliquādo sunt
 apti ex defectu luminis ut iudicent
 illos valde temere qui seruant ordi-
 nes valde perfectius q̄ ipsi in mi-
 nori perfectione ceremonias exte-
 res obseruent quarū ipsi gloriāntur
 esse multū obseruantes. Itaq; qua-
 litercunq; confiderent est eis valde
 notū in obedientia cōmuni per-
 manere v3 cum tanta tepiditate et
 negligentia pertransire cū obedi-
 entia: nam valde laborant et cū pena
 multa q̄ frigido cordi laboriosum
 est etiam aliqua lenia portare. Ipsi
 multū habent laborem cum modi-
 co fructu et offendunt illam perfe-
 ctionem ad quā ingressi sunt et obli-
 gati sunt obseruare quāuis mala
 minora faciant q̄ alij de quibus ti-
 bi supra narraui: tamē ipsi male fa-
 ciunt ex eo q̄ minime discesserunt a
 seculo ut cum clauī generalis obedi-
 entie mandatorum celi sanuā aperi-
 rent imo cum clauī singularis obe-
 dientie consiliorum atq; manda-
 torum ordinis que clauicula sin-
 gularis debet esse ligata cum funi-
 culo vilitatis videlicet semet ipsam
 vilipendendo qui humilitatis cin-
 gulo sit appensus et astringi manu
 amoris igniti sicut iam audisti. No-
 ueris amātissima filla q̄ isti bene
 sunt apti magnam attingere perfe-
 ctionem in quantum voluerint exer-
 cere se virtuose quia propinquo-
 res existunt q̄ alij miseri: sed aliquo mo-
 do cum difficultate maiori remonē-
 tur ab imperfectiōe sua tales tepti-
 di iuxta gradū suū q̄ iniqui remo-

neantur ab eorum iniquitate: et est
 ibi ratio quoniam iniqui conscientia
 demonstrante manifeste cognoscūt
 et intelligunt q̄ male faciunt. vnde
 si quis eos interrogaret virū male
 faciant: responderent: ita. Sed victi
 fragilitate siue concupiscentia qua
 molestantur videtur q̄ abstinere
 nequeant vel a tali culpa resipisce-
 re quāuis hoc nō est verum q̄ cum
 auxilio meo possunt egredi si volūt
 nihilominus aperi te cognoscunt q̄
 male faciunt cum qua notitia facti-
 lime possunt egredi si placet eis: sed
 isti tepidi qui neq; notabile malū
 agunt nec etiam notabile bonū nō
 agnoscunt inperitiam siue teporem
 sui status nec in quanto discrimine
 morantur non agnoscetes emēda-
 re se minime curāt nec etiā quodq;
 curant ut illud eis ostendatur et si
 monstratur eis ex tepore cordis in
 assueta longa consuetudine quoti-
 die perseverant alligati. Quis er-
 go modus erit ut ab hac sua inper-
 itia cōsurgant. Modus est iste q̄ ac-
 cipiant ligna notitie sui cum odio
 sancto proprie reputationis atq; cō-
 placentie ac ipsa ligna feruenter in
 igne mee caritatis immittant de-
 nuo desponsando ac si in ordine tūc
 intrarent obedientie vere sponsam
 anulo sanctissime fidei nec ultra
 dormiant in tali statu: quia mihi
 valde displicet et est eis valde dam-
 nosum. Istis nāq; tepidis valde cō-
 grue competit illud verbum quod
 in apocalipsi scribitur: utinam cali-
 dus vel frigidus esses: sed quia tepti-
 dus es ideo vomere te incipiam ex-

Tractatus.

ore meo: videlicet eo modo quo vi-
ri: quia nisi resurgat a tali tepore
casurus est. et cadendo iuste reproba-
retur a me: potius enim vellem eos
esse frigidos in seculo remanendo
cum obedientia generali mandato
rum que respectu ignis verozū obe-
dientiam videtur esse quasi glacies
Ideo dicitur uiuant frigidus cōs:
hoc verbuz volui tibi declarare ne
caderes in errorem existimando: q̄
ego potius vellem aliquem in frigi-
ditate peccati mortalis esse quam i
tepiditate imperfectionis. Non enī
velle possum aliquam peccati cul-
pam ex eo: quia in me non est vene-
num istud: imo tantaz habui displi-
centiaz in homine de peccato q̄ om-
nino decreui: q̄ absq̄ punitione nul-
lo modo transiret. Et quia non erat
idoneus homo per se tollerare pe-
nam que pro culpa debebatur: vni
genitum meū caritate paterna tras-
misi qui fabricauit eam in corpore
suo per obedientiam impositam ab
inestimabili bonitate mea. Surgāt
ergo cum exercicio sancto cum vigi-
lia humili deuota: et continua ora-
tione: et attendant ad ordinia obser-
uantiam: et iugiter in patronis hu-
ius nauicule speculētur qui fuerūt
homines: vt ipsi eodem modo: nati
et lacte nutriti. Et in presenti sum il-
le deus qui tunc eras: potentia quo
que mea non est infirmata: neque
mea voluntas in aliquo bono dese-
cit: quia salutem vestram exopto.
Neque sapientia mea in exhibendo
lumen vobis: vt meam veritatem
agnoscatis. Ergo si volunt optime

possunt ambulare cum perfecte obe-
diētibz modo se priuare velint ob-
scura nube proprij amoris: et cum
virtuoso lumine oculum intellectus
aperiant ad ista consideranda. Igitur
isto modo peruenient aliter
non.

De excellentia virtutis obedien-
tie: et de bonis que tribuit illis qui
realiter eam assūmunt.

Capit. clxiiij.

Emendum ergo salubre et ve-
rus est illud quod obseruat
verus obediens in quo ingre-
ssus est illud quod obseruat
ter omni die renouatur cum lumi-
ne fidei augmentando virtutē obe-
dientie cum humilitate profunda
peroprando contumelias: atq̄ veri-
fides: et q̄ a suo prelato magnis onc-
ribz quotidie grauetur: vt virtus
obedientie vna cum patientia foro-
re sua non rubiginetur: vt cum ex-
pediat eas exercere nullo modo desi-
ciant siue cum difficultate possit eas
habere. Et ideo quotidie sancti de-
fiderij pulsant instrumentum: neque
frustra tempus elabi permittit de
quo iugiter in corde famelicit velu-
ti sponsa sollicita q̄ nullatenus vult
ociosa manere. O delectabilis obe-
dientia: o suavis obedientia placi-
da: o ver dulcis et illuminatiua obe-
dientia: quoniam amoris proprij te-
nebras expulisti. Tu virtus obediē-
tie viuificas animam exhibendo si-
bi vitam gratie: qua te in sponsam
elegit: et se ipsam voluntate propria
priuauit que mortem insert anime

atq̄ quibz
lis os et re
omni rati
gna est
sacra pot
clara es o
pugnabili
ris bono
tie ta mi
tate poci
na que
rentur et
mine tol
cum bu
creatur
est eam
fiderij
essima
hac cred
eam esse
quocumq̄
scentia q̄
non pos
dinis b
lati su
verus
bi rede
lumme
ritu. Et
virtute
philos
ctari. T
pis effi
dientia
dinem
tate
rans
verus
ipic

WERTUS.

atq; quotidie guerram. Tu libera
lis es & valde larga: quia te subiecis
omni rationali creature. Tu beni/
gna es: & valde pia ex eo: quia man/
sue portas onera grania: quia so/
ciata es cum vera patientia: & in ex/
pugnabili fortitudine tu corona/
ris honorabili corona perseveran/
tie tu minime deficiis ex importuni/
tate prelati: neq; propter onera gra/
nia que tibi sine discretionem pone/
rentur etiam iniuste tu cuq; fidei lu/
mine tolleras vniuersa. Tu es adeo
cum humilitate connexa: q; nulla
creatura diabolica: vel humana po/
test eam trahere de manu sancti de/
fiderij te possidentis anime. O dul/
cissima filia quid ultra dicemus de
hac excellentissima virtute: dicem?
eam esse vnum bonum sine malo
quocunq; Stat in manu taliter ab/
sconsa q; ventus aliquis ei nocere
non potest. Facit animam super or/
dinis brachia nauigare: atque pre/
lati sui: & non super brachia sua: quia
verus obediens non obligatur mi/
hi reddere rationem de se: immo so/
lummodo prelati cui subditus er/
titur. Ergo dilectissima filia de tali
virtute gloriosa deberes esse valde
philopacta: & in ea quotidie dele/
ctari. Vis de beneficijs a me rece/
ptis esse grata: sis obediens: nam obe/
dientia demonstrat aperte gratitu/
dinem tuam: quia procedit a cari/
tate: ipsa demonstrat: q; non es igno/
rans ex eo q; procedit a noticia mee/
veritatis: in verbo filio meo. Nam
ipse docuit viam obedientie veluti

regulam vestram ex eo q; fuit obe/
diens usq; ad mortem obprobriis
sine crucis. In cuius obedientia q;
celum aperuit est obedientia vo/
bis ex libito fundata: videlicet illa
generalis: & ista particularis sicut i/
principio tractatus istius obedi/
tie tibi narraui. Nec obedientia pre/
bet in anima lumen ostendens ip/
sam esse mihi fidelem ac etiam ordi/
ni: & prelati suo. In quo lumine sci/
licet sanctissime fidei sui fuit oblita
non querendo se propter se: quonia;
in obedientia quaz acquisiuit in lu/
mine fidei demonstrauit: q; in volu/
tate sua sit omnino mortua ad om/
nem sensum propriuz qui sensus car/
nalis: atq; sensitivus alia querit: &
non sua. Sicut inobediens qui vult
investigare voluntatem eius qui si/
bi precipit: & illam indicare secun/
dum intuitum: & iudicium suum te/
nebrosum: & infimum: sed non vo/
luntatem suam perversam a qua
mortem acquisit. Sed verus obedi/
ens cum lumine fidei indicat in bo/
num sui prelati voluntatem: ideo
non erquirat voluntatem suam: im/
mo cervice humiliter inclinatur: &
cum odore vere & sancte obedientie
nutrit animam suam: & ista prelo/
sa virtus in anima tantuz exerceat
quantum in lumine sanctissime fi/
dei dilatatur ex eo: quia caritas que
peperit obedientiaz a lumine fidei
procedit. Et cum illo lumine fidei
cu quo talis anima cognoscit semet/
ipsa: atq; mecu eo me diligit: & huius/
liatur: & q;to magis amat se huius

v itq

Tractatus.

amplius est obediens. Et obedientia cum patientia sorore sua demonstrat aperte utrum anima vestita sit vestimento nuptiali caritatis in veritate cum quo vestimento vitam eternam ingreditur. Obedientia namque celum aperit: et extra postea remanet: et ipsa caritas que clauem istam exhibuit introgreditur afferendo secum obedientie fructum: alie quippe virtutes: ut iam dixi remanent extra et sola caritas ingreditur. Sed appropriatur obedientie quod est illa clavis qua celus aperitur ex eo quod cum inobedientia primi parentis. Ad clausum extitit et cum obedientia fidelis imaculati: et humilis agni filij mei fuit aperta ianuam vite durabilis que tanto tempore clausa fuerat.

Diffinitio duarum obedientiarum una religiosorum alia que premititur extra religionem alicui persone.
Capitulum cxxiij.

Sicuti iam audisti carissima filia unigenitus filius meus obedientia vobis dereliquit veluti clauem cum qua possitis aperire celum: et sic ad finem vestrum optabilem attingere. Ipse vobis eam ex precepto dimittit in obedientia generali. Si vero populus ad magnam ascendere perfectionem ipse presuluit per portellum ordinis artem ingredi: ut supradictum est. Sunt etiam aliqui non intrantes ordinem et nihilominus in nauicula perfectionis existunt. Illi quippe sunt qui consilia bene seruant extra ordinem ap-

probatum. Sponte resistentes diuitias: atque mundi pompas actualiter: atque mentaliter cum odorifera continentia virginali: vel aliter licet virginitate priuati sint: ipsi perfecte seruant obedientiam alicui creaturæ se subiungendo cui perfecte conantur: usque ad mortem obedire. Et si me interrogas quis est meriti maioris: an ille qui stat in religione: vel illi de quibus in presenti dico: respondo quod meritum obedientie non mensuratur in actu: nec in loco: nec in eo qui magis est bonus: vel prauus: nec in seculari magis quam in religioso: immo secundum mensuram amoris quam habet obediens: et secundum istam mensuram remittitur ei premium. Imperfectio vero prelati nullum omnino detrimentum infert illi qui verus est obediens: immo frequentissime predestinatus est: quod per persecutionem iniuste habetam: et per indiscretas reprehensiones et onera grauiora que quicquid tolleratur ab indiscreto prelate acquirunt: et augmentat in se virtutem obedientie: et patientie sororis eius: neque locus ei nocet imperfectus. dico imperfectum quod religio status est firmior: atque tantior quam alij status. Et ideo imperfectus tibi pono locum istorum qui per paruum clauem obedientie preter et extra ordinem obseruant consilia. Sed non imperfectum dico siue minoris meriti eorum obedientiam: quam omnis obedientia sicut iam dixi: et alia quicquid virtus mensurat cum amoris mensura. Tamen est verum: quod in quibus pluribus rebus valet amplius hoc in religione persistere tamen per votum quod in manu sui prelati facit tui

et plan
catius
neque
actu
gones
obsequi
quod ordo
ciare p
is vero
ligatio
dicunt
solent
talis e
ture t
berent
defect
fecer
effectu
men de
mortal
inacces
cum al
lum q
flea n
rat cu
licet e
strum
alioq
blatun
claris
mitte
e par
larum
nam i
miti
nam
barri
tore
ad fi
fide

Sextus.

qz plura tollerare cōpellitur: et effi-
catus obedientia pbat in ordi-
ne qz extra tū quoniam ex quolibet
actu corporeo est obligatus huic in-
go: neqz solvere se pōt: quando vult
absqz culpa peccati mortalis ex eo
qz ordo ē approbat⁹ ab ecclesia san-
cta: et propter votum emissus. In ali-
is vero non est ita: qz voluntarie se
ligauerunt ex amore quem ad obe-
dientiam habent: sed non cu3 voto
solēni. Unde sine culpa peccati mor-
talis eis liceret ab obedientia crea-
ture talis discedere si legitimam ha-
berent occasionem: et non ex proprio
defectu suo procederet. Si vero di-
scederent ex proprio defectu suo nō
esset: hoc absqz graui culpa non ta-
men discessus ille proprie peccatum
mortale importaret. Nōsi quantus
interest inter vnum: et alium: quan-
tum ab illo qui t. Alii alienum ad il-
lum qui primo dedit aliquid: et po-
stea repetit quod ex amore donauit
rat cum intentione non repetendi
licet ex illo non fuerit aliquod in-
strumentum publice consecutum: nā
alius donauit: et consecutum est pu-
blicum instrumentum: vnde renun-
ciauit in manu prelati sibi metipso
mittens obedientiam continentia3
et paupertatem voluntariam. Ideo
latius vero promittit ei vitam eter-
nam in quantum obseruet ea que p-
mittit. Itaqz proculdubio in obser-
uantia loco: et modo perfectior est il-
la: ista vero minus perfecta. Illa tu-
tior est: qz si quis ibi ruat apitor est
ad surgendus: quia cum maiori sub-
sidio se reperit: hoc autem est magis

dubia: et valde minus tuta: quia si
cecidit est i maiori periculo ne re-
trocedat: quia sentit se non esse liga-
tū: imo solutū qz si fecit i pfectione vo-
tuz prout accidit in religioso qui an-
te professionem ab ordine discedere
pōt postea vero non: meritum au-
tem vtriusqz mensuratur: vt iam dixi
secundum mensuram a mortis quas
habet verus obediens: vt vnusquisqz
que in quo statu fuerit valeat hēre
perfecte merituz: quia solummodo
positus est in amoris mensura. Ego
differenter homines voco aliquem
in vno statu: et alium etiam in alio
prout apti sunt in se recipere: s3 vnus
quisqz premittatur s3m amoris mensu-
ra: quia si secularis amat amplius
qz religiosus a me plus accipit et ecō-
uerso et ita deceteris.

Quomodo deus non secundum
laborem obedientie premiat: neqz se-
cundum longitudinem temporis: i-
mo secundum magnitudinem cari-
tatis: atqz de promptitudine verorū
obedientiam. **Capl. clv.**

Omnēs vos p̄duri: vt labora-
retis i vinea obediētie diuer-
sis modis: et oībus sp̄ndet p̄ritū s3m
amoris mēsurā: et nō s3m opera: neqz
mensurā t̄pis: v3 vt amplius hēat il-
le qui tēpestiue venit q̄ ille qui tar-
de sicut in euāgelio p̄tinet vbi mea
veritas dicit similitudinē eorū qui
conducti fuerunt ad vineam exco-
lendam: et qz tantuz habuit ille qui
venit ad opus ora. xi. quantum ille
qui venit hora p̄ma siue tertia: ve-

Tractatus.

ix. Voluit igitur ostendere veritas mea: quod estis in celo remunerati non iuxta tempus vel opus: sed iuxta meritum amoris: unde multi vocati sunt ad opus huius vince in pueritia quidam in iuuentute quidam in senectute: et aliquando senex cum tanto amoris igne ad hanc vineam ibit: et considerabit habere temporis breuitatem quod attinget ad illos qui vocati sunt in pueritia: quod negligenter ambulauerunt. Igitur in amore obedientie recipit anima premium suum et ibi vas idem impletur in me maris pacifico multi vero sunt qui habent obedientiam istam: ita prompti in: et tantum in anima sua tenent infernam et incarnatam: quod non solum modo ipsi non volunt inuestigare rationem quare sic a prelato suo precipitur: imo vir expectat quod verbum egrediatur ab ore suo: quod cum lumine fidei vident et intelligunt intentionem prelati quam illico iuxta posse perficiunt. Unde verus obediens amplius attendit: et obedire conatur intentioni prelati sui quam verbo semper iudicando voluntatem prelati fore secundum meam voluntatem et quod per meam dispensationem: et voluntatem: ita precipiat ei: et ideo dixi tibi quod potius obediebat intentioni quam verbo. Ex hoc enim est obediens verbum: quod prius obediebat cum affectu sue voluntati: et intentioni videndo cum lumine fidei: et iudicando voluntatem eius in me hoc aperte demonstravit ille de quo legitur in vitis patrum: quod prius obediebat cum affectu: qui cum ab abbate suo fuisset

vocatus: et incepisset unum o scribere quod est ita parua res illico prius ad obedientiam imperfectum dereliquit: nec tantam dilationem sibi dedit: ut ad perfectum adduceret. Ut igitur in signum apertum videretur quantum hoc mihi gratum extiterat ipsa clementia mea me dictatem aliam auro perfecit. Ista gloriosa virtus intantum est mihi grata quod nulla virtus est in qua tot miraculorum signa sine testimoniis data sint a me sicut in ea. Quoniam ipsa procedit a lumine fidei: et ut aperte cognoscant homines quantam in ea complacentiam habeam: Terra obediens est isti virtuti ac etiam animalia sunt illi subdita a qua substat obediens. Terra viri est obediens obediens: sed sicut in vitis patrum aliquando legisti de abbate qui obediens discipulo tribuit unum aridum lignum iniungendo sibi per obedientiam quod illud in terra plantaret: et iugiter adaquaret: usque quo fructum ex se produceret: ipse autem obediens cum lumine fidei non hesitavit: nec ait quomodo possibile foret: imo perfecit obedientiam ulterius inuestigare declinans intantum quod per virtutem obedientie pariter et fidei lignum aridum viride factum est: et ita fructum ex se produxit in signum quod illius anima demonstrabatur: et erat priuata fecunditate cuiuslibet in obedientie: atque viridis effecta fructus obedientie germinabat unde fructus illius ligni vocabatur a sanctis patribus obedientie fructus. Si attendas etiam animalia

modo
Unde
tia m
sua cep
et addu
Sed al
seru
venti
te hui
ret cri
prop
si lig
confid
de tu
nolem
gredi
patier
ignem
es: po
in cam
quod
Alia
dicto
effici
in lae
gita
mode
lati p
bala
scipal
libera
lam in
es er
comen
proph
ses in
ne m
a ac
pter
se del

Sextus.

modo simili obedienti subijciuntur. Unde discipulus ille et ex obedientia missus et puritate et obedientia sua cepit: atque ligauit unam draconem et adduxit illam ad eius abbatem. Sed abbas tanquam verus medicus ne forte discipulus impelleretur ab aliquo vento vaneglorie: et ut cum in virtute humilitatis: atque patientie preberet expulit eum a se dicens cum in proprio: quia tu es una bestia durissima ligatam aliam bestiam. Etiam si consideres ignem hoc idem agit. Unde tu legis in sacra pagina: quod multi nolentes obedientiam meam transgredi mittebantur in ignem: et ipsi patientissime sponte tollerabant: et ignis: vel in minimo non nocebat eis: prout accidit tribus pueris qui in camino ignis stabant illesi ab igne quod de quibus pluribus narrare possemus. Aliqua substantia autem manens a benedicto abbate missum: ut adinuaret discipulum alium qui suffocabatur in lacu. Ipse vero de se minime cogitauit: sed cum lumine fidei solummodo cogitauit obedientiam sui prelati perficere quare super aquas ambulabat: ut per aridam: et ita condiscipulum extraxit a lacu: et a morte liberauit. Et in effectu si apertas oculum intellectus in omnibus inuenies excellentiam huius virtutis esse commendatam omnia debent omitti propter obedientiam. Unde si tu es in tanta contemplatione ac visionis mentis elenata: quod etiam corpus a terra suspenderetur in altum propter obedientie preceptum iuxta posse debes obedientiam executioni mandare.

Idem loquendo generaliter: et non particulari: quia singulare preiudicium non ordinat legem vniuersalem. Diligenter etiam attende quod ab oratione congruo tempore surgere non debet: nisi compellente necessitate: caritate: vel obedientia: et dico tibi sic ut intelligas: et agnoscas quantum ego volo quod prompta sit in seruis meis: et quantum ipsam habeo gratam. Omnia que facit obediens ad meritum eius accedunt. Si comedit ex obedientia comedit: si dormit cum obedientia dormit: si cum obedientia vadit si stat cum obedientia consistit: si ieiunat cum obedientia si vigilat cum obedientia si proximis seruit obedientiam facit: si est in choro: vel in refectorio: vel in cella quis est illuc adducit siue stare facit: Obedientia cum lumine sanctissime fidei cum quo lumine semetipsum laetatur veluti mortuum ad omnem propriam voluntatem humiliter in brachijs ordinis: atque prelati sui. Cum hac obedientia requiescens in tutissima nauis dum se sponte perducit premissit a prelato suo nauigauit in mari procelloso vite presentis cum felici prosperitate cum mente serena et tranquillitate cordis et eo quod cum obedientia priuauit eum: cum vana fide quibuscumque tenebris: ipse proculdubio fortis: atque securus est: quia si priuauit: et abstulit a se quancumque dubietatem: et inutilem timorem renunciando: videlicet voluntati proprie: unde procedit ipsa dubietas atque timor inordinatus. Sed hec obedientia sponsa veneranda

Tractatus.

qd ededit siue bibit: Quotidie
comedit agnitionem sui siue mei.
Aperte namq cognoscit et intelligit
se per se non esse: et suum defectum: et
me qui sum ille qui sum ac gustat et
comedit meam veritatem: quam in-
telligit in verbo meo pro vobis in-
carnato. Bibit vero sanguinem in
quo sanguine verbu ostendit ei me
am veritatem: et amorem ineffabi-
lem quem ad eum habeo. In ipso
sanguine demonstrat obedientiam
suam perfectam a me patre suo im-
positam ei pro vobis: et ideo se tota-
liter inebriat. Postquam autem e-
bria sanguine simul: et obedientia
verbi se perdit ex toto cum omni co-
placencia sui possidendo me per gra-
tiam gustando me per affectus amo-
ris cum lumine fidei: et obedientia
sancta. Omnis vita sua pacē ei dat
et in morte postea recipit illud quod
in sua professione fuit ei promissam
a suo prelato: videlicet vitam eter-
nam que visio pacis est: et eterna tra-
quilas: atq felicissima quies bo-
num inestimabile: quia nullus il-
lud estimare potest: neque compre-
hendere quantum est: quoniam est
infinitum. Ne namq minori nullo
modo comprehendī potest hoc in-
finitum et inestimabile bonum: nisi
tanquam vas quod immetsum est
in mari quod non comprehendit in
se uniuersum mare: sed solum illam
quantitatem quam in se continet.
Solummodo mare semetipsum co-
prehendit. Et sic mare pacificū sum
ille solus qui me comprehendit: et est
maior ita de mea comprehensione: et

estimatioe solum in memetipso gan-
dens exulto. Quod utiq gaudi-
um atq bonum quod habeo in me
participo in vobis: et unicuiq secū
dum suam capacitatem: et mensurā.
Omnes impleo perfecta beatitudi-
ne: nec aliquam mensuram: ibi te-
neo vacuum: sed omnes agnoscunt:
et intelligunt de bonitate mea quan-
tum ego tribuo comprehendendū
iuxta merita sua. Ergo verus obe-
diens cum lumine fidei vere comi-
bustus in fornace caritatis humili-
tate perunctus precioso sanguine fi-
ent iam dixi totaliter inebriatus cū
sorore patientia: atque vilitate se-
metipsum vilipendendo cum forti-
tudine: atque longa persecrantia:
et cum alijs virtutibus: hoc est fru-
ctibus aliarum virtutum habuit: et
in se recepit optabilem: atque felicis-
simum finē eius a me creatore suo.

Hec est vna repetitio in summa
quasi totius libri presentis.

Capit. clxvi.

Quod dilectissima et carissima
filia satisfeci desiderio tuo a
principio sermonis mei: vsq ad vl-
timum finem quem feci loquens de
obedientia: nam si bene recordaris
petisti a me cum anxietate desiderij
sicut ego te feci petere: vt ignem in
te crescere facerem caritatis: tu in-
quaz petuisti quattuor petitiones
quarum vna fuit pro te ipsa cui sa-
tisfeci illuminando te lumine veri-
tatis mee ostendendo tibi q meditate
fidei lumine cum cognitione tui: et

Sextus.

mel per modum quem ego tibi de-
claravi tu veniebas ad noticiam
veritatis. Secunda petitio tua fuit
q̄ ego facerem mundo misericordi-
am. Tercia vero petitio fuit pro cor-
pore mistico ecclesie sancte mee ro-
gando me q̄ auferrem tenebras ab
ea & persecutiones quas in presenti
patitur. Et petebas q̄ ego punirem
iniquitates malorum super te: hinc
ego declaravi tibi q̄ nulla pena fi-
nita sine data tempore finigo ex se-
metipsa sola satis facere potest. p̄cul-
pa commissa contra me qui sum in-
finitum bonum: sed bene satis facit i
quantum fuerit unita cum contri-
tione cordis & anime desiderio: mo-
dum vero qualiter satisfactio decla-
ravi tibi ad hoc etiam respondi tibi
q̄ ego volo facere mundo misericor-
diam ostendendo tibi q̄ mihi mise-
reri proprius est. Unde propter mi-
sericordiam: & inestimabilem amo-
rem quem gerebam ad hominem
misi unigenitum filium & verbum
meum quod ut apertius tibi demo-
strarem assimilaui uni ponti qui at-
tingit a celo vsq; ad terras: & hoc ex
vniione q̄ facta fuit in ipso: iter hu-
manaz & diuinam naturam. Item
ut amplius te lumine mee verita-
tis illustrarem ostendi tibi qualiter
ad istum pontem ascendebatur per
tres gradus idest cum tribus ani-
me potentis. Itē de isto verbo pon-
te tibi monstrando feci figuram ali-
am in corpore suo figurando tres il-
los gradus: ut optime nosti. Pri-
mum scilicet in pedibus secundum
in latere: vel in costa perforata ter-

tius in ore in quibus posui tres ani-
me status: videlicet statum imper-
fectum perfectum: & perfectissimum
in quo realiter attingit: & peruenit
ad excellentiam intimi amoris oste-
dendo tibi patēter in quolibet quid
est illud quod aufert imperfectio-
nem: & per quam viam itur ad eam.
Et de occultis deceptionibus demo-
num dixi: & de proprio amore spiri-
tualitatem tibi loquendo de repre-
hensionibus in tribus istis statibus
quas mea clemētia facit. Et primā
reprehensionem posui quam facit
hominibus in vita priusquā a cor-
pore discedant secundam in morte
quantum ad illos qui moriuntur i
peccato mortali de quibus ego po-
sui tibi q̄ ibant sub ponte per viam
diaboli narrando tibi miseras eo-
rum. Terciam vero reprehensionem
quam facit in generali iudicio ali-
qua tibi narrando de penis damna-
torum: atq; de gloria beatorum cuius
vniuersusq; votem sui corporis acce-
perit. Item promisi tibi: & promit-
to: q̄ cum multa sufferentia seruo-
rum meorum reformabo sponsam:
& ecclesiam meam inuitando vos ad
huiusmodi tolerantiam conquerē-
do tecum de iniquitatibus ministro-
rum impiorum: & ostendēdo tibi pa-
riter in quanta ipsos excellētia po-
sui: atque reuerentia quam ego re-
quiro & volo q̄ seculares eis exhibe-
ant. Et ostendendo tibi quomodo p̄-
defectus ipsorum: vel excessus reue-
rentia circa illos nullo modo minui
debet & quantum habeo molestū: &
est mihi contrariū: qñ sit oppositū

Tractatus.

Fuit quodq; locutus de virtute illorum qui sicut angeli viuunt tangendo simul cum hoc aliqua de venerandi sacramenti altaris excellentia. Item quia loquendo de dictis tribus statibus anime voluisti scire de statibus lachrymarum et vnde procedunt ordinate narraui tibi concordando status anime cum statibus lachrymarum. Dixi namq; tibi q; vnuerse lachryme de fonte cordis egrediuntur seriose tibi causas huius assignando atq; de quatuor statibus lachrymarum. Insuper et de quinto statu qui generat mortem aperte tibi narraui. Et quarte petitioni tue respondi qua me rogasti q; prouiderem in quodam casu particulari quod contigerat: et ego prouidi sicut optime nosti. Super his omnibus declarauit et differui tibi de prouidentia mea tam in genere q; in specie incipiendo a principio creationis vsq; ad finem mundi: et qualiter omnia feci et facio cum prouidentia summa et vniuersa dando siue permittendo vobis oia: scilicet consolationes atq; tribulationes spirituales vel temporales propter bonum vestrum vt in me sanctificati sitis et veritas mea perficiatur in vobis. Veritas namq; mea fuit et est ista quia creauit vos vt haberetis vitam eternam quam vtiq; veritatez vobis cum sanguine verbi vnigeniti filij mei patefecit. Item vltimo satisfeci desiderio tuo atq; promissioni quam ego feci tibi narrando videlicet de perfectione obedientie atq; de imperfectione obedientie et vnde procedit et quid est illud quod vo-

bis auferit obedientiam. Nam cum exposui pro quadam clauis generali et sic est et tibi narraui de particula. Et de perfectis atq; imperfectis tam in religione q; extra religiones de quolibet aperte loquendo distincte et de pace quam exhibet obedientia et de guerra quam irrogat inobedientia et quantu inobediens decipit seipsum addendo atq; declarando q; per inobedientiam. Vnde mors venit in mundum. Nunc ego pater eternus summa et eterna veritas condendo patenter vos ex obedientia in carnati verbi videlicet vnigeniti filij mei vitam eternam obtinere. et q; sicut oēs a primo veteri homine videlicet Adam contraxistis interitum atq; mortem sic omnes qui volunt obedientie clauem ferre contraxerunt vitam ab homine nono videlicet iesu christo dulcissimo filio meo de quo vobis feci pontem postquam via celi facta fuit vt transire possitis illesi per istam dulcem atq; rectam viam: que est vna lucida et rectissima veritas cum clauis salubris obedientie et ita transitis illesi per tenebras vite presentis: et vltimo cum clauis verbi mei celum inuenitis vobis apertum. Adodo te cum ceteris amicis et seruis meis inuito ad festum quia cum fletu et oratione continua et humili mundo volo facere misericordiam. Curras ergo mortua per hanc viam veritatis et potestis minime reprehenderis de mortu lento quia plus a te requiram nunc q; antea postquam tibi manifestaui meipsum in veritate mea. Et

omni
a cella
sed in
sauram
saurus
fundat
delict
vnde i
genti
delict
in veri
tate

Q
ma de
nem e
eta ce
tate su
huc q

T
ocule
me fi
celle
ipia
affec
deri
ama
au. d
non
nec a
q; co
nig
as
mo
gra
pro
do

Sextus.

omnino caue ne vnquā egrediaris
a cella notitię siue cognitionis tue
sed in ipsa conserues et expēdas the-
saurum a me tibi traditum: qui the-
saurus est vna doctrina veritatis
fundata super firmā petra viua vi-
delicet vnigenito filio meo christo
dulci iesu: que doctrina vestita ē su-
pergentissima luce per quam tenebre
destruuntur. Ipsa igitur induaris
in veritate filia mea dulcis et aman-
tissima.

Quomodo hec anima deuotissi-
ma deo valde regegratatur et oratio-
nem effundit affectuosam pro san-
cta ecclesia et vniuerso mundo et vir-
tutē fidei cōmendās imponit sinē
huic operi. Capi. clxvii.

Tunc hec anima deuotissima
postq̄ viderat cum intellectu
oculo et mediante lumine sanctissi-
me fidei cognouerat veritatem et ex-
cellentiam virtutis obedientie ac
ipsam recto sensu percipisset et ipsa
affectu degustasset cū ineffabili desi-
derio speculando semetipsam in vi-
tina maiestate gratias referebat et
ait. Gratias tibi pater eterne quia
non desperasti me tuam facturam:
nec auertisti faciem tuam a me ne-
q̄ contempsisti desideria mea. Tu
nāq̄ lux nō attendisti tenebras me-
as: tu vita non attendisti mortem
meam: neq̄ tu medice vilspendisti
grauem infirmitatem meam. Tu
paritas eterna non desperasti me lu-
to plenam atq̄ miseris infinitis. tu

infinitis me infinitis. Tu sapientia
summa: me stultam: propter hec et
alia mala plurima et defectus innu-
meros qui sunt in me non contem-
psisti me: neq̄ me spreuit bonitas
tua: sapientia tua: clementia tua: bo-
num tuum infinitum et inextimabi-
le. Sed in lumine tuo mihi lumen
exhibuisti in sapientia tua cognoui
veritatem in clementia tua inueni
caritatem tuā atq̄ dilectionem pro-
ximi. Quis ergo te coegit ad hec?
Non aliqua mea virtus in modo:
lum tua paterna caritas. Hic igitur
idem amor te compellat ad illu-
minandum oculum intellectus mei
lumine fidei ut intelligam et agno-
scam veritatem tuam mihi patefa-
ctam. Da mihi domine ut memoria
mea inueniatur capax ad retinen-
dum beneficia tua. Voluntas arde-
at igne dulcissime tue caritatis qui
sanctus ignis faciat corpus meum
effundere sanguinem datum amore
sanguinis et me cum clauis salutaris
obedientie portā celi aperire. Istud
idem exoptulo pro qualibet crea-
tura rationali tam in generali q̄
in particulari et pro corpore misti-
co sancte matris ecclesie. Ego fate-
or et non nego quia tu dilexisti me
priusquam essem et q̄ amas homi-
nem ita q̄ assimilaris quodammodo
illi q̄ ex amore nimio isatuat.
O deitas eterna. O eterna trini-
tas que per vnionem diuine natu-
re fecisti tantum valere precium
sanguinis vnigeniti filij tui. Tu
trinitas eterna es quoddam ma-
re profundum: in quo quanto

Tractatus.

plus quero plus inuento: et quanto
plus iunctio plus quero te. Tu quo
dammodo insatiabiliter aiam satias:
quonia in abisso tua ita facias aiam
q̄ semper remanet esuriens atq; sa/
melica te trinitas eterna peroptas
desideransq; te videre lumē in lumi
ne tuo. Sicut cernus desiderat fon
te aque viue: ita desiderat aia mea
corpus istud egredi tenebrosū et
in veritate videre te sicuti es. O q̄
din erit abscondita facies tua ab oculo
meo. O trinitas eterna ignis
atq; caritatis abissus amodo dissol
ue nubem huius mei corporis quia
cognitio quā dedisti mihi de te in
tua veritate artat et valde me cogit
optare depositionē grauedinis hu
ius corporee atq; reddit audaz ad
exhibendam vitam hanc ad laudē
et gloriam nominis tui: q̄ gustauit et
vidi cū lumine intellectus in lumi
ne tuo abissum tuā eterua trinitas
atq; pulchritudinem creature tue:
propter quod intuēdo meipsam in
te vidi me fore tuam imaginem: vo
nante videlicet mihi te pater eter
ne de potentia tua et de sapientia tua
intellectu que sapientia vniuerso
tuo est appropriata. Spūs vero san
ctus qui procedit a te patre et a filio
tuo dedit mihi voluntates per quā
me facit aptam ad amandum. Nā
tu trinitas eterna factor es et ego fa
ctura: vnde cognoui te illuminante
in recreatione quā de me fecisti per
sanguinem vniuersi filij tui et p̄
locaptus es de pulchritudine factu
re tue. O abissus. o trinitas eterna
o deitas: o mare profundum: et quid

maius mihi dare poteris q̄ teipm.
Tu es ignis qui semper ardes et nō
consumis. tu es qui consumis calo
re tuo quēcunq; propriū amoris
anime. Tu es iterum ignis qui tol
lis omnem frigiditatem et illuminas
mentes lumine tuo cum quo lumē
fecisti me cognoscere veritatē tuā.
tu es illud lumen super oē lumē qd
das intellectus oculo supernatura
le lumen in tanta perfectione et ha
bundantia quod etiam lumē fidei
per ipsum magis clarificatur in qua
fide video meam animā habere vi
tam et in isto lumine recipit in se te
lumen. Nā in lumine fidei acquiro
sapientiā in sapientia verbi filij tui
in lumine efficio fortis et constans
atq; persequens in lumine fidei
acquiro spem q̄ nō permittes me in
via deficere. Itē istud lumen docet
me viam per quam ambulem et sine
isto lumine in tenebris ambulare.
Et ideo petui pater eterne q̄ tu il
luminas me lumine sanctissime fi
dei. Vere lumē istud est vnum ma
re quod nutrit animam quousq; to
ta sit in te. O mare pacificum trini
tas eterna huius maris aqua non ē
turbida et ideo non exhibet aliquē
timorem: imo dat notitiam verita
tis: hec ē aqua clarissima et res ocul
tas aperte manifestat. vnde ubi ha
bundat lucidissimum lumen fidei
tue anima quasi clarificatur de eo
quod credit. Nec est speculum secū
duz q̄ tu trinitas eterna me cogno
scere facis: qd dū amoris manu tene
tur corā oculis anime mee represen
tat me in te que sum creatura tua.

in huius
fatu m
bonum
bonum
dilectio
dilectio
nem: la
entiam
cibus an
tis te de
mentum
am palc
dine qui
din qua
tuo lum
cipi me
ctissime
multas
nes vitz
lumine
tibi seru
fuerit: i
vita mea
usq; tibi
veritatem
sa: sed q
te nō vid
com lum
se fidei: q
obfusa
Sed in
lumine
poterit
et tibi rel
so don
que mi
na ver
buit
grati
gener

Sextus.

In huius lumine speculi represen-
ta: ut mihi atq; cognosco te summū
bonum: bonum super omne bonū:
bonum felix: bonum incōprehensi-
bile: bonum incestimabile: pu chritu-
dinem super omnem pulchritudi-
nem: sapientiam super omnem sapi-
entiam: quia tu es ipsa sapientia: tu
cibus angelorum cum igne carita-
tis te dedisti hominibus. Tu vesti-
mentum cōhoperiens nuditatē me-
am pascis nos famelicos tua dulce-
dine quia dulcis es absq; amaritu-
dinē quacūq;. O trinitas eterna in
tuo lumine quod mihi dedisti et re-
cipi mediante lumine fidei san-
ctissime cognoui te declarante per
multas et admirabiles declaratio-
nes vltaz magne perfectionis vt cū
lumine et non cum tenebris ā modo
tibi seruiaz atq; sim speculum vite
sanctę: et ita resurgam a miserabili
vita mea qua semp in tenebris huc
usq; tibi seruui. Non enim agnoui
veritatem tuam et ideo non amaui
eā: sed quare te non agnoui: quia
te nō vidi. Quare vero te non vidi
cum lumine sanctissime atq; glorio-
se fidei: quia nebule propriū amoris
obfuscavit oculum intellect⁹ mei.
Sed tu veritas eterna dissoluisti cū
lumine tuo tenebras meas. Et quis
poterit altitudinē tuam attingere
et tibi referre gratias de tam immē-
so dono et de tam amplis beneficijs
que mihi concessisti: atq; de doctri-
na veritatis quam mihi nunc exhi-
buisi. Que quippe doctrina ē vna
gratia particularis vltra gratiam
generalem quam das alijs creatu-

ris. Voluisti nāq; condescendere ne-
cessitati mee ac aliarum creatura-
rum que in futurum tanq; in specu-
lo in ea respiciendo speculari desi-
derabunt. Tu ergo de mine pro me
tibi meriti respondēas. Tu qui de-
disti satis acias atq; respondēas pro
datis infundendo videlicet in me
lumen vnum gratię vt cum ipso lu-
mine tibi gratias reseraz vesti me
et fac vt induam te veritatem eter-
nam vt ego curam hanc vitā vtiq;
mortalem cum vera obedientia et
cum lumine scissime fidei de quo lu-
mine videtur q; animam meam
de nouo nunc inebriēs.

Deo gratias Amen.

Hic incipiunt quedā orationes
 de multis per beatā Caterinam de
 senis sororem de pñia beati Domini
 ci fundatoris ordinis fratrum predi-
 catorum solēniter canonizatam per
 summū pōtificē Plūm secūdū: dū
 ipsa esset in abstractione a sensibus
 facte. Et a quibusdam de verbo ad
 verbū prout in suo vulgari ab ipsa
 virgine sacra proferebantur in lati-
 num collecte. Quarū orationū ipsa
 plures fecit cum esset in auidione.
 de quibus hic in principio due ha-
 bent. Plures fecit i Janna de qui-
 bus pñr hētur hic una. Quāplures
 ē fecit in Roma ab anno domini.
 Mccc.lxxv. vsq; ad annū domini.
 Mccc.lxxx. in quo anno ibidē mi-
 grant ad celū die penultima men-
 sis aprilis. De quib; orationib; Ro-
 me factis consequēter hic habētur
 aliquę v; numero. rviij. De oratio-
 nib; aut suis quasi inumeris quas
 fecit in Senis: in Florentia: in Pō-
 fis: et in multis alijs italie locis mō
 cōsimili nulla hic habetur.

O ratio ipsius beatissime vrgis
 facta Aluino pro statu ecclesie tē-
 pore rebellionis terrarum pñte ec-
 clesie.

Deitas deitas: inef-
 fabilis deitas. O sū-
 ma bonitas: q; solo
 amore fecisti nos ad
 imaginē et similitudī-
 nē tuā: nō dicēdo fiat
 qñ creasti hoīes sicut cū fecisti cetē-

ras creaturas: s; dicēdo faciā mō-
 minē ad imaginē et similitudinē no-
 strā amor ineffabilis: vt in hoc tota
 trinitas pñtiret: et dedisti ei formā
 ipsius trinitatis in potētis anime.
 Memoria in formā tui pater eterne
 qui sicut oīa cōseruas i te: ita ipsa re-
 tinet et cōseruat quicquid intellectus
 videt et itelligit de te: et dū id cogno-
 scit participat sapiētiam vnigeniti
 tui. Dedisti ēt homini volūtātē spī-
 ritus sancti: q; quasi manū plena tuo
 amore lenans se capit quicquid in-
 tellectus nōcīt de tua ineffabili bo-
 nitate: et implet memoriā et affectū de
 te de quo gratias ago tibi ppter in-
 finitū amorē hui; mūdī quē ostēdi-
 sti: donādo nobis intellectum pro co-
 gnoscēdo te: memoriā pro cōseruan-
 do te in ser: et volūtātē et amorem pro
 diligēdo te sup oīa sicut rōnabile ē
 et tāte ptātis: vt amorē hūc neq; de-
 mon: nec alia creatura in se rōnē ha-
 bens possit nobis anferre inuitis.
 Pudeat itaq; hominē vidēdo tan-
 tū se a te diligi nō amare factorē su-
 um cui; vīnere semper in te est. O
 eterna bonitas in te video q; pñtē
 pp nostrā fragilitatē cecidim; in pu-
 tredinē peccatorum in obediēte tū-
 bi pñmo patre constrinxit te amor
 apire oculū pietatis tue mītēdo nō-
 bis miseris filiū tuū verbū incarna-
 tum velatū nostra misera carne: no-
 stra mortalitate vestitū: dēd vcrum
 et dñm iesū xp̄m reconciliatorem:
 informatorem: et redēptorē nostrū.
 Et q; tu dulce verbū iesus amor pa-
 tris mediator factus es guerre no-
 stre cum creatore nostro faciēs nra

gnā pacem puniens inobedientia 3:
et iniquitates nostras super sanctissi-
mū corpus tuū factus obediētia vsq;
ad opprobriosam mortē crucis.

Satisfaciens simul intus patris
tui et culpe nostre vindicādo eā sup
te metipso. Peccaui dñe miserere
mei quocūq; cōsiderādo me pto re-
perio a morē icōprehensibilē ex te bo-
ne iesu de⁹ me⁹ ad creaturam forme
tue: vñ creāibilis nō ē si te nō vili-
gat. Nā tu de⁹ et hō absq; hoc vt te
diligere cū nō essem amasti et fecisti
me capācem notitie et infinite potē-
tie et bonitatis tue. Et quicquid vo-
lo diligere qd hēat in se cē repio in
te. peccatū aut qd nō hēt sed priuat
cē nō cadit in te. Et iō dignū ē odio
nō amore: si velim⁹ deū diligere vt
tenemur. Viderem⁹ in te tuā inest/
mabilē deitātē: q si hominē: tu ho-
mo es indicibilis puritatis: et si veli-
mus ad deū dirigere zelū. Tu solus
sti ppiū sanguinem redēptiōis no-
stre iestimabile pretiū eripiēdo nos
de sultute peccati. Tu es itaq; dñs
fuiſti pater: frater: magister: amicus
et socius noster: cōuersādo nobiscū
et benignitate et insuperabili carita-
te tua. O eterna deitas quid tibi ex
his gratū ego misera creatura retrī-
buā: cū summe sapientie et infinite
potētie et bonitatis eristas. Tu pul-
chritudo purissima: ego patridissi-
ma creatura. Ego mors: tu vita pbe-
nis. Tu lux: ego tenebre. Tu sapien-
tia ego stultitia. Tu infinitus ego ca-
ducaq; omni die fini proximo. Tu
medicus ego infirma et fragilis pec-
catrix que perdēdo me et tēpus mei

decurſus inutiliter extra te nunquā
dilexisse te videoz qui traxisti nos
ad te et semp ad te per gratiā retra-
his si pmittimus et nostra voluntas
tue maiestati sanctissime non rebel-
let. Deu me peccaui dñe misereor
me: ne respicias eterna bonitas ad
nfas misērias qd ex nobis ipſis ptra-
xim⁹ recedēdo ab infinita bonitate
tua et aias nostras a suo obiecto pro-
prio remouēdo: sed oro p tuā misēri-
cordiā q sine fine ē: apī oculū tue sū-
me clemētie et pietatis et respice ad
vnicā sponſam tuā apertēs oculum
vicarij tui in terris vt non amet te
propter se: nec se pp se: sed pot⁹ te et
se pp te diligat: qz dū amat te vel se
pp se pimus qz ipse vita et mors nr̄a
mors. s. inquatū sollicitus nō ē recu-
perare nos oues pditas. Sz si amet
te et se pp te vinim⁹ dñi a bono pasto-
re exēplū vite recipim⁹. o summa et
ineffabilis deitas peccaui et nō sum
digna orare ad te: sed tu potes face-
re me dignam. Punias itaq; vo-
mine deus meus peccata mea et ne
respicias misēriam meam vnus cor-
pus a te habeo quod tibi reddo et
offero. Ecce carnem: ecce sanguinē
dissumatur: destruatur. Scindan-
tur etiam et triturentur ossa euz me-
dullis meis: pro vicario ipso sponſo
unico sponſe tue: et alijs pro quibus
oro si fuerit in voluntate tua: pro
quo vicario humiliter deprecor: exau-
diri: vt tuam voluntatem aspiciat:
amet et faciat ne peream⁹. Da ei cor
nouum deus vt semper crescat i gra-
tia tua: et sit fortis in erigendo verſi-
lū scissime crucis. factēdo nos gratie

participes et fideles sicut participa-
mus et nos fructus salutis et passio-
nis et sparsus sanguis tui unigeniti agni
sine macula. Peccavi domine eterna
veritas miserere mei Amen.

O ratio eiusdem pro ministris ecclesie.

Omnipotens eterna veritas te ma-
gis tranquillum esse in quo velut pi-
scis nutriuntur aie ex tempore: quod vix re-
quiescent in te per affectum et unionem
amoris confirmando velle altissime et
eternae voluntatis tue quod a nobis vult
tamen sanctificationem nostram. et ideo anima
hoc respiciens et suam se expoliatis tuam
tamen induit voluntatem. Et hoc videtur
esse optimum signum in te manentium si-
cuti voluntate propria et creaturam
peccatum velle tuum: tuo non ipsorum modo
sequantur et ex prosperis mundi non gau-
deant: sed potius in adversis que iter te
et ipsos media sunt: ut sicut ignis au-
rum ita ipsa probent an iudicet ipsi secundum
voluntatem tuam more amantissimi tantummodo.
Et ideo adversa huiusmodi amanda sunt
sicut cetera a te creata que omnia bo-
na sunt et vultu digna excepto pec-
cato quod a te non est: sed ego misera dili-
gendo peccatum semper perdidit tempus di-
vini obsequii. Peccavi domine misere-
re mei. Purifica domine peccata mea et
iniquitates meas auerte. Purifica
me eterna et ineffabilis veritas et exau-
di suam tuam orationem ad te ut dirigas in
te corda et voluntates ministrorum secundum
matris ecclesie spiritum tue ut sequantur
agnum saginatum: pauperem mansuetum
et humile per viam sanctissime crucis:
tuo celesti non ipsorum more caduco.

Sint itaque creature angelice et terre-
stres angeli in hac vita quod consicere
et ministrare habent corpus et sanguinem
unigeniti filii tui agni immaculati
ne sint sicut animalia ratione carentia ad
hec indigna: sed unius divina pietas
te auctor pacis et balnea eos in tran-
quillo mari bonitatis tue: ita quod non
expectent ultra perdendo tempus uti-
le quod iam habent pro inutili quod non habent.
Peccavi domine miserere mei. Audi
domine vocem meam et exaudi miseram suam
tuam clamantem ad te patrem piissimum et
pro omnibus filiis quos tradidisti mi-
hi ut eos singulariter diligam propter
tuam caritatem imensam: summe eter-
ne et ineffabilis verus deus. Amen.

O ratio eiusdem facta Janne ad re-
monendum papam gregorium de proposito
retrocedendi terminato in concistorio
pro contrarietates accessus ad vires
in qua rudentur objectibus contrariis:
et quanto quod officiales curie possint
officia gerere sine offensa dei et primi.
ij.

Omnipotens eterna deus: o
inestimabilis et dulcissima ca-
ritas in te video et cordi teneo quod tu
es via veritas et vita pro quam oportet
tibi accedere omnibus hominibus venturum ad te
quam tua ineffabilis dilectio dirigat
et format de hac notitia sapientie uni-
geniti filii tui domini nostri iesu christi. Tu
es ille eternus et incomprehensibilis deus
qui mortua humana generasti de pro-
prie fragilitatis miseria solo amore et
clementissima pietate motus mis-
isti nobis ipsam veram deum et dominum no-
strum iesum christum filium tuum nostram

mostall
no veni
hinc cu
penuria
sciens et
stra red
calis et
more
ad mo
quod
ide es
recupe
cessum
tris cu
tum co
moda
pisc
es mo
more
tare tu
so indi
riam
saluti
pediti
a tui
O a
ale h
amdu
tuum
tis tu
stra
firre
dere
hoc n
stra
frec
dili
mu
cto

mortali carne vestitū et voluisti quod
non veniret cum delectatione et populo
huius caduci seculi: sed cum angustia
penuria et tormentis: et ipsam tuam
sciens et faciens voluntatem pro no-
stra redemptione spiritus mundi peri-
culis et inimicis obstaculis ut mortē
morte vinceret facere obediens usque
ad mortem acerbissimā crucis. Nunc
quoque o amor incōprehensibilis tu
idē es qui mittēdo vicariū tuū ad
recuperandū filios mortuos per re-
cessum ab inobedientia sancte ma-
tris ecclesie vnice sponse tue mittis
eum cum angustia et periculis quē ad
modū misisti dilectū filiū tuū redē-
ptorē nostrū ad liberandū ipsos fili-
os mortuos a pena inobedientie et
morte peccati et fragiles homines crea-
ture tue indicat prauo et presumptuo-
so iudicio et affectu carnis in contra-
riam partē ut volūtate tuā et fructū
salutis eorum ab inimico recepti im-
pediat: et ipsius tuū in terris vicariū
a tā salutifera tuā legatione diuertat.
O amor eterne isti non timēt mortē
aīe sed corporis et indicat finem sensum et
amorem propriū non finem verū iudicium
tuū et profunditatem sapientie maiesta-
tis tue. Tu positus es pro regula no-
stra et porta per quā oportet nos tra-
sire: et idē in laboribus et angustis gau-
dere debemus sicut tu dixisti quod ad
hoc nati sumus et mundus et caro no-
stra miserrima non nisi amaritudinis
fructus producant ex tua admira-
bili prouidentia ut de eis non gaudē-
mus nec in eis speremus: sed de fru-
ctu salutis et tuis donis celestibus
glorietur. bene itaque debet gande-

re vicarius tuus dum sequitur vel-
tuam et iustitiam iesu christi qui dis-
senuit aperuit et dissoluit sanctissi-
mū corpus suum pro nobis et dedit su-
um sanguinem ut lauaret peccata
nostra: et ut salutē nobis sua ineffabi-
li pietate captaret: et ipsi vicario tuo
dedit clauēs ligandi et soluendi an-
imas nostras ut voluntatē tuā et ei-
us vestigia sequeretur. Pro quo san-
ctissimā tuam clementiam supplico
ter oro ut purifices eum: ita ut cor
suum ardeat sancto desiderio recu-
perandi membra deperdita ita ut ea
recuperet per auxilium excelsę po-
tētie tue. et si tarditas sui tibi amor
eterne displicet punias propter eam
corpus meum quod tibi offero et red-
do ut illud flagellis afficias et de-
struas prout fuerit in volūtate tua
Peccati domine miserere mei. Tu
deus eterne: tu es philocaptus de-
factura tua cum ineffabili gratia et
clementia tua: et ideo tuum vicariū
mittis ut eam perentem recupe-
ret de quo ego indigna et misa pec-
catis gratias ago tibi offēdita bo-
nitas et ineffabilis caritas verus
deus pudeat hominem filium. Unde
quē solo amore a morte tui vnigeni-
ti redimisti non sequi voluntatem
tuam qui non vis nisi sanctificatio-
nem nostram deus eterne qui ex
caritate diuina homo factus es et ex
amore vnitus es nobis et mittis itaque
nobis vicariū tuum ad ministrā-
dum nobis spirituales gratias san-
ctificationis nostre et perditorum fi-
liorum recuperationis ut ipse tan-
tāmmodo voluntatē tuam sequatur.

x liij

nō acq̃ſcat ꝑſiis carnis iudiciis
 ſm ſenſum ⁊ amorē ꝑꝑriū nullūq̃
 aduerſitatibus terreat. Et q̃ oīa de
 ſiciunt: niſi in te ſūme deus: nō reſpi
 cias peccata mea q̃ clamo ad te: ſed
 eraudi ſeruā tuā ꝑꝑter clementiā
 tue inestimabilis caritatis. Tu re/
 cedendo a nobis: nō dimiſiſti nos q̃
 ꝑꝑhans: ſed dimiſiſti nobis vicariū
 tuū qui dat nobis baptiſmū ſpiri⁹
 ſancti: ⁊ nō tū ſemel ſicut baptiſmo
 aque loti ſemel ſumus: ſed ſemp la/
 uat nos ꝑ ſanctā penitentiā: ⁊ pecca
 ta noſtra aſtringit. Tu cū imprope
 rijs veniſti ad nos: ⁊ nos recedendo
 a te indicamus ſm carnē: ⁊ amoreꝝ
 ꝑꝑrium. Tu es pallidus q̃ creatu
 re tue ſemp vacuant gratias tuas.
 Spoliando vnicam ſponſam tuam.
 Fac igit̃ eterna pietas vt vicarius
 tuus ſit cōmeſtor animarū ⁊ tui ho/
 noris ſancto deſiderio ardens: ⁊ ad
 herens tibi ſeli: q̃ in es alta: ⁊ eter/
 na bonitas: abſterge ꝑ eū infirmita
 tes noſtras reintegra ſponſam tuā
 ſuo ſalutari ꝑſilio ⁊ opibus virtu/
 ſis. Reforma ēē eterne deus vitam
 iſtoꝝ ſernorū tuorū: aſſantiam vt ſe/
 quant te ſolū deū in corde ſimplici:
 ⁊ voluntate ꝑfecta: ⁊ non reſpicias
 mei miſeriā que oro ꝑ iſtis: ſed plā
 ta eos in viridario voluntatis tue.
 Benedico te pater eterne: vt benedi
 eas hos ſamulos tuos: vt ſiāt deſpe
 ctiores ſui ipſius ꝑꝑ te: ⁊ ſequant ſo/
 lam puritatē voluntatis tue que ſo/
 la eterna ⁊ ꝑꝑetua eſt ꝑ quibus oī/
 bus gratias ago tibi.

Oratio eiusdem: in abstractione

poſt cōmunioneꝝ facta die veneris.
 xvij. febr. M. ccc. lxxix. liij.

O Alta ⁊ et̃na trinitas: ⁊ amor
 inestimabilis. Et ſi tu vocas
 me filiū ego dico te eſſe ſūmū: ⁊ eter
 num patrem. Et ſicut tu tribuis mi
 hi temetipſam cōmunicando mihi
 corpus ⁊ ſanguinem vniḡeniti dile
 cti filiꝝ tui in quo das mihi totū te
 deum ⁊ hominem ſic: o amor inesti/
 mabilis: peto quod cōmunicēs me
 corpore miſtico ſancte matris eccle
 ſie: ⁊ vniuerſali corpore chriſtiāc re/
 ligionis. In igne enim tue caritatis
 noui quod in hoc cibo vis animam
 delectari. Tu iestimabilis amor vi/
 diſti: ⁊ cognouiſti me in te: q̃ i tuo
 lumine me vidisti. Ideo ꝑhilocapi⁹
 pulchritudine creature tue ex amo
 re ipſam de te traxiſti: ⁊ creasti illā
 ad imaginem ⁊ ſimilitudinē tu/
 am. Ego autēz creatura non cogno
 ſcebam ꝑꝑter hoc te in me: niſi in
 quantum videbā imaginem ipſam
 ⁊ ſimilitudinē tuā in me. Sed vti
 nam: ⁊ ego viderem ⁊ cognocerem
 te in me. Et ſic vt de te omnes ꝑꝑe
 ctā cognitionē haberemus: vel hēre
 poſſemus vniſti te nobis descenden
 do a ſūma altitudie deitatis tue: vt
 q̃ ad vltimū lutūz humanitatis nre
 q̃ entz iſdecillitas iſlectus mei nō
 poterat comprehendere: imo nec in
 tueri altitudinē tuā. Ideo vt ꝑꝑ
 uitate mea capere poſſem ipſam tu/
 am altitudinē paruulū te feciſti
 inclūdendo magnitudinēz deitatis
 tue i paruitate noſtre humanitatis
 ⁊ ſic maniſeſtaſti te nobis in verbo

— pot conuersione facta est —

— hōe a X catharina de dōsi —

vniḡeniti
 i meo ab
 tur verbo
 chriſtiāb
 veritate
 cōſatione
 mus ꝑꝑ
 in ipſo ſa
 ⁊ cognos
 elica hui
 ſi hami
 monia
 habebat
 dit nob
 amoris
 idigeat
 bis ven
 nobis v
 quod n
 ꝑꝑer ip
 aū enim
 ſam q̃
 obſerua
 ſec: et
 ⁊ talis
 noſſe
 tis ſia
 tatiſe
 nitati
 ꝑꝑꝑꝑ
 radu
 turā i
 dēre
 vertit
 ꝑꝑꝑꝑ
 elum
 mea
 ꝑꝑꝑ
 cō
 nra

vnigeniti tui: sicut ergo cognoui te
in me: o abyssus caritatis. In hoc igitur
verbo: o alta et eterna trinitas in
estimabilis amor: manifestasti te: et
veritatem tuam nobis maxime in
effusione sanguinis sui: quia tunc vidi
mus potentiam tuam: quia potuisti nos
in ipso sanguine lauare a culpa nostra:
et cognouimus et sapientiam tuam: quia
etiam humanitatis nostre qua operui
sti hamus tue diuinitatis cepisti de
monstrare: auferendo ab eo vultum quod
habebat supra nos. Iste sanguis domini
dedit nobis et caritatem: quia ex solo igne
amoris nos taliter redimisti cum non
indigeas nobis: et sic patefacta est no
bis veritas tua: quod vix creasti nos: ut
nobis vitam eternam largireris. Ista
quidem veritatem nouit creatura tua.
Vnde ipsum verbum vnigenitum tuum:
an enim non poterat videre veritatem
istam quia caligauerat oculus eius
obfuscatus velamine culpe. Erube
sce: erubece creatura adeo tuo tibi:
et taliter exaltata ac honorata non
nosse deum inestimabili amore carita
tis sue descendisse ab altitudine del
tatis: usque ad infimum lutum huma
nitatis tue: ut cognosceres eum in te.
Peccaui domine miserere mei. o quam
mirabile est quod cum cognosceres crea
turam tuam. In te: an quam esset: et preui
deres ipsam operaturam iniquitatem: et
veritatem tuam minime. Secutura ni
hilominus creasti ipsam. O amor in
estimabilis. Et cum dicis tu: o anima
mea dico tibi: o pater eterne: Sup
plico clementissime pater quatenus
excois nos: et oculos tuos igne ca
ritatis tue. Et dispone omnes ad re

cipiendum orationes et doctrinam
que ex tuo lumine et caritate fundun
tur: aut fundi debent. Veritas tua
vixit querite: et inuenietis. Vnde
et accipietis: pulsate et aperietur vo
bis. Ego miserrima pulso ad hostium
veritatis tue. Clamo in conspectu ma
iestatis tue: et peto ad aures tue cle
mentie misericordiam pro mundo:
et singulariter pro sancta ecclesia: quia pro
doctrinam verbi cognoui: quod continue
pascar de hoc cibo. Et postquam sic
placet tibi non finas me fame perire.
O anima mea quid facis: an igno
ras te continuo videri a domino deo?
Scias te nunquam posse ab oculo
eius abscondi tui nihil occultum e
bene potes aliquid abscondi ab oculo
creature: nunquam autem a suo. Vnde
ergo sine et terminum iniquitatibus
tuis: et excita te metipsam. Pecca
ui domine miserere mei: tempus est iam
a somno surge. Tu trinitas eterna
vis quod exsistentur creatur tue. Et
si non surgimus in prosperitate mis
tis aduersitatem: et ut perfectus medi
cus cum igne tribulationum incen
dis vulnera quando non iuuat: nec
prodest vinctio consolationis et pro
spitatis. O pater eterne. O caritas
increata. Ego sum plena admiratio
ne: quia cognoui in lumine tuo quod tu
vidisti et cognouisti me: et quascumque
rationabiles creaturas generaliter
ac particulariter priusquam nobis esse
dedisses: et similiter vidisti primum
hominem Adam. Nosti etiam cul
pam secutura in obedientie sue in co
ntumaciam: et in alijs generaliter quod erant se
cuturi per eum. Et cognouisti: quod culpa
et illa

impediebat veritatem tuā: imo im-
pediebat creaturas rōnales: vt nō
adimpleretur in eis. Non puenien-
do ad finē ad quem eas creaueras.
Vidisti et ī te penā securitā verbo
filio tuo: vt restitueret humanū ge-
nus gratie: et veritas tua compleret
in nobis. In quo lumē noni q̄ oīa
prouidisti. Quō ergo pater eterne
creasti: hāc creaturā. Ego de hoc stu-
pefacta sum valde vere video: q̄ in
dicās mihi qd̄ ex nulla alia cā: hoc
fecisti nisi: q̄ cū lumine tuo vidisti
te cogi ab igne caritatis tue ad cre-
andū nos nō obstantibus iniquita-
tibus quas cōmissuri eramus p̄tra-
te eternū patrē. Ignis ergo carita-
tis te cogit. O amor eterne licet in
lumē tuo videres oēs iniquitates
quas factura erat creatura tua cō-
tra te bonitatē infinitā tū firmissi te
nō videres: s̄ solūmodo firisti: et fir-
masti. zelū tuū in pulchritudinem
creature de qua velud insatiatus et
ebrius philocapt⁹ es: et ex amore ip-
saz er te traxisti dādo ei esse ad ima-
ginē et simi- tudinē tuā. O veritas
eterna tu declarasti mihi idigne ser-
ue tue veritatē tuā: q̄ v3 amor coe-
git te ad creādū ipsam: quāuis vide-
res: q̄ offensura erat te noluit cari-
tas tua qd̄ figeres oculū ī hac vī-
sione: imo auertisti oculos tuos ab ip-
sa offensa: et firisti solūmō, in pulcri-
tudine creature si enī pncipalem vī-
sionē posuisses in futuraz offensam
oblitus fuisses amoris quem hēbas
ad creādū hoīem. Non enim hoc fu-
it absconsū tibi: sed firmasti te in
amorē: quia nil aliud es quaz ignis

amoris. Et ego ex defectibus meis
nūquā te cognoui. Sed concede ex
grā amor dulcissime q̄ fluat s̄. quis
de corpore meo. p̄ honore nominis
tui: nec vltēius masticā induta me.
Recipe et eterne pater hūc qui me
cōmunicauit. Etue cū sc: et ab ipso/
met solue cū et vesti cū eterna volū-
tate tua ac ipm in te ligā cū insolu-
bili nern: vt sit odorifera planta in
viridario sancte ecclesie largire que-
so clemētissime pater dulcē benedi-
ctionē tuā: et ī sanguine filij tui ab-
lue facies aīaz nrarum. O amor: o
amor ego peto q̄ des mihi mortē.

O ratio eiusdem facta in die san-
cti Thome apostoli. v.

Deitas deitas eterna deitas
veritas: amor qui p̄ vnionem
humanitatis verbi tui dñi nostri te
su christi cū oīpotēti deitate tua de-
disti nobis depdītis lumen sanctissi-
me fidei q̄ est pupilla oculi intelli-
gentie nostre qua videmus: et nosci-
mus v3 obiectuz aīe tuā videlicet
inestimabilē deitatē: et fecisti ipm fi-
lium tuū dñm nostrū sacrificiū tibi
imaculatum p̄ nobis ponens cū la-
pidem angulārē: et colūnā firmissi-
mā stabilitatis sancte matris eccle-
sie vnice sponse tue quāq̄ ab olim dñ
spoliasti renouare ipsam ecclesiā no-
uis et fructuosiorib⁹ plantis ex tūc
nullus potuit infringere tuam san-
ctissimā voluntatem que eterna
et incōmutabilis ē. Ne respicias pec-
cata nostra quibus indignā me re-
cognosco orare ad te: ipsaq̄ peccata

hōstra m
storge bo
apostoli
az amor
seruā tuā
p̄tinuo v
ta p̄sime
quid h3
tus tui
oīm ame
dibus no
reber no
dem sāne
cas de m
dantū aff
cū vera
isti de
pp̄iam
feruore
latores
lacibus
inacdu
p̄p̄itē
nida cari
lūitū. S
ecclesie
Dnand
ēp̄p̄itē
uīlīme
lis tra
torris
de mat
de simpl
tent se
p̄p̄itē
flucet
toā ad
mīlīte
icū iam
bus: et

nostra tua clemētissima pietate ab/
sterge hodie p virtutē huius sancti
apostoli Thome et purifica aīas me
a amoris mei: sūme deus: et exaudi
seruā tuā clamantē ad te: et ignis
pūno vrens es nūquā tū tibi gra/
ta psumēs licet psumas semp quic/
quid hū aīa extra te. Tre igne spī/
tus tui et psume ac eradica fundit/
oīem amorē: et affectū carnis de cor/
dibus nouellaz plantaz quas inse/
rere dignat es corpori mīstico etus
dem sancte matris ecclesie. Trāsser/
cas de mūdānis affectibus in vīr/
dātū affectus tui: et da eis cor nouū
cū vera notitia voluntatis tue: ut
isti despectores mūdi: et sui ipsius ac
pprii amoris effecti. Imbutiqz po/
seruore amoris tui ac facti fidei ze/
latores: et virtutū pp te relictis sal/
lacibus cupiditatibus: et pōpis hu/
ius caduci seculi sequant te solūmō
pp te: cū puritate mūdissima et ser/
nida caritate. Itaqz director nre
salutis. Sponsus hic nouus eiusde/
ecclesie: tuo semper virrigat pñs.
Mundos et puros: tñ p moueat re/
ceptet: et audiat et alie plante tue nō
uissime sicut angeli tibi assistūt i ce/
lis ita assistāt dño nro vicario tuo i
terris in reformatione eiusde Sancte
matris ecclesie fm cor tuū in cor
de simplici: et actione pfecta ac repu/
tent se put sunt isctos nouitē cor/
pori dñi nostri iesu christi a quo sap/
flues: et instructos quosdā ramos
tua admirabili pudentia: et absqz
mīstero hoīs abscidisti. Et cū ipso
iesu iam nascēte et pficiente virtuti/
bus: et etate nati: et iph eidē ecclesie

similiter proficiant exemplis: et mo/
ribus virtuosis: ut sicut noua inser/
ta flores magis odoriferos et fruct/
ameniores naturalitē a te tradita di/
spōitione producant: ita etiam rese/
catīs motibus omnis carnalis affe/
ctus tuo celesti dono quō sanctos apo/
stolos roze sancti spīritus persuadisti
inserantur eis nouelle virtutes red/
dentes tibi suauitatem odoris: et ip/
si sancte ecclesie reddant amenitatē
virtuosorum actuum: et operis fru/
ctuosi: ut sit reformatā i eis tua spō/
sa. O amor eterne purifica hunc vi/
carium in se: ut innocens exemplus
puritatis et innocentie alijs tribuat
in tue conspectu gratie deseruiat po/
pulum sibi subiectum instituatur hac
etiam infideles attrahat celestibus
disciplinis: et fructus eterne salutis
offerat tue incomprehensibili ma/
iestati: p quibus omnibus ut exau/
dire digneris: ego miserabilis grati/
as ago tibi: summa bonitas verus
deus.

Oratio eiusde facta in die cathe/
dre sancti Petri apostoli. VI.

Ad te osuperne medice et amor/
inestimabilis anime mee ves/
hemēter suspiro ad te trinitas eter/
na: et infinita: ego finita proclamo i
corpore mīstico sancte ecclesie: ut de/
leas omnem maculam: anime mee
per gratiam: et non tardes ulterius
Sed per merita huius conductoris
nauicule tue. scilicet sancti Petri. Cum
igne caritatis: et profunditate abis/
sus eterne sapientie expectanti an/
xilia tue sponse succurre. Et ne despt

clas desideria seruoꝝ tuoꝝ: sed iam
conducas nauiculam ipsaz actor pa
cis: et ad te ordies seruos tuos: ut re
solutis tenebris appareat auroꝝ lu
cis plantatoꝝ in ecclesia tua ex desi
derio puro salutis animarum. Bene
dictus ligamen quod benignissime
pater nobis tribuisti quo possimus
manus institue tue ligare: videlicet
orationem humilem: et fidelem cum
ignito desiderio seruoꝝ tuorum
quibus mediantibus promittis mi
sereri mundo. Regratior tibi alta: et
eterna deitas quia promittis cito da
re refrigerium sponse tue: et ego no
n aliter intrabo uirtutarium eius: et nu
quam egrediar quousque impleas pro
missa tua que nunquam fuerunt: ni
si vera: dele itaque peccata nostra ho
die vere deus: et sana facies anima
rum nostrarum sanguine unigeniti
filij tui disperso pro nobis: ut sic cla
ro vultu: et integris: et animis redde
mus ei passionis vires: mortui no
bis viuendo sibi. Exaudi etiam nos
orantes pro custode huius tue cathe
dre cuius festum colimus vicario tuo
ut facias eum qualem tui successorẽ
huius vetuelli petri vis esse: et des
ei modos necessarios ecclesie tue. con
fiteor te promississe cito completurũ
desideria mea igitur confidentius
oro ne tardes ulterius deus meus
promissa complere. Et vos dulcissi
mi filij cum nunc sumus ad manus
et tempus est laborandi pro ecclesia chri
sti vera matre fidei nostre propterea
hortor: ut vos iam plantati in ipsa
ecclesia sitis velut columne ipsius: et
communiter omnes cum seruoꝝ oꝝa

tionis et opere actionis pulsas amor
re proprio: et omni pigrizia labore
mus in hoc uirtutario saluifice fides
ut perficiamus voluntate dei eter
ni qui nos vocauit ad hoc pro nostra
et aliorum salute: et pro unitate ipsius
ecclesie in qua salus est animarum
nostrarum.

Oratio eiusdem facta die domi
nico. xx. feb. M. ccc. lxxviii. vj.

Rateo eterne deus fateor eter
ne deus alta et eterna trinitas
quod tu vides et cognoscis me: et hoc in
lumine tuo vidi: confiteor eterne de
us: et video quod vides necessitate dul
cissimi me sponse tue et bonam volunta
tem vicarij tui: quid est ergo quod
impedit quod non prosequatur cum pro
fectum bonorum operum: in lumi
ne tuo vidi quod ipse noscitur: quod nil abscon
ditum est oculo tuo: in eodem lumi
ne video quod in te preuidisti remedi
um quod postmodum dedisti filio
tuo mortuo. scilicet humano generi quod
remedium fuit verbum unigeniti
tuum: preuidisti etiam pro eodem
mortuo filio tuo aliud remedium.
Scilicet reservare cicatrices in cor
pore ipsius verbi: ut continue clama
rent pro nobis misericordia coram ma
iestate tua: in lumine tuo vidi quod
ex igne caritatis reservasti eas in cor
pore suo: et non sunt impedite: ipse neque
color sanguinis propter corpus glorifica
tum: nec ipse corpus glorificatum impe
diunt. In temetipso igitur preuidisti re
medium opportunum: videlicet reservare ci
catrices in corpore: et sic principale

remedia
nis crea
bam simi
lami vidi
omnia que
et absque ille
O dulcis
fuitque san
dium que
um tribu
tuorum o
rus cui a
clehe spon
tua spiriti
desideria
miller v
sam legem
tionalis ex
apta obui
rac: vidi
mas: vere
tem: huius
quam scilicet
etiam in
uisos in or
mus reme
remedia
ritudine
cum hac
lantas ta
ny: neque
lest ad hoc
arbitrium
ta est: hoc
na bonita
in volum
Summa
Unde v
tudine
litate tu

remedium preuidisti reconciliatio /
nis creature tibi creatori per ver /
bum similiter: et hoc vidisti. In tuo
lumine vidi: et noui quod preuidisti: hec
omnia quia cum ipso: et in ipso video:
et absque illo est ambulare in tenebris.
O dulcis amor tu vidisti in te neces /
sitate sancte matris ecclesie: et reme /
dium quo indiget: et ipsum remedi /
um tribuisti: ut orationem seruorum
tuorum de quibusvis quod fiat ma /
nus cui apodictur murus ipsius ec /
clesie sponse tue quibus clementia
tua spiritus sancti ministrat ignita
desideria reformationis etuldes. Si
militer video quod preuidisti peruer /
sam legem meam: et cuiuscunque ra /
tionalis creature que lex semper est
apta obuiare: et rebellare voluntati
tue: et vidisti quod ipsam secuturi era /
mus: vere video quod nostri fragilita /
tem: huius nature nostre humane
quam scilicet debilis est: quod fragilis:
quod etiam misera. Et ideo tu sumus p /
rovisor in omnibus prouidisti tu su /
mus remediator qui in omnibus ea
remediasti dedisti nobis arces: et for /
titudinem voluntatis: sociando eas
cum hac debilitate carnis que vo /
luntas tamen fortis est: ut nec demoni /
us: nec alia aliqua creatura preua /
leat aduersus eam: nisi per liberum
arbitrium in cuius manibus posi /
ta est: hec voluntas assentiat. O eter /
na bonitas. Et unde tanta fortitudo
in voluntate creature tue nisi a te.
Summa et insuperabilis fortitudo:
Unde video quod participat de forti /
tudine voluntatis tue: quia ex vo /
luntate tua ipsa dedisti nobis. Qua

revidemus quod tunc est vere fortis vo /
luntas hominis dum sequitur volun /
tatem tuam debilis autem quando
discedit ab ipsa: quod ut dictum est de
tua voluntate creasti: ideo in tua ma /
nens est fortis: hec omnia in lumine tuo
noui in voluntate nostra. Et sic eter /
ne pater indicas et demonstras forti /
tudinem voluntatis tue. Si enim in
paruulo membro tanta est fortitudo
quantum existimamus esse tuam qui
creator et gubernator es omnium: Unde
video in lumine tuo. Videlicet quod
ista voluntas tua: quam dedisti nobis
libera positam in manu liberi arbi /
trii. Videtur quod roboretur a lumine
fidei: quod cum ipso lumine noscit ho /
mo in lumine tuo eternam volun /
tatem tuam quam videt non velle
nisi sanctificationem nostram: ita quod
lumen facit crescere et roborare vo /
luntatem que nutrita a lumine sanctis /
sime fidei vinificat opera hominum
unde patet quod nec voluntas vera: ne /
que verba fides potest esse absque opere:
hoc lumen alit et auget lumen in ani /
ma: quia non potest gustare ignem
caritatis tue nisi lumen ostendat ei
dilectionem tuam erga nos. Tu ergo
lumen es materia ignis quia nutris
et facis crescere ipsum in anima: ut
ligna augmentantur: et faciant cresce /
re ignem materiales. Tu lumen au /
ges caritatem in anima: quia osten /
dis ei omniam bonitatem: et ipsa ca /
ritas nutrit te in ipsa: quia optat co /
gnoscere deum suum: et tu via satis /
facere ei. O prouisor optime tu
noluisti quod homo iret in tenebris:
nec maneret in guerra. Et ideo

puidisti ei de lumine fidei quod pate-
facit iter: et tribuit summam pacem. non si-
nit animam perire fame: nec manere nu-
dam: aut esse pauperem: quod pascit eam de
cibo gratie: et faciendo gustare sibi in
affectu caritatis tue: cibum animam indu-
it ipsam veste nuptiali. scilicet caritatis et
eterna voluntate tua: et tribuit ei di-
uitias eternas. Peccavi domine mi-
serere mei: quod propter tenebras peccati le-
gis mee quam super semper secuta caliga-
uit oculis intellectus mei. Ideo
non cognoui te lumen verum in pla-
cuit igni caritatis tue illuminare me
tuo lumine vero. In lumine tuo ostē-
disti mihi quod puidisti culpam: quam per
petratum erat homo: et remedium
culpe. id est redemptionem quam postmo-
dum fecisti per verbum: et quod puidisti
fragilitatem hominis: et remedium contra ip-
sam. scilicet excellentiam voluntatis date
nobis a te summa altitudinis. Sed quid
est quod ducit et alit eam: lumen sanctis-
sime fidei. hoc lumen est principium
mediam et finis culusculumque perfectio-
nis. Ipsum lumen est quod preseruat
et auget perfectionem in anima: hoc
est lumen perficit caritatem in ipsa: et ip-
sa eam augmetat: et conseruat: ut di-
ctum est. O deus eterne. o amor in-
estimabilis caritatis tota est impa-
stata tecum creatura tua: et tu cum
ipsa per creationem per fortitudinem
voluntatis per ignem ex quo creasti
eam per lumen naturale quod dedi-
sti ei quod videt te verum lumen exer-
cendo illud cum fame realium vir-
tutum propter gloriam et laudem no-
minis tui. O lumen super omne lu-
men: O bonitas que omnem supe-

ras bonitatem. O sapientia superans
omnem sapientiam. O ignis qui omnem
ignem excedis. Et hec omnia es quia tu solus
es ille qui es: et nihil aliud est aliquid
a se nisi inquantum a te habet esse.
O ceca et miserabilis anima mea non vi-
dens quod de te una cum aliis seruis dei si-
at murus in subsidium sancte matris
ecclesie: sed potius plantari in ven-
tre cuiusdam animalis bruti: quod semper ope-
ra animalium operata es. Gratias gra-
tias ago tibi eterne deus qui non ob-
staculis iniquitatum meis digna-
ris me ad supradicta eligere. Sup-
plico igitur: quod ex quo tu spiras in cor-
dibus servorum tuorum anxiam: et ignita
desideria per reformationem sponse tue
et facis eos pro ipsa incessabili voce
clamare: quod exaudias clamorem tu-
um. Conserua etiam et auge bonam
voluntatem vicariam tuam: et concede: ut
in eo impleatur vera perfectio: et si-
militer supplico: et oratio pro omni-
bus rationabilibus creaturis: scilicet ma-
xime pro illis quos posuisti supra do-
sum meum quos: ut debilis: et insuffi-
ciens reddo tibi. Nolo quod peccata mea
impediant eos que semper sum secu-
ta peruersam legem affectum: vide-
licet carnis: sed opto et oro quod facias
ipsos sequi te eam perfectionem: ut me-
reantur assequi iustas preces quas
fundant: et fundere debent pro salu-
te totius mundi: et reformatione ec-
clesie tue. Peccavi: peccavi domi-
ne miserere mei: parce domine par-
ce mihi miserabili: et in grate gratia-
rum. Fateor eterne deus quod bonitas
tua conseruauit me sponsam tuam:
quantum infidelis semper fuerim ti-

bier deice
minic mla

O ratio
tia. rry. f

O de
sup
dictis: o al
tas q gen
ppria cu
tibi fit q
tate cni
fiteor: et
pietate
ptione n
dia a for
ras creat
cebat tibi
velum in
duere ip
eam ad p
absolutu
dit: sed co
um: et leg
pugnat e
do apta
peccati.
us etern
crudelis
crudeli
erere
ipsum: q
qua piet
contra
rum: si
dey
nisi p
gnoni

bi ex defectibus meis. Peccauit do
mine miserere mei.

Oratio eiusdē scē rome dic mar/
tis. xxiij. Feb. M. ccl. xix. viij.

O Deus eterne: o deus eterne: sis
supplico pius nobis: et si tu
dictus: o alta et eterna trinitas et pie
tas que germinat misericordiam est tibi
propria cum ipsa misericordia propria
tibi sit que non est absque pietate ex pie
tate enim miseris nostri. Ego con
fiteor et peccato: video enim quod ex sola
pietate dedisti verbum tuum per redem
ptionem nostram que pietas sumpsit ero
dium a fonte amoris cum quo creaue
ras creaturam tuam. Et quia valde pla
cebat tibi. Ideo postquam perdidit
vestem innocentie: motus fuisti in
ducere ipsam gratia tua reducendo
eam ad pristinum statum: non tamen
abstulisti ab ea libertatem offendē
di: sed conseruasti ei liberum arbitri
um: et legem peruersam que semper
pugnat contra spiritum quam imita
do apta est ad cadendum in culpam
peccati. Postquam ergo tu pius es de
us eterne: unde hoc: quod homo est tam
crudelis sibiimetipsum: Maiorem et eni
crudelitatem non potest contra se
exercere quam cum culpa occidere semet
ipsum: Ipse est pius sensualitati cum
qua pietate maximam crudelitatem
contra animam vitatur: et etiam con
tra corpus: quia corpora damnato
rum: simul cum anima puniuntur.
Hoc video quod a nullo alio procedit:
nisi si priuatione luminis: quia non co
gnouit pietatem tuam in nobis. An

de et propter hoc ostendis tu quod nihil
prodesset homini pietas tua absque
pietate sua. Ex hoc autem patet: quod
creasti hominem absque eo: sed sine eo
non vis saluare ipsum: vis ergo pie
et misericors pater: quod homo respici
at immensam pietatem tuam: ut di
scat primo esse pius sibiimetipsum: et
postmodum similiter proximo suo
iuxta illud. Caritas incipit a seipso.
Itaque vis quod anima respiciat pieta
tem: ut auferatur ab ea crudelitas
sua: et quod capiat cibum quem habet alere
eam: et tribuere ei vitam. O deus eter
ne. O ignis et abissus caritatis ocu
lus tuus respicit super nos. Ut autem
creatura tua videat quod sic est: vide
licet quod fixisti super nos oculos
misericordie: et pietatis aut iustitie
et hoc secundum opera vniuersusque
Dedisti ei ut videret oculum intel
lectus. Unde manifeste patet quod om
ne malum procedit a priuatione lu
minis: et omne bonum prouenit no
bis a lumine: unde enim potest vili
gi quod non videtur: et videre quicquam
absque lumine nemo potest. O deus
eterne. O pie et misericors pater sis
pius nobis et miserere nostri. Sumus
et enim ceci: et absque lumine precipue
ego misera miserabilis propter quod fui
semper sibiimetipsum crudelis. Cum
illo oculo pietatis quo nos et cuncta
creasti respice necessitatem mundi:
et ipsi mundo prouideas. Tu dedi
sti nobis esse de nihilo: illustra ergo
supplico hoc esse quod tuum est. Tu
dedisti lucem apostolorum temporibus
oportunis hunc mundum: hoc igitur
tempore quo maxime idigemus

In lumine suscita vnum paulus qui
 vniuersum mundus illuminet et cum
 velamine misericordie tue operi et
 claude oculum iustitie et aperi oculo
 lum pietatis cum vinculo caritatis
 liga teipsum et cum eodem placa ira
 indignationis tue. o dulce et suauis
 lumen. o principium et fundamentum
 nostre salutis quia cum lumine tuo
 vidisti necessitatem nostram. ideo in
 ipso lumine videmus eternam bonita-
 tem tuam quam cognoscendo diligi-
 mus. o vnio et ligamen tui creatoris
 in creaturam: et creature in te crea-
 torem: cum fine caritatis tue liga-
 sti eam: et cum tuo lumine dedisti ei
 lumen. Unde si aperisti oculos intel-
 ligentie sue cum desiderio cognosce-
 di te cognoscit. Nam lumen tuum in-
 trat in omnem animam aperientem
 ei sanuam voluntatis. Manet enim
 ad ositum anime et mor vt aperiet
 sibi intrat in illam: sicut sol percutit
 eam in fenestra clausa que cum aper-
 ta est illico intrat in domum et illam
 illustrat: ita oportet qd creatura tua
 habeat voluntatem cognoscendi te
 cum qua aperiat oculum intellige-
 re quo aperto immediate tu verus
 sol intras et illustras eam: et illumina-
 do: quid operaris tu lumen pietatis
 intus in anima? Expellis tenebras
 et infundis lucem. Extrahis humi-
 dum propter amoris calore tuo et re-
 manet ei ignis caritatis tue. Facis
 cor liberum quia in lumine tuo no-
 uisti quam nobis dederis liberta-
 tem eripiendo nos a seruitute demo-
 ni in qua humanum genus ex sua
 crudelitate peruenierat. Unde odit

homo communem vitam crudelitatis
 que est pictas erga sensualitate pro-
 pter quod efficitur crudelis contra
 eam et pius rationi seras ponendo
 potentis anime. Claudis enim me-
 moriam miseris mundi et varijs de-
 lectionibus per oblivionem volu-
 tariam se ab eis extrahendo et ape-
 rit beneficiis tuis eorum memoria
 sollicite retinendo: claudis etiam vo-
 luntatem: ita qd te super omnia dili-
 git et omnia in te secundum volun-
 tatem tuam et solummodo te vult se-
 qui et tunc vere pius est sibi: et sicut
 est sibi pius: ita et proximo suo expo-
 nendo corpus suum ad mortem pro
 salute animarum in omnibus actus pi-
 etatis cum prudentia utitur: quia
 in lumine tuo vidit cum quanta pru-
 dentia in nobis operatur es omnia.
 Tu lumen facis cor simplex et non
 duplex: amplum et non artum intus
 tum qd omnis creatura rationalis
 efficitur capax ex amore: cum cari-
 tate ordinata omnium querit salu-
 tem: et quia non est lumen absqz pru-
 dentia et sapientia exponit corpus
 ad mortem pro salute anime proxi-
 mi sui et non ponit animam perpe-
 trando culpam. Non enim licet ho-
 mini perpetrare minimam culpam
 vt fieri potest saluet totum mundum:
 qd pro utilitate creature finite que
 nihil est ex se non debet offendere. In
 finitus creator omnium qui est de-
 bonum pro corpore etiam proximi po-
 nit substantiam temporalem: et taliter ap-
 tum est istud cor qd nulli est fieri sibi
 quilibet potest cor tale comprehendere:
 non enim offendit vnum in facie et

In lingua
 istud vere
 veteri vest
 voluntatis
 crudelitas
 videmus p
 ga aias ro
 ne filii tui
 ter oculos
 carum tuu
 rum tuar
 ceat ei: et
 gume et m
 clario tuo
 in te vido
 sum et hoc
 suscit a m
 viderent m
 animab
 tur ppe
 toto cordis
 das oib
 ba tua sec
 gressu q
 pietate de
 summa be
 ritates coe
 no et pe
 nit oculu
 animu vi
 Quis vi
 nico trad
 los in pau
 induit
 secuti sum
 ris qd
 aia recte
 fundata
 ma. Et
 lum

In lingua: aliud tenedo intrinsecus:
istud vere ostendit se esse erutum in
veteri vestimento et indutum nouo
voluntatis tue. Itaque pater omnipotens
crudelitas nostra precepsit et eo quod non
videmus pietatem tuam qua visus es er-
ga animas redimendo eas pretioso sangui-
ne filii tui. Verite verite misericors pa-
ter oculos pietatis super ecclesiam et vi-
carium tuum protege cum sub umbra ala-
rum tuarum ne iniquitas superborum no-
ceat ei: et mihi concede ut distile san-
guinem et medullas ossium in hoc viri-
dario tuo sancte ecclesie. Si respicio
in te video quod oculo tuo nil abscon-
sum est: hoc non videtur homines mundi ob-
fuskati a nube proprii amoris. Si enim
viderent non essent tam crudeles propriis
animabus: sed ex pietate tua efficerentur
pij: et ideo necessarium est lumen quod
toto cordis affectu supplico infun-
das omnibus rationalibus creaturis per ver-
bum tuum fecisti pietatem et iustitiam.
Iustitia quidem supra corpus sumum:
pietatem homo supra nos miserimos. O
summa bonitas quomodo non dissoluit du-
rities cordis nostri. Quomodo cor meum
non erit per os certe quia nubes offusca-
uit oculum mentis mee: et non finis te
animam videre ac ineffabilem pietatem.
Quis unquam pater pro suo suo inimi-
co tradidit proprium filium mortis. So-
lus tu pater eterne: caro nostra qua
indulisti et habi passus fuit. nos homo con-
secuti sumus fructum si volumus. Ita
vis quod sensualitas nostra patiat ut
anima recipiat fructum vite. O doctrina
fundata in fide. et ideo dixit veritas
tua. Ego sum via veritas et vita. Si vo-
lumus assequi pietatem tuam oportet

nos et debito per illud iter accedere
per quod gratis iustitiam. O deus eterne ego
de me conquiro tibi ut facias iustitiam
am mihi que ipsa sum anime mee et
pia sensualitati. peccaui domine misere-
re mei. O pia crudelitas que preteris
et calcas sensualitatem in hoc tempore bre-
uissimo et finito ut exaltes animam
in eternum: unde precepsit patientia unde fi-
des: spes: et caritas oriuntur. certe a pi-
etate predicta que parit misericordiam:
quid soluit animas a seipsa et ligat eam ti-
bi. Hec pietas acquisita cum lumine.
O pietas delectabilis. O pietas que es
velut unguentum. Tu extinguas iram
et crudelitatem in anima. Hanc pietatem
iterum supplico amor eterne fundas
omnibus creaturis rationalibus et precipue his
quos dedisti mihi ut singulari amo-
re diligam eos. Fac ipsos pios ut via-
tur perfecta crudelitate cum qua occi-
dant peruersam voluntatem. Hanc cru-
delitatem videris tu veritas docuisse
se quando dixisti. Siquis venit ad me et
non odit patrem et matrem et uxorem
filios et fratres. adhuc autem et animas
suas etc. Hec ultimum videtur dis-
telle. Alia vero sepe faciunt serui
mundi: quantum non amore virtutis.
Sed difficultus est homini exire de
natura sua que sequi ipsam. Nam nostra
est rationalis ergo rationem debemus
sequi. O veritas eterna. tu es odor su-
per omnem odorem. tu largitas su-
per omnem largitatem. tu pietas
omnem pietatem excedens. tu casus
istius omnem iustitiam superans. Im-
mo es fons iustitie qui vnicuique red-
dis iuxta opera sua. Iuste enim per-
mittis quod iniquus homo sit incom-

portabilis sibi met quia optat id quod
est minus se cupiens mundanas vi-
nitias et delectationes: omnia enim
que creasti minora sunt homine et
in eius obsequium creata non ut ipse
seruiat eis. Solus tu es maior nobis
et ideo debemus optare assidue te que-
rere et tibi seruire. Et iuste facis quod
iustus gustet in hac vita pacem et
quietem animi me sue quia posuit affe-
ctum in te qui es vera pax et summa
quies. Et his qui per hanc vitam mor-
talem viriliter cucurrerunt miseri-
corditer tribuis vitam eternam. Tu
es bonitas infinita quam nullus pre-
tere se plene capere aut comprehen-
dere potest nisi quantum concedis
et tantum concedis quantum dispo-
nimus vas anime ad recipiendum.
O dulcissime amor ego nunquam te
noni, propter quod nec dilexi. Ego stri-
ctissime ubi comedo filios quos ap-
posuisti dorso meo. Tu posuisti me
ad excitandum eos: que semper dor-
mio. Tu excita illos benigne et pie
pater ut oculus intellectus ipsorum
continuo vigilet in te. Peccati do-
mine miserere mei. Deus in adiuto-
rium nostrum intende: domine ad ad-
iuuandum nos festina. Amen.

O ratio eiusdem facta Rome die lu-
ne primo martij anni suprascripti. ix.

O Mnia et eterna trinitas. O tri-
nitas eterna. Tu trinitas
eterna dedisti nobis dulce et amabi-
le verbum. o dulce et amabile verbum.
Sicut natura nostra est debilis et pro-
clius ad omne malum sic natura tua est

fortis et apta ad omne bonum. Debi-
lis est homo quia recepit debile na-
turam a patre suo. Non enim potest
pater aliam naturam dare filio suo
quam de illa quam habet in se: et ad ma-
lum est coinquinabilis propter re-
bellionem fragilis carnis sue quam
similiter recepit a patre. Itaque natu-
ra nostra est fragilis et ad omne ma-
lum flexibilis quia omnes sumus pro-
ducti ex genere primi patris nostri
Adam et de una eadem massa geni-
ti sumus. Qui quidem ex quo vi-
scerit a summa fortitudine tui eter-
ni patris debilitatus fuit: et quia fu-
it rebellis tibi: ideo in semetipso re-
bellionem inuenit: unde partitus a
summa bonitate et fortitudine repe-
rit se debilem et seruus ad omne ma-
lum. O verbum eternum fili dei. Na-
tura tua est fortis et apta ad omne
bonum quia recepisti illam ab omni
potenti et eterno patre ipse dedit ti-
bi naturam suam que nullum defe-
ctum potuit pati videlicet deitatem
et ideo nil mali in te fuit nec potuit
esse. Tu ergo tu dulce verbum ro-
borasti naturam nostram debilem
per unionem quam fecisti in nobis
per istam unionem fortificata est no-
stra natura: quia in virtute sangui-
nis tui aufertur ista debilitas in sa-
cro baptismo: et postquam perue-
nimus ad etatem discretionis forti-
ficamur in doctrina tua: quia ho-
mo qui sequitur illam in veritate in-
diuendit se ipsa perfecte in tantum
efficitur fortis et aptus ad bene ope-
randum quod fere cessat ab eo rebellio
carnis contra spiritum: quia animus

illa perfecte
tua et corpus
et ideo vult se
propter ea quod
delectare. Sicut
litter displicet
tibi difficultas
delicet sequi
et delectabile
sed est veritas
delecti fragili-
cum fortitudi-
recepisti a pa-
redisti nobis
tibus sanguin-
sanguis: et cum
cum natura de-
lamine non
sed a debili-
non adipsam
um contra pro-
et potius amari
cissime sanguis
nullum inas
angelica: tu
ipsam caritate
militur sui et
videre propter
nis etiam in se
ita quod simul co-
re videntur a
cinere hoc de
permanet et an-
pocret: alle-
bitis et sancti-
na quod prima
sanam et
me indute
deficit: sed
palmam se

illa perfecte est unita in doctrina
tua et corpus unitum est in anima:
et ideo vult sequi affectum matris: quia
propter ea que prius consueverant ipsi
delectare. scilicet scelera mundi tunc tota
liter displicent. Similiter etiam ea que
sibi difficilia et aspera videbantur vi
delicet sequi virtutes modo dulcia
et delectabilia sunt eidem. Bene er
go est veritas que tu verbum eternum
delesti fragilitatem nature nostre
cum fortitudine nature diuine quam
recepisti a patre: et hanc fortitudinem
dedisti nobis ut dictum est median
tibus sanguine et doctrina. O eterne
sanguis eterne dico quia unitus es
cum natura diuina: homo qui cum
lumine nonit fortitudinem tuam di
scedit a debilitate sua quod lumen
non adipiscitur nisi assumatur. O di
um contra propriam sensualitatem
et potius amittitur naturale. O dul
cissime sanguis tu foras animam
tu illuminas ipsam: in te efficitur
angelica: tu tantum obumbras
ipsam caritate tua que penitus obli
uiscitur sui et nil aliud quam te potest
videre propter quod fragilitas car
nis etiam sentit odorem virtutum
ita que simul corpus et anima clama
re videntur ad te in quolibet exer
cicio: et hoc dum sanctum desiderium
permanet et augeat. Si enim alias te
pesceret et allecigaretur desiderium su
bito cesset suscitata rebellio magis vi
ua quam prius. O doctrina veritatis que
tantam fortitudinem prestas ani
me indute te que in nulla aduersitate
deficit: sed de omni prelio obtinet
palmam fortis est dum sequitur te:

que processisti a summa fortitudine
nisi enim sequeretur te nil ei profi
ceret fortitudo tua. Den me mise
ra que nunquam veram doctrinam se
cuta sum: et ideo tam debilis sum que
in omni minima tribulatione defi
cio. Deccauit domine miserere mei.

Deinde more solito orauit mater
pro ecclesia dei pro vicario christi et fili
is ac etiam pro omni rationali creatu
ra. Amen.

O ratio eiusdem facta Rome die
mercurij tertio martij mensis su
prescripti.

x.

O Trinitas eterna: o alta et eter
na deitas nos sumus arbores
mortis et tu arbor vite. O deitas
eterna quid est videre in lumine tuo
arborem puram creature tue quas
traxisti de te summa puritate cum
pura innocentia et unisti et plasmasti
in humanitate quam formasti de li
mo terre et fecisti liberam. Tu trini
tas eterna dedisti ramos huic arbo
ri qui sunt potestates anime. scilicet intellectus: me
moriam et voluntatem: que fructum producit
memoria: fructum retinendi. In intel
lectu posuisti fructus discernendi: et in
voluntate fructus amoris. O arbor
posita in tanta puritate a plasmato
re tuo. Sed hec arbor deus eterne
quia abscidit se ab innocentia primo
bedientiam cecidit: et de arbor vite
effecta est arbor mortis: unde non
nisi mortales fructus postmodum
perducebat propter quod tu alta et
eterna trinitas ut ebria et insatua
ex amore creature tue videndo hanc

y

arbozem nullū fructū posse pduce
re nisi mortis qz erat separata a te
vita dedisti remedium eodē coacta
amore quo creaueras ipsam inserē/
do deitātē tuam in arboz mortis
nostre humanitatis. o dulce z suauē
inertū. Tu de⁹ summa dulcedo vi/
gnatus es vñre te cū amaritudine
nostra. Tu lucidus splēdor cū tene/
bris. Tu sapiētia cū stultitia. Tu vi/
ta cū morte. Tu infinitus nobiscū
finitia. Quis te coegit ad hāc vñio/
nē vt redderes nobis vitā: cū ipsa
creatura tantā iniuriā tibi fecisset
solūmodo amor vt dictum est: vñde
per hoc inertum dissoluitur mors.
Sufficiebat tue ardentissime carita/
ti fecisse cū ea hanc vñionem: Non.
sed postmodū in verbum eternum
hanc arbozem proprio sanguine ir/
rigasti. sicut sanguis pp caloz suū
facit ipsam arbozem fructificare si
hō cū libero arbitrio se in te inserat
z in te viuat: cor z affectū suū ligā/
do z fasciando hēc inertum cum fas/
cia caritatis z imitando doctrinam
tuam: qz patrē nō possum⁹ nec de/
bemus sequi cū in eo nulla pena fue/
rit z nos per penas z cruciata defi/
deria debem⁹ pformari tibi. Itaqz
per te vitā producim⁹ fruct⁹ vite si
nos in te inseramur. Nam qñ sumus
inerti in te rami quos dedisti arbo/
ri nostro producant fructus suos.
Memoria tūc impletur continua
recoardatione beneficiorum tuorum.
Intellectus speculatur in te vt in/
telligat eternam voluntatem tuā:
z vt perfecte te noscat: z voluntas
vult diligere id quod intellectus vt

dit z nouit. vnus ergo ram⁹ possi/
git fructus alteri ramo: z qz anima
per agnitiōē quā hēt de te melius
se cognoscit: id odit semet. i. propriā
sensualitatē. Amo: inestimabilis
mirabilia sunt opera tua: que opera
tus es in creatura rōnali: Et si tu de
us eterne tpe quo homo erat arbor
mortis dignatus es restituere cum
in arbozē vite inserendo te vitā in
hoīe licet quāplurimi ex defectibus
suis sint tantūmodo mortis fructū pro/
ductores: z hoc qz nō inserunt se in
te eterna vita. Ita z hō potes put/
dere pro salute totius mūdi quē vi/
deo nō inserere se in te: imo quilibet
permanet in morte sua: ipsi hoīes
non accedunt ad fontē in quō ē san/
guis vt aspergāt arbozē suā. Inter/
nos ē vita eterna incognita nobis
ignorantibus creaturis. o miserabi/
lis: o ceca anima mea vbi ē clamor:
vbi preces quas debes effundere in
cōspectu dei tui: qui continuo te in/
uitat: vbi cordial. s. odor pro arbo/
ribus manentibus in morte: vbi an/
xia desideria in cōspectu diuine ple/
tatis: Nō sunt in me ista qz nōdum
perdidisti memetipsam. Si enim hoc
fecissem z solūmodo deū quesisses. s.
gloriā z honozē nominis sui cor me/
um per os eriret de corpore z os/
sa mea distillarēt medullas sed nū/
quā produri nisi fructus mortis qz
non inserui me in te. o amor meus
quātū est lumē: quāta est dignitas
quā recipit anima inserta in te veri/
tate. o imēsa largitas memoria por/
rigit qz sumus obligati diligere z
sequi doctrinā z vestigia verbū vñi

genti tat
non te pot
la pena in
glumene
qui hanc
vnde in
latur in
sabitō vñ
telligenti
virgū fr
vite alteri
arboz doe
ma z eter
enim te in
tas vitā
hs. o veri
xisti nobi
z obediē
phlocape
sam mori
produrū
si deitā
stra z po
sacra ti
quoz a
nd attē
marū f
fidelis:
dece h
bus tu
ti mali
opera
dece de
tis sum
qz facti
te vt
sequat
tū. N
z in se
vt fin

genti tui: ipsum oportet nos sequi et
non te patrem: quia ut dictum est nul
la pena in te fuit aut esse potuit abs
que lumine ante fides non possumus se
qui hanc doctrinam nec vestigia ver
bi: unde intellectus figitur et specu
latur in ipso lumine ut cognoscat et
subito voluntas diligit id quod in
telligentia vidit: et sic unus ramus
dirigit fructus vel porrigit fructus
vite alteri ramo. Et unde trahis o
arbor hos fructus vite: cum ex te mor
tua et sterilis sis ab arbore vite: nisi
enim te inseruisses in ea nullum ex
tua virtute produceres cum tu nil
sis. o veritas eterna sicut tu produ
xisti nobis fructus amoris luminis
et obedientie propter propter que ut
philosophus eucurristi ad opprobrio
sam mortem sanctissime crucis et hos
produxisti virtute inserti quod feci
sti deitatis tue in humanitate no
stra et per insertum quod fecisti tui
sacramenti corporis in ligno crucis: ita
quoque anima inserta in te ad nihil ali
ud attendit nisi ad honorem tuum et ani
marum salutem: ipsa efficitur sapiens:
fidelis: patiens: atque prudens. Eru
besce homo: erubescere: qui ex defecti
bus tuis tanto bono te privas: et ta
nti mali efficeris dignus cum et bona
opera tua nil possint aut possint pro
desse deo nec tua mala nocere: quia
tuis summa bonitas bene delectetur
et factura sua producat fructus vi
te ut infinitum fructum recipiat et con
sequatur sine propter quem ceteris crea
uit. Peccaui domine miserere mei: vni
et insere hos in te quos dedisti mihi
ut singulariter diligam eos ita ut vi

nos fructus producat videbo bonitas
infinita quia sicut tu imitatus rorem in
minis supernaturalis tu anima vni
ta tibi cum pace et quiete conscientie:
ita cum rore sanctorum tuorum auferes
guerram et tenebras et reddes lumen
et pacem dulcissime sponse tue: et pro
pter hoc humiliter supplico tibi.
Peccaui domine miserere mei. Amen.

Oratio eiusdem facta rome in die
annunciationis beate marie virgi
nis anni superscripti. xi

O Maria maria templum trinita
tis. o maria portatrix ignis.
maria administratrix misericordie
maria germinatrix fructus. Maria
redemptrix humani generis ex eo
quia carne tua patiente in christo redem
ptus est mundus: christus redemit
sua passione tu mentis et corporis do
lore. o maria mare pacificum. o ma
ria donatrix pacis. maria terra fru
ctifera. maria tu es planta noua: de
qua habemus florem odoriferum:
verbum videlicet unigenitum dei:
in te enim terra fructifera semina
tum fuit hoc verbum. Tu es terra.
tu es planta. o maria currus ignis:
tu vestisti ignem absconditum et ve
latam sub cinere tuo: qui cinis est
nostra humanitas. o maria vas hu
militatis in quo vase viget et ardet
lumen vere cognitionis quo lumine
leuasti te supra te: et ideo placuisti
eterno patri et sic ipse te rapuit et tra
xit ad se amore precepto diligendo
te ipso lumine: et igne tue caritatis
y ij

ac oleo tue humilitatis traxisti tu et
inclinasti humilitatem ipsius adue
nendum in te: licet motus et tractus
tam esset ad veniendum ab ardentis
fimo igne caritatis sue. O maria quia
habuisti istud lumen: ideo non fuisti
stulta sed prudens: unde ex prudentia
voluisti inuestigare ab angelo quo
modo esset possibile quod tibi nun
ciabat. Non ne sciebas tu hoc esse pos
sibile omnipotentie diuine absque ul
la dubitatione credebas. Quare er
go dicebas: quoniam et irum non co
gnosco. Certe non ideo hoc dicebas
quia deficeres in fide: sed propter
humilitatem tuam profundam hoc
dixisti qua considerabas indignita
tem tuam: licet non dubitares hoc
possibile esse deo. O maria fuisti tur
bata in sermone angelico propter ti
morem non videtur aspiciendo in
lumine dei: quia timore fueris contur
bata: licet actum admirationis et cu
iusdam conturbationis ostenderis.
Quid ergo admiraris? Admiraris
certe magnam bonitatem dei: quam vi
debas et stupebas: considerando te
ipsam et quam indigna eras ad tantam
gratiam recipiendam. In consideratione er
go proprie indignitatis et infirmitatis
et in consideratione magne et ineffabilis
diuine gratie super infusionem admirata stu
pebas. Sic ergo dum prudenter interro
gas: ostendis profundam humilitatem tuam.
Nec ut deum habuisti timorem: sed ad
miracionem de bonitate inmensa dei et
considerationem puritatis: imo quam nihil
tatis virtutis tue. Tu hodie o ma
ria facta es liber in quo est descripta
regula nostra. In te enim hodie descri

pta est sapientia patris eterni. In te ho
die ostendit dignitas fortitudo et liber
tas hominis: ostendit dico hodie dignitas
hominis: quia si aspicio te. o maria video
quod manus spiritus sancti descripsit ho
die in te totam trinitatem formam in te
verbum incarnatum unigenitum dei filium.
Descripsit. n. in te sapientiam patris que
est ipsius unigenitum dei proprium. Descripsit
et potentiam ipsius patris quia potens fuit il
lud facere et descripsit et clementiam
ipsiusmet spiritus sancti quia sola gratia et cle
mentia diuina perfectum fuit tamen miser
um. Si ego confidero magnam philium tu
um o trinitas eterna: video quod in lumi
ne tuo vidisti dignitatem et nobilitatem
te generacionis humane: unde sicut amor
coegit te ad producendum hominem de te.
Ita idem amor te coegit ad redimen
dum iam uentum et perditum hominem ostendisti te
diligere hominem et antequam esset cum volu
isti trahere ipsum de te solo ipso amo
re te inducere: sed maximum amorem erga
eum demonstrasti cum postea te ipsum de
disti ei includendo te hodie in vili sac
culo humanitatis ipsius. et quid plus da
re poteras ei quam te ipsum. unde hoc dicere
potes ei. Quid tibi debui imo quid
potui tibi facere quod non feceris? Sic
ergo video quod quicquid in illo ma
gno tuo consilio vidit sapientia tua
eterna debere fieri pro salute huma
ni generis hoc clementia tua ineffabi
lis voluit facere et potentia tua hodie
adimpleuit: unde in salutem hominis in philio
eternitatis tue misericordia tua ma
gna nimis apponebat velle misere
rei facture tui: et tu trinitas eterna
volebas implere pietatem tuam de homine. et
quod saluum faceres eum et dares ei vitam

eterna pp
conferenti
et plene ga
tua qua ad
habebat iusti
magno con
miserere se
es et iustiti
quod cum iustiti
malis ipsum
manera tu
non posset p
de culpa sa
deliberasti
icop debet
res et facere
coris iustiti
reddisti nobi
eius iustiti
phb tuam
manitatis
ipsa pecca
strie tue
virtute de
manitate
dum qui pec
tar miseric
nitum tuum
derari tibi
nitatis ei
phb datur
ratur a pa
quod licet ph
non in recte
his ergo e
quo tu de
dixit et hoc
et libertas
nunc iustiti
et annunc

eterna pp q̄ creaueras ip̄m. pp hoc
enī creasti cū vt pfecte piciparet te
z plene gauderet in te. hec ē p̄itas
tua quā adimplere volebas: s; hīs ob
stabat iustitia tua allegans in illo
magno consilio q̄ sicut ppriū tibi ē
miserere semp z parere ita z iustus
es z iustitia tua in eternū pmanet
q; cū iustitia tua nullum relinquat
malū ipunitū: sic nullum bonū irre
muneratū saluari nō poterat hō cū
nō posset p se satisfacere iustitie tue
de culpa sua. Quid ergo fecisti: qd
deliberasti. Sapiētia tua eterna z
iēcōprehensibilis: vt z p̄itātē tuā imple
res z faceres misericordiā z tū satisfā
ceres iustitie tue. Quale remediū
dedisti nobis. Ecce aptū remediū
disposuisti. n. dare nobis vnigenitū
filiū tuū ita vt assumēdo massāz hu
manitatis nostre que te offenderat
ip̄a postea patiēte iēde satisfāceret in
stitie tue nō virtute hūanitatē sed
virtute diuinitatis vnite in ip̄a hu
manitate z sic satisfācit iustitie ip̄e
hō qui peccauerat z p̄itas tua imple
tur misericordia tua dāte hōi vnige
nitū tuū p quē hō posset de culpa li
berari tibi satisfāciēdo virtute diui
nitatis ei⁹. O maria ego video hoc
filiū datū tibi eē in te: z tū nō sepa
ratur a p̄e: sicut filiū mentale hōis
q̄ licet p̄ferat ex teri⁹ z alijs cōitē
nō tū recedit vel sepat a corde. Ex
hīs ergo ostēdit dignitas hōis pro
quo tu de t̄tā z tot es opat⁹. O stē
dit ēt hodie in te Maria fortitudo
z libertas hōis. post deliberationē
nāq; tāti cōsiliū mittit angelus ad te
z annunciat tibi mīsteriū cōsiliū di

niū: requirēs volūtātē tuā. neq; enī
ante venit aut descendit in vicum
dei filius q̄ p̄beres ascensum volun
tatis tue: expectabat ad ianuā tue
voluntatis vt ap̄res ei volenti ve
nire in te nunquā intraturus nisi ia
nuā aperires dicendo. Ecce ancilla
dñi fiat mihi s̄m verbū tuū. Adan
feste ergo apparet fortitudo z liber
tas voluntatis q; neq; bonū neq;
malū pōt fieri absq; voluntate neq;
pōt dici neq; alia creatura pōt cogē
re volūtātē ad perpetrādū vnū pec
catū mortale nisi ip̄a velit similiter
nec ad bonū operandum quisquam
inuitum cogere pōt. Est ergo volun
tas hōis libera. Nullābat o maria
ad ianuā tuā deitas eterna: sed si nō
aperuisses hostiū voluntatis tue nō
assumpisset deus carnē humanam.
Erubescē o aīa mea. vides enī q̄
deus hodie contraxit z fecit paren
telam cum maria. Hodie ostensum
est tibi q̄ licet facta sis sine te: tamē
sine te nō saluaberis. vnde hodie vt
dictū ē pulsat de⁹ ad ianuā volūta
tis marie: z expectat q̄ aperiat sibi.
O maria dulcissime amor meus in
te descriptū est verbum a quo habe
mus doctrinā vite. Tu es tabula in
qua descriptus est z porrigis nobis
illam doctrinam. Video ego sapien
tiā ip̄um v; vnigenitū dei filiū fla
tim vt in te descriptū ē nō esse sine
cruce sancti desiderij. Nā statim vt
in te conceptum est annexum fuit si
bi desiderij moriēdi pro salute hu
mani generis pro quo saluādo car
nē assūmebat. vnde z magna crux
erat ei id desiderium z volūisset sta
y ij

im pleri. Ad te o maria recurro et
tibi offero petitiones meas qua peto
pro dulci sponsa pulcherrimi saluato-
ris nostri dilecti filii tui: et pro vicario
eiusdem iesu xpi ut detur ei lumen quo
cum discretionem teneat debitos mo-
dos pro reformatione sancte ecclesie spem
se sue. Qui est populum eius et reforma-
cor populi cum colita quod nunquam insurgat
contra caput suum. Videtur enim: quod de
ipso feceris incudem multi enim per-
cutiunt ipsius linguam et opere quan-
tum possunt. Similiter rogo pro dile-
ctissimis filiis traditis a te mihi: quod
ignias eos ita quod sint carbones non ex-
tincti sed igni ardentes amoris carita-
tis tue et proximorum ita quod aduenien-
te ipse necessitatis habeant nauiculas
aiarum suarum bene munitas et fulcitas
per se ipsas et pro alijs. Ego pro eis ro-
go quos dedisti mihi sed non sum eis
cum alicuius boni: sed semper mali: quod
sum eis non speculum virtutum sed
ignorantie et negligentie multe: sed ho-
die audacter peto quod dies gratiarum est. et
scio quod tibi maria nil ab eo potest vene-
gari. O maria hodie terra tua ger-
minavit nobis saluatorem. Peccavi
domino toto tempore vite mee. O pater mi
dulcissime. O amor inestimabilis
Peccavi domino misere mei. O ma-
ria benedicta dicaris tu inter omnes mu-
lieres in seculo seculi quod hodie redi-
sti nobis de farina tua hodie vnita
et impastata est diuinitas cum humani-
tate nostra ita fortiter quod separari non
potuit nec per mortem nec per ingratitu-
dinem nostram vnio illa quinimo diui-
nitas vnita fuit et corpori in sepul-
chro et tunc aie in limbo et post aie et

corpori simul in xpo taliter ergo eo
tracta et conglutinata est parentela
ista quod sicut nunquam diuisa est ita in p-
petuum nullatenus dissoluetur.

O de eiusdem sancta Rome die dominico.
xxvi. Martij anni suprascrip. xii.

O De eterne alta et eterna ma-
gnitudo tu es magnus ego
autem parua et ideo mea infirmitas non
potest attingere altitudinem tuam nisi in
quantum affectus et intellectus cum
memoria surgant ab infirmitate hu-
manitatis mee et cum lumine quod
mihi dedisti in lumine tuo cognos-
cant te sed si respicio in altitudinem
tuam omnis eleuatio quam anima
mea possit facere in te est velut ob-
scura nox comparata ad lucem so-
lis hinc quantum est differens lux
lune a rota tui solis. Quia ego infi-
mitas mortalis non possum attinge-
re ad tuam magnitudinem immor-
talem bene possum gustare te ex af-
fectu amoris sed non videre in essen-
tia tua: et ideo dixisti quod non videt
te homo viuens: hoc est quod homo vi-
uens in propria sensualitate et volu-
tate non potest etiam videre te in affe-
ctu caritatis tue. Et si viuendo ratio-
nabiliter potest taliter te videre non
tamen in essentia tua potest dum in
mortali corpore viuit. Bene est ergo
verum quod mea infirmitas ad tuam
altitudinem non potest attingere
sed solummodo gustare et videre
in speculum tuum: et hec visio est cum
perfectione caritatis quia affectus
caritatis tue perfecte possunt percipere

essentiam
quando p-
ritatis me-
res possum
re vicens
nec plet
acceptabi-
anima m
nuntiatu
gnus me
et filius
quando f
scilicet vi-
tati nostr
fuit mari
induit hu
amor: et vi
a paucis
per anim
rabat ali
des in lu
verbi a
cogniti
quia tu
re nostr
stari ap
sanctiss
secrus
oculus
igne te
in altu
tuo est
quid e
et largi
sangu
graua
minie
se tue
vni

essentiam vero non ut dictum est: 2
quando potuit attingere affectu ca/
ritatis tue que non ut veri gustat o/
res possum capere in mortali corpo/
re vicens: quando fuit tempus 2 ad/
venit plenitudo temporis sacri quod
acceptabile tempus videtur cum
anima mea noscat in lumine meo
nuntiaturum esse tunc quando ma/
gnus medicus unigenitus. Ad deli/
cet filius tuus venit, in mundum
quando sponsus vinctus est sponse
scilicet divinitas in verbo humani/
tati nostre. Cuius unionis medium
fuit maria: que te eternum sponsum
induit humanitate suam. Sed hic
amor 2 unio tam erat occulta quod
a paucis cognoscebantur quapro/
pter anima nondum bene conside/
rabat altitudinem tuam: sed ut ut
deo in lumine tuo in passione huius
verbi anima venit ad perfectam
cognitionem affectus caritatis tue
quia tunc ignis absconditus sub cin/
re nostro: cepit large 2 plene manife/
stari aperiendo super lignum crucis
sanctissimum corpus suum. Et ut af/
fectus anime traheretur ad alta: 2
oculus 2 intellectus specularetur in
igne tu verbum eternum voluisti
in altum elevari: unde in sanguine
tuo ostendisti nobis amorem in san/
guine tuo ostendisti misericordiam
2 largitatem tuam. In hoc etiam
sanguine demonstrasti quantum
gravat 2 ponderat tibi culpa ho/
minis: in ipso lavasti faciem spon/
se tue. scilicet anime cui te unisti per
unionem nature divine in nostra

natura humana in ipso induisti eas
dum esset eruta: 2 cum morte tua
reddidisti ei vitam. O passio desi/
derata: sed tu veritas eterna dicis
quod non desideratur: nec amatur a vi/
ligentibus semetipsos. Sed ab eru/
tis se 2 induentibus te surgendo
cum lumine in lumine tuo ad co/
gnoscendum altitudinem tue ca/
ritatis. O placibilis passio 2 tran/
quilla que cum tranquillitate pa/
cis facis animam currere super flu/
ctus tempestuosi maris: o delecta/
bilis passio 2 predulcis: o divitie
anime: o refrigerium afflictorum:
o cibum esurientibus: o portum 2 pa/
radisus anime: o verum gaudium
o gloria 2 beatitudo nostra anima
que gloriatur in te consequitur fru/
ctum suum. Et quis est ille qui ve/
re gloriatur in te: non ille qui lu/
men rationis submisit affectui sen/
suali. Hic enim nil aliud videt: quam
terram. O passio que auferes quam/
libet infirmitatem dummodo in/
firmus curari velit: quia donum
tuum a nobis non abstulit liberta/
tem. Tu etiam passio reddis vitam
mortuo: si anima propter tempta/
tiones demonum infirmatur: tu li/
beras eam. Si a mundo persequi/
tur: aut a propria fragilitate impu/
gnatur: tu es refugium eius quia
anima novit in te non solum opera
verbi in passione que fuerunt fini/
ta: sed etiam gustavit altitudinem
caritatis divine: unde per te passio
nem vult intendere: 2 cognoscere
veritatem 2 inebriari: 2 consumari
y iiij.

in caritate dei per infirmitatem tuam que videtur infirmitas propter humanitatem nostram que in te passa fuit. Sed tu est maxima altitudo propter misterium quod prouenit ex ea in virtute deitatis qua eleuat se ad altitudinem ipsius deitatis: et sic prouenit ad finem suum: quia alias non posset. Quia passio anima requiescens in te obicit ad sensualitatem qua propter gustat affectum caritatis tue. Quia quod dulcis et suauis est hec dulcedo quam gustat anima que intrat sub hoc cortice ubi inuenit lumen et ignem caritatis: videndo unionem mirabilem diuinitatis in humanitate nostra effecta: et videt humanitatem partiri non deitatem. Respice anima mea: et videbis verbum in humanitate nostra effecta: ut nubes: sed non recipit deitas lesionem propter nubes: aut tenebras nostre humanitatis. Sed manet intus absconditus sol et impletur diuinus. Sicut serenitas celi quandoque manet abscondita sub nube. Et quis demonstrat nobis hoc: quia finita pena in corpore tibi remansit deitas: et post resurrectionem fecit humanitatem lucidam que tunc erat opaca: et facit immortalē que prius erat mortalis. Tu ergo passio indicas doctrinam quam per rationalis creatura sequitur: unde fallitur ille qui mauult se qui delectamina quam penas cum nullum nisi per verbum proueniat ad patrem: et te verbum non possumus sequi nisi gustemus te in affectu penarum: et si anima non vult sustinere penas ipsa sustinet inuita: si autem cum sole luminis vult portare: tunc ex nullo labore

percutitur affectus anime: sicut in verbo deitas nullatenus passa fuit quia voluntarie facta est portatrix laborum: ergo manifeste ostendit quod post tempus acceptabile passionis verbi anima potest cum lumine gratie cognoscere tuam caritatis affectum: et cum hoc lumine in tempore finito peruenimus ad cognoscendum essentiam tuam in tempore infinito: unde hac infinitate passionis cognoscimus altitudinem tuam non quod misteria tua sint infinita: immo sublimia: sedissima dico propter passionem infinite humanitatis. Quia dulcis et eterne deus sublimitas infinita: quia ad altitudinem tuam non poteramus eleuare affectum qui erat infimus: nec lumen intellectus propter tenebras culpe. Ideo tu sumus medicus largitus es nobis verbum cum esca humanitatis et cepisti hunc: et cepisti demonem non in virtute humanitatis. sed diuinitatis: et sic faciendo te paruulum magnificasti hominem. Saturatus obprobriis replesti eum beatitudine: esuriente te saturasti cum in affectu caritatis tue: erucendo te vitam induisti cum gratia repletus verecundus reddidisti ei honorem obscuratus quantum ad humanitatem reddidisti ei lumen eternum in cruce amplexatus es illum: et fecisti eum cauernam in latere tuo inquam refugeret a facie inimicorum: in qua cauernam potest cognoscere caritatem tuam: quia per ipsam ostendis quod plus voluisti ei dare quam posses cum operatione finita: illic inuenit balneum in quo lota est facies anime sue a lepra culpe. Quia relectabilis anima. O ignis

o abissi
hibilis
cio alit
bi tant
crubesc
semp fu
roni au
altitud
oculu
bi veda
ra rona
vnu qu
iacebat
diu vert
cum qu
er meri
dum ro
tata q
Qualis
datus
fidelis
ad redd
dum
hunc m
nitas
fateor
nos me
hee sap
et pores
portan
cer de
mibi re
fratim
Respon
us non
cum m
dictu
ues tu
vis au
tam m

o abyssus caritatis. o incomprehen/
sibilis altitudo quanto magis aspi/
cio altitudinem tuam in passione ver/
bi tanto plus mea miserabilis anima
crubescit quia nunquam te nouit: et hoc quia
semper fui vincta affectui sensualitatis
rationi autem mortua. Sed hodie placeat
altitudini caritatis tue illuminare
oculum intellectus mei: et eorum quos mi/
hi dedisti in filios ac omnium creatura/
rum rationabiliu. O deitas amor meus
vnum quero a te: in tempore quo mundus
iacebat infirmus tu misisti in mun/
dum verbum vnigenitum tuum: ut medici/
cum quod scio quod ex amore fecisti: et non
ex meritis nostris. Quomodo video mun/
dum totaliter in morte iacentem: et in/
tanta quod anima mea deficit in visione ista.
Qualis erit nunc modus ad suscitandū
itaque mortuum istum cum tu sis impas/
sibilis deus: nec amplius venturus
ad redimendum mundum: sed ad iudicandū.
Quomodo ergo reddes vitam
huius mortui non credo infinita bo/
nitas quod deficiant tibi remedia: imo
satisco: quod nec amor tuus deficit erga
nos: neque infirmata est potentia tua:
nec sapientia diminuta: et ideo: et vis:
et potes: et scis: mittere remedium op/
portunum. Quare supplico si pla/
cet bonitati tue quatenus indices
mihi remedium istud: ut anima mea
sit animata viriliter assumere illud.
Respondet veritas est: quod filius tu/
us non amplius est venturus: nisi
cum maiestate ad iudicandum: ut
dictum est. Sed ut video tu vocas ser/
uos tuos christos: et cum hoc medio
vis auferre mortem: et reddere vi/
tam mundo. Et quomodo? Quod ipsi

viriliter ambulent per viam verbi
sollicite: et cum ignito desiderio pro/
curantes honorem tui: et animarum
salutem per hoc sustinendo patienter pe/
nas: et tormenta obprobria: et impro/
peria a quibuscumque eis illatas: qui/
bus penis que finite sunt iunctis in
finito desiderio eorum: tu vis da/
re refrigerium. Scrandire preces: et
implere desideria ipsorum: sed si so/
lummodo paterentur corporaliter
absque desiderio supradicto non susci/
ceret eis: nec alijs sicut in verbo abs/
que virtute deitatis passio non satisfac/
cisset saluti humani generis. O re/
mediator optime: da ergo nobis de
istis christis qui in vigilijs: lacrimis: et
orationibus ducunt vitam suam pro
salute mundi. Tu vocas eos christos
tuos: quia confirmati sunt vnigeni/
to filio tuo: Recede queso eterne pa/
ter: ut non simus ignorantes cecidit aut
frigidit: nec obscuri visus intantum
quod non videamus nisi nos. Sed da no/
bis cognoscere voluntatem tuam.
Peccant domine miserere mei. Gra/
tias: gratias ago tibi: quia dedisti re/
frigerium anime mee tum per agni/
tionem quam dedisti mihi qualiter
possem cognoscere altitudinem ca/
ritatis tue adhuc vigenis in mortali
corpore quod etiam propter remedium
quod video ordinatum a te: ut libere/
tur mundus a morte. Non ergo am/
plius dormias miserabilis anima
mea que toto tempore vite tue dor/
misti: amor inestimabilis corpora/
lis pena seruo tuorum valebit virtu/
te sancti desiderij anime eorum: quod desiderium valebit virtute desiderij caritatis

tue. O ala mea misera nō amplexa
trix lucis s; tenebrarū. Surge: surge
a tenebris. Excita te ipsam apud oculo
lum intellectus et refoice in abissum ca
ritatis diuine: quia nisi videas nō po
tes diligere quantum videbis tantum
diliges et diligendo sequeris et indu
es voluntatem suam. Peccauit domine
miserere mei.

O ratio eiusdem sanctae Rome die so
lis: quanto apostolis anni superscrip. xij.

O Resurrectio nostra: o resurre
ctio nostra alta: et eterna trini
tas eiusdem animam meam. O redemptor
et resurrectio nostra: o trinitas eterna.
O ignis primus vrens qui nunquam ex
tingueris: nec deficiis: aut diminui
potes etiam si totus mundus accipiat
ignem tuum. O lumen quod das lumen et in
lumine tuo videmus in lumine tuo vi
deo: et absque ipso non possem videre: quia
tu es qui es: ego autem sum quae non sum.
In eodem lumine cognosco necessi
tatem meam: et necessitatem tue ecclesie: et
totius mundi: et quia in lumine tuo cogno
sco hoc peto a te: quod eiusdem animam meam
per salutem totius mundi: non quod per me
aliquem fructum possim producere. Sed
ex virtute caritatis tue quod est operari
omnium bonorum. Unde sic in abisso carita
tis tue anima operatur salutem in se et utilita
tem in primo suo sicut: deitas tua alta
et eterna trinitas operatur in humani
tate nostra: ut cum in isto humanitatis
nostrae quod cum opere finito in medio nostre
humanitatis operatur per nos in finem
tamen utilitatem non in virtute humanita
tis: sed diuinitatis tue: in hac virtu

te trinitas eterna videntur creata cum
creata quod participat esse et ois virtus pos
sibilis in homine spiritualis et temporalis creata a te:
verum est quod voluisti quod homo laboraret
in ipsis operando cum libero arbitrio:
O trinitas eterna: o trinitas eterna
in lumine tuo cognoscit quod tu es illud
summu: et eternum viridarium quod in te
tenes clausos flores et fructus: quia tu
es flos glorie qui tibi met gloriam red
dis tibi met fructus: unde a nullo alio
homo potes recipere: si enim ab aliquo
alio recipere posses iam non videretur
quod esses eternus: et omnipotens deus: quia
ille qui tibi redderet hoc non videretur
peccasse a te: Sed ut dicitur est tu tibi
met es fructus et gloria: et fructus quos
reddis tibi creatura tua a te sunt: et
a te recipit unde reddere possit: in viri
dario finis tui pater eterne clau
sus erat homo. Tu traxisti eum de sec
mine tua velut florem distinctum in tri
bus potentibus a te: in qualibet posui
sti planetam: ut possent fructificare in
viridario tuo redeundo in te cum fru
ctu quem dedisti ei: et tu redibas in anima
replendo eam beatitudine tua: in qua
anima manet sicut piscis in mari: et ma
re in pisce. Dedisti ei memoriam: ut
possit retinere beneficia tua: ut ex hoc
produceret florem glorie nomini tuo: et
fructum utilitatis. Sibi dedisti etiam
intellectum: ut intelligeret veritates: et
voluntatem tuam quod voluntas solū mo
do querit sanctificationem nostram: ut
germinaret florem glorie: et postmodum
fructum virtutum: et dedisti ei voluntatem
ut possit diligere id quod intellectus vi
dit et memoria retinuit. Et si respi
cio te lumen trinitas eterna: homo produ

dit ista flore. s. gratiam ex culpa commissam: quia non erat apertus postmodum: nec valebat reddere gloriam tibi per illud modum: et sine ad quem creasti ipsum. Tu propter culpam tuam non introibas in gloriam tuam per illud modum quem veritas tua statuerat: viridarium tuum erat clausum qua propter non poteramus recipere flores nec fructus tuos. Et ideo fecisti portinarium verbum ut venis: et tunc tuum tui dedisti clauem deitatis: et humanitas fuit manus que vniuersi simul: ut aspicerent ianuam gratie tue: quia deitas non poterat aperire absque humanitate que humanitas claustrat propter culpam primi hominis. Neque humanitas simplex poterat aperire absque deitate: nam opus suum fuisset finitum et offensa erat contra infinitum bonum commissum: et de culpa peccatus debebat erire pena: unde nullus alius modus sufficiens erat. **O** dulcis hostiarie. o humilis agnus tu es ille ortulans qui reseceratis ianuam viridarum celestis. s. paradisi portis nobis flores et fructus deitatis eterne. Ex nunc quidem cognosco: quia tu dixisti veritatem: quoniam in forma peregrini appens duobus discipulis tuis in via dixisti quod sic oportuit pati christum: et per viam crucis introire in gloriam suam ostendendo illis: quod sic profectum fuerat per Moysen: Eliam: Isaias: David et alios quod de prophetarum: ipsi vero non intellegebant te: quia caligauerat oculorum intellectus: sed tunc te ipsum intellegebas quod erat gloria tua dulce et amabilem verbum. Tu ipse nunc quidem: ut intrares in te met oportebat te pati.

Oratio eiusdem facta Rome in die circuncisionis domini: ad instantiam domini. N. Cardinalis ordinis predicatorum ad circuncisionem duriciem induratum contra ecclesiam.

O Sime deus amor estimabilis ignis eterne illuminans mentes hominum calefacies eas spiritu amoris tui: et consumens quicquid habet anima tibi obnoxium: quantum in te est: in te video quod ille amor qui te constrinxit trahere nos ex te cum noticia tui ad laudem et gloriam nominis tui: ille idem amor constrinxit te inducere mortalitatem nostram: ut reduceres deus nos ad te: et quod hodie ostendisti te nobis amator noster. Primo passus sibi eum ponendo te qui factor es: legis observatorem ipsum: ad nostre humilitatis exemplum. Pudeat itaque hominem facturam tuam indurari corde et observatorem non esse legis tue. Cum tu deus noster obserues. Tu ostendisti nobis hodie cinerem nostre mortalitatis in te: ut noscamus in cinerare nos propter te et passibilem te ostendisti solvendo arram et enceniando nos in amorem tue sanctissime passionis: ut in tuum exemplum passionis vestras equo animo tolleremus: deficiat: vel liqueat: itaque omnis anima in tuo amore factor meus et vere deus: quia traxisti hominem ex te: ut ipse te solum inde recognosceret: amaret: et sequeretur. Et nos ingrati tui tui be

neficia te malestas eterna deliraf
 psumimus hodie et ex tua clemen-
 tia subarras tibi aias nras anulo
 carnis tue despondendas tibi si tua
 beneficia recognoscant ea: v3 lege q
 ipsos eternitatis tue facias esse par-
 ticipes: hodie quoq3 dedisti aie tue
 aie mee p vicariu tuu remissionem
 peccaminu manifestado mihi pote-
 tiam suā q tua ē. Et qd qui fecisti ho-
 minē: sine ipso hoie non saluas eum
 sine se: nā qui traxisti me: ex te: et feci-
 sti me sine me: nō saluasti me hodie
 sine me: s3 p instantiā: et cōfessionem
 meā iam me peccatoru neribus per
 gratiā tuā iterius vicariū liberaisti
 quo idigna tua serua gratias ago ti-
 bi: et sic mūda p tuā gratiā: hodie
 clamo ad te amor meus: eterne de-
 ut facias misericordiā: cū hōc mūdo
 et des ei lumē noscēdi ipsum vicariū
 tuū cum puritate fidei de qua obse-
 ro velli eos deus meus: et des ei lu-
 mē: vt ipm sequat mūdus ipse tor9
 dato sibi lumē supnaturali postq3
 dotasti ipm tuū vicariū dando sibi
 cor virile: p dū sit sancta humilita-
 te tua: et ideo nunq3 cessabo pulsare
 ad portā benignitatis tue amor me-
 us: vt cū exaltes manifesta itaq3 vir-
 tutē tuā i ipso: vt semp virile cor su-
 um tuo sancto desiderio ardeat: et cō-
 dū sit humilitate tua: et cum beni-
 gnitate: caritate: puritate: et sapien-
 tia tua: pcedat i suis actib9: et sic to-
 tū orbē ad se trahat va ei noticiam
 tue veritatis in se: vt noscat se in se
 qualis fuerat: et te in se p gratiā tuā.
 Illumines et aduersantes sibi qui i
 circuitibus cordibus spiritui sancto re-

sistūt: et tue oipotētie aduersant pul-
 sando ad portas aiaz ipsor: q3 sal-
 uari nō poterūt sine te: et vt pucta
 tur ad te deus meus in vita excita-
 eos amor iestimabilis et caritas tua
 te cōpellat hac gratia: v3: vt emo-
 liat eor duricies: itaq3 reducantur
 ad te ne peant. Et q3 offenderunt te
 de9 sūme clemētie punias peccata
 ipsor i me: ecce itaq3 corpus meum
 qd a te recognosco: et tibi offero: fiat
 incus p eis: vbi ipsor culpe pteram-
 tur: et q3 video q dictū vicariū tuū
 naturaliter de virili corde dotasti
 humiliter: et suplex oro: vt supna tu-
 rale lumē ifundas i oculo intellectus
 suū: et enī illiusmodi cor ad supbiā
 aptū nisi adiectat sibi hoc lumē acq-
 sitū ex puro affectu virtutis: icidat
 et hodie oīs amor pyrius ab iphis
 tuis emulis ac a dicto tuo vicario:
 et ab oībus nobis: vt parcere possi-
 mus eisdē cū eor duriciē fiereris p
 quibus et humilient et parcant iphi
 dño nro: offero tibi vitā incā ernūc
 p tunc cū tibi placuerit: et ipsam po-
 nam p gloria tua: humiliter et obse-
 crans p virtutē passionis tue: quate-
 nus emundes: et scopos de antiquis
 vitis sponfam tuā sicut emundasti
 et scopasti eā antiquis: et ifructuosas
 plantis: et nō amplius differas: vere
 deus bene scio: q tamdū abscondē-
 do penites rotuosum lignum duri-
 ciei ipsor emalor tuor: q3 finaliter
 dirriget: s3 acellera trinitas eterna
 q3 tibi non est difficile facere de ali-
 quo aliquid cū d nīpilo oīa feceris
 et vitia ipsa purgare tibi etiam me-
 os filios recomendo: et hunc tue ma-

testati
 dit: vt
 die in
 gas in
 vt cū
 tibi qu
 culorū

Q

que nō
 ritas ti
 et omni
 sum: ve
 tatem:
 rita tem
 qit dūc
 his creat
 tas tua:
 tas ete
 impler
 nec pē
 si ate:
 tatē ti
 de ver
 bere v
 titur:
 sine de
 tui vil
 habem
 am qu
 quo vi
 nec iū
 diū q
 ergo l
 lume
 tu id
 medi

testati offero qui te mihi hodie de/
dit: ut des te sibi ut renoues euz ho/
die intus et extra: et suos actus dirri/
gas in beneplacitis tuis pro quib⁹
ut eā exaudis digneris gratias ago
tibi qui es benedictus in secula se/
culorum. Amen.

Oratio eiusdē scā Rome. xv.

Veritas et que ego sum ut tu
des mihi veritatem: ego suz
que nō suz. Et post paululū: ergo ve/
ritas tua: ē illa que facit et loquitur
et omnino operatur ex quo ego non
sum: veritas tua ē illa que dat veri/
tatem: et cum veritate tua dico ve/
ritatem. Veritas tua eterna porri/
git diuersis modis veritatem diuer/
sis creaturis: nec separatur a te veri/
tas tua: imo tu es veritas. Tu del/
tas eterna fili dei adeo vēisti: ut ad/
impleres voluntatem patris eterni
nec pōt quisquā habere veritatē: nī
fi a te. Siquis autē vult habere veri/
tatē tuā oportet qd nīhil ei deficiat
de veritate tua: alias non posset ha/
bere veritatē q nullū defectum pa/
titur: sic hnt beati qui pfecte vidēt
sine defectu veritatē tuā p eternam
tui visionem: quam quidem visionē
habent participantes visionem tu/
am qua tu teipm vides: lumen enīz
quo videris a creatura tua tu es:
nec iter te: et vidēt te: ē aliquid me/
diū qd representet te videntē te: dum
ergo beati vident te: participant et
lumen: et mediū quo videris: et qz
tu idem semper es idēz lumen: et idē
mediū: et idem obiectum partici/
pata per eos in vnione qua vnunt

tibi causant idēptitatem inter vi/
sionem tuā: et visionē creature tue:
nec obstat si vnus min⁹ perfecte ali/
us magis pfecte videt: qz hoc ē pp
diuersitatē recipientiū visionē. Si/
cut aīa que ē in via i statu gratie re/
cipit veritatem tuāz p lumen fidei
qua videmus que predicat ecclesia
tua vera esse: et tñ diuerse aīe secun/
dum diuersitatem dispositionis sue
recipiunt diuersimode veritatē istā
magis et minus pfecte: nec pp h di/
uersificat fides: imo vna ē et eadem
fides oīum: sic pfecto in beatis vna
et eadem ē visio qz magis et min⁹
perfecte a diuersis recipiatur.

Oratio eiusdē facta Rome die
xv. m. ccc. lxxv. xvi.

Veritas eterna dissolue vincu/
lum corporis mei: ut possim
videre veritatē: qz nūc memoria nō
pōt te capere: nec intellectus intelli/
gere: nec affectus diligerē qd deest:
o natura diuina que resuscitas mor/
tuos et sola das vitā: quō voluisti tū/
bi vnire naturā mortuā: ut eam vi/
uificares: o verbū eternūz taliter tū/
bi vnisti naturā mortuā: q nō fuit
possibile q quocūqz mō separaret:
vñ i cruce i xpō natura mortalis pa/
tiebat: s; natura diuina viuificabat:
et ideo erat simul beat⁹ et dolorosus:
nec ēt in sepulchro potuit vna natu/
ra ab alia separari. O pater eterne
tu dicis: q vestisti verbū tuū natu/
ra nrā: ut i ea satisfaceret tibi p no/
bis: o ineffabilis misericordia voluisti

punire filiū naturālē: ⁊ p̄p̄tā p̄d
culpa filiū adoptiuit: ⁊ substituit nō
tū penā crucis ī corpō: s; cruciatū
desideriū ī mēte. O p̄r eterne q̄ p/
funda: ⁊ ineffabilia sunt iudicia tua
stult⁹ homo nō intelligit h̄: imo stulti
hoīes iudicāt s̄m corticē facta tua:
⁊ scā s̄uor tuor: ⁊ nō s̄m p̄funduz
abissum caritatis īfule seruīs tuis.
O ignorās ⁊ bestialis homo. Cum
de⁹ te fecerit hoīem cur facis te īp̄m
bestiā: ⁊ nō solū bestiā: sed nihil ⁊ be
stialiter iudicas. An ignoras qz be
stiales deputant ad penas eterna/
les īfernales ī quib⁹ penis efficitur
hō vel n̄: ⁊ nō qdē q̄tū ad naturā q̄
sustineat: s; q̄tū ad grām q̄ naturā
p̄ficiat: ⁊ res q̄ ē p̄uata sua p̄fectio
ne pōt dici nihil: ⁊ substituit. Datū ē
ergo nobis p̄bū eternū p̄ man⁹ ma
rie: ⁊ de substantia marie iduit natu
rā: absq; peccati originalis macula:
⁊ hoc qz nō hoīs: s; sp̄s sci opatiōe
scā ē illa p̄ceptio: qd quidē non fuit
sic ī maria: qz non peccit de massa
ade opatiōe sp̄s sancti: s; hoīs. Et
qz tota illa massa erat putrida non
poterat nisi ī putridā naturā aīa il
la īfundi: nec purgari poterat: nisi
p̄ grām sp̄s sci cuius quidē grē nō
ē subiectū susceptibile corp⁹: s; sp̄s
rōnalis. aut ītellectualis: ⁊ ideo nō
potuit maria a macula illa purga
ri nisi p̄stq; aīa īfusa ē corpō: qd q
dē sic scī ē p̄p̄ reuerētiā tesauri di
uini qui illo vase debebat repenī:
nā sicut fornax p̄sumit guttā aque ī
medico tpe: sic fecit sp̄s sanctus de
macula peccati originalis. Nā post
p̄ceptionem ei⁹ statim fuit p̄ grām

p̄sci ab illo peccato mundata: ⁊
grā magna dotata substituit: tu scis
dñe: qz ista ē veritas.

O ratio eiusdem facta Rome die
xij. augusti. āni sup̄ascrip. xvij.

Ingrate hō alta ⁊ eterna dei
tas incōp̄rehensibilis: ⁊ inesti
mabilis amor. Tu dicis p̄r eterne
qz homo respiciēs se inuenit te in se
qz creatus ē ad imaginē tuā: qui h̄
memoriā ad retinēdū te ⁊ beneficia
tua participando in hoc potentiam
tuā: h̄ intellectū ad cognoscendum
te: tuā p̄cipando sapientiam. s. vñ
genitū filiū tui dñi n̄rī iesu ch̄risti: ⁊
h̄ voluntatem ad diligendū te par
ticipando clementiam spiritus san
cti sic p̄fecto non solum ipsuz crea
stī ad imaginē tuā: sed in te quo
dāmodo habens similitudines suā:
sic tu es in ipso: ⁊ ipse in te. Non co
gnoui me ī te de⁹: ⁊ te ī me deus.
Ista ē tota ignorantia hoīum igno
rantium qui offendunt te: qz si hoc
scirent nō possent nō diligere deum:
hoc autē nescire procedit ex priuatio
ne luminis grē que priuatio creat
a nube prop̄q; amoris sensitui tāta
ē p̄formitas inter hominē: ⁊ hoīem
qz nō se diligunt recedunt a p̄
p̄ria natura. Postmodū orant p̄
singularibus suis: vt participarent
naturā diuinā: diligendo se ad īnu
cem: ⁊ ista ē vera conformitas. Re
spondit deo: ⁊ dixit. Quomodo ma
iorem grām possuz habere: qz vt vi
tam ducam semp ī penis: ⁊ ipsam
terminem enī martirio propter te:

Alia oratio facta Rome. xviij.

Deitas amoris deitas. Quid possuz dicere de veritate tua: Tu veritas: dic de veritate. Ego ne scio de veritate dicere: sed de tenebris tuis: quia non sum secuta fructum crucis tue: sed solum secuta sum tenebras: et non cognoui tenebras: bene scato: quia qui cognoscit tenebras: cognoscit lucem: sed ego non feci sic in me secuta sum tenebras: nec eas per se cognoui. Dic ergo domine tu veritatem tuam de cruce tua: et ego audiam. Tu dicis quia quidam sunt persecutores fructus tue crucis: nam fructus crucis tuus es. Verbum unigenitus dei qui ex imensitate amoris: et caritatis quam habuisti ad nos. Invenisti te ipsum tanquam fructum duobus arboribus. Primo nature humane: ut manifestares nobis veritatem patris tui inuisibilem quam veritas tu es. Et secundo invenisti te ipsum arbori crucis in qua arbor: non te tenuerunt clauis: nec quicquam aliud: nisi amor: immensus: quem ad nos habuisti: et totum hoc fecisti: ut manifestares nobis veritatem voluntatis patris: quia volebat nostram salutem. Ex ista insertio ne productus est sanguis tuus qui per unionem diuine nature dedit nobis vitam istius sanguinis virtute mundamur a peccato mediatis sacramentis tuis. Reposuisti autem hunc sanguinem in cellario ecclesie militantis: dans clancos et custodiam eius vicario tuo principali in terra. Nec autem diuina cognoscunt: nec sciunt ab hominibus: nisi mediante lumine tuo quo tu illustras nobis locum patris aie nostre. Intellectum.

Hoc lumen est lumen fidei quod tu cul- libet christiano credis quia mediante sacramento baptismi infundis lumen fidei et gratie tue per quam purgat peccatum originale quod contrariumus: et datur nobis lumen sufficiens ad perueniendum nos usque ad ultimum finem beatitudinis: nisi nos cum puritate amoris proprii sensuimus excecimus oculos nostros quos gratia tua illuminauit in baptismo. Excecamus vero nos ipsos inducendo cataractas super oculos nostros per frigiditates: et humiditatem amoris proprii superadditi. Et ideo non cognoscimus te: nec aliter quid verum bonum: et dicimus malum bonum: et bonum malum: et efficiamur in gratissimum: et supergratissimum: et percipimus: et deterius est nobis post agnitam veritatem tuam quam perdidimus lumen: quam antequam lumen recipimus. Ipse igitur enim est christianus talis quod infidelis: et percipit sibi: nisi in quantum facilius recipit medicinam de malo suo: per aliquale lumen fidei: quod remanet ei. Isti domine tales sunt persecutores fructus crucis tue. I. sanguinis tui. non enim te ipsum crucifixum sequuntur: sed persequuntur te et te sanguinem tuum: et potissime illi qui rebellant vicario tuo: qui te clancos cellarium: ubi est repositus sanguis tuus: et sanguis omnium martyrum: quibus sanguis martyrum: non valeat nisi in virtute sanguinis tui. Ista autem rebellio et omne peccatum accedit eis: quia perdidit lumen veritatis tue: quod acquirunt per fidem tuam: unde philosophi quibus multas scirent veritates de creaturis: quia tamen non habuerunt fidem in am salutem consequi non potuerunt.

O ratio eiusdem facta rome die
xix. feb. M. ccc. lxxviii. xix.

O Amor inestimabilis. o dul/
cis amor ignis eterne. Tu es
ignis qui semper ardes: alta et eter/
na trinitas deus rectus es absq; vl/
la tortuositate. simplex absq; du/
plicitate et sincerus absq; aliqua
fictioe. Dirige oculos misericordie
tue sup creaturas tuas. Noni q; mi/
sericordia tibi ppria e: imo ad q; qd
me p;siderando p;uerto nil inuenio
absq; misericordia tua. **I**am curro et
clamo ante misericordia tua vt fac/
as misericordia cu hoc mudo. Tu vis
nos fuisse tibi ad modu tuu et diuer/
simode ducis suos tuos pp qd ho/
die idcas q; nullatenus intrinsecu cre/
ature debem: aut possumus iudicare
p actiores sed voluntate cuncto/
ru i tua voluntate iudicare debem
et hoc maxie de suis tuis: id gaudet
aia q videt lumen in lumine tuo: de
varijs et infinitis modis et vijs quos
et qs videt in ipsis. q; lz p diuersos
calles pcedat: tn oes currut p igni/
tu iter caritatis tue alias no seque/
rent pitate tua in pitate. vn alios
videm currere p via penitentie fun/
dates in mortificatione corpis. Ali/
es in humilitate in occidendo puerlas
voluntate: alios in fide vna. alij qui
da p misericordia accedut et alij tota/
liter dilatati in caritate primi relin/
quendo seipsos. In his et his similib;
pinguescit aia q sollicite exerceuit na/
turale lumen: vn acquisiuit sup natu/
rale: cum quo videt immensam lar/
gitatem tue bonitatis. **O** q regalt

ter progrediuntur isti. **O** q aduer/
tunt fieri secundum ordinem volu/
tatis tue. et ideo in omnib; que ope/
rantur creature tue considerant vo/
luntatem tuam nunquam vero volu/
tatem iudicant creature. **O** inerti/
mabilis caritas isti bene didicerut
et corde tenuerunt doctrinam veri/
tatis tue vbi videlicet dixit. Nolite
iudicare secundum faciem. o veri/
tas eterna: que est doctrina tua. qd
est iter per quod oportet nos accede/
re ad patrem. Nescio aliud iter vi/
dere nisi quod tu verbum eternum
pauimentasti realibus virtutibus
ignis caritatis tue quas edificasti
precioso sanguine tuo. **H**ec est qui/
dem via. In nihilo ergo alio culpa
nostra consistit nisi in diligere quod
odisti et odio habere quod dilexisti.
Fateor q; semper odiui qd amas: et
amaui quod odio habuisti. Sed ho/
die clamo coram misericordia tua
abissus caritatis supplicans quate/
nus des mihi sequi veritatem tuam
in simplici corde. Concede queso co/
tinuam famem patiendi pro te pe/
nurias et tormeta. Da etiam pater
eterne fontem lachrymarum oca/
lis meis quibus inclinem super to/
tum mundum misericordiam tuam
et maxime super sponsam tuam. o in/
effabilis et dulcissima caritas hoc e
viridariu tuum fundatum in san/
guine tuo et aspersus sanguine mar/
tyrum tuorum qui viriliter cucur/
rerunt post odorem sanguinis tui.
custodi ergo eam. Quis enim con/
tra clementiam quam tu custodieris
poterit preualere. Vere clementiss.

me pater
in hunc san
cipere lam
animarum
rore mei.
te vigne
vere iudi
dicemus
demus q
modo vie
hoc pater
laui qui
tanq; p
probrici
eis: pade
am: tant
erollere
humiliat
manitari
tulerit
bomo se
tuffitia
propte
tua cre
demit
dia ipi
tuam:
riatur
libus i
imo de
largiti
Deo
miseric
sercon
tribui
ad te
miser
turan
tione
vide

me pater corda nostra immerge ca
 in hunc sanguinem vt possimus co
 cipere famem honoris tui ⁊ salutes
 animarum. Peccauit domine mise
 rere mei. O deitas eterna quid de
 te digne dicemus: aut quid iuste ⁊
 vere iudicando proferemus: Lerte
 dicemus ⁊ firmiter iudicando cre
 demus q̄ tu es deus noster qui soli
 modo vis sanctificationem nostraz
 hoc patet euidenter in sanguine si
 lq̄ tui qui propter nostram salutem
 tanq̄ phisocaptus cucurrit ad ob
 probriosam mortem sanctissime cru
 cis: pudeat homines creaturam tu
 am: tantum per superbiam caput
 extollere cum te deum altissimum
 humiliatum luto nostre videat hu
 manitatis. O quam propria ē tibi
 misericordia veritas eterna quam
 homo seruus tuus aduocat contra
 iustitiam: quam meretur mundus
 propter peccata sua. Misericordia
 tua creauit nos misericordia tua re
 demit nos a morte eterna misericor
 dia ipsa regit nos ⁊ detinet iustitia
 tuam: vt non precipias terre q̄ ape
 riatur ⁊ deglutiat nos: neq̄ anima
 libus imundis quod deuorent nos:
 imo omnia seruiunt nobis ⁊ terra
 largitur nobis de fructibus suis.
 Hec omnia propter misericordiam
 misericordia tua regit nos. Ipsa mi
 sericordia differt mortem nostram
 tribuēdo tempus in quo possimus
 ad te reuerti ⁊ tibi reconciliari. O
 misericors ⁊ pie pater quis tenet na
 turam angelicam: vt non faciat vl
 tionem de homine qui inimicus est
 tibi: misericordia tua. Ex sola mis/

ricordia tua concedis cōsolationes
 vt coacti simus diligere te cum cor
 creature amore trahatur. Ipsa ca
 dem misericordia tribuit penas: ⁊
 afflictiones: vt nosmetipsos discam⁹
 agnoscere: vt etiam habeant miseri
 aliquid sustinere: pro quo remunc
 rando coronas eos cū legitime cer
 tauerint. Ex misericordia dimisit
 cicatrices in corpore agni vni⁹ gen/
 ti tui: vt cum ipsis coram maiestate
 tua pro nobis misericordiam postu
 let. Ex sola misericordia hodie di
 gnatus es ad plenum ostendere mi
 hi miserabili: miserie plene quomo
 do nullatenus possum: aut debeo i
 tentiones creaturarum rationabili
 um iudicare cum per infinitas di
 uersitates itincru eas ducas. Et cla
 re mihi demonstrasti etiam per exē
 pluz meimet de quo: ego miserrima
 gratias ago tibi. Misericordia tua
 noluit: q̄ agnus immaculatus soli
 modo vnica gutta cruoris sui redi
 meret genus humanum: nec cū pe
 na soli modo vnus membri: sed cū
 toto sanguine: ⁊ totius corporis sui
 penis: vt plearie satisficeret toto hu
 mano generi qui omnes leseramus
 te. Et hoc dupliciter: primo quia: vt
 videmus ex tuis rōnabilibus crea
 turis alie offendunt euz capite: alie
 cum manibus: alie cū pedibus: alie
 cum ceteris membris corporis te of
 fendunt: ita q̄ omnibus congrega
 tis dictum humanuz genus: totius
 membris corporis offendit te: secu
 do ⁊ vltimo: quia omnis culpa per
 petratur ex voluntate absq̄ ipsa: ⁊
 enim nulla esset culpa: ⁊ ipsa conti
 3

net in se totum corpus: quapropter
totus corpus creature committit: cul-
pam aduersus te. Et ideo cum toto
corpore et sanguine filij tui voluisti
quod satisfaceret: ut esset omnibus ple-
narie satisfactum: et hoc ex virtute dei
tatis infinite vnite cum natura no-
stra finita humanitas quippe passa
fuit. Deitas vero sacrificium accepta-
uit. O verbum eternum fili dei: unde
hoc quod habuisti perfectam perturbationem culpe
cum in te nunquam fuerit venenum pecca-
ti: video quod voluisti satisfacere cum
corporali: et mentali pena sicut corpo-
raliter: et mentaliter homo commiserat
culpam. Peccaui domine miserere mei:
et ne respicias peccata nostra dispo-
tes pie et misericors deus.

O ratio eiusdem facta die. xiiij. se-
brua. M. ccclxxviij. rr.

O Trinitas eterna: o trinitas
eterna: o ignis et abissus cari-
tatis: o vere et amore creature tue in-
fatuate: o fides eterna: o cine ignis:
o eterna sapientia deus qui dat es
in nostra redemptione nunquid solummodo
venit in mundum sapientia tua: non sic fu-
it. Non enim fuit sapientia absque pote-
tia: neque potentia et sapientia absque cle-
mentia: non enim venisti solus: sed et tota
trinitas affuit. O trinitas eterna:
quid nam recipas ab homine nisi offensio
ne: que utilitas puenit tibi de nostra
redemptione? Nulla non enim indiges ho-
mibus: cui ergo puenit hec utilitas: so-
lummodo homini. O inextimabilis
caritas sicut te totus deus: et totus ho-
minis dedisti homini: ita totus dimisisti

te in cibum creature tue rationali: ut dñs
in hoc itinere peregrini sumus non de-
ficiamus laboribus fatigati: sed robo-
remur hac refectione celesti. O mer-
cenarie homo: quid dimisit tibi de-
us? tuus dimisit totum se deum: et hominem ve-
latum sub illa albedine panis. O ignis
amoris nunquid non sufficiebat crea-
tio ad imaginem et similitudinem tuam:
et recreatio ad gratiam in sanguine fi-
lij tui: nisi esset: et tota trinitas tribue-
res nobis in cibum. Quid te cogit ad
hec: certe non aliud quam caritas tua.
O deus trinitas eterna quemadmo-
dum non misisti solum verbum per
redemptionem: ita non dimisisti solum
id nobis in cibum: sed ut vere infa-
tuatus amore creature tue totus te
trinitatem eternam: ut dictum est.
Et sicut non dimisisti te nobis solum
in cibum: ita non das te solum anti-
me illi que totam se reliquit amore
tui: et solummodo querit et optat: glori-
am et laudem nominis tui non que-
redo te amore sui. Sed solummodo
propter te: quia. si tu es forma: et eterna
bonitas dignus diligit: et quod seruatur
tibi a creaturis tuis: nec proximis
neque se querit anima amore sui: sed
solum: ut reddat gloriam nomini tuo:
videmus enim quod his talibus non
manifestas te solum: imo fortificas
eos potentia tua contra prelia de-
monum: et contra tribulationes a crea-
turis illatas: et contra quasunque
alias aduersitates. Videmus etiam
quod illuminas oculum intellectus ip-
sorum sapientia filij tui: ut cognos-
cant se: et te lumine tuo. Tris etiam
corda ipsorum in clementia spiritus

sancti:
magis:
ria qua
dei vita
tas ago
locapra
ostendit
reformi
quod fici
minand
veritate
spontea
vicaria
quod in
nitas et
vite mei
dauit ne
te non ei
igne amo
sanitate
ei vocat
mundos
postulat
clamam
oro per te
cialiter
ne non
miseret
quod quis
firma v
et quis
perfectos
videre
mabilia
Unde
dicitur
ra par
vincit
sentiam
uabim

sancti: et hec omnia facis: seruis tuis
magis: et minus secundum mensuram amo-
ris quam possunt tibi: et prout quilibet
bet vitam suam exercet gratias. Gra-
tias ago tibi eterne pater: quia quia per
locutus es de creatura tua: hodie
ostendis qualiter possit ecclesia tua
reformari. Et humiliter supplico:
quia sicut ex una parte prouidisti illu-
minando oculum intellectus de hac
veritate. Sic ex alia prouideas di-
sponendo creaturas tuas: et maxime
vicarium tuum: ut sequatur lumen
quod infudisti: et infusus es. O tri-
nitas eterna: ego peccavi toto tem-
pore vite mee. O miserabilis anima mea ha-
buisti ne unquam memoriam dei tui: Cer-
te non: si enim habuisses iam es combusta in
igne amoris sui. O pater eterne redde
sanitatem infirmis: et mortuis vitam: et da
ei vocem: ut clamet ad te voce tua: per
mundo: et per sponsam tuam misericordiam
postulando. Et audi vocem tuam qua
clamamus ad te. Et si vniuersaliter
oro per toto mundo maxime tuum: et spe-
cialiter per vicario tuo: et eius colonis
necnon pro omnibus quos dedisti
mihi: ut diligam eos amore proprio
quia quis ex meis defectibus sum in-
firma volo tamen videre illos sanos
et quis sum imperfecta volo eos videri
perfectos: et si sum mortua volo ipsos
videre viuos in gratia tua. O scilicet
miserabilis ignis: et dilectio caritatis.
Unde tanta humilitas: et misericor-
dia: ut tu deus tam plene cum tua creatu-
ra participes: tam per unionem nature di-
uine: in natura nostra humana quam et per
sentimentum in unionem quam facis in
aiabus diligentium te: et seruientium

tibi in simplici corde: non hoc ex no-
stra parte procedit: cum sumus in-
michi tui. Pudeat hominem creatu-
ram tuam non facere mansionem
apud te toto corde cum tu alta et eter-
na deitas tantis modis: apud nos fa-
cias assiduam mansionem. O mise-
rabilis anima mea: quia nunquam habuisti
memoriam dei tui: et ideo tuus cor in
virtutibus minime solidasti. Peccavi
domine miserere mei. Tu alta
et eterna deitas es: vita: et ego moris:
tu deus sapietia: et ego stultitia: tu lux
et ego tenebre: tu infinitus: et ego fini-
tus: tu rectitudo: ego autem torrens uoss-
tas: tu quidem medicus: et ego infirma.
Et quis ad te attingere potuit summa
altitudo eterna deitas ad regiam
dum tibi de totis infinitis beneficiis que
nobis largiri dignata es: Tu ipse
attinges cum lumine quod infundes vo-
lentibus recipere: et cum funiculo tuo li-
gabis qui se ligare permiserit: ut non
obstaculo voluntati tue. Ne tardes cle-
mentissime pater peruenire oculos misere-
cordie tue super mundum: magis enim
glorificaberis si dederis lumen quam si per-
maneat in tenebris mortalis peccati.
Quis tu de omnibus quibuscumque accipias
gloriam et laudem nominis tui: non vide-
mus: quia in peccatoribus lucet misericor-
dia tua que te ut non euagines gladi-
us iustitie: imo seruas eis tempus in quo
possint peruenire ad te similiter in infer-
no videtur gloria tua ubi puniunt deum
nati per tuam iustitiam: et et misericordia tua lu-
cet in eis: quia non patiuntur tanta tormenta
quanta meruerunt: per quod misericordia et iustitia
vertit gloriam: et laus nomini tuo. Sed
volo videre in creaturis tuis: quia red-

dant tibi gloriam quemadmodum
debent sequendo voluntatem tuā:
ut perveniant ad finem suum per
quem omnes creasti: volo etiam ut
de vicario tuo alium te facias: quia
multo magis indiget lumine alijs
cum cunctos alios habeat illumina
re. *O* benignissime et clementissime
pater humiliter supplico quatenus
largiaris nobis tuam dulcem et eter
nam benedictionem.

Alia oratio eiusdem facta 'Rome
dic. xv. februarii. anni supraf. x.

O Eitas eterna: o alta et eterna
deitas inestimabilis amor i
lumine tuo vidi lumen in ipso lumi
ne: lumen cognovi in lumine tuo co
gnoscitur causa luminis: et causa te
nebrarum: quia tu es causa luminis
nos autem creature tue: tenebrarum
causa sumus: et cognoscitur quid opa
tur lumen in anima quid etiam te
nebre. *O* trinitas eterna mirabilia
sunt opera tua: et lumine tuo cogno
scuntur: quia ab ipso lumine proce
dunt: hodie veritas tua cum admi
rabili lumine: indicat causam tene
brarum que est indumentum fetidum
proprie voluntatis et manifestat in
strumentum quo cognoscitur lumen
scilicet indumentum tue dulcissime
voluntatis. Mirabile est quod dum
sumus in tenebris huius mortalis
vite cognoscimus lumen: et finisti no
scimus infinita: existentes in morte
cognoscimus vitam: veritas tua ostē
dit quod sicut homo eruit se vestes
vertendo interiorem partem in ex

teriori: ita quilibet creatura debet
se erucere suam voluntatem puer
sam: si vult ad plenum inducere tuā.
Et quomodo possumus nos taliter
erucere: cum lumine quod acquiritur
exercendo cum manu liberi ar
bitrii: est lumen quod recipimus in
sacro baptismo: quia vidimus in lu
mine lumen. Et unde recipit homo
hoc lumen: solum a te lumine quod
ostēdisti nobis sub velamine nostre
humanitatis. Quid recipit anima
induta huius luminis? Privatur tene
bris: fiti: fame: et morte: quia cum fame
virtutum expellit insatiabilem fa
mem proprie voluntatis. In fiti ho
noris tui eradicat fitim proprii ho
noris: et quia pervenit ad vitam volun
tatis tue erit de morte proprie vo
luntatis pervenire. *O* fetidum indu
mentum voluntatis nostre tu non
tegis: sed discooperis animam. *O* vo
luntas eruta. o arra vite eterne: tu
es fidelis: usque ad mortem: non mun
do: sed tuo dulcissimo creatori. Tu li
gas animam cum ipso: quia se totaliter a se
soluit: o amor inestimabilis in quo
videt anima se esse erutam plenarie
semetipsam: in hoc quando non querit
locum modum: neque tempus ad mo
dum suum. Sed huius et omnia ad bene
placitum tuum: hoc est lucidum ve
stimentum. Vere potest dici sol: sicut
enim sol illuminat: calefacit: et facit
germinare terras. Ita pater eterne
huius verum lumen calefacit animam
que possidet ipsum in igne caritatis
tue: et illuminat: quia cum lumine no
scit veritatem. In lumine sapientie
tue et facit eam germinare dum est

in ista
rum re
ma effe
ni patri
geniti f
partici
eti. Qu
ut an
uario l
pale lu
ratione
cait ill
obfusca
culpa
volunt
paz co
mea. Q
culpe
Quia p
ni domi
ne in lu
formita
re tuam
oculum
susti ea
q: ad qu
tur repe
ad cogn
quod de
conform
litadum
ita tem
is anm
quem d
nobis
bi proq
eterna
tor ad
vero li
betue

in ista mortali terra fructum vera/
rum realiumque virtutum: hec ani/
ma efficit fortis in potentia tui eter/
ni patris: prudens in sapientia vni/
geniti filij tui et apta ad amandum
participando clementiam spiritus san/
cti. Quid est quod impedit et obstat
ut anima non se taliter eruat: pri/
uatio luminis: quia non nouit prin/
cipale lumen quod cuiuslibet creature
rationali largiris: et ideo non exer/
cuit illud. Et quare non nouit: quia
obfuscavit oculum intellectus cum
culpa qua ligauit voluntatem: que
voluntas est illa que qualibet cul/
pam committit. O miserabilis anima
mea. Quomodo non sentis fetores
culpe: et odorem virtutum et gratie?
Quia priuata es lumine. Pecca/
ui domine miserere mei. O deus eter/
ne in lumine tuo noui quantam con/
formitatem tui largitus es creatu/
re tue: ad quamcunque partem verto
oculum intellectus: video quod po/
suisti eam quasi in quodam circulo
quia ad quamcunque partem progredi/
tur reperit se in ipso: si verto oculum
ad cognoscendum in lumine tuo esse
quod dedisti nobis: tu dedisti nobis
conformitatem: ad imaginem et simi/
litudinem tuam: participando te tri/
nitatem eternam in tribus potenti/
is anime: si conspicio in verbo per/
quem creati sumus ad gratiam: te
nobis video conformatum: et nos ti/
bi propter unionem quam tu deus
eternus fecisti in homine: et si conuer/
tor ad animam illi illuminatam de te
vero lumine ipsa facit mansionem i/
te tue veritatis imitando doctrinam

et in comuni in particulari. i. in par/
ticularibus virtutibus acquisitis et
probatas ex amore quem anima com/
cepit erga te: et tu es idem amor: ani/
ma ergo que ex amore sequitur do/
ctrinam tue veritatis alter te effici/
tur ex amore: hec crux sua propria
voluntate induta est tua in tantum
quia non querit: nec optat nisi quia tu que/
ris: et tua voluntas appetit quia sit in
anima. Tu es philocaptus de ani/
ma tali: et anima de te est philocapta
sed tu amas eam gratis: quia eam pri/
usquam esset amasti: et ipsa diligit te ex
debito. In lumine tuo nouit quia gra/
tis non potest te diligere: quia obli/
gata est tibi: et non tu ei. Et in dicto
etiam tuo lumine vidit: quia id quod
tibi non potest reddere. i. diligere te
gratis: quia reddat et retribuatur pro/
prio suo diligendo eius gratis: et ex
debito simul: et ex gratia dico: quia
non querit retributionem ab eo: nec
proprie seruit ei propter utilitatem
ab ipso receptam: vel recipiendam:
sed solummodo ex amore. Ex debi/
to vero diligit eum in quantum pre/
cipis ei: et ipse est obligatus obedire
tibi. Si respicio quantam conformi/
tatem facis de anima in te quando
surgit cum lumine intellectuali acqui/
sito a te vero lumine: et cum affectu
crectis in te speculando se in lumine
veritatis tue. In tantum facis tunc
conformitatem eius ipsa: quia tu qui es
deus noster immortalis das ei no/
secum et gustare in affectu caritatis tue
immortalia bona tua. Tu qui es lu/
men participas eius ea lumen. Tu
qui es ignis: ignem cum ipsa partem

et ipas: et in igne tuo vnis voluntate
sua: cum tua et tua cum sua. Tu summa
sapientia sapientia largiris ei et di/
scernere et recognoscere veritate tua.
Tu qui es eterna fortitudo fortitu/
dine tribuis sibi: et efficit tam fortis
quod neque creatura possunt ipsam for/
titudine auferre ab ea nisi ipsa ve/
lit. Nunquam vero vult dum portat ve/
ste voluntatis tue. Sola enim volu/
tas sua facit ipsam debilitari. Tu in/
finitus facis ipsam infinita: per pro/
mitatez quod ex gratia cum ipsa fecisti: hic
dum est pegrina: et in vita durabili in
eterna visioe tua: ubi tam perfecte est co/
formata tibi et libere arbitrium tali/
ter est ligatum: quod non potest ipsam a ta/
li conformitate separari. Bene ergo
fateor quod veritas tua dicit veritate:
quod creatura rationalis est tibi totali/
ter conformata: et tu ipsi per gratia.
Tu non das ei partem gratie: sed to/
tam: quare dico quod videt mihi quod de/
torat: quod nihil ei deficit ad salutem: be/
ne est minus et magis perfecta secundum quod
ipsa in lumine tuo vult exercere lu/
men quod tu a principio dedisti ei
naturaliter. Quid ergo amplius de/
cam: Nihil aliud nisi quod homo effe/
ctus est deus: et tu deus homo facis.
Quid fuit causa huius conformitatis:
lumen in quo lumine nouit volunta/
tatem tuam cognoscendo causa: exiit se/
suas propriam quam dabat ei tenebras: et
mortem et nuditatem et induit se tuam.
Induta tua: induta est te per grati/
am: per lumen: et per ignem: et per vnio/
nem quam tu deus fecisti in huma/
nitatem nostra. Itaque tu es causa cu/
iuslibet boni: et propria peruersa vo/
luntas induta a more proprio est causa

cuiuscumque mali: et tanti mali est causa ista
voluntas: quod cum tenebris facit animam
saltim extra circulum luminis sanctis/
sime fidei: in quo lumine existens ver/
tendo se ex qualibet parte inuenie/
bat te. Et quam conformitatem in/
uenit: et in quo reperit se unitam postquam
exiit de lumine fidei. Inuenit se re/
cte beatus performatam que sunt absque
aliqua ratione imitando legem per/
uersam et doctrinam demonis visu/
bilis: et inuisibilis. Quis est causa huius:
ipsa met. o alta et eterna deitas fate/
or: et non nego me esse illam misera/
bilem quam sum causa omnium malorum:
quod nunquam exerceam lumen in lumine
tuo ad cognoscendum quod tuus tibi de/
splicet: et mihi nocivus: malignus: et
fetidum indumentum proprie et per/
uerse voluntatis: hoc vestimentum
tu vis quod quislibet exuat festinater et
totaliter sumendo ipsum a pedibus
et totum simul extrahendo: ego sum
etiam illa misera miserabilis que non
nouit dulcedinem voluntatis tue: quam
ex debito debeo me induere. Pecca/
ui: peccavi domino miserere mei.
Tu deus eternus alta et eterna dei/
tas in lumine tuo facis videt lumen.
Quare pater eterne humiliter sup/
plico quatenus infundas: et dones il/
lud omnibus creaturis tuis rationali/
bus: sed precipue illud infunde dulci pri/
mo vicario tuo tam habundanter quod
necesse est in tantum: quod tu alta: et eterna
deitas de ipso alium te facias. Et simi/
liter rogo te: quod dones lumen tenebris:
ut cognoscant veritatem in lumine
tuo: similiter supplico per his quos de

disti m
amore
tudine
mine tu
ut in ve
tas in o
et punit
et iperfi
Decca
as: grati
nitas: q
geria a
qua no
quam t
tatis tu
es solas
rias red
possum
coqui ad
mandat
uenire v
tue. Pe
Alta et e
tuam di

Quare
ro. scilicet

De
O igne
ter eter
tu es lig
O deus
nificat
tuam:
nile qu
tum de
trinita
vico di

disti mihi qđ eos diligam singulari
amore cū p̄cipua ⁊ maxima sollici-
tudine. Rogo sint illuminati in lu-
mine tuo auferat ab eis imp̄fectio:
vt in veritate laborent in viridario
tuo in quo eos posuisti ad laborādū
⁊ p̄nias: ⁊ v̄dica supra me culpas
⁊ ip̄fectionē eorū quā ego suū cā.
Peccauit dñe miserere mei. **V**rati-
as: gratias ago tibi alta ⁊ eterna tri-
nitas: qđ in lumine tuo dedisti refri-
geriū aīe mee p̄p̄ormitatē n̄rām
quā noui nos tecū h̄ie ⁊ p̄ doctrinā
quam dedisti de excellentia volun-
tatis tue. Ego sum que non suū: ⁊ tu
es solus ille qui es: ergo tu ipse gra-
tias redde tibi dādo mihi cū quo
possum laudare te: voluntas tua: te
cogat ad faciendū misericordiā cū
mundo: ⁊ tuo diuino adiutorio sub-
uenire vicario tuo in terris: ⁊ sp̄s
tue. Peccauit domine miserere mei.
Alta ⁊ eterna deitas largire nobis
tuam dulcem benedictionem.

Oratio eiusdem facta Rome die
xvi. febr. anni sup̄ra. xxij.

Deitas eterna: o alta ⁊ eterna
deitas: o sūme ⁊ eterne pater
O ignis qui semper ardes. Tu pa-
ter eternus alta: ⁊ eterna trinitas:
tu es ignis inestimabilis caritatis.
O deitas: deitas. Quid ē quod ma-
nifestat bonitatem ⁊ magnitudinē
tuam: Donum quod dedisti homi-
nī: ⁊ quod minus largitus es ei: To-
tum te deum immensam ⁊ eternam
trinitatem: ⁊ in quo loco donans te
tibi dignatus descendere. In stabu-

lo nostre humanitatis que recte erat
effecta stabulum: quia receptacu-
lum animalium mortalium. s. pec-
catorū: ⁊ ideo ibi voluisti nasci ad
demonstrandū ad quid homo per-
uenerat propter culpam. Ita qđ to-
tum te deum dedisti nobis confor-
mando te nostre humanitati: ⁊ i ip-
sa vnionem faciendo. **O** deus eter-
ne: o deus eterne. Tu dicis qđ ego re-
spiciam inte altam: ⁊ eternam dei-
tatem: ⁊ aspiciendo inte cognoscam
me: vt melius cognoscam infirmī-
tem meam per altitudinem tuam:
⁊ e conuerso per magnitudinem tu-
am: meam paruitatem. Sed video
qđ nisi prius eruam me propria vo-
luntate: nō possum videre te: ⁊ ideo
dedisti mihi doctrinam: vt prius
eruam me voluntate mea cognos-
cendo me in qua cognitione agno-
scendo te quare tunc perfecte eruit anī-
ma se propriam voluntatem ⁊ indu-
it tuam. Et tunc vis qđ surgat cum
lumine ad cognoscendum se in te.
O ignis qui continue ardes: ani-
ma que se nouit in te ad quancun-
que partem respiciendo se vertit: in-
uenit etiam in infimis magnitudi-
nem tuam. videlicet in creaturis ra-
tionalibus: ⁊ omnibus que creasti.
Nam in omnibus aduertit poten-
tiam tuam: ⁊ sapientiam ⁊ clemētiā
nisi enī potuisses sciuisse: ⁊ voluis-
ses ex amore minime creasses ea. S;
potuisti sciuisse: ⁊ voluisti: qđ omni-
potens es ideoqđ creasti. **O** misera-
bilis anima mea nunqđ te cognoui-
sti in eo quia non exuisti te volun-
tatem perversam tuam: nec suam

idnisti. Et quomodo vis dulcissime
amor q respicias me in te: vis q cō
siderem creationem qua ad imagi
nem et similitudinem tuam nos crea
sti. Vis etiam q considerem et respi
ciam: q te integram puritatem
vnisti luto humanitatis nostre co
actus ab igne tue inestimabilis ca
ritatis. Quid etiam igne urgente de
disti te nobis in cibum. Et qualis ci
bus ē iste: Cibus angelorum sūma
et eterna puritas: et ideo tantam pu
ritatem requiris esse in anima que
recipit te in hoc dulcissimo sacramē
to: q si possibile esset naturam ange
licam purificari que nulla indiget
purificatione opus esset q purifica
retur ad hoc tantum misterium ac
cessura. Et quomodo purificat ani
ma: Igne caritatis tue et abluendo
faciem suam in sanguine vnigeniti
filij tui. O anima mea miseria ple
na quomodo accedis ad tantū mi
sterium absq purificatione solenni:
eru besce digna cum bestiis et demo
nijs habitare: q opata es opera de
stinarum: et secuta voluntatem de
monum. O bonitas inimēsa: tu vis
q ego respiciam in te ac videam q
tu diligis me: et q gratis me diligis
vt cognoscam q quascunq rationa
les creaturas diligis hoc eodē amo
re ad hoc: vt isto amore diligas pro
ximum meum amando cum gratis
i. subueniendo ei spiritualiter et cor
poraliter iuxta posse absq vlla spe
premiij: imo quauis esset mihi mo
lestus: et ingratus non vis q defina
prodesse ei: et subuenire necessitati
bus suis. Quid ergo faciam vt hoc

videam: Etiam me fetidam vestes
meam: et cum lumine sanctissime fi
dei respiciam me in te: et induas me
eterna voluntate tua: et cum h lumī
ne cognoscam q tu trinitas eterna
es nobis mēsa cibus: et seruitor. Quid
tu pater eternus es illa mēsa que
das nobis cibum. Algnz videlicet
vnigenitum tuum: ipse agnus ē no
bis suauis et dulcissimus cibus tam
in doctrina sua que alit nos in volū
tate tua quam etiam in sacramen
to in sancta cōmunionē nobis tradi
to quod pascit nos atq cōfortat vñ
sumus peregrini in hac vita: spīri
tus sanctus est nobis recte seruitor:
quia ministrat nobis hanc doctrinā
illuminando de ipsa oculum intelle
ctus nostri: et inspirando in cordibz
vt sequamur eam. Ministrat etiam
nobis caritatem proximis: et famem
cibi animarum: et salutis totius mū
di propter honorem tui patris: vñ
de videmus q anime illuminate in
te vero lumine: non finunt preterli
re tempus in quo non comedāt: vel
comedere velint cibum animarum
propter honorem tuum. Tu infini
ta bonitas in te patefacis necessita
tem mundi et precipue ecclesie san
cte sponse tue et amorem quem ha
bes erga ipsam: quia fundata est in
sanguine dilecti filij tui: et in ipso cō
dita est: similiter etiam manifestas
amorem erga vicarium tuum ex eo
q minister est huius sanguinis pre
ciosi. Ideo respicias me in te: vt effi
ciar purus: et sic purificata clamabo
coram misericordia tua: vt veritas
oculum pietatis super necessitatem

ecclesie
vicari
mentis
salutis
sponsa
in ipso
sapient
solam
ipsa: vñ
tate: et
vult vñ
moria
ficia tu
to in te
et volun
tatem
ficia
societate
rim. Et
et perfect
et vñ
ne verifi
rit. Quid
vnus au
licet cari
cum cui
quia vñ
bonum
ta a cari
que mihi
remane
ferre mi
re me in
quod fac
gnoscit
na nola
est natu
e si igni
mini q
ris: et fi

ecclesie sancte: et illuminas: et roboras
vicarium tuum: Illumina etiam cle
mentissime pater seruos tuos: ut co
sulat tibi recte et simpliciter atque di
sponas eos: ut sequantur lumen: quod
in ipsis infundes. O alta et eterna
sapientia. Tu non posuisti animam
solam: imo dotaisti eam tribus pote
tibus: videlicet memoria intellectu et volun
tate: et tam sunt vnite quod quicquid
vult vna alie sequuntur: vnde si me
moriam ponit se ad videndum bene
ficia tua: et bonitatem tuam. Subi
to intellectus vult intelligere eam
et voluntas diligere eam et sequi volu
tatem tuam. Et quia tu non posui
sti eam solam non vis quod maneat absque
societate amoris. scilicet tui et dilectione p
rimi. Et quando sic est sociata tunc
est perfecte vnita et fit vnum. scilicet i te:
et vnum cum proximo suo: et tunc be
ne verificatur verbum pauli vbi di
xit. Multi quidem in stadio currunt
vnus autem accipit praemium vide
licet caritas. Sed quando sociat se
cum culpa tunc vere remanet sola:
quia discedit a te qui solus es omne
bonum et discedendo a te est separa
ta a caritate primi: et sociata culpe
que nihil est: et ex hoc ostendis quod tunc
remanet sola. Peccani domine mi
serere mei. Nunquam vidisti cognosce
re me in te: sed lumen tuum est illud
quod facit videre quicquid boni co
gnoscat. In natura tua deitas eter
na noscam naturam meam. Et que
est natura tua amor et inestimabilis:
est ignis: et de hac natura dedisti ho
mini quia creasti illum ex igne amo
ris: et similiter de omnibus alijs crea

turis et rebus. O ingratus homo quam
naturam dedit tibi deus tuus. na
turam suam: et tu non erubescis au
ferre naturam tam nobilem a te co
mittendo peccata: o dulcis eterna
deitas alia que videmus non appa
rentia ignis: quomodo sunt ignis.
Rideo video quod omnia sunt ignis
quia ut dictum est omnia ex igne ca
ritatis creasti sicut planta manens
in terra que quauis non sit terra ni
hilominus ab ipsa terra substantia
suscipit: vnde bene est veritas quod ni
hil aliud es quam ignis. Tu lumen
verum nobis lumen infunde tu sa
pientia sapientiam tribue: tu forti
tudo fortitudinem largire hodie que
so dissoluantur nubes nostra: ut per
fecte noscamus: atque sequamur veri
tatem tuam in veritate: recto et sim
plici corde. Deus in adiutorium no
strum intende: domine ad adiuuan
dam nos festina. Amen.

Prius secundi pontificis maximi
in vitam canonizatione beate Ca-
therine Senensis Epistola.

Ius episcopus ser-
uus seruorum dei
vniuersis christi fi-
delibus salutem et
apostolicam bene-
dictionem. **M**isc-
ricordias domini

quas in dies largius experimur. Non
satis explicare posset lingua morta-
lis. Vincunt humana eloquia diui-
na beneficia. Nec homini datum est
creatorem suum abunde collauda-
re. Nec si omnes artus conuerterentur
in linguas: quando ex nihilo crea-
ti de non esse producti sumus in esse.
Nec vel lapides: vel planities: vel aia-
lia bruta: sed rationis participes di-
uinoque capaces effecti sumus. Nec
non solum angelis. Sed ipsi quodam
modo inuisibili et excelsis deo simi-
les gloria et honore coronati super om-
nia opera eius imperio potiti. Acruz
si nos ipsos rebus ceteris comparamus
Nulla creatura magis ingrata re-
perta est quam homo. Si luciferi et socio-
rum eius superbiam sperimus. Solus
inter creata rebellis deo et in gratia
fixus homo est. Reliqua omnia diuina
pietate in suo esse collaudant: nec ei
vique preceptis aduersantur. Nature
legibus parent: et ea pagunt ad quam
ducta sunt terra aratri patitur: et su-
scriptis semina: tanquam sub usuris
multiplicata reddit: et ipso dei obe-
diens culta atque inculta humano ge-
neri profuit. Saxa in edificiorum vltis

recepta presto adstant: nec scissa: vel
excocta resistunt. Fructificant arbo-
res in agro virescentes et postea arue-
runt: aut ignem nutriunt: aut edes
tectaque sustinent. Quanta herba-
rum siue in folijs: siue in radicibus:
siue in floribus: siue in seminibus: si-
ue in succis inest utilitas. Quanta
in fluminibus comoditas. Quan-
ta in lacubus ac maribus que dum
nauigia subeunt iter remotissimas
gentes commercia prestant. Quis
animata cetera siue aquatica siue
terrestria. In omnibus laudatur de-
us: dum nature iussa capeffunt. Ele-
menta et sidera faciunt imperata.
Sol peragit cursum suum: nec pre-
scriptas zodiaci metus excedit. Nec
alieno lucis lumine suo numeri lu-
na deest. Nec errantes errant stelle.
Certum semper et statutus iter age-
tes. Omnia in celo et in terra lau-
dant deum: et in officio manentia be-
nedicunt ei. Nec legi resistunt im-
posite. Grania deorsum cadunt: le-
uia sursum ferrantur. Cuncta gra-
titudinem ostendunt deo parent at-
que nature. Solus homo ingratus
inobediens ac rebellis inter creata
reptus est: peruersi angelorum
imitatus. Ille in celo superbiens
creatoris similis esse cupiens: in
abissum precipitatus meditati sce-
leris penas dedit. Homo de limo
factus et in terra positus sue imbe-
cillitatis immemor. Et ipse quoque
alta cupere cepit. Qui de ligno ve-
scens prohibito: per boni et mali co-
gnitionem: equalitatem cum deo
optauit: propter quod de paradiso

edicta
nas
ram
clia
terra
ceret
a
tium
a
tina
v
tio
pat
aquar
ca
cre
cha
sal
lps
ciu
it.
Ma
prola
contu
ibi
lab
Zib
bis
ne.
Lau
Zid
luer
lorum
cu
rum
lib
Pauci
n
sunt
o
vero
vni
emplu
milit
ve
re
non
e
semine
e
gentes
prophet
dicato
corrupt
gnatus
generis
lis
patri
mam
fr
tedia
ci
ciatus
tam
no

delictarum electus in multas cri/
nas vatus est. Et porta regni celo/
rum clausa mors introiit in orbes
terrarum. Que nulli hominum par
ceret. Quando filij ade ante dilu/
uium ab errauerint: et q̄s procul a di
uina voluntate recesserint secuta vl
tio patefecit. Que omnem carnem
aquarum inundatione deleuerat:
ea excepta que cum pio Noe in ar/
cha saluata est. Ceterum neq̄ in fi/
lijs eius nequitia ac perfidia defu/
it. Malignati et ipsi sunt: et in omne
prolaphi nephas. Turris babel in
contumeliam domini cepta est. et
ibi labium vniuersę terre diuisum.
Ab his bella introducta sunt: rapi
ne. Tumultus. Incendia. Cedēs
Adulteria. Stupra: perturia: et ido/
lorum cultus. Et quisquid malo/
rum libido: aut superbia gignit.
Paucissimi vsq̄ ad abraam reper
ti sunt diuine legis Amatores. Ille
vero vnicum certumq̄ pietatis ex
empluz adeo voluntati dei sese sub
misit vt proprium filium immola/
re non dubitaret: propter quod in
semine eius benedictę sunt omnes
gentes. Ex cuius liberis non solum
prophete orti sunt diuine legis pre
dicatores. Sed ipse quoq̄ saluator
christus secundum carnem nasci vi
gnatus est: qui pro salute humani
generis cum in forma dei esset equa
lis patri exinanitit semetipsam for
mam sui accipiens. Et homo fact⁹
tedia carnis subiit tormenta: et cru
elatus pertulit. Et extremam mor/
tam non secundum naturam: sed

violentam: sed ignominiosam. Et
acerbissimam. Et vir homini tolle/
rabilem in ligno crucis sustinuit.
In quo moriens mortem nostram
destruxit: et vitam reparauit. Dispo
lavit inferos. Abduxit sanctos pa
tres: et victor mortis. Ac diaboli tri
umphator: celum iam longo tempo
re clausum aperiens. Ascendit ad
patrem nobisq̄ viam ostendit: per
quam sequi eum possemus euange/
lica lege tradita et baptismo ceteris
que sacramentis apertis per que la
psi repararemur et saluaremur. Nec
tamē tot tantisq̄ allecta beneficijs
nostra proteruitas ac malignitas
conquieuit: nec gratū exhibuit ani
mum: nec vicia deseruit homo. Sed
quo maiori preuenti sumus mune
re gratiarum: eo magis ingrati re/
perimur: et ad illicita procliuiores.
Nam quomodo sublimem diligi/
mus: aut honoramus deum. Quo/
mō eius mandata seruamus. Quis
sacrofancto euangelio pareat: Que
reuerentia legum: Quis canonum
metus: Que subiectio erga superio
res. Que caritas erga inferiores.
Quis equitatis. Quis iustitie cul/
tus. Que religio. Qui mores homi
num sunt. Qui dicunt in cordibus
suis. Non est deus. Alij impie effe/
runt dogmata: et blasphemias in deū
eundunt. Alij voluptatum serui. Nil
aliud cogitant: nisi quomodo libi/
dines suas explicant. Illi opibus in
biant alienis. Illi humanum san/
guinem sitiunt. Rara innocentia
est: eaque parum tuta. Neque pro

pinq̃tatis iura profunt. Neq̃ scri-
ptę que sancite moribus leges viri-
bus ac fraudibus cuncta obediunt.
Ita vt neq̃ ab re princeps mundi
huius appelletur diabolus: quan-
do pars orbis maior eius arbitrio
ducitur. Nam quantum est q̃ pseu-
do prophete maumethis isania pos-
sident. Orientis precipuaz portione
z affrice maxima regna. Et i h. spa-
nia granatenſes: Et in grecia multe
provincie sub maumethe christum
blasphemant. Nec parua est iudeorū
natio per orbem terrarum late di-
spersa sancti euangelii: z christiane
legis inimica. Nec desunt in septen-
trione: atq̃ in oriente cultores ido-
lorum. In anguluz europe christia-
nitas redacta est. Naz quauis per
asiam: ac libiam christiani non pau-
ci dispersi esse sciantur. Non tamen
illozū sincera est fides. Qui pro-
cul ab apostolica sede inter infide-
les habitantes: z cum hereticis cō-
municantes: improba quedam sapi-
unt: z multis erroribus scatēt. Nec
christiani qui sunt i enropa: tam re-
q̃ nomine christiani existūt. Adum-
brata quidem z ficta est multozū
religio: sicut opera ipsa manifestāt.
Nam quotus est qui digna christia-
no faciat opera. A fructibus eozū
cognoscetis eos. Inquit in euange-
lio domin⁹. Si uisimus vt christus
iubet: christiani sum⁹. Iohannes apo-
stolus eius filios esse homines asse-
rit: cuius opera faciant. Si dei man-
data seruamus dei proculdubio fi-
lii sumus. Sin diaboli ad eum per-
tinemus dicente domino: vos ex pa-

tre diabolo estis: dura sententia: z tamen
vera. Illius quisq̃ filius est: z ad eū
pertinet: cuius mandata ſectatur.
Quantum autem ingrati christia-
ni a diuinis preceptionibus pro-
cul abierint: z quantum diabolicis
suggestionib⁹ adheſerint: per seſe q̃
vis intelligit. Interroget quisq̃ cō-
scientiam suam: z retractam ante
oculos mentis vitam colloct. Et q̃
tum ab officio veri christiani recesserit
palam cognoscat. Que cum ita
sint maxima ē sūmi dei benignitas
z incredibilis misericordia: que nos
tollerat: z uiuere finit expectans: vt
aliquando cōuerſi redeamus i viā.
Sed inuenti sunt in omni etate non
nulli deo placentes viri sancti qui
uiuentes in carne desideria carnis
vicerunt: z celestem in terra vitam
egerunt quozū meritis z intercef-
ſione ſubſtentata est mundi machi-
na z cōminatus ignis retētus: z ira
dei vltioꝝ ſuſpenſa. Nec dubitām⁹
qui hodie quoq̃ aliqui ſint accepti
deo: quozū preces celestem nobis
regem placatum benignumq̃ red-
dāt. Inter alios autem qui deo pla-
cuerunt: z diuinam nobis clementi-
am placauerūt vrbo ſene inter etru-
ſcos nobilis etate noſtra Bernardi-
num aluit: qui nobili loco natus in
adoleſcentie flore mundo renuncia-
uit: z igreſſus beati franciſci religio-
nem cum fratres ſui ordinis procul
abiſſe ab inſtitutis: z regula patris
reperiſſet eos acriter correxīt. Et cū
eos omnes in viā reducere non pos-
ſet ſequeſtratis pluribus quibus re-
gulam reſeruare placuit cum his ce-

nobis
no er
reform
dicand
erretit
Mira
tas: cle
doctrī
tatis e
um de
eius v
ſe: in
inocen
ſcias e
in itali
la per
non ſa
bium e
populi
reſta n
lam ma
ſum pe
ceſſore
christia
ciorum
ſerret
res reli
periori
ria in
virgo
tinet
eos in
humat
z olim
rum ſe
pecca
ſiem
Ita a
auct
ange

nobis frequenter: que multa de no
uo errerit: et sanctissimis institutis
reformaui. Circumit Italiam pre/
dicando vitia fulminavit: virtutes
erexit. Mira eius abstinencia fuit.
Mira integritas: moderata graui/
tas: eloqui multa suauitas: multa
doctrina. Et qui verus erat pauper/
tatis cultor: hostis pecunie: et omni/
um delictarum inimicus semper in
eius vultu ingens alacritas emicu/
it: et in mente summa quies: ut qui sola
inocentia gaudebat: nullius sibi co/
scius criminis scandalis quam pluribus
in Italia obuiauit: et multa miracu/
la perpetravit: propter que adhuc vi/
uens sanctus habebatur: et miro ple/
bium collebatur honore. Nusquam sine
populi frequentia: et singulari reue/
rentia receptus. Qui cum apud aquil/
am marsoi urbem: huius vite cur/
sum peregrisset. A nichelao. v. prede/
cessore nostro: ipso iubilei anno. Cum
christianus orbis ad purgandas vi/
cium sordes frequens vrbes inui/
seret inter sanctos christi confesso/
res relatus est. Fucrat et in cruce in
periori parentum nostrorum memo/
ria in eadem vrbe: et in sexu semineo
virgo catharina non minoris meri/
ti: nec minus accepta deo. Cuius pre/
ces in conspectu preclari diuinitatis
humano generi admodum salutare
et olim fuisse: et nunc esse: et impest/
rum fore non dubitamus. Nam sicut
peccata malorum hominum ac bla/
stemie. iram dei super nos puocat.
Ita et sanctorum opera rogaminum
auertunt. Verum catharina quantum
angelicam vitam in terris egerit. Et

ante annos octuaginta decedens ad
celum migraverit multisque signis et
gloriosis miraculis claruerit: non ta/
men adhuc inter sanctas christi vir/
gines a militatu ecclesie recepta erat.
Neque enim romani pontifices qui an/
te nos fuerunt id decreuerant. No/
luerat urbanus. vi. hunc ei honorem
impartiri. Et post eum Innocentius
vij. Ne deinde Gregorius. xi. qui hu/
ius virginis: et sancte conversationis
eius precipuam habuere noticiam.
Sed verati perturbatis scismatis:
quod eorum tempore viguit. Et mul/
tis bellorum turbinationibus ac molesti/
is agitati: diuino ut credimus con/
silio id omiserunt: ne semente diui/
sionis procella: quod sanctum vna
obedientia decreuisset: prophatum
altera censuisset. Dillata est res usque
ad tempora nostra nobisque huius sa/
cerdote virginis canonizatio reserua/
ta tanquam contrarie nostre: atque co/
cuius: ut senectus virginis sanctitas
et erecto senectus hominis in romana se/
de sedentis prodiret in luce. In qua
re non minus infidelis: affectum nos/
aliquem sanctum: et plium traxisse.
Quis est enim qui sue urbis preco/
nia: sue pie laudes sui generis vir/
tutes: non libenter vulgari procu/
ret: cum id possit: et rite: et honeste fa/
cere: Excellentia sancta: et illustres vir/
tute homines: et in omni genere: et in
omni parte orbis. Nemo est qui non
cupidi videatur: libentius tamen et
maiori cum iocunditate sua in patria:
et in sua gente. Et si nos quidem bea/
te catharine sublimis vota: nobis/
le ingenium diuinam mentem: sa/

eratissimam voluntatem in omni
natōe q̄ letissimi vidissemus: letio
res tamen in vrbe senensi que nos
genuit. Si quidem meritoruz eius
longe magis et magis peculiariter
esse confidimus participet: q̄ si vir
gō h̄ aut in affrica: aut in scithia si
ue in india nata fuisset. Neq̄ enim
fieri potest. Quin sanctorum pro/
pinq̄uitas aliquid habeat preroga
tiue. Nihil tamen ob hanc causam
plus minusue dicere licet: q̄ verum
est. Nec propter cognationem: aut
patrie caritatem inter sanctos quis
q̄: sine meritis: sine solito examine:
sine p̄suetis solemnitatibus referen
dus ē. Qua pp̄ et si locunde audiu
mus beatā catherinā senēse esse. Lu
tus canonizatio petebat: nō tñ i ei⁹
canonizatiōe q̄q̄ omisimus: ex his
q̄ tāta i solēnitate requirunt. Ade
rāt multē p̄ces nō mō senēsis popu
li: vep̄ et aliorū. Nā et carissimus in
xpo filius. Federicus Romanorū
īperator Augustus. simulq̄ dilect⁹
filius nobilis vir pascalis venetiāz
dux nobis supplicauit. ne hāc virgi
nē suo i terris honore p̄nata vltē
rius esse sineremus in quā multoz
populorū deuotio esset iēsa. Et mul
ta v̄ ipsa miracula vulgarētur. Quā
ruā vero petētes cū itereūdū apud
senē: aliq̄ vīu suspēdissemus: et ea i
p̄sistorio publico: īgentia eius me
rita: et miraculosa signa nobis eēnt
exposita. vehemētēsq̄ p̄ces porrecte
vt sanctorū xpi honores illi decerne
remus: paud quāq̄ statim ānuim⁹
Sed p̄ veteri p̄suetudine tribus ex
fratrib⁹ nostris sancte Romane ec/
clesie cardinalibus vni ep̄o. Alteri

p̄sbitero. Reliquo diacono vīue vō
cis oraculo cōmisim⁹: vt debitis ha
bitis p̄cessibus de vita et moribus
ipsius catherine deq̄ miraculis eius
sue in vita sue post mortem patra
tis: et de reliquis ad canonizationē
necessariis diligenter inquirerent:
nobisq̄ in secreto consistorio vt mo
ris est fidelem relationem facerent
Commissarij per annum et ultra do
nec ex mantua romam redissemus
rem discutientes inuentis processu
bus antiquis: apud venetos et alibi
habitis examinatisq̄ de nouo testi
bus et summa cum diligentia cūctis
ponderatis cum seorsum inter car
dinales tantum omnium que inne
nerant veracem nobis relationem
fecissent ac deum per aduocatū ea
que nobis exposuerant in publico
consistorio denuo recitari curassent
Postremo conuocatis in aula no
stra Rome vniuersis qui secū erant
in curia ecclesiarum p̄sulisq̄ as
sistentib⁹ nobis cardinalibus. Itē
commissarij p̄fati per organū ve
nerabilis fratris nostri guilielmi
ep̄isopi portuenfis natione galici
qui p̄mus eorum erat: rursus cū
cta que inuenerant et rite probata
videbantur coram explicauerint.
Ex quorum relatione que amplissi
ma et ornatissima fuit hec sūmatim
accepimus que vera cōperta cogni
ta et explorata sunt. Virgo catheri
na ex ciuitate senensi oriūda me
diocribus orta parētib⁹ prius deo
sele dedicauit: q̄ deū posset p̄ etate
cognoscere. Sex annos nata: vt eā

seruierit
agella in
licuit. Lu
tulus ven
Zingelis
tiens pat
ditotie
ro genit
matrem
maiori v
uit d̄p̄il
dentem
ta est: et
que non
lis. Quā
abdicam
Corpe
is ac vō
p̄cellas v
persuasi
nibus me
uit. Com
sp̄xit. Et
scēne g
cupate et
Ancillar
mo crece
q̄ vills a
deni pa
ter sibi in
uenit. E
tia min
tiones et
rituum p
fidel gale
et opp̄e
solata est
religiosa
nis serm
religione

seruiret heremū pēpiuit. Et vrbe
egressa in cauerna loco solitario de
licuit. Quāuis iubēte spiritu pau/
luluz demorata domum reddierit.
Angelicam salutationē edocta quo
tiens paterne domus scalam ascen/
dit: totiens per singulos gradus fle
ro geniculo beatissimam virginem
matrem domini salutauit. Et anno
maiori virginitate suam consecra
uit christo: quem sua in maiestate se
dentem mirabili visione cōtempla
ta est: et archana celestis aule vidit:
que non potest affari lingua morta
lis. Mūdanas delicias a se omnes
abdicauit. O rationi totaz se dedit.
Corpusculum suum vigilijs: ieiuni
is ac verberib⁹ afflixit. Locquales
puellas vt idem facerēt et docuit et
persuasiuit. Idubēs effecta scissis cri
nibus mortale coniugium recusa
uit. Conuicia et maledicta hominū
spēxit. Beati dominici habitū quē
femine gestant de penitentia nun
cupate extorxit potiusq; ipetrauit.
Ancillare officium in paterna do
mo exerceuit: nihil magis cupiens
q̄ vills apud homines: et abiecta vi
deri pauperibus christi. Naz id pa
ter sibi indulserat: larga manu sub
uenit. Egrotantibus sūma diligen
tia ministrat: diabolicas tempta
tiones et affidnas malignantiū spl
rituum pugnas: patientie clipeo et
fidelis galea superauit. Incarceratos
et oppressos quib⁹ valuit modis cō
solata est. Nullum ab ea verbū nō
religiosum non sanctū crecidit. Om
nis sermo eius de moribus fuit de
religione: de pietate: de contemptu

mundi: de amore dei et proximi. De
celesti patria. Nemo ad eam acces
sit: qui nō doctior meliorq; abierit.
Doctrina eius infusa: non acqui
ta fuit. Idus magistra visa est q̄
discipula. quippe que sacrarum lit
terarum professoribus ipsiq; ma
gnarum ecclesiarum episcopis diffi
cillimas de diuinitate quēstiones
proponentibus prudentissime re
spondit: et adeo satisscit: vt tanquā
agnos māsufactos remisit quos
tanq̄ lupos ac leones feroces ac
ceperat: quorum nonnulli diuinam
in virginem sapientiam admirati
distributis mor inter christi paupe
res quas possidebant substantijs: ac
cepta vñi cruce: vitā deinde enāge
licā egerūt. Sūma hui⁹ virginis ab
stinētia fuit: et admirabilis vite au
steritas. Nā cū vini et carnū vsū p
sus abiectisset: nec pulmētarijs vills
vteret. Ad extremū eo deducta ē.
vt nec legumia ederet: nec pane ve
sceret nisi celesti: quē ver⁹ xpian⁹ in
sacramēto sumit altaris. Inuēta ē
aliquā a die cinerū vsq; ad pētecoste
ieiunius pduxisse. Sola eucharistie
cōione contēta. Per ānos circiter
octo mimo herbarū succo eoz pap
retento et cōione sacra sustentata ē.
Ad cibū quasi ad suppliciu pgebat
Ad cōionē altaris q̄ illi fere quoti
diana fuit: quasi ad celestes nupti
as invitata esset sūma cū alacritate
pficiscebāt. Cilicio sō veste utebāt
quo carnem maccrabat. Nulle illi
plume nulla puluinaris erant: le
ctus sibi ex tabulis confecerat: atq;
in eo iacens breuissimum somnum

accipiebat. Raro enim ultra duas
horas inter diu noctuq; dormiebat
reliquum omne tempus vigilando
orando predicando: opera misero-
die agendo cōstruit. Spissis cordu-
lis carnem suam maceravit: dolore
capitis pene assiduo torquebatur.
Estuabat febribus: nec aliorum cru-
ciatu carebat: luctabatur q̄ frequē-
tissime: cū demonibus: multisq; illo-
rum molestijs verabatur. Sed ale-
bat cum apostolo. Cū infirmor: tūc
fortior suz. Nec enim in tantis labo-
ribus deficiebat: nec caritatis ope-
ra negligebat. Assistebat miseris in-
digna ferentibus. Arguebat pecca-
tores et blandissimis verbis ad peni-
tentiam reuocabat. Precepta salu-
tis omnib⁹ lecta dabat. Quid sectā-
dum: quid fugiendum esset: alacri
vultu ostendebat. Dissidentes sum-
mo studio componebat. Multa ex-
tinxit odia: et mortales sedavit ini-
micitias. Pro pace florentinorum
qui cum ecclesia dissidebant: et iter/
dicto suppositi erant ecclesiastico.
Appenninum et alpes transire: atq;
vsq; in auinionem. Ad gregorium
xi. pontificem maximum antecesso-
rem nostrum proficisci non dubita-
uit. Cui votum suum. De petenda
urbe Roma in occulto factum: et si/
bi soli ac deo notum: sese diuinitus
cognouisse monstrauit. Fuit enim
i ea spiritus prophetie et multa pre-
dixit: anteq; fierent: et occultissima
renellauit. Rapiebatur sepe a spiri-
tu. Et in aere suspens⁹ diuinis con-
templationibus pascabatur: a deo
extra se acta: vt ex puncta percussa

q; nihil omnino sentiret. Idq; fre-
quenter sibi contingebat cum diu-
nissima reficeret eucharistia. Ma-
gnū et sanctum erat in plebib⁹ ca-
terine nomen: et vsq; ad eam egro-
ti: et malignis verat⁹ spiritibus de-
ducebantur: et multis curabantur.
Languoribus et febribus in christi
nomine imperabat: et demones co-
gebat ab obsessis abire corporibus:
propter quas res: duobus romanis
pontificibus Gregorio nomen cu-
lus paulo ante meminimus: et urba-
no. vi. acceptissima fuit: adeo vt le-
gationibus eorum fungeretur: mul-
tisq; et magnis spiritualibus grati-
is ab eis donaretur. Eadem cum vi-
te agonem iam peregisset anno eta-
tis sue tertio circiter ac trigesimo i
urbe Roma diem suū clausit de cu-
lus animē in celum assumptione: et
gloriosa receptione stupende ac mi-
rabiles reuelationes facite reperiri
tur apud eas personas que virginē
dilexerunt: maxime vero apud ei⁹
confessorem Raimundū capuanē
sem sacre theologie magistrum qui
postea generalis totius ordinis pre-
dicatorum: pater magister: et rector
effectus est: is nāq; cum Janue age-
ret ea nocte qua virgo migravit ho-
ra matutina itra dormitorij apud
imaginem matris domini eam con-
templatus est miro splendore fulgē-
tem: et verba ad se consolatoria dīce-
tem. Corpus eius aliq̄ diu seruatus
deniq; in ecclesia fratrum predica-
torum que de minerva dicitur Ro-
me conditum est nō sine magna po-
puli deuotione ac reuerentia: cuius

tactu pi-
cuti san-
rit: ea co-
memora-
go ipse
cantum
for: dñe
direrur
uerbis
and ita
fama cu
petuerit
q̄ virgo
cis nom
ceptum
h et alia
frater ne
conuenit
expoluit
firmasset
nes card
ritui affe
toris fuit
culo et affe
q̄ usq; fu
ru. zardm
uerit. Q
rult. mas
stoleum
gnum de
hodie. affe
ne de ven
nie per ri
nibus cel
hips rite
bulus vi
rimus p
omnipot
filiu: spe
fidei cau

tactu plenius egroti salutem conse-
cuti sunt adeo: et nonnullis salutis fue-
rit ea tetigisse que sacrata virginis
membra tetigere: postea quoque vir-
go ipsa iam celo recepta vota suppli-
cantium benigne audiuit: et ut aspe-
cto: et domino christo suo salvatore exau-
diretur curauit. Multi enim ex di-
uersis egritudinibus curati sunt qui
audita beate Caterie gloriosissima
fama cuius patrocinium supplices
petuere. propterea veneratis ubi non
quod virgo ipsa fuerat: et multis in lo-
cis nomen eius cum veneratione re-
ceptum est: et vota ei plurima sunt.
Hec et alia quam plurima cum venerabilis
frater noster episcopus portuensis in
conuentu cardinalium et presulum
exposuisset: et liquido probata esse af-
firmasset rogati sigillatim tum om-
nes cardinales tum presules qui plu-
rimis afferunt sententiam dicere: cum
toris suffragis: beata virgo digna
celo et astris declamanda visa est. Nec
quisque fuit qui non magnopere cano-
nizationem eius faciendam proba-
uerit. Quibus ad longum auditis
iussimus in basilica beati petri apo-
stolorum principis suggestum ma-
gnum: et ornatum apparari super quo
hodie astante populo et clero: sermo
ne de vita et miraculis huius virgi-
nis per nos habito missarum solem-
nibus celebratis: et consuetis cerimo-
niis rite pactis ad canonizationem
huius virginis sub his verbis du-
rimus procedendum. Ad honorem
omnipotentis: et eterni dei patris: et
filii: et spiritus sancti ad exaltationem
fidei catholice: et christiane religio-

nis augmentum. Auctoritate domi-
ni nostri iesu christi: et beatorum pe-
tri et pauli apostolorum eius ac no-
stra caterina senensis illustris et in-
delebilis memorie virginem cuius
corpus in ecclesia predicatorum que miner-
ua dei rome iacet et in ecclesia ierusa-
lem iter beatorum virginum choros quam id
sua dei diuina suffragante gratia meru-
it iam pridem fuisse repositam: et eterne glo-
rie coronam donatam de fratrum nostrorum
consilio declaramus eamque tanquam sanctam
publice proutque colendam esse decer-
nimus et diffinimus: atque in sanctam ca-
thalam virginum quas romana ve-
nerat ecclesia redigi et ascribi man-
damus statuantes festum eius singulis an-
nis prima mensis maii dominica die ab omni
universalis ecclesie celebrandum esse et omnes
illi honores prestandos que ceteris sanctis
virginibus puenire noscunt. Et ipsam
per sepulcrum eius in ipso festo vi-
sitantibus. vii. annos et totidem qua-
dragenas de infunctis eis peniten-
tiis in forma ecclesie misericorditer
impetuum relaxamus. Nulli ergo
omnino hominum liceat hanc paginam no-
strorum declarationis constitutionis man-
dati statuti et relaxationis infringere:
vel ei ausu temerario contraire: si quis
autem hoc attemptare presumpserit
indignationem omnipotentis dei:
et beatorum petri et pauli apostolo-
rum eius se noverit incursum.

Datum Rome apud sanctum pe-
trum. Anno incarnationis dominice
M. cccc. lxi. tertio Kalendas Ju-
lij pontificatus nostri anno tertio.
Deo Gratias Amen.

Infrascriptes versus composuit Sanctissi-
mus. D. dominus Pius papa secundus ad
laudem Seraphice sponse Domini nostri Je-
su Christi beatissime Catharine de Senis or-
dinis de penitentia beati Dominici.

Quis sacra gesta canat: q̄ lingua dista potēsq;
Efficit: exime quibus h̄ Catharina secunda
Sponsa dei micuit totum celebrata p̄ orbem
Non ego sum dignus tantis extollere signa
Laudibus ac breuiter q̄ sit q̄ moribus almis
Vita beata sui referam tibi chare viato:
Hec fuit orta senis: vbi sancti veste recepta
Dominici: in voto triplici virtutēq; cuncta
Transcendit plures diuina in lege peritos.
Illa potens verbo ac ope oia corda trahebat
Ad se hominum: vt magnes ferrū: xp̄sq; deinde
Desponsauit cam: sacris proprio ore refecit
Doctrinis: multasq; hūit velut optima mater
Virgoq; discipulas quib⁹ ardua regula vite
Sancta q; bis septem pietatis opuscula diue
Expleuit felix: et erat sublime leuamē
Omnibus: hūc miseris vite indefectib⁹ hui⁹
Illa cor a domino pct̄t renouari et alma
Continue meditando: compos feliciter alti
Facta fuit voti: viditq; euellere christum.
Corpus atq; nouū flāmis sibi traderet flagras
Hec letuna diu nōnunq; ad sidera rapta est
Mira dei vidit: semel antem a morte reuixit
P̄pane refecta sacro celesti pane salutis
Illa crucē memori portans sub pectore semp
Stigmata passa fuit dictu mirabile christi
Pontifices adiūt: quibus vnica gloria secus
Sistere colloquū: monumēta q; sancta tuler
Ore suo tulit hec que idulta volebat ab illis
Ardua tanta sue fuerat sibi gratia lingue
Illa propheta quidem diuino flāmie plena.
Et pacem et bellum secreta plurima pandit
Exhortansq; omnis miranda stupēda q; lūst
Illa sciens venisse dicz qua linquere mundū

Expediit exclamans aiam deus optime dixit
 In manibus comendo tuus comendat tua
 Jugiter ancillam sic sponsa beata beatam
 Transiit ad sponsus: tribus exornata coronis
 Fecit in hac vita miracula plura deinde
 Claruit innumeris post mortem splendida miris
 Que si non esse velis: q̄ q̄ alme semp in orbe
 Virerit: historiam deuotius perlege sanctam
 Hec annis triginta tribus quot xpus et apte
 Virit: naz sponsam sponso decet esse coeuam
 Millesq; trecentis simul octoginta sub annis
 Inclita virgo obiit rome catharina senensis.

Alij versus.

Nata senis ego Catharina ē stigmata passa
 Subq; pio felix superis ascripta secundo
 Et diuinū venerata poli seruauit abunde
 Hec ternus quocunq; iubet sectarier ordo
 Dominicū sacroz eduxit q̄ magna sacerdos
 Sacri Domini letatur qua contio tota
 Cuius seruauit leges ac iura beata

Epitaphiū sepulchri. S. Catharie de senis.

Virginis hoc alme Catharie corp⁹ humanū
 Marmore contegitur: fruit sed luce superna
 Spiritus. hoc pādūt sua tot mirāda p̄ orbe:
 Celitus eloquio fuit hec afflata profundo
 Doctrinæ antistes rerum mirabilis auctrix
 Virgo sacrata habitum tulit ordinis ar tum
 Domini. delegit eam. sponsamq; vocauit
 Christ⁹. ob h̄ seraphin nūc ē stipata ceteruis
 Multociēs per eam sumpta ē cōmunio mire
 Ista sinu largo miseres consouit: egenis
 Dulce lenamen erat fuit et iustissima cunctio
 Capta dei seclō membris et sepe lenata
 Mente simul vidit que nulli prodere fas est
 Ut generi nostro requies eterna daretur
 Fleuit in humanis: optataq; stigmata passa

Vitales redit iam mortua proisus in auras
 Martiri variis fuit et decorata coronis:
 Denique demonis mortem cruciata subit.
 Cantibus est igitur venerari et laudibus aplis
 Digna suis meritis hec fulgida stella per oes
 Hanc vrbs Senarum completis mille trecetis
 Atque quadraginta annis septem protulit eus
 Ad superos animam decies perfudit in octo
 Finis.

Memoria quotidiana Sancte Catheri-
 ne de senis edita a Papa Pio secundo.

Ad magnificat Antiphona.

Ad sedes regni faciat transire superni
 Virgo fouens meritis nos Catharina suis

Ora pro nobis beata Catharina.

R. Ut digni efficiamur promissionibus xpi.

O io.

O Eus qui beate Catharine virginis
 et patiente: speciali privilegio deco-
 rate malignantium spirituum certamina
 vincere. Et in amore tui nominis inconcusse
 permanere tribuisti. Concede quesumus: ut
 eius imitatione calcata mundi nequitia: et om-
 nium hostium superatis infidibus ad tuam se-
 cure gloriam transeamus. Per dominum nrm.

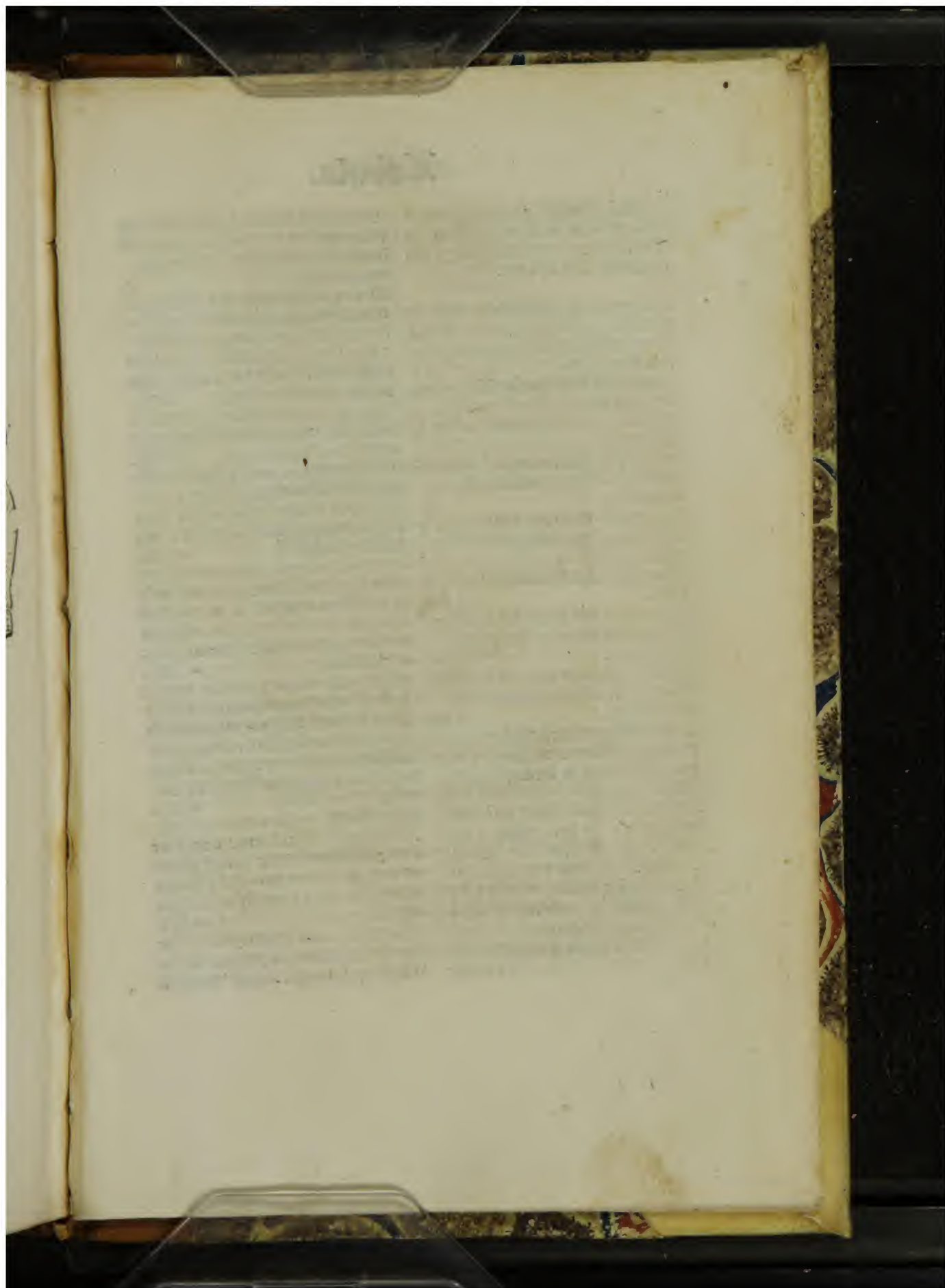
Ad benedictus antiphona.

Det catharina frui nos vero lumine christi
 Et societ superis virgo beata choris

R. Illumina oculos meos: ne vnquam obdormi-
 am in morte. R. Nequando dicat inimicus
 meus preualui aduersus eum.

Oremus. O io. ut supra.

Tabula.

Incipit tabula capitulorum: orationum et quorundam versuum contentorum in hoc volumine dialogi sancti Catharine de senis.

Quomodo per orationem vnio sit in deo: et qualiter hec anima de qua loquitur hic quattuor petitiones domino porrigat. ca. i.
 Quomodo huic anime desiderium exercuit dum ei mundi necessitas a domino demonstraretur. ca. ij.
 Quomodo opera finita non sufficiunt ad puniendum vel ad remunerandum absque caritatis affectu. ca. iij.
 Quomodo sanctum desiderium et contritio cordis: culpe satisfaciunt atque pene in se et in alio: et quomodo culpe satisfaciunt aliquando sed non pene. ca. iij.
 Quomodo valde placet altissimo desiderium velle pro ipso pati. ca. iij.
 Quomodo culpa puniatur acrius post iesu christi passionem quam ante: et quomodo deus permittit mundo facere misericordiam ac etiam ecclesie sancte: mediante oratione atque tollerantia laborum seruorum suorum. ca. xv.
 Qualiter omnis virtus: et omnis defectus sit proximo mediante. ca. vi.
 Quomodo virtutes mediante proximo perpetrantur: et quare virtutes ipse tantum in creaturis posite sunt differentes. ca. vij.
 Quomodo probantur virtutes: et fortificantur in hominibus et contrariis ipsarum. ca. viij.
 Quomodo affectus ponis non debet in penitentia principaliter: sed in virtutibus: et quomodo discretio vitam ad humilitatem recipit et quomodo debitum suum unicuique reddit. ca. viij.

Quomodo caritas humilitas atque discretio sunt in simul vnite. cui similitudini debet anima conformari. ca. x.

Quomodo penitentia et alia exercitia corporalia pro instrumento debent assumi pueniendi ad virtutes et non pro principali affectu: et de lumine discretionis in diuersis aliis modis et operationibus. ca. xi.

Repetitio quorundam: et quomodo deus assertine promittit seruis eius ecclesie reformationem. ca. xij.

Quomodo hec anima simul creuit atque defecit in amaritudine pro responsione diuina. et quomodo facit orationem pro ecclesia sancta et vniuerso populo. ca. xij.

Quomodo deus conueritur de populo suo christiano et precipue de suis ministris aliquid de venerabili sacramento corporis iesu christi tangendo et de beneficio incarnationis. ca. xij.

Quomodo culpa puniatur acrius post iesu christi passionem quam ante: et quomodo deus permittit mundo facere misericordiam ac etiam ecclesie sancte: mediante oratione atque tollerantia laborum seruorum suorum. ca. xv.

Qualiter hec anima plus de diuina bonitate cognoscendo non erat contenta solummodo pro christiano proprio regere ac ecclesia sancta sed orabat etiam humillime pro vniuerso mundo. ca. xvi.

Quomodo deus conuerteretur de populo suo precipue propter amorem proprium qui regnat in eis et

Tabula:

Fortans ipsam animam ad orationē
et lachrimas. ca. xvij.

Quomodo nullus manus dei eua/
dere potest ubi sumus: vel per misse
ricordias vel per iusticiā. ca. xvij.

Qualiter hec anima desiderio igni
to successa cupiebat a se sudorem san
guinem emanare et se redarguens
orationem pro patre suo faciebat.
capitulum. xvij.

Quomodo se tribulationibus cum
patientia portatis nemo potest deo
placere. ca. xx.

Quomodo fracta via per quam ad
celum ascendere debebamus: ex in
obedientia adeo: deus potestatem fi
litis suo fecit per quam transire pos
sunt cum icolumitate fideles. ca. xxi.

Deus inducit hanc animam ad con
siderandam dicti pontis magnitu
dinem que tenet a terra usque ad ce
lum. ca. xxij.

Quomodo sumus omnes labora
tores a deo missi ad laborandum vi
neam ecclesie sancte. ca. xxij.

Qualiter deus palmites predice
vit: unitos: et seruos suos putat: et
quomodo nullus potest colere: vel
destruere vineam suam: quin colat:
vel destruat illam. ca. xxij.

Qualiter hec anima post aliquas
vel laudes humiliter exposcit ei de
monstrari per pontem ambulantes
et alios qui per ipsum ambulare vo
lunt. ca. xxv.

Quomodo pons iste tres gradus
habet: per quos apte notantur tres
animae status: et qualiter intelligunt
verbum christi: si exaltatus a terra
fuero. ca. xxvi.

Quibus lapidibus iste pons est mu
ratus: unde qui per pontem tran
sit omnino saluus est: qui vero tran
sit per flumen vadit ad mortem.
capitulum. xxvij.

Quomodo per viam dei: et per po
tem istum ac etiam per viam con
trariam: et per flumen cum labo
re transitur. ca. xxvij.

Quomodo iste pons cum ascendis
set ad celum die ascensionis non ta
men se a terra separavit.
capitulum. xxvij.

Qualiter anima stupefacta miseri
cordia dei multa bona narrat hu
mano generi concessa. ca. xxx.

De indignitate transcuntium per
flumen: videlicet: sub ponte quorum
anima vocatur a domo mortis ar
bor: que radices habet in quattuor
vicis. ca. xxxi.

Quomodo fructus huius arboris:
varij sunt: veluti peccata varia
sunt. ca. xxxij.

Quomodo fructus aliquorum est aua
ritia et de malis que procedunt ab illa.
ca. xxxij.

Qualiter aliquorum qui statum ter
rene dominationis occupant: inini
stie fructus. ca. xxxij.

Quomodo per hec et alia plurima
quis incurrit in iudicium falsum.
capitulum. xxxv.

De tribus responsionibus quarum
una est continua. ca. xxxvi.

De secunda reprehensione in qua re
prehenditur et de falso iudicio et in
iusticia. ca. xxxvij.

De quattuor principalibus tormen
tis damnatorum: que cetera sub
et seq.

Tabula.

- sequuntur. ca. xxviii. Qualiter h anima multum amara
De tercia reparchensione que fiet in
die iudicii. ca. xxix. cata fuit ex illorum cecitate qui in
flumine mergebantur. ca. l.
Quomodo damnati nō possūt vel
le bonum aliquod vel optare. ca. li.
Capitulum. xl. Quomodo si antedictae tres anime
De gloria beatorum. ca. xli. potentie non sunt vnite non potest
Quomodo post iudicium generale
damnatis augebitur pena. ca. lii.
Capitulum. xlii. Quomodo si antedictae tres anime
De utilitate temptationum et qua/
liter anima in mortis extremitate
gustat: et intelligit locum ei deputa/
tum: etiam anteq̃ a corpore separe/
tur. ca. xliii. poterit. ca. liii.
Quomodo diabolus homines de/
cipit sub alicuius boni colore. ca. liii. Expositio illius verbi iesu christi: si
quis sitit veniat ad me et bibat.
Capitulum. liii. Quomodo modum tenere debent ho/
mines: vt erit de pelago possint ille
si: et transire p pontem. ca. liii.
Capitulum. liii. Repetitio summatim aliquorum iam
dictorum. ca. lvi.
Quomodo deus ostendit huic ani/
me: q̃ tres gradus pontis in parti/
culari: signantur per tres anime sta/
tus. ca. lvi.
Quomodo hec anima deuota respi/
ciens in diuino speculo: creaturas
videbat varijs ambulare modis.
Capitulum. lvi. Quod timor seruilis sine dilectio/
ne virtutum non sufficit vitam eter/
nam impendere. Et q̃ lex antiqua
timoris et noua lex amoris insimul
sunt vnite. ca. lvi.
Qualiter existens in gradu timo/
ris: primo peruenire potest ad gra/
dum amoris: qui secundus est.
Capitulum. lvi. De imperfectione seruientium deo
sine diligentium ex utilitate sine co/
solatione propria. ca. lxi.
Quomodo deus manifestat seipm:

Tabula.

anime diligenti cum. Et quare christus: non dixit manifestabo patrem sed meipsum. ca. lxi.
 Quare christus non dixit: ego manifestabo patrem: sed dixit meipsum. lxi.
 Capitulum. lxi.
 Qualiter anima post ascensum primi gradus ipsius pontis: studet ascendere ad secundum. ca. lxiij.
 Quomodo deum imperfecte diligens etiam proximum imperfecte diligit: et signis huius imperfecti amoris. ca. lxiij.
 De modo quem anima tenere debet: ut ad amorem purum atque liberalem perveniat. Et incipit orationis tractatus. ca. lrv.
 Qualiter anima pervenire debet ab oratione vocali ad mentalem. Recitatur etiam una visio per hanc animam habita. ca. lrvj.
 De fraude quam homines incidunt qui deum diligunt: et ei serunt ex propria utilitate. ca. lrvj.
 De fraude qua decipiuntur etiam servi dei qui deum amant: hac imperfecta dilectione iam dicta. lrvj.
 Capitulum. lrvj.
 De his qui ne perdant consolationem propriam negligunt proximum in sua necessitate. ca. lrvj.
 De deceptioe qua falluntur illi qui suum affectum posuerunt in consolationibus atque mentalibus visionibus. ca. lrv.
 Quomodo prefati qui delectantur in mentalibus visionibus aliis: quando decipiuntur a diabolo qui se transfigurare potest in angelum lucis. Et de signis quibus potest agnosci quando visio procedit a deo vel a diabolo: ca. lxxi.
 Qualiter anima que seipsam agnoscit prudenter evadit prefatas fraudes. ca. lxxij.
 Quomodo anima recedit ab amore imperfecto et pervenit ad amorem perfectum. ca. lxxij.
 De signis quibus cognoscitur animam attigisse ad amorem perfectum. ca. lxxij.
 Qualiter imperfecti sequi cupiunt solummodo patrem: sed perfecti sequuntur filium. Et de quadam visionis pulchra. ca. lxxv.
 Quomodo voluntas propria in anima mortua signum verum est: quod ipsa pervenit ad os: videlicet ad tertium gradum superscripti pontis. ca. lxxvj.
 De operibus anime postquam tertium gradum ascendit. ca. lxxvj.
 De quarto statu qui tamen non est a tertio separatus: et de operibus anime que ad ipsum pervenit. lxxvj.
 Capitulum. lxxvj.
 Quomodo deus ab his perfectissimis nunquam discedit per gratias: nec per sensum. ca. lxxvj.
 Quomodo mandant deo gratias reddere velint an nolint. ca. lxxvj.
 Qualiter etiam demones gloriam deo reddunt atque laudem licet inuiti. ca. lxxvj.
 Qualiter anima corpore soluta plenarie videt gloriam: et laudem dei in qualibet creatura: et qualiter in eo finita est pena desiderii: sed non desiderium. ca. lxxvj.
 Qualiter illi qui perveniunt ad tertium et quartum gradum: ut habet

Tabula.

tur supra cupit a corpore dissolui:
ut etiam apostolus paulus opta/
bat. ca. lxxiij.
quibus causis cupit anima a corpo
re separari. ca. lxxiiij.
quomodo melius est ire pro consi/
lio salutis anime ad vnum humi/
lem cum conscientia sancta q̄ ad lit
teratum superbum. ca. lxxrv.
Utilis repetitio quorundam: et in/
ducitur hec anima ad orandum p
omnibus hominibus et pro sancta
ecclesia. ca. lxxrvi.
qualiter hec anima petit a deo sci/
re de statibus lachrymarum.
capitulum. lxxrvj.
De differentia lachrymarum discen/
tendo per predictos anime status.
capitulum. lxxrvij.
quomodo quinque sunt maneres la/
chrymarum. ca. lxxviii.
Repetitio brevis eorum que supra
dicta sunt et quomodo diabolus ef/
fugatur ab his qui perueniunt ad
lachrymas quintas. ca. xxi.
qualiter etus a quibusdam qui ge/
mere desiderant ex ipsorum utili/
tate subtrahit habere lachrymas.
capitulum. xxi.
quomodo quattuor ex predictis quin
que statibus lachrymarum exhibet
varietates plurimas lachrymarum
et quomodo deus vult sibi seruire cu
re infinita et non finita. ca. xcij.
De fructu lachrymarum mundano
rum. ca. xcij.
quomodo predicti mundani gēme
tes a quattuor ventis colliduntur.
capitulum. xciiij.
De fructibus secundarum et terti/
arum lachrymarum. ca. xcvi.
De fructu quartarum et vniuersarum
lachrymarum. ca. xcvi.
quomodo deo regradatur hec ani/
ma de declaratione predictorum sta
tuum lachrymarum et ei tres petitio/
nes facit. ca. xcviij.
quomodo lumen rationis est neces/
sarium cuilibet anime volenti deo
in veritate seruire. et primo de lumi
ne generali. ca. xcviij.
De illis qui posuerunt affectum su/
um potius in mortificatione: q̄ in
occidendo propriam voluntatem: et
hoc est pluri generale lumen et est
lumen secundum. ca. xcviij.
De tertio et perfectissimo lumine ra
tionis: et de operibus que facit ani/
ma postq̄ ad ipsum statum perue
nit: et de quadam pulchra visione:
quam habuit hec anima. ca. c.
Per quem modum arram eterne
vitę recipiunt in vita presenti qui
consistunt in isto glorioso et perfectis
simo tertio lumine. ca. ci.
quomodo proximus argui debeat
volendo vitare iudiciū falsum.
capitulum. ci.
Si quis in oratione videret aliquem
proximum esse tenebrosū: non ta
men debet ex hoc a seruo dei teme
re iudicari: q̄ ille sit in peccato mor
tali. ca. ciij.
quomodo penitentia summi nō de/
bet pro fundamento principali: sed
affectus et amor virtutum.
capitulum. ciij.
Repetitio in summa cum quadam
additione de reprehensione proxi
mi. ca. cx

De
viti
do
Qu
peti
san
Qu
tur
orat
chri
an
Qu
orat
ad
nun
De
gram
bis
vel
Qu
isto
me
stari
pule
De
tie
cap
quor
tibi
ma
turi
quen
debe
cipi
pora
nisi
De
cran
nisi
lo m

Tabula.

De signis ad agnoscendum quando visitationes et visiones mentales a deo sint vel a diabolo. ca. cvi.

Quomodo deo valde placet ille qui petit et pulsatur cum perseverantia ad ianuam sue veritatis. ca. cvii.

Qualiter hec anima deo regatur deindeque pro toto mundo facit orationem: et precipue pro suis in christo filiis et pro duobus patribus anime sue. ca. cviii.

Quomodo deus hanc animam ad orationem sollicitat respondendo ad aliquam supradictarum petitionum. ca. cxviii.

De dignitate sacerdotum atque de sacramento corporis iesu christi: et de his qui digne vel indigne suscipiunt vel communicant. ca. cx.

Qualiter omnes corporales sensus in isto sacramento decepti sunt non anime sensus et eum illo debet videri gustari et tangi et de visione quadam pulchra. ca. cxii.

De excellentia summissis in statu gratie sacramentum hoc admirabile. capitulum. cxiii.

Quomodo deus requirat a sacerdotibus in tanta dignitate constitutis maiorem puritatem quam in alijs creaturis. ca. cxiiij.

Quomodo sacramenta nullo modo debent emi sine vendit: et illi qui recipiunt ea debent huiusmodi temporalibus voluntarie subueniri ministris. ca. cxv.

De dignitate sacerdotum: et quia sacramentorum virtus ex defectu ministrantium siue recipientium nullo modo minuitur: et quia non de-

bent a secularibus corrigi. capitulum. cxvi.

Quomodo persecutionem factam ecclesie siue ministris. deus imputat sibi factam et quod est gravissima culpa. ca. cxvii.

Locutio de persecutoribus ecclesie sancte atque de ministris: varijs modis. ca. cxviii.

Brevis repetitio super predictis de ecclesia et ministris eius. capitulum. cxviii.

De excellentia et virtutibus ministrorum sanctorum: et quomodo correctionem habent solis et de ipsorum correctione circa subditos. capitulum. cxviii.

Repetitio in summa de reuerentia que sacerdotibus reddi debet siue bonis siue malis. ca. cxix.

De defectibus et vita reproba sacerdotum et ministrorum in quorum capitulum. cxix.

Quomodo in predictis ministris iniquis iniusticia regnat: et precipue non corrigendo subditos. capitulum. cxix.

De quampluribus alijs defectibus capitulum. cxix.

Quomodo in ipsis ministris inuenitur esse peccatum contra naturam et de quadam visione super hoc habita. ca. cxviii.

Quomodo subditi ex predictis defectibus quos in prelatibus aspiciunt se minime corrigunt. capitulum. cxv.

Quomodo in dictis iniquis ministris ecclesie regnat luxurie peccatum. capitulum. cxv.

Tabula.

qualiter in predictis ministris auaritia regnat etiam ad usuram prestando. ca. cxxvij.
 quomodo superbia regnat in predictis ministris per quam sensus perditur. ca. cxxviii.
 De quampluribus alijs defectibus qui procedunt a superbia: et amore proprio. ca. cxxix.
 De multis alijs defectibus quos ini qui prefati ministri committunt. Capitulum. cxxx.
 De differentia mortis iustorum: et peccatorum: et primo de morte iustorum. Capitulum. cxxxi.
 De morte peccatorum: et penis eorum in hora mortis. ca. cxxxii.
 Repetitio super aliquibus iam supradictis: et quomodo seculares expresse prohibent ne manus apponant in clericos. ca. cxxxiii.
 qualiter hec anima deuota laudando dominum facit orationes pro ecclesia sancta. ca. cxxxiiii.
 De prouidentia dei in generali. Capitulum. cxxxv.
 quomodo deus prouidet exhibendo spem homini: et qui sperat amplius: gustat perfectius eius prouidentiam. cap. cxxxvi.
 quomodo deus in veteri testamento prouidit cum lege atque prophetis: et postmodum in nouo cum euangelica doctrina. ca. cxxxvii.
 quomodo quicquid deus nobis concedit est solummodo pro bono nostro: et qui illi sunt cecum qui iudicant oppositum. ca. cxxxviii.
 quomodo deus in aliquo particulari casu prouidit salutem anime illius cui casus occurrit. ca. cxxxix.
 Deus conquerens de creaturis: et exponens unam figuram exhibet doctrinam perutilem. ca. cxli.
 quomodo deus prouidit erga nos: ut pro salute nostra tribulemur: et de miseria illorum qui sperant in se et non in sua prouidentia. ca. cxlii.
 quomodo deus animabus sanctis gratiose prouidit de cibo uenerandi sacramenti corporis iesu christi. ca. cxliii.
 De prouidentia dei circa manentes in peccato mortali. ca. cxliii.
 De prouidentia qua utitur deus cum illis qui sunt adhuc imperfecti: ut ad perfectionem virtuosam perueniant. ca. cxliiii.
 De prouidentia qua utitur deus erga seruos eius qui sunt in caritate perfecta. ca. cxlv.
 Repetitio breuiter antedictorum posita loquitur per verbo iesu christi ad petrum mitte te ad dexteram. etc. Capitulum. cxlvi.
 quomodo rete predictum perfectus in mare iactat unus quod alius. Capitulum. cxlvii.
 De prouidentia dei qua utitur cum suis creaturis in uita presentis: et in alia. ca. cxlviii.
 De prouidentia qua unitor deus erga pauperes eius seruos etiam in temporalibus. ca. cxlix.
 De malis que procedunt in possidendo: vel inordinate desiderando diuitias temporales. ca. cl.
 De excellentia pauperum spiritu: et quomodo iesus christus exemplo nos docuit. ca. cli.

Tabula.

Repetitio sumaria de predicta pro uidencia diuina. ca. cliij. qualiter hec anima post gratiarum actiones dominum humiliter ero/ rat: ut ei loquatur de virtute obe/ dientie. ca. cliij. Tractatus de obedientia: et ubi re/ peritur et de signis eius. ca. cliij. qualiter obedientia est clauis qua aperitur celum. ca. clv. Ubi loquitur de miseria inobedi/ entium et de excellentia obedienti/ um. ca. clvi. De his qui tantum amant obedi/ entiam: qui non sunt contenti de gene/ rali obedientia: immo sumunt obe/ dientiam particularem. ca. clvij. Per quem modum pertuenitur ab obedientia generali ad particula/ rem. cap. clviij. De excellentia obedientium: et mi/ seria inobedientium in religione co/ sistentium. cap. clir. quomodo veri obedientes deo cen/ tuplum accipiunt: et qualiter hoc in/ telligitur. ca. clx. De misera peruerfite inobedien/ tium: et de defectibus procedentib⁹ ab inobedientia. ca. clxi. De illorum perfectione qui viuunt in religione tepide: quibus a mortali peccato se custodiant ac de remedio per eos habendo. ca. clxij. De excellentia virtutis obedientie: et de bonis que tribuit illis qui rea/ liter eam assumunt. ca. clxij. Diffinitio duarum obedientiarum vna religiosorum altera que pre/ mittitur extra religionem alicui per/ sone. ca. clxiiij.	quomodo deus non secundum labo/ rem obedientie premiat: neque secun/ dum longitudinem temporis: im/ mo secundum magnitudinem ea/ ritatis: atque de promptitudine vero/ rum obedientium. ca. clxv. Repetitio in summa quasi totius li/ bri presentis. ca. clxvi. quomodo hec anima deuotissime deo valde regratiatur: et orationem effundit affectuosam pro sancta eccle/ sia: et vniuerso mundo: et virtutum fidei commendans: imponit finem huius operi. ca. clxviij. Oratio beatissime Catherine pro statu ecclesie. l. Oratio eiusdem pro ministris ec/ clesie. ij. Oratio eiusdem pro remouendo Ista/ pam Gregorium ab accessu ad vr/ bem. iij. Oratio eiusdem facta post commu/ nionem. iij. Oratio eiusdem in die sancti Tho/ me. v. Oratio eiusdem in die Cathedre san/ cti Petri. vi. Oratio eiusdem die dominico. xij. Oratio eiusdem die martis. xij. fe/ briuarij. viij. Oratio eiusdem die martis. xij. fe/ briuarij. viij. Oratio eiusdem die lune primo mar/ tij. viij. Oratio eiusdem die mercurij. ter/ tio martij. x. Oratio eiusdem die annuntiatio/ nis virginis Marie. xi. Oratio eiusdem die dominico. xxi. Oratio eiusdem die martij. xij. Oratio eiusdem die iouis quinto

Tabula.

aprilis.	xiij.	laudem.
Oratio eiusdem in circumsione do	xiiij.	Epitaphium super ipsius sepulchro.
mini.	xv.	Memoria quotidiana ad Magni
Oratio eiusdem.	xvi.	fieat: ad Benedictus.
Oratio eiusdem.	xvij.	
Oratione eiusdem die. xij. augusti.	xviii.	Explicit dialogus. Dñe ac Sera
Oratio eiusdem.	xix.	phice Catharine de Senis cum cer
Oratio eiusdem die. xij. febr.	xx.	tis orationibus per eam factis: ac
Oratione eiusdem die. xij. febr.	xxi.	curatissime Impressus ac emenda
Oratione eiusdem die. xv. febr.	xxii.	tus In alma Civitate Barrie per
Oratione eiusdem die. xvi. febr.	xxiii.	Bernardinam de misintis de Pa
Canonizatio eiusdem.		pia die quintodecimo mensis April
Versus. d. In pape secundi in eius		lis. M. cccc. lxxxvi.

